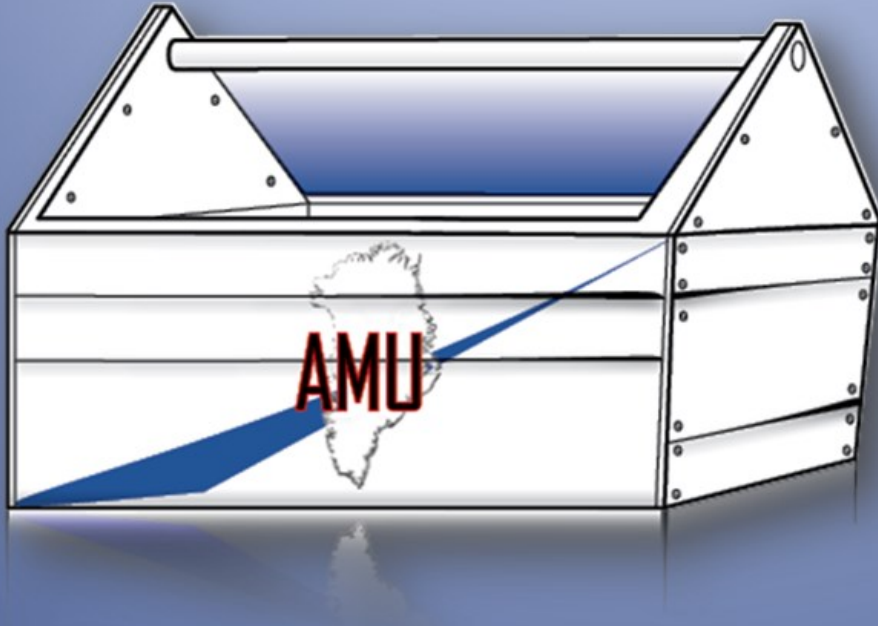

*Inatsisitigut piumasaqaataasumik
sullivinni avatangiisit pillugit
ilinniartitaaneq*

Sullivimmi pissutsit pitsaanissaaneranut sakkussat

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit pillugit atuakkiaq

Pilluarit

Sillimaniarnemut aaqqissuuasamut qinigaasimavutit aqutsisussatut, imaluunniit sillimaniarnermut sinniisutut qinigaasimallutit, imaluunniit paasisaqarnerorusussimavutit, qanoq sullivimmi avatangiisit pitsanngorsarneqarsinnaaneranut – apeqqutaatinnagu sullivimmi inissisimaffiit.

Pilluaqqugatsigit, isumaqarpoq illit sullivimmi avatangiisinik pitsaalisaanissamut akuersisimasutit, sullivipparssuarnut atorfilippassuarnullu, soorluttaaq aqutsisut sulisunullu pingaarutilimmik.

Sullivimmi avatangiisit pillugit atuagaq atuagaavoq IT-kkoortoq, suliffinni avatangiisinik suliannut atoqqissinnaasat, aammalu IT-kkut atuagaalluni pikkorissarnermut imaqarluni.

Neriuppugut pissarsilluarumaartutit.

Sullivimmi avatangiisit pillugut ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imarisaa pingaarneq

Sullivimmi avatangiisit pillugit atuakkiaq	2
Imarisaa pingaarneq	3
Ilinniartitaanerup imarisaa	4
Ilinniartitaanerup siunertaa inatsisiliornerlu	5
Kalaallit nunaanni sullivinni avatangiisit	8
Suliffinni avatangiisit kinguneri	24
Ajotoornerit, sulisilluni ajoqusernerit tarnikkullu ikiueqqaarneq	29
Sullivimmi avatangiisit suuppat?	54
Inatsisit, Nalunaarutit, ilitsersuutit il.il.	59
Sillimanermut aqqissuusaq (SIO)	71
Sillimaniarnermut peqqinniarnermullu pilersaarut (PSS)	81
Sullivimmut ilitsersuut (APB)	86
Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki	126
Nukikkut saanikkullu ilungersuaneq (MSB)	136
Inuusuttut sulinerinut	155
Sullivinni tarnikkut atukkat	170
Sullivimmik naliliineq (APV)	185
Illup iluata silaannaa oqullu	200
Sillimaniarnermut aqqissuusami nutaaq	220
Sullivimmi pissutsit ataqatigiisumik aqqissorneqartut	230
Naliliineq	244
Kalaallit Nunaannut inatsisit	247
Nalunaarutit	277
Ilitsersuutit	395
Branchevejledning	460

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilinniartitaanerup imarisaa

Imarisaa

Ilinniartitaanerup imarisaa	4
Ilinniartitaanerup siunertaa inatsisiliornerlu	5
Isumannaallisaaqatigiinnut ilinniarneq	5
Ilinniarnerup sivilissusaa qaqugulu ingerlanneqarnissaa	6
Naammassivinnissamut piumasaqaat	7
Kursusip pilersaarutaa imarisaalu	7

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilinniartitaanerup siunertaa inatsisiliornerlu

Ilinniartitaanerup siunertaraa

- pinaveersaartitsinermik suliffigissaanermik suliap naleqarnerulernissaa
- suliffimmi isumannaallisaanikkut aqqissuussinermi sulinerup naammassiuminarsarneqarnissaa

Taamaalilluni ilinniarneq suliffigissaanermik suliaqarnerup ataqatigiisumik aqqissugaalernissaanut peqataassaaq.

Anguniagaq unaavoq

- peqataasut sulivimmi avatangiisit ilisimalernissaat pisariaqartoq pissarsiarissavaat
- peqataasut suliffimmi isumannaallisaanikkut aqqissuussinermi atuunnermikkut periaatsit ilisimasat pisariaqartut pissarsiarissavaat
- peqataasut sullivimmi avatangiisit pitsanngorsarnissaasa aqunneqarnissaannik atorsinnaasaminnik pissarsissapput
- peqataasut sullivinni avatangiisit pillugit inatsisiliorneq ilisimasaqarfigilissavaat

Nalunaarutit ilinniarnermut tunngasut

[Kalaallit Nunaanni sulisilluni avatangiisinik ilinniartitaanerit tamanit pegatasaffigisassat pillugit nalunaarut 914 – 26. juni 2013-meersoq](#)

Issuakkat pingaarnersiorlugit

§ 1. Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaanrmi pineqarput:

- 1) Isumannaallisaanermi sinniisuutitat aamma sulisunik siulersuisut isumannaallisaatigiinnut ilaasortat ilinniartitaanerat

Isumannaallisaatigiinnut ilinniarneq

Sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut

[Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinniisamillu sulineq pillugu nalunaarut - 1346- 14. december 2005-meersoq](#)

Issuakkat pingaarnersiorlugit

§ 27 a. Isumannaallisaanermik suleqatigiit pilersinneqareerpata, sulisitsisup isumannaallisaanermik suleqatigiit ilaasortaat allaaserineqartumut sulisiluni avatangiisit pillugit ilinniartitaanermut nalunaarutigissavai

Imm. 3. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat pilersinneqarneranniit **kingusinnerpaami sap. akunneri sisamat** qaangiutppata imaluunniit isumannaallisaanermik suleqatigiinnik qinerseqqammersoqarnerani isumannaallisaanermik suleqatigiit pilersinneqarnerinit kingusinnerpaamik nalunaarutiginissaannut sapaatip akunneri marluk killissaritinneqarput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 4. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat, utaqqiisaasumik pilersinneqarsimasut imaluunniit nikittaattuni suliffigisaniittartut, ilanngullugit illuliornermi- aamma sanaartornermut tunngasut, isumannaallisaanermik suleqatigiit pilersinneqarnerinit kingusinnerpaamik nalunaarutiginiisaannut sapaatip akunneri marluk killissaritinneqarput.

Imm. 5. Ilinniartitsineq naammassineqareersimassaaq, isumannaallisaanermik suleqatigiissitat pilersinnerannit imaluunniit pilerseqqinneranit **kingusinnerpaamik qaammatit 8 qaangiuppata.**

Imm. 6. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilaasortai, ilanngullugu isumannaalisarnermik suliaqarnermi ulluinnarni pisortaasoq pisussaapput sulisilluni avatangiisit pillugit ilinniartitaanermi aalajangerneqarsimasumi peqataassallutik, taamaattoq tak. Imm. 2.

Ilinniarnerup sivilissusaa qaqugulu ingerlanneqarnissaa

Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq akunnernik 37-nik sivilissuseqarpoq, unillatsiarnerit ullup qeqqasiornerillu ilanngullugit, ullunilu tallimani akunnernut naligiimmik agguataarneqassalluni.

Aallartiffiit unillatsiarnerillu

1. aamma 2. time **08.00 - 09.30**

Unitsiarneq siulleg 09.30 - 10.00

3. aamma 4 time **10.00 - 11.30**

Ullu qeqqa 11.30 - 12.00

5. aamma 6. time **12.00 - 13.30**

Unitsiarneq pingajuat 13.30 - 13.50

7. aamma 8 time **13.50 - 15.25**

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Naammassivinnissamut piumasaqaat

Ilinniarnippit nalaani peqataasussaataavutit tak. NAL nr. 914 af 26/06/2013

§ 12. Ilinniartitaanerit najuulluni atuartitsinertut pilersaarusiugaassapput.

§ 13. Ilinniartitaanerit ilivitsutut ingerlanneqassapput..

§ 16. Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaanerit naammassineqarsimanerat pillugu uppernarsaammik ilinniartitaanermik ingerlatsisut peqataasunut tamanut tuniussissapput.

Kursusip pilersaarutaa imarisaalu

Ulloq 1	Ulloq 2	Ulloq 3	Ulloq 4	Ulloq 5
Tikilluaqqusineq	Inatsisit, nalunaarutit aamma ilitersuutit imminnut ataqatigiinneri	Oqimaatsunik kivitsineq – Kivitsinissamik ilitersuut (MSB)	APV	Illup iluata silaanna aamma oquk
Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit il.il	Isumannaallisaanermik suleqatigiisitaq (SIO) aamma PSS	Inuussuttut sulisut	Illup iluata silaanna aamma oquk	Isumannaallisaanermik suleqatigiissitami nutaaq
Sullivinni avatangiisit malittaat?	Sullivimmut ilitersuut (APB)	Tarnip tungaatigut sullivinni avatangiisit		Sullivinni avatangiisinik tulleriaarluakkamik sulineq
Ajoqusernerit/sulisilluni ajoqusernerit aamma tarnikkut ikiueqqaarneq	Sullivinni avatangiisinut politikki			Naliliineq
Sullivinni avatangiisit suuppat?				

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit nunaanni sullivinni avatangiisit

Imarisaa

Suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinik ataqatigiimmik aaqqissuussineq.....	9
Sullivimmi avatangiisit pillugit ilisimasallit peqataasut	9
Suliffigissaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit	9
Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik.....	9
Arbejdsskade styrelse	9
Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq	10
Sullivinnik Nakkutilliisut sammisaat	11
Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup atuuffii.....	11
Saaffiginninnerit nakkutilliinerillu naammagittaalliornerit tunngavigalugit	11
Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nakkutilliinera	12
Suliffiit qaqugu nakutilliivigineqartarpat?	12
Kalerreeqqaarluni/kalerreeqaarnani nakkutilliinerit.....	12
Nakkutilliinermi periutsit.....	13
Nakkutilliinerup kingorna qisuariarnerit	14
Tusarniaaneq	15
Akissut	16
Inassut	20
Akissut	23

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinik ataqatigiimmik aaqqissuussineq

Sullivimmi avatangiisit pillugit ilisimasallit peqataasut

Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik Danmarkimi Beskæftigelsesministeriap ataaniippoq, akisussaaffinnilu arlalinnik tiggumisaqarluni. Ilaatigut nakkutilliinermut pisortatut, Suliffigissaarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut allaffeqarfittut kiisalu Sullivimmi avatangiisit pillugit ilinniartitsisutut.

Peqataasut arlaliupput, tamarmik immikkut ilassuteqarlutik sullivimmi avatangiisit pitsanngorsarneqarneranut. Kalaallit Nunaanni aaqqissuussisimaneq Danmarkimiit allaanerulaarpoq, Kalaallit Nunaannut naleqqussaagaagami.

Suliffigissaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit

Suliffigissaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit sinniisoqarput sulisitsisunik sulisartunillu, siulittaasorlu ataaseq Namminersorlutik Oqartussaninngaanniit toqqagaq. Suliffigissaanermut Siunnersuisoqatigiit suliassaraat;

- Siunnersuisoqatigiit sullivimmi avatangiisinut ilisimasaqarnermut siammarteeqataapput.
- Nammineerlutik apeqqutininik qaqitsisinnaapput oqallisigisassanik, tamannalu pillugu saqqummiussillutik danskit sulinermut ministerianut, Naalakkersuisunut aammalu Sullivinni Nakkutilliisunut.
- Oqaaseqartarput Inatsisit allanngortinneqarnissaanut siunnersuutininik, Inatsisinut nutaanut kiisalu sulianut ataasiakkaanut Beskæftigelsesministeriap, Naalakkersuisunit imaluunniit Sullivinni Nakkutilliisuniit saqqummiussanik.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik pisortaqaqfiuvoq Beskæftigelsesministerip ataani, pisortatullu Sullivinni avatangiisinut Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu attuumassutilinnut atuulluni.

Sullivinnik Nakkutilliisut suliassaat pingaarnertit tassaapput suliffeqarfinnik nakkutilliineq, sulinermit avatangiisit Inatsisaasa malinneraat misissorlugit. Suliart allat tassaapput aserfallatsaaliuineq, ineriartortitsineq, katersineq aammalu siammarterineq ilisimasanik sullivinnik avatangiisinut tunngassuteqartunik, aammalu sullivinni avatangiisinik malittarisassanik suliaqarneq. Taassuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup akisussaaffigaat akuersissutit, elevatorinik nakkutilliinerit atortullu allat naqitsinertallit.

Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup Sulisilluni Ajoqusernerit pillugit Sullissivik qanittumik suleqatigaa, taamaasilluni pinaveersaartitsineq taarsiiffigitinnerlu peqatigiilerlutik.

Arbejdsskadestyrelse

Arbejdsskadestyrelse aqutsisoqarfiuvoq Beskæftigelsesministeriaqarfiup ataaniittoq, Kalaallit Nunaannilu Sulinermit Ajoqusernernerit pisortaqaqfiulluni.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

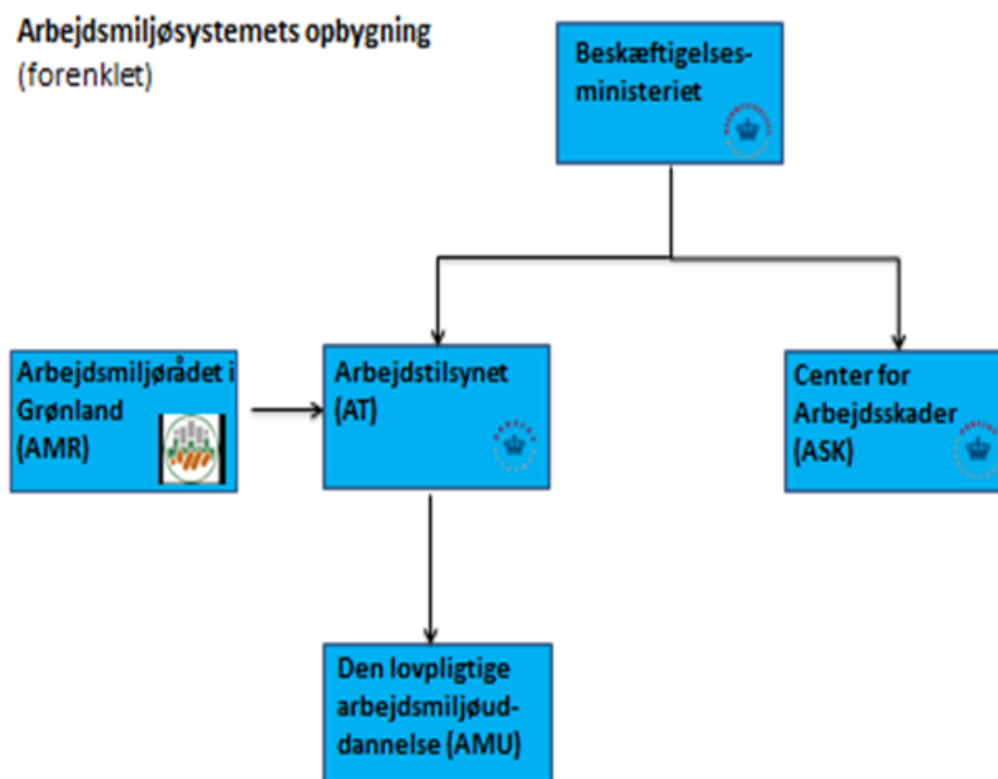
Arbejdsskadestyrelsep suliassai pingaarnerit tassaapput sulisilluni ajoqusernerit pillugit aalajangiinerit suliassani. Suliat allat tassaapput inuit ataasiakkaat taarsiivigitinnissanut suliani siunnersuinerit, Ataatsimoortunut sillimmasiinermik aqutsineq. Ataatsimoorluni Sillimmasiineq tassaavoq sulisilluni ajoqusernut sillimmasiineq aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu tunngasoq, sulisillunilu ajoqusernermi maleruagassanik suliaqarluni.

Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniarneq

Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniarnernup siunertaraa, sullivimmi isumannaallisaanermut pissutsit ataqatigiissillugit aaqqissuinerup ineriartortinneqarneranut sinniisut peqataasinnaanissaat.

Sullivinni Nakkutilliisoqarfiup akisussaaffigaa Kalaallit Nunaanni Sullivinni avatangiisit pillugit ilinniarneq, ilinniartitsinerlu, tamannalu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmi sulisunik ingerlanneqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit sammisallit imminnut qanipput. Taamaasilluni paasissutissat, pitsaaliuineq, taarsiivigitinneq ilinniarnernu ataqatigiittuupput, ataqatigiissaarinerullu Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisinik siuarsaanissaq tamanna siunertaraa.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinnik Nakkutilliisut sammisaat

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup atuuffii

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik assigiinngitsunik sammisaqarpoq. Suliaq nalinginnaanerpaaq tassaavoq Sullivinnik Nakkutilliisut suliffeqarfiit sullivimmi avatangiisii nakkutiganissaat. Sullivimmi Nakkutilliisoqarfiup pisinnaatitaaffeqanngillat nunap eqqartuusiisoqarfiata suliassaani¹, tamannalu isumaqarpoq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik aqutsinerlunnernut suliani akulerussinnaanngitsoq. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliaasa aamma ilagaat sullivinni avatangiisinut apeqqutit nalinginnaasut pillugit siunnersuineq. Malugiuk tamatumunnga atatillugu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik iluarsiiisutunik akuersineq ajormat.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nakkutilliisarnerata siunertaraa sulisut napparsimalinnginnissaat imaluunniit sulinerminni ajoqusinnginnissaat, taamaasilluta tamakkiisumik ukiut sulisinnaaffiit iluini sulisinnaaniassagatta.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup ajornartorsiutit aaqinneqarnissaat isumagisassarinnigilaat, Sullivinnilli Nakkutilliisoqarfik suliffiup aqqitassaanik inassuteqassapput.

Saaffiginninnerit nakkutilliinerillu naammagittaalliernerit tungavigalugit

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup naammagittaalliutit tamaasa kinaassuseq isertorlugu sularisarpaat. Naatsorsuussassaangilaq Sullivinnik Nakkutilliisut naammagittaalliutit tamanik misissuisarneri imaluunniit ornigullutik misissuinissaat naatsorsuutigisinnaangilaq, aamma Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aggernissartik pingaartinnerlugu oqaluttuunnavianngilaatsit..

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut saaffiginnittoqarsinnaavoq oqarasuaatikkut e-mailikkulluunniit, saaffiginninnermi paasissutissat uku ilanngunneqassapput:

- Suliffiup aqqa, najugaqarfia immikkoortortaqaarfialu (Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nakkutilliinermini suliffik naammagittaalliullu nassaarisinnaaniassamatigit).
Naammagittaalliut itisileruk:
- Suna isumannaallisaatini peqqinnermulluunniit ajornartorsiutaava?
- Qanoq ajornartorsiut nukinginnartuutigaa: Sulisoqarpa ajoquserertunik imaluunniit napparsimalereertunik, imaluunniit aqagu pisinnaava?
- Qanga ajornartorsiut piva?
- Kikkut qassillu sunnertissimappat. Suliffik tamaat, imaluunniit immikkoortoq ataasiinnaq?
- Ajornartorsiut aqqiiviginarlugu qanoq iliortoqarnikuua? Isumannaarnerinnermut ilaasortat imaluunniit MED-ataatsimiitsitaliat² peqataanikuuppat?

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹ Pisortatut pisussaaffik sulisitsisumut pisussaaffimmik aqutsinissamut suliassanillu agguassinnissamut tunniussisuuvoq.

² Pisortat suliffiutaat MED-isumaqatigiissumut ilanngussinnaapput, MED-isumaqatigiissut tassaavoq sunniuteqaqataanissamut aalajangeeqataanissamullu isumaqatigiissut. MED-ataatsimiitsitaliat sullivimmi pissutsit, suleqatigiinnermut pissutsit, sulisorisanut pissutsit aammalu sullivinni avatangiisini pissutsit. Sillimaniarnermut sinniisq (eqimattallu) aamma MED-aqqissuusamut ilaasortaapput.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nakkutilliinera

Suliffiit qaqugu nakutilliivigineqartarpat?

Nakkutilliinerit amerlanersaat nammineerlutik aallarnisarpaat, nakkutilliinerit allat sulisunit, sullivinni avatangiisinut imaluunniit sulisut sinniisuanit unnerluutit tunuliaqutigalugit aallarnisarneqartarput.

Suliffik takusarneqarsinnaavoq:

- Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik immikkoortumik sullivinni avatangiisinut tunngasunik suliaqarunik.
- Sullivinni Nakkutilliisoqarfik kissaateqarpat nioqqutissiorfik takorusullugu.
- Pissutsit pillugit maalaaruteqartoqarsimappat.
- Sulisilluni ajoqusertoqarsimappat.
- Suliaq malittareqqinneqarpat.

Sullivinni Nakkutilliisoqarfik maannakkut ukiut tallimani siumut pilersaaruteqarppq (2016-2020), tassani Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit tamaasa nakkutilliivigineqassapput. Pilersaarut pilersinneqarpoq Arbejdsskade styrelsen statistikkii, Sullivinni Nakkutilliisoqarfik kiisalu Suliffigissaarneq pillugu siunnersuisoqatigiinni paasisimasat misissueqqissaarneqarnerat tunuliaqutaralugu.

Kalerreeqqaarluni/kalerreeqaarnani nakkutilliinerit

Sulliviffeqarfinnik nakkutilliisut kalerreeqqaarlutik imaluunniit kalerreeqaaratik pisinnaapput.

- Kalerreeqqaarluni suliffinnik nakkutilliinerit Suliffinnik Nakkutilliisunik attavigineqareertarput. Suliffik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik ullormik piffissamillu isumaqatigeeqaangikkunik, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nalunaarutigissavaa qaqugu nakkutilliisunik aggeratoqassasoq.
- Kalerreeqaarnani nakkutilliinermi nakkutilliisoq ataaseq imaluunnit amerlanerit suliffimmut takkussinnaapput isumaqatigiissuteqaqqaaratik.

Suliffik nakkutilliivigineqartoq kalerreeqaaratik imaluunniit kalerriivigiteqqaarlutik piffissamik isumalluutinillu inissiinissaq suliffimmi avatangiisinik nakkutilliisut misissuinissaminut pisussaaffigaat.

Nakkutilliisup qanoq iliorsinnaanissamut uppersaarnaat takutittussaavaa, periarfissaqarlunilu suliffeqarfiup iserfiginissaa eqqartuussisup aalajanganingisaanik. Nakkutilliisoq aamma suliffimmiik mississuisinnaavoq assiliititaasinnaallunilu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nakkutilliinermi periutsit

Sullivinni avatangiisinut inatsit suliffinnut tamanut assigiippoq – nioqquteqarfik taassumaluunniit angissusaa apeqqutaatinnagu. Sullivinni Nakkutilliisoqarfiup periaatsit asigiinngitsut atorsinnaavai, suliffinni avatangiisit misissornerini. Piumasaqaatilli assigiipput.

- Nalinginnaasumik nakkutilliineq tamakkiisumik isiginnilluni nakkutilliineruvoq, tassani isigineqartarput suliffiit nammineq iliuusaat avatangiisit suliffimmilu pissutsit pitsanngorneqarnianeranut.
- Ataasiakkaani nakkutilliinerit nakkutilliinerupput ajornartorsiutitut immikkoortunut, taassuma iluaniilluni ajutoornernut misissuinerit, ajuutit suliffimmut tunngasut maalaarutillu.
- Nakkutilliinerit pilersaarusiortuni siunnersortinillu nakkutilliinerupput suliffiit pisussaasusaannik akisussaaffianillu suliffimmi avatangiisit inatsisaat naapertorlugu.
- Immikkoortumik nakkutilliinerit nakkutilliinerupput elevatorinik, kiassaatinut atortunullu naqitsinertalinnut.

Suliffinnik Nakkutilliisoqarfiup pulaarnera oqaloqatigiinneruvoq suliffeqarfimmik nakkutilliisup suliffeqarfiillu akornanni pisoq, ataani takusinnaavat nakkutilliineq nalinginnaasoq

1. *Suliffeqarfiup pissusianik oqaloqatigiinneq*

Nakkutilliineq nalinginnaasumik aallartittarpoq nakkutilliisup apeqqutigigaangagu:

- **Sullivinnik nalilersuineq (APV)** – Suliffeqarfik allaganngorlugu APV’liornikuuppat, inatsisinut malinnittumik?
- **Sullivimmi avatangiisinut tunngasunik aaqqissuussaq** - Sullivimmi avatangiisinut tunngasunik aaqqissuussaq aalajangersakkanut malinnippa? Sullivimmi avatangiisinut tunngasunut eqimattammi ilaasortat tamarmik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaanikuuppat?

2. *Suliffimmi takornariarneq*

Nalinginnaasumik kingusinnerusukkut suliffeqarfiup iluani kaajallaasarpit pissutsit isiginnaarlugit.

Misissorneqartut ilagisarpaat ajutoornissamut navianartoqarnerisooq misissussallugu, timimut ikiuutit naammannersut, nipiliortoqarneq kiisalu suliffimmi tarnikkut pissutsit. Tamakku tunuliaqutigalugit nakkutilliisup nalilersinnaavaa pissutsit inatsisinut maligassiuinersut.

3. *Nakkutilliinerup naammassinera*

Nakkutilliinerup naammassinera Sullivinnik Nakkutilliiviup suliffiup aqutsisoqarfia aammalu suliffiup avatangiisaa pillugit sinniisui nalunaarfigissavaat nakkutilliinerup kinguneranik, aammalu nakkutilliinerup nalunaarusiaa suliffimmut nassiunneqassalluni mail’ikkut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinni Nakkutilliisoqarfiup qisuariarneri

Nakkutilliinerup kingorna qisuariarnerit

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliffeqarfiit sulinerup avatangiisiinik pissutsinut assigiinngitsunik qisuariarsinnaapput. Qisuariaatsit apeqqutaapput ajornartorsiutit suliffimmi suussutaa paasineqarnersut.

Sulliviit avatangiisai pillugit inatsisiliornerup unioqqutinneqarnera nakkutilliisunit paasineqarpat, sullivik aalajangiinermik imaluunniit aalajangiinernik arlalinnik tunineqarsinnaavoq.

- **Inerteqqussuteq** isumaqarpoq suliaq ingerlaannaq unitsinneqassasoq, aallarteqqeqqusaananili, suliaq suliarineqarsinnaappat illersorneqarsinnaasumik.
- **Maannakkorluinnaq naalakkiut** isumaqarpoq ajoqut ingerlaannaq aaqqiivigineqassasoq. Suliffilli utaqqiisaagallartumik aaqqiissuteqarsinnaavoq, ataavaartumik aaqqiivigineqarnissaata tungaanut.
- **Naalakkiut** piffissaliussaq isumaqarpoq suliffik suliaq ingerlateqqissinnaagaa, kisiat ataavaartumik aaqqiiviginissaanik nassaartoqassasoq ajornartorsiutimut piffissaliussap qaangiutinnginnerani.
- **Misissueqqusummik naalakkiut** imaraa suliffik nammineeqluni misissuissasoq, uutortaassasoq suliffimmi pissutsit illersorneqarsinnaanerani.
- **Ilitersuineq** innersuusineruvoq, qanoq pissutsit aaqqinneqarsinnaaneranut.
- **Akiligassinneqarneq** Inatsimmik sakkortuumik unioqqutitsinerni imaluunniit inassutit naammassineqannginnerini

Suliffeqarfik politiinut unnerluutigineqarsinnaavoq, sullivimmi avatangiisinut inatsit sakkortuumik unioqqutinneqarpat imaluunniit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup naalakkiissutaa malinneqanngippata. Politiit taava suliffeqarfik eqqartuusivimmut unnerluutigisinnaavaat. Unnerluussisuutitaasut aalajangigassaraat eqqartuusivikkut ingerlateqqinneqarnissaa, aammalu unnerluussisuutitaasut uppersaasussaaneq akisussaaffigaat.

Sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmik unioqqutitsineq nalinginnaasumik akiliisitaanermik pillarneqartarpoq

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Naalakkiutip ingerlanera / nakkutilleereertoqarnerup kingorna qisuariarneq

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik naalakkiisimappat;

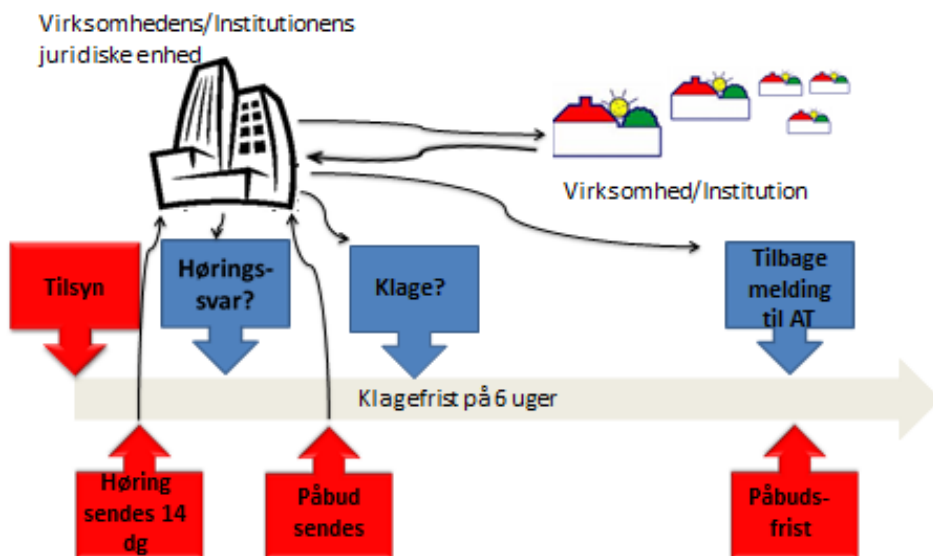
- Inerteqqusummik
- Maannakkorluinnaq naalakkiummik
- Naalakkiineq piffissalimmik, naalakkiutip imarissavaa inatsisit unioqqutinneqartut

Tusarniaaneq

Tusarniaanerup siunertaraa peqataasunik tamananik Sullivinnik Nakkutilliisut aalajangiinerata eqqortumik piviusorpalaartumillu tunngaveqarnissaa. Sulisitsisup taassumunngaluunniit sinniisoq periarfissaqartariaqarpoq ajornartorsiutit taakkartorneqartut pissutsit pillugit paasissutissiinissaanik. Taamaasilluni paatsoornerit aaqqinneqarsinnaapput aalajangiisoqannginnerani.

Suliffik allakkatigut tusarniaavigineqassaaq, suliffiup qullersaqarfianiik nakkutilliinermi ilaasoqanngippat, imaluunniit immikkoortumik sullivimmi pissutsinik paasiuminaatsumik ajornartorsiuteqarpat.

Titartakkaq takutippaa naalakkiinermi piffissalimmi sumi allakkatigut tusarniaasoqassanersoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Akissut

Suliffik:

- Piffissaliussamik naalakkiut
- Massakkorluinnarmik naalakkiut
- Imaluunniit naalakkiinerup pisussaaffigaa piffissaliussap qaangiutinnginnerani Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nalunaaruteqarnissaa qanoq pissutsit aaqqiivigineqarnersut

Tilbagemelding

Arbejdslystet
Sullivinnik
Nakkutilliisoqarfik
Imaang 18, Postboks 202
3900 Nuuk

Vedrørende
[Indkomnings navn]
[Lønsløst arbejde]
[Arbejdsforhold]
[Personnummer]
[Lønsløst arbejde]

Øverskrift

Arbejdslystet skal sende den Tilbagemelding til hende med følgende oplysninger:

- Beskriv, hvad I har gjort for at løse problemet.
- Beskriv, hvilken virksomhed I har haft på problemet. Arbejdslystet skal på baggrund af jeres beskrivelse kunne vurdere, om I har efterkommet pligten. (Vedligeholdelse af bygning)
- Hvis der er en sikkerhedsproblematik, en sikkerhedsgruppe eller et sikkerhedsudvalget skal disse indlægges i planlægningen af sikkerhedsarbejdet.

Fagret:
[Fagnummer]
Dato:
[Dokumentnummer]
OBS: [Dato]
[Dato]

Indlægges hermed til vare godkendelse med påtegnet forsendelse	
Indlægges hermed til vare godkendelse med påtegnet forsendelse	

Takussutissiaq 1 takujuk naalakkiut qanoq isikkoqarsinnaanersoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Takussutissiaq 1, Naalakkiummut assersuut Tusarniaaneq

Høring

Sullivinnik
Nakkutilliisoqarfik
Imaneq 18
Postboks 202
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 25 90
Fax (+299) 34 25 91
at@at.gl
CVR-nr.: 21481815

Høring om sagens oplysninger

Arbejdstilsynet var den [redacted] på tilsynsbesøg hos [redacted]
[redacted] hvor vi talte med [redacted]. Forholdet omtalt
nedenstående blev den 10. december bekræftet af [redacted]
[redacted]

12. janu

Sagsnr.

Doknr.:

GER-nr

Som vi oplyste på besøget, overvejer vi at give virksomheden påbud om:

Påbud om udarbejdelse af APV [redacted]

Vores overvejelser om at give virksomheden påbud tager udgangspunkt i de
oplysninger, som vi indsamlede i forbindelse med vores tilsynsbesøg.

Nedenfor kan I se vores beskrivelse af sagens oplysninger, som vi beder jer læse
igennem. Hvis I mener, at beskrivelsen er forkert, eller der mangler noget, så
kan I skrive jeres bemærkninger til os inden den [redacted]
Jeres bemærkninger vil så indgå i vores endelige vurdering af, om der er
grundlag for at træffe afgørelse.

Hvis vi ikke har hørt fra jer inden fristen, vil vores endelige vurdering ske på
baggrund af de oplysninger, som I kan se nedenfor.

En eventuel afgørelse vil blive sendt til jer.

Venlig hilsen

[redacted]
Tilsynsførende

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sagens oplysninger

Arbejdstilsynet har ved [redacted] besøgt virksomheden [redacted]
[redacted], hvor det blev konstateret, at der ikke var udarbejdet en
arbejdspladsvurdering (APV), selv om virksomheden har ansatte.

På forespørgsel kunne virksomheden ved [redacted]
fremvise en arbejdspladsvurdering (APV), det blev ved samtale telefonisk oplyst
[redacted]

- At [redacted]
- At der ikke er udarbejdet en arbejdspladsbrugsanvisning (APV) hos
[redacted]

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Høringssvar

Arbejdstilsynet
Sullivinnik
Nakkutilliisoqarfik
Imaneq 18, Postboks 202
3900 Nuuk

Vedrørende:

Høringssvar vedr. påbud om udarbejdelse af APV hos [redacted]

Sagsnr.:

Doknr.:

GER-nr.:

Arbejdstilsynet skal senest den [redacted] have modtaget denne
tilbagemeldingsblanket hvis I har nogle bemærkninger.
Hvis I ikke har nogle bemærkninger er det ikke nødvendigt at indsende
denne blanket

Undertegnede bekræfter at være gjort
bekendt med ovennævnte forhold

dato

Underskrift

Ledelse

Underskrift

Sikkerhedsrepræsentant/ansat

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inassut

Påbud

Sullivinnik
Nakkutilliisoqarfik
Imaneq 18
Postboks 202
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 25 90
Fax (+299) 34 25 91
at@at.gl
CVR-nr.: 21481815

Påbud om udarbejdelse af Arbejdspladsbrugsanvisning (APV) hos

Afgørelse

Vi sendte en høring til jer den [redacted] i forlængelse af tilsynsbesøget den [redacted]

I har nu haft mulighed for at komme med jeres bemærkninger til sagens oplysninger. Hvis I har sendt bemærkninger til os, er de indgået i vores vurdering af sagen, og de fremgår af afsnittet nedenfor om sagens oplysninger.

Vi har på baggrund af de samlede oplysninger truffet følgende afgørelse:

Påbud

Virksomheden påbydes, at sikre, at der udarbejdes en skriftlig arbejdspladsvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene på arbejdspladsen.

I skal efterkomme påbuddet senest den [redacted]

I skal senest den [redacted] give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. I kan udfylde blanketten nedenfor og sende den til os på at@at.gl

Orientering af ansatte

I skal orientere alle arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af påbuddet

Begrundelse for påbuddet

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en skriftlig arbejdspladsvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene på arbejdspladsen.

Arbejdstilsynet har lagt vægt på at:

- Virksomheden har ansatte.
- Virksomheden ikke kunne fremvise en arbejdspladsvurdering (APV).

12. janu

Sagsnr.:

Doknr.:

GER-nr.:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sagens oplysninger

Arbejdstilsynet har ved [redacted] besøgt virksomheden [redacted] hvor det blev konstateret, at der ikke var udarbejdet en arbejdspladsvurdering (APV), selv om virksomheden har ansatte.

På forespørgsel kunne virksomheden ved [redacted] ikke fremvise en arbejdspladsvurdering (APV), det blev ved samtale telefonisk oplyst [redacted]

- At [redacted]
- At der ikke er udarbejdet en arbejdspladsbrugsanvisning (APV) hos [redacted]

Anvendte regler

- Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1048 af 26. oktober 2005 af lov om arbejdsmiljø i Grønland § 60, stk. 1, jf. lovens § 11 a.

- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1168 af 8. oktober 2007 om arbejdspladsvurdering i Grønland § 2, stk. 1 og § 3, stk. 1.

Vejledning til at efterkomme påbuddet

Påbuddet findes opfyldt ved, at der udarbejdes en skriftlig arbejdspladsvurdering (APV) af sikkerheds- og sundhedsforholdene for virksomheden, som udarbejdes under hensyntagen til arbejdets art, de tekniske hjælpemidler, stoffer og materialer, arbejdsmetoder og arbejdsprocesser, der anvendes i virksomheden, arbejdsstedets indretning, samt virksomhedens størrelse og organisering.

Arbejdspladsvurderingen (APV'en) skal indeholde følgende elementer:

- Identifikation og kortlægning af virksomhedens arbejdsmiljøforhold, herunder om der er arbejdsmiljøproblemer samt problemernes art og omfang.
- Beskrivelse og vurdering af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer, herunder problemernes art, alvor og omfang, samt årsagerne til problemerne, for at kunne igangsætte de nødvendige løsninger.
- Prioritering og opstilling af en handlingsplan til løsning af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer, som ikke kan løses umiddelbart. Af planen skal fremgå, i hvilken rækkefølge og i hvilken takt de konstaterede problemer skal løses.
- Retningslinjer for hvordan der skal følges op på handlingsplanen, herunder hvem der har ansvaret for gennemførelse af planen, samt hvornår og hvordan der skal føres tilsyn og kontrol med de iværksatte foranstaltninger,

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

herunder om igangsatte løsninger er fyldestgørende, og om handlingsplanen skal revideres mv.

Til yderligere orientering, henvises der til At-vejledning GL 4.1, december 2007, om udarbejdelse og revision af arbejdspladsvurdering.

Link: [Sullivinnik nalilersuinerit - Kalaallisut](#)

Link: [Arbejdspladsvurdering - Dansk](#)

I kan klage over påbuddet

I kan klage over påbuddet til Beskæftigelsesministeriet. Hvis I ønsker at klage, skal I sende klagen til Arbejdstilsynet. Vi skal modtage klagen inden 6 uger efter, at I har modtaget påbuddet.

Klagen har opsættende virkning. Det betyder, at I ikke behøver at rette jer efter påbuddet, mens klagen bliver behandlet. Hvis vi fastholder påbuddet, sender vi klagen videre til udtalelse i Arbejds miljørådet og herefter til Beskæftigelsesministeriet, som behandler jeres klage.

Ring, hvis I har spørgsmål

I er velkomne til at ringe til Arbejdstilsynet på +299 342590, hvis I har spørgsmål til påbuddet.

Venlig hilsen

Tilsynsførende

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Akissut

Tilbagemelding

Arbejdstilsynet
Sullivinnik
Nakkutilliisoqarfik
Imaneq 18, Postboks 202
3900 Nuuk

Vedrørende:

Påbud om udarbejdelse af Arbejdspladsbrugsanvisning (APV) hos

Arbejdstilsynet skal senest den [redacted] have modtaget denne
tilbagemeldingsblanket med følgende oplysning:

Sagsnr.:

Doknr.:

GER-nr.:

- Beskriv, hvad I har gjort for at løse problemet.
- Beskriv, hvilken virkning jeres løsning har haft på problemet.
Arbejdstilsynet skal på baggrund af jeres beskrivelser kunne vurdere,
om I har efterkommet påbuddet. (Vedlæg eventuelt bilag.)
- Hvis der er en Sikkerhedsrepræsentant, en sikkerhedsgruppe eller et
sikkerhedsudvalget skal disse inddrages i planlægningen af
sikkerhedsarbejdet.

Undertegnede bekræfter at være gjort
bekendt med ovennævnte forhold

dato

Underskrift

Ledelse

Underskrift

Sikkerhedsrepræsentant/ansat

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffinni avatangiisit kinguneri

Imarisaa

Sulinermi ajoqusernerit nappaatillu suuneri nassuuianeqarneri	25
Isummat imarisaai	25
Sulinermi ajoqusernerit	25
Sulinermi nappaatigilikkat	25
Sulinermi ajoqusernerit nappaatillu	25
Sulinermi ajoqusernerit	26
Nappaatit suliamik pissutillit	27
Sulisilluni ajoqusernernut Nappaatinullu suliamik pissutilinnut pinaveersaartitsineq	28
Sooruna sulisilluni ajoqusernerit annertunerusumik sammineqanngitsut?	28
Suliassaq – sulinermi ajoquserneq qanoq naleqarpa?	28

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulinermit ajoqusernerit nappaatillu suuneri nassuuianeqarneri

Isummat imarisaai

Sulinermit ajoqusernerit assigiingitsut marluupput

- Sulinermit ajoquserneq
- Sulinermit nappaatigilikkat

Sulinermit ajoqusernerit

Sulinermit ajoquserneq tassaavoq sunnertinneq sulinermit atatillugu pisoq, inummut ajoqusernermik kingunilik.

Sulinermit nappaatigilikkat

Nappaatit sulinermit pissuteqartut nappaataapput, suliffiup avatangiisiinik imaluunniit pissutaaniik sivisuumik sunnertinneqareernikkut pinngortut.

Sulinermit ajoqusernerit nappaatillu

Sulinermit ajoqusernerit sulinermilu nappaatigilikkat amerlassusii %-inngorlugit.

Tabel 1-i. suliat aallartitat amerlassusii.

	Suliat amerlassusaat							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ajoqusernerit	300	367	454	513	587	594	595	692
Sulinermit nappaatigilikkat	43	48	128	166	156	106	98	122
Isarussanik ajutoornerit	0	0	0	1	0	0	0	0
Kivitsinermit ajoqusernerit	1	0	0	0	0	0	0	0
<u>Katillugit</u>	<u>344</u>	<u>415</u>	<u>582</u>	<u>680</u>	<u>743</u>	<u>700</u>	<u>693</u>	<u>814</u>

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

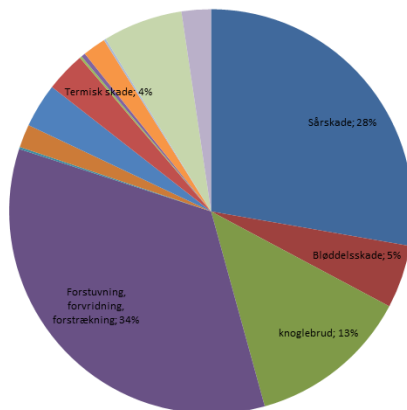
Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulinermi ajoqusernerit

Sulinermi ajoqusernerit nalinginnaasut

Sulinermi ajoqusernerit nalinginnaanerpaat %-inngorlugit ataani takusinnaavatit.

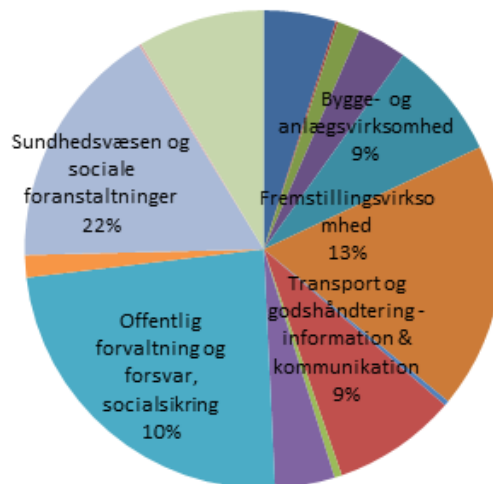
1. Pilluttoornerit³ (34 % miss.)
2. Kilernerit (28 % miss.)
3. Saarngit napineri (13 % miss.)
4. Timi qitunnersaatigut ajoqusernerit⁴ (5 % miss.)
5. Uunerit qerruttoornerillu⁵ (4 % miss.)

Ajoqusernerit assigiinnik suliaqaarfinnut agguarneqarneri

Assigiinnik suliaqaarfinni ajoquserneqarnerpaaffiit tallimat ataani procentinngorlugit takusinnaavatit⁶.

1. Peqqinnissaqarfimmut Isumaginnittoqarfik inunnillu sullissiviit (22 % miss.)
2. Tunisassiorfiit (13 % miss.)
3. Ingerlatitsiviit, illersuineq, inunnik isumaginninnerup isumannaarneqarnera (10 % miss.)
4. Sanaartorneq (9 % miss.)
5. Assartuineq, nassiussassanik isumaginninneq – paasissutissiisarnernik sulineq

Imarisaanut uteqqinneq

³ Suliat aallartinneqartut kisitsisit 2014-meersut tunngavigalugit

⁴ Kilernerit, ammarternerit assigisaalu

⁵ Uunerit qerruttoornerillu.

⁶ Kisitsisit tunngavigaat suliat aallartitat 2013-mi.

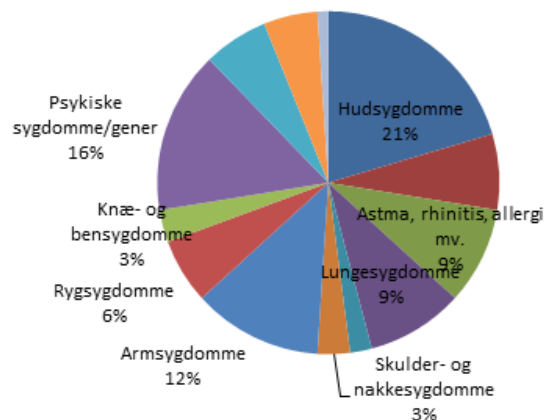
Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nappaatit suliamik pissutillit

Nappatsit nalinginnaasut

Nappaatit suliamik pissuteqartut nalinginnanerpaaat ataani takusinnaavatit procentinngorlugit⁷.

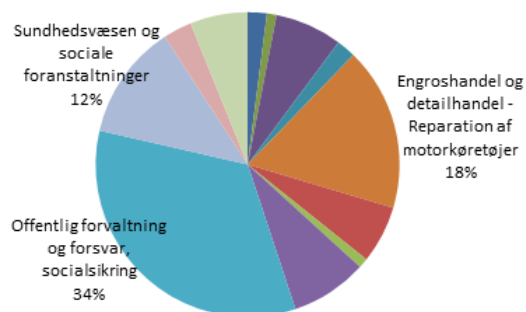
1. Timikkut nappaatit, tui, taleq, qiti (24 % miss.)
seeqqullu
2. Amerlunnerit (21 % miss.)
3. Puakkut nappaatit, (18 % miss.)
issanngusarneq sapigaqarnerillu
4. Tarnikkut nappaatit / anniaatit (16 % miss.)

Nappaatit sulinermik pissutillit assigiimmik suliaqarfikkaarlugit agguataarneqarneri

Assigiimmik suliaqarfiit pingasut suliamik pissutillinnik nappaatigineqarnerpaaffiit ataani procentinngorlugit takusinnaavatit⁸.

1. Peqqinnissaqarfimmut (34 % miss.)
Isumaginnittoqarfik inunnillu
sullissivinnik isumannaarineq
2. Amerlasuukkaarlugit (18 % miss.)
ataasiakkaanngorlugillu
tuniniaaneq – motorinik
iluarsaassineq
3. Peqqinnissamut
Isumaginnittoqarfik inunnillu
ikiuiffiit

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

⁷ Kisitsisit tunggavigaat nappaatit sulinermik pissutillit aallartittut 2014-mi .

⁸ Kisitsisit tunggavigaat Arbejdsskade styrelsen kisitsisit atorlugit nalunaarsuusiortarneraniit.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisilluni ajoqusernertut Nappaatinullu suliamik pissutilinnut pinaveersaartitsineq

Sooruna kisitsisit atorlugit nassuiaasiorneq?

Ajoqusernertut Nappaatinullu sulianik pissutilinnut statistikki assitalersuivoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinni avatangiisini suut navianartoqarfiunersut. Taamaattumik naatsorsueqqissaarnerit sumi pitsaanerpaamik pinaveersaartitsinissap isumasiornernanut tunisisuupput. Ajoqusernerit, soorlu pilluttoorneruppata, siunertaavoq makku isigissallugit:

- Torsuuneq, ittugaarneq
- Putunik matoorineq
- Aqqutissat qaamanissaat
- Aqqutissat toqqissuussasut

Sooruna sulisilluni ajoqusernerit annertunerusumik sammineqanngitsut?

Piviusunik katersilluni misissuineq nassuujaasinnaasunik takutitsivoq

- Sulisut ajoqusernertut soqutiginninnginnerannut pissutaavoq ajoqusernerit anigorneqarsinnaanngitsutut isigineqarneri. – Nammineq eqqortinneqarnavianngitsutut eqqarsariaaseq (sulisut)
- Ajoqusernertut akissaajaataasunik ilisimasaqanngiineq (piginnittunut, aningaasaliisunut suleqatinut)

Suliassaq – sulinermit ajoquserneq qanoq naleqarpa?

Suliassaq: Sullivinni avatangiisit pitsaanngissusaat pillugu isiginnittariaatsit sisamat atorlugit isigineqarsinnaapput;

1. Inummut kinguneqaatit
2. Suliffeqarfiup aqutsisoqarfiata aningaasartuutai
3. Suliffeqarfiup aningaasartuutai
4. Inuiaqatigiit aningaasartuutaat

Eqimattani sisamani aningaasartuutitut isiginnattariaatsit iluaniittut taagussavasi, sulisilluni ajoqusernertut attuumassuteqartut?

Sulilluni ajoqusernertut aningaasartuutit amerlapput. Soorlu:

- Nioqqutissiornerup unitsinneqarnera
- Ataavaartumik ajoqutit
- Sivisuumik najuutinnginneq

Ilissi massakkut sulinermit ajoqusernermut aningaasartut tunngasut allaasinnaasasi nassaarissavasi.

Kingorna eqimattamiittumi ataatsimik qinersissaasi inernerisamik saqqummiussisussamik, suliassaq 15-20 minutsinik sivisussuseqassaaq. Suliaq allattuiffissami ulikartittakkami allanneqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ajutoornerit, sulisilluni ajoqusernerit tarnikkullu ikiueqqaarneq

Imarisaa

Ajutoortoqarnernut tunngasunik isumasiuutit.....	30
Inatsisiliorneq, nalunaarutit ilitersuutillu	30
Sulisitsisup ajutoornerni il.il. pisussaaffii.....	31
Nalunaarnerit	32
Ajutoornernik, toqunartunik nalaataqarnernut imaluunniit peqqissutsikkut ajoqusernerit misissorneqarneri	34
Qanoq iliuuseqarnermi ajutoornerit ikilisinneqarsinnaappat	36
Suliassaq – Sulinermi ajoqusernemi nalunaarinninneq	37
Suliassaq – Ajutoornernut ilikkagaqarniarnermut najoqqutassiaq	40
Tarnikkut ikiueqqaarneq	48
Isumasiuut	48
Inatsisiliorneq, Nalunaarutit ilitersuutillu	48
Sakkortuumik pisoqarnerit sullivimmi	48
Qaqugu tarnikkut ikiuisoqaqqaassava?	49
Sullivinni tarnikkut atukkanut piareersaatit pisariaqartut.....	50
Tarnikkut ikiueqqaarneq	51
Qanoq tarnikkut ikiuisoqaqqaartarpa?	52

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ajutoortoqarnernut tunngasunik isumasiuutit

Isumasiuutit

Sulisilluni ajoquserneq:

Sulinermi sunnertinneq/pisoq inummut ajoqusiinermik kingunilik.

Ajutuungajanneq

Tamatuma isumagaa ajutoornerit ajoquserfiunngitsut, kisianni pissutaa ajoqusernarmik kinguneqarsinnaagaluartoq.

Ajutoornermut atatillugu isiginnaartuuneq

Sulisoq, soorlu assersuutigalugu sillamik ikorfaatimiittumik takunnittoq, 3,5 miiterimiik nakkarnermi ajoqusernissamut navianartorsiortitsisinnaavoq.

Inatsisiliorneq, nalunaarutit ilitsersuutillu

Nalunaarutit

Nalunaarut nr. 1346 – 15. december 2005 – Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamullu sulineq pillugu nalunaarut. ([Link](#))

Nalunaarut nr. 401 – 24. juni 1986 – Sulinerup nalaani ajutoornerit nalunaarutigineqartarnerat pillugu ([Link](#))

Nalunaarut nr. 1656 – 21. december 2010 – Sullivinni ajutoornernut nalunaarutiginninneq pillugu ([Link](#))

Naalisakkat pingaarnert – Sulisilluni ajoqusernarmik nalunaarutiginninneq

§ 1. Sulisitsisoq kingusinnerpaamik ullunik 9-t suliffinngearfiup aallartinneraniit nalunaaruteqassaaq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut ajutoortoqarnermi imaluunniit toqunartulinnik sunnerneqarsimanermi, ajutoornerup kingunerisaanik ullormiit siullermiit ullunik amerlanerusunik sulinngiffeqqarnermi.

Imm. 4. Sulinermi ajutoorneq, toqunartumik sunnertinneq, sulinermullu tunngasut ajuutit, toqumik imaluunniit ajoqusernarmik annertuumik kingunillit piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu ullut 9-at qaangiunnerisa kingorna nalunaarutigineqassapput.

Naalisakkat pingaarnert – Sulisilluni ajutoornarmik inatsisit malillugu nalunaarutiginninneq

§ 2. Sulinermi ajutoorneq inatsisit malillugu taarsiivigitinnarmik kinguneqarsinnaappat piaarnerpaamik, kingusinnerpaamillu ullut 9-at qaangiunnerini nalunaarutigineqassaaq.

Imm. 3 Arbejdsskadestyrelse akunnerit 48-t ingerlanerani toqusoqarneq pillugu nalunaarutigineqarsimassaaq, ilimagineqarpat toqu sullivimmi pissutsit pissutigalugit pisoq. Tamanna aamma atuuppoq suliffimmi toqusoqarnernut tamanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisitsisup ajutoornerni il.il. pisussaaffii.

Sulisitsisoq pisussaaffeqarpoq uku Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nalunaarutigissallugit;

Sulisitsisoq kingusinnerpaamik **ullut 9-t suliffingeqarfiup aallaqqaataaniit** nalunaaruteqassaaq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut ajutoortoqarnermi imaluunniit toqunartulinnik nalaataqarsimanermi, ajutoornermik kingunerisimappat **ullormik ataatsimit imaluunniit amerlanerusunik** sulisinnaannginnermi.

Sulinermi ajutoorneq, toqunartumik sunnertinneq, sulinermullu tunngasut ajuutit, toqumik imaluunniit ajoqusernermik annertuumik kingunillit **ingerlaannaq nalunaarutigineqassapput.**

Sulisitsisoq pisussaavoq uku Arbejdsskade Styrelse-p Sulisilluni Ajoqusernerit pillugit Sullissivimmut (maanngaanniik CfA-mik taagorneqassaaq) nalunaarutiginiisaanik:

Suut tamarmik nalunaarutigineqassapput, napparsimalluni takkutinngitsoorneri suunersut apeqqutaatinnaq, piaarnerpaamik, **kingusinnerpaamillu ullut 9-at ajoqusernerup kingorna.**

CfA toqusoqarnerup kingorna akunnerit 48-rut iluani kalerrinneqassapput, toqussutaasoq sulinermit attuumassuteqarsinnaappat.

Nalinginnaasumik

Sullivinni ajutoornerit nalunaarutigisassaasat makkuusinnaapput;

- Timikkut ajutoornerit, soorlu ajoqusernerit. Assersuutigalugu pilluttoornerit.
- Tarnikkut ajutoornerit, sulisut, sulinertik aqqutigalugu inunnik allanik aqquusaagaqartut soorlu perluttartissimasut, siorasaartissimasut imaluunniit allatut siorasaartittutut misigisimasut.

Ajutoornernik nalunaarneq;

- Ajutoornerit ingerlaannaq nalunaarutigineqassapput, kingusinnerpaamik ullut 9-at ajoquserfiup qaangiunnerani.
- Ajutoornerit, toqunartulinnik nalaataqarnerit ajuutillu suliffimmik pissutillit, toqumik kingunillit imaluunniit aqqunartiternermik kingunillut ingerlaannaq nalunaarutigineqassapput.

Qulaaniittup qajannaarpaa;

- Nalunaarutit malinneqarnissaat.
- Pisortaqaarfiit eqqortut ilisimatinnissaat.
- Sulisuusut taarsiivigitinnissamut tunniussinnaasanilluunniit allanik pisinnaanissaannut periarfissaqassasut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Paasissutissat sumut atorneqartarpat?

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik aamma CfA nalunaarutit atortarpaat pinaveersaartitsinnermut, sulianullu taartissiaqarsinnaasunut.

Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Isumannaarinermi inatsit

CfA-p aalajangertarpaa ajutoorneq nalunaarutigineqartoq taarsiivigitinnermik kinguneqassanersoq.

Paasissutissat nakorsamut immikkut ilisimasalimmut ingerlatinneqarsinnaapput pisariaqartillugu, nakorsarlu nalunaaruteqassaaq suliamut sillimmasiisarfillu, sillimmasiisarfillu taarsiissutininik tunniussisarpoq CfA-p aalajangiinera malillugu.

Nalunaarnerit

Ajoqusernernerik nalunaarineq:

- Ajoqusernerit CfA-mut nalunaarutigineqarsinnaapput nittartagaq www.anmeld.gl atorlugu.
- Aamma immersugassat pappilialanngorlugit nassiunneqarsinnaapput allakkatigut. Immersugassat Sullivinni Nakkutilliisoqarfimmi imaluunniit CfA-mi aaneqarsinnaapput. Aamma nittartakkakkut aaneqarsinnaallutik www.anmeld.gl
- **Malugiuk** nalunaarneq Sullivinnut Nakkutilliisoqarfimmut CfA-mullu assigiipput, pisorta qarfiit tamarmik nalunaarut tigussavaat.

Nappaatinik suliamik pissutilinnik nalunaarneq

Nakorsat, kigutilerisullu pisussaataaffeqarput CfA-mut⁹ piaarnerpaamik nappaatit suliamik pissusigineqartunik nalunaarutiginninnissamik, nalunaarinninneq nittartagaq www.anmeld.gl aqutugalugu pissaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

⁹ Center for Arbejdsskade

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfiit iluanni nalunaarnerit

Sullivinni ajutoornerit pinaveersaartitsinerit eqqarsaatigalugit suliffeqarfiit ajutoornerit allattuiffissaanik suliaqartariaqarput, ajutuungajannerit, isigininnerillu sullivinni pissutsinut tunngasunik. Assersuutigalugu taassumunnga suliffeqarfik aaqqissuisinnaavoq pappilianik allattuiffissanik piareeqqasunik. Ataani allaqqasut pingaartuupput suliffeqarfiup iluani nalunaaruteqarniarnermi;

- Ajutoornerit tamaasa allattornissaat.
- Nalunaarutiginnissaai navianartorsiornerit tamaasa, soorlu ajutuungajannerit, sumilu ajutoortoqarsinnaaneranut takusaqarnerit.
- Sulisut ajornanngitsumik nalunaarsinnaanissaat.
- Suliffeqarfiup sillimaniarnermut aaqqissuisoqarfiata nalunaarnerit tigusarnissaat.

Observation: 20 Harvest-ulykke: ☐

Date: 18 / 05 - 2013 Tidspunkt: 13.45

Sted/afdeling: Lagerindgang

Beskrivelse af observation/hændelse:
Adgangen ved varemottagelsen mangler afspærring.

Observeret af: _____ Afdeling: _____

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulinermi ajoqusernermi taarsiivigitinneq

Taarsiivigitinniaaraanni tunniussinnaasanilluunniit allanik piniaraanni ajoquserneq sulilluni ajoqusernertut akuerisariaqarpoq

Ajutoorneq imaluunniit nappaatit suliamik pissutillit akuerineqassappata, piumasaqaatit arlaliupput. Pingaarnert marluk aaku.

- Ajoqusernerit pisimassaaq sulininni sulisitsisumut Kalaallit Nunaanniittumut.
- Ajoquserneq suliamik avatangiisaanulluunniit pissuteqarpat.

Ajoquserneq akuerineqarsinnaappat, periarfissaqarpoq ukuninnga pisinnaanermut:

- Napparsimavinni passunneqarnermi aningaasartuutit il.il.
- Inuussutissarsiorsinnaassutsimik annasaqarnermut taarsiiffigineqarsinnaanermut.
- Ataavaartumik ajuuteqalernemut ajunngitsorsiassanik pisinnaatitaanermut.
- Toqusoqarnermi ikaarsaariarnermi tapiissutit.
- Pilersuisup toqukkut qimagunneranik taarsiivigitinneq.
- Qimatanut ajunngitsorsiassaqaarnissamut.

Ajutoornernik, toqunartunik nalaataqarnernut imaluunniit peqqissutsikkut ajoqusernerit misissorneqarneri

Nalinginnaasumik

Sillimaneq suliffinnut isumaqarpoq sullivinni ajoqusernarnik pinaveersaartitsineq, ajoquser toqaraluarpalli, pingaarpoq ilikkagaqarfiginissaa. Ajutoornerup takutippaa sillimanissamut pissutsit aqqiivigineqartariaqartut. Taamaattumik pingaarpoq, sullivinni ajutoornerit, ajutuungajannerit piaarnerpaamik naammattumillu suliffeqarfiup iluani nalunaarutigineqassasut.

Sooq ajutoornerit misissorneqassappat?

Ajutoortoqareernerup ajutuungajattoqarneratalu kingorna pitsaanerpaamik isumannaarlugu pissutsit erseqqissarnissaat. Tamatuma kingorna ajutoornernut peqqutit inissinnissaat pinaveersaartitsinermullu ajutoornernut tamakkununga aallartitsilluni, taamatut pisoqaqqinnissaa pinngitsoorniarlugu.

Nalinginnaansuunngilaq sulisut ajutoorsimasut nuannarineq ajoraat pisumik oqaluttuassallutik, nammineq pisuusutut misigisaramik. Kisianni ilinniagaqarfissaapput ajutoornerit ajutuungajannerillu, ilikkakkat sillimaniarnermut suliffiup iluani ikiuutaasinnaaqaat. Taamaattumik suliffeqarfiup qullersaqarfianut sulisunullu erseqqissaatigineqassaaq qanoq pingaartiginersoq pisut peqqutaasullu misissorneqaarnissaat.

Pisuutitsisussarsionnissaaq anguniagaassanngilaq, kisianni nassuuiaatinik pissutsinillu nassaartuineq, pitsaalisaafigisassanik ingerlaavartumik sillimaniarneq pitsanngorsaavigineqassappat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaanermut eqimattap isumannaallisaanermullu gruppi atorneqarneri suliasaallu

Isumannaallisaanermut aaqqissuusaqarfiup ilaasortai pisussaataaffeqarput ajutoornernik, toqunartunik nalaataqarnernut peqqissutsimullu ajoqusernertut misissuinissaminut.

Isumannaallisaanermut gruppi atorneqarneri suliasaallu ukuupput;

- Missuinerni peqataanissaq, ajutoornertut (ajutuungajannernullu), toqunartulinnik nalaataqarnertut peqqissutsikkut eqqornqarnikkut suliffeqarfimmullu tamakku nalunaarutiginnissaannut.
- Pissutsinik allanngortiterineq, ajoqusernertut peqqutaasoq peqqinnginniassammat.

Sillimaniarnermut ataatsimiitsitaliap atorneqarnera suliasaallu ukuupput;

- Ajutoornerit (ajutuungajannerillu) isumannaarnissaat, toqunartulinnik nalaataqarnerit, peqqissutsikkut ajoqusernertut peqqutaasut misissorneqarnissaat, kiisalu isumagalugu iliuuseqartoqassasoq assigisaanik pisoqannginniassammat.
- Ukiumoortumik statistikkiliorneq ajutoornerit (ajutuungajannerit ilanngullugit), toqunartulinnik nalaataqarnerit peqqissutsinullu ajoqusiinertut pillugit, taamaasilluni isumannaallisaanermut ataatsimiitsitaliap erseqqissumik suliffeqarfiup iluani pissutsit takusinnaaniassammagit.

Ajutoornermik misissueqqissaaneq

Ajutoornermik misissueqqissaarnerup aallaavigaa ajutoorneq imaluunniit ajutuungajattoqarneq pisimasoq, pissutsinillu ujarlerneq. Misissueqqissaarnerup pisoqarnerup ingerlavia malillugu kingumut, pissutsit tunuliaqutaasut saqqummersinniarlugit. Naammattumik saqqummersitsiniarnermi ajoqusersimasoq ajornanngippallu ulluinnarni aqutsisoq saqqummiinermi peqataassapput. Ajutoornermut misissueqqissaanermut paasisaqarnerorusukkuit takusinnaavat ajutoornermik ilikkagaqarneq pillugu najoqqutassiaq.

Misissueqqissaanermut tunngaviusut

Tunngaviusunik malitassaqarpoq, pitsaasumik misissueqqissaarniaraanni, taamaasillunilu ajutoorneq ajutuungajannerluunniit peqqutaa saqqummersinniaraanni.

- Misissueqqissaarneq aqquusaagassat tulleriiaarlugit.
- Misissueqqissaarneq ingerlaannassaaq, pissutsit tunuliaqutaasut aqqiivigineqarsinnaasut naammattumik saqqummersinneqarnissaata tungaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ajutoornernut ilikkagaqarniarnermut najoqqutassiaq

”Ajutoornernut ilikkagaqarniarnermut najoqqutassiaq” sakkuuvoq sullivimmi ajutoornernut pissutaasinnaasunik ujarlernermit atorsinnaasarsi, pitsaasumik ataavaartumillu pinaveersaartitsinermut. Ajutoornernut ilikkagaqarniarnermut najoqqutassiaq ineriartortitaavoq atorneqarsinnaanngortillugu suliffeqarfinnit tamanit, ajutoornernullu ajutuungajattoqarnernullu assigiinngitsunut tamanut. Pinaveersaartitsinermut sulinissassinut qitiuvoq.

Najoqqutassiaq ajutoornerup erseqqissarneqarnissaanut aqqusaagassanik tulleriiaakkanik sanaajuvoq;

Pisoqarnerup allaaserineqarnera

1. Pissutsit/avatangiisit timitallit ajutoornermut pissutaasut
2. Pilersaarusiorneq pissutsillu inummut tunngasut ajutoornermut peqataasut.
3. Assigisaanik pinaveersaartitsineq

Qanoq iliuuseqarnermi ajutoornerit ikilisinneqarsinnaappat

Pissuseq navianartorsiortitsinngitsoq

Sullivik suliffeqarfiup iluani pinaveersaartitsinermut eqqarsariaatsimik suliaqartariaqarpoq, sulisut ilisimatillugit aammalu ataatsimoortumik sillimaniarnermut pissutsinik sulisillugit, sulisut immikkut tamarmik siunersivaat ajutoornernut iliuutsit pissutaasunut annerpaasut, kiisalu sulisut tamarmik siunersissavaat ajutoornernik annikillisaaneq nalunaarnikkut, qimerloorinikkut, misissueqqissaarnikkut iliuuseqarnikkullu pisartoq.

Pissuseq navianartorsiortitsinngitsoq tassaavoq, sulisut tamarmik pinaveersaarinermit eqqarsaateqarlutik pissuseqartut. Suliaq ingerlaartuartoq tassaavoq;

- Navianartunik takusaqarneq
- Navianartunik naliliineq
- Pissutsinik navianartunik kinguneqarsinnaasunik qaammarsaaneq, navianartorsiortitsinngitsumillu pissutsinik siuarsaaqataaneq.
- Amigaatinik allattuineq, sillimanermullu siuarsaaqataajuaannarneq

Sulisuni periaatsinik allannguneq

Sulisut periaasiaat allanngortinneqassaaq imminut illersornermiit pinaveersaartitsinermut. Imminut illersornerup ilisarnaatigaa sulisut sullivimmi avatangiisinik eqqarsaateqarneq ajortut, sulisulli pinaveersaartitsinup eqqarsaatigisarai sullivip avatangiisiini ulorianarsinnaasut namminerlu qisuariarsinnaasoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq – Sulinermi ajoqusernemi nalunaarinninneq

Suliassaq 1: Suliassami ajoqusertoqarnera pillugu immersuissaasi, suliaq nammineq suliarissaaq. Ataani allaqqapput ajutoornermut atatillugu paasisat;

Sullivik:

Sanasut "AT"
Imaneq 18
3900 Nuuk

Ajutoornermi paasisat:

Ajutoorneq pivoq: 30-01-2016, nal. 13.40
Ajutoorfiup sumiiffia: Sanaartorfik A1015, 3900 Nuuk
Sulisoq qaliaminngaanniik nakkartoq, pappialarsuarnik suliaqarluni.
Sulisoq, gassimik ikumatitsiviup aqqutaa naakkiuffigaa, qalianiillu nakkarluni.
Sulisoq uku ajoquserpai: Tallimi saarna ammasunik napivaa singerniirlunilu.
Sulinngiffissaq ilimagineqartoq: sap.akunn. 8-sut

10 min missaani piffissaqarpusi, kingorna ataatsikkut suliarineqassalluni

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisilluni ajoqusernarmik nalunaarutiginninneq																																																																																																																					
Ajoquseritoq																																																																																																																					
<table><tr><td colspan="2">Ateq</td><td colspan="2">Inuup normua</td></tr><tr><td colspan="2">Najugaq</td><td>Postnr</td><td>Illoqarfik</td></tr><tr><td colspan="2">Atorluup suunera</td><td colspan="2">Suliffik</td></tr><tr><td colspan="2">Suliffik</td><td colspan="2">Inuiaasuseq</td></tr><tr><td colspan="2">Suliffik</td><td colspan="2">Oqaatsit atorunnersusat</td></tr></table>		Ateq		Inuup normua		Najugaq		Postnr	Illoqarfik	Atorluup suunera		Suliffik		Suliffik		Inuiaasuseq		Suliffik		Oqaatsit atorunnersusat																																																																																																	
Ateq		Inuup normua																																																																																																																			
Najugaq		Postnr	Illoqarfik																																																																																																																		
Atorluup suunera		Suliffik																																																																																																																			
Suliffik		Inuiaasuseq																																																																																																																			
Suliffik		Oqaatsit atorunnersusat																																																																																																																			
<table><tr><td>☐ Akissarsiortoq</td></tr><tr><td>☐ Namminersortoq</td></tr><tr><td>☐ Ilinniartoq</td></tr><tr><td>☐ Nuliasutut/ulusutut ikiorti</td></tr><tr><td>☐ Allatut ilaqutariissuseq</td></tr><tr><td>☐ Allatut</td></tr></table>		☐ Akissarsiortoq	☐ Namminersortoq	☐ Ilinniartoq	☐ Nuliasutut/ulusutut ikiorti	☐ Allatut ilaqutariissuseq	☐ Allatut																																																																																																														
☐ Akissarsiortoq																																																																																																																					
☐ Namminersortoq																																																																																																																					
☐ Ilinniartoq																																																																																																																					
☐ Nuliasutut/ulusutut ikiorti																																																																																																																					
☐ Allatut ilaqutariissuseq																																																																																																																					
☐ Allatut																																																																																																																					
Sulisitsisoq																																																																																																																					
<table><tr><td>Suliffeqarluup aqqa</td><td>GER/ CVR</td></tr><tr><td>Suliffeqarluup najugaqarfia</td><td>Oqaatsit atorunnersusat</td></tr><tr><td colspan="2">Sulisit sulisilluni ajoqusernarmik kingunerisamik sulinnigiffeqarnermini aningaasarsiaqartinneqarpa?</td></tr><tr><td colspan="2">☐ Aap ☐ Naagga</td></tr></table>		Suliffeqarluup aqqa	GER/ CVR	Suliffeqarluup najugaqarfia	Oqaatsit atorunnersusat	Sulisit sulisilluni ajoqusernarmik kingunerisamik sulinnigiffeqarnermini aningaasarsiaqartinneqarpa?		☐ Aap ☐ Naagga																																																																																																													
Suliffeqarluup aqqa	GER/ CVR																																																																																																																				
Suliffeqarluup najugaqarfia	Oqaatsit atorunnersusat																																																																																																																				
Sulisit sulisilluni ajoqusernarmik kingunerisamik sulinnigiffeqarnermini aningaasarsiaqartinneqarpa?																																																																																																																					
☐ Aap ☐ Naagga																																																																																																																					
Sulisitsisup sillimmasersimanera																																																																																																																					
<table><tr><td>Ataatsimoortunut Sillimmasisarfimmu (Gruppeforsikring) sillimmasersimavit?</td><td>☐ Aap ☐ Naagga</td></tr><tr><td>Sillimmasisarfik</td><td>Policens.</td></tr></table>		Ataatsimoortunut Sillimmasisarfimmu (Gruppeforsikring) sillimmasersimavit?	☐ Aap ☐ Naagga	Sillimmasisarfik	Policens.																																																																																																																
Ataatsimoortunut Sillimmasisarfimmu (Gruppeforsikring) sillimmasersimavit?	☐ Aap ☐ Naagga																																																																																																																				
Sillimmasisarfik	Policens.																																																																																																																				
Ajutoornerup nalaani pisut																																																																																																																					
<table><tr><td>Ajutoorneq qanga piva</td><td>Ullut</td><td>Qaammat</td><td>Ullut</td><td>Nal</td><td>Ajoquserfik</td></tr><tr><td colspan="6">Ajoquserup ajoqusernarmik nalaani suna sulilaa, suna sakkugaa imaluunniit maskilaa atornerqarpa?</td></tr><tr><td colspan="6">Qanoq pisoqarneratigut imaluunniit sumik sunnigaanikkut ajoquserneq piva, sunalu sakkugineqartillugu imaluunniit najummitillugu ajoquserneq piva?</td></tr><tr><td colspan="6">Ajoquseritoq qanoq pisoqarneratigut ajoquserpa? Suna sakkugineqarpa, maskilaa imaluunniit najummisaq ajoqusernarmut pequtaava?</td></tr><tr><td colspan="6">Ajoqusernarmik suussusia (ataasinnarmik krydsillit)</td></tr><tr><td colspan="6"><table><tr><td>☐ Timip aqinnerisassigut ajoquserneq (anaatinneq, tilluuserneq)</td><td>☐ Ipeqqajarneq, ipineq</td></tr><tr><td>☐ Qaratsamik sajjupillattoorneq ilukkuu aqunartinnerneq</td><td>☐ Toqunartunneq</td></tr><tr><td>☐ Kilerneq</td><td>☐ Kiak isiluunniit pissutagalut ajoquserneq</td></tr><tr><td>☐ Avatit ilannik annasaarneq</td><td>☐ Akuatissani uunerit</td></tr><tr><td>☐ Saanermik puttutoorluni napineq</td><td>☐ Qinnigornernit sunnigaaneq</td></tr><tr><td>☐ Napineq</td><td>☐ Qupinguaflarujussuarneq</td></tr><tr><td>☐ Pilluttoorneq</td><td>☐ Aqunarsimanersooq paasineqangilaq</td></tr><tr><td>☐ Naggussamik ilikarboorneq, ulluttoorneq, nukkilitsineq</td><td>☐ Alla (ataani allaaseriuk)</td></tr></table></td></tr><tr><td colspan="6">Timip sukutsia ajoquserpa (ataasinnarmik krydsillit)</td></tr><tr><td colspan="6"><table><tr><td>☐ Niaoq - isit pinnagit</td><td>☐ Assak, paffik</td></tr><tr><td>☐ Isit</td><td>☐ Assammi inussat, ataaseq arlalilluunniit</td></tr><tr><td>☐ Qungaseq</td><td>☐ Siffissap nagguaa, quttoraq, seeqqaq</td></tr><tr><td>☐ Tunu, qimerluk</td><td>☐ Seeqqup nagguaa, niu, tinusoornert</td></tr><tr><td>☐ Sakissat, timip pisatai sakissat nalaanniit</td><td>☐ Isigak, singerneq</td></tr><tr><td>☐ Naag, timip pisatai naap nalaanniit</td><td>☐ Isikkani inussat, ataaseq arlalilluunniit</td></tr><tr><td>☐ Tui, asaaqqoq, ikusik</td><td>☐ Timip ilaaq annertooq</td></tr><tr><td>☐ Assaat, paffik</td><td>☐ Ajoquserneq alla (ataani allaaseriuk)</td></tr></table></td></tr><tr><td colspan="6">Nassuiaateqarsinnaavutit</td></tr><tr><td colspan="6">Qanoq siviisutisumik ajoquseritoq sulinnigiffeqassangatinneqarpa?</td></tr><tr><td colspan="6">☐ Ullut ataaseq inorlugu sulinnigiffeqarpoq</td></tr><tr><td colspan="6">☐ Ullut ataaseq sinnerlugu sulinnigiffeqarpoq</td></tr><tr><td colspan="6">☐ Suleqqissinnaajunnaarpoq</td></tr><tr><td colspan="6">☐ Toquvoq Ullut sulinnigiffiit qasserpiaansut Ullut allassinnaavat</td></tr></table>		Ajutoorneq qanga piva	Ullut	Qaammat	Ullut	Nal	Ajoquserfik	Ajoquserup ajoqusernarmik nalaani suna sulilaa, suna sakkugaa imaluunniit maskilaa atornerqarpa?						Qanoq pisoqarneratigut imaluunniit sumik sunnigaanikkut ajoquserneq piva, sunalu sakkugineqartillugu imaluunniit najummitillugu ajoquserneq piva?						Ajoquseritoq qanoq pisoqarneratigut ajoquserpa? Suna sakkugineqarpa, maskilaa imaluunniit najummisaq ajoqusernarmut pequtaava?						Ajoqusernarmik suussusia (ataasinnarmik krydsillit)						<table><tr><td>☐ Timip aqinnerisassigut ajoquserneq (anaatinneq, tilluuserneq)</td><td>☐ Ipeqqajarneq, ipineq</td></tr><tr><td>☐ Qaratsamik sajjupillattoorneq ilukkuu aqunartinnerneq</td><td>☐ Toqunartunneq</td></tr><tr><td>☐ Kilerneq</td><td>☐ Kiak isiluunniit pissutagalut ajoquserneq</td></tr><tr><td>☐ Avatit ilannik annasaarneq</td><td>☐ Akuatissani uunerit</td></tr><tr><td>☐ Saanermik puttutoorluni napineq</td><td>☐ Qinnigornernit sunnigaaneq</td></tr><tr><td>☐ Napineq</td><td>☐ Qupinguaflarujussuarneq</td></tr><tr><td>☐ Pilluttoorneq</td><td>☐ Aqunarsimanersooq paasineqangilaq</td></tr><tr><td>☐ Naggussamik ilikarboorneq, ulluttoorneq, nukkilitsineq</td><td>☐ Alla (ataani allaaseriuk)</td></tr></table>						☐ Timip aqinnerisassigut ajoquserneq (anaatinneq, tilluuserneq)	☐ Ipeqqajarneq, ipineq	☐ Qaratsamik sajjupillattoorneq ilukkuu aqunartinnerneq	☐ Toqunartunneq	☐ Kilerneq	☐ Kiak isiluunniit pissutagalut ajoquserneq	☐ Avatit ilannik annasaarneq	☐ Akuatissani uunerit	☐ Saanermik puttutoorluni napineq	☐ Qinnigornernit sunnigaaneq	☐ Napineq	☐ Qupinguaflarujussuarneq	☐ Pilluttoorneq	☐ Aqunarsimanersooq paasineqangilaq	☐ Naggussamik ilikarboorneq, ulluttoorneq, nukkilitsineq	☐ Alla (ataani allaaseriuk)	Timip sukutsia ajoquserpa (ataasinnarmik krydsillit)						<table><tr><td>☐ Niaoq - isit pinnagit</td><td>☐ Assak, paffik</td></tr><tr><td>☐ Isit</td><td>☐ Assammi inussat, ataaseq arlalilluunniit</td></tr><tr><td>☐ Qungaseq</td><td>☐ Siffissap nagguaa, quttoraq, seeqqaq</td></tr><tr><td>☐ Tunu, qimerluk</td><td>☐ Seeqqup nagguaa, niu, tinusoornert</td></tr><tr><td>☐ Sakissat, timip pisatai sakissat nalaanniit</td><td>☐ Isigak, singerneq</td></tr><tr><td>☐ Naag, timip pisatai naap nalaanniit</td><td>☐ Isikkani inussat, ataaseq arlalilluunniit</td></tr><tr><td>☐ Tui, asaaqqoq, ikusik</td><td>☐ Timip ilaaq annertooq</td></tr><tr><td>☐ Assaat, paffik</td><td>☐ Ajoquserneq alla (ataani allaaseriuk)</td></tr></table>						☐ Niaoq - isit pinnagit	☐ Assak, paffik	☐ Isit	☐ Assammi inussat, ataaseq arlalilluunniit	☐ Qungaseq	☐ Siffissap nagguaa, quttoraq, seeqqaq	☐ Tunu, qimerluk	☐ Seeqqup nagguaa, niu, tinusoornert	☐ Sakissat, timip pisatai sakissat nalaanniit	☐ Isigak, singerneq	☐ Naag, timip pisatai naap nalaanniit	☐ Isikkani inussat, ataaseq arlalilluunniit	☐ Tui, asaaqqoq, ikusik	☐ Timip ilaaq annertooq	☐ Assaat, paffik	☐ Ajoquserneq alla (ataani allaaseriuk)	Nassuiaateqarsinnaavutit						Qanoq siviisutisumik ajoquseritoq sulinnigiffeqassangatinneqarpa?						☐ Ullut ataaseq inorlugu sulinnigiffeqarpoq						☐ Ullut ataaseq sinnerlugu sulinnigiffeqarpoq						☐ Suleqqissinnaajunnaarpoq						☐ Toquvoq Ullut sulinnigiffiit qasserpiaansut Ullut allassinnaavat					
Ajutoorneq qanga piva	Ullut	Qaammat	Ullut	Nal	Ajoquserfik																																																																																																																
Ajoquserup ajoqusernarmik nalaani suna sulilaa, suna sakkugaa imaluunniit maskilaa atornerqarpa?																																																																																																																					
Qanoq pisoqarneratigut imaluunniit sumik sunnigaanikkut ajoquserneq piva, sunalu sakkugineqartillugu imaluunniit najummitillugu ajoquserneq piva?																																																																																																																					
Ajoquseritoq qanoq pisoqarneratigut ajoquserpa? Suna sakkugineqarpa, maskilaa imaluunniit najummisaq ajoqusernarmut pequtaava?																																																																																																																					
Ajoqusernarmik suussusia (ataasinnarmik krydsillit)																																																																																																																					
<table><tr><td>☐ Timip aqinnerisassigut ajoquserneq (anaatinneq, tilluuserneq)</td><td>☐ Ipeqqajarneq, ipineq</td></tr><tr><td>☐ Qaratsamik sajjupillattoorneq ilukkuu aqunartinnerneq</td><td>☐ Toqunartunneq</td></tr><tr><td>☐ Kilerneq</td><td>☐ Kiak isiluunniit pissutagalut ajoquserneq</td></tr><tr><td>☐ Avatit ilannik annasaarneq</td><td>☐ Akuatissani uunerit</td></tr><tr><td>☐ Saanermik puttutoorluni napineq</td><td>☐ Qinnigornernit sunnigaaneq</td></tr><tr><td>☐ Napineq</td><td>☐ Qupinguaflarujussuarneq</td></tr><tr><td>☐ Pilluttoorneq</td><td>☐ Aqunarsimanersooq paasineqangilaq</td></tr><tr><td>☐ Naggussamik ilikarboorneq, ulluttoorneq, nukkilitsineq</td><td>☐ Alla (ataani allaaseriuk)</td></tr></table>						☐ Timip aqinnerisassigut ajoquserneq (anaatinneq, tilluuserneq)	☐ Ipeqqajarneq, ipineq	☐ Qaratsamik sajjupillattoorneq ilukkuu aqunartinnerneq	☐ Toqunartunneq	☐ Kilerneq	☐ Kiak isiluunniit pissutagalut ajoquserneq	☐ Avatit ilannik annasaarneq	☐ Akuatissani uunerit	☐ Saanermik puttutoorluni napineq	☐ Qinnigornernit sunnigaaneq	☐ Napineq	☐ Qupinguaflarujussuarneq	☐ Pilluttoorneq	☐ Aqunarsimanersooq paasineqangilaq	☐ Naggussamik ilikarboorneq, ulluttoorneq, nukkilitsineq	☐ Alla (ataani allaaseriuk)																																																																																																
☐ Timip aqinnerisassigut ajoquserneq (anaatinneq, tilluuserneq)	☐ Ipeqqajarneq, ipineq																																																																																																																				
☐ Qaratsamik sajjupillattoorneq ilukkuu aqunartinnerneq	☐ Toqunartunneq																																																																																																																				
☐ Kilerneq	☐ Kiak isiluunniit pissutagalut ajoquserneq																																																																																																																				
☐ Avatit ilannik annasaarneq	☐ Akuatissani uunerit																																																																																																																				
☐ Saanermik puttutoorluni napineq	☐ Qinnigornernit sunnigaaneq																																																																																																																				
☐ Napineq	☐ Qupinguaflarujussuarneq																																																																																																																				
☐ Pilluttoorneq	☐ Aqunarsimanersooq paasineqangilaq																																																																																																																				
☐ Naggussamik ilikarboorneq, ulluttoorneq, nukkilitsineq	☐ Alla (ataani allaaseriuk)																																																																																																																				
Timip sukutsia ajoquserpa (ataasinnarmik krydsillit)																																																																																																																					
<table><tr><td>☐ Niaoq - isit pinnagit</td><td>☐ Assak, paffik</td></tr><tr><td>☐ Isit</td><td>☐ Assammi inussat, ataaseq arlalilluunniit</td></tr><tr><td>☐ Qungaseq</td><td>☐ Siffissap nagguaa, quttoraq, seeqqaq</td></tr><tr><td>☐ Tunu, qimerluk</td><td>☐ Seeqqup nagguaa, niu, tinusoornert</td></tr><tr><td>☐ Sakissat, timip pisatai sakissat nalaanniit</td><td>☐ Isigak, singerneq</td></tr><tr><td>☐ Naag, timip pisatai naap nalaanniit</td><td>☐ Isikkani inussat, ataaseq arlalilluunniit</td></tr><tr><td>☐ Tui, asaaqqoq, ikusik</td><td>☐ Timip ilaaq annertooq</td></tr><tr><td>☐ Assaat, paffik</td><td>☐ Ajoquserneq alla (ataani allaaseriuk)</td></tr></table>						☐ Niaoq - isit pinnagit	☐ Assak, paffik	☐ Isit	☐ Assammi inussat, ataaseq arlalilluunniit	☐ Qungaseq	☐ Siffissap nagguaa, quttoraq, seeqqaq	☐ Tunu, qimerluk	☐ Seeqqup nagguaa, niu, tinusoornert	☐ Sakissat, timip pisatai sakissat nalaanniit	☐ Isigak, singerneq	☐ Naag, timip pisatai naap nalaanniit	☐ Isikkani inussat, ataaseq arlalilluunniit	☐ Tui, asaaqqoq, ikusik	☐ Timip ilaaq annertooq	☐ Assaat, paffik	☐ Ajoquserneq alla (ataani allaaseriuk)																																																																																																
☐ Niaoq - isit pinnagit	☐ Assak, paffik																																																																																																																				
☐ Isit	☐ Assammi inussat, ataaseq arlalilluunniit																																																																																																																				
☐ Qungaseq	☐ Siffissap nagguaa, quttoraq, seeqqaq																																																																																																																				
☐ Tunu, qimerluk	☐ Seeqqup nagguaa, niu, tinusoornert																																																																																																																				
☐ Sakissat, timip pisatai sakissat nalaanniit	☐ Isigak, singerneq																																																																																																																				
☐ Naag, timip pisatai naap nalaanniit	☐ Isikkani inussat, ataaseq arlalilluunniit																																																																																																																				
☐ Tui, asaaqqoq, ikusik	☐ Timip ilaaq annertooq																																																																																																																				
☐ Assaat, paffik	☐ Ajoquserneq alla (ataani allaaseriuk)																																																																																																																				
Nassuiaateqarsinnaavutit																																																																																																																					
Qanoq siviisutisumik ajoquseritoq sulinnigiffeqassangatinneqarpa?																																																																																																																					
☐ Ullut ataaseq inorlugu sulinnigiffeqarpoq																																																																																																																					
☐ Ullut ataaseq sinnerlugu sulinnigiffeqarpoq																																																																																																																					
☐ Suleqqissinnaajunnaarpoq																																																																																																																					
☐ Toquvoq Ullut sulinnigiffiit qasserpiaansut Ullut allassinnaavat																																																																																																																					
Nalunaartoq																																																																																																																					
<table><tr><td>Nalunaartoq</td><td>☐ Nalunaartoq</td><td>☐ Nakorsaq/kigutit nakorsaas</td><td>☐ Ajoquseritoq</td><td>☐ Alla</td></tr></table>		Nalunaartoq	☐ Nalunaartoq	☐ Nakorsaq/kigutit nakorsaas	☐ Ajoquseritoq	☐ Alla																																																																																																															
Nalunaartoq	☐ Nalunaartoq	☐ Nakorsaq/kigutit nakorsaas	☐ Ajoquseritoq	☐ Alla																																																																																																																	
Una immersugaq nassilunneqassaaq uunga: Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Isumannarneq pillugu Sullissivik, Postbox 689, 3900 Nuuk																																																																																																																					

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Immersugassaq imatut immersorneqassaaq

Ajoqusertoq

Atorfiup taaguutaa: Soorlu aalisartoq, sanasoq, angerlarsimaffimmi ikiorti

Suliffik: Maani eqqorluartumik allassavat ajoqusertoq suliffimmi sumi sulinersoq, soorlu suliffissuup poortuiviani, sanaartorfimmi tunngaviliorfimmi.

Oqaatsit atorususut: Ajoqusertup oqaatsit attaveqatigiinnermi atorusutaai. Kalaallisut, danskisut.

Sulisitsisoq

GER/CVR: Ajoqusertup sullivia GER/CVR-normoqarpat, maani allassavat

Oqaatsit atorususut: Sulisitsisup qinersinnaavaai Kalaallisut Danskisulluunniit.

Sulisitsisup sillimmasersimanera

Immersugassat uku taamaallaat immersorneqassapput ajoqusertumut sulisitsisuuguit imaluunniit namminersortuuguit namminerlu kajumissutsinnik sulinnermut ajoqusernissamut sillimmasersimaguit.

Pisup ingerlanera

Pisoqarnera allaaserisinnaavat, kisianni eqqaamassavat apeqqutit pingasut tamarmik akineqassammata. Sunnertinneq sivilsuppat qinnuigaatsigit sunnertinnerup sivilsussusaa erseqqissaqqullugu.

Ajutoorfiup nalaani sulisoq suleriva, sakkut maskiinallu suut atornerqarpat? 'Assersuutigalugu: Qillerut atorlugu sulivoq' imaluunniit 'napparsimasup uffarfimmukaannerani'.

Suna pisoq imaluunniit sunnertinneq ajoqusernarmik kinguneqarpa. Sakkut, maskiina imaluunniit kivinniagaq ajurtoortitsiva?

Assersuutigalugu: 'qillerut pineqartumut napivoq' imaluunniit 'napparsimasoq isumagisaq nikorfasinnaajunnaarmat'.

Ajoqusertoq qanoq ajoquserpa? Aamma sakkut, maskiinat imaluunniit kivinniakkat ajoqutaappat?

Assersuutigalugu: 'Assaa qillerummik eqqortippoq' imaluunniit 'napparsimasoq ikiorniarlugu orlugami qitini annersippaa'.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq – Ajutoornernut ilikkagaqarniarnermut najoqqutassiaq

Suliassaq 2: Marlukkaarlusi najoqqutassiaq atorlugu pisoqarnera pinaveersaartitsisinnaanerlu allaaserisiuk.

Sullivik:

Ajoqusertup aqqa:

Ajutoorfiup sumiiffia:

Ulloq piffissarlu:

Oqaloqatigisaq:

Pisoqartup ingerlanera allaaseriuk

Sulisoq ajutoorfiup nalaani suleriva?

Ass. assartugassanik ingerlatsineq, toqqammavinnik kivitsineq, inunnik sullissineq.

Suna periasaarneq ajutoornermik kinguneqarpa?

Ass. sulisup trucki aqussinnaajunnaaramiuk, imerpalasumik naqitsisortalik qaarmat imaluunniit inuk sullitaq kamaammermat.

Suna sulisumut ajoqusiiva?

Ass. sulisoq truckimik aportippoq, nakkarfigitippoq imaluunniit inummik attortippoq/siorasaarneqarpoq.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Siullermik: Atortoqarnermut pissutsit ajutoornermut pissutaasut:

■ 1. Suliffeqarfiup pequsersornera

- ☐ Inissamik imal. qaamanermik amigaateqarneq?
- ☐ Sulisoq, imal. allat, naammanngitsumik suliffimmut isikkiveqannginnamik?
- ☐ Qerattaqutininik, assiaqutininik imaluunniit ungalulersuineq naammannginnami?
- ☐ Kalerrisaarutininik pitsaanernik imal. qimaaffissanik amigarami?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 2. Angallanneq assartuinerlu

- ☐ Angallannerup sukkoornissaa erseqqarinnginami?
- ☐ Nateq/toqqammavik isumannaarneqarsimava?
- ☐ Sulisoq isigisaminik killeqartitaava?
- ☐ Sulisoq imaluunniit allat sukkalisaarpallaarpat?
- ☐ Sulliviup angallannermut malittarisassai qaangerneqarpat?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 3. Inuit (imal. uumasut)

- ☐ Persuttaasut imal. siorasaarisut ajutoornermut peqqutaappat?
- ☐ Inuit nakorsaatinik imigassamilluunniit sunnertissimasut, imal. naapertuilluanngitsumik eqqugaasutut misigisimanerit ajutoornermut peqqutaappat?
- ☐ Sakkulersortut imaluunniit allanik naviarnartunik sakkulersortut ajutoornermut peqqutaappat?
- ☐ Inuit uumasulluunniit aalassariataarneri ajutoornermut peqqutaappat?
- ☐ Inuit timikkut nukillaarsimasut imal. tarnikkut ajoqutillit ajutoornermut pissutaappat?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

■ 4. Kivitsinerit

- ☐ Kivitseneq, ajassineq imaluunniit tigummisaqarneq ajutoornermut peqqutaava?
(Inuit ikiugassaasut uninngaannartut aamma ajoqusernermut peqqutaasinnaapput)
- ☐ Kivitassat ilusaat, oqimaassusaaluunniit ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Akunnattumik inissisimalluni kivitsisoqarpa?
- ☐ Kivitassaq naleqqutinngitsumik inissisimava?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 5. Akoorutissat biologi'mullu tunngasut

- ☐ Sulisup amikkut isikkulluunniit eqqorneqarnermini, imaluunniit ilummoorussinermi ajutoorneq peqqutaava?
- ☐ Akoorutissat atortulluunniit naleqqutinngitsumik inissisimappat?
- ☐ Atortussiaq atortussarluunniit naleqqutinngitsumik pineqarpa?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 6. Tukak eqqiluitsuunerlu

- ☐ Pequt orluffigisaq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Tullarfigisap quasannera ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Sulisoq tigummisaqarpa, isigisamik assersuisumik?
- ☐ Sakkut atortulluunniit naleqquttut piffissami atorneqarsinnaannginnamik?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

■ 7. Atortunik maskiinanillu aserfallatsaaliorneq amigarteq

- ☐ Atortut/maskiinat ajoramik imaluunniit atuunnissaasa nungullarneri ajorseriarsimappat?
- ☐ Eqqiaaneqannginneq aserfallatsaaliunnginnerluunniit ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Atortorissaarutip/maskiinaq iluarsarneqarnerani, asanneqarnerani ajutoorneq piva?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 8. Atortut maskiinalluunniit

- ☐ Atortoq/maskiinaluunniit suliamut naleqquttuunnginnami?
- ☐ Atortoq/maskiinaluunniit illersorneqarsinnaanngitsumik aaqqissorneqarnikuugami?
- ☐ Ingerlatsineq programmiluunniit ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Atortup/maskiinaq ajortumik atorineqarnera ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Aappassaanik: Pilersaarusiorneq inunnullu tunngasut aserortoornermut peqqutaasut

■ 9. Sillimaniarneq pinagu allanik pingaartitsineq

- ☐ Nioqqusiorneq, piffissaq, sullissineq, pitsaassuseq, paarsineq, isumassuineq, ileqqorissaarneq im. allat pingaartinneqarnerat sillimaniarnermiit pingaartitsinnginneq peqqutaava?
- ☐ Sulisoq akornusersortippa imaluunniit allanik pisunik/suliassanik ataatsikkoortunik puussaartinneqarpa?
- ☐ Sulisumut imaluunniit sulisitsisumut iluanaarutissaqarmat ajutooratarsinnaalluni suliguni?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 10. Avatangiisini pissutsit

- ☐ Nipi naviarnartorsiornermik kalerrisaarummik nipituneq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Inngiasunneq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Anori imaluunniit issi ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

■ 11. Suliamik pilersaarusioneq naammangitsoq

- ☐ Suliamik ilisimasaqannginneq isumaqarpa isumannangitsumik pilersaarusiortoqartoq?
- ☐ Unammillerteqarpa, soorlu silap allanngorneranik imal. atortup ajorsineranik sillimaffigineqanngitsunik?
- ☐ Mianersuutissanut, soorlu innutaasup pisinnaanissaanut iliuuseriasaanullu, eqqarsaatigisassat mininneqarsimappat?
- ☐ Atortunik illersuutinilluunniit kukkusunik qinersineq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Piffissaaleqineq imaluunniit isumalluutit ikiorneqarnerluunniit amigaataasoq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Tullerijaaarinerup, imal. piffissami tassani sumiissuseq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

■ 12. Suliamut pikkorissutsit naammangitsut.

- ☐ Sulisup suliassamut ilisimasaqannginnera ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Sulisup suliamut pikkorissarsimannginera ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Suliamut sungiussisimannginneq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamsaasutissatit:

■ 13. Sillimanermut ilisimasakippallaarneq

- ☐ Suliami ajutoorfiusinnaasumik ilisimasaqannginneq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Suliap isumannaatsumik suliarinissaanik ilisimasakippallaarneq ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Sulisup ilisimasani atornagit sulinera pissutigalugu ajutoortoqarpa?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamsaasutissatit:

■ 14. Inuit pissusaai

- ☐ Sulisup pisumik nalilersuinerlunnera pissutaalluni ajutoortoqarpa?
- ☐ Inuit allat iliuusereriaaagaanik pissuteqartumik ajutoortoqarpa?
- ☐ Attaveqatigiinnginneq ajutoornermut pissutaava?
- ☐ Sulisoq qasua, sinikataarpa imaluunniit siornatigut ajoquserit/ nungullaarnerit il.il.?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

■ 15. Sulisunut isumannaallisaatit amigaateqarnerat.

- ☐ Sulisoq sillimaniarnermut atortussanik kukkusunik atorpa?
- ☐ Sulisup sillimaniarnermut atortussanik kukkusunik atornera ajutoornermut peqqutaava?
- ☐ Sillimaniarnermut atortussat ajoquteqarnerat ajutoornermut pissutaava?
- ☐ Allat:

Illit eqqaamassutissatit:

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Pingajussaanik: Ajutoorneriat assigisaannik pinaveersaartitsineq

Ajutoornerup assigisaanik pisoqarsinnaava ajutoorfimmi imaluunniit suliffeqarfiup iluani allami?

Suliffimmi avatangiisit isumannaannerunissaannut suliniutit:

Suliffiup iluani pissutsit

pilersaarusioneq

Inunnut tunngasunik pissutsit

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tarnikkut ikiueqqaarneq

Isumasiuut

Tarnikkut ikiueqqaarneq peqqissartinnerunngilaq passunneqarnerunanilu, kisianni tarnikkut ikiueqqaarneq iliuusaapput sulisut kisimiinnginneranut takutitsisut, ajortunillu misigisanik suliarinninnerit aallaqqaataat.

Inatsisiliorneq, Nalunaarutit ilitersuutillu

Nalunaarutit:

Nal. Nr. 395 – 24.juni 1986 – Suliap ingerlanneranut tunngasut ([Link](#))

Nal. Nr. 1348 – 15. december 2005 – Sanaartorfissanik assigisaanillu suliagarfiusunik aaqqissuussineq pillugu nalunaarut ([Link](#))

At- ilitersuut IN-44, Tarnikkut ikiueqqaarneq sullivimmi sakkortuumik pisoqareernerup kingorna (danskisut)¹⁰ ([Link](#))

Pingaarnernik tigusineq – Nalunaaruteq nr. 395 – 24. juni 1986 – Suliap ingerlanneranut tunngasunik § 3. *Suliami nukersornermi eqqarsartaatsimilluunniit sivikitsumik ungasinnerusorluunniit eqqarsaatigalugu ajoqutaasinnaasuni ilungersuanarsinnaasunilluunniit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik piumasaateqarsinnaavoq sulinermi isumannaallisaanermut tunngatillugu atugarisani immikkut ittunik aaqqissuussisoqarnissaanik. Aaqqissuussinerit immikkut ittut aammalu atugarisani aaqqissuussinerit allat nappaatit, nukersortuarluni aserorsarnerit, ajutoornerit il.il pinngitsoortinniarnissaanni pisariaqartut.*

Sakkortuumik pisoqarnerit sullivimmi

Sullivimmi avatangiisinut ajornartorsiutit

Sullivinni sakkortuumik pisimasoqarsimatillugu – soorlu ajutoornerit annertuut imaluunniit timikkut tarnikkulluunniit sulisunut persuttaanerni – pisariaqartarpoq sulisut eqqugaasimsut illersussallugit. Sulisut annilaaqqasinnaasarput/tupaqqasinnaasarput, taamaattumillu nalinginnaanngitsumik iliuuseqarsinnaallutik. Tamanna atuuppoq ajoqusersimasunut takunnittunullu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹⁰ AT ilitseruutaa danskil Sullivinni avatangiisiinut inatsisaanut tunngavoq, kisianni isigineqarpoq silusaaseq pitsaasutut Kalaallit Nunaani Sullivinni avatangiisit pillugit inatsisaanut.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Qaqugu tarnikkut ikiuisoqqaassava?

Sakkortuumik pisimasoqartillugu ikiueqqaarneq

Tarnikkut ikiueqqaartoqassaaq sakkortuumik pisoqartillugu, inuk takunnissimappat soorlu ukuninnga pisoqartunik:

- Tassanngaannartumik toqusoqartillugu
- Ajoqusernerit sakkortuut
- Toqusoqarnissamut navianartorsiorujussuarnermi
- Sakkortuumik siorasaartinneq imminut imaluunniit allat timikkut tarnikkulluunniit peqqissusaannut.

Sulisilluni ajutoornerit assigiinngitsuusinnaapput, soorlu;

- Persuttaasoqarnerni siorasaarisoqarnermilu
- Sanaartornermi ajutoornerit.
- Angerlarsimaffinni sullissisut toqusunik sulinerminni nassaartoqarnerni.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinni tarnikkut atukkanut piareersaatit pisariaqartut

Qaqugu sulliviit tarnikkut ikiueqqaarnissamut tunngasut piareersaatit aaqqissuussat aalajangerneqarsimassappat?

Immikkut sakkortuumik pisoqarnissaanut sulliviup iluani navianartoqarpat piareersaatiinik pisariaqartunik aalajangereertoqarsimassaaq tarnikkut ikiueqqaarnek pillugu.

Qaqugukkut sulliviup iluani immikkut navianartoqarsinnaaneranut naliliineruvoq. Qanoq pisoqarfinni sulisut immikkut sakkortuumik misigisaqarsinnaaneranut naliliissaguit, uku ataani taaneqartut aallavissaapput.

- Sulisut sulinerup iluani sakkortuumik persuttaanermik pisoqartumik misigisaqarpata, soorlu nalituunik ingerlatsinermi, nakkutiginninnerni – aqutsinerni kiisalu inunnik sakkortuumik periasaarsinnaasunik sullissinermi.
- Suliaq takussutissiassap 1 allaatiginninneraniippoq: "Immikkut suliat navianartut allattorsimaffiat" Sullivinnik Nakkutilliisut nr. 1348 15.december 2005-meersumi sanaartorfissanik assigisaanillu suliaqarfiusunik aaqqissuussineq pillugu nalunaarutaata iluaniippoq.
 - Suliaq nakkarnissamut, matoorussaatinneqarnissamut, kivinissamut imaluunniit immikkut navianaatilinnik suliaqarneq imaluunniit suleriaatsit atorineqartut pissutigalugit imaluunniit suliffiup sanaartorfiulluunniit avatangiisii pissutigalugit.
 - Suliffiit sulisut akoorutissanik imaluunniit pinngortitat inuuneranut tunngasunik (biologiskinik) aammalu atorutissanik, sulisut immikkut isumannaarneqarnissaannut peqqinnissaanulluunniit navianartunik imaluunniit inatsisitigut peqqissutsikkut nakkutilliinermut piumasaqaateqartumik.
 - Suliaq sulisunik qinngorneqarfiusumi, nakkutilliinermik pisariaqarfiusoq.
 - Innaallagissap sakkortuup aqqaata eqqaani sulineq
 - Suliaq ipinissamut navianaatilik.
 - Nunap iluani sulineq
 - Immap iluani sulineq, aqqartartup atorutunik atorfiusoq.
 - Naqitsinermut illersukkami sulineq.
 - Qaartartunik suliaqarneq.
 - Sanariikkanik oqimaatsunik ikkussuineq isaterinerlu.
- Suliaq aamma naluneqanngitsumik sulisut tassanngaannartumik toqusoqarnermik imaluunniit aqqunartitsernermik takunninnissamut ilimanaateqartoq. Soorlu annaassiniartartut, napparsimavimmi sulisut politiillu suliaasa ilaat.
- Sulliviillu allat immikkut tupannartunik pisoqariataartoqarsinnaaneranut nalilerneqartut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Pinaveersaartitsinernik navianartunik annikilliisimasinaasunik assersuutit

Assigiingitsunik suliniuteqartoqarsinnaavoq ulorianartunik annikillisaanermut, taamaalilluni suliffik immikkut navianartoqarunnaarsillugu.

- Soorlu pisiniarfinni imaluunniit angallatini ilaasartaatini titartakkanik ikkussigaanni takutillugu sulisut aningaasaqarfiunngitsumi sulisut.
- Ullukut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi perorsaanermut tunngasumik iliuuseqartoqarnikuutillugu, tamannalu ukiuni kingullerni persuttaasoqarsimannginneranik kinguneqarsimappat.
- Sanaartornermi sullivik annertuumik pinaveersaartitsinernik ingerlatsisoq ajutoornernik anigortitsisimappat, soorlu sulinermi ingerlavinnik atorluni.

Aamma paasisassaavoq sullivimmi sanaartorfimmi sulisut sakkortuumik misigisaqarsinnaamata, sullivilluunniit pinaveersaartitsinernik ingerlatsigaluarpat. Tamanna pisinnaavoq sulisut suligunik sanaartorfimmi suliffeqarfiit allat aamma suliffigisaanni. Tamanna isumaqarsinnaavoq sulisut ajutoornernik takusoorsinnaasut, sulliviit allat pinaveersaartitsinnginneranik pissuteqartumik.

Tarnikkut ikiueqqaarneq

Tarnikkut ikiueqqaarneq assigiingitsunik periuseqarfiuvoq

Periutsit ikiuinerupput, soorlu:

- Ajoqusertup eqqaani eqqissisitsisoq, pisumi aqutsisunngortoq, tamaat ataatsimut isigaluni eqqissisimasoq.
- Qanilaarluni tusarnaartoq, eqqissilluni ajoqusertup oqaluttuarneranut ilalaartoq.
- Ajoqusertup imminut pisuutinneranut qularinnittoq.
- Ajoqusertoq kisimiilluni tupaqqalluni naamineq angerlamut biillinngitsoq isumagalugu.
- Ajoqusertup qanigisai susoqarsimaneranik kalerrillugit .
- Ullut tullii sap. akunneri tullit pillugit susoqarnissaanut ajoqusertorlu isumaqatigiissutit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Qanoq tarnikkut ikiuisoqqaartarpa?

Tarnikkut ikiueqqaarnernut suleriaaseq

Sullivinni immikkut naviarnartoqartumi sulisitsisoq sulisunik qinersissaaq tarnikkut ikiueqqaarnernut akisussaaffilinnik. Sulisut taakku ilinniartinneqarsimassapput, amerlassusimikkullu naammallutik, atortunillu amigaateqaratik, soorlu attaveqaatinik.

Tarnikkut ikiueqqaarneq pillugu sulisut pineqaatissiissutit imarisaannik ilisimatinneqassapput.

Pineqaatissiissutit imarisaata inissinneqarneranut atatillugu isumatsialaasinnaavoq allattuiveqarluni oqarasuaatikku aqutsisunut sulisunullu tarnikkut ikiueqqaartussanut attaveqarfissamik, allattuiffillu nuisasumut nivinngarlugu.

Aamma isumatsialaasinnaavoq sulisut ataasiakkaat immikkut isummensorunik ajutoornermik nalaataqarnermi kikkunnik ikiortikkusullutik, qanigisallu kikkut kalerrinneqassanersut.

Qulaaniittut sulliviup anguniarunigit, pineqaatissiissutit pisariaqartut tarnikkut ikiueqqaarneq pillugu, isummerfigalugit immikkortut a-miit f-imut, tamatuma **allaganngornissaa pisariaqanngilaq**, kisianni takutinneqarsinnaasariaqarluni Sullivinnik Nakkutilliveqarfiup piumasarissappagu.

a) Tarnikkut ikiueqqaarnerup imarisai aalajangerneqassaaq.

Tamanna pilersinneqassaaq sulisunut ilisimatitsissutigineqarpat suna iliuuseq ilimagisinnaaneraat sulliviup iluani sakkortuumik pisoqareernerup kingorna.

b) Inunnik tarnikkut ikiueqqaartussanik toqqaaneq.

Sulisunik imaluunniit qullersaqarfimmeersunik qinersisoqarsinnaavoq tarnikkut ikiueqqaartussanik. Sulliviup tarnikkut ikiueqqaarnissamik avataaneersunik isumaqatigiissuteqara naammanngilaq.

Sulliviup avataaniit ikiorneqarneq tarnikkut ikiueqqaarnerup ilagaa:

Sulliviup iluani tarnikkut ikiueqqaarsinnaasunik naammattunik peqarsinnaanngippat, sulisut nikerarnerata imaluunniit suliffigigallaannarnera pissutigalugu, sullivik avataaniik ikiortinnissamik isumaqateqarsinnaavoq. Piumasaqaataavorli avataaniit ikiuisussat piaartumik takkussinnaanissaat. Sullivik avataaniik ikiuisussanik isumaqatigiissuteqaralarluni taamaakkaluartoq sullivik iluaniik aamma tarnikkut ikiueqqaarsinnaanermut piukkunnartunik qinersisimassaaq. Sullivimmiik qinikkat pisoqalerneranik sulisoq oqaloqatigisinaassavaat.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

c) Qinikkat sungiusarneqassapput tarnikkut ikiueqqaarsinnaanermut piginnaaneqalersillugit.

Qinigaasut ilinniartitaasimassapput ima pisoqarpat:

- Tarnikkut ikiueqqaarnermut aallartitsiniarneq naammassinerlu oqaatsikkut akisussaaffitsik nassuiarsinnaagunikku.
- Qinikkap nammineq nalileruniuk tarnikkut ikiueqqaarnissamut piginnaasat naammattut.
- Aqutsisut, sulisut imaluunniit sillimaniarnermut aaqqissuussaq nalilerpassuk qinikkat piginnaasaat tarnikkut ikiueqqaarnissamut naammattut.
- Sulliviup avataaniik isumaqatigiissuteqarnermi: Aqutsisut, sulisut imaluunniit sillimaniarnermut aaqqissuussaq nalilerpagu avataaninngaanersut piginnaasaat tarnikkut ikiueqqaarnissamut naammattut.

d) Qinikkat amerlassutsikkut naammassapput

Tamanna aalajangerneqassaaq suliap suunera aamma sulliviup angissusaa tunngavigalugu. Soorlu aamma piffisami aalajangersimasumik sulisoqartarnersoq piffissani nikerartuni sulisoqartarnersoq, tamatumunnga ilanngullugu sakkortuumik pisoqarsinnaaneranut navianartoqarnera, aamma sullivik siammasissunik suliffeqarfiuppat. Suliffiit nikerartut siammasissullu apeqqutaasinnaapput sullitsisup inunnik qassinik qinersissanissaanut, sakkortuumik pisoqartillugu tarnikkut ikiueqqaarneq piaartumik aallartinneqartariaqartarmat.

e) Qinigaasut atortunik naleqquttunik peqartariaqarput

Nikerartunik suliffeqqarfinni tulluurtunik assartuuteqarnissaa isigineqassaaq, ikiuisussat sukkasuumik ajoqusertumut apuussinnaaniassammata. Allatut aamma avataaninngaanniit suliamut tunngasumik isumaqatigiissuteqartoqarsinnaavoq. Imaassinnaavoq aamma attaveqaatit immikkoortut pisariaqartinnissaat, soorlu oqarasuaatit nammattakkat, ajoqusertoq ikiuisussanik pissarsisinnaaniassammata.

f) Sullivimmi sulisuusut pineqaatissiissutit imarisaanik paasitinneqarsimaneri

Tamanna naammassineqarsimassaaq sulisut minnerpaamik nassuuiaasinnaagunikkit:

- Iliuutsit suut ilimagisinnaaneraat ajutoortoqareernerup kingorna.
- Inuit sorliit ikiueqqaartussaasut nalunngikkunikku.
- Qanoq isillutik ikiuisussat pissarsiarineqarsinnaaneri nalunngikkunikku.

Sulisut sinneri tarnikkut ikiueqqaarnissamut pisinnaatitaasariaqanngillat. Taamaallaat tassunnga qinigaasut. Sullivinni taarseraaffiusuni utaqqiisaagallartumillu sullivinni pingaarpoq, sulisut nalunnginnissaat kikkut pissarsiassaassanersut ajutoortoqarsimatillugu.

Suliassaq: Sullivinni sulisut issiaartarfianut nivinnagassamik sanagit. Pingasukkaarlusi nivinnagassanngugarsi eqqartorsiuk. Aaqqitassaqarpat, aaqqillugu, nivinnagassiarlu suliffimmut nassarlugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit suuppat?

Imarisaa

Sullivimmi avatangiisit suuppat?	55
Sullivimmi avatangiisit suut sunniisinnaappat?.....	56
Suna sullivimmi avatangiisinik pitsaasumik ilanngussiva?	56
Suliassaq – Sullivimmi avatangiisit suna sunnertarpaat?	57

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit suuppat?

Sullivimmi avatangiisit isumaa

Sullivimmi avatangiisit tassa sulisut sulinermini nalaattagaat!

Aallaqqaataani sullivimmi avatangiisit pigaanni pingaartinneqarnikuuvoq sillimaniarneq. Sullivimmi avatangiisit nassuuiarneqarnikuuvoq **putsumik, nipiliornermik aamalu ipermik sunnertinneq** kiisalu **sulisilluni ajutoornissamut navianartorsiorneq**.

Piffissap ingerlanerani sullissivimmi avatangiisit isumaanut peqqissutsimik sunnertinnerit ilanngunneqarnikuupput ungasinnerusoq eqqarsaatigalgu.

Ullutsinni sullivimmi avatangiisit sunnertinnerit?

Sullivimmi pissutsinik paasinnittariaaseq siammasinnerusoq, imarivaai sunnertinnerit:

- Timimut tunngasut
- Tarnimut tunngasut
- Inoqatigiinnut tunngasut
- Ergonomi-mut tunngasut
- Akoorutissanut tunngasut
- Pinngortitap inuuneranut tunngasut

Ataani allattorsimapput pissutsit sulliviup aqutsisoqarfiata sulisullu sinniisuata suliasai, pissutsit taakku sillimaniarnermut aaqqissuusap akuleruffigisinnaanngisai.

- Akissarsiat, soraarnerusutissianullu tunngasut
- Suliffeqarfimmi qaffatsitaanerit ilinniartitaanermullu tunngasut
- Nalagaasut sullivik pillugu aalajangigassaanni oqartussaaqataaneq
- Suliffik pillugu nalornineq
- Isumaqaatigiinnginnerit akerleriinnerillu
- Akissarsinngitsoornerit
- Suliffimmi siunertap isumaqannginnera
- Sullivimmi allanngortiterinnermi siumut nalunanngittoqannginnera
- Ineriartorfissat amigarneri
- Sulisunik nakkutigininneq

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit suut sunniisinnaappat?

Sulisut akornanni atugarissaarnerup pilersinneqarnissaanut kina akisussaava?

Sullivimmi pissutsit sunnerneqarsinnaapput;

- Sullivimmi pissutsinik ajornartorsiutit inissinnissaat tamannalu aaqqiiviginiarlugu.
- Sulisut assigiinngitsunik suliallit artorsaatissinneqarnerisa assigiinnginneri ilisimagaanni.
- Sulisoq immini akisussaaffimmik tigusissaaq, kisianni sullivik killissarititaasunik ersersitsissaaq aammalu tapersersuissalluni atortunillu isumaginnissalluni.
- Sulliviup iluani pissutsit pillugit sulinerup qullersaqarfimminngaanniik pingaartinneqarnissaa
- Sillimaniarnermut sinniisup avatangiisit pillugit sulinermi peqataalluarnissaa.
- Suleqatigiinneq ingerlalluartoq sillimaniarnermut sinniisup, aqutsisut suleqatillu akornanni.

Suna sullivimmi avatangiisinik pitsaasumik ilanngussiva?

Anguniagaq pingaarneq

SULLIVIMMI AVATANGIISIT – ATUGARISSAARNERMUT TUNNGAVOQ¹¹ aammalu ataasiakkaat sillimaniarnerat sinnerisalu siunassami timikkut tarnikkullu peqqissusaat.eqqarsaatigalugu.

Sullivimmi avatangiisit pitsaasumik ilanngussisut suuppat?

- Sullivimmi sulisunit pikkorissunit ornigarneqarneq paarinnissinnaanerlu.
- Kikkut tamarmik ullorsiorluartartut suliaartornissamullu qilanaartut
- Sulisut napparsimaffeqarneri annikillineri ajutoortarnerillu ikilinerisigut.
- Inuup ataatsip sillimaniarnera qanittumut isigalugu, inuullu timikkut tarnikkullu peqqissusaa siumut isigalugu.

Eqqaamaguk ”Sullivimmi avatangiisit pigaanni sulisut tamarmik pineqarput”

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹¹ Atugarissaarneq sunaava? Erseqqissumik oqaatigeqqissaarnissaa nalunarpoq, kisianni pineqartoq tassaavoq inuulluataarnermik oqimaaqatigiinnermillu misigissuseq. Atugarissaartarpugummi inuulluataaraangatta, piumasaqaatit isumalluutillu oqimaaqatigiikkaangata.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq – Sullivimmi avatangiisit suna sunnertarpaat?

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisinik sunnertiffiit ukununga immikkortinneqarsinnaapput:

Ergonomiimut tunngasut, tarnimut tunngasut, akuutissanut tunngasut, inuiaqatigiinnut tunngasut, timimut biologiimullu tunngasut

Sullivinni sunniutaasut sanilillu eqqartorsigit, suussusaanullu allattorlugit. Ajortuinnaasariaqanngillat, sunniutaasut inississinnaagussigit.

Sunniutaasut assersuutigalugu ukuusinnaapput:

Ergonomiimut tunngasut taagorneqarsinnaasut

- Oqaimaatsunik kivitsinerit
- Suliffiup pequtini naleqqutinngitsumik aaqqissorneqarnera

Tarnimut tunngasut taagorneqarsinnaasut

- Stressi
- Ikkataaneq
- Attaveqatigiinneq akisussaaffillu

Aammattaaq isumassarsiorsinnaavusi atuakkami – arbejdsmiljø i bygge og anlæg, immikkoortoq 'arbejdspåvirkninger' ataani. ([Link](#))

Pissutsinut assigiinngitsunut tunngasunik sunniutaasinnaasut pillugit allattuinnissamut 10-15 minutsit piffissaraasi.

Kingorna suliassaq ataatsikkut oqaluuserineqassaaq, akissutit ataani allattorneqassapput.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ergonomiimut tunngasut

Tarnimut tunngasut:

Akuutissanut tunngasut:

Inulerinermut tunngasut:

Timimut tunngasut:

Biologiimut tunngasut

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inatsisit, Nalunaarutit, ilitersuutit il.il.

Imarisaa

Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu il.il ataqatigiinnerat	60
Sullivinni Avatangiisinut pillugit Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu	60
Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisit.....	60
Nalunaarutit.....	61
Sulliviit assigiaakkaat ilitersuutaat	62
Sullivimmi avatangiisinut akisussaaneq	62
Sulisitsisoq	62
Sulinermi aqutsisoq	62
Atorfillit.....	63
Sillimanermut sinniisoq	63
Sulisitsisup sulisullu eqqartuussissutigoortumik akisussaaffii.....	63
Sulisitsisup akisussaaffianik killiliineq	63
Sulisut sukanganerumik akisussaaffeqarput.....	64
Suliassat	65
Suliassaq A – Nalunaarutit atornissaat	65
Suliassaq B – Nalunaarutit atornissaat	66
Suliassaq C – Nalunaarutit atornissaat	67
Suliassaq D – Nalunaarutit atornissaat.....	68
Suliassaq E – Nalunaarutit atornissaat	69
Suliassaq F – Nalunaarutit atornissaat	70

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu il.il ataqatigiinnerat

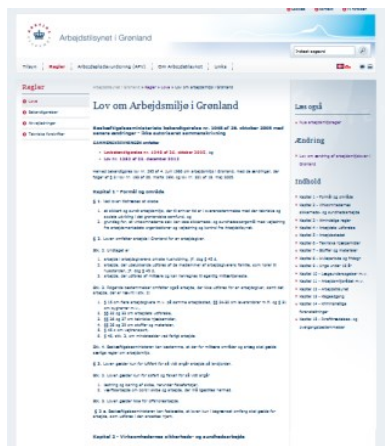
Sullivinni Avatangiisinut pillugit Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nittartagaani

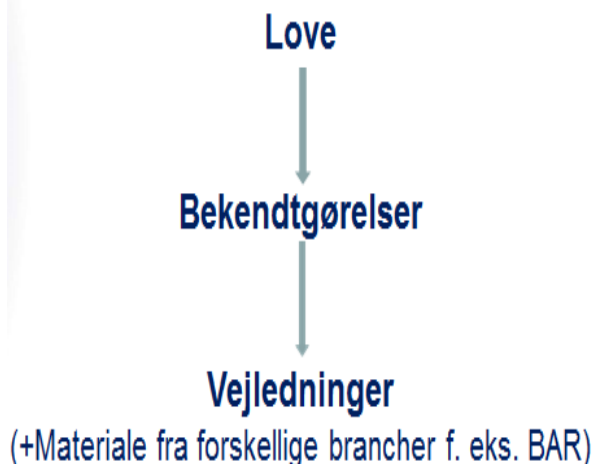
Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisit

nassaarisinnaavat, Nalunaarutinullu nalunaarsuutit

kiisalu At-ilitersuutit.

Katiterneqarnerat

Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisit

Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisit aalajangiinerit nalinginnaasut imarivai. Inatsisit sullivinnit unioqqutinneqartussaangillat, inatsisilli unioqqutsinneqarpata pillagaanermik kinguneqarsinnaavoq.

Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisit qulakkiissavaat sulliviit Kalaallit Nunaaniittut tamarmik isumannaatsumik peqqinnartumillu avatangiiseqarnissaat.

Sullivinni avatangiisit malittarisassaaliorneqassapput Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsit aqqutigalugu (Nal. 1048 – 26. Oktoberi 2005), Kalaallit Nunaanni Sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisit, Inatsisip siunertaa pingaarnerpaaq § 1-imi ersarippoq:

“Inatsisit aqqutigalugit pilersinneqarniarpoq”:

1. Kalaallit Nunaanni teknikkikkut inulerinermullu ineriartorneq malillugu sullivinni isumannaatsumik peqqinnartumillu avatangiiseqarneq, aammalu
2. Sulliviit nammineeqlutik sillimaniarnermut peqqinnermulu tunngasut apeqqutit akisinnaanissaanut sulisitsisut sulisullu peqatigiiffiat ilitersuusisortillugit kiisalu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup ilitersuussineranik nakkutilliineranillu tunngavilernissaannik.

Nittartakkamut innersuussineq: [Kalaallit Nunaanni Sulliviit avatangiisii pillugit Inatsisit](#)

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Immikkoortoq siunertamik imalik inatsisimi pissutsit qitiusut marluk ersersippaa. Siullermik paasinnittariaaseq sillimanermut peqqinnartumullu sullivinni pissutsit nammineq isummat atorlugit isigisassaanngitsoq, kisianni nalerisaasussaasoq inuiaqatigiit akornanni ineriartorneq malillugu. Inatsisip siunertaraa, Nalunaarutit paragraffillu ingerlaavartumik ineriartortinneqassasut. Inatsit taamaattumik aalajangersakkanik allanik immersugassatut ilusilersugaavoq, aalajangiinernik nalinginnaasunik imalik, ingerlaavartumillu immersorneqarnikuulluni Nalunaarutinit, kaajallaasitanik, ilisimatitsiissutinit malittarisassanillu immikkoortunut assigiinngitsunut.

Nalunaarutit

Inatsit Nalunaarutissianngorlugu suliarineqarpoq, innuttaasunut unioqqutinneqartussaannngitsunngorlugu. Nalunaarutit unioqqutsinneqarpata pillaneqarnermik kinguneqarsinnaavoq.

Inatsit sanaajuvoq sullivinni avatangiisit pillugit inatsisimi nalinginnaasumik najoqqutassanik takutitsisoq, inatsit aalajangersakkanik allanik immersugaaneralu Nalunaarusianiilluni¹².

Nalunaarutit pingaarnerit:

- Sulliviit aaqquissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik - 399 - 24. juni 1986 ([Link](#))
- Suliap ingerlanneranut tunngasunik - 395 - 24. juni 1986 ([link](#))
- Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut - 1346 - 15. december 2005-meersoq kingusinnerusukut allannguiffigineqartoq ([Link](#))
- Atortussianut, imerpalasut ilanngullugit peqqinnissamut navianaateqartunut - 396 - 24. juni 1986 ([Link](#))

Malugiuk: Nalunaarutit arlaliupput (20-it katillugit), taakkullu Sullivimmi avatangiisit pillugit Inatsisaata maleruagassaanik immersorpaat. ([link](#))

At-ilitersuutit

At-ilitersuutit nassuuarpaat qanoq malittarisassat Sullivimmi Avatangiisit pillugit Inatsisit paasisaasannut, qanorlu inatsisini pumasarisassat naammassineqarsinnaaneri. At-ilitersuutit sullivinnut, sullivinni pissutsinut aaqquissuussinerit allanullu pituttuinngillat, kisianni ilitersuussinerit malittarisassat (inatsisit, nalunaarutillu) tunngavigalugit suliaapput, taakkullu unioqqutinneqartussaananik. Ilitersuutit siunertaraat sulliviit ikiornissaat inatsisit qanoq nassuuarneqarnerinik, kisianni allanik periarfissaqarpoq, ilitersuutit malinnagit, malittarisassat eqqortinneqarnissaannut.

Link: [Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisut ilitersuutaai.](#)

At-ilitersuutit danskit Sullivinni Avatangiisit pillugit Inatsisaanut attaveqarpoq, isigineqarlunilu sulisaasitut pitsaasutut aamma Kalaallit Inatsisaata eqqortinneqarnissaanut atorneqarsinnaalluni.

Link: [Danmarkimi Sullivinnik Nakkutilliisogarfup ilitersuutaai](#) (danskisut)

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹² Inatsit kisimi nalinginnaasunik najoqqutassanik takutitsisoq, kingusinnerusukkullu pisortatigoortunik aalajangiinernik immerneqartussa.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulliviit assigiaakkaat ilitersuutaat

Sulliviit assigiaakkaat ilitersuutaat danskit sulisitsisullu peqataasuisa ataatsimoortumik sulliviit assigiaakkaat iluini sullivinni avatangiisit pitsaassusaat suleriaasaallu pillugit paasisatik oqaatigaat.

Sulliviit assigiaakkaat ilitersuutai sulliviit assigiaakkaat avatangiisianut siunnersuisoqatigiiffiini (BAR). ([Link](#)) – danskisut.

Ataani allaqqapput sulliviit assigiaakkaat avatangiisianut siunnersuisoqatigiiffiisa (BAR) ilaai.

- BAR inunnik peqqinnermullu tunngasunik suliallit
- BAR allaffisortut allaffeqarfimmiullu namminersortut
- BAR Pisortatigut allaffeqarfimmi tunngasunik sulisut.
- BAR Sanaartornermut tunngasunik suliallit
- BAR Ilinniartitsineq ilisimatuutullu misissuisut
- BAR Industrii
- BAR Sullissinermit kiffartuussinermillu suliallit.

Sullivimmi avatangiisinut akisussaaneq

Sulisitsisup akisussaaffigaa suliffeqarfimmi sullivinni avatangiisit pillugit inatsisit malinneqarnissaat. Sullivinni avatangiisit pillugit inatsip pingaarnertut piumasaqaatigivaa, sulisitsisoq pilersaarusiornissaa, aaqqissuunnissaa aamma suliap isumannaatsuunissaa peqqissutsikkullu tamakkiisumik illersorneqarsinnaanissaa. Sullivinnili aqutsisut sulisillu iluminni "taamaallaat" suliap isumannaatsuunissaa peqqissutsikkullu tamakkiisumik illersorneqarsinnaanissaa suleqataaffigissavaat. Ataani allassimapput Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisinut inatsimmi Kapitel 3-mi malittarisassat nalinginnaasut akisussaassusermut tunngasut.

Sulisitsisoq

§ 11. Sulisitsisup sulisilluni pissutsit sillimanermut peqqissusimullu illersorneqarnissaat isumagissavaa

Sulinermit aqutsisoq

§ 19. Sulinermit aqutsisoq peqataassaaq sulinermit pissutsit sillimaniarnermut peqqinnissamullu illersorneqarsinnaanissaanut taassuma suliaata sammiviani. Sulinermit aqutsisoq nakkutigissuaa pineqaatit sillimanermut peqqinnissutsimullu siuarsaataasut malunniunnissaanut.

Imm. 2. Sulinermit aqutsisoq ilisimalerpagu kukkuneqartoq amigartoqartorluunniit, ajutoornissamut nappaatinulluunniit navianarsinnaasumik, taanna isumagissavaa navianartuusinnaasoq pinngitsoortinnissaanut. Navianartoq sulisup aqutsisuata piffimmi aaqqissinnaanngippagu taassumap isumagissavaa sulisitsisumut ingerlateqqinnissaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Atorfillit

§ 21. Sulisut peqataassapput sulinermi pissutsit sillimaniarnermut peqqinnissamullu illersorneqarsinnaanissaanut taakku suliaata sammiviani. Sulisullu nakkutigissuaat pineqaatit sillimanermut piqqinnissutsimullu siuarsaataasut malunniunnissaanut.

Imm. 2. Sulisut ilisimalerpassuk kukkuneqartoq amigartoqartorluunniit, ajutoornissamut nappaatinulluunniit navianarsinnaasumik, taakkua isumagissavaat navianartuusinnaasoq pinngitsoortinnissaanut. Navianartoq sulisut piffimmi aaqqissinnaanngippassuk taakku isumagissavaat sillimanermutaaqqissuisunut, sulinermi aqutsisumut imaluunniit sulisitsisumut ingerlateqqinnissaanut.

Sillimanermut sinniisoq

Sillimanermut sinniisutut pisussaaffiit pingaarnerit ilagaat naleqquttumik pissuseqartillugu sulineq unitsissallugu. Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarummi Imm. 32-mi takuneqarsinnaavoq:

§ 32. Isumannaallisaatigiit sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutaalersunut atasumik aarlerinartorsiorfiusinnaasut pinaveersaartissavaat, aarlerinartorsiorfiusinnaasullu imaaliinnaq akiorniarneqarsinnaanngippata isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuanut imaluunniit sullivimmi aqutsisuusunut nalunaarutigisassavaat.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuanut imaluunniit sulliviup aqutsisuinut kalerriinissaq piffissaqarfigineqartinnagu suleqatigiillu isumaqarpata sulisorisat isumannaatsuunissaat peqqinnissaallu namminneq pinngitsoortissinnaanngisaminnik aarleriartorsiorinnetartoq sulianik sulinermillu unitsitsisinnaapput aarlerinartut pinngitsoortinnissaannut pisariaqarsorinninnertik malillugu. Suleqatigiit unitsitsinermik isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuanut imaluunniit sullivimmi aqutsisuusunut nalunaaruteqapallassapput sulianillu unitsitsisariaqarneq nassuiaateqarfigalugu.

Sulisitsisup sulisullu eqqartuussissutigootumik akisussaaffii

Sullivimmi isumannaallisaanermut peqqinnissamullu pissutsinut akisussaaffik pisinnaatitaaffillu ilumoorunneqassapput. Inatsisit unioqqutsinneqarpata sulisitsisut sulisullu pillagaasinnaapput.

Pillagaaneq unioqqutitsinermi akiliisitaanermik imaluunniit parnaarusnaanermik kinguneqarsinnaavoq. Nalinginnaanerpaavorli akiliisitaanerit.

Sulisitsisup akisussaaffianik killiliineq

Sulisitsisup eqqartuussissutigootumik akisussaataaangilaq, sulisitsisup inatsisip Imm. 3 eqqortumik malissimaguniuk, sulisullu sulisitsisup ilitersuutai malissimanngikunikku, soorlu sillimmatit atugassaatat atorineqanngippata.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tamanna atuuppoq sulisitsisup:

- Isumagisimappagu suliaq sillimanikkut peqqissutikkullu illersorneqarsinnaasumik suliarineqarsimasoq.
- Sulisut naammattumik ilitsersorsimappagit.
- Sulisut suliaat nakkutigilluarsimappagu.

Sulisut sukanganerusumik akisussaaffeqarput

Malittarisassat malillugit isumaqarpoq sulisut sukanganerusumik akisussaaffeqartut piaaralutik imaluunniit mianersuaalliornikkut inatsisit unioqqutikkunikkit, piffini sulisitsisup inatsisit eqqortumik pisimappagit.

Sulisut akiliisitaasinnaapput 2.500 kr.-mik, sulisitsisup pisussaatitaaffini malissimappagu, sulisulli sillimanermut piumasaqaatit nalinginnaasut, sulisunut sillimatit malinngippatigit. Tamanna isumaqarpoq sulisut malittarisassat illersuutininik, silaannarissaatinik sillimatinilluunniit imaluunniit sileriaasinik illersorneqarsinnaanngitsumik atunngikkunik.

Akiliisitaaneq qaffanneqarlunilu appartinneqarsinnaavoq, pisumi naleqquttumik pisoqarsimatillugu.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassat

Suliassaq A – Nalunaarutit atornissaat

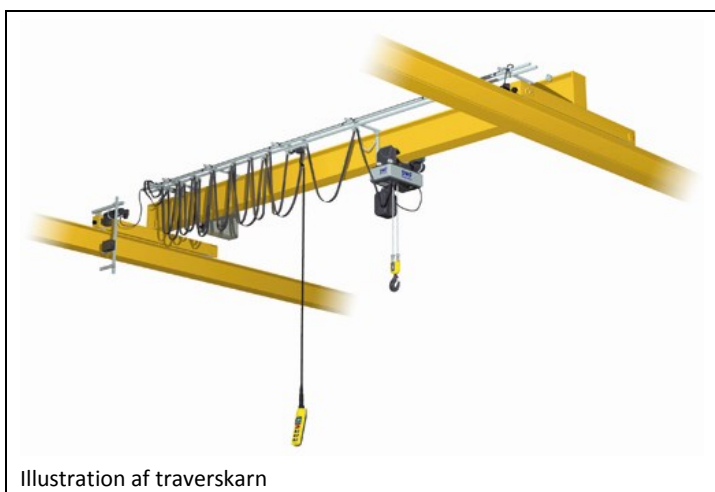
Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit Nalunaarusiaq ajornartorsiummut naleqquttoq sisamakkaarlusi nassaarissavarsi. Paragraffilu atorpeqarnissamut naleqquttoq nassaaralugu.

Sungiusaat A:

Sullivik AT biililerisuupput, aamma motorit oqimaatsut ikkussorneri suliarisarlugit, ikkussuinermullu krani atortarlugu. (asseq takuuk Tabel 1)

Massakkut nalornilerput aserfallatsaaliorneq pillugu, nalornissutaavoq krani misissorneqarnissaa piumasaqaataanersoq, taamaappallu qanoq akulikitsigisumik?

Tabel 1: Billede

Suliamut akissut

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq B – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit Nalunaarusiaq ajornartorsiummut naleqquttoq sisamakkaarlusi nassaarissavarsi. Paragraffilu atorneqarnissamut naleqquttoq nassaaralugu.

Sungiusaat B:

Suliassaq: Sullivik AT biililerisuupput mekanikerimillu atorfinitseqqammerlutik, sullivimmi atorfinittut qulissaat. Saniatigut sullivimmi naalagaqarput piginnittoqqarlutillu.

Massakkut nalornissutigilerpaat sillimanermut aqqissuussaq, peqarnissaanut piumasaqaateqarpa?

Suliamut akissut:

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq C – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit Nalunaarusiaq ajornartorsiummut naleqquttoq sisamakkaarlusi nassaarissavarsi. Paragraffilu atorneqarnissamut naleqquttoq nassaaralugu.

Sungiusaat C:

Suliassaq: Sullivik AT biililerisuupput. Malugivaat Suliffiup nalilerneqarnera (APV) kingullermik ukiut sisamat qaangiummata nutarterneqarsimasoq.

Massakkut nalornissutigaat APV-qassanersoq, qanorlu akulikitsigisumik nutarterneqartassanersoq?

Suliamut akissut

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq D – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit Nalunaarusiaq ajornartorsiummut naleqquttoq sisamakkaarlusi nassaarissavarsi. Paragraffilu atorneqarnissamut naleqquttoq nassaaralugu.

Suliassaq D – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivik AT biililerisuupput. Mekanikerimik atorfinitsitseqammerput. Suliaa malillugu ilimagaat serpartittarsinnaa oqimaatsunillu nakkarsinnaasunik suliaqartassalluni.

Massakkut nalornissutigivaat naleqquttunik sulliseqartassanersoq, soorlu kamippaat isumannaallisaatit? Namminerlu akiligassarai?

Suliamut akissut

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq E – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit Nalunaarusiaq ajornartorsiummut naleqquttoq sisamakkaarlusi nassaarissavarsi. Paragraffilu atorneqarnissamut naleqquttoq nassaaralugu.

Suliassaq E – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivik AT biililerisuupput. Mekanikerimik atorfinitsitseqqammerput, ajoraluartumik ulloq siullermi ajoqusersimavoq, ullullu sisamassaa sulinngiffeqarluni.

Nalornileqqapput, sulinerani ajoqusernera nalunaarutigineqassua, qaqugukkullu nalunaarutigineqassua?

Suliamut akissut

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq F – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit Nalunaarusiaq ajornartorsiummut naleqquttoq sisamakkaarlusi nassaarissavarsi. Paragraffilu atorneqarnissamut naleqquttoq nassaaralugu.

Suliassaq F – Nalunaarutit atornissaat

Suliassaq: Sullivik AT biililerisuupput. Nukappiaqqamik 14-nik ukiulimmik sulī atuartumik saniisussamik atorfinitsitseqqammerlutik. Sullivimmi saviminernut pilattuuteqarput, nukappiararlu saviminernik naalisaatinniarppaat.(asseq Tabel1-imiittoq takusiuk)

Massakkut nalornissutigaat, taamaalioqqusaava?

Tabel 1: Asseq

Suliamut akissut:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimanermut aaqqissuusaq (SIO)

Imarisaa

Sillimanermut aaqqissuusap suliaassaa siunertaalu, SIO'p suliaassaa siunertaalu.....	72
Nalunaarutit ilitsersuutillu.....	72
Nalunaarutit imarisaai pingaarnerit	73
SIO'mut akisussaaffik.....	74
SIO'p katiterneqarnera/aaqqissorneqarnera	74
Sillimaniarnermut gruppi katiterneqarnera	75
Sillimaniarnermut ataatsimiititaliap katiterneqarnera.....	77
Sillimaniarnermut ataatsimiititaliap atorfi suliaalu	79
Suliaasaq – Sillimaniarnermut aaqqissuusaq.....	80

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimanermut aaqqissuusap suliassaa siunertaalu, SIO'p suliassaa siunertaalu

Sillimanermut aaqqissuusap suliassaa

Sillimanermut aaqqissuusap sulliviup sullivimmi avatangiisit pillugit siunnersuisuuvoq, pissutsinik ikiuilluni siuarsaallunilu peqataasoq, sulliviullu pissutsit pillugit suliassaasa pilersaarusioneqarnerini inaarneqarnerinilu qitiusoq.

Sillimanermut aaqqissuusap siunertaa (SIO)

Aqutsisut sulisullu akornanni sulinermik pitsaasumik pilersitsineq, sullivinni avatangiisiinut tunngasunik aallarniiniarnerni.

Sulliviup ingerlaavartumik ulluinnarni ingerlatsinermini allajangiinernilu sullivimmi avatanngiisit ilanngunneqarnissaannut ikiuutaanermut.

Nalunaarutit ilitsersuutillu

Nalunaarut

Nal. Nr. 1346 – 15. december 2005, Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut ([Link](#))

Ilitsersuutit

Isumannaallisaanermut ataatsimiitit - GL.6.3 - november 2006 ([Link](#))

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aamma isumannaallisaanermik sinniisut - GL.6.2 - november 2006 ([Link](#))

Suliffiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaat - GL.6.1 - november 2006 ([Link](#))

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nalunaarutit imarisaai pingaarnerit

Inatsisit Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut - 1346 - 15. december 2005-meersumut tunngasut

§ 2. Sulliviit qulinik imaluunniit amerlanernik atorfillit isumannaallisaanermut peqqinnissamullu suliat aaqqissorneqassaaq Sillimanermut aaqqissuusineq aqutugalugu.

Imm. 2. Atorfillit tamarmik aqutsisuunngittut ilanngunneqassapput.

Malittarisassat immokkoortut

§ 37. Sulliviit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliniarnerat nakussassarniarlugu sunniuteqarnerulersinniarlugulu §§ 7-17-imi suliatigut aaqqissuuseriaaseq pillugu malittarisassat saneqqunneqarsinnaapput

1. *ilaatigut akissarsisartut kattuffiit ataatsimut arlalinnuunniit aamma illuatungiliuttut sulisitsisut katuffiannut imaluunniit kattuffiit sulisitsisunulluunniit imaluunniit allanut taamaasiornissamut piginnaatitaasunut isumaqatigiissusiortoqarsimappat, aamma*
2. *ilaatigut sullivinni nr. 1 malillugu isumatigiissusiornermi pineqartuni sulisitsisup sulisullu akornanni, immaqalu sullivimmi imaluunniit sulliviup ilaani aqutsisuusut akornanni, isumaqatigiissusiortoqarsimappat.*

Nalunaarut isumannaallisaanermut peqqissuunermullu suliamik aaqqissuusinnissamik isumaqatigiissusiornissaq kisiat pillugu ammaassisuvoq, nalunaarummi §§ 7-17-imi pisarnek malillugu allassimasut malinnagit.

Malittarisassat ilamerni SIO-Nalunaarutaanittut saneqqunneqarsinnaapput isumaqatigiissuteqaraanni MED-mik. 13

MED-isumaqatigiissutit malittarisassat Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup Nalunaarutaasa sillimaneq peqqinnerlu pillugu ilaasa taarserpaat. Tamanna isumaqarpoq, Med-isumaqatigiissuteqartoqarpat, sullivillu ilaalluni, isumaqatigiinneqarlunilu qanoq sullivinnik avatangiisit pillugit sulineq aaqqissorneqassanersoq, uku malittarisassat atuutinngillat:

- Qanoq (SIO) sullivimmi avatangiisit pillugit aaqqissuinerup katiterneqarnissaa, taassumalu ataani SIO-mi sinniisut, gruppit ataatsimiitsitaliallu qassiussanersut.
- Sullivimmi avatangiisinut aaqqissuusami qaleriaat qassiussanersut, soorlu qaqugu sullivimmi avatangiisinut tunngasunik ataatsimiitsitaliortoqassanersoq imal. ataatsimiitsitaliarsuarmik pilersitsisoqassanersoq.

Imarisaanut uteqqinneq

¹³ Pisortat suliffiutaat MED-isumaqatigiissummut ilanngussinnaapput, MED-isumaqatigiissut tassaavoq sunniuteqataaannissamut aalajangeeqataaannissamullu isumaqatigiissut. MED-ataatsimiititaliat sullivimmi pissutsit, suleqatigiinnermut pissutsit, sulisorisanut pissutsit aammalu sullivinni avatangiisini pissutsit. Sillimaniarnermut sinniisoq (eqimattallu) aamma MED-aqqqissuusamut ilaasortaapput.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIO'mut akisussaaffik

Sulisitsisoq aaqqissuissuussaaq sillimanermut peqqinnissamullu tunngasunik sulianik sullivinnili avatangiisinut tunngasunik sulinerni ajunngitsumik ingerlanissaanut peqataalluni.

Sulisitsisup akisussaaffigaa sillimaniarnermut aaqqissuussap pilersinneqarnissaanut, tamannalu pissaaq aqutsisut atorfilillu suleqatigalugit.

SIO'p katiterneqarnera/aaqqissorneqarnera

Sulliviup angissusaa aaqqissorneqarneralu apeqqutaalluni sillimanermut aaqqissuussat ukuusinnaapput:

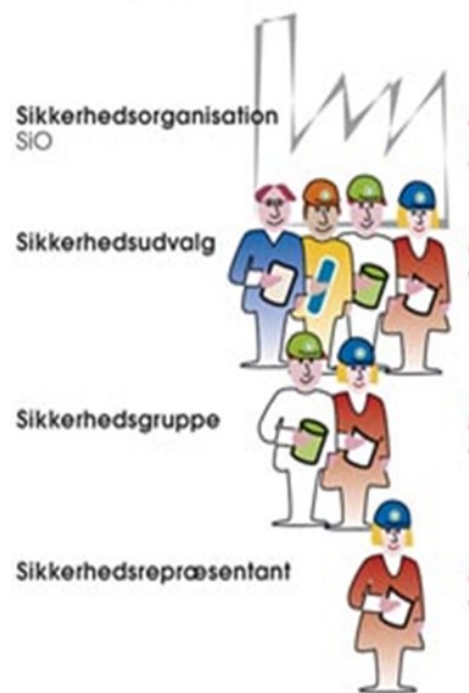
- Sillimanermut ataatsimiitsitaliaq pingaarneq (sulliviit anginerit)
- Sillimanermut ataatsimiititaliaq
- Sillimanermut gruppi.

Sillimanermut gruppit

Sullivinni mikinerni (20-it ataallugit atorfilinni) sillimanermut aaqqissuussaq ataasiinnarmik imal. arlalinnik sillimanermut gruppeqarsinnaavoq, kisianni sulisitsisup isumagissavaa, suliat sillimanermut ataatsimiitsitaliamut attuumassutillit, sillimanermut gruppe suleqatigalugu nakkutigilluassavaa.

Sillimanermut ataatsimiitsitaliaq pingaarneq

Suliffeqarfissuarni immikkoortortalinni assigisaaniluunniit, sillimanermut ataatsimiitsitaliaqarpat arlalinnik, sulliviup eqqarsaatigisariaqassavaa pisariaqarnersoq sillimanermut pingaarnermik ataatsimiitsitaliaqassanersoq, sillimanermut ataatsimiitsitaliat pilersaarusiornermik ataqatigiissarinermillu suliaqarsinnaasumik.

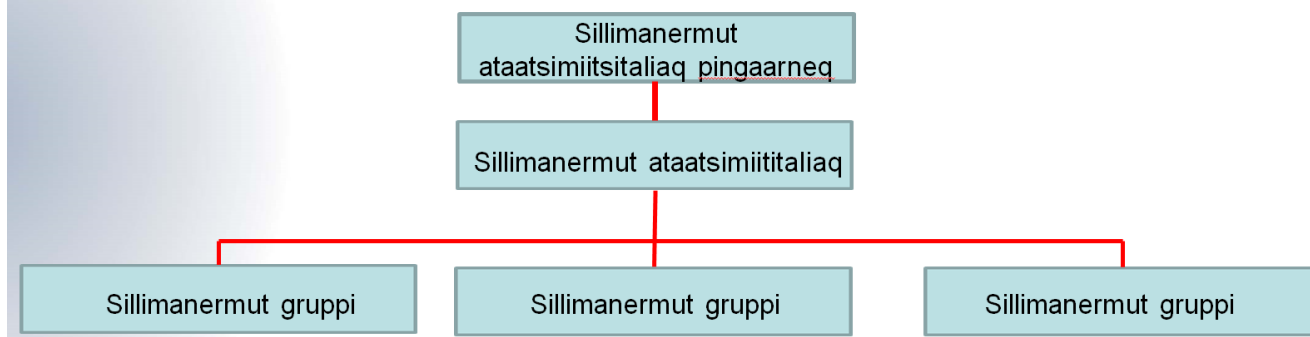
[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimanermut aqqissuusap sananeqarneranut assersuuteq

Sillimanermut aqqissuusaq (SIO)

Assersuut:

Sillimaniarnermut gruppi katiterneqarnera

Sillimaniarnermut gruppi ilaasortai

- Sillimaniarnermut sinniisoq sulisunit ukiut marlukkaarlugit qinigaq.
- Sullivimmi aqutsisoq

Sillimaniarnermut sinniisoq

Qinigaaneq ukiunik marlunnik sivilissuseqassaaq, kisiannili qinigaaffik sivitsorneqarsinnaalluni ukiut sisamangortillugu.

Sillimaniarnermut gruppi arlaliunissai pisariaqartitaasinnaavoq

Sullivinni mikisuni amerlasuuni sillimaniarnermut gruppi ataasiinaasinnaavoq

Kisianni suliffeqarfinni angisuuni sillimaniarnermut gruppi amerlanerunissaat pisariaqarsinnaavoq. Sillimaniarnermut gruppi amerlanerussanersut nalilerneqarnerani, pingaarnerpaavoq, sullivimmi avatangiisit pillugit suliat pitsaasumik eqaatsumillu ingerlanissaat.

Sulisut katsillugit 50-iuppata amerlanerullutilluunniit, nalinginnaasumik sillimaniarnermut gruppinik amerlanernik aallartitsisoqassaaq.

Sulliviit immikkoortortallit inissisimaffikkut avissaaqqasunik.

Immikkoortoqarfiit inissisimaffikkut avissarusimappata, immikkut sillimaniarnermik gruppeqarnissamut assortuutissaqarpiangilaq, kisianni immikkoortortaqarfinni sulisut 10-it ataapassuk, periarfissaavoq immikkortortaqarfiit taakku sillimaniarnermut gruppi pioreersumut atatsinnissaanut imaluunniit sillimaniarnermik gruppi aallartitsineq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulliviit suleqatigiiaakkaarlutik nikittarlutik suliffiusartut

Sullivinni, nalinginnaasumik nikittarlutik suleqatigiiaakkarfinni, nalinginnaasumik sillimaniarnermut gruppeqassaaq suleqatigiiaakkaanut.

SIO, sillimaniarnermut gruppip atorineqarnera suliassaalu

Sillimaniarnermut sinniisoq sulinermilu aqutsisoq sillimaniarnermut aqqissuussami peqataassapput sullivimmi avatangiisit pitsaasuunissaanut suliame aammalu ajornartorsiutaasinnaasunik malinnaanissamut, pinaveersaartineqarsinnaaniassammata.

Nalinginnaasumik	· Sillimaniarnerup gruppiata akisussaaffeqarfiani sullivimmi avatangiisit pillugit suliassat suliarylutit. Ataniittut takusigit. · Sillimaniarnermut ataatsimiitsitaliap suliassai suliarylutit, ataatsimiititaliqanngippat.
Sullivimmi avatangiisit ataavaartumik eqqumaffigalutit	· Sullivimmi Avatangiisit pillugit inatsit eqqumaffigalugu malinneqarneris, kiisalu ajornartorsiuteqalerneris imaluunniit ajornartorsiuteqarneris pissutsini ukunani: · Timimut tunngasut · Ergonomiimut tunngasut · Tarnimut tunngasut · akuutissanut biologiimullu tunngasut · ajutoorfigineqarsinnaasut · Sulisitsisup pissutsinik unioqqutitsisunik oqaluttuunissaa, imaluunniit pissutsinik ajorseriarsinnaasunik. Immaqaluunniit suliap unitsiivillugu, navianartoqarpat massakkuugallartumik anigorneqarsinnaanngitsumik.
Nakkutilliineq	Sillimaniarnermut gruppip nakkutigissavaa sulinermi pissutsit sillimaniarnikkut peqqissutsimullu illersorneqarsinnaanersut- Aamma gruppip nakkutigissavaa, - Suliap, ingerlaaqatigiinneq periutsillu aqqissuunneqarnissaat suliarineqarnissaalu illersorneqarsinnaasumik - akuutissat atortullu kisimik isumannaatsumik atorineqarnissaat. - sulisut sunniuteqaqrluurtumik ilinniartinneqarnissaat ilitsersuunneqarnissaallu.
APV-mik naammassinnineq	APV-mut tunngasunik soorlu erseqqissaaneri, naliliinerni, pilersaarusiornermi nangitsinermilu suliaparneq.
Sullivimmi avatangiisinik pilersaarusiornermi ilanngussineq	· Annertunerusumik allannguineri, sullivimmi avatangiisinut sunniuteqartunik, ilisimasani tapersiinerit. Soorlu: · Alliliinerni sanaqqiinerilu · maskiinanik pissarsineq allangortitserinerlu aammalu teknikkikkut ikiutissanik · Akuutissanik atortunillu pisineri · Suliap ingerlasarneraniq periaasianillu allangortitserineq

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisilluni ajoqusernernik ajoquserfiusinnaasunillu misissuinerit	· Sulisilluni ajoqusernernik ajoquserfiusinnaasunillu misissuinerit kiisalu sulisitsisumut ingerlatitseqqinneq. · Pissutsinik allannguneq, ajoqusernerup assigisaanik pisoqaqqinnginniassammat.
Paasissutissiineq siunnersuinerlu sullivimmi avatangiisinik tunngasunik	· Sillimaniarnermut gruppi suliaanik sulisunut aqutsisunullu nalunaarneq. · Sullivimmi avatangiisit pillugit sulisunut aqutsisunullu siunnersuineq. · Sulisut aqutsisullu kaammattorlugit pissusaat sullivimmi avatangiisimut siuarsaasunngorniarlugit. · Sullivimmi avatangiisinik pissutsinik sillimaniarnermut ataatsimiititaliaq nalunnaarfigisarlugi-
Sullivimmi avatangiisit pillugu suleqatigiinneq	· Sullivimmi avatangiisit pillugit suliassani sulisut aqutsisullu suleqatiginissaat. · Sillimaniarnermut ataatsimiitsitaliaq suleqatigalugu. · Sillimaniarnermut ataatsimiititaliaq ukiumut marloriarluni ataatsimeeqatigisarnissaa. · Sillimaniarnermut ataatsimiititaliap ilanngunnissaa, ajornartorsiuteqarpat, sillimaniarnermut gruppi naammaassisinnaangisaanik. Ataatsimiititaliallu ilanngunnissaa, ajornartorsiuteqarpat nalinginnaanerusunik, immaqaluunniit aaliangiisoqassappat sillimaniarnerup gruppi piginnaaneqarfiata silataaniittumik. · Sulisumik/aqutsisumik sillimaniarnermut ataatsimiitsitaliamut atassuteqartitsineq.

Sillimaniarnermut ataatsimiititaliap katiterneqarnera

Sillimaniarnermut ataatsimiititaliami ilaasortat tassaapput

- Sillimaniarnermut gruppiinik sinniisut
- Siulittaasoq. (siulittaasoq tassaavoq sulisitsisoq/sullivimmi aqutsisoq imaluunniit alla aqutsisoqarfik sinnerlugu piginnaatitaasoq).
- Ulluinnarni siulersuisoq

Sullivimmi ataatsimik imaluunniit marlunnik sillimaniarnermut gruppeqarpat, sillimaniarnermut ataatsimiititaliaq sillimaniarnermut gruppi imaluunniit –gruppi ilaasortai sulliviullu aqutsisua sinniisaaluunniit ilaasortarissavai.

Gruppi marluk sinnerpagit, sillimaniarnermut sinniisut ilaasortanik marlunnik qinersissapput, aammalu aqutsisut sillimaniarnermi gruppiinittut marlunnik qinersissapput ataatsimiititaliamut, sullivimmi aqutsisut imaluunniit allap sinniisup ilaasortaaffigisaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

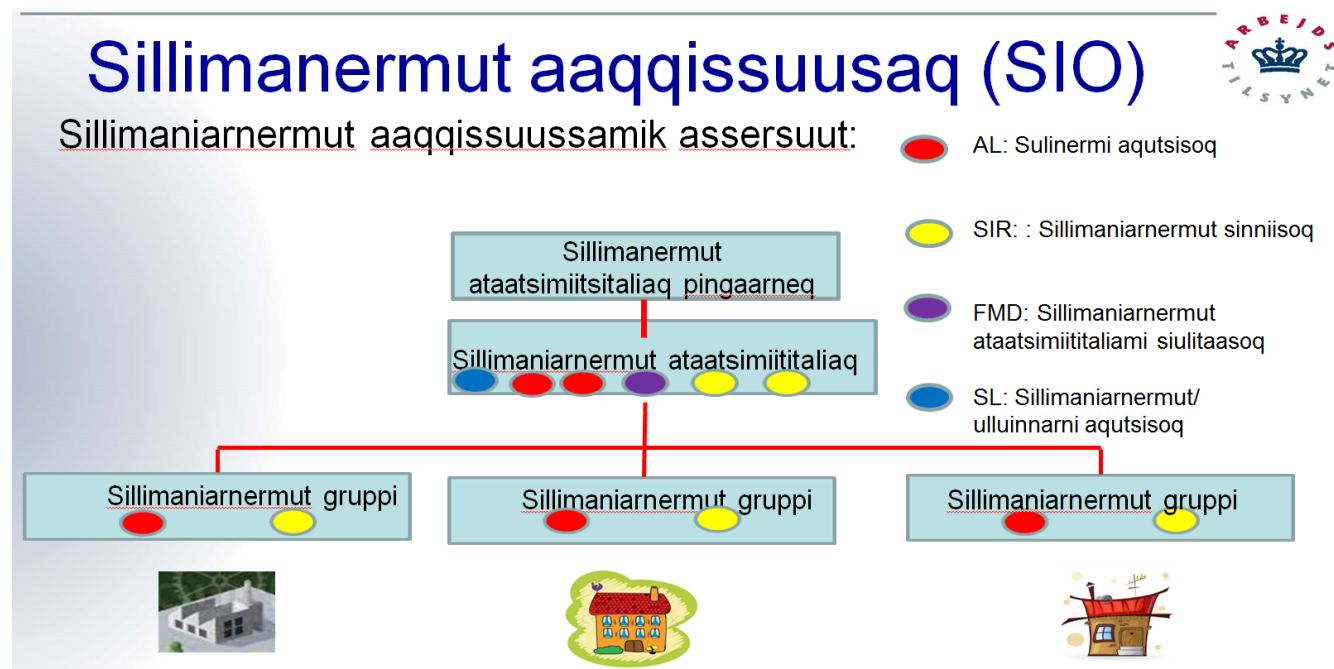
Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ataatsimiititaliap ilaasortai ukiut marlukkaarlugit qinerneqartassapput.

Sillimaniarnermut sulianut qinersisoqassaaq ulluinnarni aqutsisussamik, sillimaniarnermut ataatsimiititaliaq sinnerlugu pisinnaatitaasumik.

Sillimaniarnermik peqqisssutsimullu sulianik ulluinnarni aqutsisoq sillimaniarnermut gruppit ataatsimiititaliallu, sullivimmi avatangiisit pillugit apequtini, suleqatigissavai.

Ulluinnarni aqutsisoq sillimaniarnermut ataatsimiititaliat ataatsimiinnerani ilaasassaaq.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaniarnermut ataatsimiititaliap atorfi suliaalu

Nalinginnaasumik	Sulliviup avatangiisiinik sulianik pilersaarusionerq ataqatigiissarinerlu, sillimaniarnerullu gruppit suliaasa pingaarnertut tunngavii isumaqatigiissutaalu. Sillimaniarnerup ataatsimiititaliami aalajangikkat ingerlanneqarnissaata isumaginissaat.
Sullivimmi avatangiisit ataavaartumik eqqumaffigalugit	Sullivimmi avatangiisit ataavaartumik pissutsini ukunani sillimaniarnermut gruppit eqqumaarfiginissaat: ·Timimut tunngasut ·Ergonomiimut tunngasut ·Tarnimut tunngasut ·Akuutissanut biologiimullu tunngasut ·Ajutoorfigineqarsinnaasut ·Sulisitsisup pissutsinik unioqqutitsisunik oqaluttuunnissaa, imaluunniit pissutsinik ajortisinnaasunik. Immaqaluunniit suliaq unitsiivillugu, navianartoqarpas massakkuqallartumik anigorneqarsinnaanngitsumik.
APV-p naammassineqarnissaa	APV-mut suliamut tunngavinnik pingaarnernik ikkussineq, ass.: periaatsimik qinersineq, pilersaarusionerq naammassinissamullu periaatsit. · APV-mi Piffissani aalajangiiffiusuni peqataanissaq, nalinginnaanerusunik ajornartorsiuteqartoqarpas, immaluunniit aaliangiisoqassappat sillimaniarnerup gruppi piginnaaneqarfiata silataaniittumik.
Sullivimmi avatangiisinik pilersaarusionerni ilanngussineq	Pilersaarusionerni annerni aammalu sulianik sulliviup tamanut sunniuttussamik pilersaarusionerni peqataanissaq.
Sulisilluni ajoqusernernerik ajoquserfiusinnaasunillu misissuinerit	Ajoqusertoqarsimatilluguluunniit ajoquserfiusinnaagaluartuni peqqutit misissornissaat, peqqissinnaanginnissaanullu iliuuseqarneq. · Ukiumoortumik ajoqusernerit kisitsisaanik katersineq naatsorsuusionerlu.
Paasissutissiineq siunnersuinerlu sullivimmi avatangiisinik tunngasunik	Sulisut aqutsisullu ilisimatillugit kikkut sillimaniarnermut aaqqissuussami ilaasortaanersut, taassumalu ataani aaqqissuussamut pilersaarusionerq. · Sillimaniarnermut gruppit pingaarnermik tunngaviusunik ilisimatsinnissaat, gruppillu suliaasaanik killiliineq. ·Paasissutissanik ilisimasanillu sulliviup avatangiisiinut tunngasunik sillimaniarnermut gruppinut ingerlatitseqqinneq. · Sillimaniarnermut gruppit ilisimatillugit sulliviup avatangiisiisa pissusaanik ajornartorsiutaanillu, sullivimmut nalinginnaanerusut.
Sullivimmi avatangiisit pillugu suleqatigiinneq	Sillimaniarnermut gruppit suleqatigalugit. · Ilanngunnissaq, ajornartorsiuteqarpas sillimaniarnermut gruppi aaqqissinnaanngisaanik, immaqaluunniit aaliangiisoqassappat sillimaniarnerup gruppi piginnaaneqarfiata silataaniittumik. · Ukiumoortumik sisamariarluni ataatsimiittarneq, ukiumullu marloriarluni sillimaniarnermut gruppit ataatsimeeqatigisarlugit.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq – Sillimaniarnermut aqqqissuusaq

Suliassaq: Uani suliassami sullivissinni sillimaniarnermut aqqqissuussap aqqqissuunneqarnera allaaserissavarsi, aammalu suliassat atuuffiallu il.il. ilissi sillimaniarnermut aqqqissuussaqaarfissinni, suliassaq sisamakkaarlusi suliarissavarsi, sillimaniarnermut sinniisut aqutsisullu ataatsimoorlutik.

1. Pappiliarsuit atorlugit allaaserissavasi, qanoq gruppimiittup arlaata sulliviani sillimaniarnermut aqqqissuussap aqqqissorneqarnera. Allaaserissavasi:
 - Sillimaniarnerup aqqqissorneqarnera gruppii katiterneqarnerilu, tassa imaappoq ilaasortat atorfiat amerlassusiilu.
2. Immikkoortukkaarlugit oqaluttuaralugu sillimaniarnerup aqqqissuussaani ilissi suna atorfiginerlugu suliassarinerlugulu.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaniarnermut peqqinniarnermullu pilersaarut (PSS)

Imarisaa

Inatsisit	82
Inatsisi, Nalunaarutimiik pingaarnernik tigusat.....	82
Sillimaniarneq peqqinniarnertu - PSS	83
Sulliviup pisussaaffii.....	85

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inatsisit

Nalunaarutit

Kalaallit Nunaanni sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarut - 1344 - 15. december 2005-meersoq ([Link](#))

Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut - 1346 - 15. december 2005-meersoq ([Link](#))

Inatsisi, Nalunaarutimiik pingaarnernik tigusat

Kalaallit Nunaanni sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarut - 1344 - 15. december 2005-meersoq

Kapitel 1 – Sammisaaq isumasiuutillu

§ 1. Nalunaarummi pineqarput illuliortiternerit sanaartornerillu tamarmik.

Kapitel 3 – Pilersaarusiortarneq

§ 4. Sanatitsisoq sanaffiususaaq pilersinneqalersinnagu aaqqissuunnissaanut ingerlannissaanullu atatillugu isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu allagannukkamik pilersaarusiortassaaq, sanaffiususami taannaasumi sulisitsit marluk arlallilluunniit inunnik qulinit amerlanerusunik ataatsikkut sulisoqassappata.

Imm.2. Pilersaarusiaq taanna sanaffiusumi isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinnermi ilaatinneqassaaq, kinguaattoornaveersarneqartassalluni, aamma piffissaaq sanaartorfiusoq tamakkerlugu sanaffiusumi sulisunut sulisitsisunullu takuneqarsinnaatitaassaaq.

Kapitali 4 - Ataqtigiiisaarineq

§ 7. Illuliortiterneri sanaartornernilu, sanaffiusumi taannaasumi ataatsikkut marlunnik arlallinnilluunniit inunnik qulinit amerlanerusunik sulisulinnik sulisitsisoqarfiusuni sanatitsisoq ataatsimut suliaqarfiusuni sulisorisat isumannaatsuutinnissaannut peqqinnissaannullu sulisitsisut ataasiakkaat iliuusissaannik ataqtigiiisaarissaaq.

Imm. 2. Illuliortiternerup sanaartornerullu ingerlanneqarnerani isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulianik ataqtigiiisaarinermik isumaginninnissamut sanatitsisup qularnaartassavaa inummik

§ 8. Sanatitsisup isumagissavaa, ataqtigiiisaarisussap isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititsisarnertigut ataqtigiinnissamik isumaginninnissaa aamma sanaartorfiusumi nammineerluni attaveqarfiginnitarnermigut ataatsimut suliaqarfiusuni sulisitsisut ataasiakkaat sulisorisat isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu sulissuteqarnerinut siuarsaaniutitut ataqtigiiisaarinissaaq.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu pisarnertut ataatsimiittoqartassaaq ullut 14-ssaat tamaasa. Immikkut ittumik ataatsimiittoqartassaaq imaannaangitsunik ajutoortoqarsimatillugu, toqunartunik sunnertissimasoqartillugu allatigulluunniit peqqissutsikkut ajoqusertoqartillugu imaluunniit tamanna aarlerigisariaqalersillugu, kiisalu aamma immikkut ittumik ataatsimiinnissaaq pisariaqalersillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut - 1346 - 15. december 2005-meersoq

Kapitali 2 - Isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulianik aaqqissuussineq

§ 3. Sulliviup aalajangersumik suliaqarfittaata avataani sullivinni utaqqisaagallartumik nikittaattumilluunniit sulinerni, tamatumani aamma illuliortiternermik sanaartornermillu suliani, isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik aaqqissuussisoqartassaaq sulisitsisusoq 5-inik amerlanerusunilluunniit sulliviup avataani suliaqarfiusumi sulliviusumi sulisoqaraangat, suliallu sivikinnerpaamik ulluni 14-ini ingerlanneqassagaangata.

Isumannaallisaaqatigiit

§ 10. Silami suliaqarnerni, tamatumani aamma illuliornernik sanaartornernillu suliani, tamanna pissusissamisoortillugu isumannaallisaaqatigiinnik arlalinnik pilersitsisoqarsinnaavoq. Isumannaallisaaqatigiit agguataarnerat amerlassusiallu naleqqussarneqartassaaq suliat aaqqissuunnerannut aamma suliatigut ingerlatsinermut.

Suliaqarfiusumi ataasiusumi sulisitsisut arlaliusut allallu suleqatigiinnerat

§ 28. Imm. 3. Illuliornernik sanaartornernillu suliani sulisitsisut taakkualuunniit sinniisuutitaat aamma sanaartorfiusumi isumannaallisaaqatigiit sanatitsisusup isumannaallisaanissaq pillugu ataatsimiititsinerani peqataasassapput.

§ 13. Aalajangersumik atorfinitsitaaffiunngitsutut suliaqarfiusuni illuliornernik sanaartornermillu sulinerni isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliamik pisitsisoqartassaaq sulisitsisut ataasiakkaat 20-nik sinnerlugilluunniit sulisoqaraangata piffissami sapaatit akunnerini sisamani sivilunerumiluunniit sulisussanik.

Sillimaniarneq peqqinniarnertu - PSS

Siunertaq:

Sanaartorfiup pilersaarussiaa sillimaniarnermut peqqinniarnermullu tunngasut siunertaraa qulakkeerniarlugu, kikkut tamarmik, suliffimmi sulisut, pitsaasumik suliffimmi avatangiiseqarnissaat. Pilersaarut aamma sanaartornermi aqutsisoqarfimmik pitsaasumik ingerlatseriaatsitut atorineqarsinnaavoq.

Qaqugu PSS-i suliarineqassava?

Sanatitsisup sanaffiususaaq pilersinneqalersinnagu aaqqissuunnissaanut ingerlannissaanullu atatillugu isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu allaganngorlugu pilersaarusiortassaaq, sanaffiusussami taannaasumi sulisitsisut marluk arlallilluunniit inunnik qulinit amerlanerusunik ataatsikkut sulisoqassappata.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tikikkuminartuunera

PSS sanaartorfiup ataani sulisunut sulisitsisunullu tikikkuminartuussaaq ingerlaavaartumillu nutarterneqassalluni.

PSS-mik suliarinninneq

PSS-mut pilersaarutit immikkortut uku imarissavai:

1. Aaqqissuusinnermut pilersaarut.
2. Sanaartorfiup titartarneqarnera
3. Piffissamut pilersaarut
4. Angallaffiit nalunaarsorneqarneri
5. Sumiiffiit sorliit sulliviit assigiinngitsut suliffigisassaat.
6. Sillimaniarnermut pineqaatit tamarmik nalunaarsorneqarneri, ataatsimoorfiusumi pilersinneqartut.
7. Sumiiffinnik immikkut naviarnartoqarsinnaasunik matoorineq.
8. Ingerlaavartumik ikkussuinnermik, sillimaniarnermut aammalu immikkut navianartunut il.il. nakkutilliinnermik ingerlatseriaatsimik.
9. Allattorsimassaaq ingerlaartumik nakutsilliisoqassagaluarpas aammalu piareersimanermit, inunnik qimarnutitsinnermut sungiusarnissamullu pilersaarusiortut kikkuuneri.

Ataqatigiissaarineq

Illuliortiternerni sanaartornernilu, sanaffiusumi taannaasumi ataatsikkut marlunnik arlalinnilluunniit inunnik qulinit amerlanerusunik sulisulinnik sulisitsisoqarfiusuni sanatitsisoq ataatsimut suliaqarfiusuni sulisorisat isumannaatsuutinissaannut peqqinnissaannullu sulisitsisut ataasiakkaat iliuusissaannik ataqatigiissaarissaaq.

Ataqatigiissaarinnermut sillimaniarnermut peqqinniarnermullu suliamut sanaartorfiup piffissaani sanaartortitsisup isumagissavaa inummik nakkutilliisussamik qinersinissaaq, inullu taanna:

1. Sanaartornermut ilisimasaqassaaq, tamannalu ataani sanaartornermi peqataasunik.
2. Sanaartornermi aqutsinnermik misilittagaqassaaq.
3. Sillimaniarnermut peqqinniarnermullu tunngasunik ilisimasaqassaaq.
4. Sillimaniarnermut peqqinniarnermullu sanaartornermut tunngasumik ataqatigiissaarisunut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq naammassissimassallugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaneq pillugu ataatsimiinneq

Sillimaneq pillugu ullut 14-nikkaarlugit ataatsimiinnerni ataqatigiissaarisoq aqutsisuussaaq. Aamma nammineq sanaartorfimmi sulliviit ataasiakkaat aqqissuussineri ataqatigiissarlugit sillimaneq peqqinnerlu katersuuffinni siuarsarniarlugu.

Ataqatigiissaarisoq sanatitsisoq sinnerlugu qaaqussavai, sulisitsisut imaluunniit taakku sinniisui aammalu **sanaartorfimmi sillimaniarnermut gruppit sillimaneq pillugu ataatsimiinnernut**, isumagalugulu ataatsimiinnilersaarusiornissaq.

Illuliortiternermi sanaartormilu isumannaatsuunissaq pillugu siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisoqarsinnaavoq, piffissami sapaatit akunnerinik sisamanik sinnerlugilluunniit sivilissusilimmi katillugit 100-nit amerlanerusut sulisorineqartillugit.

Sulliviup pisussaaffii

Sillimaniarnermut peqqissutsumullu suliamut aqqissuussinermut sulliviit pisussaaffii, utaqqiisaagallartumik suliffinnut atatillugu.

Sulliviit nalinginnaasumik suliffiata silataani utaqqiisaagallartumik imaluunniit piffinnik nikerartunik suliffeqartut, pisussaataaqqeqartut sillimaniarnermut peqqinnissamullu suliat aqqissornissaannik. Sulisitsisoq tallimanik imaluunniit amerlanerusunik sulliviup silataani sulisitsiguni, suliarlu minnerpaamik ullunik 14-nik sivilissuseqarpat. Tamanna pisinnaavoq suliffiugallartumi minnerpaamik ataatsimik sillimaniarnermut gruppilornermik, ukuninnga ilaasortalimmik:

- Suliffiugallartumut imaluunniit suliffiusumut nikerartumik attaveqartumik sulisitsisumut sinniisooq ataaseq, soorlu sanaartorfiusumi, sillimaniarnermullu sinniisooq ataaseq.
- Sillimaniarnermut sinniisooq sulisunik qinigaassaaq, taannalu aamma suliffiugallartumut imaluunniit suliffinnut nikerartunut attuumassuteqassalluni.

Sanaartorfimmi utaqqiisaagallartumillu suliffiusuni sillimaniarnermut gruppip atorfi suliaassalu.

- Sillimaniarnermut sinniisooq sulinermilu aqutsisoq sanaartorfiusumi sillimaneq pillugu ataatsimiinnerni peqataassapput.
- Sulliviup avatangiisiinik suliaassat piffimmi sillimaniarnerup gruppip paarisaani suliarinissaat. (SIO-mi kapitel sillimaniarnerup artorfii suliaassalu takuuk)

Utaqqiisaagallartumik sanaartorfinni sillimaniarnermik ataatsimiititaliat

Utaqqiisaagallartumik suliffiusumi sanaartortoqarfimmi suliffiugallartumi sillimaniarnermut ataatsimiititaliortoqassaaq.

- Sulisitsisoq 20-nik imaluunniit amerlanernik sulisitsippat sapaatit akunnerinik sisamanik imaluunniit sivilisunermik suliaasaqartillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmut ilitersuut (APB)

Imarisaa

APB-p siunertaa	87
Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu	88
Taarsiinissamut taartinullu tunngaviusut	89
Ilisarnaasersuutit poortuutillu	91
Atortussianik atortussanillu tunniussineq	93
Sillimaniarnermut aqqissuussap atortussianik atortussanillu suliai	94
Suliassaq 1 – navianartunut ilisarnaasersuutit	96
Suliassaq 2 – Sillimanermut paasissutissat nalunaarsuiffii. (pisiortorfiup ilitersuusaa)	97
Suliassaq 3 – Sullivimmut ilitersuutit (periaaseq tapiliussaq)	99
Ilanngutassiaq 1:	103
Ilanngutassiaq 2: – Sullivimmut ilisersuut (APB)	107

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

APB-p siunertaa

Siunertaq

Sullivimmi ilitsersuutip ersersissavaa atugassiat navianartulimmik nalunaarsuinikkut qanoq suliffimmi atorneqarsinnaanersut.

Sullivimmi ilitsersuutit siunertaraat sulisut ilisimatsinnissaat pineqaatissiissutini aalajangigassanik, aammalu akuutissalinnik suliaqarnermi navianarsinnaasut.

Atortussiaq atortullu navianarsinnaasut

AT-ilitsersuut malillugu nioqutassiani akuutissalinni atortussalinnilu AT-p naliliussaanik qaangeqqusaangitsunik atornissaanut ilitsersuutitaqassaaq.

Nioqutassiap atornissaanut ilitsersuutitaqarpat navianartoqartumik nalunaaqutserneqarsimappat, tamanna isumaqarpoq nioqutissiaq akuutissaqartoq atortoqarluniluunniit, imarisaqarpat naliliusaaq qaangeqqusaanngitsoq qaangerneqarsimappat.

Qaqugu APB-mik sanasoqassua?

1. Nalinginnaasumik, akuutissianik nutaanik sullissivimmi atugassaqaalerpat, misissorneqassaaq sullivimmi ilitsersuummik piumasaqaateqartoqarnersoq, najoqqutakkuminartoq imaappoq.
"Nalinginnaasuminngaanniik annerusumik atuisoqassappat".
2. Atortussianut, imerpalasut ilanngullugit peqqinnissamut navianaateqartunut - 396 - 24. juni 1986-meersup Nalunaarutip ataani inissisimappat.

Aamma sillimaniarnermut gruppi suliasaraa nutaanik nioqutissianik pisisoqalernerani avatangiisit pillugit ilisimasanik tapiinissaaq.

APB-mut piumasaqaatit

1. Ilitsersuut sulisunut tamanut ammassaaq.
2. Sullivinni ilitsersuutit ingerlaartumik nutarterneqassapput. Tamanna isumaqarpoq pisiortorfiup ilitsersuutai taarserneqassasut, pisiortorfik nutartersimappassuk.
3. Atugassiaq suliffiusuni assigiinngitsuni imaluunniit assigiinngitsumik atorneqarpat, pisariaqarpoq arlalinnik ilitsersuutitaqassasoq atugassiamut.
4. APB-mut ilanngunneqassapput sullivimmi pisinnaasut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Qanoq naleqquttumik APB?

Sullivimmi ilitsersuut suliarineqarsinnaavoq assigiinngitsutigut, pingaarnersaavorli piunasaqaatit eqquutissagai. Taakku ukuusinnaapput:

- Pisiortorfiup ilitsersuutaata sullivimmut tulluarsarlugu allanngortitaq immikkoortut 12-it malillugit.
- Pisiortorfiup ilitsersuutai, immikkoortut ataani ilanngussinissamut inissaqartoq, paasissutissanik ilanngussaartoq, suliffiusumut pisimut naleqqussagaq.
- Skiima ilanngussaq, sullivimmi pissutsinik allaaserinnittoq, pisiortorfiup ilitsersuutaanut ilanngussaq.

Sullivimmi avatangiisit tunuliaqutigalugit pitsaanerpaaq

Skiimamik ilanngussineq

Skiimamik ilanngussineq, nalinginnaasumik ajornannginnerpaajuvoq ilitsersuummik sananiaraanni.

Sullivimmi ilitsersuusiat – ilanngussamik skiima pisiortorfiup ilitsersuusaa atortussiaq atortulluunniit pillugit ilanngullugu sulliviup ilitsersuutaatut atorineqarsinnaavoq.

Pisiortorfiusoq sulliviit ataasiakkaat avatangiisiinik qanorlu pisiassiaq atorineqarneranik ilisimasaqanngeriarmat, sullivik sullivimmi avatangiisiinut tunngasut paasissutissat amigartut ilanngussamut allanneqassapput.

Ilanngussami allaaserineqassapput:

- Qanoq atortup sullivissini atorineqarnissaa?
- Illersuutit sumiinnerisut, qanorlu atorineqassanersut?
- Ikiueqqaarnissamut qatserinermullu atortut sumiinneri?
- Kuisoornerit qanoq aaqqinneqassanersut?
- Atortup/atortussiap qanoq toqqorsimatinneqarnissaa?

Inatsisit, Nalunaarutit ilitsersuutillu

Inatsisi

Atortussianut, imerpalasut ilanngullugit peqqinnissamut navianaateqartunut - 396 - 24. juni 1986 ([Link](#))

Ilitsersuutit

Naliliussaq qaangerneqaqqusaanngitsut atortunut atortussianullu – C.0.1, August 2007 ([Link](#)) danskisut

Sullivinni ilitsersuutit atortunut atortussianullu – C0.11 ([Link](#)) danskisut

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

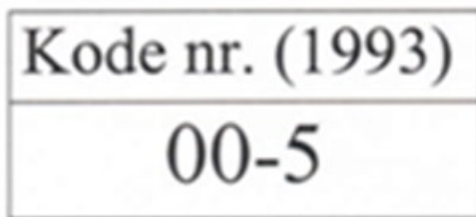
Taarsiinissamut taartinullu tunngaviusut

Taarsiiniarnermut suut eqqarsaataassappat?

Sumiluunniit taarsiineq isumannaarneqassaaq, suliaqarnermi nalorninartuusinnaasut/navianartuusinnaasut annerunnginnissaat, kisianni atortup atortussialluunniip taarsiisoq peqqaartutut piginnaasaqassasoq.

Taarsiinerlu annertuumik aningaasartuutaassanngitsaq.

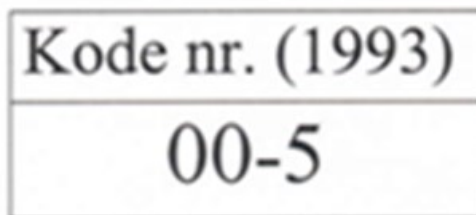
Allatut oqaatigalugu taarsiinissamut eqqarsaatinut peqqinnissamut iluanaarutit atortutigut periarfissanut aningaasartuutinullu oqimaalutarneqassapput.

MAL-kodea

MAL tassaavoq uuttortaanermut sullivinnilu eqqiluisaarnermut silaannaqarnissamullu tunngasoq, atortussianullu arlalinnut inatsisitigut nalunaaqutsersuinissamut piumasaqaat, qalipaatinut, nipinneqqutitut marraasassianullu tunngasoq. Eqqussisoq, sanaartortoq imaluunniit pisiortorfiusoq atortoq/atortussiaq nalunaaqutsersussaavaa tunineqannginnerani.

MAL-kodea atorneqarsinnaavoq sukkasuumik atortussianik sanilliussiniaraanni, qanoq navianartigineri tunngavigalugit.

Kodep suna nassuuiarpaa?

Kode marlunnik kisitsiseqarpoq kittoraammik avissaartitsisumik. Kodep ersersippaa sillimatit suut, minnerpaamik suliffiusuni assigiinngitsuni atorneqassasut, taassuma ataani inummut illersuutit.

Kisitsit kittoraatip saavaniittoq

Kisitsit kittoraatip saavaniittoq atorneqarpoq, aalamik illumoorineq pinngitsoortinniarlugu, sillimanissamut pineqaatit inissinnissaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Allattuiffik una navianartunik immikkoortitsinermit ersersitsivoq:

00. Imeq

0. Annikitsumik arrorsaammik imermillu imaqarsinnaasunut.

1. Ethanolimik, isopropanimik arrorsaatinullu qalatsikkuminaatsunut akuukkamik imaqarsinnaasunut.

2. Ethanolimik akuneqanngitsumik, arrorsaammillu akuukkamik imaqarsinnaasunut.

3. Petroleumimik akuneqanngitsumik terpentiinamilluunniit akuukkammik imaqarsinnaasunut.

4. Xylenimik akuneqanngitsumik acetone-milluunniit akuukkamik imaqarsinnaasunut.

5. Toluenimik akuneqanngitsumik, trichlorethylenimik imaluunniit cellulosemut arrorsaammik akuukkamik imaqarsinnaasunut.

Kisitsit kittoraatip kingorna

Kisitsit kittoraatip kingornaniittoq atorneqartarpoq sillimassutit ammimut isinullu attuutinnginnissaat anguniarlugu, illumut anersaarnermut, pujoralammut allatullu illummoorsisoortinngitsoqarnissaanut pineqaatissiissutitut.

Allattuiffik una navianartunik immikkoortitsinermit ersersitsivoq:

1. Navianartoqanngitsut – putsumik illumoorissinaveersaarneq. Annoraaminernik aqqateqartariaqarneq, imaluunniit plastikkinik aqqateqartariaqarneq.

2. Putsumik illumoorussinermit imaluunniit allatut siunertaangitsumik illumoorussisoornermit navianarsinnaasoq. Gumminik aqqateqartuaannarneq, nitrilgummi naleqqunnerpaavoq.

3. Ungillerineq, sapigaqarnermut nalorninarpoq. Gumminik aqqateqartuaannarneq, nitrilgummi naleqqunnerpaavoq.

4. Neriornermut navianaatilik. Akissarsiutigalugu sulinermit atuisut illersuutitaat. Inuinnarnut innersuussaangitsoq.

5. Sapigaqarnermut navianaatilik. Akissarsiutigalugu sulinermit atuisut illersuutaat. Inuinnarnut innersuussaangitsoq.

6. Kræfteqalersitsinnaasoq, toqunartoq. Akissarsiutigalugu sulinermit atuisut illersuutaat annertunerit. Inuinnarnut innersuussaangitsoq.

Naatsumik oqaatigissagaanni MAL-kodemi pineqarpoq atuinermi sillimaniarneq.

MAL-kodemut assersuut

Qalipaak kodelik 00-1-mik, atugassiaavoq navianaatikinnerpaaq sananeqarsinnaasoq. Atugassiaq 5-6-mik kodelik peqqissutsimut navianarnerpaajuvoq. Tassa imaappoq, kisitsit angineruppat, navianartortaa annerussaag!

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilisarnaasersuutit poortuutillu

Nalunaarutit malillugit atortut atortussiallu pillugit poortuutini nalunaarsorneqarsimassapput kalaallisut danskisullu, ilisarnaasersuutit akuerineqarnikulluunniit atorlugit.

Det farlige stofs navn

Virksomhedens navn og adresse

Faresymbol

Varerenummer: 1197358
Gl. varerenummer: 731000010
Beskrivelse: REAKTOR 7310
Blandingsforhold: Se baselakkens etiket og/eller reaktorens produktbeskrivelse
Produkt ID: 1042061/616263
Indhold: 20 LT

Luk emballagen omhyggeligt efter brug
Før brug, se produktbeskrivelsen: 7310-00

646566
2001-08-08

Sekinox Denmark A/S
Industrivej 79
DK-4550 Vandløb
Tlf: +45 76339400

Sekinox Technology A/S
Industrivej 79
DK-4550 Vandløb
Tlf: +45 76339400

Kodenummer: 5.3

Etiketnr.: 2061

Indeholder:
Indenrigsbrandbeskyttelse
Organiske opløsningsmidler

Brandfarlig
Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.
Følgende advarsel og sikkerhedsforanstaltninger:
Undgå indåndning af damp og sprøjtning.
Undgå kontakt med huden.
Brug særlig omhyggelse ved rengøring af kontakter.
Hvordan:
Afslut kun frakken til støber med god ventilation.
Fugemasse skal holdes tæt lukket og opbevares.
Det er godt ventileret udstømt.
Indeholder opløsningsmidler. Se teknisk data.
Opbevaring

Sundhedsskadelig

R og S-sætninger
Risiko og sikkerheds

Evt. MAL-kode, typisk maler, lim og fugemas:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nalunaaqutsersuinermit malittarisassat nutaat

1. december 2010-miik 2017 tungaanut akuutissiani ilisarnaasersuutit sungaartut aappaluartut nalinginnaasut takuneqarsinnaassapput, imaluunniit kipparissut aappaluttut qaqortulluunniit, tassa taakku titartakkat nutaat navianartutalinnik takutitsisut EU-meersut. Tamanna pissutaavoq akuutissanik tuniniaasut atortut atortussiallu ilisarnaatitersortussaagamikkit malittarisassat nutaat malillugit.

Ilisarnaasersuutit massakkut atukkagut

Meget giftig

Sundhedsskadelig

Yderst brandfarlig

Giftig

Lokalirriterende

Meget brandfarlig

Ætsende

Miljøfarlig

Brandnærende

Eksplosiv

Ilisarnaasersuutit ima isukkuqalerumaarput

Eksplosiv

Brandfarlig

Brandnærende

Gasser
under tryk

Ætsende

Akut giftig

Sundhedsfa

Kronisk
sundhedsfare

Miljøfare

Poortuutit – nioqutissanik ilisarnaasersuineq

R-imik oqaaseqatigiit (Risikosætninger) atorunnaassapput

H-imik oqaaseqatigiinnik (Hazard statements) taarserneqarlutik

Ass: R21 (ammikkut attortinneq ulorianarsinnaasoq) H312-nngussaaq.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

S-mik oqaaseqatigiit (sikkerhedssætninger) atorunnaassapput

P-mik oqaaseqatigiinnik (Precautionary statements) taarserneqarlutik

Ass: S2 (meeqqanik tiguneqarsinnaajunnaarlugit inissinneqassapput) P102-nngussaaq.

Atortussianik atortussanillu tunniussineq

Inatsisip piumasaqaatigaa atortumik atugassiamilluunniit tunniussisuusup isumagissagaa, tunniunnerani atuaruminartumik ilitseruutitaqassasoq.

Tunisassiat navianartoqartut ilisarnaasersukkat

Tunisisup atortussat atortussiallu navianarsinnaasut akisussaaffigai atuaruminartumik ilitseruutitaqarnissaat. Tamanna aamma atuuppoq niuertarfik illumi, naatsiivimmilu atortussaarniarfinnut.

Ilitseruutitut piumasaqaatit

Ilitseruutit pinngitsoorarik kalaallisut danskisullu allassimassapput, immikkoortukkaartumillu peqqissuseq, avatangiisit, ikiueqqaarneq, ikuallanneq illersuutillu pillugit allaqqasoqassalluni.

Tunisisup ilitseruutai

Tunisisup ilitseruutini eqqorluarnerusumik allaaserai, suut navianartuusinnaanersut atortoq/atortussiaq atorlugu sulineri. Aamma allassimalluni, suut pineqaatissiissutit atorineqassanersut, suullu illersuutit

atorneqassanersut.

TUNINIAASUP ILITSERUUSIAA

Qupperneq 1/4 Tunisassiat aqqa: Tunngaviusumik eqqiaat.
Nutarneqarfa: 2. august 2006 Taarserpa: naqinneqartoq sulleq

Tunngaviusumik eqqiaat.

1. PINNGOQQAATIP/ATORTUP SUUNERA KIISALU TUNINIAASUP KINAANERA:

Tunisassiat aqqa: Tunngaviusumik eqqiaat.	Varenr.: 1126	PR.Nr.: Piarerpoq, takkutilerpoq.
Tunisassiat suussusia: Tunngaviusumik eqqiaat		Ajutoormi oqarasuaat: 112 Ajutoormi/toqunartoqalermi illuu- sissat: Nakorsamut puua imlt. allagartaa nassaruk, Nakorsaq ilitseruutitaqarnissaat uani: Giftinformationen, Bispebjerg Hospital, Oqar. 35 31 60 60
Tuniniaasoaq: Stading A/S Østre Fælledvej 10-13 9400 Nørresundby Oqarasuaat: +45 70 15 34 00 Telefax: +45 98 19 19 08		

2. AKOQARNERANUT IMAANULLU PAASISUTISSAT:

Imai:					
CAS-nr:	EU:	%:	Kemini atia:	Nalunaarsorfia:	Nal.: Oqar:
10213-79-3	229-912-9	5-15%	Natriummetasilikat, pentahydrat	C: R34, Xi: R37	
13645-36-8	237-574-9	<5%	Kaliumtripolyfosfat	Xi: R36/38	
-	-	5-15%	Isotridecanolethoxylat, polymer	Xn: R22, Xi: R41	

3. ULORIANAATEQARTUTUT INISSINNEQARNERA:

Inunnut avatangiisinullu ulorianartut pingaarnerit suussusii:
Annertuumik isit ajoqusersinnaapput. Amermut ippinnarpoq.
Sunniutai: -

4. IKIUEQQAARNERMI ILIUUSISSAT:

Ilummoorunnera:
Silaannarissart.
Isinut attuunnera:
Ueqqissaant. Kontaktsint peerneqassapput. Imermik salpallaguk (isinut saligut atoruk) nakorsamullu saaffiginnipallagit.
Salinnavaissut nakorsap suliarilemisaata tungaanut.
Amermut attuunnera:
Atisat attussimasut peerneqassapput, amerlu imeq qaqorsaaserlugu asaqqissaarneqarluni. Nakorsiarit ippinnaannarpat. Puua imlt. una allagaa nakorsamut takutiguk.
Tigaanni:
Qanermik tunisassiaq peeruk. Qanit saleqqissaaruk imigaatsiarillu. Nakorsiarit ippinnaannarpat. Puua imlt. una allagaa nakorsamut takutiguk.
Ikuallannerani:
Naleqqutinniglaq. Tunisassiaq ikuallassinnaangilaq.

5. IKUALLATTOORNERMI ILIUUSISSAT:

Qamitsissutit naleqqutut:
-
Qamitsissutit atorneqaqusaanngitsut:
-

Ulorianartut immikkut ittut:
Ilisimaneqanngillat.
Naliginnaasumik:
Tunisassiaq ikuallassinnaangilaq. Aalat puujullu gassil ilummoorunnaveersaakkut - silaannarissart.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaniarnermut aqqissuussap atortussianik atortussanillu suliai

Sillimaniarnermut gruppi atortut atortussiallu pillugit suliai.

Sillimaniarnermut gruppi suliaasaraa sillimaniarnermut pinngitsoorsinnaanngitsunik pineqaatissinneqarnissaanik nakkutillineq atorneqarnissaalu. Taamaattumik sillimaniarnermut gruppi aamma ilanngunneqassaaq suleriaatsinik pilersaarusiornerni aammalu siunnersuissallutik, atortut atortussiallu navianartut pisiarineqarnerini atulerneqarnerinilu.

Sullivimmi atortunik atortussianillu navianarsinnaasunik Kalaallit Nunaanni Naluraanummi atortut atortussiallu pillugit ataaniittunik sillimaniarnermut gruppi suliasai ataani allassimapput.

- Atortunik atortussianillu pisiortornermi ilanngunneqarnissaq. (taarsiinissamut tunngaviusoq aallaavigalugu atortunik atortussianillu qinersineq)
- Atortunik atortussianillu atuilluni sulinissami suleriaatsinik pilersaarusiornermi ilanngunneqarnissaq.
- Atortut atortussiallu atorneqartillugit sillimaniarnermut atortut tamanit tiguneqarsinnaanissaanut atorneqarnissaanullu nakkutilliinissaq.
- Sulisut atortunit atortussianullu attuumassuteqartut atuagassaqarneri, atornissaanut ilitersuunneqarnerisa nakkutiginnissaat.

Atortussianut, imerpalasut ilanngullugit peqqinnissamut navianaateqartunut - 396 - 24. juni 1986

Kapitel 1 – Pineqartut aamma nassuiaatit

§ 1. Nalunaarutimi pineqarput atortussiat, imerpalasut ilanngullugit, sulineri atorneqartut, taammattaaq:

- a) atortussiat sullivinnik nakkutilliisoqarfiup tamakkununnga tunngatillugu killissarititaasutut ilanngussaani allattorsimasut

Kapitel 2 – Atortussiat taarserneqarsinnaanerat

§ 3. Atortussiaq atorneqassanngilaq allamknaviananngitsumi, navianannginnerusumik imaluunniit ippinnaateqarnannginnerusumik taarserneqarsinnaappat.

Imm. 2. Atortussiat taarserneqassatillugit teknik-ikkut allannguutissat imaluunniit aningaasartuutissat annikinngitsut kingunerisassarippassagit taava tamakkiisumik illuatungaaniik teknik-ikkut aningaasarsiornikkullu kingunerisassaanik illuatungaani isumannaallisaanikkut peqqinnissamullu tunngasunik naliliiniartoqassaaq.

Kapitel 3 – Poortuusersuineq

§ 4. Atortussiat immikkut allanik peqqussuteqartoqarsimanngippat ima poortorneqarsimassapput, poortuutaat aserujaassutsimikkut pitarneqarsinnaanngissutsimikkullu piumasaqaatinik makkuninnga eqqortitsiviussallutik:

Imm.1. tamakku puui ima qajannaatsigisumik suliaassapputimalu ilusilersugaallutik matulluarsimatigissallutillu imarisaat piaarinaatsoornikkut aniasoortinneqartussaajunnaarlugit,

imm. 4. pooritinneqartut kalaallisut danskisullu mianersoqqussutinik ikkussivigineqarsimassapput, imaassinnaasoq nalunaaqutsiuttakkanik sumik imaqarneranik takussutissanik nipitsitsivigineqarsimassallutik

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitel 5 – Qanoq atuinissamik ilitsersuutit

§ 6. Atortussianik tunisaqartup tunniussisuulluunniit isumagisassaraa atortussiap tunniunneqarnerani paasinarluartumik qanoq atorneqarnissaanik ilitsersuutitaqarnissaa.

§ 7. Sulisut atortussianik, imerpalasut ilanngullugit, suliaqartillugitsulisitsisup isumagissavaa atortussiat ataasiakkaat qanoq atorneqarnissaanik ilitsersuutitaqarnissaa makkuninngalu paasissutissataqarnissaat, tamanna teknik-ikkut suliaqarnikkut ajornanngippat:

Imm. 2. Ilitsersuutit inissisimassapput kikkunnik tamanik tiguneqarsinnaanngorlugit.

Imm.3. sulisut atortussianik suliaqartut qanoq atuinissamik siunnersorneqassapput, atuinissamullu ilitsersuummik paasinarluakkamik tuninieqassallutik.

§ 8. § 6 aammalu § 7 malillugit qanoq atuinissamut ilitsersuutit kalaallisut danskisullu allassimassapput. Oqaatsit allat atorneqarnissaannut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik akuersissuteqarluniluunniit piumasaqaateqarsinnaavoq.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 1 – navianartunut ilisarnaasersuutit

Suliassaq 1: Navianartunut ilisarnaasersuutininik ilisimanninneq

1. Ilisarnaatip ataani suunera allaguk? (Atorunnaartussat)

2. Ilisarnaatip ataani allaguk suunera? (Nutaat)

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 2 – Sillimanermut paasissutissat nalunaarsuiffii. (pisiortorfiup ilitersuusaa)

Suliassaq 2: Pisiortorfiup ilitersuusiaanik ilisimanninneq, ilanngussaq 1-iusumi nassaariuk eqqiaatip ilitersuutaani uku paasissutissat, aamma allakkit, sumilu nassaarinerlugit allakkit.

1. Tunisassiap ulorianassussaata sakkortussussaa pillu (R-sætning) normut sorliuppat, qanorlu isumaqarpat?

2. Tunisassiap sillimanermut piumasaqaataasa sakkortussusaa pillugu (S-sætning) normut sorliuppat, sunalu oqaluttuaraat?

3. Tunisassiap tunisaanermi taaguuteqarpa?

4. Ammimut isinulluunniit uuminnga atortussiami attuusisoornermi qanoq ikiuisoqaqqaassava?

[Imarisaanut utegqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

5. Suut inummut illersuutit atortussiami uani innersuutaappat?

6. Tunisassiaq sumut atugaava?

7. Suut ilisarnaasersuutit tunisassiami uani atugaappat?

8. Tunisassiaq una atorniarlugu piumasaqaateqarpa ilinniartitaanissamut utoqqaassusimullu?

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 3 – Sullivimmut ilitersuutit (periaaseq tapiliussaq)

Suliassaq 3: Ataatsimut tapiliussaq atorlugu sullivimmi ilitersuummik sanassaagut, tunineqassaasi ilitersuummik danskisoortumik tapiinissamullu skiima, ilanngussaq 2 takusiuk.

Sungiusaat:

Sullivik AT biililerisuupput, suliarissasa ilagaat igalaanik nipititerineq, tamatumunnga atatillugu allaminngaanniik pisiortortalerput, nipinneqqut toqqorsivimminni taaguuteqartippaat ”biilit igalaavinut nipinneqqut”, sulliviup toqqorsivia aamma illersuutinik tunniussisarpog.

Suliffiusumi silaannamik milluaateqarput (Tabel 1 takusiuk), ini suliffigisaq immikkoorpoq silaannarissaateqarlunilu, suliffiup immikkoortortaqaarfia saviminileriffiup ataaniippoq. Ini suliffigisaq ikiueqqaarnissamut atortoqarpoq, qatseruteqarlunilu CO₂-mik imalimmik. Eqqagassanut immikkut inissiiveqarput.

Suleriaaseq imaappog, nipinneqqut ikkunniarlugu Fugepistol atorneqartarpoq. Taassuma ingerlannerani assaat ippannissaamut aalamillu ilummoorussinissamut navianartoqarsinnaavoq.

Illersuut (tabel 1 takusiuk) immikkut pooqarput.

Tabel 1: Assit il.il.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SULLIVIMMI ILITSERSUUT (APB)

Una skiima pisiortorfiup ilitseruutaa atortumut atortussiamulluunniit atorlugu sullivimmi ilitseruutaasinnaavoq.

Atortumik atortussiamilluunniit ilisarinninneq	
Tunisinerimi taaguut, imal. sulliviup iluani taaguut atornegartoq	<i>Taaguutit sulliviup iluani atornegartut aamma nalunaarsorneqassapput</i>
Sullivimmi atornegarfia	
inaa/immikkoortortaarfia	
Evt. imaluunniit atornegarnissaanut killilersuineq il.il	
-mik atornegaqqusaanngilaq -mut atornegaqqusaanngilaq	<i>Inatsisitigut piumasaqaatit, atornegarnissaanut killilersuinerit soorlu inuusuttunut 18-nit inorlugit ukiulinnut. (paasissutissat aamma ilitseruutini immikkoortoq 15-mi nassaarineqarsinnaapput).</i>
Ilinniagaqarnermut piumasaqaatit	
Kræfteqalersitsinissamut navianartoqarsinnaasut	<i>Kræfteqalersitsinissamut navianartoqarsinnaasut imarisai (ilitseruummi immikkoortut 3, 8-lu takusigit)</i>
Toqqorsineq	
Atuinerimi piareersaat	
Suliffiup pequtilersorneqarnera, silaannarissanermullu piumasaqaatit	<i>Atuinissamut pineqaatissiissutitut ilassuteqassaaq, soorlu silaannarmik milluaammik suullu illersuutit piffimmi atornegassanersut, sumilu pissarsiassaassanersut.</i>

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imaluunniit pujortarnissamut nerisassanullu inerteqqutinik	
Inummut illersuutit: - anersaartuutit - silaannarissaatit, silaannarissaatit qanoq ittut - aaqqatit / qanoq isinerani taarsigassat - isarussat/kiinnamut illersuutit - allat, soorlu saaliaqutit, qarlippaat	
Ikiueqqaarneq	
Ikiueqqaarnissamut atortut inissisimaffii	<i>Ikiueqqaarnissamut atortut sumiiffii ilanngunneqassapput, imaluunniit oqarasuaatikkut kalerriiffissat allanneqarlutik.</i> <i>Sullivimmi ikiueqqaartuusut atii normuilu.</i>
Oqarasuaatikkut normu	112-mut politiinnulluunniit normu
Ikuallannermik akiuiniarneq	
Qatserutitut toqqorsivik Illersuutitik atuineq	<i>Qatserutitut ilitseruutit immikkoortunik ilanngussisoqassaaq, sumiinneri, suullu qatserutit ikuallannermik ajornerulertitsisinnaasut.</i>
Ajutoortoqarnerani kuisoortoqarneranilu qanoq iliortoqarnissamut piareersaatit	
Atortut katersuutit Tunniussiffissat Illersuutitik atorineq	<i>Atortut il.il sumiinneri oqartussanullu oqarasuaatikkut kalerriiffissat kuisoornerni aamma ilanngunneqassapput.</i>
Oqarasuaatikkut normut	

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Igitsineq	
Igitassat sumut iginneqarnissaannut paasissutissat	<i>Eqqagassat sumut iginneqarnissaannut aammalu immikkut poorneqarnissaannik paasissutissanik ilanngussisoqassaaq.</i>
Atortup immikkut puua sumiinnersoq	
Angallassinermut paasissutissat	
Sulliviup iluani angallassinermi pineqaatissiissutit pisariaqartut.	<i>Sulliviup iluani angallassinermut pineqaatissiissutit pillugit pisariaqartunik paasissutissat.</i>

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngutassiaq 1:

TUNINIAASUP ILITSERSUUSIAA

Qupperneq 1/4 Tunisassiap aqqa: Tunngaviusumik eqqiaat.
Nutarterneqarfia: 2. august 2006 Taarserpaa: naqinneqartoq siulleq

Tunngaviusumik eqqiaat.

1. PINNGOQQAATIP/ATORTUP SUUNERA KIISALU TUNINIAASUP KINAANERA:

Tunisassiap aqqa: Tunngaviusumik eqqiaat. **Varenr.:** 1126
Tunisassiap suussusia: Tunngaviusumik eqqiaat

PR.Nr.: Piareerpoq, takkutilerpoq.

Tuniniaasoq:
Stadsing A/S
Østre Fælledvej 10-13
9400 Nørresundby
Oqarasuaat: +45 70 15 34 00
Telefax: +45 98 19 19 08

Ajutoornermi oqarasuaat:
112
Ajutoornermi/toqunartoqalermermi iliuu-
sissat: Nakorsamut puua imlt. allagartaa
nassaruk. Nakorsaq ilitserneqarsinnaavoq
uani: Giftinformationen, Bispebjerg Hospital,
Oqar. 35 31 60 60

2. AKOQARNERANUT IMAANULLU PAASISSUTISSAT:

Imai:					
CAS-nr:	EU:	%:	Kemimi atia:	Nalunaarsorfia:	Nal.: Oqar:
10213-79-3	229-912-9	5-15%	Natriummetasilikat, pentahydrat	C: R34, Xi: R37	
13845-36-8	237-574-9	<5%	Kaliumtripolyfosfat	Xi: R36/38	
-	-	5-15%	Isotridecanoethoxylat, polymer	Xn: R22, Xi: R41	

3. ULORIANAATEQARTUTUT INISSINNEQARNERA:

Inunnut avatangiisinullu ulorianartut pingaarnerit suussusii:

Annertuumik isit ajoqusersinnaapput. Amermut ippinnarpoq.

Sunniutai: -

4. IKIUEQQAARNERMI ILIUUSISSAT:

Ilummoorunnera:

Silaannarissarit.

Isinut attuunnera:

Ueqqissaarit. Kontaktlinsit peerneqassapput. Imermik salipallaguk (isinut saligut atoruk) nakorsamullu saaffiginnipallagit.

Saliinnaavissuat nakorsap suliarilernissaata tungaanut.

Amermut attuunnera:

Atisat attuussimasut peerneqassapput, amerlu imeq qaqorsaaserlugu asaqqissaarneqarluni. Nakorsiarit ippinnaannarpat. Puua imlt. una allagaq nakorsamut takutiguk.

Iigaanni:

Qanerniit tunisassiaq peeruk. Qanit saleqqissaaruk imigaatsiarillu. Nakorsiarit ippinnaannarpat. Puua imlt. una allagaq nakorsamut takutiguk.

Ikuallannerani:

Naleqqutinnigilaq. Tunisassiaq ikuallassinnaangilaq.

5. IKUALLATTOORNERMI ILIUUSISSAT:

Qamitsissutit naleqquttut:

-

Qamitsissutit atorneqaaqusaanngitsut:

-

Ulorianartut immikkut ittut:

Ilisimaneqanngillat.

Naliginnaasumik:

Tunisassiaq ikuallassinnaangilaq. Aalat pujullu gassii ilummoorunnaveersaakkit – silaannarissarit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

TUNINIAASUP ILITSERSUUSIAA

Qupperneq 2/4 Tunisassiaq aqqa: Tunngaviumik eqqlaat.
Nutarterneqarfa: 2. august 2006 Taarserpaa: naqinneqartoq siulleq

6. AJUTOORLUNI ANIATITSINERMI ILIUUSISSAT:

Inuit illersornissaannut isumannaallisaaneq:

Immikkoortumi 8-mi taaneqartoq illersuutit atorineqassapput.

Avatangiisit illersornissaannut isumannaallisaaneq:

Kuisoornerit annertunerit kuussiamut kuutseqqusaanngillat.

Saleriaasissat:

Kuisoornerit sioqqanik assigisaanillu katersorneqassapput eqqaavinnullu naleqquttunut nuunneqarlutik. Takuuk immikkoortoq 13 iginneqarnissaanut tunngasooq.

7. ATORNEQARNERA INISSISIMAFFIALU:

Atorneqarnera:

Takuuk immikkoortoq 8-mi paasissutissat atorneqarnerani sissuigassat kiisalu imminut illersornissamut tunngasut.

Inissisimaffia:

Inissisimaffia isumannaatsuussaaq, meeqqat tikissinnaassanngilaat aamma nerisassat, nerukkaatit, nakorsaait assigisaannilu akornaniitinneqassanngilaq. Qerisinnaaanngitsumiitinneqassaaq.

8. TANGIUTTOORNISSAMUT NAKKUTILLILIINEQ/IMMINUT ILLERSUUTISSAT:

Teknikkikkut atortorissaarutit:

Imeq kuuginnartoq pigineqassaaq aamma isinut saliut. Unikkallartinnak, perusuersarfiliartinnak assatit errukkit kiisalu soraaraangavit.

Puaat illersorneqarneri:

Pisariaqanngilaq.

Assat illersorneqarneri:

Aaqqatit illersuutit atukkit latex, butyl- imlt. nitrilgummimik sanaat.

Isit illersorneqarneri:

Issat illersuutit atukkit.

Amip illersorneqarnera:

Naleqqutinngilaq.

Killigitat:

Pinngoqqaatinik paasissutissiissutaasussanik akoqanngilaq.

9. ISIKKUA SANANEQAATAATALU PISSUSAAT:

Isikkuata qanoq innera: Imerpalasoq

Qalipaataa: Imerpalasoq ersarissoq

Tipaa: Tipigissaatilik

Angissusiata oqimaassusia: 1,06g/ml

Itermik akuneqarsinnaavoq: Aap

pH-issera: 13,5

pH-atorneqarnerani: 11,0

10. ALLANNGUJAASSUSIA QISUARIARSINNAASSUSIALU:

Allanngujaassusia:

Tunisassiaq allanngujaatsuvoq tuniniaasup ilitersuutaa malinneqarpat atornerani.

Pinaveersaagassat:

Ilisimaneqanngillat.

Nungukkiartornerani ulorianaatillit:

Ilisimaneqanngillat.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

TUNINIAASUP ILITSERSUUSIAA

Qupperneq 3/4 Tunisassiap aqqa: Tunngaviusumik eqqiaat
Nutarternegarfia: 2. august 2006 Taarserpaa: Naginneqartoq siulleq

11. TOQUNARTUNUT PAASISSUTISSAT (pissusai ulorianaatillit):

Ilummoorneq:

Tunisassiamik ulorianaatillinnik aalaqanngilaq.

Ameq:

Amermut ippinnarpoq orsuaasuullunilu. Sivisuumik sunnertissimagaanni ippigutsitsisinaavoq aseruutsitsillunilu.

Isit:

Isit tappigernissaat ilimanaateqarput..

Iigaanni:

Qanermut, naamut/erlumullu ippigisunnitsisarpoq.

12. PAASISSUTISSAT AVATANGIISINUT TUNNGASUT:

Avatangiisinut toqunartut sivikitsumik sivisuumillu sunniutai:

Kuuffimmut sinnikut annertuut kuutsinnaveersaakit.

Aasinnaanera:

Tensidet tunisassiamiittut EU-p malittarisassai nunamut akuliussinnaaneri Regulering No. 648/2004 naapertorpai qaqorsaatinut tunngasut. Naalagaaffiit oqartussaasui paasissutissanik tassunga tunngasunik pisinnaapput, kiisalu maanngaanniit ingerlaannaq apeqquteqartoqassapput tunniunneqarsinnaallutik, imlt. qaqorsaasiortunut apeqquteqarniaraanni.

13. IGINNEQARNERA:

Iginneqarnera:

Sinnikut eqqakkallu puunut katersorneqassapput matoqqissaarlugillu kommunep kemikalianut eqqaaviannut nassiunneqarlutik. Eqqakkat tamaasa allanneqassapput kemikaliatut igitat immikkoortua igitallu immikkoortua sinaani qaavanilu allanneqassallutik.

Kemikaliatut igitat immikkoortua:

H

Igitat immikkoortua:

01.11

EAK-kode (igitat katalogia nr.):

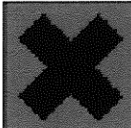
Atuisup nammineq EAK-kodea atorneqarnera atorfialu naapertorlugit nalunaarsussavaa.

14. ANGALLANNERANI PAASISSUTISSAT:

Tunisassiaq usinik ulorianartunik angallassinermi malittarisassaanni ilaatinneqanngilaq.

15. NUTARTERINERMUT TUNNGASUT PAASISSUTISSAT:

Nalunaarsorneqarnera:

Xi	Imai:	Isotridecanoethoxylat, polymer, Natriummetasilikat, pentahydrat
	R38	Amermut ippinnarpoq.
	R41	Annertuumik isit ajoqusersinnaapput.
	S2	Meeqqanik tikinneqarsinnaanngitsumut inissinneqassaaq.
	S26	Isinut pippat, imermik salinneqapallassapput nakorsarluni saaffigineqarluni.
	S39	Issanut/kiinamut asiaqutit sulineri atorneqassapput.
Lokalirriterande	S46	Iisooraanni, nakorsaq saaffigineqapallassaaq, unalu pooq imlt. allagaq takutillugu.

Atornissaanut killilersuineq:

Ilisimaneqanngillat.

Immikkut ilinniarsimanermut pisariaqaatit:

Immikkut ilinniarsimasariaqanngilaq, ilitsersuulli una ilisimaqqissaartariaqarpoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

TUNINIAASUP ILITSERSUUSIAA

Qupperneq 4/4 Tunisassiap aqqa: Tunngaviusumik eqqiaat.
Nutarterneqarfia: 2. august 2006 Taarserpaa: naqinneqartoq siulleg

16. PAASISSUTISSAT ALLAT:

R-oqaatsit:

R22 Iigaanni ulorianarpoq.
R34 Ameq aassinnaavoq
R37 Anersaartuutitut ippinnartitsisuuvoq
R41 Isit akornuserneqarujussinnaapput
R36/38 Isinut amermullu ippinnarput

Naliginnaasut:

Paasissutissanik perusuttoqarpat, Miljø & Kvalitetimut immikkoortortaarfik saaffigineqassaaq.

Oqaaseqaatit naggataarutaasut:

Tunisassiap pilersinneqarnerani paasissutissat makkua tunniunneqarput maannakkorpiaq ilisimasagut naapertorlugit, uagullu isumaqarpugut paasissutissat eqqortuusut. Paasissutissat isumannaallisaanermut taamaallaat tunngassuteqarput, allassimasullu tunisassiallu atornissaanut atunngippat, malinneqanngippatalu uagut pisussaatisaasinnaanngilagut kukkusumik atorneqarneranut.

Suliarineqarpoq: 2. august 2006/TIE

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngutassiaq 2: – Sullivimmut ilisersuut (APB)

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator

Handelsnavn	:	RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT
Produkt kode	:	0890023400
MSDS-Identcode	:	10035381

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse af stoffet/det kemiske produkt	:	Forsegler, Klæbestof

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firma	:	Würth Danmark A/S Montagevej 6, Industri N2 6000 Kolding Danmark E-mail adresse: mail@wuerth.dk
Telefon	:	+45 7932 3232
Telefax	:	+45 7556 9710 , +45 7932 3242
Ansvarlig/udsteder	:	E-mail adresse: prodsafe@wuerth.com

1.4 Nødtelefon

man-torsdag kl. 07.30-15.00
79323232

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificering (FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008)

Sensibiliserende på luftveje, Kategori 1	H334: Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding.

Klassificering (67/548/EØF, 1999/45/EF)

Allergifremkaldende	R42: Kan give overfølsomhed ved indånding.

2.2 Mærkningselementer

Etikettering (FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4 Revisionsdato 11.04.2014 Trykdato 13.04.2014 DK / DA
Dato for sidste punkt:
03.04.2014
Dato for sidste punkt:
22.01.2010

Farepiktogrammer

:

Signalord

: Fare

Faresætninger

: H334

Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding.

Sikkerhedssætninger

: Forebyggelse:

P261

Undgå indånding af tåge eller damp.

P284

Anvend åndedrætsværn.

Reaktion:

P304 + P340

VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vejtrækningen lettes.

P342 + P311

Ved luftvejssymptomer: Ring til en GIFTINFORMATION eller en læge.

Bortskaffelse:

P501

Indholdet/ beholderen bortskaffes i et godkendt affaldsmottagelsesanlæg.

Farebestemmende komponent(er) for etikettering:

- 4,4'-methylendiphenyldiisocyanat

Tillægsmærkning:

EUH204 Indeholder isocyanater. Kan udløse allergisk reaktion.

2.3 Andre farer

Dette stof/blanding indeholder ingen komponenter, der anses for at være enten persistente, bioakkumulerende og toksiske (PBT) eller meget persistente og meget bioakkumulerende (vPvB) ved niveauer på 0,1% eller højere.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2 Blandinger

Farlige komponenter

Kemisk betegnelse	CAS-Nr.	Klassificering (67/548/EØF)	Klassificering (1272/2008/EF)	Koncentration [%]
	EF-Nr. Registreringsnummer			

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014 Dato for sidste punkt: 03.04.2014 Dato for sidste punkt: 22.01.2010	Trykdato 13.04.2014	DK / DA

4,4'-methylendiphenyldiisocyanat	101-68-8	Carc. Cat. 3; R40 Xn; R20-R48/20 Xi; R36/37/38 R42/43	Acute Tox. 4; H332 Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 Resp. Sens. 1; H334 Skin Sens. 1; H317 Carc. 2; H351 STOT SE 3; H335 STOT RE 2; H373	>= 0,75 - < 1
	202-966-0			

Se afsnit 16 for fuld ordlyd af R-sætninger nævnt i dette afsnit.

For den fuldstændige tekst af faresætningerne nævnt i dette punkt, se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelle anvisninger	: Forgiftningssymptomer kan optræde efter flere timer. Tilkald straks en læge hvis der opstår allergiske tegn, særligt hvis åndedrætsbesvær observeres. Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende, søg omgående læge (vis etiketten, hvis muligt). Førstehjælper skal beskytte sig selv. Forlad det farlige område. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden. Fjern øjeblikkeligt forurenet tøj og sko.
Hvis det indåndes	: Hvis indåndet, flyt tilskadedkomne til frisk luft. Hold patienten varm og i ro. Hvis ingen vejrtrækning, giv kunstigt åndedræt. Hvis vejrtrækningen er besværet, giv ilt.
I tilfælde af hudkontakt	: I tilfælde af kontakt, skyl straks huden med sæbe og rigeligt vand. Brug ikke opløsningsmiddel eller fortynder. Søg læge, hvis hudirritationen vedvarer.
I tilfælde af øjenkontakt	: Beskyt det ubeskadigede øje. Fjern evt. kontaktlinser, hvis det let kan gøres. Kommer stoffet i øjnene, skyl straks med rigeligt vand og søg læge.
Ved indtagelse.	: Ved indtagelse, kontakt omgående læge og vis denne beholder eller etiket. Ved indtagelse, fremprovoker IKKE opkastning. Hvis en person kaster op liggende på ryggen, lægges personen i aflåst sideleje.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Ingen data tilgængelige

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

Ingen data tilgængelige

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler	: Kulsyre (CO ₂), Tørt pulver, Vandtåge
Uegnede slukningsmidler	: Kraftig vandstråle

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Specifikke farer ved brandbekæmpelse	: Brug ikke vandstråle, da den kan sprede og øge brandens omfang. Påvirkning overfor dekomponeringsprodukter kan skade helbredet.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Særlige personlige værnemidler, der skal bæres af brandmandskabet	: I tilfælde af brand: brug luftforsynet åndedrætsværn. Brug personligt beskyttelsesudstyr.
Yderligere oplysninger	: Standard procedure for kemikalie brande. Brandslukningsforanstaltningerne skal være hensigtsmæssige i forhold til lokale omstændigheder og det omgivne miljø. Indånd ikke dampe i tilfælde af brand og/eller eksplosion. Anvend vandtåge til at køle uåbnede beholdere. Opsaml forurenede brandslukningsvand separat. Det må ikke udledes til kloak afløb. Brandrester og forurenede brandslukningsvand skal bortskaffes i henhold til de lokale regler.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Der henvises til beskyttelsesforanstaltninger nævnt i afsnit 7 og 8. Brug personligt beskyttelsesudstyr. Undgå kontakt med huden og øjnene. Tilstrækkelig ventilation skal sikres, specielt i tilfældene områder. Evakuer straks medarbejderne til et sikkert område. Undgå indånding af dampe eller tåger.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Skyl ikke ud til overfladevand eller til det sanitære kloaksystem. Sørg for at forhindre yderligere lækage eller udslip, hvis det er sikkerhedsmæssigt muligt. Hvis produktet forurener åer og søer eller kloak afløb, informer da respektive myndigheder.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

Opsug med inaktivt absorberende materiale (f.eks. sand, silicagel, syre bindemiddel, universal bindemiddel, savsmuld). Skyl ikke med vand. Rens den forurenede overflade omhyggeligt.

6.4 Henvisning til andre punkter

se punktet: 7, 8, 11, 12 og 13

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Råd om sikker håndtering	: For personlig beskyttelse se punkt 8. Bruges med punktudsug. Må kun bruges på steder med god ventilation. Undgå at indånde dampe eller spraytåge. Undgå kontakt med huden og øjnene. Håndter med forsigtighed. Personer, som har eller har haft hudsensibiliseringsproblemer eller astma, allergi, kroniske eller gentagende luftvejssygdomme, må ikke beskæftiges i nogen arbejdsgang, hvor denne blanding anvendes.
Henvisning til brand- og eksplosionsbeskyttelse	: Normale foranstaltninger for forebyggende brandbeskyttelse.
Klasse for støvekspllosion	: Ikke anvendelig

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Krav til lager og beholdere	: Opbevar i original beholder. Opbevares på et velventileret sted. Emballagen må ikke lukkes tæt.
Anvisninger ved samlagring	: Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer. Lad aldrig produktet komme i kontakt med vand under lagring.
Opbevaringstemperatur	: > 0 - < 35 °C
Andre oplysninger	: Ingen nedbrydning ved lagring og brug som beskrevet.

7.3 Særlige anvendelser

Ingen data tilgængelige

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1 Kontrolparametre

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4

Revisionsdato 11.04.2014

Trykdato 13.04.2014

DK / DA

Dato for sidste punkt:

03.04.2014

Dato for sidste punkt:

22.01.2010

Komponenter	CAS-Nr.	Kontrolparametre	Basis	Opdater
Carbon black	1333-86-4	GV: 3,5 mg/m ³ , K,	DK OEL	2005-04-14
Di-isononylphthalat	28553-12-0	GV: 3 mg/m ³ ,	DK OEL	2007-08-01
4,4'-methylendiphenyldiisocyanat	101-68-8	GV: 0,05 mg/m ³ , 0,005 ppm	DK OEL	2005-04-01

Anden information på grænseværdier: se punktet 16

8.2 Eksponeringskontrol

Tekniske foranstaltninger

Sørg for tilstrækkelig ventilation og/eller udsugning i arbejdsrum.

Højeffektiv udsugning

Personlige værnemidler

Åndedrætsværn

: Ved udvikling af dampe bruges åndedrætsværn med godkendt filter.
Dette produkt bør ikke anvendes i tilfælde af dårlig udluftning,
medmindre der bæres beskyttelsesmaske med et egnet gasfilter
(f.eks. type A1 i henhold til norm EN 14387).

Beskyttelse af hænder

Materiale : Gummihandsker

Bemærkninger

: Kemikaliebeskyttelseshandsker skal udvælges afhængigt af
koncentrationen og mængden af farlige stoffer på arbejdspladsen.
Spørg handskefabrikanten om ovennævnte beskyttelseshandskes
kemikaliebestandighed til særlige opgaver.

Beskyttelse af øjne

: Sikkerhedsbriller med sideskærme

Beskyttelse af hud og krop

: Vælg kropsbeskyttelse i henhold til mængde og koncentration af det
farlige stof i arbejdsområdet.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

Hygiejniske foranstaltninger : Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger.
Generel praksis for erhvervshygiejne.
Undgå indånding af dampe/tåge/gas.
Undgå kontakt med hud, øjne og tøj.
Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen.
Vask hænder før pauser og ved arbejdstids ophør.
Følg hudbeskyttelsesplanen.
Forurenet tøj tages straks af.
Vask forurenet tøj før genbrug.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Generelle anvisninger : Skyl ikke ud til overfladevand eller til det sanitære kloaksystem.
Sørg for at forhindre yderligere lækage eller udslip, hvis det er sikkerhedsmæssigt muligt.
Hvis produktet forurener åer og søer eller kloakfløb, informer da respektive myndigheder.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende : pasta
Farve : sort
Lugt : karakteristisk
Lugttærskel : Ingen data tilgængelige
Flammepunkt : > 100 °C

Antændelsestemperatur : 300 °C

Termisk spaltning : Ingen data tilgængelige

Laveste eksplosionsgrænse : 0,1 %(V)

Højeste eksplosionsgrænse : Ingen data tilgængelige
Eksplosive egenskaber : Ikke eksplosiv

Brandfare : Ingen data tilgængelige
Oxiderende egenskaber : Ingen data tilgængelige
Selvantændelsestemperatur : ikke selvantændelig
Forbrændingstal : Ingen data tilgængelige
Molekylvægt : Ingen data tilgængelige
pH-værdi : Ingen data tilgængelige

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

Kogepunkt/Kogepunktsinterval : 208 °C

Damptryk : Ingen data tilgængelige
Massefylde : Ingen data tilgængelige
Bulk massefylde : Ingen data tilgængelige
Vandopløselighed : delvis blandbar

Fordelingskoefficient: n-
oktanol/vand : Ingen data tilgængelige
Opløselighed i andre
opløsningsmidler : Ingen data tilgængelige
Viskositet, dynamisk : Ingen data tilgængelige
Viskositet, kinematisk : Ingen data tilgængelige
Flow tid : Ingen data tilgængelige
Slagfølsomhed : Ingen data tilgængelige
Relativ dampvægtfylde : Ingen data tilgængelige
Overfladespænding : Ingen data tilgængelige
Fordampningshastighed : Ingen data tilgængelige
Minimums antændelsesenergi : Ingen data tilgængelige
Syretal : Ingen data tilgængelige
Brydningsindeks : Ingen data tilgængelige
Blandbarhed i vand : Ingen data tilgængelige
Opløsningsseparationstest : Ingen data tilgængelige

9.2 Andre oplysninger

Ingen kendte.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Ingen data tilgængelige

10.2 Kemisk stabilitet

Produktet er kemisk stabilt.

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Stabilitet : Ingen nedbrydning ved lagring og brug som beskrevet.
Blandingen reagerer langsomt med vand der resulterer i udvikling af CO₂. Udvikling af CO₂ i lukkede beholdere kan medføre overtryk og udgør en eksplosionsfare.

10.4 Forhold, der skal undgås

Ingen data tilgængelige

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

10.5 Materialer, der skal undgås

Materialer, der skal undgås : Vand

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter : I forbindelse med brand/høje temperaturer kan der dannes farlige/giftige dampe.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet

Akut oral toksicitet:

4,4'-
methylen-diphenyldiisocyanat : LD50 Rotte: > 2.000 mg/kg

Akut toksicitet ved indånding:

4,4'-
methylen-diphenyldiisocyanat : LC50 Rotte: > 2,24 mg/l
Test atmosfære: støv/tåge
Ekspositionsvarighed: 1 h

LC50 Rotte: 0,49 mg/l
Test atmosfære: støv/tåge
Ekspositionsvarighed: 4 h
Note: Farlig ved indånding.

Akut dermal toksicitet:

4,4'-
methylen-diphenyldiisocyanat : LD50 Kanin: > 9.400 mg/kg

Akut toksicitet (andre former for indgivelse):

Ingen data tilgængelige

Hudætsning/-irritation

4,4'-
methylen-diphenyldiisocyanat : Arter: Kanin
irriterende

Alvorlig øjenskade/øjenirritation

4,4'-
methylen-diphenyldiisocyanat : Arter: Kanin
Øjenirritation.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4

Revisionsdato 11.04.2014

Trykdato 13.04.2014

DK / DA

Dato for sidste punkt:

03.04.2014

Dato for sidste punkt:

22.01.2010

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering

Sensibilisering

: Kan give overfølsomhed ved indånding.

Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden.

Kimcellemutagenicitet

Genotoksicitet in vitro:

Ingen data tilgængelige

Genotoksicitet in vivo:

Ingen data tilgængelige

Kræftfremkaldende egenskaber

Bemærkninger

4,4'-

methylendiphenyldiisocyanat

: Kræftfremkaldende egenskaber:

Begrænset bevis for kræftfremkaldende effekt i dyreforsøg.

Mutagenicitet:

Forsøg med cellekulturer fra bakterier eller pattedyr har ikke vist mutagene virkninger.

Reproduktionstoksicitet

4,4'-

methylendiphenyldiisocyanat

: Note: Ingen beviser for skadelige virkninger af seksuelle funktioner og fertilitet eller på udvikling, baseret på dyreforsøg.

Fosterbeskadigelse

Ingen data tilgængelige

Enkel STOT-eksponering

4,4'-

methylendiphenyldiisocyanat

: Kan forårsage irritation af luftvejene.

Gentagne STOT-eksponeringer

4,4'-

methylendiphenyldiisocyanat

: Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagne eksponering.

Aspirationsfare

Aspiration giftighed

Ingen data tilgængelige

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

Neurologiske effekter

Ingen data tilgængelige

Toksikologisk vurdering

Toksikologi, Metabolisme, Distribution

Ingen data tilgængelige

Akutte virkninger

Ingen data tilgængelige

Yderligere oplysninger : Personer, der er allergiske overfor isocyanater og specielt dem, der lider af astma eller har andre luftvejsproblemer, bør ikke arbejde med isocyanater.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Toksicitet overfor fisk

4,4'-methyldiphenyldiisocyanat : LC0 (Oryzias latipes (Orange-rød killifish)): > 3.000 mg/l
Ekspositionsvarighed: 96 h

Toksicitet for dafnier og andre hvirvelløse vanddyr

4,4'-methyldiphenyldiisocyanat : EC50 (Daphnia magna (Stor dafnie)): > 1.000 mg/l
Ekspositionsvarighed: 24 h
Metode: OECD TG 202

Toksicitet overfor alger

4,4'-methyldiphenyldiisocyanat : EC50 : > 1.640 mg/l
Ekspositionsvarighed: 72 h
NOEC : 1.640 mg/l
Ekspositionsvarighed: 72 h

Toksicitet overfor bakterier

4,4'-methyldiphenyldiisocyanat : EC50 : > 100 mg/l
Ekspositionsvarighed: 3 h
Forsøgsmetode: Aktivt slam er åndedræts hæmmende

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

080409, Klæbestof- og fugemasseaffald indeholdende organiske opløsningsmidler eller andre farlige stoffer

Affaldskode (brugt produkt):

080409, Klæbestof- og fugemasseaffald indeholdende organiske opløsningsmidler eller andre farlige stoffer

Bortskaffelse af snavset
emballage

: Affaldskode (forurenede emballage):
150110, Emballage, som indeholder rester af eller er forurenede med farlige stoffer

Note: Tomme beholdere skal bringes til et godkendt affaldsdeponeringssted for genbrug eller bortskaffelse. Bortskaffes som ikke-forarbejdet produkt.

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1 UN-nummer

ADN

Ikke farligt gods

ADR

Ikke farligt gods

RID

Ikke farligt gods

IMDG

Ikke farligt gods

IATA

Ikke farligt gods

14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

ADN

Ikke farligt gods

ADR

Ikke farligt gods

RID

Ikke farligt gods

IMDG

Ikke farligt gods

IATA

Ikke farligt gods

14.3 Transportfareklasse(r)

ADN

Ikke farligt gods

ADR

Ikke farligt gods

RID

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4

Revisionsdato 11.04.2014

Trykdato 13.04.2014

DK / DA

Dato for sidste punkt:

03.04.2014

Dato for sidste punkt:

22.01.2010

Toksicitet for dafnier og andre hvirvelløse vanddyr (Kronisk toksicitet)

4,4'-methylendiphenyldiisocyanat : NOEC: ≥ 10 mg/l
Ekspositionsvarighed: 21 d
Arter: Daphnia magna (Stor dafnie)

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Biologisk nedbrydelighed

4,4'-methylendiphenyldiisocyanat : Resultat: Ikke let bionedbrydelig.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Ingen data tilgængelige

12.4 Mobilitet i jord

Ingen data tilgængelige

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Dette stof/blanding indeholder ingen komponenter, der anses for at være enten persistente, bioakkumulerende og toksiske (PBT) eller meget persistente og meget bioakkumulerende (vPvB) ved niveauer på 0,1% eller højere.

12.6 Andre negative virkninger

Yderligere økologisk information : Produktet må ikke komme i afløb, vandløb eller jorden.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Vejledning om bortskaffelse og indpakning : Bortskaffelse:
I henhold til lokale og nationale regulativer. Affald må ikke komme i kloakken. Dette materiale og dets beholder skal bortskaffes som farligt affald. Bortskaffes ikke sammen med husholdningsaffald.
Bortskaffelse:
Spild, rester, tomme emballager, snavset arbejdstøj, brugte engangshandsker samt andet kontamineret materiale skal samles i særlige affaldsbeholdere. Containerne skal markeres tydeligt med f.eks. 'Affald fra isocyanat. Pas på! Risiko for eksem.'
Affaldskoder skal fastsættes af bruger baseret på pågældende anvendelse af produktet.

De følgende Affaldskoder er kun forslag:

Affaldsnr. (EWC) : Affaldskode (ubrugt produkt):

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4

Revisionsdato 11.04.2014

Trykdato 13.04.2014

DK / DA

Dato for sidste punkt:

03.04.2014

Dato for sidste punkt:

22.01.2010

Ikke farligt gods

IMDG

Ikke farligt gods

IATA

Ikke farligt gods

14.4 Emballagegruppe

ADN

Ikke farligt gods

ADR

Ikke farligt gods

RID

Ikke farligt gods

IMDG

Ikke farligt gods

IATA

Ikke farligt gods

14.5 Miljøfarer

ADN

Ikke farligt gods

ADR

Ikke farligt gods

RID

Ikke farligt gods

IMDG

Ikke farligt gods

IATA

Ikke farligt gods

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

se punktet: 6, 7 og 8

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant for produktet, som det leveres.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

VOC : Direktiv 1999/13/EF
0 %

Seveso II - Europa -
parlamentets og Rådets direktiv
2003/105/EF ændring af Rådets
direktiv 96/82/EF om kontrol
med risikoen for større uheld
med farlige stoffer : Opdater:
Ikke anvendelig

Seveso III: Europa-Parlamentets
og Rådets direktiv 2012/18/EU
om kontrol med risikoen for
større uheld med farlige stoffer. : Opdater:
Ikke anvendelig

Nationale forskrifter

Kodenummer : 1-3 (1993)

Andre regulativer : Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes
for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis
produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

Brugere skal have gennemgået godkendt uddannelse for at arbejde
med epoxyharpikser og isocyanater.

Yderligere oplysninger : Under og efter bearbejdningen skal der sørges for konstant tilførsel
af frisk luft. Allergikere og personer, som ofte har tilbøjelighed til
kroniske sygdomme i luftvejene, må ikke arbejde med dette
materiale.
Forbeholdt industriel og erhvervsmæssig brug.

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen data tilgængelige

PUNKT 16: Andre oplysninger

Fulde ordlyd af eventuelle R-sætninger angivet under punkt 2 og 3

R20	Farlig ved indånding.
R36/37/38	Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden.
R40	Mulighed for kræftfremkaldende effekt.
R42	Kan give overfølsomhed ved indånding.
R42/43	Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden.

15 / 16

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

SIKKERHEDSDATABLAD

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

0890023400 - RUDELIM CLASSIC PLUS BM - SÆT

Udgave 2.4	Revisionsdato 11.04.2014	Trykdato 13.04.2014	DK / DA
	Dato for sidste punkt: 03.04.2014		
	Dato for sidste punkt: 22.01.2010		

R48/20 Farlig: alvorlig sundhedsfare ved længere tids påvirkning ved indånding.

Fuldstændig tekst af faresætninger refereret til under punkt 2 og 3.

H315	Forårsager hudirritation.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H319	Forårsager alvorlig øjenirritation.
H332	Farlig ved indånding.
H334	Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding.
H335	Kan forårsage irritation af luftvejene.
H351	Mistænkt for at fremkalde kræft.
H373	Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

Andre oplysninger

K Betyder, at stoffet er optaget på listen over stoffer, der anses for at være kræftfremkaldende.

Informationerne i dette Arbejdshygiejniske Datablad er efter vor bedste viden, oplysninger og overbevisning korrekte på datoen, hvor det er trykt. Informationerne tjener kun som vejledning til sikker håndtering, brug, forarbejdning, lagring, transport, disponering og frigivelse og kan ikke betragtes som en garanti eller kvalitetsangivelse. Informationerne vedrører kun det udtrykkeligt angivne materiale og er ikke gældende for dette materiale anvendt i kombination med andre materialer eller forarbejdning, medmindre udtrykkeligt anført i teksten.

Oprettet af : SAP Business Compliance Services GmbH
Birlenbacher Str. 19
D-57078 Siegen
Tyskland
Telefon: +49-(0)271-88072-0

Ref.: WIAG00000518

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmuut ilitsersuut (APB)

Immersugassiaq akuutissanut imaluunniit atortussianut tuniniaasup ilitsersuusaa marluutillugit sullivinni avatangiisinut inatsimmi maleruaqqusat naapertorlugit sullivimmuut ilitsersuutaavoq (APB).

Atortumik atortussiamilluunniit ilisarinninneq	
Tunisinermi taaguut, imal. sulliviup iluani taaguut atorineqartoq	<i>Taaguutit sulliviup iluani atorineqartut aamma nalunaarsorneqassapput</i>
Sullivimmi atorineqarfia	
inaa/immikkoortortaarfia	
imaluunniit atorineqarnissaanut killilersuineq il.il	
-mik atorineqaaqusaanngilaq -mut atorineqaaqusaanngilaq	<i>Inatsisitigut piumasaqaatit, atorineqarnissaanut killilersuinerit soorlu inuusuttunut 18-nit inorlugit ukiulinnut. (paasissutissat aamma ilitsersuutini immikkoortoq 15-mi nassarineqarsinnaapput).</i>
Ilinniagaqarnermut piumasaqaatit	
Kræfteqalersitsinissamut navianartoqarsinnaasut	<i>Kræfteqalersitsinissamut navianartoqarsinnaasut imarisai (ilitsersuummi immikkoortut 3, 8-lu takusigit)</i>
Toqqorsineq	
Atuinnermi piareersaat	
Suliffiup pequtilersorneqarnera, silaannarissanermullu piumasaqaatit	<i>Atuinissamut pineqaatissiissutitut ilassuteqassaaq, soorlu silaannarmik milluaammik suullu illersuutit piffimmi atorineqassanersut, sumilu pissarsiassaassanersut.</i>
Imaluunniit pujortarnissamut nerisassanullu inerteqqutinik	

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inummut illersuutit: - anersaartuutit - silaannarissaatit, silaannarissaatit qanoq ittut - aaqqatit / qanoq isinerani taarsigassat - isarussat/kiinnamut illersuutit - allat, soorlu saaliaqutit, qarlippaat Illersuutit toqqorneqassapput piniarneqarsinnaallutillu uani...	
Ikiueqqaarneq	
Ikiueqqaarnissamut atortut inissisimaffii	<i>Ikiueqqaarnissamut atortut sumiiffii ilanngunneqassapput, imaluunniit oqarasuaatikkut kalerriiffissat allanneqarlutik.</i> <i>Sullivimmi ikiueqqaartuusut atii normuulu.</i>
Oqarasuaatikkut normu	112-mut politiinnuunniit normu
Ikuallannermik akiuiniarneq	
Qatserutitut toqqorsivik Illersuutitut atuineq	<i>Qatserutitut ilitsersuutitut immikkoortut ilanngussisoqassaaq, sumiinneri, suullu qatserutitut ikuallannermik ajornerulertitsisinnaasut.</i>
Forholdsregler ved uheld og spild	
Atortut katersuutit	<i>Atortut il.il sumiinneri oqartussanullu oqarasuaatikkut kalerriiffissat kuisoornerni aamma ilanngunneqassapput.</i>
Tunniussiffissat	
Illersuutitut atorneq	
Oqarasuaatikkut normut	

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Igitsineq	
Igitassat sumut iginneqarnissaannut paasissutissat	<i>Eqqagassat sumut iginneqarnissaannut aammalu immikkut poorneqarnissaannik paasissutissanik ilanngussisoqassaaq.</i>
Atortup immikkut puua sumiinnersoq	
Angallassinermut paasissutissat	
Sulliviup iluani angallassinermi pineqaatissiissutit pisariaqartut.	<i>Sulliviup iluani angallassinermut pineqaatissiissutit pillugit pisariaqartunik paasissutissat.</i>

Udfærdiget af

Dato

Underskrift

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki

Imarisaa

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki sunaava?	127
Sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit sullivimmi avatangiisinut ikiuisut.....	127
Sullivinni avatangiisit pillugit politikkip sananeqarnera/imaqarnera.....	129
Suliassaq – sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit?	130
Ilanngussaq 1, sullivimmi avatangiisit pillugit politikkimut killigisinnaasaanik assersuut	133
Ilanngussaq 2, sullivimmi avatangiisit pillugit politikkip ilamernata killerisinnaasaanik assersuut.	134

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki sunaava?

Sullivimmi pissutsinik atuutilersitsineq

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki tunngaviulluarpoq sullivimmi pissutsinik atuutilersitsinissamut.

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki ukkatarissuaa **naliliineq, nalilersuineq sullivimmilu pissutsinik sulinerit**, sullivinnut ataasiakkaanut tulluarsarlugu.

”Aqutsisoqarfik sulisullu ataatsimoorlutik sillimaniarnermut kulturimik pilersitsisarput” aamma ” Sullivimmi avatangiisit pillugit aqutsisoqarfiup sulisullu suleqatigiillutik suliat suliaassaraat”. Sullivimmi sulisunut sillimaneq, peqqissuseq, toqqissisimaneq, atugarissaarneq ineriartornerlu sulisut sullivimmilu aqutsisut ataatsimoorlutik anguniagarissavaat.

Sooq Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki?

Pingaaruteqarpoq:

- sulisut tooqqissisimanerinit aammalu atugarissaarnerinit qitiutinneqartoq
- Sulisut tamarmik misigigaat sullivimmi avatangiisit pillugit suliaqartoqartoq
- Aqutsisoqarfik sulisullu ataatsimut isummersuinikkut peqqissumik, timikkut tarnikkullu ineriartornartumik pissutsinik pilersitsissasut
- Ajutoornernik, naappaatinillu suliamik pissuteqartunik, nungullarnermik qasusoornermillu pinaveersaartitsineq

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit sullivimmi avatangiisinut ikiuisut

Qulequtaasumik sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit politikkillu allat

Sulliviit minnerit anginerulaartullu, sullivimmi avatangiisit pillugit qulequtaasumik politikkeqarnissaq isumaliuutigisariaqassavaat.

Inatsisitigut piumasaqaateqartoqanngilaq sulliviit sullivinni avatangiisit pillugit politikkeqarnissaat, kisianni APV saniatigut politikkeqarneq sulliviup avatangiisinut suliniutaanut anguniagaanullu iluaqutaasinnaaqaat.

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit saniatigut aamma iluaqutaasinnaavoq najoqqutassanik sullivimmi avatangiisit pillugit suliaanut tapersersuisunik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki

- Sullivimmi avatangiisit pillugit qulequtaasumik politikkit, qulequtaasumik politikkimut [assersuut ilanngusaq 1-mi takusiuk](#)

Sullivimmi avatangiisit pillugit siuarsaanissamut politikkit ilai

- Sullivimmi avatangiisit pillugit siuarsaanissamut politikkit ilai qulequtaasumik politikkimut ikiuutaasinnaapput.
- Sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit ilai ukuusinnaapput;
 - Naartunerit
 - Atornerluineq
 - Ikkataaneq
 - Qanilaarneq/napparsimanermut politikki
 - Pujortartarneq
 - Utoqqasaanerit
 - Kinaassutsimut arneriniarneq
 - Peqqinneq pillugu politikki
 - Atugarissaarneq
 - Nakuuserneq

Sullivimmi avatangiisit pillugi politikkit ilaanut [assersuut ilanngussaq 2-mi takusiuk](#).

Politikkeqarnerup siunertaa

Politikki atorneqarsinnaavoq, siunertaqarluarpat atugarissaarnermut sulisunut aqutsisunullu sullivimmi siuarsaaqataasinnaappat.

Politikki aamma sulliviup avammut isigineqarneranut ilaavoq pitsaasumillu isigineqarneranut tunniussisooqataasinnaalluni, sullivimmi sulilersitsinermik sulisunillu pitsaanerusumik paarinninnermik kinguneqarsinnaasoq.

Politikkilu aamma sullivimmi kulturimik pitsaasumik pitsaasunillu pingaartitsiniarnernut pilersitsisooqataaniartussaalluni.

Qanoq politikki ineriartortinneqassua?

Pingaarpoq politikkip sullivimmut tulluarsartuarnissaa.

Politikki iluatsilluassappat pingaarpoq sulisut aqutsisunullu aallaqqaataaniik peqataanissaat pimoorussisumillu suleqataanissaq. Sulisut misiginngippassuk politikki sullivimmut tulluartuusoq, politikki ilimanarluinnartumik atorunnaassaaq ulloq taanna allanneqarnerani.

- Politikkimut pilersitsiniarnermi qullersaqarfik aallaaviusinnaavoq imaluunniit sillimaniarnermut gruppiq oqaloqatigisarneraniik.
- Ingerlaneq pitsaasoq aallunniarlugu suleqatigiissitanik pilersitsisoqartariaqassaaq sulisunik aqutsisunillu ilaasortalinnik.
- Suliap naammassinnaanut aqutsisumik qulakkeersiniarluni ataatsimik imaluunniit amerlanerit qinigaasinnaapput.
- Pingaarpoq isumalluuteqarnissaq, soorlu piffissamik aningaasanillu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- Pingaarpoq peqataasut tamarmik suliap ingerlanerani oqaloqatiginissaat, paasisitsiniaanerullu qaffasissuunissaa, taamaasilluni tamarmik suliniarnermut paasissutissat kingulliit piguassammatigit.
- Politikki oqaasilerneqareerpat ingerlateqqinneqarpallu, sullivimmut sunniutaa nalilerneqassaaq. Naliliinerup qulakkiissavaa, politikkip timitalerneqarsinnaanissaa aammalu ineriartornissaanut nutarternissaanullu tunuliaqutaassalluni.

Sullivinni avatangiisit pillugit politikkip sananeqarnera/imaqarnera

Qulequtaasumik imarisaanik killiliineq

Politikkit sammisamut immikkoortumut assigiinngitsunik iluseqarsinnaapput oqaasertaliorneqarsinnaallutillu. Ukuli ilaasariaqassapput, paasinassappat:

1. Politikkip siunertaa (pingaartitat, isummat siunertallu ersersinniartussaavai)
2. Anguniakkat
3. Suliniarnerit / najoqqutassat – Qanoq siunertat anguniakkallu inerneqarsinnaappat, kina akisussaaffeqarpa/pisussaassuseqarpa qanorlu killilersuineq ippa?

Ilanngussaq [1](#) aama [2](#) takusiuk sullivimmi avatangiisit pillugit politikkiusinnaasunut assersuutit, assersuutit sullivimmi atorneqarsinnaasutut siunnersuutitut eqqarsaataapput.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq – sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit?

Suliassaq: Sullivimmi avatangiisit pillugit politikkit assigiinngissinnaaqaat, assersuutit 1, 2-lu takutippaat.

Tamaasa atuarsigit!

Sisamakkaarlusi eqqartorsiuk assersuutit taakku marluk qanoq, ilanngussaq 1-mi killilersuineq sullivimmi avatangiisit pillugit politikki ataani qulequtaasumik sullivimmi avatangiisit pillugit politikki eqquutsinneqarnersoq.

Sananeqarnera imarisaalu eqqartorsigit. Isumaqarpisi sammisanik allanik eqqaasaqarsimassagaluartut? Pappiliarsuarmut allattorsigit.

Suliassamut 10-15 minutsit piffissaraarsi.

Kingorna suliassaq ataatsikkut oqallisigineqassaaq.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Eksempel 1:

Arbejdsmiljø politik

Punkt 1

[redacted] A/S er en entreprenør-virksomhed, der primært arbejder med staldbyggerier, institutioner, parcelhuse og andet lavt boligbyggeri.

[redacted] A/S råder over håndværkere inden for fagene, Jord og Beton, Kloak, Murer, Tømrer, Maler og Fugeservice.

[redacted] A/S ønsker at sikre medarbejderne bedst muligt mod ulykker og erhvervsbetingede skader.

Punkt 2

Vi gennemgår alle arbejdsprocesser og forbedrer arbejdsmiljøet løbende. Ledelsen følger i den forbindelse aktivt alle tiltag, der kan fremme denne proces.

Punkt 3

Vi vil bevidstgøre og motivere alle medarbejderne til at tage medansvar for arbejdsmiljøet. Arbejdslederen skal give instruktion og kontrollere, at den følges - og derudover sikre, at de ansatte forstår alle de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.

Punkt 4

Vi vil:

- ansætte medarbejdere med løntilskud
- forsøge at fastholde medarbejdere, der har lidt skade på deres erhvervsevne gennem omplacering
- ansætte mange lærlinge i forhold til virksomhedens størrelse

Punkt 5

Vi vil:

- tilbyde behandling til alle med fysiske skader
- stille træningsfaciliteter til rådighed for alle medarbejdere og deres familie
- efterleve en udarbejdet radio-, ryge-, mobiltelefon- og alkoholpolitik
- tilbyde samtale ved personlige kriser og evt. professionel hjælp

Punkt 6

Vi vil overholde alle relevante love og regler samt branche-kutymer på området og opdatere lovsamlinger løbende, samt udarbejde handlingsplaner, hvor dette er nødvendigt.

Punkt 7

Det er en del af arbejdsmiljøpolitikken og personalepolitikken, at en medarbejder, der overtræder sikkerhedsbestemmelser, modtager fornyet instruktion og genoplæring. Gentagne eller forsætlige overtrædelser af sikkerhedsbestemmelser kan medføre afskedigelse.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Eksempel 2:

Arbejdsmiljø

For [] er arbejdsmiljø en nøgleprioritet, hvad enten det involverer vores medarbejdere, kunder eller de samfund, hvor vores forretninger er baseret. Vores mål er at skabe en arbejdsplads fri for ulykker, og vi har forpligtet os til løbende at forbedre arbejdsmiljøet i alle vores forretninger. Vi vil opretholde systemer for at sikre, at lovgivning og vores politikker overholdes.

Vores forpligtelse:

- [] vil sørge for et sikkert og sundt arbejdsmiljø, og vi vil ikke bringe nogen persons sikkerhed i fare
- [] vil sørge for den træning og de ressourcer, som er nødvendige for at kunne udføre daglige aktiviteter på sikker vis
- Som et minimum vil [] efterkomme lovmæssige krav og andre bestemmelser.
- Vi mener, at effektiv arbejdsmiljøledelse kræver engagement fra medarbejdere på alle niveauer.

For at imødekomme disse mål og forpligtelser vil vi:

- Udvikle, implementere og føre tilsyn med politikker og procedurer for arbejdsmiljø, som er relevante for vores forretningsaktiviteter
- Identificere de farer og risici, som er forbundet med vores aktiviteter, og iværksætte passende kontrolforanstaltninger
- Etablere kommunikationskanaler, som ansporer medarbejdere til at komme med bidrag til forbedring af vores indsats for arbejdsmiljø
- Sørge for passende ressourcer til at sikre, at denne politik kan træde i kraft og opretholdes
- Sikre, at arbejdsrelaterede hændelser og ting, der var lige ved at blive til ulykker, bliver rapporteret, undersøgt og analyseret for at forhindre, at de gentager sig
- Sørge for tilstrækkelig information, rådgivning, træning og opsyn til at sikre, at folk under vores ledelse er sig deres ansvar bevidst og er kvalificerede til at udføre deres aktiviteter

Det er alle medarbejders pligt at samarbejde om udførelsen af denne politik ved at:

- Passe på deres eget arbejdsmiljø og andres, som kan blive påvirket af deres handlinger
- Samarbejde fuldstændigt for at sikre overholdelse af politikker og procedurer, som er indført for at opfylde vores forpligtelser
- Samarbejde med os om at opretholde høje standarder inden for arbejdsmiljø
- Holde deres arbejdsområde og deres udstyr i en ordentlig og sikker stand
- Gøre korrekt brug af det udstyr, som er stillet til rådighed for arbejdsmiljø

Denne politik vil blive revurderet regelmæssigt.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 1, sullivimmi avatangiisit pillugit politikkimut killigisinnaasaanik assersuut

Sullivimmi avatangiisit pillugit politikkimut killilersuineq

Ataani qullersatigut sullivimmi avatangiisit pillugit politikkip killilersugaanerani assersuut takusinnaavat.

Sullivik X-imut sullivimmi avatangiisit pillugit politikki

Siunertaq:

Sullivimmi sulisut tamarmik isumalluutaapput pingaartut. Sullivimmi avatangiisit pillugit una politikki tunngaviliiniarpoq, timikkut tarnikkullu sullivimmi tunngaviup pitsaasuunissaa ineriartornissaalu, taamatullu sulisut iluarisimaartillugit, sullivillu pissutaalluni napparsimalertoqannginnissaa.

Anguniakkat:

- Sulisut tamarmik suliaq suliarisinnaassagaat sillimanikkut peqqissutsikkullu illersorneqarsinnaasumik
- Sullivimmi nungullaanermik, ajutoornernik sulinngitsoornernillu pinaveersaartitsineq
- Sullivik peqqinnartuunissaa qanilaarnermut, iluarusunnermut ineriartornermullu ukkatarinnittumik qulakkeerineq.
- Sulliviuup sullivimmi avatangiisit pillugit suliat aallartitai inatsisinit piumasaqaataasunit pitsaanerussasut, sulilu pitsanngoriartorneqassalluni.
- Sullivimmi avatangiisit pillugit qajassuussinerit suliap pilersaarusiorneqarnerani ilanngunneqassasut
- Sullivimmi avatangiisit pillugit qajassuussinerit pisiortornermi, allanngortitserinermilu ilanngunneqassasut
- Sullivimmi avatangiisit pillugit politikki sammisani immikkut politikkit tunngavilersorneqassapput.

Ingerlatat/najoqqutassat

- Sulisut aqutsisoqarfillu akornanni ingerlaartumik sullivimmi avatangiisit pillugit taasungalu aaqqiiniarnernik oqaloqatigiinneqassaaq
- Inuk imminut tunngasunik akisussaaffimmik tigusissaaq allallu suleqatigalugit sullivimmi avatangiisinut tunngasunut pitsaalisaanissamut tapeeqataassalluni.
- Aqutsisut aqutsisaqarfimmini nammineq akisussaaffigissavaat sullivimmi avatangiisit pillugit politikkip ingerlanneqarnissaa.
- Aqutsisut tamarmik timikkut tarnikkullu sullivimmi pissutsinik pitsannguiniarnermi peqataassapput, ulluinnarnilu nammineq maligassiuisuussallutik
- Sullivik sillimaniarnermik aaqqissuussamik iluamik ingerlasumik atatitsissapput, taannalu sullivimmi avatangiisit pillugit politikkip sananeqarnerani atulerneqarniarneranilu peqataassalluni
- Sullivimmi isumaqatigiissutini iliuusinillu sullivimmi avatangiisit ilanngunneqarnissaat eqqarsaatigineqassaaq
- Ukiumoortumik sulisut aqutsisullu akornanni sullivimmi avatangiisit pillugit ataatsimiittoqartassaaq, qanoq sullivimmi avatangiisit pillugit suliat pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaanersut
- SIO-mi ilaasortat inatsisit atuuttut malillugit ilinniartinneqassapput
- APV tamatigut nutarterneqarsimassaaq siunertatigullu atualluni

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- Suleriaatsinik nutaanik, sakkunik, maskiinanik atortunillu eqqussisoqannginnerani, sillimaniarnermut peqqissutsimullu nalorninatoqartitsisinnaasumi, sullivimmi avatangiisit pillugit aaqqissuussaq ilanngunneqassaaq. APV tamanna pillugu nutarterneqassaaq. Sulisut attortittussat nalunaarfigineqassapput navianartut sillimaniarnermullu pineqaatissiinerit kiisalu pisariaqartinneqassappat ilinniartinneqassallutik
- Ukiumoortumi sullivimmi avatangiisit pillugit politikki misissorneqartassaaq.

Ilanngussaq 2, sullivimmi avatangiisit pillugit politikkip ilamernata killerisinnaasaanik assersuut.

Qanilaarnissamut/napparsimallunilu peqannginnermut politikkip killilersuineq

Ataani qanilaarnissamut/napparsimalluni peqannginnermut politikkip killilersuinnermut assersuutaavoq, suliffeqarfimmillu tigumminninnermik aamma ilaqlarluni.

Qanilaarnissamut/napparsimalluni sulinngiffeqarnermullu suliffik X-mi politikki

Siunertaq

Sulliviup timikkut tarnikkullu pissutsit pitsaasut pingaartippai, suliallu soqutiginarnerinik ineriartortitsinarneranillu anguniagaralugu, sulliviup sulisunut pilerinartuunissaa, napparsimasarnerillu annikillisinniarlugit.

Politikkip uku siunertarai:

- Sulisunik paarinnineq, napparsimasarnerninillu annikillisaaneq
- Sulliviit pitsaasut pilerinartullu paariinnarnissai
- Suleqatit napparsimasut attaveqarfigilluarnissat
- Peqanngitsoqartillugu iliuutsit malitassallu erseqqissarnissai
- Napparsimasoqarnermi qanoq iliortoqarnissaanik erseqqissaaneq

Anguniakkat

Qanilaarnissamut/napparsimallunilu sulinngiffeqarnermut politikkipi sulliviup piumasaraa:

- Sulliviup inoqatigiinnut tunngasunik akisussaaffimmut eqqortitsinissamut periarfissaqarluarniarnissaq
- Peqannginnerit pillugit siunertaqartumik oqaloqatigiissinnaaneq
- Immikkit pitsaasumik inernermik sulisumut sullissisumullu nassaarsinnaaneq
- Sullivimmut uternissamut oqilisaaneq siuarsaanerlu
- Sulisunut allanik suliassanik, imaluunniit suliffimmik oqinnerusumut nuussinnaanermut periarfissamik tunisineq
- Sulisut inuunerminni ajornartorsiortut ikiorsinnaanissaannut periarfissaqarneruneq
- Sulisut sivisuumik suliffimminniiginnarnissaat

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ingerlatat/najoqqutassat

- Sulliviup avatangiisit pillugit politikkaa immikkullu politikkiat aqqutigalugit timikkut tarnikkullu sunnertinnerit pinaveersaartinniarlugit, taamatullu sullivimmi atugarissaarneq qanilaarnerlu qulakkeerlugu
- Sulisut napparsimasut sulinnginnerisa ataqqqineqarnissaat
- Nappaammi perulunnartumi sullissivik akisussaaffeqarpoq sulisunut tapersersuinissamut, napparsimaneq pissutigalugu sivisuumik sulinngiffeqartunut, sakkortuumik nappaammik eqqugaasimasu imaluunniit napparsimagajuttut sivikitsumik sivisunerusumilluunniit. Aqutsisoqarfiup akisussaaffiisa ilagaat sulisumit sulinngitsoorfeqarajunneq inuttut suliffimmiluunniit ajornartorsiuteqarnermik tunuliaquteqarsinnaanerata eqqumaffiginissaa.
- Sulinnginneq, napparsimaneq, meeqqap napparsimaneq, erninissaq sioqqullugu naartunermik pissuteqartumik napparsimalluni sulinngiffeqarneq piaarnerpaamik aqutsisumut qaninnerpaamut nalunaarneqassapput.
- Napparsimalluni sulinngitsoq imaluunniit aqutsisua piffisatigut sutigulluunniit oqaloqatiginninnissamut aallarniisinaavoq. Oqaloqatiginninneq pissaq kingusinnerpaamik, sulisup ukiumut sulinngiffii ullut 20-it qaangerpagit. Aqutsisup akisussaaffigaa, piffissap iluani oqaloqatiginnissimanissaq.
- Sulisoq suleqammik, ilaqtutamik allamilluunniit oqaloqatiginninnermut ilagisaqarnissaminut periarfissaqarpoq.
- Isumaginnilluni oqaloqatiginninnerup siunertaraa sulisuusup sulinngiffeqajaunnerata pissutaa paasiniassallugu, aamma suliffimmut imaluunniit sulinngiffeqajaattaarneq inuuneranut tunngasuunersoq. Kiisalu pilersaarusiornissaq sulinngifiusup/napparsimaffiusup ingerlanissaanut aammalu immikkut inernigisinnaasaanik ujartuinnermik, sulisoq piaarnerpaamik sullivimmut utersinnaaniassammat. Kiisalu aamma periarfissaanersoq utaqqiisaagallartumik sullivimmut utersinnaanersoq sullivimmi piffissap annikillineqarneratigut, immikkut suliaqarsinnaanerani aammalu qanoq isilluni siunissami sulinngiffiit annikillineqarsinnaaneriniq.
- Oqaloqatiginninneq allanut oqaatigeqqusaanngilaq, oqaloqatigiinnermilu isumaqatigiissutaassaaq, qanoq suleqatit allallu paasitinneqassanersut.
- Oqaloqatiginninneq nangitaq ingerlanneqassaaq sulinngitsoorfiusut ukiup ingerlanerani ullut 40-rut qaangerpagit. Taassuma siunertaraa inerniliinissamik ujaarlernerq qanorlu issutsimik takussutisiornermik, soorlu qaqugu sulilernerq kingusinnerpaamik aallarteqqinneqarsinnaanersoq, sulilernerq aallarteqqinneqassanersoq tamakkiisumik imaluunniit affarmik, allamik immikkoortoqarfiimmut nuunnermik imaluunniit allamut. Oqaloqatigiinnermi nangitamik nutaamik isumaqatigiittoqarsinnaavoq.
- Oqaloqatiginninneq allanut oqaatigeqqusaanngilaq, oqaloqatigiinnermilu isumaqatigiissutaassaaq, qanoq suleqatit allallu paasitinneqassanersut.
- Sullivik Y-lu isumaqatigiissuteqarsimapput. Isumaqatigiissut sullivimmut siunnersortimik ilanngussisinnaanissamut periarfissamik tunisivoq, taakkunungalulu ilisimasalinnik, soorlu nakorsanik, timimik sungiusaasunik aamma tarnip pissusaanik ilisimasalinnik kiisalu inatsisit malillugit periarfissanik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nukikkut saanikkullu ilungersuaneq (MSB)

Imarisaa

Nukikkut saanikkullu ilungersuanerup isumaa	137
Inatsisit, Nalunaarutit ilitsersuutillu	137
Atortulernani sulineq.....	138
Pisariaqanngitsumik timikkut artorsartitsinerit.....	143
MSB inuusuttunut tunngasoq	148
Suliassaq 1 – MSB, toqqorsivimmi immersuineq	149
Suliassaq 2 - MSB kivitsinermik naliliineq.....	150
Suliassaq 3 – MSB atortulernani sulineq	152
Ilanngussaq 1- Kivitsinermut tunngasut	153
Ilanngussaq 2 – Qissallannermut tunngasut	154

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nukikkut saanikkullu ilungersuanerup isumaa

Nukikkut saanikkullu ilungersuanerit MSB-mik taagorneqartut nappaatit qanoq-issutsillu assigiingitsorpassuit ilagai. Nalinginnaanerpaat tassaapput nappaammut takussutissat, ataatsikkoorajuttut isiinnarmillu takuneqarsinnaanngitsut, soorlu anniarnert, sanneqqanerit, iluaalliornerit nalinginnaasumik ukunani malunnartitsisartut:

- Tuit pukusullu
- Qitikkut makisikkullu
- Taliit assaallu
- Niut seeqqullu
- Siffissat

Naatsumik oqaatigissagaanni, nukininnut, nukeruanut, saanernut nagguakkullu malunniutit anniaatillu.

Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu

Nalunaarutit:

Inatsisit. Beskæftigelsesministeriap inatsisaanut nalunaarut nr. 1048, 26. Oktober 2005-meersoq kingusinnerusuk allannguiffigineqartoq ([Link](#))

Nalunaarut. Suliap ingerlanneranut tunngasunik - 395 - 24. juni 1986 ([Link](#))

Nalunaarut. Sulliviit aaqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik - 399 - 24. juni 1986 ([Link](#))

Ilitersuutit:

AT-ilitersuut D.3.1, Sullivinnut ilitersuutit atortoqanngitsumik sulineq pillugu¹⁴ ([Link](#)) –danskisut

At-ilisimatsitissut nr. 4.05.3, qanoq sulilluni naleqquttumik inissisimanissaq nalilerneqarnissaa sulillunilu aalaatsit, qanorlu tamakku pinaveersaartinniarlugit imaluunni anigorneqarsinnaanersut ([Link](#)) –danskisut

At-ilitersuut D.3.2. Illuinnarsorluni, nungullarnartunik sulinerit (EBA) pillugit maluruagassanik ersersitsivoq aammalu siunnersuilluni, qanoq EBA pissutigalugu peqqissutsikkut eqqorneqannginnissamut iliuuseqarsinnaaneq. Illuinnarsortumik, utikajaartumik sulineq (EBA) EBA ilaminertaraa ([Link](#)) - danskisut

App'i takusiuk: [Kivitsisarnerit](#)

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹⁴ At-ilitersuutit danskisut inatsisaanut tulluarsagaapput, kisianni Kalaallit Nunaanni suleriaaseq pitsaasutut isigineqarluni kalaallit inatsisaat eqqorniarlugit.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tigusat pingaarnerit - Suliap ingerlanneranut tunngasunik - 395 - 24. juni 1986

§ 2. Nukersorluni assartuinerit isumannaalluartumik peqqinnissamullu naammaginarluartumik ingerlanneqassapput. Assartugassap oqimaassusia, ilusaa qaavatalu qanoq ittuunera aammalu nuunneqannginnerani nuunneqareerneranilu inissinneqarnissaa ima aqqissuunneqassaaq nukersorluni assartuineq isumannaatsumik peqqinnissamullu ulorianartuerullugu. Teknik-ikkut atortorissaarutit piukkunnartut atorineqartassapput ajornanngikkaangat.

§ 6, Imm. 2. Timip pisariaqanngitsumik artorsartinneqarnissaa aammalu sulinermi timip naleqqutsinngitsumik iluseqartsittarnera aalatittarneraluunniit pinngitsoortinniarneqassaaq. Sulinermi nukersortarneq naleqquttumik annikitsuutinniarneqassaaq teknik-ikkut ineriartorneq najoqqutaralugu killissarititaasutullu aalajangersakkat maleruarneqassapput.

Atortulernani sulineq

Atortulernani sulinerit nalinginnaanerpaat ukuupput:

- Nusussineq ajassinerlu
- Kivitsineq
- Tigummiarneq

Atortulernani sulineq sullivippassuarni takussaavoq artornartunillu nuutitsinerit tamakkerlugit. Tassa kivitsinerit, ukamartut, najummisaqarnerit, ajatsinerit, nusussinerit, imaajaanerit immikkoortitsinerillu. Atortulernani sulineq inummik ataatsimik imaluunniit arlalinnik suliarineqarsinnaavoq. Inuit arlaliuppata, tamarmik ataatsikkut artornartulerisut, kivitsinermut, nusussinermut ajatsinermullu immikkoortoq takoqquneqarpoq.

Kivitsinermut, nusussinermut ajatsinermut allamillu atortulernani sulineq aalaatinik¹⁵ ajoquseritsinerpaasarpoq. Ajoqusernerit ajutoornerusinnaapput, kivitsinermi ajoqusernerit imaluunniit nungullarnermik ajoqusernerit, tamakku pinngortarput sivisuumik nukersornartunik sulinikuutilluni.

Nutsuineq ajatsinerlu

Oqimaatsunik amerlasuunnilluunniit nutsuinermit ajatsinermillu teknikkikkut atortut assigiinngitsut pineqaatissutaapput nalinginnaasut. Teknikkimik atortut assartuinermit soorlu assartuiffinni, sanaartorfinni, kiisalu inunnik isumaginniffiusuni.

Nutsuinerit ajatsinerillu nalinginnaanerpaamik pisarput:

- Kivitsilernermit, oqimaatsup nusunneqarnerani.
- Pequtit nutserneqarnerini soorlu pequtit, nappartanillu ukamartitsineq.
- Oqimaatsumik kalissineri.

Oqimaatsortaa taamaaliornerni pineqartup oqimaassusaa apeqqutaanngilaq, kisianni aamma kalitsiffiup kinertera, imaluunniit assartukkat tagiuunneri.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹⁵ Aalaatit pivaa nukinut saarnginullu tunngasut. Nukit, saarngit, nagguat, nukeruat ilagai.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nalinginnaasumik oqartoqarsinnaavoq, nutsuinermi ajatsinermiluunniit oqimaassusaanik naliliinermi, makittaarilluni inissisimagaanni, assartugaq oqimaappallaartoq.

Nutsuineq ajatsinerlu atortulernani assartuineruvoq, peqqinnissamullu ajoqutaanersoq nalilerneqassalluni.

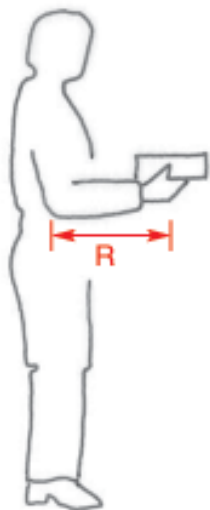
Kivitsineq

Kivitsineq tassaavoq oqimaatsumik aqutsineq, oqimaatsoq ilivitsumik imaluunniit ilaannakortumik tunngavimmiik attuumajunnartitsinermik. Kivitsineq qummukajaajusinnaavoq, ammut allanullu sammiveqartunut. Kivitsineq tigusinertaqarpoq aallartinneqarlunilu.

Kivitsinerup peqqinnissamut ajoqutaasinnaaneranut, apeqqutaavoq kivitap **oqimaassusaa ungasissusaa**lu.

Model 1-imi ataaniittumi, takuneqarsinnaavoq inuk kivitsisoq. Ungasissusaa (R), tassaavoq tigusassap oqimaafiata qeqqa inuullu qitia.

Tigusassap oqimaassusaata qeqqa tassaavoq titarnerit marluk ammoortut tigusassakkut inuullu qitia aqutigalugit.

Model 1, ungasissuseq. Ungasissutsimut assersuut. Soorlu taliip takissusaata $\frac{3}{4}$ -lia. Kivitsilernermit ungasinnerpaaq atugassaq kivitsinerup nalilerneqarniarnerani.¹⁶

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹⁶ Ilanngussaq 1 takusiuk: Kivitsilernermit ungasinnerpaaq atugassaq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Model 2 ataani takutippaa malittarisassat, qaqugukkut kivitsineq peqqinnissamut ajoqutaasinnaanersoq, qaqugulu pisassiissuteqatoqassanersoq soorlu teknikkikkut atortunik. Ungasissuseq takinerpaaq nalinginnaasumik kivitsinerup aallaqqaataaniusarpoq (qummoortitsinermi) imaluunniit ilisinermi.

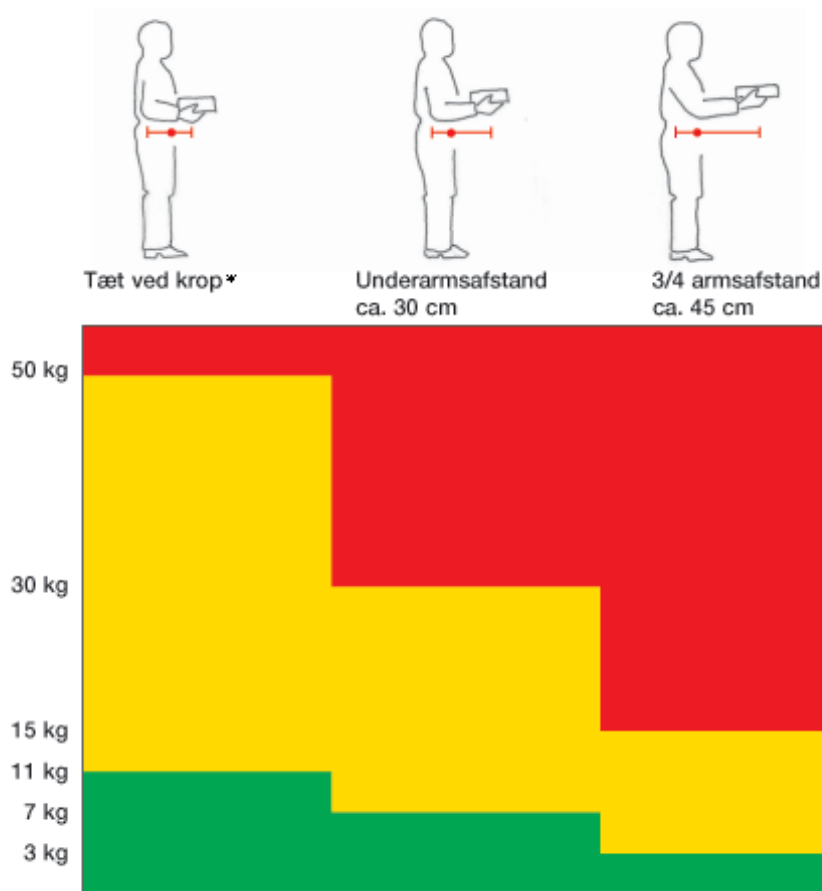
Ungasissutsit pingasut immikkoortinneqarput:

Timimut qanittumik kivitsineq – qaqutigoorpoq. Kivitsissutinik imaluunniit atortunik allanik atortoqartinnani.

Kivitsineq assaat ungasissusaanik – 30 cm miss.

Kivitsineq taliup takissusaata $\frac{3}{4}$ -ianik – 45 cm miss.

Kivitsinerit 45 cm-erimiik ungasinnerit skemami ilaanggillat. Kivitsinerit taamaattut nalinginnaasumik peqqissutsimut ulorianartoqarsinnaammata taamaattumillu immikkut nalilerneqartuartariaqarlutik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Aappalaartoq: Kivitsinerit aappalaartumiittut peqqissutsimut navianartutut naliligaapput.
Pineqaatissiisoqassaaq navianartoq pinngitsoortinniarlugu.

Sungaartoq: Kivitsinerni sungaartup iluaniittuni pissutsit allat nalilernerqassapput, naliliinermut ajoqutaasinnaasunut. Pissutsit sisamangorlugit immikkoortinneqarput:

- Kivitassap qanoq issusaa
- Timikkut artorsarneq
- Suliffiup qanoq issusaa
- Suliffimmi pissutsit allat

Assersuutit sungaartup iluani kivitsinerni

Karsi sodavandinik imalik 10 kg missaaniippoq, karsi ulikkaaqqanngimmat.

Kivitassap qanoq issusaa – kivitassaq karsiuvoq tigummivilik

Timikkut artorsarneq – sulisumut kivitsisumut artukkiineq. Kivitsineq ilisinerlu qitip, seeqqut tuillu equtinnissaanik pinngitsoorsinnaanngilaq.

Suliffiup qanoq issusaa – Karsi ilineqassaaq ilisivimmut. Inissakippoq, karsit iliorarneqarneri pissutigalugit.

Suliffimmi pissutsit allat – Uani

eqqarsaatigineqassaaq, toqqorsiviup aqqutai. Toqqorsivik inikippa? Pappilianik qeratasuunik allanillu natermiittoqarpa? Imaluunniit majuartarfeqarpa sulisut aqquasaagassaanik?

Sungaartup qulaatungaani tamaallaat kivitsinerit akuerineqarsinnaapput pissutsit pitsaalluinnarpata. Tassa isumaqarpoq kivitsineq tamaat imaassasoq:

- Timip qeqqani, nissut ikutsillu qeqqani,
- Kivitassaq tigutinnissamut sanaajuppat,
- Minnerpaamik kivitsinerit 2 minutsinik akunnilerneqarsinnaavoq,
- Ingerlatsineqassanngitsoq, tassa kivatat annerpaamik 2 meter ingerlanneqassasut,
- Quaaffissaqanngitsumi,
- Klimami naleqquttumi.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sungaartup qeqqani peqqinnissamut ajoqutaasinnaasut (ataani takusiuk) apeqqutaapput, kivitsinermit ajornerulersitsisinnaasut.

Kivitsinermit artorsaatissinneqarneq **qorsuup** eqqaaniippat, ajoqutaasinnaasut amerlasariaqarput kivitsineq peqqissutsimut ajoqusernartutut isigineqassappat.

Qorsuk: Kivitsinerit nalinginnaasumik peqqissutsimut sunniuteqarnaviangillat oqimaassusaa ungasissusaalu peqqutigalugit.

Kisiannilu allanik pissuteqarsinnaavoq, suliaq peqqissutsimut sunniuteqarsinnaasoq. Soorlu erloqinartumik inissisimanerit aammalu kivitsisarnertit akulikitsut.

Pissutsit ajorsisitsisartut

Kivitsineq artorsartitsisinnaavoq, kivitaq oqimaangikkaluartoq. Tamanna pisinnaavoq:

- timi erloqinartumik kivitsiguni
- qitip siumut peqinnerani
- tuimiik qaffarsinnerusumik seeqqunnillu pukkinnerusunik kivitsinerit
- inissaaleqinartuni
- quasartumi imaluunniit toqqammavik maniippat
- tummeqqani majuartarfinnilu

Arlaliulluni kivitsinermit

Kivitassat oqimaatsut, teknikki atorlugu kivinnekarsinnaangitsut, inunnik arlalinnik kivinnekarsinnaapput. Kivitsigaanni arlaliulluni, tassanngaannartumik artorsaatissinneqarnissamut ilimanaataa allisarpoq, soorlu kivitsisup arlaata paarisassani katakkuniuk. Taamaattumik kivitsisoq ataaseq kivitassap annerpaamik oqimaassusaa kisimiilluni kivitsisussaagaluaruni oqimaassusaa 70%-ia kivittussaavaa aappaluttumi/sungaartumi qorsummilu. **Model 2** takusiuk.

Ass. Inuit marluk 60 kg assaat ungasissusaatut ungasissusilimmiit. $60 \text{ kg } 70\% \text{-ia} = 42 \text{ kg}$ Skema malillugu, inuk ataaseq 30 kg tikillugu kivittussaavaa assaap ungasissusaaninngaanniit.

Tamanna isumaqarpoq inuit marluk 60 kg kivissagunikku oqimaappallaartoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kivitsereerluni ingerlassineq

Ingerlassineq artorsartitsisuuvoq ajornanngippat anigugassaq. Artorsaat ingerlanneqaruni nukiit uninngaannarlutik sulisitaassapput, kaaviaarnerlu artorsartitaallissalluni. Taamaattumik peqqinnissaq eqqarsaatigalugu pingaarpoq nalilersornissaa qanoq sivilutigisumik kivitsilluni ingerlassisoqassanersoq timillu inissisimaffia qanoq innersoq.

Artorsaat pisunnermi ingerlanneqaruni, tassa 2 meteriniit takinnermut ungasitsigisumut, Model 2 naliliinnermi toqqaannartumik atorreqarsinnaanngilaq. Aappalaartup sungaartullu killingat ima isikkoqassaaq:

Timimut qanittumik kivitsineq – 20 kg miss.

Kivitsineq assaat ungasissusaanik – 12 kg miss.

Kivitsineq taliup takissusaata ¾-ianik – 6 kg miss.

Oqimaassutsimut killigisitat missingersuutitaani naatsorsuutigineqarpoq pissutsit ataaniittut artorsaatigisamut ajorsisitsinaviannngitsut:

- Assartuiffissap takissusaa qanorlu issusaa
- Majuartarfiit, tassanngaanartumik artorsateqalernissamut soorlu orlunermi ilimanarsisitsisuni

Pingaarpoq aamma eqqaamanissaa, aqutigisassami majuartarfiit nalinginnaasut, kivitamik ingerlatsinnermi tummeraq ataaseq 1 meter miss. nalilerneqarnikummat.

Pisariaqanngitsumik timikkut artorsartitsinerit

Ilaatigut tassaapput

- Naleqqutinngitsumik timip inissisimanera –aamma/imaluunniit aalanera
- Illuinnarsiortumik, artorsartitsisumik sulineq (EBA)
- Illuinnarsiortumik, uteqattaarisumik sulineq (EBA) – qorsuk takujuk.

Sullivinni atavangiisit pillugit Inatsit malillugu eqarnartumik inissilluni sulinerit imaluunniit aalanerit pinngitsoorneqarniassapput. Aamma sulliviup pequsersorneqarnerlunnera pissutaappat, soorlu:

- Nerriviup portussusaa sulisumut naleqqutinngitsaq
- Nissunut inissaqannginneq
- Tallit suliffiusumi inissaqarluarnissaat

Model 3 ataaniittumi, inissisimanerit ilaanniittoq aallaavigaa – nikorfaneq/pisunneq, issianeq, aqunnganeq/seeqqummeqqaneq, innanganeq – taassuma suliasap suliarineqarnerani. Naliliinnermut pingaarpoq, qanoq akulikitsigisumik qanorlu sivilutigisumik, inissisimanerit aalariaatsillu atorreqartarnersut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq immikkoortiterneqarpoq aappaluttumut, sungaartumut qorsummullu.

Aappaluttoq: Artorsartitaaneq akuerineqarsinnaanngitsaq.

Sungaartooq: Suliassaq nalilernerqassaaq. Sivilissusia, nikkinnaveernerup qanoq issusaa kiisalu pissutsit assigiinngitsut, soorlu erloqinartumik kivitsinerit, pingaartuupput.

Qorsuk: maaniipput inissisimanerit aalariaatsillu akuerineqarsimasut. Aatsaat sulisoq sulinermini iluaalliulterpat nalileqqinneqassaaq sulisoq, artorsartitaanerlu.

Pissutsit allat aamma peqqissutsimut sunniuteqarsinnaapput, soorlu

- Timip erloqinartumik inissisimanera
- Kivitseqattaarnerit
- Tamakkiisumik timikkut artorsartitsineq

Kivitseqattaarnerni model 2 qorsuttaaniittumi, tulluassaaq model ataaniittoq atussallugu suliani illuinnarsiortuni, uteqattaarisuni (EGA) naliliinissamut, kiisalu inissisimanerit aalariaatsinut naliliinermut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Model 3: Inissisimanernut aalariaatsinullu naliliineq

Sulilluni inissisimaneq	Aappaluttoq	Sungaartoq	Qorsuk
ISSIALUNI			
Pukusuk	-assut imaluunniit sivisuumik peqeqqanermi equsaarnermiluunniit -nikinnaveeqqanermi takusaqartariaqarneq pissutigalugu	-ilaatigoortumik nikinnaveeqqaneq	- annermik inissisimalluarneq - nikeriarsinnaaneq
Qiti	-assut imaluunniit sivisuumik peqeqqanermi equsaarnermiluunniit -akulikitsumik sivisuukkuutaanilluunniit nikinnaveeqqaneq	- ilaatigoortumik peqeqqaneq / equsaamerneq	Nikeriarsinnaaneq -qitimut iigarfik naleqquttoq
Tallit	-kivitsineq / sulineq tuiniik qaffasinnermik imaluunniit assap affaata timimiik ungasissuaniik, akulikitsumik imaluunniit sivisuukkaanik	-ilaatigoortumik kivitsinerit	-suliaq, portussusaa suliaqarfiusorlu suliassamut inumnullu naleqqussagaq
Nissut	-nissunik inissaaleqineq -sivisuukkuutaasumik nikinnaveerneq -tukkaatilinnik suliaqakkajunneq	-Nissunik inissaaleqineq -tukkaatilinnik suliaqarneq	-Niunut inissaqarneq -qaqutigoortumik tukkaatilinnik suliaqarneq
NIKORFALLUNI / PISULLUNI			
Pukusuk	-assut imaluunniit sivisuumik peqeqqanermi equsaarnermiluunniit -nikinnaveeqqanermi takusaqartariaqarneq pissutigalugu	-ilaatigoortumik nikinnaveeqqaneq	-annermik nikorfalluni - nikeriarsinnaaneq
Qiti	-assut imaluunniit sivisuumik peqeqqanermi equsaarnermiluunniit -akulikitsumik sivisuukkuutaanilluunniit nikinnaveeqqaneq	- ilaatigoortumik peqeqqaneq / equsaamerneq	-annermik nikorfalluni - nikeriarsinnaaneq

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tallit	-kivitsineq / sulineq tuiniik qaffasinnermik imaluunniit assap ³/₄-ianik timimiik ungasissusilimmiit, akulikitsumik imaluunniit sivisuukkaanik	-ilaatigoortumik kivitsinerit	-suliaq, portussusaa suliaqarfiusorlu suliassamut inumnullu naleqqussagaq
Nissut	-Nissunik inissaaleqineq -toqqammavik nalunartoq, quasattoq imaluunniit narlungasuunngitsoq Sivisuumik nikissinnaannginneq Akuttujaamik -tukkaatilinnik suliaqakkajunneq	-inissaq killeqartoq -toqqammavik pitsaanngitsoq -ilaatigoortumik nikinnaveerneq -tukkaavilinnik suliaqarneq	-inissaqarluarneq -toqqammavik narlortoq qajannaatsorlu -nikissinnaaneq -qaqutigoortumik tukkaavilinnik suliaqarneq
AQUNNGAAQQALLUNI / SEEQQUMMEQQALLUNI			
	-ulloq suliffiup annersaani -toqqammavik mangertoq narlungasuunngitsorluunniit	Ilaatigooriarsinnaasumik	Qaqutigoortumik sivikitsumillu
NALALLUNI			
	-ulloq suliffiup annersaani -toqqammavik mangertoq narlungasuunngitsorluunniit -talilt atortoqarnani qummoqqatiinnavillugit	Ilaatigooriarsinnaasumik	Qaqutigoortumik sivikitsumillu

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Illuinnarsiortumik, artornartumik sulineq (EBA)

Illuinnarsiortumik, artornartumik sulinerit tassaapput suleriaatsit assigiinngitsut, soorlu:

- Illuinnarsiortumik, utikajaartumik sulinerit
- Uninngaannartumik tigummisaqarneq kivitsinerillu
- Nikinnaveeqqalluni sulinerit
- Assigiaaginnartunik nakkutiginninneq
- Nakkutiginnittumik, isumaliorulunnermik, isiginissamik tusarnaarnissamullu pisariaqartumik suliat.

Ullup suliffiusup annersaa EBA-juguni, peqqissutsimut ajortumik sunniuteqarsinnaavoq. EBA sullivimmi timikkut tarnikkullu sunniutitut tunngavoq, taamaattumik sulliviup suliaq nalilersussavaa. Suliaq tamakkiisumik isigineqassaaq, timikkut sunnertinnerit, ergonomiimut tarnimullu tunngasut, teknologii suliallu aaqqissorneqarneri.

Suliat illuinnarsiortut, artornartut timimut tarnimulluunniit qaninnermut ungasinnermulluunniit isigalugu peqqissutsimut ajortumik sunniuteqarsinnaasut annikillisarnissaat sulinerup nalaani anguniagassaavoq. Aamma anguniagassat ilagaat, sulinerup sukkassusia timimut tarnimulluunniit qanimut ungasinnermulluunniit ajortumik sunniuteqarsinnaannginnissaa.

Illuinnarsiortumik, utikajaartumik sulineq (EGA)

EGA tassaavoq illuinnarsiortumik, artornartumik suliaqarneq. EGA-mik taaneqartarpoq, suliaq utikajaartunik aalaatsinik imaqarpat, ullup suliffiup annersaani utikajaarneq ingerlappat.

Utikajaarnerit annertuut annikinnerillu immikkoortinneqarput.

Annertuumik utikajaartumik sulineq tassaavoq, suleriaatsip ataatsip sivilissusaa 30 sekundiniik sivilinneruppat, imaluunniit utikajaartumik aalariaasit suliaq affaanik sivilissuseqarpat.

Utikajaarnerit annikinnerit tassaapput sulinerit, suleriaatsip ataatsip sivilissusaa 30 sekundit 5 minutsillu iluaniippat, imaluunniit suliaq iluani utikajaartumik aalasarnerit 10%-imik annikinneruppata.

Suliaq annertuumik imaluunniit annikinnerusumik utikajaartitsinersoq nalilersorneqarnerani aamma, nalilersorneqassaaq, pissutsinik ajornerulersitsisinnaasunik peqarnerisooq, timimut tarnimulluunniit artorsaateqarnerulersitsisunik. Pissutsit ajorsisitsinnaasut tassaasinnaapput:

- sakkunik atulernerimi nukersortariaqarneq
- sulilluni inissisimanerit naleqqutinngitsut
- suliat eqqumaarnissamut, isumaliorulunnermut, isiginiarnermut tusaasaqarniarnermullu annertuumik piumasaqaatillit
- suliamik sunniinissamik periarfissakinneq

EGA'p ulloq suliffiup affaa qaangerpagu, imaluunniit ullormut 3-4 tiiminik sivilissuseqarpat, ersersarneqarlunilu nalilerneqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

MSB inuusuttunut tunngasoq

Atortunik atornani inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnut sulinermut, immikkut inatsiseqarlunilu malittarisassaqqarpoq, taakku timimikkut artorsartinneqaqqusaanngimmata, peqqissusaannut ineriartornerannullu ajortumik sunniuteqarsinnaasumik.

[Inuusuttut sulineranut](#) Link-i

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 1 – MBS, toqqorsivimmi immersuineq

Suliassaq 1: Sullivik sulisortaarsimavoq, toqqorsivimmut ilisivinnut pallenillu ilioraanermut ilitsersugussamik

Sulisup nutaap suut ilioraanermi, pallenullu immersuineri eqqumaffigissavai?

**Qanoq sillimaniarnermut gruppiullusi isumannaassavisiuk, sulisoq nutaaq suliassamik naleqquttumik
suleqatinullu isumannaatsumik sulinisnaanut ilitsersuuneqarnisnaanut?**

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 2 - MSB kivitsinermik naliliineq

Suliassaq 2: Sanaartorfiusumi sanasut Inersuaq 2-mi toqqammavik kuisilerput. Sulisoq ataaseq puunik tarnusassanik imalinnik palle-miik pallemut nuutsiterivoq.

Puut pallenut qaleriissaarneqarsimapput. Puut marlukkaarlugit sanileriissillugit, 165 cm natermiik qummut. Pooq ataaseq 25 kg-mik oqimaassuseqarpoq. Angissusaalu 33,6 x 45 x 10 cm.

Sillimaniarnermut gruppemi ilaasortatut sanioqqupputit, takullugulu sulisoq assiliamitut inissisimasoq. Kivitsineq qanoq nalilissaviuk?

Sullivinni avatangiisit pillugit inatsit naapertorlugu kivitsineq inerteqqutaanngila? Naameeruit, sooq?

Suna, puut oqimaassusaat saniatigut, pissutsinik ajorseriatitsinnaasunik, aamma sillimaaffigineqassava?

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kivitsineq inerteqqutaanngippat, qanoq iliortoqassava kivitsineq malittarisassat malillugit eqqortumik
pissappat?

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 3 – MSB atortulernani sulineq

Suliassaq 3: Filmilaaqqap takutippaa Bent E kiassaatilerisoq, silaannarissarfiit perusersarfiillu aqutaannik sulialik <https://www.youtube.com/watch?v=5bdkRymZeao>

Anartarfissamik kivitsinerua imaluunniit ikaarussinerua, sooq?

Tummeqqat, qassinik meter-inik naleqarpat?

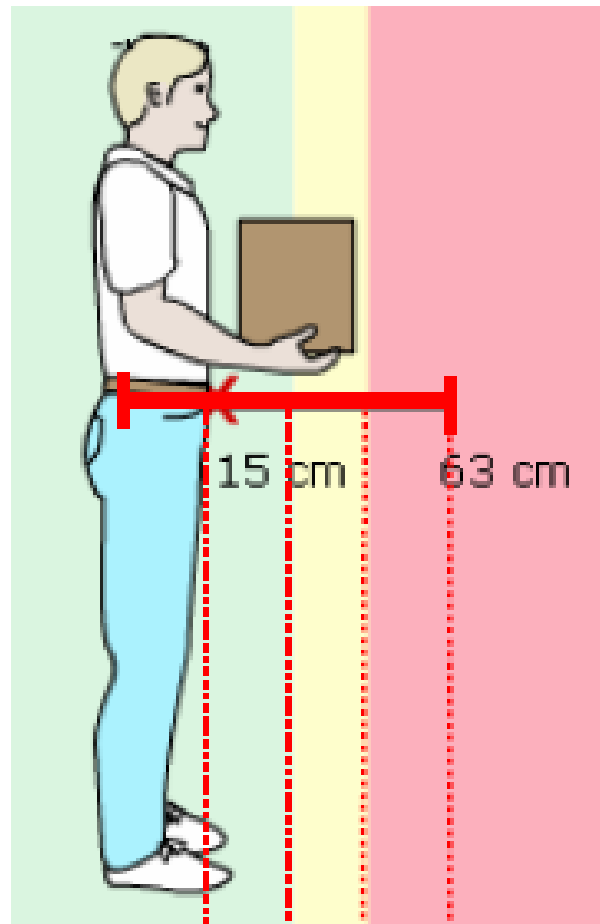
kiassaatilerisoq, silaannarissarfiit perusersarfiillu aqutaannik sulialik taamatut suleqqusaava, sooq?

Anartarfissaq allatut qummukaanqarsinnaava? Qanoq?

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 1- Kivitsinermut tunngasut

Fra ryg til forkanten af kroppen: 15 cm

Fra ryg til overgangen mellem grønt og gult område: 30 cm

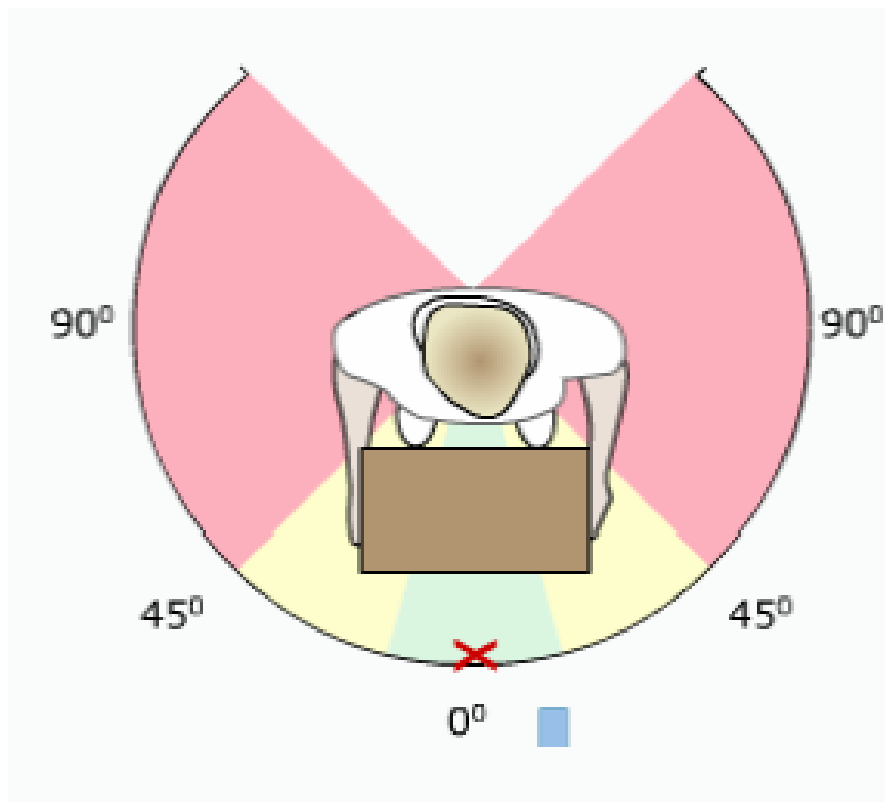
Fra ryg til overgangen mellem gult og rødt område: 45 cm

Den maksimale rækkeafstand: 63 cm

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 2 – Qissallannermut tunngasut

Qissallannermik ersersitsineq

Qanoq qissallatsigisoqarnerup takunissaa ajornakusoorsinnaavoq. Nalinginnaasumik qissallatsineq aalajangerneqarsinnaavoq isikkat, seeqqut qinngallu sammivii takullugit, imaluunniit artorsaatip sammivia. Kivitassaq nuutsinneqassappat 90°-mik imaluunniit annertunerusumik, imaanngilaq qissallannerussasoq. Apeqqutaagami, kivitsinermi qanoq isikkat nikisinneqartigisinnaanersut. Isikkani nikisilluarneqarsinnaasuni qissallanneq annikinnerusarpoq.

Kivitsineq isiginnaariarsiuk, kivitsinermilu qissallannerup annerpaaffia ersersillugu.

Aamma kivitsisoq, piumaffigineqarsinnaavoq "qeriseqqullugu" qissallannerup annerpaaffiani, tassanngaaniillu qissallannerup annertussusaa ersersillugu.

Inuusaliaq aamma saatissinnaavarsi, qissallanneq takulluarsinnaanngorlugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inuusuttut sulinerinut

Imarisaa

Inatsit, nalunaarutit ilitersuutillu	156
Inuusuttut sulinerinut aalajangersakkat.....	156
Sulisitsisut inuusuttut sulinerinut pisussaatitaaffii.....	159
Inuusuttut kivitsinermik, ingerlatsinermik, ajatsinermik nutsuinermillu sulineranut.....	160
Inuusuttut maskiinanik, akuutissanik atortussianillu sulineranut.....	161
Suliassaq 1 – Inuusuttut sulinerinut	162
Suliassaq 2 – atortoqarnani sulineq – inuusuttut toqqorsivimmi sulinerinut.....	164
Ilanngutassiaq 1 – Isumannaatsuunissamut paasissutissat	166

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inatsit, nalunaarutit ilitersuutillu

Nalunaaruteg

Inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarut - 1347 - 15. december 2005 ([Link](#))

Inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarut - 1347 - 15. december 2005-meersoq malillugu inatsisit.

§ 1. Nalunaarummi pineqarpoq inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik sulisitsisumi, tak. sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 45 d, sulisoqartarnek, ilanngullugit sulisitsisup namminerisatut angerlarsimaffiani sulineq kiisalu ilaqutariit sulliviutaanni sulineq, t. i. suliat sulisitsisup ilaqutaannaanit illumi inoqutigiinni ilaasunit ingerlanneqartut.

Ilitersuutit:

At-ilitersuut E.O.1-1, 13-14-nik ukiullit allallu inersimanerulaat suliat atuartussaataasut pillugit atuangiffimmi suut suliarisinnaanerannut ilitersuut.¹⁷ ([Link](#)) danskisut

Inuusuttut sulinerinut aalajangersakkat

Inuusuttut 18-nit inorlugit ukiullit, sulinerlut aalajangersakkat

Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisip ataaniipput, soorlu kikkut tamarmik atorfeqartut. Saniatigut immikkut maleruagassaqarpoq inuusuttunut 18-iliinikuunngitsunut, tamanna inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarummi allaaserineqarpoq.

Inuusuttut sulinerat pingasunngorlugu immikkoortinneqarpoq:

- Meeqqaq **13-it inorlugit ukiullit:**
 - Uku aallaaviusumik sulisitsisumut atorfeqartitaqqusaanngillat.¹⁸
- Inuusuttut **13-it sinnerlugit ukiullit imaluunniit suliat atuartussaataasut:**
 - Uku suliasat immikkoortut kisiisa suliarisussaavaat, soorlu pajuttuisarnerit eqqiaanerillu oqinnerit.
 - Uku maskiinanik aammalu akuutissanik ulorianarsinnaasunik suliaqaqqusaanngillat.
- Inuusuttut **15-it sinnerlugit ukiullit atuartussaataanngitsut:**
 - Uku suliasat amerlanerpaat suliarisinnaavaat, ilanngussaq 6-mi nipiliorneq sajukulaartunillu peqqissusannut akornutaasinnaasunik pillugit nalunaarummi taagukkat minillugit.

Ilanngunneqanngitsut

Suliaq, 15-it inorlugit ukiulinnik, Nalunaarutit inerteqqussutaaniq ilanngunneqanngillat ilinniarnermut piginnaalersitsinermullu attuumassuteqarpat: (ilinniarnernup naammassinissaanut pisariaqarpat)

- Teknikkikkut atortut, assersuutit ilanngussaq 1-miittut takukkit.
- Akuutissat atortussallu, assersuutit ilanngussaq 4-miittut takukkit.
- Aatsitassarsiorneq.
- Suliaq ilanngussaq 6-imi taaneqartut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹⁷ At-ilitersuut danskit inatsisaannut tunngavoq, kisianni Kalaallit Nunaanni inatsisit eqqortinniarlugit pitsaasumik suleriaatsitut isigineqarluni.

¹⁸ Meeraq 13-it inorlugit ukiuqarpat, sulisitsisoq politiininngaanniit akuersissummik peqqaassaaq sulilertissinnaaniaruniuk.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inuusuttut ullut, tiimit il.il sulisinnaatitaaffiisa annertussusaat

	eeqqat 13-14-nik ukiullit	Inuusuttut 15-17-illu akornanni ukiullu sulī atuartitaasusaaṣut	Inuusuttut 15-17-illu akornanni ukiullit atuartitaasusaaṣaangitsut
Atuarfik	Ullormut 2 tiimit	Ullormut 2 tiimit	Ullormut 8 tiimit
Atuanngiffik	Ullormut 7 tiimit	Ullormut 8 tiimit ¹	Ullormut 8 tiimit
Sap.akunn. atuarfik	Sap.akunn. 12 tiimit	Sap.akunn. 12 tiimit	Sap.akunn. 40 tiimit
Sap.akunn. atuarfiunngitsaq	Sap.akunn. 35 tiimit	Sap.akunn. 40 tiimit	Sap.akunn. 40 tiimit
Unitsiarneq¹	Minnerpaamik 30 minutsit, ulloq suliffik 4,5 tiimit qaangerpagit.	Minnerpaamik 30 minutsit, ulloq suliffik 4,5 tiimit qaangerpagit	Minnerpaamik 30 minutsit, ulloq suliffik 4,5 tiimit qaangerpagit
Qasuersaarfik	Minnerpaamik ullormut 14 tiimit	Minnerpaamik ullormut 14 tiimit	Minnerpaamik ullormut 12 tiimit
Unnukkorsiorneq unnuarsiorneriillu	Nalunaaqutaq 20.00 06.00-lu akornanni suleqqusaanngillat	Nalunaaqutaq 20.00 06.00-lu akornanni suleqqusaanngillat	Nalunaaqutaq 20.00 06.00-lu akornanni suleqqusaanngillat ²
Ulloq sunngiffik	Sap.akunneranut ullut unnuillu marluk ataqtigiissut ³	Sap.akunneranut ullut unnuillu marluk ataqtigiissut	Sap.akunneranut ullut unnuillu marluk ataqtigiissut ³
Feeria	Sapinngisamik aasaanerani atuanngiffimmi piffissap aalajangersimasup iluani sulinnigiffeqarnissat	Sapinngisamik aasaanerani atuanngiffimmi piffissap aalajangersimasup iluani sulinnigiffeqarnissat	Nalunaarummi eqqartorneqanngilaq.

- [1] Unitsiarneq una minillugu ullormut piffissaq suliffik ataannartuussaaq, 7 tiimiuppata (13-14-nik ukiulinnut) aamma 8 tiimiuppata (15-it sinnerlugit ukiulinnut) imaluunniit sivisuneruppat.
- [2] Ullaaralaakkut sisamaniik: - piniarneq / suliffiit soorlu kaageerniarfiit iffiorfiilluunniit / nersutaasivinni nunaatillinni.
 - Unnukkut qulit tungaanut: allaffeqarfiit / pisiniarfiit / kiffartuussisoqarfiit il.il.
 - Unnuap qeqqata tungaanut: isiginnaartitsisarfiit / filmertarfiit / cirkusit / nipilersortarfiit il.il. aliikkusersuiffinni, inuusuttut isiginnaartitsinerup nalaani ikiuutaasinnaapput.
 - Unnuap qeqqata tungaanut: neriniartarfiit / hotellit / tamusserniartarfiit il.il
- [3] Sapinngisamik ulloq unnuarlu aappaa sapaammut attuumaniarsarissaaq, imaluunniit ullormut sunngiffimmut, nalinginnaasumik sapaat ilanngullugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inuusuttut kisimiillutik sulineranni piumasaqaatit

Inuusuttut kisimiillutik suleqqusaanngillat:

- Suliffinni persuttaasoqarnissamut ilimanaateqarsinnaasumi.
- Pisiniarfiit ammanerini, pisiniarfik angallaffiunngitsumi inissisimappat.
- Iffiorfinni, pisiniarfeeqqani, tamusserniartarfinni, videoorniarfinni, Café-t internettimut attavilinni, kiffartuussivinni, pisiniarfinni assigisaannilu:
 - Ulluinnarni nalunaaqutaq 18.00 06.00-illu akornanni
 - Weekendini / ullorsiorfinni nalunaaqutaq 14.00 06.00-illu akornanni.

Inuusuttut kisimiillutik imaluunniit inuusuttut allat kisimeeqatigisinnaavaat: Pisiniarfissuarni isumannaallisaasoqartillugu alakkaatillattaartartunik imaluunniit nakkutigineqartoqartillugu sukkasuumik ikiuisoqarsinnaanernut isumannaarisunik.

- Ulluinnarni nal. 18.00 20.00-illu akornanni
- Weekendini nal. 14.00 20.00-illu akornanni.

Malittarisassat siunertaat

Malittarisassat siunertaraat inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit, naleqqutinngitsumik artorsartinneqarnissaannut illersornissaat.

Inuusuttut allanit sullivimmi ajoqusernerusarput. Timikkut artorsarneq soorlu inuusuttumut sakkortuneruvoq utoqqaanerninngaanniit.

Nalinginnaasumik aamma inuusuttut misilittagakinnerusaramik, ajutoortoqarnissaanut aamma ilimanaateqarnerullutik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisitsisut inuusuttut sulinerinut pisussaataaffii

Inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarummi pingaarnernik tigusat

§ 4. Inuusuttunik **18-iliisimannigitsunik** sulisoqarnissani tamani suliassanik toqqartuinerni suliassanillu aqqissuineri isumagineqartassaaq **suliassat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaanissaat.**

§ 6. Sulisitsisup isumagisassavaa inuusuttut **sungiusarluarneqarlutillu ilitersorluarneqartarnissaat**, taamaalilluni suliat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaaqqullugit. Sulisitsisup ilanngullugu inuusuttunut ilisimatitsissutigisassavai iliuusissat isumannaatsuunissaat peqqinnissaallu pillugit aalajangersarneqartut.

Imm. 3. Suliat ingerlanneqartassapput inunnit 18-ileereersimasunit sulianillu taama ittunik pisariaqarneratut ilisimasaqareersunit **nakkutigineqartumik. Nakkutillineq suliat suussusaannut naleqqussarneqartassaaq.**

§ 7. Sulisitsisup pisariaqarsorinninni naapertorlugu **suleqataasut isumannaallisaanermillu suleqatigiissut** peqataatittassavai inuusuttut suliassaannut tunngatillugu isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu atugassarititaasusannik pilersaarusiornermi, naammassinninniarnermi nakkutiginninnermilu.

Ilinniartitaaneq/sungiusartitaaneq

Sulisitsisutut immikkut akisussaafeqarput inuusuttunik sulisoqartitsinermi sungiusarluartitsinissamut.

Taamaattumik sulliviup isumagissavaa inuusuttup sungiusarluarneqarlunilu ilitersorluarneqarnissaa, ilitersorneqarneralu ingerlaartuartussaavoq. Ajutoornerit amerlasuut, sulilernerup aallartilaarnerani pisarput, taamaattumillu pingaarpoq inuusuttut sungiusarluarneqarnissaat ilisaritinneqarnissaallu, suliassanik isumannaallisaatinik maleruagassanillu.

Sulisitsisoq naliliisussaavoq, inuusuttut sillimaniarnikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik suliassaq suliarisinnaaneraat. Inuusuttup nakkutigilluarneqarnissaa inummik 18-ileereersumik suliaanillu ilisimannittumik isumannaarneqassaaq. Taamaattumik isumatsialaasinnaavoq inuusuttoq utoqqaanerusumik ataatsimoortinneqaassappat.

CHECKLISTE FOR INSTRUKTION AF UNGE IFT. ARBEJDSMILJØ	
EMNE	ANSV.
GENERELT	
Arbejdstid	
Alenearbejde	
Sikker adfærd	
Kontaktperson/person der har tilgængelighed	
Introduktion til sikkerhedsorganisationen og præsentation af sikkerhedsrepræsentant	
Præsentation af personalefaciliteter som f.eks. toilet, omklædning	
Andet:	
MASKINER OG TEKNISKE HJÆLPEMIDLER	
Gennemgå procedurer for:	
- anvendelse og betjening af de maskiner, som den unge skal betjene, f.eks. flaskeautomat og pappræsser	
- anvendelse af stiger	
- anvendelse og betjening af løftevogn, palletrælle og lign.	
Andet:	
ERGONOMI	
Gennemgå procedurer for:	
- løft	
- bøjning	
- skub og træk	
- arbejdsstillinger og bevægelser	
- brug af tekniske hjælpemidler	
Andet:	
VERNEMIDLER	
Gennemgå procedurer for:	
- anvendelse af handsker	
- anvendelse af andre beskyttelsesgenstande f.eks. termotøj	
Andet:	
KEMIKALIER	
Gennemgå procedurer for:	
- anvendelse af rengøringsmidler	
- anvendelse af andre kemiske produkter	
Andet:	
FEJDSHJÆLP	
Gennemgå procedurer for:	
- anvendelse og betjening af brandslukningsudrustning	
- brug af flugtveje	
Andet:	
RØVEL, TVÆR og VOLD ELLER TRUSLER OM VOLD	
- forebyggelse	
- takling af situationen	
- efter situationen	
Andet:	

Nakkutillilluni misissuineri tullerilaagassat ilinniartitsinermi atorluarneqarsinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nalunaarutiginninnissamut pisussaataitaaneq

Sulisitsisoq 15-iliinikuunngitsunik, imaluunniit suli atuartitaasussaataitaasunik sulilersitsinermi angajoqqaavi nalunaarfigissavai. Angajoqqaat paasisassaasa ilagaat sulinerup sivilissusaa, ajutoornissamut ajoqusernissamullu nalunartuusinnaasut. Angajoqqaanut nakkutiginnittunulluunniit nalunaaruteqarneq allakkatigut, oqarasuaatikut imaluunniit inummiit inummut oqaatiginninnikkut tunniunneqarsinnaavoq.

Inuusuttut kivitsinermik, ingerlatsinermik, ajatsinermik nutsuinermillu sulineranut

Inuusuttut suliassaar aaqqissorneqassapput, misilittagakinneqat, navianarsinnaasunik naliliisinnaanerit suli inerissimannigutsoq eqqarsaatigalugu.

Kivitsineq

Inuusuttut 13-15-nik ukiullit imaluunniit suli atuartussaataitaasut, oqinnerusunik taamaallaat suleqqusaapput. 15-18-inik ukiulinnut malittarisassat sakkukinnerulaarput (Model 1 ataaniittoq takusiuk).

Model 1

	13-15-inik ukiullit, imaluunniit atuartussaataitaasut	16-18-inik ukiullit
Kivitsineq	Suliat oqinnerusut nunalerisoqarfinni soorlu savaatilinni, uumasuutiniq saliinerit. Suliat oqinnerit soorlu tigusiinermi, immikkoortitsinerit, pisiniarfinni kisitsinerit. Annikitsumik pisiniarfeeqqani niuertitsinerit. Annikitsumik saliineq, eqqiaaneq nerriviliornerillu. Ikkussinerit annikinnerit, aqerlortinneqanngitsunik svejserineqanngitsunillu. Qalipaanerit annikinnerit, serpalittumik qalipaanerunngitsut. Assammik sulinerit annikinnerit, soorlu puussianik immiinerit, allakkanik poortukkanillu. Aatsisarnerit annikinnerit, soorlu saqisuunerit, aviisinik ussassaarutinillu assartuinerit. Atuakkanik atorniartarfinni atuakanik ilioraanerit annikinnerit. Piniarnermi suliat oqinnerit.	Oqimaatsunik kivitsinermi, immikkut qajassuussisoqassaaq inuusuttut ukiui, suaassusiinik, timaata sananeqarnera, kivitsinerlu timimut qanittuunissaa, sapinngisamillu kivitassat 12 kg qaangerneqanngissaat. Kivitsisoqalernermi pissutsit pitsaasuussapput, tassa: - timimut qanittumik, qeqqaniittumillu - quttoqqap qeqqaniik ikusillu portussusaanik - qissallanneqanngitsumik, qitimillu peqinneqanngitsumik - kivitassarlu tugummiveqarluassaaq - qajannaatsumik tunngaveqarnissaaq Pissutsit taakku atorneqarnerini sapinngisamik ataasiakkaanik 25 kg tikillugu kivitsinerit pinaveersaassapput.
Tigummiarnerit		Artorsaat ungasissumi

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

		tigummiarneqassaguni, oqilisaasoqassaaq naammattumik.
Ajatsinerit nutsuaanerillu		Inuusuttut nammeneq ajatsinerini nusutsinerinilu, immikkut qajassuussisoqassaaq inuusuttut ukiui, suaassusiinik timaata sananeqarnera, qulakkeerneqassaarlu artorsaat sillimanermut peqqissutsimullu nalorninartoqassanngitsoq, suliarlu ima issaaq, nukersorneq kivitsinerimi tigummiarnermilu annikissalluni.

Tigummiarnermi

Nalinginnaasumik artornartumik tigummiarnerit pinngitsoorniarneqassapput. Kisianni teknikkikkut atortunik atortoqassaaq, soorlu rullerivinnik, qamutunik pallenullu kivitsissutinik.

Artornartumik tigummisoqassagaluarpas, 2 meterimik annikinnerussaaq.

Nutsuineq ajatsinerlu

Pallenik kivitsissutinik, allanillu qamutunik nusunneqarnerani ajassisoqarneranilu ajornanngitsumik ingerlanneqartariaqarput. Inuusuttut 250 kg qaangerlugu pallemik kivitsissut atorlugu angallassinneqartariaqanngillat.

Aammattaaq inuusuttut pisiniat qamutaat qulit qaangerlugit toqqammavimmi narlortumi nutsuarnagillu ajattartariaqanngilaat. Soorlu tummarfimmi maniitsumi, assakaasuluttuni, artorsaat oqilisarneqassaaq.

Inuusuttut maskiinanik, akuutissanik atortussianillu sulineranut

Maskiinat teknikkikkullu atortut

Inuusuttut 18-iliinikuunngitsut pisinnaatitaaffi:

- Maskiinanik assersuequtitalinnik sulineq, taamatut aalasortaanik attuinissamut periarfissaqartinnagu.
- Eqqakkanik karsinillu naqiterutinik sulineq, aalasortaanik attuinissamut periarfissaqanngikkunik.

Inuusuttut 18-iliinikuunngitsut **pisinnaatitaaffiginngisaat:**

- Maskiinanik ulorianartunik suliaqarneq, soorlu maskiinat moreersit svejserutillu.
- Gaffeltruckinik gaffelstablerinnillu ingerlatsinerit.
- Kraninik, inunnik kivitsissutit angallattakkat suliffiillu aqunnissaat.

Akuutissat atortussiallu

Inuusuttut 18-iliinikuunngitsut akuutissianik atortussianillu uloriananngitsunik suliaqassapput. Tamanna isumaqarpoq inuusuttut malittarisassamik pingaarnermik ulorianarsinnaasunik nalunaaqutsersimasunik suliaqaqusaanngitsut. Inuusuttut inini allat suliffigisaanni, tamakkuninnga navianartorsiorfiusinnaasumi, suliaqaqusaanngillat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 1 – Inuusuttut sulinerinut

Suliassaq 1: Sulisitsisoq pilersaarusiornermi, ingerlatsinermi, inuusuttunut sillimaniernermut peqqissutsimullu pissutsinut nakkutilliinermut sillimaniarnermut aqqissuusaq ilanngutissavaa. Marlukkaarlusi sillimaniarnermut gruppiusaassaasi, pisiniarfiup pilersaarusiortuata inuusuttut sulineri avatangiisii pillugit oqaloqatiginiarpaasi. Aallartiffisassarsi ataani inuusuttut suliffii il.il allattorsimapput.

Sungiusaat:

Sullivik AT, ulluinnarni atortussanik niuertarfiuvoq, Sisimiut illoqarfiata silataaniittoq, heliportikup eqqaani inissisimasooq. Ima ammaffeqarpoq:

- Ulluinnarni 10—22. Arfininngorneq 10-20, Sapaat 10-17.

Ungasinngitsumi inuusuttuaqqamik 16-inik ukiulimmik, atuartitaasussaasumik atorfinitsitseqqammerput. Niuertarfiup pilersaarusiortua, suliassat piffissallu suliffissat, inuusuttumut atugassaanut tunngatillugu sillimaniarnermut gruppi ilanngunniarpaa. Sillimaniarnermut gruppi suliassanik, suliffissanillu il.il. Inuusuttup sulilerneranut atatillugu suliassaamik saqqummiussamik piareersisimavoq.

Pilersaarusiortup eqqarsaatigisimavaa inuusuttup uku suliarsagai;

- Toqqorsivimmi niuertarfimmilu torersaaneq.
- Ullormut erruineq erruissut atorlugu. Qaqorsaasat imerpalasooq atorlugu. Qaqorsaasat pillugu ilanngussaq 1 takusiuk.
- Niuertarfimmi kiffartuussineq.
- Sodavandinut karsit gaffelstableri atorlugu quimi qaleriirineq aammalu niuertarfimmut karsinik eqqussuineq pallenut kivitsissut atorlugu, karsit 23 kg missaani oqimaassuseqartarput. Pallerlu ataaseq karsinik 25-nik imaqarluni.

Piffissat suliffissat suliassallu inuusuttumut uku pilersaarusiorneqarsimapput;

- Sap. akunneranut sulisassat katillugit 18 tiimit. Agguarneqarneri suliassaalu tabel 1-mi takusinnaavasi.

Tabel 1: Inuusuttup sulinissanut skiimaa, sap.akunnera atuarfiusumi.

Ulloq	Piffissaq suliffissaq	Suliassat	Suleqatigissavaa
Ataasinngorneq	18.00 → 22.00	Niuerfimmi karsimi sulineq	CR*
Marlunngorneq	-	-	-
Pingasunngorneq	-	-	-
Sisamanngorneq	18.00→1 22.00	Niuerfimmi karsimi sulineq	-
Tallimanngorneq	-	-	-
Arfininngorneq	10.00 → 12.00	Eqqiaaneq/asaaneq	CR*
Sapaat	10.00 → 18.00	Niuerfimmi karsimi sulineq	CR*

*CR inersimasuuvooq 18-nit sinnerlugit ukiulik

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassamut akissutit

Siullermik ilissi sillimaniarnermut gruppitut suliassarsi, inuusuttup sullivimmi sulinera eqqarsaatigalugu.

Minnerpaamik pingasut assersuutit taasigit. (Sillimaniarnermut aaqqissuussap atorfi suliassaalu takusigit):

Sillimaniarnermut gruppitut pilersaarusiortut suliassanut suliffissanullu saqqummiussaa takussavasi, qanoq siunnersuiniarpisi taakku pillugit?

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 2 – atortoqarnani sulineq – inuusuttut toqqorsivimmi sulinerinut

Suliassaq: Inuusuttuaqqamik 15-inik ukiulimmik quersuarmi aallartittumik sungiusaasussanngorputit. Karsinik assigiinngitsunik angissusilinnik palle-nut qanoq ilioraanermik ilitersuutissavat, taakkulu pallenut kivitsissut atorlugu ajattarlugu anninneqassallutik. Karsit 5-25 kg missaaniipput. Iliorarneqariinngillat, assigiinngitsunilu quimi inissisimallutik.

Sulisortaap puukunik immikkoortitserineq aamma suliassarilersimavaa. Utertitaq maskinatigut tiguneqartarput, utertitallu kaavittumik immikkoortiterivimmut apuunneqartarlutik, immikkoortitserivimmiik karsinut iliorarneqartarput.

Suliassami akissutit

Qanoq inuusuttoq ilitersuunniarpiuk kivitsinissamut sulinissaanut, suullu pissutsit kivitsinermi ilitersuininni ilanngunniarpigit?

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi avatangiisini pissutsit suut sillimaffigineqassappat, pallet nutsunneqalerpata/ajattarneqalerpata?

Sullivimmi avatangiisini pissutsit suut sillimaffigineqassappat puukunik immikkoortitsinermi?

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngutassiaq 1 – Isumannaatsuunissamut paasissutissat

ISUMANNAATSUUNISSAMUT PAASISSUTISSAT

Qup. 1/4 Taaguutaa: Erruivimmum maskinamut qaqorsaasat imerpalasoo kloreqanngitsoq off.
Naqqinneqarfia: 2. juli 2008 Taarserpaa: 28. september 2007

Erruivimmum maskinamut qaqorsaasat imerpalasoo kloreqanngitsoq off.

1. SUUNERA /TUNISASSIAQ KEMISKIUSQ INGERLATSISOQ/TUNINIAASQ:

Nioqqutissap taaguutaa:

Erruivimmum maskinamut qaqorsaasat imerpalasoo kloreqanngitsoq off.
2019160

Sunnera: Maskinamut erruissut

Varenr.: 1756/1758

PR.Nr.:

Svanen: 580-010

Ajutoornermi sianerfissaq:

Stadsing A/S – tlf. +45 70 15 34 00

Ammasarpoq:

ataasinng. – sisamanng. nal. 7.00 – 16.00

tallimanng. nal. 7.00 – 14.30

Tuniniaasoo:

Stadsing A/S

Østre Fælledvej 13

9400 Nørresundby

Telefon: +45 70 15 34 00

Telefax: +45 98 19 19 08

E-mail: info@stadsing.dk

www.stadsing.dk

2. NAVIANARTUP SUUNERA:

Uuarartitserussuursinnaavoq.

3. AKOORUTAI/IMAASA SUUNERINUT ILISIMATITSISSUT:

Makkua akugai:

CAS-nr:	EU:	%:	Kemisk navn:	Klassificering:	Anm.: Note:
10213-79-3	229-912-9	5-15	Natriummetasilikat, pentahydrat	C;R34 Xi;R37	-
1310-58-3	215-181-3	<5	Kaliumhydroxid	Xn;R22 C;R35	-
1310-73-2	215-185-5	<5	Natriumhydroxid	C;R35	-
13845-36-8	237-574-9	5-15	Kaliumtripolyfosfat	Xi;R36/338	-

4. IKIUEQQAARNISSAMI ILIUUSISSAT:

Najuussineq:

Silaannarissumukarit. Ippinnaannarpat nakorsiarit. Puua isumannaatsuunissamullunniit paasissutissaq una takutiguk.

Isinut attuukkaanni:

Isit uisilluaruk. Kontaklinseqaraanni peerneqassapput. Imeq sipaarnagu piaartumik isit errortoruk. Piaartumik imermik errortoruk (ajornanngippat isinut saligut atorlugu) piaarnerpaamillu nakorsiarlutit. Nakorsap passussilernissaata tungaanut isit salittuaruk.

Ammimut attuukkaanni:

Atisat simertinneqartut peerneqassapput, ameq eqqorneqartoq peqqissaartumik imermik qaqorsaatilimmik asanngeqassaaq.

Piaarnerpaamik nakorsiarit nakorsamullu puua isumannaatsuunissamullunniit paasissutissaq una takutiguk.

Iisineq:

Qaninnut pisoq oriaruk. Qanit saleqqissaaruk imermillu imerluarlutit. MERIARNIARSAREQINAK. Piaarnerpaamik nakorsiarit nakorsamullu puua isumannaatsuunissamullunniit paasissutissaq una takutiguk.

Paasissutissat allat:

Ajutoornermi/toqunartortornermi iliuusissaq: Nakorsamut puua isumannaatsuunissamullunniit paasissutissaq una nassaruk. Nakorsaq Giftinformationimiit Bispebjerg Hospitalimitumit qanoq passunnissaanut siunnersorneqarsinnaavoq, tlf. 35 31 60 60 atorlugu.

5. IKUALLATTUMIK QAMISAANEQ:

Tunisassiaq ikumasinnaanngilaq. Aalarnera pujualu najuussornaveersaaakkit – silaannarissumukarit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

ISUMANNAATSUUNISSAMUT PAASISSUTISSAT

Qup. 2/4 Taaguutaa: Erruivimmut maskinamut qaqorsaasat imerpalasoo kloreanngitsoo off.
Naqqinneqarfia: 2. juli 2008 Taarserpaa: 28. september 2007

6. AJUTOORNIKKUT ANIASOORTITSINERMI ILIUSISSAT:

Inuit illersorneqarnissaat pillugu isumannaallisaanikkut iliusissaaq:

Illersuutissat imm. 8-mi taaneqartut atukkit.

Igitsinermi periaasissat:

Aniasoortitaq siqqanik, kattedrusinik allamilluunniit milluaasinnaasumik ikuallanneq ajortumik ungaluneqassaaq eqqaavinnullu naleqquttunut nuunneqassalluni. Qanoq iginneqarnissaanut tunngatillugu imm. 13 takuuk. Userarnerit annikitsut annoraami-nermik allarterneqassapput imermilluunniit seqqartarlugit salinneqassallutik. Uuaraataasinnaanera sianiguuk.

7. PASSUSSINEQ TOQQORTARINERLU:

Passussineq:

Imminut illersuutissat qanorlu atorneqarnissaannut paasissutissat imm. 8-mi takukkit.

Toqqortarininneq:

Isumannaatsumiitinneqassaaq, meeqqat inugaanni aammalu inuussutissat, nerukkaatisat, nakorsaatis il.il. akornanniitinneqas-sanani. 5°C sinnerlugu kiassusilimmiitinneqassaaq.

8. EQQORNEQARNISSAMUT NAKKUTILLINEQ/INUMMUT ILLERSUUTAASINNAASUT:

Teknikkikkut iliusissat:

Imermut kuutsinneqarsinnaasumut aammalu isinut saligummut periarfissaqassaaq. Qorlortitsilluni uffarsiusinnaasoqassaaq. Sulineq unikkallaraangat, anartarfiliaraangavit suliffimmillu soraanermi assaat asanneqartassapput.

Anersaartuutit illersornissaat:

Piumasarineqanngilaq.

Assaat illersornerat:

Aaqqatit illersuutit latex-iusut, butyl-iusut imaluunniit nitrilgummi-usut atukkit.

Isit illersornerat:

Isarussat illersuutit kiinarpalluunniit atukkit.

Grænseværdier: -

CAS-nr:	Kemisk navn:	Grænseværdier:	Anm.:
1310-58-3	Kaliumhydroxid	2 mg/m ³	L
1310-73-2	Natriumhydroxid	2 mg/m ³	L

Oqaaseqaatit:

L: Isumaqarpoq grænseværdi sukkulluunniit naleq taanna qummut qaangerneqassanngilluinnartoq.

Kontrolmetoder:

De angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.

9. FYSISK-imik / KEMISKE-imillu PISINNAASAI:

Fysiskimik pissusia:	Imerpalasoo
Qalipaataa:	qaammaarissoo
Tikka:	Tipinngilaq
Vægtfylde:	1,2 g/cm ³
Imermut akuliutarpa:	Aap
pH-koncentrati:	ca. 14
pH-atoriaannaq:	ca. 13

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

ISUMANNAATSUUNISSAMUT PAASISSUTISSAT

Qup. 3/4 Taaguutaa: Erruivimmut maskinamut qaqorsaasat Imerpalasoq kloreanngitsaq off.
Naqqinneqarfia: 2. juli 2008 Taarserpaa: 28. september 2007

10. ALLANNGUJAASSUSEQ AAMMA ATORSINNAASSUSIA:

Orsupalinnerit peertarpai aamma paknningit, kunststoffit ilaat aama atortussat gummiusut saassuttarlugit. Syrinut saqqortoou-
jussuarmik qisuariartarpoq.

11. TOQUNARTOQARNERMUT TUNNGATILLUGU PAASISSUTISSAT (pissutsit peqqinnanngitsut):

Najuussineq:

Tunisassiaq ulorianartunik aalaqanngilaq.

Ammimut:

Uuarartitsisarpoq, qasillersiterujussuarterluni, ameq aappillersittarlugu pullaqsittarlugu uunertullu ittunik ikeqalersitsisarluni.

Isinut:

Uuarartitsirujussuarsinnaavoq. Isinut ajoquseerujussuarnissaa tappingersitsinissaalu aarlerinarpoq.

Iisisoorneq:

Qanermi, iggissami aqajaqqumilu uuarartitsinnaavoq. Qanermi, iggissami aqajaqqumilu anniartitsisarpoq. Iisineq ilungersunar-
sisarpoq, inuummarlertitsisarluni aattalimmillu meriartitsisarluni. Qarngup eqqaani qanermilu kajortunik milaqlersitsisarpoq
uunertullu ittunik ikeqalersitsisarluni.

12. AVATANGIISINUT TUNNGATILLUGU PAASISSUTISSAT:

Akuneqanngitsumik annertuumik aniasoortitsinaveersaait sinnikunillu kloakimut igitseqinak.

13. IGINNEQARNISSAA:

Iginneqarnissaa:

Userarnerit igitassallu poortuutissanut matusinnaasunut katersorneqassapput
kommunillu kemikaliat sinnerinut katersuivianukartinneqassallutik. Poortuutit
taamaattut tamarmik nalunaaqutserneqassapput kemikaliaasut igitat aammalu
igitap qaavatigut saneraatigullu nalunaaqutserneqassallutik. Poortuutikoq sali-
taq igitassanut nalinginnaasunut ilanngullugu iginneqassaaq.

Kemikaliat igitat gruppiat:

H

Igitassat suunerat:

01.11

EAK-kode (igitanut katalogi nr.):

20 01 15 00 (igitat basiskiusut)

14. ANGALLASINISSAMUT PAASISSUTISSAT:

Angallassineq nunap nammineq imaluunniit/aamma nunat allat nassiutanik navianartunik aqqusinnermi, qinutuitsuni immakkullu
angallassinermut peqqussutaat malillugit inerlanneqassaaq ADDR, RID og IMDG malillugit.

ADR:

UN 3266; Imerpalasoq basiskiusoq uorganiskiusoq, n.o.s. (Kaliumhydroxid, Natriumhydroxid); 8; II

IMDG:

UN 3266; Corrosive Liquid, Basis Inorganic, n.o.s. (Potassium Hydroxide, Sodium Hydroxid); 8; II

Klassificeringskode-a: C5 Fareseddel ADR: 8 Farennummer 80

Ikuallalersarfia: °C Fareseddel IMDG: 8 IMDG EmS.: F-A, S-B

Imm. 1.1.3.6 malillugu assartuineq (ilaatinneqanngitsup angissusia/ilaatinneqarsinnaasup angissusia): Faktor: 3. Ataatsimoortil-
lugu assartukkap ataatsip angissusissaa: 333 kg.

Annertussutsit killillit

ADR/RID: Max 1 l pr. poortuutissami iluaniittumi aamma max. 30 kg. pr. poortukkani ataatsini. Krympe- imaluunniit strækfolie
atoraanni killinga 500 ml. poortuutissami iluaniittumi aamma max. 20 kg pr. poortukkami ataatsimi (poortuutissat iluaniittut
saffiugassaallutilluunniit plastikussapput, aserujanngitsut putujanngitsullu).

IMDG: Max 30 kg poortukkap poortuutaa ilanngullugu. Krympe- imaluunniit strækfolie atoraanni killinga poortukkamut puua
ilanngullugu 20 kg. (Poortuutit iluaniittut bakkinut ilioragaassapput saffiugassaassallutik plastikkiussallutilluunniit aserujanngit-
sut putujanngitsullu).

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

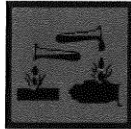
ISUMANNAATSUUNISSAMUT PAASISSUTISSAT

Qup. 4/4 Taaguutaa: Erruivimmut maskinamut qaqorsaasat imerpalasq kloreqanngitsq off.
Naqqinneqarfia: 2. juli 2008 Taarserpaa: 28. september 2007

15. PEQUSSUTIT PILLUGIT PAASISSUTISSAT:

Nalunaaqutsiut: **Akugai:** Kaliumhydroxid, Natriumhydroxid aamma Natriummetasilikat

C

Ætseende

R35 Uuarartitsinissaa aarlerinartorujussuuvuq.

S26 Qaqorsaasat isinut pisoortikkaanni erniinnaq imermik isit salinneqassapput nakorsarlutik attavigineqassalluni.

S36/37/38 Sullisit aqqatillu isumannaallisakkat isarussat/kiinarpak naleqquttut atukkit.

S45 Ajutoortoqartillugu inuummarlersoqartilluguluunniit erniinnarlunnaq nakorsiartariaqarpoq, allagartaa pigineqarpat nakorsamut taanna takutiguk.

Atornissaanut killilersuutit:

Inuusuttut 18 inorlugit ukiullit inuusutissarsiutitut tunisassiaq atornaguluunniit taassuminnga passussisinnegassanngillat. Inuusuttulli 15 sinnerlugit ukiullit peqqussummi tassani ilaatinneqanngillat, tunisassiaq taakkua ilinniartinneqarnerannut ilaattittariaqarsimappat.

Ilinniarsimanissamut piumasaqaatit:

Immikkut ilinniarsimanissaq pisariaqanngilaq, kisiannili tunisisup inassuteqaataanik uuminnga sukumiisumik ilisimasaqarnissaq taassuminnga suliaqarnissamut piumasaqaataasariaqarpoq.

Kemikaliemut tunngatillugu isumannaatsuunissamik naliliineq:

Kemikaliemut tunngatillugu isumannaatsuunissamik naliliineqarsimanngilaq.

16. PAASISSUTISSAT ALLAT:

R-imik nalunaaqutallit:

R22 Oqumernissaa ulorianarpoq

R34 Uuarartitsinissaa navianarpoq

R35 Uuarartitsirujussuarsinnaavoq

R37 Anersaartuutit qasillersittarpai

R36/38 Isit amerlu qasillersittarpai

Ataatsimut isigalugu:

Paasissutissanik annertunerusumik pisariaqartitsineqarpat attavigineqassaaq Miljø & Kvalitetsafdelingen.

Ilinniartitsinissamut/ilitersuinnissamut siunnersuut:

Pisariaqanngilaq.

Naggasiullugu oqaatigiumasaq:

Paasissutissat uaniittut tunngaveqarput sapinngisamik saqqummiunneqarnerata nalaani ilisimasagut sapinngisamik eqqortumik tunngavilersuutigalugit. Paasissutissat taamaallaat tunisassiaq isumannaatsuunissaanut tunngatinneqarput taamaattumillu taassuma atornissaanut tunngatillugu takorloorneqartut inassutigineqartullu avataanniittunut tunngatinneqarnani.

Suliarineqarpoq 2. juli 2008/TIE

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinni tarnikkut atukkat

Imarisaa

Sullivinni tarnikkut atukkat isumasiuutaa	171
Inatsisit, Nalunaarutit ilitsersuutillu	171
Pimmattaaneq tiinganiakujuffigineqarnerlu	172
Misigissutsinut piumasaqaatit annertuut.....	175
Suliassatut nammakkat annertuut piffissaaleqinerlu.....	178
Nakuuserneq siorasaarinerlu	180
Suliassaq 1 – Sullivinni tarnikkut atukkat	184

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinni tarnikkut atukkat isumasiuutaa

Sullivinni tarnikkut atukkat suuppat?

Sullivinni tarnikkut atukkat inuttut inooqatigiinnertigullu sullivimmi pissutsit pineqarput. Sullivinni tarnikkut atukkani ajornartorsiutit pilersinnaapput misigissutsinut piumasaqaatit annertuppata, pimmattaasoqarpat, tiinganiakujuffiginnittoqarpat, suleqatiniik aqutsisuniilluunniit ikiorneqarneq annikippat, piffissani nikerartuni sulisarneq, suliasatut nammakkat annertuut piffissaaleqinerlu, nakuusernerit, siorasaartinnerit pisimasullu sakkortuut pissutigalugit.

Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu

Inatsisit:

Inatsisaanut nalunaarut nr. 1048, 26. Oktober 2005-meersoq § 32, Imm. 1 ([Link](#))

Nalunaarutit:

Nalunaarut. Suliap ingerlanneranut tunngasunik - 395 - 24. juni 1986-meersoq § 3, Imm. 1 ([Link](#))

§ 3. Suliani nukersornermi eqqarsartaatsimiluunniit sivikitsumik ungasinnerusorluunniit eqqarsaatigalugu ajoqutaasinnaasuni ilungersunarsinnasulluunniit sullivinnik nakkutilliisoqarfik piumasaqaateqarsinnaavoq sulinermi isumannaallisaanermut tunngatillugu atugarisani immikkut ittunik aaqqissuusisoqarnissaannik. Aaqqissuusinerit immikkut ittut aammalu atugarisani aaqqissuusinerit allat nappaatit, nukersortarluni aserorsarnerit, ajutoornerit il.il pinngitsoortinniarnissaani pisariaqartut.

Ilitersuutit

At-ilitersuut D.4.2 marts ¹⁹ - Pimmattaanerit tiinganiakujuffigitinnerillu pillugit akerleriinnerup aaqqinneqarnera aammalu sullivimmi maleruagassat erseqqissut atorlugit qanoq pinngitsoortinniarnissaannut ilitersuut.

At-ilitersuut D.4.3-3, juni 2011, nutartigaq december 2015. Sullivik qanoq isilluni suleqatigiinnikkut nakuusernerit pinaveersaatinniarninerinut aqunniarneranullu sulliviup pisussaassutaanut ilitersuut.

[håndbog om psykisk arbejdsmiljø](#)

<http://voldsomudtryksform.dk/>

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

¹⁹ At-ilitersuutit danskit inatsisaanut tunngapput, kisianni suleriaatsitut pitsaasutut kalaallit inatsisaasa malinneqarnissaanut isigisaallutik.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Pimmattaaneq tiinganiakujuffigineqarnerlu

Pimmattaanerup, nakuusernerup siorasaarinerullu assigiinngissutaat

Sullivinni Nakkutilliisut pimmattaaneq nakuusernermiit siorasaarinerumiillu immikkoortippaat, kina taamatut iliuuseqarnersoq.

Pimmattaaneq suleqatiniik aqutsisuniillu pisarpoq.

Suleqatit atuartunit, napparsimasunit, atuisunit, sullitanit imaluunniit pisiniartunit pimmattarneqarpata, tamanna nakuuserfigitinnertut siorarsarneqarnertulluunniit taaneqarpoq (nakuuserfigitinneq siorasaartinnerlu pillugit immikkoortoq takusiuk). Taamatut immikkoortitsinermit pissutaavoq pinaveersaartitsinerit naleqquttut assigiinnginneri, apeqqutaalluni pineqartoq “iluaniik” saassunneqarnersoq soorlu pimmattartinnermi, iliuutsit suleqatiniik aqutsisuniilluunniit ingerlanneqartut, imaluunniit “silataaniik” soorlu nakuusernerit siorasaarinerillu.

Pimmattaanerup isumaa:

Pimmattaaneq ima isumaqarpoq:

- Inuup ataatsip imaluunniit arlallit akulikitsumik sivisuumillu – imaluunniit sakkortuumik arlaleriarluni – inuk ataaseq arlallilluunniit narrunarsarpagit.
- Inuup pineqartup iliuuserineqartut nakkarsaasutut kanngunarsaasutulluunniit isigippagit.
- Inuk pineqartoq narrunarsaanernut imminut iluamik illersorsinnaanngikkuni.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tiinganiakuuffigitinneq, pimmattaaneruvoq allaaneq

Pimmattaanerit tiinganiakuuffigitinnermik iluseqarpata, tiinganiakuuffigineqarnertut isigineqarput. Tiinganiakuuffigitinneq tassaavoq malersuineq allatut ilusilik. Tullinnguuttuni isummap imarisaa 'pimmattaaneq' atornerarpoq, taassumalu iluaniilluni tiinganiakuuffigitinneq.

Pimmattartittup pimmattagaanertut misigisaa pimmattaanerup isumaani qitiuvoq. Apeqqutaanngilaq pimmattaasoq pimmattaaniangikkaluartoq.

Pimmattaanermut assersuutit:

Pimmattaanerit assigiinngitsutigut anninneqarsinnaapput:

- Oqaaseqaatit misigissutsinut annernartut
- Ingutsinerit
- Pivusorsiunngitsumik akisussaafimmik sulianilluunniit arsaarinninnerit
- Pivusorsiunngitsumik nakkarsaanerit imaluunniit pisinnaatitaaffiaanerit, soorlu ukioqqortussuseq, suussuseq, upperisaq, sumiuussuseq, kinguaassiuutilluunniit atornerat pissutigalugit.
- Oqaloqatiginninniaraluarnermi akeqqersimaarnerit imaluunniit nipangersimaarnerit
- Paasissutissanik tunuarsimaartitsineq

Pimmattaanerit, tiinganiakuuffiusutut ittut ima anninneqarsinnaapput:

- Piumanngisamik attuualaarinninnerit
- Piumanngisamik taqassinartumik quujassuaanerit
- Piumanngisamik ilaqarnissamik oqaatsitigut kajumissaarutit

Tiinganikuuffigineqarneq pisoq nalinginnaasuuvoq malunnaatilik, oqallisigeqqusaanngitsoq pigiliutilinnagaasinnaallunilu. Suleqammut ataatsimut nuannersinnaasoq, allamut narrunarsaanerusinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tiinganiakujunneq pinngitsaalinerusinnaavoq, kisianni amerlanertigut annikinnerusutut saqqummersinnaalluni, soorlu piumanngisamik kinguaassiutitigut piumaneqarneq, soorlu attuualaarinninnerit, taqassinartumik

quujassuaatit kajumissaarinerillu. Aamma suussutsimik uumisaarinerit, tassa suliffimmi pissutsit suussutsip

aappaanik uumisaarinernik, soorlu oqaatsitsigut oqaatsitiguunngitsorluunniit periuusit kinguaassiutitut tunngasut, ilaannut nikanarsaanertut kanngunarsaasinnaasutullu tiguneqartut. Uumisaarineq suleqatiniik aqutsisunilluunniit takkussinnaavoq, peqataanertigut imaluunniit oqaaseqannginnikkut akuersinikkut.

Pimmattaanerup kinguneris

Pimmattaanerit peqqissutsumut sakkortuumik sunniuteqarsinnaapput, ajoqusernartuusinnaallutik. Ingasammik inuit akornanni mattussaaneq pimmattaanerup kingunerusinnaavaa. Inuiaqatigiinnit mattussaanerup kingunerisinnaavaa toqqammaviusumik akuersaartuuneq imminut isummanit ilimagisanillu, inunnillu allanik ajunngitsumik pineqarnissamut ilimagisat imminut atuuttut inuillu allat ajunnginnissaannut ilimagisat, nunarsuullu najukkatta toqqissisimasuumik najornissaanut ilimagisat annaaneqarsinnaapput.

Pimmattagaasutut inuttut naleeruttutut misiginartarpoq, imminullu upperineq aamma appariartarluni, tamanna isumaqarpoq suliassamut naammassisinnaanissamut upperisaarunneq. Pimmattagaaneq stressimik kinguneqarsinnaavoq, nappaatinullu taassunga tunngasunut soorlu isumatsassimaangaarneq uummatikkullu nappaatinut, ilaatigullu sakkortuumik nalaataqarsimanerup kingunerisaanik tarnikkut uippakajaarneq (PTSD).

Pimmattaanermut pissutaasut

Pimmattaaneq arlalitsigut pinngortarpoq akerleriittoqarnermi annertusiartortumi, pissaanerni oqimaqatigiikkunnaarnerni, eqqugaasup imminut illersorsinnaajunnaarneranik kinguneqartumik.

Aamma makku pissutaasinnaapput:

- Suliassaqaangaarneq
- Ataqqineqannginneq isummallu pigiutiliinnakkat
- Imminnut ilisimasaqannginneq, inuiaqatigiinnut imminnullu killissarititaasunik ilisimasaqannginneq.

Sillimaniarnermut gruppi pimmattaanernut iliuuseqarnissamut periarfissai

Sulisoq ajortumik pineqartutut misigisimappat aqutsisumullu imaluunniit sillimanermut sinniisumut oqaatiguniuk, imaluunniit aqutsisutut uumisaarinninnernik pimmattaanermullunniit malugisaqaraanni, tamanna ilumoorussamik tiguneqassaaq ingerlaannarlu iliuuseqarfigineqassalluni.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Aqutsisut iliuuserisinnaasaat:

- Peqataasut oqaloqatigilugit
- Paasiniarlugu suna pimmattaanermut aallarniutaasimasoq
- Avataaniik siunnersortinik ikiortissarsiornissaq
- Gruppip/immikkoortoqarfiup/sulliviup iluani pissutsinik eqqumaarinninneq. Immissinnut attavigeeqatigiinnerse qanorlu ulluinnarni akerleriittarnernik aaqqiiniarnersusi.
- Pimmattaanerup pinaveersaartinneqarnissaanut nakkutiginninneq
- Aqutsisup nammineq pimmattaanermi peqataannginnissaa eqqumaffigalugu

Sillimaniarnermut sinnisup sulisumut oqaatigisinnaasai:

- Naaggaarsinnaaneq. Sapinngisamik siullermik killivit qaangerneqarnerini.
- Naaggaarit aallanik uumisaarisunik/pimmattaasunik naammattuugaqaruit.
- Nalornileruit allamiik ikiortissarsiorneq, soorlu sillimaniarnermut sinniisumik, sulisut sinniisaannik suleqammilluunniit.
- Suleqativit akerleriinnerinik naammattuugaqaruit, namminneq ajornartorsiummik aaqqinnissaanut kaammattuigit. Tamanna pimmattaanermik pinaveersaartitsinerup periarfissat ilagaat.

Misigissutsinut piumasaqaatit annertuut

Misigissutsinut piumasaqaatit annertuut isumaat

Inunnik suliaqarnerni atassuteqarnernik pitsaasunik suleqatit sullitallu, innutaasut, napparsimasut akornanni pilersitsisoqarsinnaavoq (kingorna avataaneersunik taagorneqartunik). Tamanna isumaqarpoq, sulisut, inuit avataaneersut iliuuserisaannik naaperiaanissamut paasinnisinnaanissaanullu inissinneqassasut, sapinngisamik paasinninnermik sungiussinnermik, tamatumanilu misigissutsikkut inunnut avataaninngaanneersunut ajornartorsiutaanullu qanillivallaarnani.

Inunnik avataaninngaanneersunik attuumassuteqarneq toqqammaviusumik atugaavoq peerneqarsinnaananilu.

Misigissutsinut piumasaqaatit aamma ukuusinnaapput:

- Allat misigissusaannik imaqsarsinnaaneq aqutsisinnaanerlu
- Nammineq misigissutsinik qisuariarnernillu aqutsisinnaaneq
- Nammineq misigissutsinik naqisimanninneq toqqorsisinnaanerlu.

Misigissutsinut piumasaqaatit suliap qanoq ittuuneranut apeqqutaassapput. Inunnik paaqqinnittunut kiffartuussisunullu, soorlu misigissutsinut piumasaqaatit nalinginnaasumik annertunerussapput sanilliutissagaanni niuernermik sullissinnermillu suliaqartunut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inuit avataarneersut iliuusaat suut sulisut aqussavaat?

Inuit avataaneersut soorlu ukuusinnaapput, siorasaarisut, nakuusertut allatulluunniit sulisunut ajortumik iliuuseqartut. Inuit avataaneersut iliuusaat sakkortuneruppata, siumut oqaatigiuminaanneruppata sulisunullu sammitinneqarpata sulisunullu, misigissutsinut oqimaannerussapput.

Sillimaniarnermut peqqissutsimullu navianarsinnaasut:

Pinaveersaartitsineq misigissutsitigut piumasaqaataat annertuut oqimaatigiinngippata stressilernissaanissamut navianartoqarsinnaavoq stressimullu tunngasunik nappaateqalernissamut, soorlu annilaanganeq, isumatsassimangaarneq, uummatikkut nappaateqalerneq aamma nukissaarunneq.

Qanoq isinerani piumasaqaatit annertuallaalertarpat?

Piumasaqaatit annertuallaalersinnaapput, sulisut:

- inunnut aqqikkuminaatsunik ajornartorsiutilinnut attuumassuteqarunik
- persuttarneqarnissamik siorasaartikkunik
- inunnik naapitaqartarunik, pakatsissutiminnik sulisumut aniatitsisartunik, sulisup aalajangiisariaqarnera naammagittaalliutigalugu.

Pisoqartarneranik naliliinerit

Akulikitsumik sullivimmi toqqammaviusunik pissutsit tamakkisumik peerneqaarsinnaangitsut eqqartorneqartamata, pinaveersaartitsiniarneq annertuumik eqqumaffigineqassaaq.

Pinaveersaartitsineq pisoqartarnerlu oqimaatigiissapput. Tamanna **Model 1, "Oqimaalutaavik"**-mi takutinniarnearpoq.

Soorlu pisoqangaatsiartarpat (oqimaalutaavimmi saamerlermiittut amerlappata), navianartuusinnaasut annertussusaannut **naleqquttumik** sulliviup iliuuseqarnissaa pingaartuuvoq, tassa pinaveersaartitsinerit isumannaassamassuk, sulisut inuit avataaneersut attumassuteqarfigisinnaanissaanut misigissutsikkut qaniffigivallaannginnissaat.

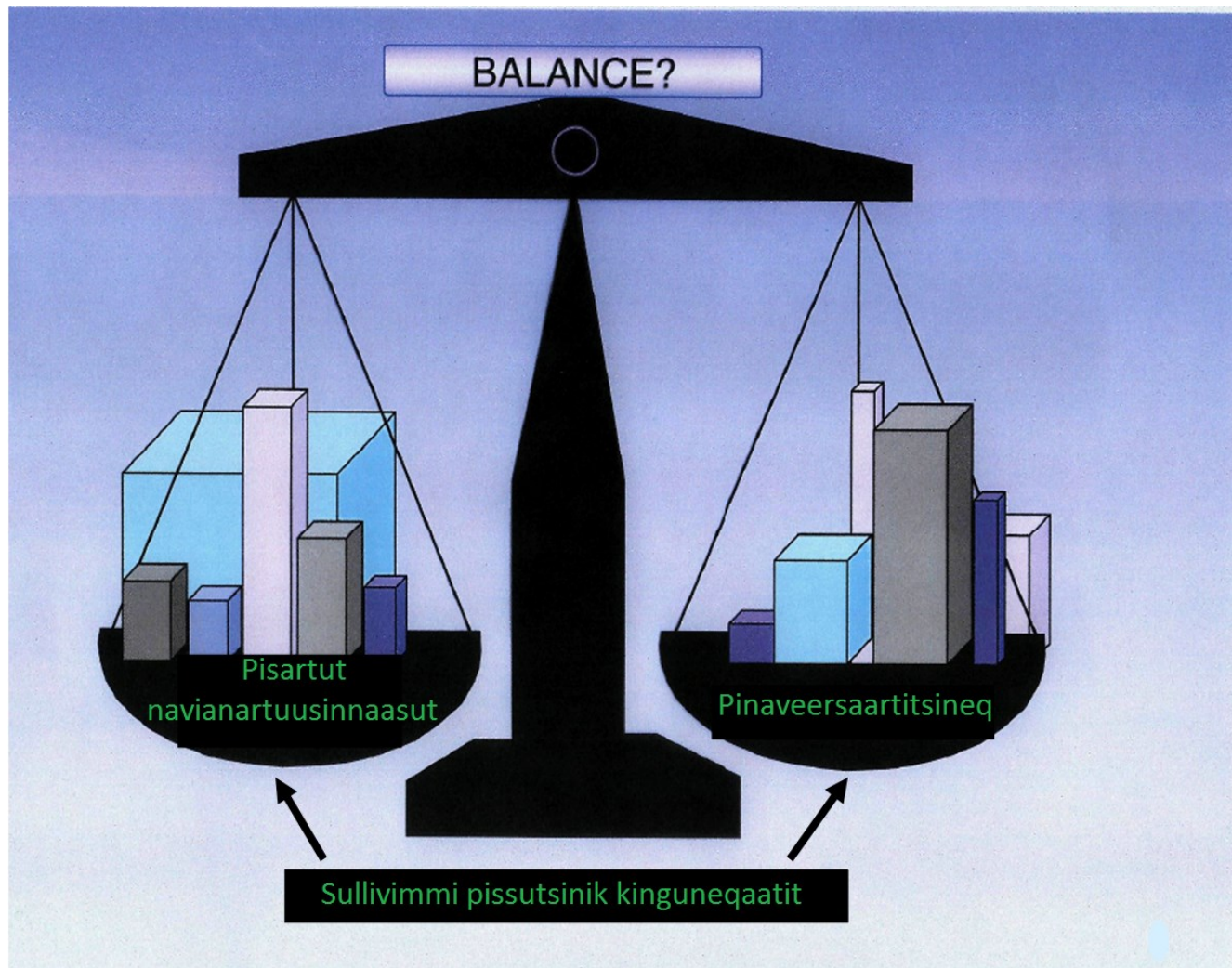
Misigissutsinut piumasaqaatit annertuppata, kisiannili pitsaaliuineq annikilluni (oqimaalutaammi talerperlermi annikillutik), oqimaalutaq kinngussaaq taamaalillunilu sulisunut kingunipiloqassalluni, soorlu:

- Sulisut pimoorussinerisa annikillineri
- Ineriartortitsineq unittooqqasoq.
- Anguniakkat malinneqanngitsut

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Model 1, "Oqimaalutaavik"

Pinaveersaartitsineq pitsaanerpaq tassaavoq sullissinermi artorsaatit **annikillinissaat**, tassa attaveqarneq toqqammavittut piumasaqaataammat. Soorlu assersuutigalugu tamanna pisinnaavoq inuk/inuit avataaneersut artorsartitsinerisa annerpaamik annikillisinneqarnerinik.

Soorlu assersuutigalugu tuniniaanermik sullissinermillu sulinerit pillugit erseqqissumik ilisimatitsissutit, inuit pineqartut pakatsinartumik sullinneqarnerlunissamik ilimasuutigigaluagaat annikillineqarsinnaapput.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni pædagogikki atorlugu passussinissamut iliuuseqarnissamut isuma pitsaasuusinnaavoq, najugaqartut/meeqqat annertunerusumik ineriartornissaminut sulisunullu attaveqatigiinnerannut akisussaassusermik tiguisinnaalersitsisoq, taamatullu iliuuserisinnaasaat artornartut annikillisarneqarsinnaallutik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tamatuma kingorna pinaveersaartitsineq attaveqarnermi artornartut peerneqarsinaanngitsut uliarineqarnissaannut **atorsinnaalissaaq**. Tamanna pisinnaavoq soorlu sulisunut periarfissaqartitsigaanni sullivimmi artornartut oqallisiginissaannut. Angerlarsimaffinni ikiortinut tunngatillugu, soorlu assersuutigalugu innuttaasut iliuusaannik narrujuummersitsisinnaasunik imaluunniit qunusaarinerusinnaasunik nalaataqarnermi qanoq iliuuseqarnissamik oqaloqatigeereersimanissaq. .

Sillimaniarnermut gruppi iliuuseqarnissamut periarfissaat misigissutsinut piumasaqaatit annertuut pillugit.

- Aqutsisunik suleqatinillu ikiortinneq annertoquteqarnerlu – ilagalugu periarfissaqarneq misigissutsinut artorsaatip suliarinissaanut – soorlu ataatsimiinnermi, nakkutiginninnermi il.il. Soorlu suleqatinik aqutsisunillu nersugaaneq suliap sunniutaanik malugisaqarneq. Suliami anguniakkat erseqqissut anguneqarsinnaasullu. Suliamik nalilersuineq. Paarsisut paarlaanneranni tunniussineq, suleqatinik aqutsisunillu siunnersuiqatigiinnerit akerleriinnerit pillugit. Suliami artorsaatit pillugit oqaloqatigiinnerit akulikittut.
- Pilersaarusiornermi oqaasissaqartitaaneq, tulleriaarinnermut suliarineqarneranullu Soorlu sulianik agguaaneq, suliassat annertussusaat, unitsiarfiit, suleriaatsit suut atorineqarneri, kikkut suleqatigissanerlugit, suliap ingerlanneqarnera anguniagaalu.
- Ilitsersuunneqarneq, sungiusarneqarneq ilinniarnertu Soorlu ataqatigiissillugu sungiusarneqarneq inuit avataaneersut sullinneqartut pillugit. Sulliviup anguniagaanik suliap pullavianullu ilisimanninneq.

Suliassatut nammakat annertuut piffissaaleqinerlu

Isumaa

Suliassatut nammakat annertuut piffissaaleqinerlu takussaasarpog, suliaq piffissarlu piffissarititaasog, isumaqarpat sukkasuumik sulisariaqarneq, sivisuumik unitsiarfeqanngitsumik imal. ass. sulisuusut iluamik periarfissaqanngitsut timikkut tarnikkullu iluarseqqinnissamut qasuersaarnermullu.

Suliassatut nammakat annertuut piffissaaleqinerlu aamma taaguuteqarpoq amerlassutsitsigut piumasaqaatit²⁰

Pisoqarfiusut

Suliassatut nammakat annertuut piffissaaleqinerlu pineqassappat, **sivisuumik ingerlasimassaaq**. Naammanngilaq, immikkoortortaqaqfimmi/sullivimmi suliassat amerlanissaat. Suliassatut nammakat

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

²⁰ Amerlassutsitigut piumasaqaatit tassaapput sulisup qanoq annertutigisumik suliassanik piumasaqaatilinnik sullivimmi suliassitsittarnerannut. Soorlu makkuusinnaapput suliassat annertussusaa, sukkassusaa, piffissarititaq anguniarlugu erloqinartoq, suliassat ilimaginngisat pissutigalugit piffissaaleqineq, suliffiup avataani atorineqarsinnaaneq.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

annertuut piffissaaleqinerlu pineqartillugit sullivimmi amerlassutitsigut piumasaqaatit pineqarput, soorlu:

- Suliassat amerlasuut angumeralugu naammassisassat
- Piffissakittarneq
- Ulloq naallugu sukkasuumik sulineq
- Piffissaaleqineq pissutigalugu unitsiartarfeqannginneq, ulluqqeqqarneq ilanngullugu
- Ullut sapaatip akunnerani suliffiusut amerlasuut
- Ferianik ullunillu sulinngiffeqarfinnik atorunnaarsitsinerit

Saniatigut aamma:

- Suliassat, naammassisassat, naammassineqanngitsut
- Piffissaliussat killingi suliassallu killingi, eqqorneqarsinnaanngitsut
- Suliassap sullissinerullu pitsaassusaanik eqquutsitsiniarnermut ajornartorsiutit
- Tamaviaavilluni sulineq pissutigalugu naammagittaalliortorpassuit
- Piffissaaleqineq pissutigalugu ajutoornissamut ulorianartut.

Taamaattoqarpat, sulisut aqqeqqinnissaminnut qasuersaarnissaminnullu periarfissaqarnissaannut ajornartorsiuteqarpoq.

Ataani takusinnaavat qanoq suliassatut sullivimmi nammakkat annertuut piffissaaleqinerlu isikkoqarsinnaanersut.

Assersuut

Sulisut ima inissisimapput, suliassaqartoq, naammassinngisanik, imaluunniit piffissaq eqqorlugu naammassinngisanik, naammassinnginnerit piffissarlu eqqorlugu naammassinnginnerit suliffiup tungaatigut akuerineqarsinnaanngitsumik kingunipiloqarsinnaasunik.

Pædagogit isumassugassaminnik sumiginnaanerat.

Socialrådgiveri, inatsimmut eqqortumiinnginnera (inulerinermut inatsiti) imaluunniit pilersaarusanik eqquutsitsinnginneq, sullissinermut piffissat imaluunniit utaqqinermit qularnaveeqqutit.

Sillimaniarnermut peqqissutsimullu ulorianaatit:

Sullivimmi nammakkat annertuut piffissaaleqinerlu stressertitsisinnaavoq, qasutitsisinnaavoq sininnaveersitsillunilu. Saniatigullu navianaateqarsinnaalluni ukuninnga pinissamut:

- Stressi
- Stressimullu nappaatit attuumassuteqartut, soorlu annilaanganerit, isumatsassimangaarnerit uummammillu nappaatit

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaniarnermut gruppip iliuuseqarnissamut periarfissaat sullivimmi nammakkat annertuut piffissaaleqinerlu pillugit.

Ataani allattorsimapput iliuuserineqarsinnaasut pinaveersaartitsiniarnermut assigiinngitsut:

- Anguniakkanut, inernernut suliaassanullu tulleriiaarinernut malittarisassanik sananeq.
- Naleqquttumik suliaassamik aaqqissuussineq anguniakkanik piffissaliinernillu naammassineqarsinnaasunik.
- Ammasumik erseqqissumillu attaveqatigiinneq.
- Sulisut sapinngisaannut naleqquttumik suliaassanik akisussaaftinnillu agguaneq. Taamaasilluni sulisut suliap pilersaarusiorneqarneranut sunniutaat allisinneqarluni.
- Isumagalugu sulisut suliap pilersaarusiap suliaassallu takkuteriataartut isumannaatsumik suliarisinnaanissaannut.
- Ersersitsineq, suna pitsaasumik suliaannersoq, taassumalu iluani qanoq sulisut suliaat taakkulu inernerisa nersorneqarnissaat suleqatinillu aqutsisunillu ataqqineqarnissaannut.

Nakuuserneq siorasaarinerlu

Nakuusernerup siorasaarinerullu isumaat

Nakuuserneq siorasaarinerlu sullivimmut tunngasut, taassumalu ataaniittut siorasaarinerit allatullu narrunarsaarinerit, sullissisumut iliuuserisat. Nakuusernerit suliffiup piffissaata iluaniisinaapput avataanilu. Nakuuserneq siorasaarinerlu assigiinngitsorpassuarnik timikkut tarnikkullu qisuariaateqarsinnaapput. Pilersinnaallutillu, sulisoq timikkut ajoqusinngikkaluarlugu.

Nakuusernerit immikkoortinneqartarput timikkut nakuusernarnik tarnikkullu sakkortusaarfigitinnermik, soorlu:

- Saassussinerit
- Qimitseriaanerit
- Savimmik kapisinerit
- Tukunninnerit
- Tillussinerit
- Ajassinerit
- Naalliinerit
- Milorsinerit
- Kiisinerit
- Qitsuaanerit
- Qitseraanerit

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tarnikkut sakkortusaarfigitinnerit tassaapput siorasaarinerit allatullu narrunarsaarinerit, soorlu:

- Inuunermut siorasaarinerit
- Sullivimmut aserorterinissamut siorasaarinerit
- Sulisup ilaqutaannut kammalaataannullu tunngasunik siorasaarinerit
- Sulisut namminneq pigisaat pillugit siorasaarinerit
- Uumisaarineq, sms-ikkut, mail-ikkut, internettikkullu soorlu facebook-ikkut
- Kanngusaarinerit
- Inuak atorlugu qungatsikkut toqutsisuusaarnerit
- Titartakkakkut

Sullivimmi nakuusernernerut pissutaasut

Sullivimmi nakuuserfigitinnissamut ilimanasunneq nalinginnaasumik sumi suliffeqarnermut attuumassuteqartarpoq. Sulliviit inulerrisut allanit nakuuserfigitinnerusarput.

Sulliviit assigiinngitsut pingasut ingasammik eqqugaasarput:

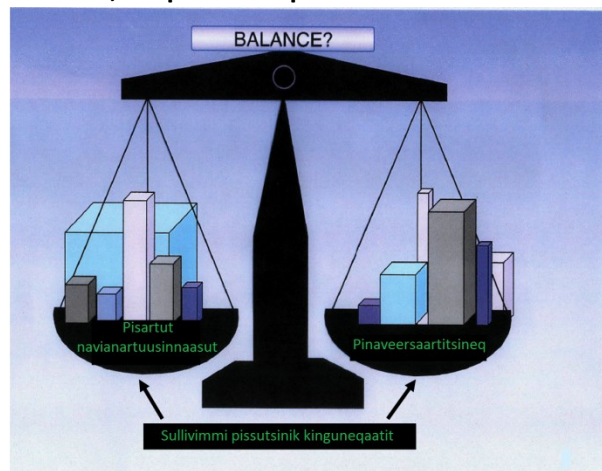
- Sulisut, nakkutilliisut imaluunniit inatsisitigut piginnaasallit, soorlu isertitsivimmi sulisut politiillu.
- Sulisut avammut qisuariarsinnaasunut attuumassutillit, soorlu paaqqinnittarffinni sulisut, napparsimavinni pisorta qarfinnilu sulisut.
- Sulisut, nalilinnik nakkutilliisut, soorlu aningaasanik, nakorsaatinik, soorlu pisiniarfiit aningaasaateqarfiillu.

Nakuusernerit siorasaarinerillu pisarneri

Sullivimmi toqqammaviusumik pissutsit nungusarneqarsinnaanngitsut pineqakajuttarmata, pinaveersaartitsineq immikkut ukkatarineqassaaq.

Pisoqartarnera pinaveersaartitsinerlu oqimaaqatigiissapput. **Model 1 "oqimaalutaq"** nakuusernernerut siorasaarinerinullu naliliinermut atoqqissinnaavoq.

Model 1, "Oqimaalutaq"

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Soorlu nakuusernerit siorasaarinerillu pisaqattaarpata (oqimaalutami saamerlermiittut amerlippata), pingaarpoq sullissivik aallartitaqassasoq, navianartuusinnaasut oqimaaqataannik, tassa pinaveersaartitsinerit isumannaassavaat, sulisut inuit nakuusertut siorasaarisullu sullissinnaaniassagamikkit, misigissutsikkut eqqortippallaarnatik.

Misigissutsinut piumasaqaatit amerlappata, kisianni pitsaaliuineq annikilluni (oqimaalutami talerperlermi annikillutik), oqimaalutag kinggussaaq taamaasillunilu sulisunut kingunipiloqassalluni, soorlu:

- sullivimmi annilaanganeq
- "Tarzansyndrom" – nakuusertoqarnissamut ilimanassuseq, atugariinnarneqassasoq.
- nakuusertariaqarnerit arlallit
- tusaamanerlunneqarneq

Sillimaniarnermut gruppip periarfissai nakuusernerit siorasaarinerillu pillugit

Nakuusernerit siorasaarinerillu ilimanaatai annikillisarniarlugit, suut pilersitsisarnersut apeqqutaallutik taamatullu pinaveersaartitsinissamut oqimaalutaanissamut, sulliviup uku misissorsinnaavai:

- Nakuuserneq, siorasaarinerit narrunarsaarinerillu suuneri.
- Nakuusernermut nakuusernissamullu siorasaarineritut iliuuseqarnissamut pilersaarusioneq.
- Sullivik nalilernissaa naammattunik isumalluuteqarnerisq avammut qisuariarsinnaasunik inoqarnissaq.
- Isumakkeerlugu sumiiffiit naleqquttut, nakuusernermut siorasaarisogarnermullu ilimanaatit millisinniarlugit.
- Isumannaarlugu nakuusernerit siorasaarinerillu allattorneqarnissaat, ineriartornera malinneqarsinnaaniassammat kingusinnerusukkullu pinaveersaartitsineq nalilerneqarsinnaaniassammat.
- Isumannaarlugu malittarisassaqaarnissaa, qanoq sulisut ataasiakkaat qisuariassanersut, nakuusertoqarnermi nakuuserniartoqarnermiluunniit, tamassumalu ataani ikiortissamik qaaqqusisinaanermik.
- Isumannaarlugu malittarisassanut paaseriaatsinik assigiiaartitsineq, taamaasilluni aqutsisut sulisullu ataatsimut, inunnik avataaneersunik iliuuseqartunik, assigiimmik suna akuerineqarsinnaanersog , qanorlu iliortoqassanersog iliuuserisat akuerineqarsinnaanngitsut annikillisiniarlugit.
- Isumannaarlugu sulisut tamarmik inunnik avammut iliuuseqarsinnaasunut sullitaqarsinnaanissamut piginnaaneqarnissaat.
- Isumannaarlugu taartaasut ilinniartinneqarnerata eqqumaffigineqarnissaa, nakuusernermut siorasaarinerimullu ilimanaatinut tunngasunik.

Nakuusernarnik siorasaarinerinillu pinaveersaartitsineq, nalinginnaasumik sulliviup ingerlaartuattittariaqarpaa. Inuit sulisunut nakuusertartut siorasaarisartullu peerussinnaapput, allallu takkullutik, allaanerusumik nakuusersinnaasunik siorasaarisinnaasunillu, allatut pinaveersaartitsineqartarialinnik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Peqqinnikkut qisuariarneq nakuusernermut siorasaarinermullu

Timikkut tarnikkulluunniit nakuusernerit arlalinnik malunnaateqarsinnaapput. Pinngorsinnaallutik, sulisut timikkut ajoqusersut apeqqutaatinnagit. Misigisimagaanni, timikkut nakuuserfigitissinnaalluni, timikkut tarnikkulluunniit sunniuteqarsinnaavoq.

Sunniutit timikkuusinnaapput, soorlu uummatip tillerera sukkatsittoq, qasuneq sininnaveernerlu.

Sunniutit aamma tarnikuusinnaapput, soorlu kamanneq, pisuusutut misigisimaneq, qununeq, uumitsajaneq, imminut upperiunnaarneq soriarsinnaanngitsutullu misigineq.

Eqqarsartariaatsitigut sianiginnitsitsigullu aamma sunnertittoqarsinnaavoq, soorlu piviusuunngitsorsiorneq, paatsiveerunneq eqqaamasaatitigut ajornartorsiorneq, sianiginninneq isumaliorulunnerlu. Pissusimigullu sunnertinnerit, soorlu uiverneq aamma susinnaajunnaarneq pisinnaavoq.

Qisuariaatit ingerlaannaq takkussinnaapput, sapaatip akunnerata siulliup iluani, imaluunniit pisoqarnerup kingorna kingusinnerusukkut. Amerlanerpaat nakuusersortoqareernerup kingorna qisuariaateqartarput. Tassa nalinginnaasut, qisuariaatsit inuppalaartut, nuanninngitsut, kisianni nammineerlutik ulorianaateqanngitsut.

Allani qisuariaatsit kingusinnerusukkut takkussinnaapput, taakkullu aallaqqaammut sunnertissimanngitsutut pisinnaallutik. Qisuariaatsit qaangiuttuusinnaapput imaluunniit ataavaartuusinnaallutik.

Assigiinnegeqaat, qanoq, qaqugu qanorlu sivilutigisumik ataasiakkaat qisuariaateqarsinnaasut timikkut tarnikkulluunniit nakuusersortoqarsimatillugu.

Sulisut misilittagaat, pisunik assingusunik, aammalu taakku qanoq iliuuserisimaneqarnerisut pingaarsinnaavoq. Piffissap ingerlanerani arlaleriarluni misigisaqarsimagaanni, annikitsumik misigisaqaqqikkaanni, sakkortuumik qisuariaateqarsinnaavoq. Taamaattumik pingaarpoq pisimasut annikinnerit aamma eqqumaffiginissaat, tarnikkut iikiueqqaarneq malillugu ([Link](#))

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 1 – Sullivinni tarnikkut atukkat

Suliassaq 1: Video1 – Banki <https://www.youtube.com/watch?v=uj179fegBis>

Marlukkaarlusi apeqqut oqallisigisiuk 5 min. Ingerlanerani. Kingorna ataatsikkut ingerlanneqassaaq.

Suliassap akissutaa

Bankimi sulisoq qanoq misigititaava? Ikkataanerua/uumisaarinerua/Misigissutsinut piumasaqaatit annertuut/nakuuserfigitinneq aamma nakuuserfigitinnissamut siorasaartinneq? Akissut tunngavileruk.

Tamakku pinngitsoortinneqarsinnaappat tamakkiisumik? Tunngavileruk

Sullivik qanoq iliorsinnaava assinganik pinaveersaatitsiniarluni? Tunngavileruk.

Pequtilersorneqarnera qanoq igaasiuk? Tunngavileruk.

Sullivik immikkut iliuuseqartariaqarpa taama pisimasoqartillugu? Nassuiajaruk tunngavilerlugulu.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmik naliliineq (APV)

Imarisaa

APV-p siunertaa	186
APV sunaava? Sullivimmik naliliineq?	186
Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu	187
APV-mi sullivinni pissutsit.....	189
Qanoq APV aallartinneqartarpa	190
APV-p erseqqissaneqarnera (alloriarneq siulleg)	191
APV-mik nalilerneqarnera (alloriarnerup aappaa)	193
APV-p suliamik patsiseqartumik sulinngiffeqarnermut ilanngunneqarnera (alloriarnerit pingajuat)	194
APV-p tulleriiaarneqarnera suliasamullu pilersaarusionera (alloriarnerit sisamaat)	194
APV-p nangitsinera (alloriarnerit tallimaat)	196
APV immikkoortoq.....	196
Suliassaq 1 - APV.....	197
Ilanngussaq 1- Erseqqissaanissamut skiimat.....	198

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

APV-p siunertaa

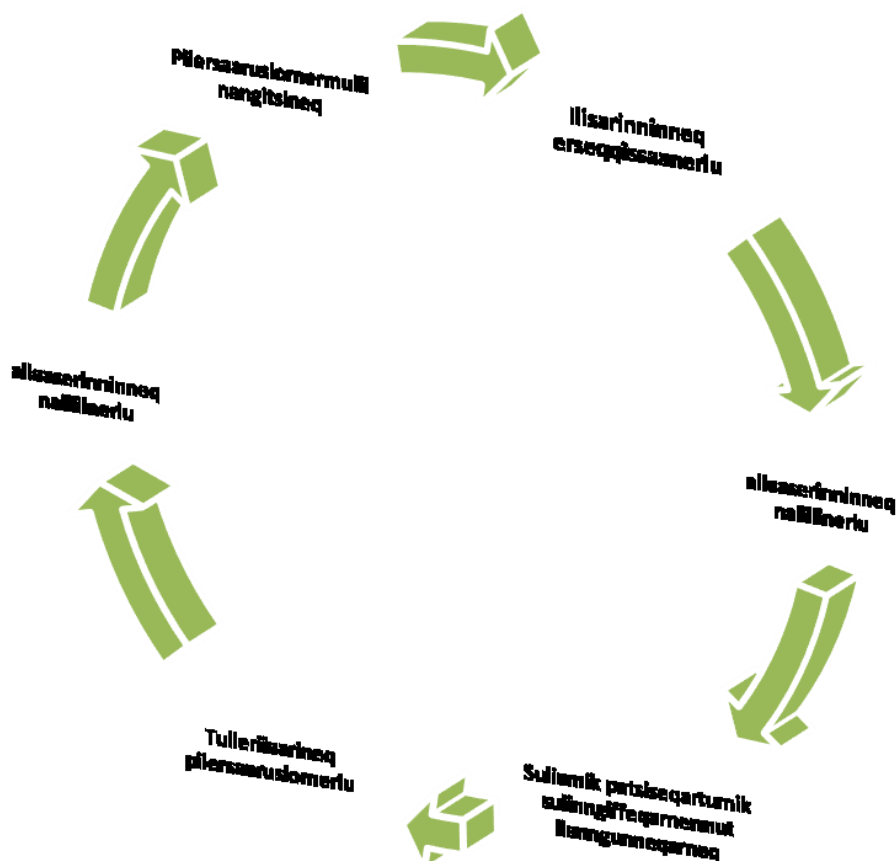
APV-p siunertarivaa sulliviup sullivimmi pissutsit pingaarnerit tamaasa isigissagai aammalu ataqatigiisumik ingerlaartumillu sullivimmi pissutaasinnaasut aaqqinniarneri. Sullivik APV atorlugu tamakkiisumik isiginninnera, sullivimmut angusassamut, pilersaarusiornermut sullivimmilu pissutsinik tulleriiaarnermullu ajornannginnerulersitsisarpoq.

APV sunaava? Sullivimmik naliliineq?

APV sakkuuvoq, sulliviup atorsinnaasaa sullivimmi pissutsinik suliniarnermi ataqatigiissaariniarnermut pissutsinullu iluaqutaasinnaasoq.

APV tallimanik alloriarneqarpoq:

1. Sullivimmi pissutsinik erseqqissaaneq
2. Erseqqissaanerup nalilersorneqarnera aamma pissutsini ajornartorsiutit paasisat.
3. suliamik patsiseqartumik sulinngiffeqarnermut ilanngunneqarneq
4. tulleriiaarineq suliasamullu pilersaarusiorneq

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu

Inatsit Nalunaarutillu

Beskæftigelsesministeriap inatsisaanut nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-meersoq ([Link](#))

Kalaallit Nunaanni sullivinnik nalilersuinerit pillugit nalunaarut – Nal. Nr. 1168 - 8. oktoberi 2007 ([Link](#))

Ilitersuutit

Sullivinnik nalilersuinerit - GL.4.1 - december 2007 ([Link](#))

Inatsit, nalunaarutit tigusat pingaarnerit

Kalaallit Nunaanni sulinermit avatangiisit pillugit inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. Okt 2005-meersoq

§ 11 a. Sulisitsisup isumagissavaa suliffimmi isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu pissutsinik suliat suunerat, suleriaatsit aamma sulianik ingerlatsinerit atorineqartut, aamma sulliviup annertussusia aaqqissuussaanelu tunngavigalugit allaganngukkamik naliliiffiginnittoqarnissaa. Suliffimmi naliliiffiginnissut sullivimmiititaassaaq sulliviullu siulersuisuinit, sulisunit aamma Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit takuneqarsinnaassaaq. Suliffimmi naliliiffiginnissut suliat, suleriaatsit aamma sulianik ingerlatsinerit il. il. allannguuteqaraangata, allannguutillu taakku sulinermit isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu sunniuteqartussaangaangata, iluarsaanneqartassaaq, akuttunerpaamilli ukiut pingasunngorneri tamaasa.

Kalaallit Nunaanni sullivinnik nalilersuinerit pillugit nalunaarut – Nal. Nr. 1168 - 8. oktoberi 2007

§ 3 Imm. 3. Periutsimik sorlarmik atugaqarluni sullivimmi nalilersuinermit suliaqartoqassanera sulisitsisup nammineq toqqarsinnaavaa. Taamaattorli periutsimi toqqakkami nalilersuinerup makkuninnga imaqtinnissaa isumannaarneqassaaq:

- 1. Suliffiup sullivimmi avatangiisaani pissutsinik suussusersillunilu erseqqissaaneq, tassunga ilanngullugu sulliviup avatangiisaani ajornartorsiuteqarnerisooq, kiisalu ajornartorsiutit suussisii annertussusaallu.*
- 2. Aaqqiissutissat pisariaqartitat aallarnisarnissaannut suliffiup sullivimmi avatangiisiini ajornartorsiutaasut nassuiarneri nalilernerilu, tassunga ilanngullugit ajornartorsiutit suussusii, pingaaruteqassusii annertussusiilu, kiisalu ajornartorsiutinut patsisaasut.*
- 3. Suliffiup sullivimmi avatangiisiini ajornartorsiutaasut imaalliallaannaq aaqqiivigineqarsinnaanngitsut aaqqiiviginissaannut periusissatut pilersaarutit tulleriiaarfiginera inissitsiternalu. Ajornartorsiutit paasineqartut aaqqiivigineqarnissaannut qanoq tulleriiaarlugillu qanoq akulikissuseqarnissaat pilersaarummi allassimassaaq.*
- 4. Periusissatut pilersaarummik qanoq malitseqartitsinissamut malittarisassat, tassunga ilanngullugu pilersaarutit piviusunngortinnissaannut kia akisussaassuseqarnera, kiisalu periusissanik aallarnikkamik nakkutiginninnermik misissuinnermillu qaqugukkat qanorlu pisoqartarnissaa, kiisalu aaqqiissutissatut aallartinneqartut naammanneri, periusissatullu pilersaarut iluarseqqittariaqarnerisooq il.il.*

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Suliffimmik naliliiffiginnissut ilaqartinneqassaaq sullivimmi avatangiisitigut ajornartorsiutinik sulliviup isummerfiginiagassaanik qanorlu iliornikkut tamakkua aaqqiivigineqarnissaannik. Naliliinermi makku pineqassapput:

- 1. Sulinermi avatangiisitigut pissutsinik sulliviup paasisassarsiorfiginninnera sumiissusersiuinerlu.*
- 2. Sulliviup sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutaasunik nassuiaataa naliliiffiginninneralu.*
- 3. Sulliviup sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutinik aaqqiiviginninnissamut iliuusissanik piler saarusiaani pisariaqartitanik tulleriissaarineq allattuinerlu.*
- 4. Iliuusissanik pilersaarusiamik malinnaaffiginninnissamut najoqqutassat.*

Imm. 3. Sulisitsisup suliffimmik naliliisummi, tak. imm. 1 aamma 2, pineqartunik aaqqiiviginninniarnissap pilersaarusiornerni, aaqqissuussinermi aamma naammassinninniarnermi isumannaatsuunissaq pillugu suleqatigiissut imaluunniit sulisut ilaatittassavai.

APV-mut piumasaqaatit naatsunngorlugit

- Sulliviit sulisullit tamaarmik APV-liornissaminnik pisussaapput. Tamanna sulisitsisup akisussaaffigaa.
- APV minnerpaamik ukiut pingasukkaarlugit iluarsaanneqartassaaq, imaluunniit sullivimmi allannguisoqaraangat annikinngitsumik, sullivimmi avatangiisinut sunniutilimmik, soorlu nutsernermi.
- APV allassimanikuussaaq, avatangiisillu pingaarnerit tamaasa pissallugit.
- Sulisitsisup isumagissavaa sillimaniarnermut aaqqissuussaq APV-mut pilersaarusiornermi, aaqqissuinnermi, naammassinermi nangissinermilu ilanngunneqassasoq.
- Ilanngussineq uppersarsineqassaaq APV-kkut aqutsisumik sinniisumillu uppersarsaatitut atsiornermik
- APV sulisunit, aqutsisunit sullivinnilu nakkutilliisunit naneriaannaassooq.
- Sulliviup uppersarsissavaa APV-mi immikoortut tamakkerneqarsimanersut.
- APV-p sananeqarnissaanut periuutsimik nammineq qinersisoqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

APV-mi sullivinni pissutsit

APV'p sullivimmi avatangiisini pingaartut tamaasa imarissavai, uku ilanngullugit:

- Timikkut pissutsit
- Ergonomiimut tunngasutigut pissutsit
- Tarnip tungaatigut pissutsit
- Akuutissanut tunngasutigut pissutsit
- Ajutoorsinnaassuseq

Timip ergonomiillu tungaatigut pissutsit

Sullivimmi timip ergonomiillu tungaatigut pissutsit ilaatigut tassaapput silaannarissuseq, qulleqarneq, pisorpalluk, pequsersorneq, sulilluni inissisimaneq pissutsillu, skærmimi sulinerup tunngasut. Soorlu:

- Skærmimik atorluni suliffiup pequsersorneqarnera
- Qarasaasialerinerup sulinerup sakkortussusaa.
- Qarasaasiap piginnaasaanik atuineq.

Tarnip tungaatigut pissutsit

Sullivimmi tarnimut pissutsit APV-mut ilaavoq. Atugarissaarneq tarnikkullu atukkat pissutsit assigiinngitsorpasut akornanni pinngortarpoq. Nalinginnaasumik oqaatigisarpaat pissutsit arfinillit pingaarnerusut sullivimmi tarnip atugarisaanut naliliiniarnermi.

- Suliami piumasaqaatit – piumasaqaatit isumalluutillu oqimaaqatigiinnissaat.
- Tapersersorneqarneq – suleqatinik aqutsisunillu.
- Suliaq siunertaqartoq
- Oqartussaaqataaneq – sullivimmi pissutsinut suliaassanullu.
- Siumut nalunangitsuussuseq – annikinngitsunik allannguisoqalernerup paasissutissat.
- Pissarsiaqaatit – nersualaartinneq, ilinniartarneq.

Akuutissanut tunngasutigut pissutsit

Atortussiat atortullu navianartut sulinerup ilagisinnaavaa, soorlu eqqiaanermi, toqqorsimaveqarnermi, naqiterinerup kantiinamiluunniit.

Maani aperissaasi, sullivimmi ilitersuuteqarnerisooq, aammalu illersuutit pisariaqarsinnaasut tigusariaannaanersut atornerarlutillu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ajutoorsinnaassuseq

APV-mi naliliissaasi, immikkoortortaqaqarnersoq ajutoorfiusinnaasunik. Siunertaraa, iliuusunik pisunillu navianartunik, sulisut takusaannik katersuineq, soorlu paakkarutit isumannaanneqanngitsut, imaluunniit suleqatit nakkarfiusinnaasumi sulisut. Sillimaniarnermut aaqqissuussap suliassaraa misissuineq pinaveersaartitsinerlu. APV suliarineqarnera aqqutigalugu sulisunit ajutoorsinnaassusermut paasisaqaqqissaasi.

Qanoq APV aallartinneqartarpa

APV aallartinneqarnera

- Aallartinnginnissinni qaniginarsinnaavoq eqqartussallugu:
- APV-mut kingullermut misigisasi
- Qanoq APV naammassineqassanersoq
- Kikkut ilanngunneqassanersut suliffik iluaniik/avataaniik
- APV ingerlanneqarneranut qanoq aqutsisut sulisullu ilisimatinneqassanersut
- APV-mut piffissamik pilersaarutit

APV-mut kingullermut misigisat

Suna ajunngila, suna pitsaanagerusinnaava? Misigisaq/misilittakkat ilanngukkussigit, APV takkukkumaartup imarisaanik ingerlanneqarneranullu iluaqutaasinnaapput.

APV naammassineqarnissaanut periaatsit

Periaatsit arlaliupput, APV-liornissamut: immikkoortuni oqaloqatigiinnikkut, tulleriiaarinikkut imaluunniit apeqqutiniq immersugassanik. Nammineq sullivimmut tulluarisassinnik qinersisinnaavusi. Pingaarnerpaavoq, suleqatigiillusi paasigussiuk, sullivimmi avatangiisit pissusii qanoq innersut paasigussigit, allanngortitassaqaqarnersorlu.

Aqqutaani ilisimatitsineq

APV-p suliarineqarnerani pingaarpoq suleqatissinniki ingerlaartumik ilisimatitsissasusi. Ilisimatitsinissamut akisussaasu ilisimatitsissutigissavaa:

- Aallartinissamut piffissaq
- Sulisut ataasiakkaat inissisimaffii
- Ingerlanera imarisaalu
- Ilimasuutit
- Inernerit
- Sulisorisat ataatsimiinnerat, mail-it intranettilu

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Piffissap ingerlanera

APV-p piareersarneqarnerani pingaarpoq, pilersaarusiap piffissami naammassineqarsinnaanissaa. Piffissamut pilersaarusiap isumagissavasi erseqqissaanermiit iliuuseqarnissamut piffissaq sivisuallaassanngitsaq, APV-liornermut piumassuseq pimoorussinerlu appsinnaaleqimmat.

APV-p erseqqissaneqarnera (alloriarneq siulleq)

Periaasimik qinersineq

Sullivimmi avatangiisit qanoq erseqqissarnissaat nammineq qinersinnaavasi. Soorlu immikkoortortaqarfimmi ataatsimiinnermi, immikkoortortaqarfinni tulleriiaarinnermi imaluunniit apeqqutiniq immersugassanik. Aamma periaatsit ataatsikkut atorsinnaavasi. Nammineq sullivimmut tulluarisassinnik qinersinnaavusi. Sulliviup anginerup immaqa apeqqutitut immersugassat atussagaluarpaa, sulliviip minnerup immaqa ataatsimiinnikkut. Aamma eqqarsaatigineqassaaq qanoq kinaassutsimik isertortigisumik apersuisoqassanersoq. Kinaassutsimik isertuussineq annertuneruppat, akissutit iluoornerussapput. Kisianni kinaassutsimik isertuussineq aamma ajornatorsiutiniq aqqiiniarnermi ajoqutaasinnaavoq (soorlu tarnikkut atukkat ersersinniaraanni).

Tulleriiaarineq malillugu misissuineq

Tulleriiaarineq malillugu misissuineq sullivimmi avatangiisit pillugit atorluarneqarsinnaavoq. Sullivinnik nakkutilliisut nittartagaanni sullivinnik nalilersuinerlut immersugassat assigiinngitsut takuneqarsinnaapput, ilanngussaq 1 assersuusiat takusinnaavat.

Sullivinni nalilersuinerlut immersugassat atorlugit, sullivinni avatangiisinut ajornatorsiutitut eqqumaarfiginarpoq, pissutsit immaqa takorloornikuunngisat imaluunniit ilanngunnikuunngisat

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Apeqqutit immersugassat/tulleriiaarineq malillugu misissuineq

Apeqqutit immersugassat atorniarussigit, assigiinnik suliaqarfinnut apeqqutit immersugassanik sanasoqarnikuuvog soorlu BAR²¹-miik AT-miillu oqaatigeriikkatut, patsisit pitsannguutissanillu inernerisinnaasaanullu siunnersuutiniq allaaserinnissinnaalluni. Soorunami periutsit assigiinngitsut pitsaaffeqarlutillu ajoquteqarput, skiima ataaniittoq takuuk.

	Iluaqutit	ajoqutit
Apeqqutit immersugassat	• Sullivinnut anginernut tulluartoq. • Amerlasuunut anninnissaa ajornaatsoq. • Inernerisinnaasaanut apeqquteqarsinnaalluni. • Naatsorsueqqissaarsinnaaneq. • Kinaassutsikkut toqqorsimaneq ajornartorsiutiniq oqaluttuarniarneq ajornanngitsinneruaa. • Kikkut tamarmik assigiimmik pineqarlutik. • Sulisup nammeneq sukkassusaanik akineqarsinnaalluni.	• Paatsoortoqarsinnaavoq. • Akineqannginnissamut ilimasuutit allisarput. • Kinaassuseq illersorneqassappat minnerpaamik 20-it missaat akisimassapput. • Apeqqutit ingerlateqqinnissaat ajornakusoorsinnaapput kinaassutsimik isertuussineq pissutigalugu. • Ilaasa apeqqutit paasiuminaatsittarpaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

²¹ Assigiinnik suliaqarfiup avatangiisiannut siunnersuisoqarfia. Branchearbejdsmiljørådet.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

APV-mik nalilerneqarnera (alloriarnerup aappaa)

Naliliineq

Sullivimmi avatangiisinut pissutaasinnaasut nalilerniaraanni tullerliallugillu, qulaajaaneq ataaniitutut ittoq atorineqarsinnaavoq.

Sullivimmi avatangiisinut naliliinaraanni immikkoortut sisamaapput:

Ajornartorsiut, patsigineqartoq, inernerusinnaasumut siunnersuut inernerlu.

Taassunga skiima ataaniittoq atorineqarsinnaavoq, skiimami allaaserissavasi:

- **Ajornartorsiut:** qanoq ajornartorsiutaatiginersoq, sunnertittut qassiunersut, sunalu akornutaanerpaanersoq.
- **Peqqutit:** Maani allaaserissavasi patsigineqartoq imaluunniit ajornartorsiummut peqqutit,
- **Inernerusinnaasumut siunnersuut:** Maani allaaserissavasi aaqqiviginiaanermut siunnersuutit. Suullu isumalluutaasut nalilerlugit.
- **Inernera:** Maani ajornartorsiummut iluarsisut qinigarsi allaaserissavarsi.

APV immersugassiaq

[Allaaginninnissamut naliliinissamullu.](#)

Suliffik:	Immersuisoq:	Nr:
Ulloq:		
Ajornartorsiut Suna suliaasaava/ajornartorsiutaava?		
Peqqutigineqartoq Ajornartorsiummut suna peqqutaava/-pat?		
Inerniliinermut siunnersuut Inerniliineqarsinnaasat allaaserikkat:		
Inerniliineq Ajornartorsiummut inerniliineq sorleq toqqarneqarpa?		
Ajornartorsiut Ajornartorsiut suliamut pilersaarummut nuutinneqarpa?	Aap	Naagga Malugiuk: Ajornartorsiut massakkut naammassineqanngippat suliamut pilersaarummut nuutissavat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

APV-p suliamik patsiseqartumik sulinngiffeqarnermut ilanngunneqarnera (alloriarnerit pingajuat)

Napparsimalluni sulinngitsoorneq

Naliliinerup siunertaraa sullivik paasitinniarlugu napparsimalluni sulinngitsoornerit sullivimmi pissutsinut attuumassuteqarnersut. Tamatuma kingornatigut ikiussavaasi sullivimmi pissutsinik iliuuseqarniarnermut tulleriiaarinnermi. Nammineq aalajangissavasi, qanoq attuumassutit misissorniarnarlugit. Soorlu napparsimalluni sulinngitsoornernut tunngasunik erseqqissaaniarnermi ilanngussinnaavasi. Isigineqassaaq napparsimalluni sulinngitsoornerit, inuup napparsimasarneraanngitsoq.

APV-p tulleriiaarneqarnera suliassamullu pilersaarusiornera (alloriarnerit sisamaat)

Iliuuseqarnissamut pilersaarusiaq

Sullivimmi pissutsinut ajornartorsiutit, ajornanngitsumik sukkasuumillu aaqqiivigineqarsinnaasut, piaarnerpaamik aaqqinneqassapput, taakku pilersaarusiornermi ilanngutissanngillat. Ajornartorsiutit sinneruttut tulleriiaarneqassapput:

1. Pissutsit sullivinni avatangiisit pillugit inatsisaanik unioqqutitsisut ingerlaannaq aaqqinneqassapput, utaqqiisaagallartumilluunniit.
2. Sullivimmi pissutsit allat tulleriiaarneqarsinnaapput aningaasaqarneq, akornutaasoq allallu isigalugit

Nangitsineq: Maani allaaserissavasi qanoq qaqugulu sullivimmi pissutsini ajoqutit aaqqinniarnernut ingerlateqqinniarnarlugit qaqugulu aaqqinneqarsimassanersut. Allanneqassaaq kina akisussaannersoq aaqqinnissaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaniarnermut sinniisoq aqutsisorlu ataaseq iliuuseqarnissamut pilersaarusiarnut atsiussapput. Sullivimmi pissutsinik aaqqitassanik allanik nassaartoqassagaluarpat, taakkuttaaq nalilerneqarlutillu tulleriiaarneqassapput, pilersaarusiarnullu ilanngunneqarlutik.

Suliassamut pilersaarusiarnut nalunaarsuutit pillugit immersugassaq

Suliarineqarpoq

Ulloq: _____ Immersuisoq: _____

Tulleri aarine q: 1,2,3	Ajornartorsiutip suunera normualu	Naammassine qarneranut akisussaasoq	Anguniagassatut pilarsaarusiaq Aallartiffik naammassineralu	Allat peqataatinneqassappat? Kikkut? Suliffiup iluaneersut aamma/imaluunnit avataaneersut	Malittareqqin neqarnissaan ut akisussaasoq (+ ulloq)	Ajornartorsiutit aaqqippaa (Aap + ulloq)

Isumannaaallisaaernermt sinniisoq(sut) atsiornarat ullorlu

Pisortap sinniisaata atsiornara ullorlu

Suliassamut pilersaarusiaq missoqqinneqassaaq

Ulloq: _____ Misissueqqittoq: _____

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

APV-p nangitsinera (allorniarnert tallimaat)

Nangitsineq

Iliuseqarniarnermut pilersaarusiap nutartertarnissaa pingaarpoq, taamatut takuneqarluarsinnaalluni suliaqarneq qanoq ingerlanersoq.

Tamanna pissaaq:

- Sullivimmi pissutsinut ajornartorsiut aaqqissimappat taassuma allannissaa.
- Iliuseqarniarnermut pilersaarusiap allanngortinnissaa, piffissarititaq eqqorsinnaanngikkaanni.
- Iliuseqarnissamut pilersaarusiaq allanngortillugu, allatut iliorlusi aaqqinniarussiuk.

APV immikkoortoq

APV immikkoortoq sanaartorfiusuni illuliorfiusunilu nalinginnaasumik pisariaqartarpoq, sullivik APV-qartarpoq sanaartorfimmi suliaasanut nalinginnaasunut. Kisianni sanaartornerni, assigiinngitsorpassuarnik suliaqarfiusuni, pisariaqarsinnaavoq immikkut suliaasamut APV-qarnissaaq.

Tamanna isumaqarpoq, sanaartorfimmi APV-liornissaaq pisariaqarsinnaasoq, sanaartorfiusoq immikkuuffaarittunik avatangiiseqarpat, APV-mi "nalinginnaasumi" allaaserineqanngitsumik. Avatangiisit immikkoortut saqqumisinnaapput tuniniaasumiit imaluunniit sanatitsisumiit.

Pingaaruteqarpoq suliffeqarfiusumik maleruagassanik isumaqatigiissuteqarnissaaq, qanoq APV-p pissutsinut immikkoorutilinnut nalimassarneqarnissaanut tunngatillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 1 - APV

Pinnguarneq: Sillimaniarnermut gruppitut sullivissinnut APV-liussaasi.

Inuit 3-4-akkaarlusi.

1. Inuk ataaseq qinissavarsi sullivimmi sulisuusutut, sinneri sillimaniarnermut gruppiupput.
2. Sulisuusup suliffeqarfia tunuliaqutaralugu APV-liussaasi
 - a. "Sulisup" oqaluttuarissavaa suliffimmi immikkoortuani qassiunerlutik.
 - b. "Sulisup" immersugassaasinnaasut immersussavai, immikkoortoqarfimminut tamakkiisumik takutitsisumik.
 - c. "Sulisup" sullivimmi avatangiisinut tunngasunik ajornartorsiuteqanngippat, nassaartortoqassaaq.
3. APV-mut atatillugu eqqaamassavasi APV-mik sananermi suliap ingerlasarnera, piffissalerlugu iliuuserisassanik tulleriaarissaasi (angusassat pingaartulersorlugit). Aammattaaq erseqqisassavarsi, qanoq ilinerani suleqatissinnut ilisimatitsissasanerlusi.
4. APV-p sananeqarnissanut periaaseq nammineq qinissavarsi, periaaseq saqqummiussinermi tunngavilersorinnaasavarsi.
5. APV naammasivarsi, APV-p kapitel-iata kingorna.
 - a. Eqqaamallugu peqqissaarnissaq, soorlu naammannilaq apeqqutissanik tunioraaneq erseqqissaaniarnermi, oqaloqatiginninnermik nangittariaqarpoq il.il.

Kingorna saqqummiussissaasi, qanoq suliaq suliarisimanerlugu.

- Suliffigisaq pillugu nassuiaaneq.
- Erseqqissaanermi eqqarsaatersuutit oqaluttuarilarlugit, periutsillu suut naleqquttuunersut imaluunniit periutsinik ataqatigiissitsinernik.
- Ajornartorsiutinik suliaqarnersi oqaasilersiuk, aammalu qanoq aqqiiviginiarneqarnersut.
- Iliuuseqarniarnermut tulleriaarinerit saqqummiullugit tunngavilersorlugillu.

Suliassamut atatillugu immersugassat atugassat naleqquttut tunniunneqassapput:

- Tulleriaarineq malillugu misissuineq
- Naliliinissamut skiimat
- Iliuuseqarniarnermut pilersaarut

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 1- Erseqqissaanissamut skiimat

Allaffimmut tullerriaarineq malillugu misissuineq, [Link takusiuk](#)

ERGONOMII

Aap Namik

OQIMAATSUNIK KIVITSINERIT

1. Oqimaatsunik timertik atorlugu sulisut kivitsisarpap, soorlu maskiinat atorullu nuunneranni?

☐☐

2. Equngasumik timi atorlugu sulinermi sulisut oqimaatsunik kivitsisarpap, soorlu timimit ungasissumi, tuit qaangerlugit imaluunniit seeqqut ataallugit?

☐☐

SULINEQ ASSIGIIGINNARTOQ UTEQATTAARTORLU

3. Sullivimmi sulineq assigiiginnarpa – tassa imaappoq ullup suliffiusup ilarujusuani aalanerit assigiimmik uteqattaartuullutik, soorlu qarasaasiap saani sulineq?

☐☐

4. Sukkasuumik piffissamilu aalajangersimasumi naammassiiniarluni assigiimmik pissusilimmik sulisut sulippat, soorlu qarasaasiarluni tigummiartakkersorluni?

☐☐

5. Sulisoqarpa piffissami suliffiusussap iluata annersaani skaermi atorlugu sulinna-vissunik, soorlu paasissutissat immiussuullugit?

☐☐

SULINERMI TIMIP ATORNERA

6. Iluaatsumik timi atorlugu sulisoqarpa?

☐☐

7. Tunu peqillugu saqitilluguluunniit imaluunniit pukusuk peqillugu saqitillugu-luunniit sulisoqarpa?

☐☐

8. Annertuumik isukkaartarluni sulisoqarpa?

☐☐

9. Piffissami sivisuumi assigiimmik timi iluseqartillugu sulisoqarpa?

☐☐

10. Aalasinnaanermut killeqartitsisumik sullivimmi inissakilliornartoqarpa?

☐☐

11. Paffitik peqillugit saqitillugilluunniit imaluunniit pussuminnik tiguisarlutik sulisoqarpa?

☐☐

SULLIVIMMI TARNIKKUT ATUKKAT

SULIASSINNEQARUJUSSUARNEQ SIVIKIPPALLAAMILLU PIFFISSALERNEQARNEQ

12. Sulisoqarpa annertuumik suliassaquartuarnik, imaluunniit piffissamik killiler-neqartunik?

☐☐

13. Akulikitsumik sulisut suliatik naammassinngitsoortarpaat?

☐☐

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

	Aap Namik	
14. Akulikitsumik sulisut qaangiuttoortariaqartarpat?	☐	☐
15. Sulisut sukkaoorujussuarmik sulinissaat pisariaqartarpat?	☐	☐
16. Sulinermi piumasaava sulisut namminersorlutik artornartunik aalajangiisarnissaat?	☐	☐
17. Sulisut piumasaqaatinik imminut akerleriissunik piumaffigineqarajuppat?	☐	☐
18. Sulinermi siunertat sulisunut erseqqissuunngillat?	☐	☐
SULIAQ IMAQARANILU ALLANNGUJUITSOQ		
19. Suliaq annikitsumik allanngortarpat imaluunniit allanngujuitsuulluni	☐	☐
20. Sulisut piginnaasamik atornissaannut periarfissamik amigaateqarpat	☐	☐
NAMMINEQ SULINERMI SUNNIUTIKINNEQ		
21. Sulisut suliainnut aalajangeeqataanngippallaarpat?	☐	☐
22. Suliap qanoq naammassineqarnissaanut sulisut aalajangeeqataanngippallaarpat?	☐	☐
23. Qanoq atsigisumik sulinissamut sulisut aalajangeeqataanngippallaarpat?	☐	☐
24. Sulisut qaqugukkut unillatsiartarnissaminik aalajangiinissaminut periarfissakippallaarpat?	☐	☐
QARASAASIALERISINNAANERMUT NALEQQUTINNGITSOQ		
25. Qarasaasiami najoqqutassiat sulisut atu gaat aalajaatsu unatillu kigaappallaarpat?	☐	☐
26. Qarasaasiami najoqqutassiat atornissaannut sulisut ilinniartinneqartariaqarpat imaluunniit ikiorneqarlutik?	☐	☐
SULEQATINIT AQUTSISUNILLU TAPERSERSORNIKINNEQ		
27. Suleqatinit ikiorneqarneq tapersersorneqarnerlu sulisut amigaatigaat?	☐	☐

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Illup iluata silaannaa oqullu

Imarisaa

Illup iluata silaannaa	201
Suliassaq 1 – Illup iluata silaannaa	210
Suliassaq 2 - Illup iluata silaannaa pillugu qanoq ataqatigiittumik sulisarpat	211
Ilanngussaq 1 – Allaffiup titartagaa	213
Ilanngussaq 2 – suernermik pinaveersaartitsineq	214
Oquup pinngorfia	215
Svampit alliartornissaminut tunngavii	215
Svampit assigiinngitsut	216
Skimmelsvampinik sunnertinnerit	216
Svampit alliartornissaminut tunngavia	217
Takussutissat/pasilliutit skimmelsvampimut	217
Pisassiissutit/qisuariaatit sullivimmi avatangiisinut atatillugu	218

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Illup iluata silaannaa

Inatsisit, Nalunaarutit ilitersuutillu

Nalunaarut:

Sulliviit aaqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik - 399 - 24. juni 1986²² ([Link](#))

Suliap ingerlanneranut tunngasunik - 395 - 24. juni 1986 ([Link](#))

Ilitersuutit:

At-ilitersuut A.1.2, Illup iluata silaannaanik ajoqutaanersaasartut patsisaanik aaqqinnissaanullu ilitersuut.²³ ([Link](#)) –danskisut

At-ilitersuut A.1.12. Suliffiusuni inini kissassuseq pillugu ilitersuut ([Link](#)) – danskisut

Inatsisit, Nalunaarutinit tigusat pingaarnerit

Sulliviit aaqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik - 399 - 24. juni 1986 –meersoq Nalunaarut.

§ 4. Inini sullivinni aalajangersimasuni, inatsisip atuutilerenerata kingorna sananeqartuni aalajangersakkatatorneqassapput:

- 1. Inip portussusia. Ini sullivik minnerpaamik 2,5 meterinik portussuseqassaaq. Inini sullivinni kiaap, isugutaap, pujoralaap, putsup ipianngunartup, putsup tiperujuup assigisaasalu imaluunniit silaannaap toqunartullipqaartoorutaasinnaasulluunniit annertuumik pinngorarfigisaani portussuseq 3 meteriussaaq. Sullivinnik nakkutilliisoqarfiup suliffeqarfinni peqqinnissap tungaatigut immikkut naatsorsuutigisasariaqarfigisaani aamma tamatuma atuutinneqarnissaa aalajangersinnaavaa.*
- 2. Initussuseq. Ini sullivik inimik sulisunut immikkut tamanut 12 m³-tut annertutigisumik inissaqassaaq. Silaannarissarlukkamik aaqissuussineqarsimatillugu initussutsimut piumasaqaataasoq millilerneqarsinnaavoq, 8m³-li ataannagu. Inini sulisuunngitsut iserfigisartagaanni, soorlu annertuumik pisiniartunik isaaffiusartuni, sullivinnik nakkutilliisoqarfik peqqussuteqarsinnaavoq inip naleqquttumik portutsinneqarsinnaanissaanik. Inip initussusianik naatsorsuinerminni portussutsit 4 meterinik sinnillit naatsorsuutigineqanngillat.*

Imarisaanut uteqqinneq

²² Malugiuk sanaartornermut maleruagassani kapitel. 11-mi silaannarissarnermut aammattaaq piumasaqaateqarmat, illuup iluata sinaannaata pinerani.

²³ At-ilitersuutit danskisut sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmut attuumassuteqarput, kisianni sullivinni avatangiisinut tunngatillugu suleriaatsit pitsaasutut isigineqarlutik kalaallit inatsisaat eqqorniaraanni.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

3. *Natit. Inip sulliviusup naqqa ima aserfallatsaalineqassaaq orluffiusinnaanera sapinngisamik pinngitsoortinneqarsinnaassalluni, aamma atortut nioqqutissialluunniit inaarneqarsimasut navialiffiusinnaanngitsumik assartorneqarsinnaallutik. Nateq suermut nillermullu naammattunik ussissarluagassaaq. Nateq nunap qaavaniit meteri ataaseq sinnerlugu atsinnerussanngilaq sullivinnik nakkutilliisoqarfiup isumaa malillugu naqqup atsinnerunera sullivimmut pitsaanginnerussutaajunnaarlugu aaqqissuussisoqarsimanngippat. Tunngavimmiik isugutak natit pitarlugit isaasinnaajunnaarlugu aaqqissuunneqassaaq, naqqup iikkallu imminut tunnganerat ussissuussaaq.*
4. *Illip qaava, iikkat qilaallu. Naammattumik ussissalluagaassapput.*
5. *Silaannarissarneq il.il Suliaqarnermi silaannaat peqqinnissamut navianaateqartut qartoorsinnaasulluunniit, pujoralak, pujoq, aalaq, tappiorarnartut, serpartaatit allalluunniit silaannarmik mingutsitsisut pinaveersimasinneqarinnaanngikkaangata pitsaasumik mingutsitsinermik milluaasoqassaaq taakku pinngorfianni (sumiiffimmi aalajangersimasumi milluaasoq). Taamatuttaaq minguitsumik silaannalersuuteqassalluni naleqquttumik kissassusilimmik isugutasusilimmillu. Silaannarmik mingutsitserisup pinngorfiani minguiaasoqarsinnaanngikkaangat ini tamarmi pitsaasumik mekaniskiusumik silaannarissarneqassaaq. Pisariaqarpallu suliaq inimut, ineeqqamut assigisaanulluunniit allamik sulliviunngitsumut nuunneqassaaq. Silaannarissaatit (silaanalersuutit milluaasullu) nakkutilliissuteqartinneqassapput ajoquteqalernermik malugisinnaasumik.*

Sulliviit aaqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik - 399 - 24. juni 1986-meersoq Nalunaarut.

§ 1. ingerlanneqarnerani makku isumannaarneqarsimassapput:

5) suliani ingerlanneqartussani qanoq kiatsiginera qiianartigineralu aammalu qaammaqqutit isumannaallisaanermi peqqinnissamilu naammaginarluinnartuunissaat, tamatumani aamma suersup, kiassuup pueqqullu ingalassimaniarnissaanut suliniuteqarfiunissai.

Sullivimmi illup iluata silaannaata isumaa

Illup iluani silaanaqarfiusuni sulliviit assigiiaakkaat annersaat.

Sulliviit assigiiaakkaat:

- Allafeqarfiit aqutsisoqarfiillu
- Napparsimaveqarfiit
- Meeqqanut inuusuttunullu perorsaaviit
- Ilinniartitsiffiit

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi illup iluata silaannaa suua

Illup iluata silaannaa sullivimmi avtangiisit ilagaat. Kalaallit Nunaanni silaannaq paneqaaq, kiassutsillu silami illullu iluani annertullutik, taamaattumik toqqammaviusumik pissuteqassaaq allanngortinneqarsinnaangitsunik. Ilisimatuussutsikkut tunngaveqanngilaq isugutassaait assigisaallu piviusumik sunniuteqartarnersut. Pinaveersaartitsinermut pitsaanerpaat sulitassaapput ammimut tarngutit isinullu kusertaatit il.il

Illup iluani silaannarissuseq – suliffik pitsaasoq

Illup iluani silaannarinneq suliap pitsaassusaanut tunuliaqutaavoq.

Sullivimmi illup iluani silaannarissuseq pingaarpoq, pissutaasinnaallunilu, napparsimalernermut imaluunniit ulluinnarni suliniarnermut akornutaasinnaalluni.

Illup iluani silaannalunneq eqqarsarniarnermut sulisinnaanermullu ajortumik sunniuteqarsinnaavoq nappasimanermillu patsisilimmik sulinngitsootitsisinnaalluni.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Illup iluani silaannaanik sunnertinnerit

<u>kiassarneq</u> <u>suernerlu</u>	<u>Isugutak</u>	<u>Pujortartut</u> <u>akornaniilluni</u>	
<u>silaannarissarneq</u>		<u>Qullilersorneq</u>	
<u>Inuppasuit</u> <u>akornanniinneq</u>		<u>Nipimut tunngasut</u>	
<u>Gassimik aniatitsineq</u>	<u>Eqqiaaneq</u>	<u>Innaallagialaq tagiunnikkut</u> <u>pilersoq</u>	

Illup iluata silaannaani akornutit ajornartorsiutillu

Illup iluata silaannaanik ajornartorsiutit ataasinnaangitsumik patsiseqartarnerat nalinginnaavoq.

Assigiinngitsunulli attuumassuteqartarput.

Pingaarnarpaalli ataasiakkaat ilisimalluarneqarput.

Akornutit;

- Kissassuseq/qiaanassuseq
- Sueq
- Qaammaqqutilunneq
- Nipi akisuanerlu
- Silaannaluk
- Pujoralaat / eqqiaaneq

Ajornartorsiutit;

- Pujortartut akornaniinneq
- Kuldioxid (CO₂)
- Formaldehyd
- Silaannap isugutaa
- Isugutak / aaneq
- Innaallagialaq tagiunnikkut pilersoq

Kissassuseq nillernerpaaq/kissarnerpaaq (sullivinni aalajangersimasuni)

Nalinginnaasumik aallarniutigalugu, kissassuseq:

- Issialluni uninngalluniluunniit imaluunniit suliffimmi aalarpiarfiunngitsumi kisassuseq 18°C ataatisanngilaa
- Suliffimmi aalalaarfiusumi kiassuseq 15 °C ataatisanngilaa
- Suliffimmi nukersorfiusumi kiassuseq 10 °C ataatisanngilaa, suliffiup aallartiffianiik 1 tiimi kingorna

Kissassutsit sivikitsumik appasinneri akuerineqarsinnaapput immikkoortumik pisoqarsimatillugu, soorlu silap nillerteriasaarnera imaluunniit anorip sammivianiit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kissassutsit qaffasinnerpaaffissaat (sullivinni aalajangersimasuni)

Suliffiusuni issiaannarfiusuni nalinginnaasumik klimalimmik pissusilimmillu nalinginnaasumik kiassusaa 20-22 °C missaaniitinneqassaaq 25 °C-lu qaangeqqusaannagu.

Kiassuseq taanna attatiinnarneqarsinnaanngippat, silamilu kiassuseq nalinginnaasuutillugu, misissorneqartariaqarpoq, sooq kiassusaa taamaatsiinnarneqarsinnaanngitsoq.

Imaassinnaavoq qaammaqqutit, maskiinat kissartitsisut imaluunniit naleqquttunik pitsanngorsaatinik allartitsisoqassaaq. Tamakkoqartillugu pineqaatissiisoqassaaq naleqquttunik, kiassusaa nalinginnaasunngorteqqinniarlugu.

Sakkukilliliinerit

Init sivikitsuaqqamik qaqutigukkulluunniit suliffigineqartartut, piumasaqaateqanngillat kiassutsip aqunneqarnissaanut. Init taakku pineqartut ukuusinnaapput:

- Aserfallatsaaliuisup aqqutaa
- Ini teknikkeqarfik
- Toqqorsivik, nioqutissanik eqqussuiffik annissuiffillu
- Allagaataasivik, eqqussuiffik annissuiffillu
- Pequtaasivik
- Qimatulivik, nioqutissanik eqqussuivik annissuiffillu

Piumasaqaatit taamaallaat sakkukillineqarsinnaapput, pissutsit suliallu qanoq ittuunera naapertorlugu tulluaruni illersorneqarsinnaallunilu.

(Najoqqutarisaaq: At-ilitsersuut A.1.12, sullivinni aalajangersimasuni kiassarneq pillugu)

Illup iluani silaannaq pitsaasoq

Illup iluata silaannarissusaa illup inillu ilusilersorneqarneri, pequsilersorneq aserfallatsaaliuinerlu apeqqutaatillugit pilertarpoq. Illup iluata silaannarissusaa suliat pisariaqartitallu isigalugit takuneqartassaaq, ataani allassimapput pissutsit illup iluata silaannarissuunissaanut pisariallit.

Kiassusaata pitsaasuunissaa, silaannarinnissaa, naammattumik seqineqarnissaa, pujoralaqannginnissaa, qulleqarluarnissaa kiisalu nipi suliamut tulluartumik iminnartuunissaa.

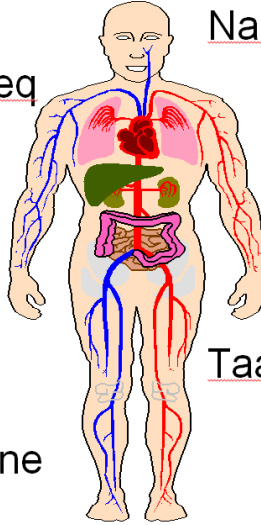
[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Illup iluata silaannarissusaanik takussutissat

Qiaq, ameq

- Isikkut ippigusunneq
- Qingakkut ungillerineq
- Qinngap milittoornera
- Qungasikkut ippigisaqarneq
- Ungillerineq. Almene

Nalinginnaasut

- Niaqorlunnerit
- Oqimaatsutut misigineq
- Nalinginnaanngitsumik qasoqqaneq
- Isumaliorulussinnaannginneq

Taasariallit allat

- Meriannguneq
- Uissannguneq

Illup iluata silaannaa pillugu qanoq ataqatigiisumik sulisarpat

Sillimaniarnerup aaqqissuusaanera/-gruppia ataqatigiisumik illup iluata silaannaa pillugu suliaata aallavigisariaqarpaa ataqatigiissaarineq, sullivinnik naliliinermi (APV) atorpeqartartoq.

APV uku tallimat imarissavai:

1. Sullivimmi avatangiisinik erseqqissaaneq.
2. Erseqqissaanerup nalilernerqarnera aamma sullivimmi pissutsit ajornartorsiutitut paasisat.
3. Suliamik patsiseqartumik peqannginnerup ilanngunneqarnera
4. Sullivimmi pissutsinik tulleriiaarineq iliuuseqarnissamullu pilersaarusiorneq.
5. Pilersaarusiap ingerlateqqinneqarnera.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

B. Kikkut/qassit sunnertissimappat? Takussutissallu suut (Apersuinerluunniit atorlugu suliaasaq)

Sulisuni takussutissat

Aamma qulaajassavarsi, suleqat ataaseq arlalilluunniit takussutissaqarnersut imaluunniit iluaalliornersut, illup iluata silaannaanik patsiseqarsinnaasumik.

Timikkut takussutissat
tassaasinnaapput isinik
ippigisaqarneq, qingaq
anersaartuutillu,
anersaartuutikkut
aseruuttoornerit, qasuneq,
niaqorlunneq
isumaliorulussinnaanikkut
ajornartorsiorneq.

Tarnikkut takussutissat
tassaasinnaapput stressi,
suleqatini, meeqqanik,
sullitanik, kiffartuussanik
maskiinanilluunniit nipimik
uumisoqqajaaneq.

C. Suut suliffiup illuani takussutaappat?

Suliffiusumi takussutissat

Illuliap ingerlanneqarneranut/asferfallatsaaliorneqarneranut akisussaasoq ilagalugu misissortariaqassavarsi aamma/imaluunniit sulisut ataatsimeeqatiginerini il.il. Siunertarivaa sunniutit pitsaassuseqanngitsut annertussusaata nalilernissaa saniatigullu ajornartorsiutinut patsisit nassaarinnissaat.

Illuliami takussutissat ukuusinnaapput:

Ajoqutit saqqumiinnartut – Soorlu qaliat, matut igalaalluunniit ussiitsut, kiassaait ajoquteqartut, silaannarissarfiit aqqutaat ipertuut, qilaat nakkalaartut. Ajortut taamaattut ingerlaannaq aaqqiiviginiartariaqarput.

Ajoqutit saqqumerpiannngitsut – Soorlu silaannarissarneq naammanngitsut, eqqiaaneq naammanngitsut, naleqqutinngitsumik quleqqarneq, nipi suliniarnermut akornutaasoq. Ajoqutit taamaattut nalinginnaasumik misissoqqitassaasarpur.

Erseqqissaanerup nalilerneqarnera sullivimmilu avatangiisinut pissutsit ajortut paasisat

Sulliviup illuliaata iluani silaannarissuseq erseqqissareerpat, sillimaniarnermut aqqissuussaq/gruppi ajortumik sunniisut nalilersussavaat taavalu qanoq ajornartorsiutit aaqqiivigineqarnissaannut siunnersuusiorlutik.

1. Sunarpiaq ajorpa?
2. Qanoq ajortigaat?
3. Qanoq iliortoqarfiusinnaappat?
4. Iliuuseqarfigissappat?

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nappaatit sullivimmik patsisillit ilanngunneqarneri

Nappaatit sullivimmik patsisillit sulliviup APV-anut ilanngutissapput. Peqannginnerit pineqassanngillat, kisianni sullivimmi pissutsit napparsimasarnernut patssaasinnaasut.

Sulisut ataasiakkaat napparsimasarneri ilanngutissanngillat. Sulisitsisoq apereqqusaanngilaq, sulisup suna nappaatigineraa nappaatiginikuuneraaluunniit.

Tulleriiarineq/iliuuseqarnissamut pilersaarut

Tamarmik ataatsikkut angumerineqarsinnaanngillat, pinerillu tamatigut aqqiiviiginiarnermut pitsaanerpaamut isumalluuteqartoqarneq ajorpoq.

Taamaattumik anguniagaqassasi anguneqarsinnaasuussapput, isumannaarlugulu anguniakkamut naammattunik isumalluuteqartoqartoq naammassinnaanut. Imaanngilaq, sillimaneq peqqinnerlu innarlerneqassasut – kisianni pilersaarusiaq anguneqarsinnaanngitsoq isumaqarsinnaavoq suliaq unittoq.

Ajornannginnerit aaqqipallassigit

Erseqqiissaanermi amigartunik ajoqutinilinniluunniit nassaarussi, ingerlaannaq aaqqinneqarsinnaasumik, soorunami piaarnerpaamik aaqqinneqassaaq misissuinermit piffissamik atueqqaarnani.

Aammattaaq pilersaarussianik nangitsinerit sillimaniarnermut aqqissuussanik/gruppinik pingaaruteqarput, aamma sulisunut ajornatorsiutit sumiiffiinik ilisimatitsinerit.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 1 – Illup iluata silaannaa

Suliassaq 1: Sulliviup avatangiisiinik erseqqissaaneq

Sillimaniarnermik gruppitut sulisumik allaffimmiittumik attavigineqarsimavusi, oqaluttuaraalu nalinginnaasumik allaffimmi iluaalliortartut, qiallutik, silaannalullutik niaqorlukajullutillu.

1. Qanoq sillimaniarnermut gruppitut sulisut ilisimatitsissutaat erseqqissarniarpisiuk?

Massakkut suliassaraarsi suliap aallartinnissaanut piareersarnek, paasissutissat paasiniarnissaannut, kingusinnerusukkut allaffimmi avatangiisit nalilersinnaanissaannut. Sukumiisumik pilersaaruseritsi, tulleriaakkaartumik, atortussanik apeqquillu il.il erseqqissaanissamut atorsinnaasassinnik.

Allaffik pillugu uku nalunngereerpasi, allaffik nalinginnaasumik sulisunut kiffartuusivittut, allaffittut atorneqarpoq il.il., tassa imaappoq akulikitsumik sulisunit iserfigineqartarpoq. Massakkuugallartumik allaffik pingasunik allaffimmioqarpoq aqutsisoqarlunilu ataatsimik.

2. Eqimattakkaarlusi suliassaq suliarisiuk:

Pingasukkaarlusi, kapitel: "Illup iluata silaannaa pillugu qanoq ataqatigiittumik sulisarpat" atorneqarsinnaavoq:

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq 2 - Illup iluata silaannaa pillugu qanoq ataqatigiittumik sulisarpat

Suliassaq 2: Erseqqissaanerup nalilersorneqarnera

Sillimaniarnermut gruppi pineqartup, periaaseq ataaniittoq atorsimavaa suliassaq 1-mi ajornartorsiut erseqqissarniarlugu. Allaffeqarfik APV-qarpoq, kisianni uani sillimaniarnermut gruppimi sukumiinerusumik missuiniarsimapput.

Nalilersimagamikku APV-q nammineerluni ajornartorsiut tamaat erseqqissarnavianngikkaa.

1. Allaffeqarfik iluaalliornermut naammagittaalliuteqarsimasup suliassaq 1-miik allaaserineqarnera.

a) Allaffimmiut apersoneqarnerini uku saqqummersimapput:

- Sulisoq ataaseq niaqorlukkajuppoq, pineqartup oqaatigaa allaffiup iluani silaannap oqimaattarnera patsisaasoq.
- Ukiuunerani nillerneq/suerneq suliffiusut ilaanni igalaat eqqaanittuni.
- Aasaanerani allaffiup iluani silaannaa juni, juli augustimilu ullup ingerlanerani 27°C angusinnaasarpaa.
- Allaffimmiut tamarmik pujoralammik paamisaartittarput.

b) Uku allaffimmi nammineq misissuinermi saqqummerput

- Silaannarissarfiit arlallit tikillugit ammanngitsut.
- Igalaat qangarnisaarpalupput, kisianni nilleq suernerlu uppersarsineqanngilaq. Igalaq nunamiik 1 meterimik qaffasitsigipput.
- Allaffimmi kopimaskiinaqarpoq ataatsimik.
- Sulisut nerrivianni annertuumik pappiliaqarpoq.
- Allaffiup matu iserfissaa nioqutissiorfimmu toqqaanarpoq.
- Igalaanni saagoqarpoq assiaqutaasinnaasumik, Asseq takuuk tabel 1-mi.

Allaffiup titartagartaa takusinnaavat ilanngussaq 1-mi.

2. Eqimattakkaarlusi suliassaq suliarisiuk:

Suliassarsi massakkut, erseqqissaareernerup kingorna, sillimaniarnermut gruppiut ajoqutit nalilernissaat tulleriiaarnissaallu.

Naliliinissamut, allaaserinninnissamut tulleriiaarinermullu skiima atorineqassaaq, nalunaarsuiffik pilersaarutaasoq tulleriiaarfiusoq aamma.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassamut pilersaarusiarnut nalunaarsuutit pillugit immersugassaq

Suliarineqarpoq

Ulloq: _____ Immersuisoq: _____

Tulleria arineq: 1,2,3	Ajornartorsiut suunera normalu	Naammassineq neranut akisussaasoq	Anguniagassat pilersaarusiaq Aallartifik naammassinerlu	Allat pegataatinneqassappat? Kikkut? Suliffiup iluaneersut aamma/imaluunni avataaneersut	Maliittareqqinneq miasaanut akisussaasoq (+ ulloq)	Problem løst (ja + dato)

Isumannaallisaanermut sinnisoq(sut) atsiomerat ullorlu

Pisortap sinnisaata atsiomera ullorlu

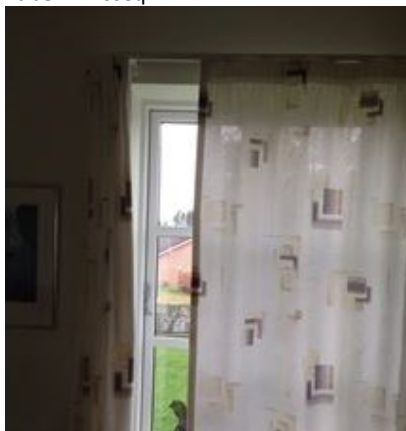
Suliassamut pilersaarusiaq missoqqinneqassaaq

Ulloq: _____ Misissueqqittoq: _____

[APV immersugassiaq](#)
[Allaatinneqissamut naliinissamullu.](#)

Suliffik:	Immersuisoq:	Nr:
Ulloq:		
Ajornartorsiut Suna sullassaava/ajornartorsiutaava?		
Peqqutigineqartoq Ajornartorsiummut suna peqquataava/-pat?		
Inerniliinermut siunnersuut Inerniliinnersinnaasat allaaserikkitt:		
Inerniliineq Ajornartorsiummut inerniliineq sorleq toqqarneqarpa?		
Ajornartorsiut Ajornartorsiut sulliamut pilersaarummut nuutinneqarpa?	Aap	Naagga Malugiuk: Ajornartorsiut massakkut naammassineqanngippat sulliamut pilersaarummut nuutissavat.

Tabel 1. Asseq

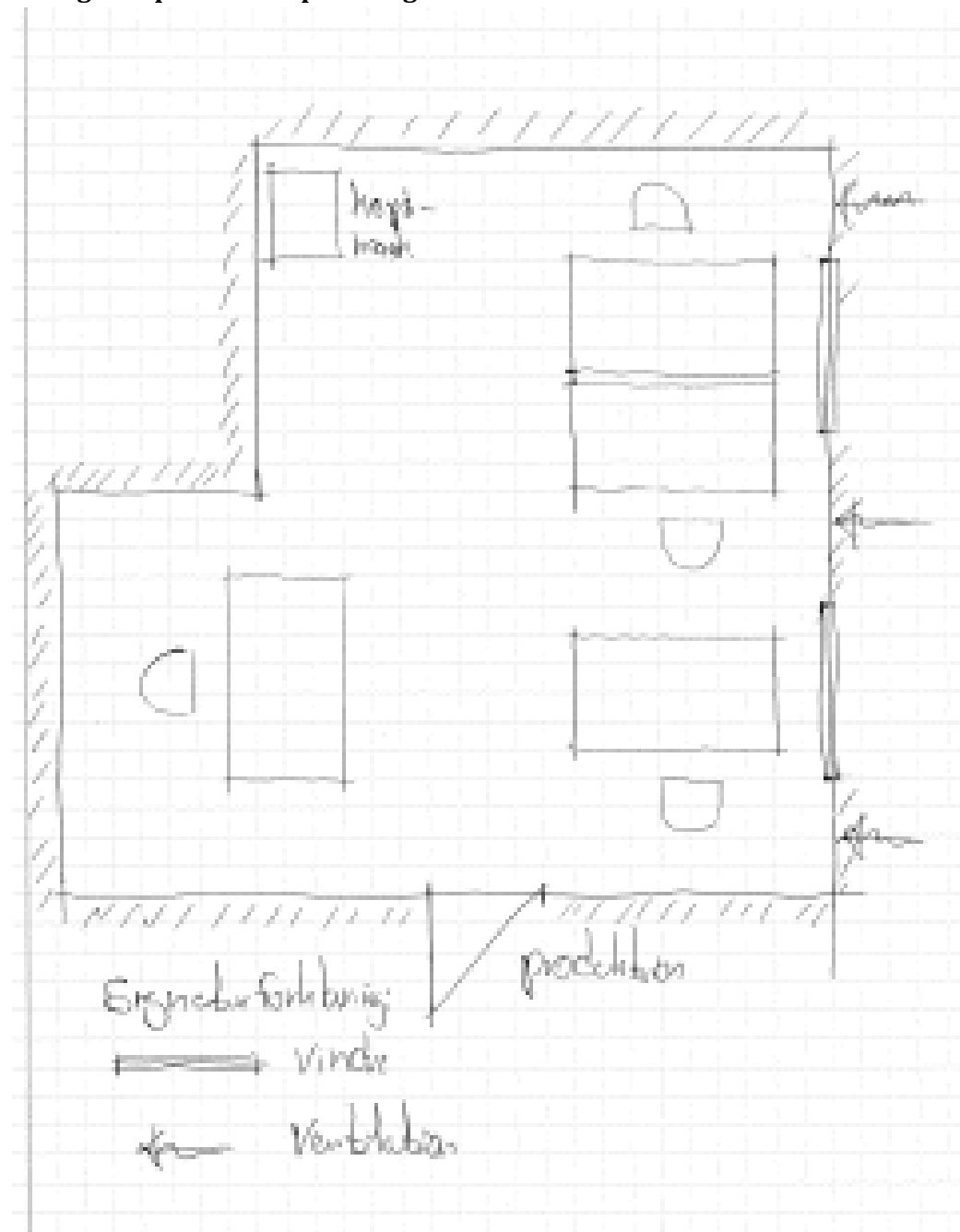

Gardiner i kontoret

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 1 - Allaffiup titartagaa

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 2 – suernermik pinaveersaartitsineq

Suliffeqarfimmi suernermik ajornartorsiutinik pinaveersaartitsineq

Suliffeqarfimmi suermik ajornartorsiutinik annikillisaasinnaavusi pinaveersaartitsillusilu, soorlu igalaanik nutaanernik iluneq ajortunik taarserlugit. Siunnersortillusi qanoq aqqissinnaanerlugu, sulisorlu qanoq isiorsinnaanersoq.

Aamma suersinnaavoq, silaannaq nillertoq igalaap eqqaaniittup ”nakkarnerani”. Igalaat aamma amerlasuut ussiitsuupput. Taamaattut silaannaqartitsisinaapput nillertumik, suernertut misiginarsinnaasunik. Igalaap ammarneqarpat silaannarissaaniarluni aamma suertitsisinaavoq.

Igalaat oqorsaasuunngillat.

Nalinginnaasumik igalaat iikkaniit qilaanillu oqorsaaniinnerupput. Taamaattumik igalaap iluatunga iikkaniik qilaamillu nillernerusarput. Ajornartorsiutit amerlasuut ataani taagorneqartut anigorsinnaavasi igalaanik nutaalianik iluneq ajortunik (energirude) taarsiigussi, igalaanik iluneq ajortuninngaanniik (termorude) oqornerusunik. Silaannaq nillertoq kissarnerusumiit aamma oqimaanneruvoq, taamaattumillu ammukaassalluni. Igalaap portuneruppat, silaannaq sukkanerussaaq, silaannarluni nillertoq annertunerussaaq. Silaannaap nillertup aalanera suernertut misigineqartarpoq.

Suliffiup inigisaata iluani silaannamik nillertumik ajornartorsiutit ima aqqissinnavasi

Silaannaap nillertup aalanera arlalitsigut anigorneqarsinnaavoq:

Igalaat pitsaannerusumik oqorsakkat.

Igalaap taarserneqarsinnaavoq oqorsarluannerusumik igalaap iluatungaata kissassusaa qaffanniarlugu. Ilisiviit imaluunniit igalasserfiup qannatai

Silaannap ingerlaffia sanimukaartunik ”ilisivinnik” imaluunniit igalasserfiup ”qannataanik” unitsissinnaavasi, silaannaq nillertoq taamaasillugu kissartumik akutillugu. Eqqumaffigiuk silaannaq nillertoq kikkut tamarmik eqqorneq ajoramiuk.

Kiassaait

Kiassaait igalaap ataani inissinneqarsinnaavoq, silaannaq qummut ingerlasoq silaannaq nillertoq ammut ingerlasoq akiorniarlugu. Kisianni tamanna nalunarpaq, illuliani nutaanerusuni atuunnersoq, init teknikkikkut, qullitigut, inunnik seqinermiluunniit kiassarfiusuni, aamma kiassaait termostatii aatsaat, ammartartut sila nillertillugu. Taamaakkaluartoq suertutut misiginarsinnaalluni.

Qanoq iliuuseqarsinnaavit?

Illuliap iluata silaannaa nammineq aqussinnaavat:

Suliffik igalaamiit ungasillilaarlugu

Igalaat ventil-illu matulluarlugit.

Ingasammik anorlertillugu.

Kiassaait takunissaa

Isumagalugu kiassaait igalaap ataaniittup kiasaanissaa, nillertitsinermut iluaqutaasinnaammat.

Nillertumiik ungasillilaarlutit

Inissillutit, silaannamik nillertumik eqqortiffiunngittumut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Oquup pinngorfia

Svampit alliartornissaminnut tunngavii

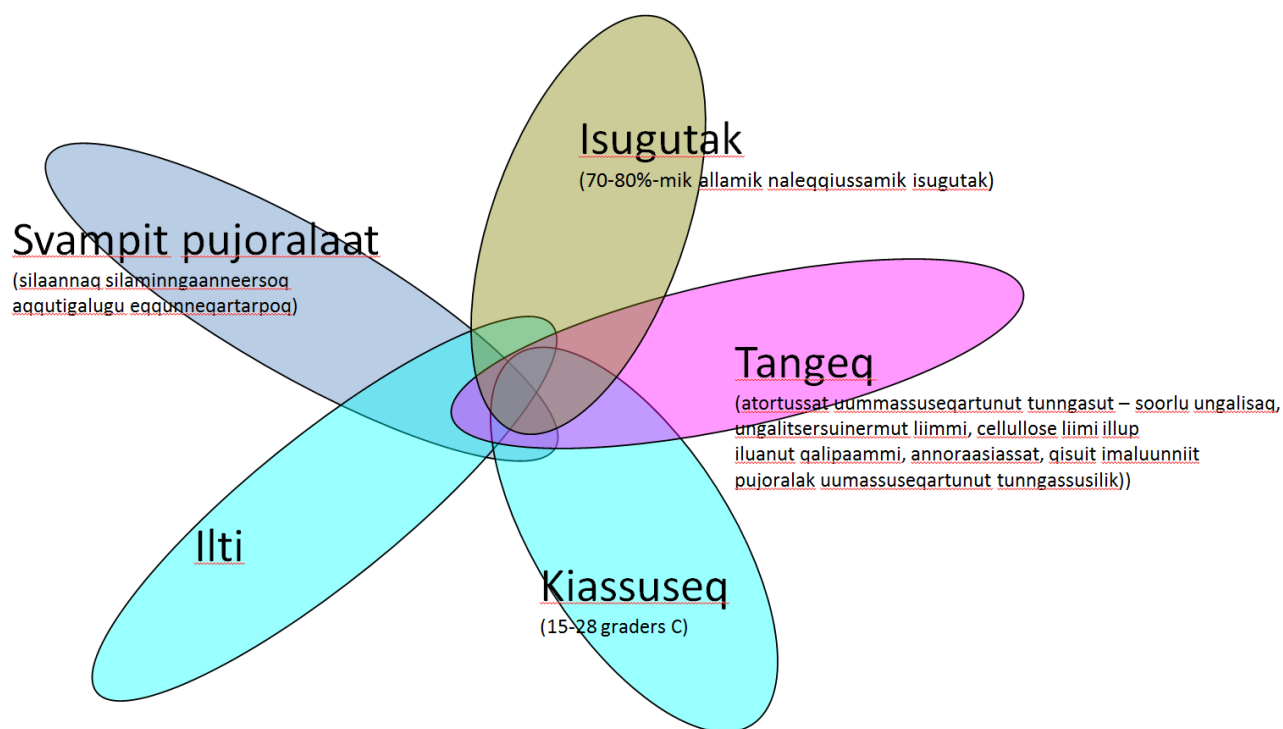
Svampit pujoralaat sumi tamaaniipput, taakkulu aqunneqarsinnaanatik

Silaannaq 21%-iata missaa ilt-iuvoq

Kiassuseq, svampit alliartornissaminnut tunngavianut, aqunniarneranut atorineqarsinnaanngilaq

Tangeq, sunaluunniit atorineqarsinnaavoq, svampit ukkataqarput

Isugutak, una aqutsiniarnermut atorineqarsinnaavoq, soorlu sanalluakkatigut il.il

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Svampit assigiinngitsut

- Svampit assigiinngitsut 1.mio missaaniittut missingerneqartarpoq
- Taakkunanili 100.000 allaaserineqarnikuullutik
- Illuliatsinni assigiinngitsut 28-30 missaani nalinginnaasuupput (svampit angisuut)
- Taakkunanilu 8-t nalinginnaasuullutik

Stachybotrys chartarum

Stachybotrys chartarum pinngortitami nalinginnaavog naasut toqunikut akornanni. Skimmelsvampi cellulosemik nungusaasuuvog, taamaattumik nalinginnaasumi illuni ungalisani isugutattuni takussaalluni, annoraassiani, gipsini allanilu. Stachybotrys skimmelsvampit allatulli inunni sapigalinni malussarititsisinnaapput.

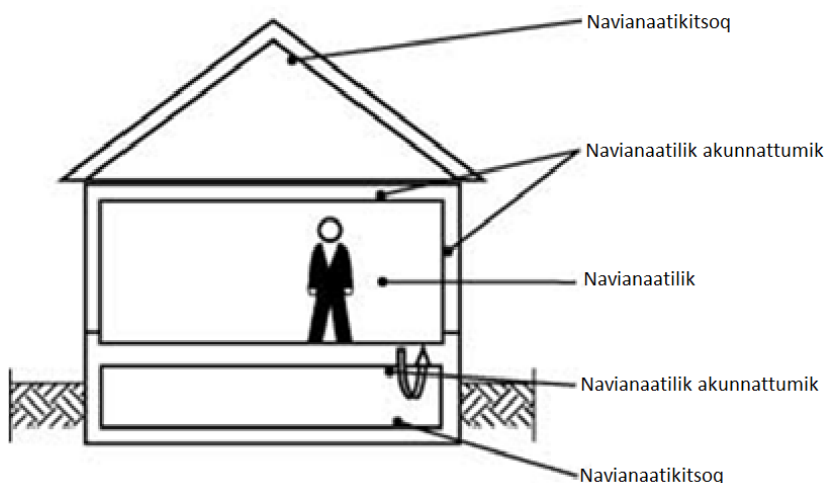
Skimmelsvampinik sunnertinnerit

Isugutak skimmelsvampilu nalinginnaasumik pilertortumik peqqissutikkut innarliineq ajorpoq.

Nalinginnaasumik ulorianartoqarneq ajorpoq sivikitsumik skimmelsvampitalimmiilluni, svampimut taasunga sapigaqanngikkaanni (kisianni ilaanni sakkortuunik takussutissaqartarporli).

Inuit assigiinngitsumik sunnertittarput, nalinginnaasumik inuit sapigallit, malussarissut, silaannap aqquaatigullu nappaatillit malussajanerusarput, kisiannilu inuit nappaateqanngiivissut sunnertissinnaallutik.

Skimmelsvamp suliffiup avataani, annikinngitsumik peqqissutsimut navianaateqarsinnaavog silaannap ingerlavianik aamma/imaluunniit skimmelsvampip inissisimaneranik patsisilimmik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Svampit alliatarnissaminut tunngavia

- Aserfallatsaaliunnginneq
- Silaannaq 70-80%-mik imaluunniit annermik isugutalik
- Ruujorit ussiitsut
- Silaanarissaaneq amigaatilik
- Illuliami iliuuserisartakkat
- Illuliap sananeqarnera
- Asaasannginneq – ipeq pujoralallu
- Atisanik masattunik illup iluani panersiineq
- Kiffiaaneq sanalluagaanngitsoq
- Silaannap nillertup ingerlaffii
- Sanaartornermi isugutak

Takussutissat/pasilliutit skimmelsvampimut

Saaffiginninnerit/takusat pissutigalugu:

- Oqummik pasitsaassaqaarneq isugutak pillugu
- Isugutammik/imermik iikkani, qilaani natermiluunniit paasisaqaarneq
- Isugutaap tikka (soorlu naqqup ataani tipi qangarnisaarpaluttoq)
- Erngup innarliineranik oqoqarnissamut annilaanganeq
- Sulisunit akornutilikkersaarnerit allaaserisaqaarnerani paasissutissat
 - Isit ungillernerit
 - Qingaq iggiarlu
 - Quersorneq anersaartornerlunnerlu
 - Niaqorlunneq, uissanngineq, qasuneq isumaliorulussinnaannginnerlu
- Skimmelsvampip pujoralai ersiinnartut

Qanoq isinerani pimoorutilissava?

Skimmelsvampi sumi tamaaniimmat, Statens Byggeforsknings Institut annikinnerpaamik killeqartitsivoq.

Nalinginnaasumik oqaatigisarpaat:

- 0,25m² tikillugu skimmelsvamp nusaannartoq aamma
- toqqoqqasuni 3m² skimmelsvamp, soorlu iikkat tunuani ippisunnissamut ilimanaateqartitsisinnaapput. Tamanna angeqqatigipajaarpaa inini masattuni qernertut igalaanilu, illuliani amerlanerpaani pinngorsinnaasut.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Pisassiissutit/qisuariaatit sullivimmi avatangiisinut atatillugu

Pisassiissutit

Sillimaniarnermut gruppi ilanngunneqartuaannassaaq sullivimmi avatangiisinik misissuinerni ajornartorsiutinillu, sulisunut kingunipiloqarsinnaasunik. Tamanna isumaqarpoq sillimaniarnermut gruppi ilanngunneqartuaannassasoq:

- Isugutamik imaluunniit erngup innarliinerani paasisaqartoqarpat.
- Skimmelsvampimik paasisaqartoqarpat.
- Skimmelsvampimik pasitsaassisoqarpat isugutammik, tikkanik imaluunniit sulisunit naammagittaalliortoqarnera pissutigalugu.

Nalunarpat, qanoq ajornartorsiut angitiginersoq, sillimaniarnermut gruppi isumannaassavaa, misissueqqissaartoqarnissaa. Ajornartorsiutip angissusaa paasiniaarlugu, teknikkerinik imaluunniit avataaninngaanniit immikkut ilisimasalinnik ikiorteqarsinnaavusi.

Qanillillugu misissuineq assersuutigalugu imaassinnaavoq avataaniik misissuisut nakerisarsiunngitsut, skimmelsvampimik annertussusianik erseqqissaasutut.

Skimmelsvampertoqartillugu qanoq qisuariassaagut

Skimmelsvampimik annertuumik paasisaqarussi imaluunniit pasitsaassaqarussi toqqoqqasumik skimmelsvampeqarsinnaaneranut illuliap iluani, ingerlaannaq qisuariassaasi.

Suliassaq marloqaiusaavoq

- **Saniatigut sulisut peqqissutsimut ajoqusernissamut sillimmasissapput.**
- Aappaatigut ernumaneq annilaanganerlu pisariaqanngitsoq pinngitsoorniagassaavoq.

Inuit ilai immikkut sunnigaappat?

Paasissavarsi meeraqarnersoq imaluunniit inersimasoqarnersoq, peqqissutsikkut skimmelsvampimik pissutigalugu immikkut eqqugaasunik. Inuusinnaapput issanngusartut imaluunniit ilaat naluneqanngitsumik skimmelsvampimut sapigallit.

Inuit taakku immikkut ilisimatinneqassapput immaqalu nakorsamit alakkartinneqarlutik. Peqqissutitigut pisariaqavippat, aqutsisoqarfiup isumagissavaa eqqugaasut ininut allanut, skimmelsvampimik eqqugaanngitsumut, nuunneqarnissai.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Iliuseqarnissamut pilersaarusiaq

Pilersaarusiaq sananeqassaaq byggeteknikerimik, immikkut isugutak, illup iluata silaannaanik skimmelsvampimillu pillugit ilisimasalimmik.

Sillimaniarnermut gruppi suliassaqarpoq pingaartumik, tassa sullivimmi avatangiisit isumannaarnissaannik, taamaattumillu pilersaarusiame aammattaaq oqaasiliordermi peqataassallutik.

Pilersaarusiaq nalinginnaasumik peqqinnissaaq aningaasaqarnerlu eqqarsaatigalugit aalajangerneqartarpoq.

Oqummik aqqissuteqarniarneq

- Tunngaviusut
- Isugutaap pinngorfia peerlugu
- Sanatitsineq
- Assiaqutsineq
- Illersuutit atugassat
- Skimmelsvamp peerneqarnera
- Pujoralaajaaneq eqqiaanerlu
- Nakkutilliineq

Aalamik panertoq atorlugu eqqiaaneq

Atserinnermi skimmelsvamp toqunneqaannarnani peerneqassaaq. Eqqumaffigisassaavoq, atortut iluanni suli svampeqarsinnaammat, isumaqarsinnaasoq, atortut salinnagit taarserneqartariaqarneri.

Sillimaniarnermut gruppiut siunnersuutit

1. Isugutak erngullu innarliineri malinneqassapput aammalu illuliap aalajangersimasumik misissorneqartarneranut suliassanut APV-mullu ilanngunneqarnissaa. Sulisut saafiginninnerat, takussutissat skimmelsvampimut attuumassuteqarsinnaasut, suliatut nangingneqarnissaat.
2. Silaannarissaasoqartarneris, nerriviit natillu eqqiluitsuunersut nangillugit, sukumiisumik eqqiaasoqartarniassaaq.
3. Ingerlaannaq sillimaniarnermut gruppiut qaqillugit aamma sulisitsisumut, pasitsaassisoqarsimappat skimmelsvampeqarsinnaanernut. Sulisunullu ilisimatitsineq aqqiiniartoqarnerani.
4. Pilersaarusiorderneq, allattuisarnerlu suliap ingerlanerani, uppersarissinnaasoqarniassaaq susoqarsimanersaq sunalu isumaqatigiissutaasimanersaq.

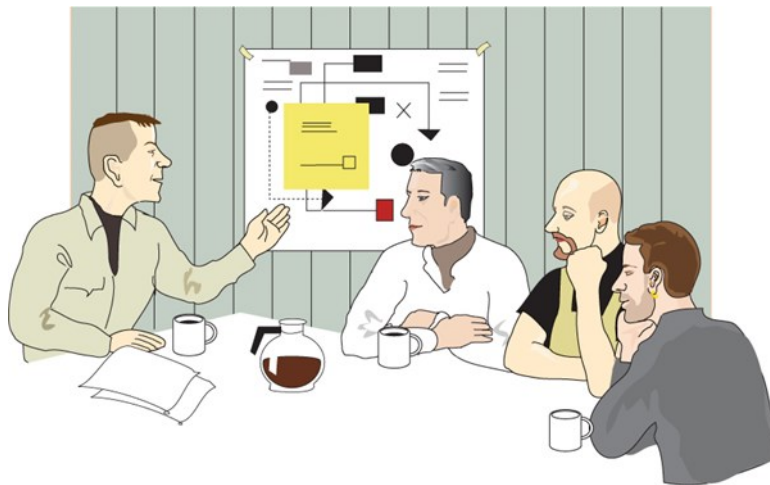
[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sillimaniarnermut aqqissuusami nutaaq

Imarisaa

Aallaqqaasiut	221
Qanoq aallartissaagut.....	221
Ilimagisanik naleqqussaaneq.....	223
Sullivinni pissutsinut paasissutissat qanoq katersorneqarsinnaappat?	224
Qanoq oqaatsitigut saqqummiussinissamut piareersartarpat?	226
Suliassaq – Sillimaniarnermut aqqissuusamut nutaajuneq.....	227
Ilanngussaq 1 – Immersugassamut assersuut.....	228
Ilanngussaq 2 – Sillimaniarnerup gruppiata oqaluuserisassai.....	229

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Aallaqqaasiut

Isumannaallisaanermut aqqissuusamut toqqakkatut nutaatut suliassarpassuqarpoq, kisianni sumi aallartissappat? Massakkut atuunnersi suliassasilu ilisimaaraasi, anguniakkatullu pingaarnertut uku eqqaamanissaat pingaaruteqarpoq:

- Suleqataassaait – tamanna angusaqarfiulluarterpoq.
- Sullivimmi pissutsinik ajornartorsiutit aqqikkitt.
- Sullivimmi pissutsinik pinaveersaartitsinermi ungasinnerusumut isiginninneq, ineriartortitsineq – ataasiaannarluni suliassaanngitsoq.
- Ungasinnerusumut isiginninneq aatsaat sunniuteqarluassaaq sulisut tamarmik eqeersimaarlutik peqataappata.
- Ilissi suleriaatsit isumalluutinillu atuinerit nalunngilasi, taamaammallu ilissi pingaarnertu pitsanngorsaatisanik siunnersuuteqarsinnaallusi.
- Aamma ilissi ileqqutoqqanik sungiusimasani allannguuteqartitsinnaavusi kiisalu sullivimmi pisstis qajassuunneqarnissaat isumannaarsinnaallusiuk.
- Sulisut/suleqatit utertitsivigineqarnissaat, taakkuk sulisut isumannaassuserup nangillugu nakkutigilluarnissaanut kajumissuseqalersillugit.

Qanoq aallartissaagut

1. Atorfinni kingoraakkasi oqaloqatigisigut

Sukkasuumik tamakkerlugu isiginnissinnaaneq pilersinneqarsinnaavoq atorfinni kingoraakkassinnik oqaloqateqarnikkut.

2. Nangitassanik suliassaqaqnersoq misissorsiuk

Suliassanik pilersaarutit APV-miittut takusigit, imaluunniit massakkut nangitassanik suliassaqaarpa?

3. Isumannaallisaanermut aqqissuussannerup qanoq isikkoqarnera paasiniarsiuk

Sulliviup sullivimmi avatangiisaasa aqqissuunneqarnissaat toqqarsinnaavaat assigiinngitsutigullu isumannaallisaanermut aqqissuusaneq aqqqissorlugu. Taamaattumik isumassarsillatsialaassaaq aallaqqammut paasiniassallugu isumannaallisaanermut aqqissuussannerup suliffinni qanoq isikkoqarnera.

Kikkut isumannaallisaanermut aqqissuusaani ilaasortaappat?

- Soorlu isumannaallisaanermut aqqissuusat arlaliuppata, suut sammisarissavaat?
- Aamma pitsaavoq ersersitsinnissaa, sulifiup avataaniit iluaniillu kikkunersut suleqatigisat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4. Atuuffissinnut ilimasuutisi erseqqissarsigit

Illit allallu atorffissinnut nutaamut ilimasuutissi erseqqissarnissaat isumassarsilluarnerussaaq. Ilinnut ilimasuuteqarsinnaasup aperinissaa ajornannginnarpaavoq. Makkuusinnaapput:

- Suleqatit
- Isumannaallisaanermut aqqissuussaannerup ilaa

Qaa, aperiinnarigit! Ilinnut ilimasuuteqarsinnaasut toqqarlugit attaavigisinnaavatit.

Aamma isumannaallisaanermut gruppi qullersat isumannaallisaanermullu sinniisuutigat iluanni ilimasuuteqarnissamut taasisitsisinnapput, suleriaaseq. Ilimasuuteqarnissamut taasisitsineq pillugu kapitalimiittoq takuuk.

5. Suleqatigiilluarnissamik pilersitsigitsi

Qullersat isumannaallisaanermullu gruppi akornanni suleqatigiilluarneq sullivinni avatangiisinut pitsaasunut pingaaruteqarpoq. Taamaattumik isumaqatigiissutigisiuk suleqatigiinnerup qanoq ingerlanneqarnissaanut aamma minnerunngitsumik piviusunngortinneqarnissaanik kissaateqarnerlusi.

Tamanna makku eqqarsaatigalugit suliarineqassaaq, isumannaarinnermut gruppe qullernamik isumannaarinnermut sinniisunik ilaasortalik ataatsimoorlutik immikkoortoqarfiup imaluunniit eqqaani isumannaarinnermut peqqissutsimullu ajornartorsiutit aqqinniassavaat. Isumannaarinnermut gruppe paasissutissanik katersissaaq, ilisimatitsilluni, pilersaarusiornermullu aamma nakkutiginninnermut peqataassaaq.

Aallaqaammut aallarnaataasumik eqqartussavarsi sumi suliffissi sannaanik pilersitsissanerlusi.

- Siunissami suliasat saqqumilaarnerpaat massakkut suliarineqartut nassuiarsigit.
 - Siunissami sulliviup avatanngiisaa pillut suliasat aamma suliasat massakkut naammasseriikkat.
 - Sulliviup aamma sullivinni pissutsit aqqissuussinerup suliat sorliit naammassineqarnissaattut ilimagisaat misissorsigit. Sullivinni pissutsit pillugit politikkeqarpa, taannalu suliasinnut tunngavigneqarpa.
 - Suliasasi pingaarnersiorsigit (eqqaamallugu isumannaarsuinnermut peqqinnissamullu ajornartorsiutit siulliunneqassammata)

(Paasissutissanik katersineq uani takuuk, *"Sullivinni pissutsinut tunngasut pillugit paasissutissanik qanoq katersissaagut"*)

- Qaagu sullivinni pissutsinik suliaq aallartinniarpisiuk?
 - Suliamut piffissaqarneq, qanoq sivilisutisumik suliarineqassanersoq eqqartorsiuk.
 - Aalajangersimasumik ataatsimiittarnissat naammaginartumik akuttussusilerlugit, isumaqatigiissutigalugulu ataatsimiinnerit piviusumik sunik imaqassanersut (ullormut oqaluuserisassanut assersuut ilanngussaq takusiuk)
 - Isumannaarsuinnermut misissuinerit aalajangersimasut isumaqatigiissutigisigit nakkutigalugillu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- Suleqatissi qanoq paasitissavisigut
 - Paasissutissiineq, soorlu assersuutigalugu suleqatinik ataatsimiisitsinerit In
 - Sullivinni pissutsit tullissaanik sulisunik ataatsimiisitsinissami ullormut oqaluuserisassanut ikkussigut
 - Suleqatissi siunnersorsigut, ilitersorlugit ilisimasasilu taakkununga ingerlateqqillugit.
- Saqqumigitsi makkuninngalu pilersarusiornermi ilaanersi takutillugu
 - Allangortiterinerit, nutaanik sanaartorneq aqqissuinerlu
 - Pequtissanik nutaanik assigisaannillu pisiortorneq

Immissinnut aamma sullivimmi pissutsitnik suliaqarnermut ilimasuutissi sorliit erseqqissarneqassanersut aamma pingaaruteqarpoq. *"Ilimagisanik qinersineq"*-up ataani apeqquaqarnermu assersuut takuuk.

6. Ilimasasali malinnaatissigut

Isumannaallisaanermut suleqatigiini ilaasortatut pingaaruteqarpoq sullivinni avatangiisinut tunngasut pillugit ilisimasat malinnaatittuarnissaat. Soorlu assersuutigalugu maleruagassanik, ilitersuutini aamma atortussanik assigisaannillu ilisimasat.

Aamma isumassarsiatialaavoq sulliviti allat qanoq iliuusaannik misissuineq, taamalu nutaanik ilisimasaqalerluni suliffissinni atorluarsinnaasassinnik. Sullivit akimut ataqatigiinnissarsi misillugu pilersissiuk.

Pikkorissaasoqarnermut aamma ataatsimiittoqarnermut ilinnut tulluurtunut peqataasinnaanissat misissoruk.

Ilimagisanik naleqqussaaneq

Pisortaq isumannaarinermullu sinniisuutitaq

Pisortaq isumannaarinermullu sinniisuutitaq illugillutik apeqqarissaarnermikkut namminneq isummatik, misillitakkatik eqqarsaatitillu paasisaqarfissavaat. Tamanna pitsaanerusarpoq ajornartorsiutini assigiinngitsunik oqallinnerninngaanniit, assigiinngitsunik suleriaatsinik piumanerunerlutik tunngavigisat ilisimasaqarfiginngiivillugit.

Pisortaq isumannaarinermullu sinniisuutitaq sullivimmi pissutsit pillugit suliamut ilimasuutimik naleqqussarnissaat pillugit imminnut apeqqutiginnaasaat ataani allasimapput.

Ilimagisat erseqqissarneqarnissaanut apeqqarissaarnermi apeqquutit

- Sullivimmi pissutsit ilinnut qanoq pingaaruteqarpat?
- Sullivimmi pissutsinik suliaqarnermi massakkut sorliit pitsaanerpaappat?
- Sullivimmi pissutsinik suliaqarnermi suut naammaginarnerpaappat?
- Sullivinni pissutsinut tunngatillugu pisortat isumaat qanoq igivigit?
- Sullivinni pissutsinut tunngatillugu sulisut isumaat qanoq igivigit?
- Sullivinni pissutsit pillugit suleqatigiinnitsinnut qanoq ilimasuuteqarpit?
- Anguniakkat inernerilu sorliit naammassariaqarpagut?

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- Suut pingaarnertut aallunniarnissaat isumaqarfigaagit?
- Sullivinni pissutsinik sulinermit suut ilinnut naamagisimaarnarnerpaappat?
- Apeqqarissaarinnermut maleruagassat.

Siulliup apeqqutit aallaavigalugit aappaa apersussavaa. Akissutit tusarnaarialugit itinerusumik apersorlugulu, soorlu piviusut aallaavigalugit assersuusioqqullugu.

Apersuineq naammassippat, paarlaatissaasi.

Pingaarpog, apersuinerussasoq oqallinnerunani, taamaattumik apersortittoq oqalunnissaminik piffissaqartitaassaaq.

Sullivinni pissutsinut paasissutissat qanoq katersorneqarsinnaappat?

Peqataasup ataatsip apeqqutit aallaavigissavai peqaasumullu allamut apeqqutigalugit. Apeqquteqartoq naalaassaaq apeqqutinillu itisiliisunik apeqquteqarluni, soorlu assersuutigalugu assersuutini piviusunik.

Peqataasup siulliup aapparminut apeqqarissaarnini naammassippagu apeqqarissaartut paarlaatissapput.

Apeqqarissaarneq peqataasullu marluk akornanni oqallinnerussanngitsoq pingaaruteqarmat apeqqarissaakkavit oqaaseqarnissaanut periarfissaqartiguk. Tamanna soorlu assersuutigalugu ima pisinnaavoq, APV' miittumi (iliuseqarnissamut pilersaarut), angalaarnerit, pisoqangajannerit/sulisilluni ajoqusingajannerit aamma sulisut saaffiginnissutaa.

Assiliartaq: Sullivimmi pissutsinut tunngasunik katersiniarnerup ataqatigiinneri.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinni pissutsit pillugit ajornartorsiutit nangingneqarnissaannik piumasaqaatitallit

Sullivinni pissutsit pillugit ajornartorsiutit imaaliiallaannaq aaqinneqarsinnaanngitsut paasineqarpata, taakku APV´mi suliassanik pilersaarusiame ajornartorsiutit ingerlasut ataanut atsiussavasi. Tamatumunnga maleruagassat imaapput;

- Suliassanut pilersaarutitut immersugassiq immersoruk.
- Pineqartut tamarmik immikkut immersugassartaqassapput.
- Pineqartoq APV-mi nassaarineqassappat tamutuma naalaatigut krydsilissavat.
- Suliat ataasiakkaarlugit immersugassiamut allattukkit.
- Suliat ilaat ukununnga misissuinerusinnaavoq: Allat qanoq iliuuseqartarpat? Tamanna isumassarsiffiusinnaavoq.
- Akisussaasup aqqa piffissarititallu allannissaaq eqqamassavat.

Sillimaniarnermut tunngatillugu tulleriiaarineq

Tulleriiaarluni periuseqarneq ajunngitsuvoq ajornartorsiutit aqinniaraanni. Suleriaaseq taanna imaappoq, sullivimmi iliuusit isumannaatsut/isumannanngitsut suuneri inissinneqarneri. Peqataasut tassa immikoortorta qarfimmi sillimaniarnermut gruppi, aqutsisoq sillimaniarnermullu sinniisoq.

Sullivik nammineq tulleriiaarluni immersugassamik sanassaaq iliuusinik isumannaatsunik/isumannanngitsunik takusaqarnernut, ima atorineqartussamik, tulleriiaarnermi gruppi immikkortorta qarfimmi ataasiakkaararluni naliliisoqassasoq "ajunngitsumik" "ajortumilluunniit". Kukkusoqarnermi sapernanngippat iliuuseq iluarsineqassaaq.

Assersuut takuneqarsinnaavoq qupperneq 7-mi.

Tulleriiaarluni nalunaarsuineri iliuuseqarnerup naalisarnera;

- Tulleriiaarluni nalunaarsuiffissanik sananeq
- Immikkoortorta qarfimmu tulluarsaaneq
- Sapinngisamik immikkoortut piviusuutinnissaat
- Tulleriiaarnermi pilersaarut
- Tulleriiaarinerit, soorlu qaamatikkaarlugit
- Sukumiisumik
- Aaqqitat allattorneqassapput
- Nalaatsoornermi ingerlaannaq aaqquissuussineq
- Immikkoortorta qarfinnut nalunaaruteqaqqinneq

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Eksempel på runderingsskema

Gennemgang af område:				
Ligning af arbejdsplan:				
Arbejdsplan/overenskomst:				
Vejledning:				
Dato:		Tid:		
TRUKPUNKTER	JA	NEJ	KOMMENTAR	ARBEJDSPLANGRUPPENS HANDELING
1. Håndledelse:				
1.1 Er beredskabspåsen til stede i receptionen?				
1.2 Er der en overenskomst med vandledelse i beredskabspåsen?				
1.3 Er beredskabsmateriale efteret?				
1.4 Fri adgang til beredskabsmateriale?				
1.5 Fri adgang til nødudgang?				
1.6 Er der glas i beredskabspåsen?				
1.7 Er øjenstikledelse til stede?				
2. Kasser og låg:				
2.1 Er adgangsplanen/lågeplanen forsynet med gule advarselsmærker?				
2.2 Gule advarselsmærker er der?				
2.3 Er lågeplan (i tone) ok?				
3. Udførelse:				
3.1 Er maskinens tilfældigt aktiveret?				
3.2 Kan man færdig skifte i maskinen?				
3.3 Er der en i orden?				
3.4 Er der ved eller i maskinen færdig, der møder skiftet?				
4. Værktøj:				
4.1 Er håndværktøj ryddet op?				
4.2 Er ledninger indtækt i el-værktøj?				
5. Rensning:				
5.1 Korrekt cykling:				
5.2 Korrekt/hyldig mærkning af enheder:				
5.3 Er rengøringen i orden og beskytter den? (Håbe i maskinen og over skabene)				
6. Orden og ryddelighed:				
6.1 Er rengøring tydeligt afmærket med gule streger?				
6.2 Er rengøring holdt i?				
6.3 Er der vand eller olie på gulvet?				
7. Dokumentation:				
7.1 Følges APB ved arbejdsplanerne?				

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Qanoq oqaatsitigut saqqummiussinissamut piareersartarpat?

Oqaatsitigut saqqummiussineq

Suliamut tunngasumik suleqatinnut saqqummiussissaguit pingaarpoq piareersarluarsimanissaq.

Tusarnaartunut pissarsiaqarnarnerpaavoq, ilinnullu saqqummiussissatut misilittagaq pitsaanerpaalluni. Saniatigut piareersarsimaneq saqqummiussinissamut annilaangassummik annikilliliisarluni.

Saqqummiussineq

Pingaarpoq saqqummiussinerit anguniagaqartoq.

Tassa saqqummiussinermi "anguniagaqassuutit".

Taamaattumik marlunnik apeqqutini imminut aperissaatit, saqqummiussassat piareersarnerani:

- Saqqummiussinerup suna siunertaraa?
- Qanoq tusarnaartut eqqarsassappat/misigissappat/qisuariassappat?

Saqqummiussinermi aqquasaagassat

Oqaatsitigut saqqummiussinermi aqquasaagassat tallimaapput:

- Atugariniakkavit nassaarinnissaat
- Atugassavit aqqissornissaat
- Oqaasertaliorneq
- Atugassavit eqqaamanissai, sungiusarnerlu.
- Saqqummiussineq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliassaq – Sillimaniarnermut aaqqissuusamut nutaajuneq.

Suliassaq: AT suliffeqarfiani sillimaniarnermut aaqqissuussami nutaajuvusi, suliffeqarfiup immikkoortortaasa ilaanni sillimaniarnermut gruppimut ilaallus., ataatsimiinnissap tullianut qinnutigisimavat 5-10 minutsimik piffissalernerqassallusi oqalugiarnissamut qanoq ilissi sillimaniarnerq sillimaniarnerup gruppiatigut suna aallutariniarnerlugu.

3-4-kaarlusi eqimattakkaassaasi. Ataatsimiinissamut piareersarlusi, aallaavigalugu sillimaniarnermut aaqqissuussamut allarteqqammersimasusigooq.

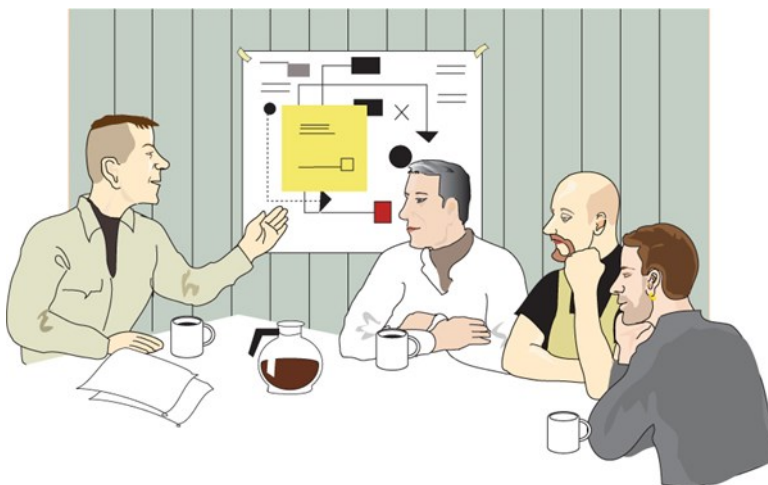
Saqqummiussinerup imarisinnaavai:

- Suliamut takkuttussamut ilimasuutit
- Aqutsisup sillimaniarnermullu sinniisup suleqatigiinnerat
- Paasissutissanik katersineq
- Qanoq ilissi suleqatit sulisullu ilanngussinnaaneri
- Sumi paasissutissat sullivimmi avatangiisinut tunngasut nassaarineqarsinnaaneri.
- Il. Il.

Eqqaamallugu, suliassarsi pingaarnerpaaq tassaammat, sullivimmi sillimaniarnermut peqqissutsimullu pissutsit ajunngitsuunissaat.

Atuakkiap kapiteliata: "Qanoq saqqummiusiinissamut piareersartoqartarpa?" aallaavigalugu saqqummiussaq suliarineqassaaq malittarisassat malillugit.

Kingorna gruppit saqqummiussissapput, taamaattumik gruppimiittut tarmarmik saqqummiussisinnaassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 1 – Immersugassamut assersuut

Eksempel på runderingsskema

Gennemgang af område:				
Udført af medarbejder:				
Arbejdsmiljørepræsentant:				
Værkfører:				
Dato:		Tid:		
TJEKpunkter	JA	Nej	KOMMENTAR	ARBEJDSMILJØGRUPPENS HANDLING
1. Nødberedskab				
1.1 Er beredskabsplanen til stede i receptionen?				
1.2 Er der en oversigtsplan med samlepladser i beredskabsplanen?				
1.3 Er brandmateriel efterset?				
1.4 Fri adgang til brandmateriel?				
1.5 Fri adgang til nødudgange?				
1.6 Er der plastre i førstehjælpskassen?				
1.7 Er øjenskylleflasker til stede?				
2. Kraner og løftegrej				
2.1 Er anhugningsgrej/løfteværktøj forsynet med godkendelsesmærke?				
2.2 Godkendelsesdatoer ok?				
2.3 Er løftestop (5 tons) ok?				
3. Ulykkesfarer				
3.1 Er maskinerne tilstrækkeligt afskærmede?				
3.2 Kan man færdes sikkert i maskinen?				
3.3 Er dørlåse i orden?				
3.4 Er der ved eller i maskinen flader, der medfører skridfare?				
4. Værktøj				
4.1 Er håndværktøj ryddet op?				
4.2 Er ledninger intakte i el-værktøj				
5. Kemikalier				
5.1 Korrekt opbevaring				
5.2 Korrekt/tydelig mærkning af emballage				
5.3 Er udsugningen i orden og benyttes den? (Både i maskinen og over spånkassen)				
6. Orden og ryddelighed				
6.1 Er køregange tydeligt afmærket med gule streger?				
6.2 Er gangene holdt fri?				
6.3 Er der vand eller olie på gulvet?				
7. Dokumenter				
7.1 Findes APBA ved arbejdspladserne?				

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 2 – Sillimaniarnerup gruppiata oqaluuserisassai

Sillimaniarnerup gruppiata oqaluuserisassai

Allatsi: Ulloq: xx. måned 20xx, nal. 00.00.

Nr. x

Peqataasut:

Henrik Ib Jensen

Lisbeth Larsen

Sillimaniarnermut sinniisoq

Aqutsisoq

(SIR)

(AL)

Imm. 1 Ataatsimiinneq kingulleq pillugu:

Oqaaseqartoqanngilaq.

Imm. 2 Oqaluuserisassanik ingerlatsineq:

Oqaaseqartoqanngilaq.

Imm. 3 Nalunaarutit:

a) Sillimaniarnermut sinniisumiit nalunaarutit

b) Aqutsisumiit nalunaarutit.

Imm. 4 Sullivimmi avatangiisit pillugit:

Kingullermimiik, tulleriinarinnermiik saaffiginnerniluunniit nutaat.

Imm. 5 Kingullermiik pisoqarsimanerit:

a) Sulilluni ajoqusernerit:

Kingullermik ataatsimiinnermiik ajoquseritoqarnikuunngilaq.

Imm. 6 Pineqaatissiissutit tamalaat.

Pineqaatissiisoqanngilaq kingullermimiik.

Imm. 7 APV:

Pilersaarusiap sumiiffia (nutartissaaq), nutaanilluunniit ilanneqarluni.

Imm. 8 Tamalaat:

Tullianik ataatsimiinnissaq ulloq qaammat 20xx nal.00.00

Sikkerhedsgruppi

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi pissutsit ataatigiissumik aqqissorneqartut

Imarisaa

Tulleriaarluakkamik aqqissuussamik suliffigissaanerup isumaa.....	231
Inatssiliorneq, nalunaarusiorneq ilitsersuusiernerlu	231
Isumannaallisaaqatigiit isumaannaallisaaanermullu gruppip sullivimmi pissutsit pillugit sulini qanoq ilillugu ataatigiissillugu aqqissuunniarpaa?.....	233
Suliaq 1 – Sullivimmi pissutsit ataatigiissumik aqqissorneqartut.....	238
Ilanngussaq 1 – sullivimmi pissutsit ataatigiissumik aqqissorneqarnissaat	239

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tulleriaarluakkamik aaqqissuussamik suliffigissaanerup isumaa

Tulleriaarluakkamik aaqqissuussamik suliffigissaaneq tassaavoq, suliffigissaanermik suliap tulleriaarluakkamik aaqqissuunnera, taamaalilluni suliffigissaanermik suliaqarneq ajornanngitsumik ingerlassinnaanngorlugu, kiisalu sungiussinermik suleriaatsinillu ingerlaavartumik ineriartortitsisoqarsinnaalluni, suliffimmi pissutsit pitsaasuunissaat isumannaarniarlugu. Tamanna isumaqarpoq, ilaatigut makku ingerlaavartumik eqqumaffigineqarnissat:

- Suliffeqarfimmi sunnerneqaatit pinaveersaartinniarlugit suliaqarneq
- APV pisariaqartillugu ingerlaavartumik, suliassanullu pilersaarutit.
- Nangitsinissamik suleriaatsit

Isumannaallisaanikkut imaluunniit isumannaallisaanermut gruppi suliffigissaanissaq pillugu suleqatigiinnissat pingaaruteqarpoq pisortallu sulisullu peqataatillugit.

Inatssisiliorneq, nalunaarusiorneq ilitsersuusiernerlu

Nalunaarut

Kalaallit Nunaanni sulisilluni avatangiisinik ilinniartitaanerit tamanit peqataaffigisassat pillugit nalunaarut nr. 914, 26. juni 2013-imeersoq ([Link](#))

Eqikkaaneq pingaaruteqartoq - Isumannaallisaanermi sinniisuutitat aamma sulisunik siulersuisut isumannaallisaaqatigiinnut ilaasortat ilinniartitaanerat

§ 4. Isumannaallisaanermi sinniisuutitat aamma sulisunik siulersuisut isumannaallisaaqatigiinnut ilaasortaasut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartinneqarneranni siunertarineqarpoq pinaveersaartitsinermik suliaqarnerup nukittorsarneqarnissaa isumannaallisaaqatigiillu sulinerata sunnuteqarnerulersinnissaa. Isumannaatsuunissap peqqissuunissallu suliassartaat isumagisinnaaqqullugit periaatsinik sullivinnilu avatangiisit pillugit ilisimasassanik pisarialinnik isumannaallisaanermi sinniisuutitat aamma sulisunik siulersuisut ilisimasaqalernissat qulakkiissallugu. Aaqqissuussamik periaaseqarnikkut sullivinni avatangiisit pillugit suleqatigiilernissamut ilinniartitaaneq sunnuteqaqataassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilitsersuutit:

At-ilitsersuut F.3.2.1, Maj 2011 – nutartigaq januar 2016 – Suliffinni ikinnerpaamik 10-34-inik sulisulimmi suliffigissaanerup suleqatigiissutigilluni suliarinissaa. ([Link](#))

At-ilitsersuut F.3.3.1, Maj 2011 – nutartigaq januar 2016 – Suliffigissaaneq suleqatigiilluni illuliornermi sanaartornermilu utaqqiisaagallartumik imaluunniit nikerartumik suliffiusuni. ([Link](#))

At-ilitsersuut F.3.4, Maj 2011 – Illuliornermi sanaartornermilu utaqqiisaagallartumik imaluunniit nikerartumik suleqaatigiilluni suliffigissaaneq. ([Link](#))

At-ilitsersuut F.3.5, Maaji 2011 – Sullivimmi avatangiisit pillugit suliffiugallartuni nikerartuniluunniit, kisianni illuliorfinni sanaartorfinniluunniit minillugit, suleqatigiinneq. ([Link](#))

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaaqatigiit isumaannaallisaanermullu gruppi sullivimmi pissutsit pillugit sulini qanoq ilillugu ataqatigiissillugu aaqqissuunniarpaa?

Ataqatigiissumik aaqqissuussineq

Suliffigissaanermik suliaqarnerup ataqatigiissillugu aaqqissuunnissaanut atortussat, soorlu misissuineramik aallattuiffiit kiisalu ukiup ingerlanerani suliaassanik aallattuiffiup atornissai iluaqutaasinnaapput. SIO'p ukiuni tulliuttuni suliniutaasa tamakkerlugu isiginnisinnaanissaannut attuumassuteqarput, tamatuma ataaniipput isumannaallisaanermut ataatiimiitaliat isumannaallisaanermullu gruppi suliniutai.

Ataqatigiissillugu aaqqissuussinerup imarisai makkuusinnaapput, APV'p pisoqalivallaannginnerani nutaamik APV-liornissamut piffissaqarnissaq, aamma isumannaallisaanermut ataatsimiittarnissat assigisaallu qaqugu ingerlanneqartarnissaat.

Ataani qummoroortaat pingasunik alloriarnertalik ilusilersuinnarlugu titartassavarsi, suliffeqarfiup anguniagaq pingaarnertut ataqatigiissillugit aaqqissuunniarnissaat qanoq aalajangersimasumik suliarineqassanersoq.

Alloriarneq 1: Tamakkerlugu takusinnaalersiuk

Misissuineramik aallattuiffiit iluaqutissatut atorsinnaavasi. Ilanngussaq 1-imi assersuut takuuk. Misissuineramik aallattuiffik suliffeqarfiimmi suliffigissaanermik suliaqarnerup tamakkerlugu takusinnaanissaanut atortussiaavoq. Misissuineramik aallattuiffiit ukiup ingerlanerani suliaassanut aallattuivik (alloriarfik 2 takuuk) imaluunniit atortussamik allarluinnarmik toqqaassagaanni, sullivimmi pissutsinik sulinermi suliffeqarfik atorlugu.

Misissuineramik aallattuiffiilortaarsinnaavoq suliffeqarfiup inatsimmi nalinginnaasumik piumasaqaatit malittarineqarnersut, soorlu assersuutigalugu APV, isumannaallisaanermut gruppi ukiumut ataasiarluni ataatsimiittarnerinut isumannaallisaanermullu ataatsimiititap ukiumut sisamariarluni ataatsimiittarnerinut tunngatillugu. Suliffeqarfiit ataasiakkaat ilanngutassat sammisat allat ilaatinnissaat pingaartissinnaavaat, taakkulu tassaasinnaapput atugarsissaanermik misissuinerit, ukiup ingerlanerani suliaassanut aallattuivik il.il.

Sullivimmi pissutsit pillugit suliaassanut assersuut ima allanneqarpoq, suliaassat naammassineqarnerinut "aap" imaluunniit "naagga" akissutigineqarsinnaasoq, suliaassamut pilersaarummut oqaaseqaataasinnaasut ilanngullugit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Alloriarneq 2: Atortussanik toqqaaneq

Suliffeqarfiup sullivimmi pissutsinik suliassani sorliit misissuineramik allattuiffik naapertorlugu naammasineqarsimaneri/naammasineqarsimannginneri misissoreerlugit ataatsimut isiginnissinnaangoreeruni sullivimmi pissutsinik suliassani ataqatigiissillugu aqqissuussinermigut atortussiaq sorleq atorineqassanersoq toqqassavaa.

Suliffeqarfiit ilaasa regnearki atorlugu sulinissartik orniginerusarpaat, allalli qaammatisiummut iikkami nivingasumut allattuinnissartik orniginerusarlugu, soorlu assersuutigalugu Outlook. Suliffeqarfiit ataasiakkaat pitsaanerutitaat assigiinngitsorujussuupput. Inatsisiliornermi sullivimmi pissutsinik sulinerup qanoq ataqatigiissillugu aqqisuunneqarnissaata atorineqarnissaa pillugu piumasaqaateqanngilaq. Ataani sulinermut atortussianut siunnersuutit allattorneqarput, taakkulu ulluinnarni, sap. akunerini, qaammatini ukiunilu sullivinni pissutinik suliaqarnernut oqilisaataasinnaapput.

Ataani suleriaatsit taaneqartut tassaapput ukiup ingerlanerani suliassanut allattuiffik, Excel-regnearkitut imalu isikkoqarluni:

- Ilusiliaq piuminartoq
- Ilusiliaq assiliartalersugaq
- Ilusiliaq pilersaarusiugaq I

Piviusuunngitsumik suliffeqarfimmi AT A/S aallavigalugu ukiup ingerlanerani suliassat allattorsimaffiata qanoq isikkoqarnissaa ilusiliani tamani takuneqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilusiliaq piuminartog

Atortussiaq taanna ilusiliaq piuminartumik taaneqarpoq. Sammissap sullivimmi pissutsinut tunngasup qaqugu pisimasuunissaa pillugu *Perioden* aallaavigineqarpoq. Tamanna atortussiaavoq piuminartog, Excel-ip atornissaanut annertuumik ilisimasaqarfiusariaqanngitsoq. Ilusiliaq taanna suliffimmut 19-it tungaannut amerlatigisunik sulisulimmut tulluartsuussaaq, isumannaallisaanermut ataatsimiititap atuunnissaa isumannaallisaanermut gruppi(t) nakkutigisaraa.

AT A/S-mut ukiumoortumik pilersaarutit

2016			
Ulloq/Piffissaq	Suliniarneq	Imarisaa	Akisussaasoq
7. januar 2014. nal- 12-14	Sillimaneq pillugu ataatsimiinneq	Sammissat ullormut oqaluuserisassaasut, misissorneqarnerat.	Sillimaniarnermut pisortaq LL
Januari	Sulliviup atortussiaanik atortusnaanillu misissuineq		Immikkoortorta qarfiit sillimaniarnermut sinniisui
Februari	APV - Erseqqissaaneq		Sillimaniarnermut gruppi

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilusiliaq assiliartalersugaq

Ilusiliaq ataaniittoq assersuutitut tigussavoq, ukiup ingerlanerani suliassanik allattuiffik takuneqarsinnaanngorlugu. Assersuummi tassani ukiup ingerlanerani suliassanik allattuiffik ukiumut ataatsimut atuuttuuvoq – qaammatit aqqaneq marluk. Taannali ukiunut arlalinnut, assersuutigalugu 2017-2018 ilanngullugu sivitsorneqarsinnaavoq, taamaalilluni allattuiffik ukiunut pingasunut atuussinnaasillugu. Taamaassappat allattuiffik ammalortunik arlalinnik kaajallallugu titartarneqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

237

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliaq 1 – Sullivimmi pissutsit ataqatigiisumik aaqqissorneqartut

Suliassaq 1: Gruppikkaarlusi suliffeqarfik Rens og Smil A/S ukiup ingerlanerani suliassanik allattuiffiliussavarsi sullivimmi pissutsit ataqatigiisumik aaqqissorneqarnissaat siunertaralugu.

Gruppip suliassaa: Peqataasut pijngasut

Sivisussusissaa: Akunneq ataatsip missaa.

Paasissutissat suliffeqarfimmut tunngasut:

Rens og Smil A/S suliffeqarfiuvoq 33-nik sulisulik. Suliffeqarfiup Taxaatillit, Automekanikerit selskabillu assigisaat sullitaraat, taakkulu assersuutigalugu issiaviit allungiartorfiillu salitassanngortittarpaat.æ

Isumannaallisaanermut aaqqissuussat isumannaallisaanmut ataatsititaqarput aammalu isumannaallisaanermut marlunnik gruppeqarlutik, taakkulu allaffimmiut (sulisut 11-t) saliivimmilu sulisut allat isumagisassaraat.

Saliivimmi isumannaallisaanermut gruppip ukiumoortumik misissugassat allattorsimaffiat naammasseqqammerpaat (ilanngussaq 1 takuuk). Massakkut suliniutitik ukiup ingerlanerani suliassat allattorsimaffiannut (Januarimiit Januarimut) ikkussuuteqqammerpaat. Isumannaallisaanermulli guppi misissugassat allattorsimaffianik eqikkaanissartik amigaatigaat, taanna siulliullugu suliarissavarsi.

Suliap naammaseqarnera kingorna ilassinut saqqummiutissavarsi oqaatigalugulu qanoq naammassisimanerlugu. Makku aamma oqaluttuarisigit:

- Suliassinnik pingaarnersiuinersi tulleriiaarinersilu
- Isumannaallisaanermut gruppip iluani ataatsimiinnerit, paasiniaanisi il.il. piffissaqarfigisimanerisi.

Suliami immersugassanik naleqquttunik uunga atugassassinnik tunineqassaasi;

- Ukiup ingerlanerani suliassat allattorsimaffiat

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq 1 – sullivimmi pissutsit ataqatigiisumik aaqqissorneqarnissaat

Misissuinissamut allattuiffik

Suliffeqarfik	Rens og Smil A/S, Saliivik.
Najugaa	Kussangasoq, Evighedsfjorden
Suliffimmi pisortaq/attavissaq	Ella Hansine K.
Isimannaallisaanermut sinniisuutitaq	Pilu R.
Peqataasut allat/sulisut	-
Ulloq	5. december, 2015

Misissuineramik eqikkaaneq (pingaarnerit allassigit)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinni pissutsit pillugit suliaassat	Aap	Naagga	Oqaaseqaatit/Iliuutsit
Ukiup ingerlanerani suliaassanik allattuiffik			
Sullivimmi pissutsinik suliaqarnerit pillugit ukiup ingerlanerani suliaassanik allattuiffiliorpisi, inatsimmik malitsisumik? (ukiup ingerlanerani suliaassanik allattuiffik inatsisit malillugit pisussaangilaq)		x	Isumannaallisaanermut gruppe ulloq januar tikitsinnagu sanareerpoq.
<i>(Naatsorsuinermi sulisut akissarsiallit tamarmik ilaatinneqassapput)</i> Isumannaallisaanerup tungaatigut aaqqissuussineq (SIO)			
Qinersinerup qaangiunneragut kingusinnerpaamik qaammatit 8-t qaangiutereernerisigut suliffimmi pisortap isumannaallisaanermullu sinniisuutitap ilinniartitaaneq naammaseerpaat?		x	Isumannaallisaanermut pisortap ilinniartitaaneq amigaatigaa, 28. november 2015-imi qinigaavoq.
Pikkorissaqataaneermut uppersarsaat (assilisaasinnaavoq) suliffeqarfimmi takuneqarsinnaava? PINNGITSOORANI takutinneqarsinnaassaaq.	x		
Pissutsit aallaavigalugit isumannaallisaanermut sinniisuutitaasoq sullivimmi pissutsit pillugit suliaqarnissaminut naammaginartumik piffisaqarpa?		x	Isumannaallisaanermut sinniisuutitaasoq piffissaqannginnini pissutigalugu angalaarnini kingullerni peqataanngilaq.
Inatsisit naapertorlugu sullivinni pissutsit pillugit ukiukkaartumik ataatsimiittarnerit (Assersuutigalugu MED-ataatsimiittarnerni atuutinngilaq)			
Isumannaallisaanermut ataatsimiittitaliaq nalinginnaasumik ikinnerpaamik ukiup sisamarterutaaneersunik ataatsimiittarpa? Nalinginnaasumik ataatsimiinnissanut piffissaq sioqqullugu aggersaasoqartarpa? (Ilaasortat sulisullu allat kingusinnerpaamik ataatsimiinnissaq ullunik 10-nik sioqqullugu ullormut oqaluuserisassanik ilisimatinneqassapput). Ataatsimiinnermi imaqarniliortoqartarpa? Aamma taakku isumannaallisaanerup tungaatigut aaqqissuussisut ilaasortaattitaanut?	x		
Isumannaallisaanermut ataatsimiittitap ukiumut ikinnerpaamik marloriarluni isumannaallisaanermut gruppe ataatsimeeqatigisarpaa?		x	

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinnik nalilersuinerit (APV)			
Ukiut kingulliit 3-t iluini APV-liortoqarpa?	x		Kisianni pineqartumi APV 3. august 2016-imut killeqarpoq.
Naaggaarussi, APV-liornissap naammassillugu suliarineqarnissaanut pilersaarusiortoqarpa, makkuninnga imaqtumik: erseqqissarlugu, naliliivigalugu, sallinngorlugu kiisalu suliassanut pilersaarusiortoqarpa?		x	Isumannaallisasanermut gruppi APV-liornissaq isumagissavaa. (Naammassineqarnissaanut atortussat ukiumut pilersaarusiamut ikkunneqassapput)
Suliassanut pilersaarusiortoqareerpa, aamma suliunitit/suliassat aallartinneqarneri ingerlaavartumik malittareqqinneqarpat?		x	Maannakkorpiaq suliat ingerlasut arfinillit malittareqqinneqanngillat.
Suliassanut pilersaarut piffissalerneqarpa akisussaasullu aqqinik imaqarpa?	x		
APV ´p inernera tassungalu ilanngullugu sulianik pilersaarusiaq ajornartorsuillu pingaarneriuneq suleqatinut saqqummiunneqarpat?		x	
Napparsimalluni sulinngiffeqartarnerit sullivimmilu pissutsit imminnut attuumassuteqarsinnaaneri eqqarsaatigaasigit?	x		
Suliffeqarfimmi nioqqutissat akuutissanik sanaat atornissaanut ilitsersuutit (APB)			
Nioqqutip atorneqalinnginnerani pisiortorfiup isumannaallisaanermut nalunaarsuutai piniarneqarpat?	x		
Nioqqutissat akuutissanik sanaanut taartaasinnaasunik eqqarsaatersornikuusi?	x		
Akuutissanik sanaat pillugit suliffeqa ´rfimmi APB-liortoqarpa?		x	Isumannaallisaanermut gruppit suliassaq tamanna isumagisussaavaa tunisassianulli APB amigaatigalugu.
Sullivinni pissutsinik nakkutigininneq – Suliffiup misissuivigineqarnera (inatsisini piumasaqaataangilaq.			
Pilersuaarusiaq malillugu isumannaarsuinerimut gruppi misissuineri ingerlanneqarpa? <i>Isumannaarsuinnik misissuinerit pingaanertut isumannaarsuinerimut gruppi ingerlattarpaa?</i>		x	Suleriaaseq maannamut imaattarpoq, isummaasuinerimut pisortaq isummaarsuinerimut sinniissutitaasunik aggersaassasoq,

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

			taannali tamutumunnga piffissaqarneq ajortoq.
Isumannaarsuinermit misissuineri misissuinermit allattuiffik aallavigineqartarpa, sulineri ulorianartorsiutaasinnaasunut ilisimaneqartunut tunngatillugu?	x		
Sullivinni pissutsinut ajornartorsiutit nassaarineqartartut suliaasanut pilersaarusiarni suliarineqartat?		x	
Sulisilluni ajoqusernerit ajoqusingajannerillu			
Sulisilluni ajoqusernerit nalunaaruteqarnissamut piffissartitaasup iluani nalunaarutigineqartartat?	x		
Illup iluani sulisilluni ajoqusernerit ajoqusingajannerillu tamaasa, tamatumunnga aamma ilaasut persuttaanissamik siorasaarinerit, pimmaginninneq, uumisaarineq imaluunniit pissusilersornerit kanngusaarutit misissorneqartartat?		x	Ajoqusernerup erseseqqissaavigineqarnissaata qanoq pisarnissaa pillugu isummaarsuinermit gruppe aalajangersimasunik suleriaaseqqanngilaq.
Ajoqusernermit ajoqusingajannernullu peqqutaasut pillugit misissuinerit erseqqissitsippat?		x	
Sulisut ilinniartitaanissat ilitersorneqarnissaallu			
Sulilerlaanut suliffimmut ilitersuineq ilinniartitaanerlu pingaaruteqartut naammassineqarnissaannut ilersuisuinermit pilersaarusiortoqarnikuua imaluunniit misissuinermit allattuiffiortoqarnikuua?	x		
Pilersaarusiarni/atortussat sullivimmi pissutsit pillugit sammisanik ulorianartorsiornernik pisarialinnik imaqqartat? <i>Pilersaarusiarni/atortussiarni suliamii/sammisarni sorlarni kina ilinniartitsissusaanersoq ilitersuissanersoq takuneqarsinnaasariaqqartat.</i>	x		
Nutaanik pisiortornermi, nutaanik sanasoqarnerani, sannaanik allanngortitsinerit assigisaanullu peqataatinneqarneq.			
Suliffimmi pissutsinik, soorlu assersuutigalugu sannaanik allanngortiterineri, annertunerusumik allanngortiterinerit imaluunniit ilup allineqarnerani, suleriaatsinik nutatanik/suliani sungiusimasanik kiisalu nutaanik pequtseruineri nutaanillu maskiinataarnermit tunngatillugu ulorianartorsiornartuinik naliliisoqartarpa?	x		

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Soorlu assersuutigalugu init allannguuteqarnerini/allanngorlugit sananeqarnerini Imaluunniit suleriaatsit manna attuuttut allanngortinneqarnerini isumannaarinermut gruppe peqataatinneqartarpa?	x		

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Naliliineq

Pikkorissaanermut isumarsi uagutsinnut pingaarutilerujussuuvuq, tassa pikkorissaanerup aaqqissuunneqarnissaa pitsanngorsarnissaalu ingerlaavartumik suliarissagatsigu. Taamaattumik ataani allassimasut pikkorissaanerup pitsanngorsaaviginissanut nalerisaavigineqarnissaanullu periarfissagaagut, pikkorissaanerup imaa assigisaalu toraagalimmik angusaqarfiuniassammata.

Taamaattumik qinnuigaassi:

- Inuit 3-4-raallusi gruppinngoqqullusi
- Apeqqutit pointilersorlugit akisigit.
 - 5 Naammagisimaarnarluinnarpoq
 - 4 Naammagisimaarnarluarpoq
 - 3 Naammaginarpoq
 - 2 Naammaginarpallaanngilaq
 - 1 Naammaginangilaq
- Apeqqut normulerlugu allassiuk akissutersilu allattuiffissamut ulikartittakkamut allallugu.
- Tamatuma kingorna gruppit arlallit naliliinerminnut akissutimik saqqummiunnissaannik qinnuigineqassapput.

Naliliinissamut apeqqutit:

Oqaaseqaataasinnaasut itisilikkat soorunami qujarunnassapput allattuiffissamullu ulikartittakkamut allanneqarsinnaallutik.

Oqaaseqaatit:

- 1 Isumannaallisaanerup tungaatigut
aaqqissuussinerup (SIO) suliaassanik sunik
naammassisassassinnik piareersaavigaasi? 1 2 3 4 5
- 2 SIO 'p sullivinnik nalilersuineq (APV) atorlugu
sulisinnaanermikkut ilinniartinneqarnissassinnut
qanoq piareersarpaasi? 1 2 3 4 5
- 3 Ilinniartitaanissi SIO 'p suleqatigineqarnissaata
ingerlanissanut qanoq piareersarpaasi? 1 2 3 4 5

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- 4 Ajoqusernertut tunngatillugu ilinniartitaanissi
SIO'p qanoq iliuseqarnissaanik qanoq
piareersarpaasi? 1 2 3 4 5
- 5 Ilinniartitaanissi SIO'mi sulinissassinut qanoq
annertutigisumik pisinnaasaqalersippaasi? 1 2 3 4 5
- Apeqqutip normua allariarlugu akissut
allattuiffissamut ulikartittakkamut
allallugu.
 - Tamatuma kingorna gruppit arlallit
naliliinerminnut akissutimik
saqqummiunnissaannik
qinnuigineqassapput
- 6 Ilinniartitaanerup suliffeqarfinnilu ulluinnarni
atukkavit imminnut attuumassuteqarnissaat
pillugu ilinniartitsisut ilinniartitsinerat qanoq
igaasiuk? 1 2 3 4 5
- 7 Ilinniartitaaneq qanoq artornartigaa imaluunniit
qanoq ajornanngitsigiva? 1 2 3 4 5
- 8 Pikkorissarneq qanoq ataatsimut
naliliivigaasiuk? 1 2 3 4 5
- 9 Sammisat sorliit ilissinnut 1 2 3 4 5
pissarsiaqarfiunerssaappat, aamma sooq?

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

10 **Pikkorissaasunut, pikkorissarfik pillugu,** 1 2 3 4 5
pikkorissaanerup allaffissornertaa assigisaalu
pillugit iluarisat/iluaagisat:

11 **Oqaaseqaatit allat:**

1 2 3 4 5

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaannut inatsisit

Imarisaa

Kapitali 1 - Siunertarisat atuuffiilu	248
Kapitali 2 - Sulliviit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulinerat.....	249
Kapitali 3 - Malittarisassat nalinginnaasut.....	253
Kapitali 4 - Sulianik ingerlatsineq.....	259
Kapitali 5 – Suliaqarfigisaq.....	259
Kapitali 6 - Teknikikkut atortut	260
Kapitali 7 - Atortussiat atortullu	261
Kapitali 8 - Piffissaq qasuersaarfissaq aamma ulloq unnuarlu sullinngiffeqarneq.....	261
Kapitali 9 - Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit	263
Kapitali 10 - Nakorsanit misissorneqartarnerit il. il.	266
Kapitali 11 - Suliffigissaasut il. il.	267
Kapitali 12 - Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik.....	268
Kapitali 13 - Naammagittaalliorsinnaaneq	272
Kapitali 14 - Pinerluttulerinermi inatsisit malillugit pineqaatissiissutissat.....	272
Kapitali 15 - Atortuulersitsissutitut ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat	275

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni sulinermi avatangiisit pillugit inatsimmik nalunaarut

Beskæftigelsesministeriap inatsisaanut nalunaarut nr. 1048, 26. Oktober 2005-meersoq kingusinnerusukkut allannguiffigineqartoq – akuerisaasumik ataatsimut allaqqitaanngitsoq

Ataatsimut allanneqarneranut ilaapput

- Inatsimmut nalunaarut nr. 1048, 26. Oktober 2005
- Inatsit nr. 1382, 23. December 2012-meersoq

Matumuuna nalunaarutigineqarpoq sulinermi avatangiisit pillugit inatsit, tak. inatsit nr. 295, 4. juni 1986-imeersoq, allannguutit inatsimmi nr. 193, 26. marts 1991-imeersumi aamma inatsimi nr. 321, 18. maj I 2005-imeersumi § 3-p nassatarisai ilanngullugit.

Kapitali 1 - Siunertarisat atuuffilu

§ 1. Inatsisikkut tunngavissinniarneqarput

1. isumannaatsunik peqqinnartunillu sulinermi avatangiiseqarnissaq, qanoq ilisukkulluunniit inuiaqatigiinni kalaallini teknikikkut inuttullu atugarisatigut ineriartortitsinermut naapertuuttumik, aamma
2. sulliviit namminneerlutik suliffeqartitsinermi kattuffinniit ilitserorneqarnikkut aamma Sullivinnik Nakkutilliisoqarfim-miit ilitserorneqarlutillu nakkutigineqarnikkut isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu tunngasutigut aaqqiiviginnaannissamut tunngavissaqarnissaat.

§ 2. Inatsimmi pineqarpoq Kalaallit Nunaanni sulisitsisumi sulineq.

Imm. 2. Pineqanngillat

1. sulisitsisup namminerisatut angerlarsimaffiani sulineq, taamaattoq tak. § 45 d,
2. sulineq, sulisitsisup ilaqutaanit, illumi inoqutigiinnut ilaasunit taamaallaat ingerlanneqartoq, taamaattoq tak. § 45 d,
3. sulineq, sakkutuunit ingerlanneqartoq taamalu sakkutooqarnermi suliassavittut isigineqarsinnaasoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Aalajangersakkani makkunani aamma pineqarput sulineq, sulisitsisumi ingerlanneqanngitsoq, aamma imm. 2-mi taaneqartutut sulineq:

1. suliffigisami ataasiusumi sulisitsisut il. il. arlaliusut pillugit § 15, atortussanik assigisaannillu pilersuisut (tunniussuisut) allallu pillugit §§ 24-30 aamma sanatitsisut il. il. pillugit § 31,
2. sulianik ingerlatsineq pillugu §§ 32 aamma 33,
3. teknikikkut atortut pillugit §§ 36 aamma 37,
4. atortussiassat (stoffer) atortullu pillugit §§ 38 aamma 39,
5. aqqusinertigut assartuineq pillugu § 45 c, 6) ulorianartunik suliaqarnerni ukiukinnerpaaffissaq pillugu § 46, imm. 3.

Imm. 4. Suliffeqarnermut ministerip aalajangersinnaavaa, sakkutooqarfiusuni aamma piliorfinni sulinermit avatangiisit pillugit maleruagassiat immikkut ittut atuutissasut.

§ 3. Inatsit silaannakkut angallannermut tunngatillugu taamaallaat atuutissaaq nunami sulineranut.

Imm. 2. Inatsit umiartornermut aalisarnermullu tunngatillugu taamaallaat makkununga atuutissaaq

- umiarsuarnik, ilanngullugit aalisariutinik, usilersuinermit usingiaanermullu,
- umiarsuarmi sanasutut tamatumunngalu nallersuunneqarsinnaasunik suliaqarnernut.

Imm. 3. Inatsit sinerissap avataani sulinermit atuutinngilaq.

§ 3 a. Suliffeqarnermut ministerip aalajangersinnaavaa inatsit annikitsuinnaasumik atortinneqassasoq sulianut sulisorineqartup angerlarsimaffiani ingerlanneqartussanut.

Kapitali 2 - Sulliviit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulinerat

Sulisuusut sulisitsisuusullu attaveqatigiinnerat

§ 4. Sullivinni ataatsimiit qulingiluanut amerlassusilinnik sulisulinni sulinermit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulineq ingerlanneqassaaq sulisitsisup, sulisunillu siulersuisoqarpat, tak. § 18, taakkua sulisorisallu akornanni attaveqatigiinnikkut. Taamaattorli suliffeqarnermut ministeri isumannaallisaaneq pillugu aqqissuussinerup annertusarnissaa pillugu maleruagassiisnaavoq, tamanna pisariaqarsorineqassatillugu.

Isumannaallisaaneq pillugu aqqissuussineq

§ 5. Sullivinni qulinik sinnerlugilluunniit sulisulinni sullivik isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit aqqissuussissaaq.

Imm. 2. Immikkoortoqarfimmi imaluunniit suliffiusumi sulisunik siulersuisoq isumannaallisaanermut sinniisuutitaq peqatigalugu immikkoortoqarfimmi pineqartumi imaluunniit suliaqarfiusumi pineqartumi isumannaallisaanermut suleqatigiissitaliussaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Immikkoortoqarfinni tamani imaluunniit suliffiusuni tamani imaluunniit sulisunik siulersuisoqarfinni tamani sulisuusut isumannaallisaanermut peqqinnissamullu sinniisuutitassaminnik suleqatigiissitani ilannguttussanik qinersissapput. Sulisut kattuffimminnut sinniisaat isumannaalli-saanermut sinniisussatut qinerneqarsinnaasaaq.

§ 6. Sullivinni 20-nik sinnerlugilluunniit, taamaattoq tak. § 7, imm. 7, sulisulinni isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliortoqassaaq. Sulinermi isumannaallisaanissamut ataatsinik marluusunilluunniit suleqatigiissitaqareerpat, suleqatigiissitaliami imaluunniit suleqatigiissitaliani ilaasortat sulliviullu pisortaa imaluunniit sullivimmut akisussaasutut sinniisuutitaq isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliaassapput. Isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissitalianik arlalinnik pilersitsisoqarsimappat taakkunani sinniisuutitat akunnerminni ilaasortanik marlunnik aamma isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissitaliani sulisunik siulersuisut akunnerminni ilaasortanik marlunnik ataatsimiititaliamik pilersitsinissamut qinersissapput, ataatsimiititaliamut tassunga sulliviup pisortaa imaluunniit sullivimmut akisussaasutut sinniisuutitaq ilanngutissallutik. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliaq sulliviup iluani isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulinissamut pilersaarusiussaaq, siulersuissalluni, siunnersuisassalluni ilisimatitsissuteqartassallunilu aamma taamatut sulineramik nakkutiginnittuussalluni.

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfinniit nakkutiginnittuutitaq sullivimmut akuttunngitsunik takusaajartornermini sulliviup siulersorneqarneranut aamma isumannaallisaanermi sinniisuutitanut susassaqtunut, isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissitalianut ataatsimiititalianullu akuliuttassaaq. Taakku pisinnaatitaassapput apeqqutinik isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngassutilinnik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfinnimit saqqummiussisarnissamut.

§ 7. Suliffeqarnermut ministeri sulliviit isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulinerannik annertusaanissaaq pillugu erseqqinnerusunik maleruagassiussaaq, tamatumani aamma isumannaalli-saanermi sinniisuutitassanik qinersisarneq, taakkua pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu pillugit, isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissitalianik ataatsimiititalianillu pilersitsinissat taakkualu suliassaar pillugit aamma isumannaallisaaneq pillugu sulineramik ulluinnarni siulersuinermit malittarisassanik.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministeri sulinermi avatangiisit pillugit malittarisassiussaaq, matumunnga ilanngullugit sanaartornerup iluani isumannaallisaanermik peqqinnissamillu ataqatigiissaarisussanut sulisilluni avatangiisinut tunngasunik ilinniartitaaneq, ilinniartitsisut piginnaasaat aamma ilinniartitaanermik neqeroortut pitsaassusaannik qulakkeerinnineq.

Imm. 3. Isumannaallisaanermik aqqqissuusseqatigiit suliassaar sulliviup sulisuusullu akornanni isumaqatigiissut malillugu annertusineqarsinnaapput aamma sullivimmut attuumassuteqavissutut avatangiisit pillugit apeqqutit ilaalersillugit. Suliffeqarnermut ministeri sulliviup suliffimmi avatangiisit pillugit apeqqutinik aqqqiviginninnissanut qularnaarisussanik erseqqinnerusunik maleruagassiorsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 4. Sulliviit isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulinerat nakussassarniarlugu sunniuteqarnerulersinniarlugulu § 5 aamma § 6, imm. 1, suliffeqarnermut ministerip patsissarititai tunngavilugit sanioqqunneqarsinnaapput

1. ilaatigut sulisut kattuffiannut imaluunniit kattuffiinnut aamma sulisitsisut kattuffiannut imaluunniit kattuffiinnut sulisitsisunulluunniit imaluunniit allanut taakkua tamatumunnga piginnaatitsis suteqarfigisaannut isumaqatigiissusiortoqarsimappat,
2. ilaatigullu sullivinni, nr. 1 malillugu isumaqatigiissuteqarfigineqartuni, sulisitsisuusup aamma sullivimmi ilaannaaniluunniit sulisuusut akornanni isumaqatigiissusiortoqarsimappat.

Imm. 5. Suliffeqarnermut ministeri imm. 4 malillugu qanoqiliornikkut isumaqatigiissusiortarnissaq pillugu erseqqinnerusunik maleruagassiorsinnaavoq.

Imm. 6. Imm. 4 malillugu isumaqatigiissusianik paasinerluinerujunnartut unioqqutitsinerillu aalajangiiffigineqartassapput suliatigut akerleriissutinik suliarinnittarneq malillugu, imaluunniit tamanna periarfissaqartinnagu eqqartuussivitsigut.

Imm. 7. Suliffeqarnermut ministeri sulianut, suliatigut susassa qarfinnut imaluunniit suliaqarfiusunut tunngatillugu isumannaallisaaneq pillugu § 5-imi, § 6, imm. 1-imi, aamma § 8, imm. 3-mi malittarisassat malillugit sulinerup annertusaaviginissaa pisariaqarsorinartinnagu imaluunniit naleqquttuosorinartinnagu malittarisassanik taakkuninnga atuisitsinngitsoorsinnaavoq imaluunniit pissutsit immikkut ittut malillugit sakkukillileriviginissinnaalluni.

Imm. 8. Aammattaaq suliffeqarnermut ministeri ataqatigiissaarisunut sulisilluni avatangiisinut tunngasunik ilinniartitaaneq pillugu piumasaqaammik § 7, imm. 2-miittumik atuisitsinngitsoortitsisinnaavoq, ilinniartitaaneq Kalaallit Nunaanni neqeroorutigineqanngippat.

§ 8. Sulisitsisup isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliami nammineq ilaasortaanngikkuni pisussaaffigissavaa allamik akisussaassusilimmik imminut sinniisuuffiginnitsitsinissaq.

Imm. 2. Sulisitsisup isumagissavaa, isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissitaliani aamma ataatsimiititaliani ilaasortaat isumannaallisaaneq pillugu sulissuteqarnerminni pisussaaffimminnik isumaginninnissamut pissutsit atukkat malillugit naammaginartumik periarfissaqartitaanissaat.

Imm. 3. Sulisitsisoq isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliami aamma suleqatigiissitaliani ilaasortanut periarfissaqartitsissaaq isumannaallisaanermut tunngassutilittut apeqqutinik pisariaqarneratut ilisimasaqalernissamut imaluunniit ilinniagaqarnissamut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 4. Sulisitsisup isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissitaliat aamma ataatsimiititaliat periarfissaqartissavai sullivimmi isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit apeqqutit tungaasigut pilersaarusoqataanissamut.

Imm. 5. Sullivinni § 5 naapertorlugu isumannaallisaaneq pillugu ataatsinik arlaliusunilluunniit suleqatigiissitaliorfiusuni, § 6-ili malillugu ataatsimiititalianik pilersitsiviusussaangitsuni, sulisit-sisup isumagissavaa suliassat isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianit isumagineqartussat suleqatigiissitaliamik imaluunniit suleqatigiissitalianik suleqatiginnilluarnikkut ingerlanneqarnissaat.

§ 9. Isumannaallisaaneq pillugu sinniisuutitat suliassarititaasunik ingerlatsineranni aningaasartuutit sulisitsisup akilissavai aamma isumannaallisaanermi sinniisuutitat aningaasarsissarigaluanit annaasaat, ilanngullugit isumannaallisaaneq pillugu pikkorissarnerni il. il. peqataasariaqarnermut atasumik aningaasartuutit aningaasarsissarigaluanillu annaasat taarsertassavai. Aamma taamaassaaq sulisunik siulersuisut isumannaallisaaneq pillugu pikkorissarnerni il. il. peqataasariaqarneranni.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministerip isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiissuni ilaasortat ilinniartitaaneranni aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit matusiviginissaannut naalagaaffiup tapiissuteqartarnissaanik aalajangersakkat aalajangersarsinnaavai.

Imm. 3. Isumannaallisaaneq pillugu suleqatigiinni ilaasortaasut sulisut kattuffinnut sinniisuutitaattulli, aamma sulianut tunngassutilinni tamatumunngaluunniit assingusuni oqaaseqartartuutitatulli, soraarsitaasinnaanermut allatulluunniit atugarisamikkut innarlagaanissamut illersorneqartussaapput.

Imm. 4. Pissutsit imm. 1-imi 3-milu taaneqartut pillugit tamatumani aamma malittarisassiat suut atortitaanissaat, aamma malittarisassanik unioqqutitsinerit paasinerluinerilluunniit pillugit, isumaqatigiinnigissutit suliatigut akkerliissutinik isumaqatigiissaasartunit tamannaluunniit periarfissaqartinnagu eqqartuussivitsigut aalajangiiffigineqartassapput.

§ 10. Suliffeqarnermut ministeri sulliviit isumannaallisaanermik sulineranni immikkut paasisimasalinnik ikiortissaqartitsissassaaq, tamanna sulisuusut isumannaallisarnissaannut peqqinnissaannullu pisariaqartinneqartillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 3 - Malittarisassat nalinginnaasut

Sulisitsisoq

§ 11. Sulisitsisup isumagissavaa, sulinermi atugarisat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnarnissaat. Tamatumani immikkut uku innersuunneqassapput:

1. sulianik ingerlatsineq pillugu kapitali 4,
2. suliaqarfiusoq pillugu kapitali 5,
3. teknikikkut atortut pillugit kapitali 6 aamma
4. atortussiassat atortullu pillugit kapitali 7.

§ 11 a. Sulisitsisup isumagissavaa suliffimmi isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu pissutsinik suliat suunerat, suleriaatsit aamma sulianik ingerlatsinerit atorineqartut, aamma sulliviup annertussusia aaqqissuussaanelu tunngavigalugit allaganngukkamik naliliiffiginnittoqarnissaa. Suliffimmik naliliiffiginnissut sullivimmiititaassaaq sulliviullu siulersuisuinit, sulisunit aamma Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit takuneqarsinnaassaaq. Suliffimmik naliliiffiginnissut suliat, suleriaatsit aamma sulianik ingerlatsinerit il. il. allannguuteqaraangata, allannguutillu taakku sulinermi isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu sunniuteqartussaagaangata, iluarsaanneqartassaaq, akuttunerpaamilli ukiut pingasunngorneri tamaasa.

Imm. 2. Suliffimmik naliliiffiginnissut ilaqartinneqassaaq sullivimmi avatangiisitigut ajornartorsiutinik sulliviup isummerfiginiagassaanik qanorlu iliornikkut tamakkua aaqqiivigineqarnissaannik. Naliliinermi makku pineqassapput:

1. Sulinermi avatangiisitigut pissutsinik sulliviup paasisassarsiorfiginninnera sumiissusersiuineralu.
2. Sulliviup sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutaasunik nassuiaataa naliliiffiginninneralu.
3. Sulliviup sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutinik aaqqiiviginninnissamut iliuusissanik piler saarusiaani pisariaqartitanik tulleriissaarineq allattuinerlu.
4. Iliuusissanik pilersaarusiamik malinnaaffiginninnissamut najoqqutassat.

Imm. 3. Sulisitsisup suliffimmik naliliisummi, tak. imm. 1 aamma 2, pineqartunik aaqqiiviginninniarnissap pilersaarusiorterani, aaqqissuussinermi aamma naammassinninniarnermi isumannaatsuunissaaq pillugu suleqatigiissut imaluunniit sulisut ilaatittassavai.

Imm. 4. Suliffeqarnermut ministeri sulisitsisup imm. 1-3 malillugit pisussaaffii pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiussaaq.

§ 12. Sulisitsisup isumagissavaa sulinerup isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinartoqanngilluinnartumik ingerlanneqarnissaata nakkutigilluarneqarnissaa.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 13. Sulisitsisoq sulisorisanut ajunaarfiusinnaasunik napparsimalissutaasinnaasunillu, suliaannut attuumassuteqarsinnaasunik, ilisimatitsisassaaq.

Imm. 2. Sulisitsisup tamatuma saniatigut isumagissavaa sulisorisat sulianik aarlerinartoqanngitsumik ingerlatsinissamut pisariaqarneratut ilinniartinneqarlutillu ilitsersorneqarnissaat.

Imm. 3. Suliffeqarnermut ministeri sulisitsisup imm. 1 aamma 2 malillugit pisussaaffii pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaavoq.

§ 14. Sulisitsisup isumagissavaa kapitali 2 malillugu isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiittoqarnissaa, suleqatigiinnermilu peqataassaaq.

§ 15. Sulisitsisut arlaliusut, suliaqarfimmi ataasiusumi sulianik ingerlataqartitsisut, aamma kikkut suliffimmi ataasiusumi sulisorineqartut tamarmik, sulisorisat tamarmik sulinermi isumannaatsunik peqqinnartunillu atugaqartitaanissaat pillugu suleqatigiissapput.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministeri taamatut suleqatigiinnissaq pillugu erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaavoq.

§ 16. Sulisitsisoq pisussaavoq sulisorisat isumannaallisaaneq pillugu sinniisuutitaat sulisullu suliamikkut kattuffinnut sinniisuutitaat ilisimatissallugit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup imaluunniit pisortatut oqartussaaitat imaluunniit suliffeqarfiup § 57-imi taaneqartutut peqqussutigisaannik. Sulisitsisoq taamatuttaaq pisussaavoq isumannaallisaaneq pillugu sinniisuutitanut sulisullu sinniisuinut allanut, peqqussutaasunik ilisimatinneqarnissamik kissaateqartunut, ilisimatitsisarnissamut.

Imm. 2. Suliffimmi isumannaallisaaneq pillugu sinniisuutitaqanngippat imaluunniit sulisut sinniiseqanngippata, sulisorisat imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit malillugit peqqussutaasunik ilisimatinneqartassapput.

§ 17. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik tamatuminnga kissaateqaraangat, imaluunniimmi pissutsit tamatumunnga tungavissaqartitsigaangata, sulisitsisoq misissuisitsisassaaq, misissugassanik tiguisitsisassalluni imaluunniit misissuiartortitsisassalluni, soorlu immaqa immikkut paasisimasalitsigut, paasiniaarlugu sulinermi pissutsit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinartoqanngilluinnarnersut.

§ 17 a. Sulisitsisoq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfirmut nalunaaruteqartarlunilu malittarisassat suliffeqarnermut ministerimit aalajangersarneqartut malillugit nalunaarsuiffinnut allattuisassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmi pisortaq kisitsisitigut paasissutissiornissamut atugassatut sulisitsisumiit makku pillugit paasissutisseqqusinnaavoq

1. sulisorisat amerlassusiat, suaassuseq, ukioqortussuseq peqqissutsimullu tunngasut,
2. maskiinat, maskiinat pisataat, immiussiviit, ineriikkatut suliatut pisatsersuutit, apparatit, sakkut allallu teknikikkut atortut,
3. atortussiat atortullu, aamma
4. pissutsit allat sulinermi avatangiisitigut pingaarutillit.

Imm.3. Kisitsisitigut paasissutissat tamanut saqqummiunneqassappata aternik imaluunniit sullivinnik taasisoqassanngilaq.

Sullivinni siulersuisut allallu

§ 17 b. Sulisitsisup pisussaaffii pillugit inatsimmi aalajangersakkat aamma kimulluunniit sullivimmik siulersuisumut imaluunniit siulersuisuni peqataasumut atuutissapput.

Sulisunik aqutsisoq

§ 18. Sulisunik aqutsisumik pineqarpoq kinaluunniit, taamaallaat sulisitsisoq sinnerlugu sulianik annertunerusunilluunniit ingerlatalik sullivimmi taassumaluunniit ilaani sulisunik aqutsisutut imaluunniit nakkutilliisutut.

§ 19. Sulisunik aqutsisup peqataaffigissavaa suliassaqaqarfimmini sulinermi atugarisat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinangilluinnarnissaat. Sulisunik aqutsisup aamma tamatumani nakkutigissavaa isumannaallisaaneq peqqinnissarlu siuarsarniarlugit aalajangiinerit siunertarisaminnut naapertuuttumik sunniuteqartinnissaat.

Imm. 2. Sulisunik aqutsiup kukkunernik amigaatinilluunniit, ajunaarnernik napparsimalernernilluunniit nassataqarsinnaasunik, ilisimannileruni isumagissavaa aarlerinartuerutitsiniaanissaq. Sulisunik aqutsisoq sumiiffimmi iliuuseqarnermigut arlerinartuerussinnaanngippat sulisitsisumut pissusiusunik ilisimatitsipallassaaq.

§ 20. Sulisunik aqutsisoq isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinnermi peqataassaaq, tak. kapitali 2, § 15 aamma § 31.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisorisat

§ 21. Sulisorisat peqataaffigissavaat suliaqarfigisaminni sulinermi pissutsit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinaalluinnarnissaat, tamatumani aamma isumannaallisaaneq peqqinnissarlu siuarsarniarlugit aalajangiinerit siunertarisaminnut naapertuuttumik sunniuteqarnissaat.

Imm. 2. Sulisorisat kukkunernik amigaatinilluunniit, ajunaarnik napparsimalernernilluunniit nassataqarsinnaasunik, ilisimasaqalerunik namminnerlu aaqqiivigisinnaanngikkunikkik isumannaal-lisaaneq pillugu suleqatigiissuni ilaasortaasumut, sulisunik aqutsisumut imaluunniit sulisitsisumut tamanna nalunaarutigissavaat.

Imm. 3. Kialuunniit, suliamik soorlu iluarsaassinermik ikkussuinermilluunniit suliaqartup, isumannaallisaat peertariaqarsimaguniuk sianigissavaa taassuma suliamik naammassinnereernikkut inisseqqinneqarnissaa imaluunniit allap taamatulli isumannaatsigisup inissinnissaa.

§ 22. Sulisorisat isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinnermi peqataassapput, tak. kapitali 2.

§ 23. Kikkulluunniit suliffimmi sulisitsisut arlaliusut suliaqartitsivigisaani sulisuusut malittarisassanik sulliviit suleqatigiinnissaannut atuuttunik, tak. §§ 15 aamma 31, malittarisassat suliarisaminnut atuuttut saniatigut malinnittussaapput.

Imm. 2. Kikkulluunniit allat sulliveqarfiini sulisut isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sullivimmut tassunga malittarisassanik suliaminnut tunngatillugu malittarisassat atuuttut saniatigut malinnittussaapput.

Atortunik tunniussuisut, ikkussuisartut, iluarsaasartut aamma pilersaarusiortartut allallu

§ 24. Kinaluunniit maskiinanik, maskiinat pisataannik, immiussivinnik, ineriikkatut ikkussugassanik, apparatinik, sakkunik allanilluunniit teknikikkut atortunik tunniussisup, isumagisassanngortitsisup imaluunniit saqqummersitsisup isumagissavaa tamakku atugassatut tunniunneqassagunik imaluunniit saqqummersinneqassagunik pisariaqarneratut illersuusigaasimanissaat aamma isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinartorsiortitsisinnaanatik siunertarisanut naapertuuttumik atorneqarsinnaanissaat, tak. kapitali 6. Atornissaannut, aserfallatsaalinissaannut, assartornissaannut ikkussornissaannullu najoqqutassat paasiuminartut tunniussinermi ilaatinneqartassapput.

Imm. 2. Teknikikkut atortut atoriaannaat tuniniaqqitassatut, attartortitassatut imaluunniit atukkiussassatut tunniunneqassappata imaluunniit isumagisassanngortinneqassappata pisussaaffiit taama ittut aamma atuutissapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup tamanna piumasarippagu, imaluunniimmi pissutsit tamatumunnga tunngavissaqartitsippata, pineqartunik eqqussuisoq imaluunniit piliortoq misissuisitsisassaaq, misissugassanik tiguisitsilluniluunniit misissuiartortitsisassaaq, soorlu immaqa immikkut paasisimasalitsigut, paasinialugu teknikikkut atortoq isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinaalluinnarnersoq.

Imm. 4. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup tamanna kissatigippagu eqqussuisup imaluunniit piliortup paasissutissiissutigissavaa teknikikkut atortut isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinaateqarsinnaasut tunineqarsimasut annertussusiat.

§ 25. Maskiinat Kalaallit Nunaanni tunniunneqartussat imaluunniit saqqummersinneqartussat tamarmik piliortuusup imaluunniit maskiinanut eqqussukkanut tunngatillugu eqqussuisup aqqanik imaluunniit najugaanik paasissutissartaqartitaassapput, allatulluunniit ilisarnaasigaassallutik piliortup taamatullu eqqussuisup kinaanera takulertorneqartussanngorlugu.

§ 26. Kialuunniit, namminersortutut ingerlatalittut teknikikkut atortumik ikkussuisussap, sanaqqiisussap imaluunniit pingaarnertut iluarsaassisussap, misissortassavaa atortumut tunngatillugu isumannaatsuunissakkut peqqussutaasut ilitersuusiullu naammassineqarsimanerat.

Imm. 2. Ataasiinnaq taassumaluunniit pisatai (immikkuualuttui) iluarsanneqassappata iluarsaassisup misissussavaa isumannaatsuunissakkut peqqussutaasut ilitersuusiullu iluarsaassamut atuuttut naammassineqarsimanerat. Iluarsaassisup sulinermini malugisaqaruni kukkunernik amigaatinilluunniit allanik, isumannaatsuunissamut pingaarutilinnik, piginnittuusooq atuisorluunniit tamakkuninnga ilisimatissavaa.

§ 27. Kialuunniit teknikikkut atortumut, tunisassioffimmut imaluunniit illuliassamut sanaartugassanulluunniit titartakkatigut pilersaarusanik tunniussisup sulianik ingerlatsinermini aamma sanaamik imaluunniit piliorfimmik il. il. inikkamik ingerlatsinermini isumannaatsuunissaaq peqqinnissarlu pingaartittassavaa. Tamannattaq atuutissaaq kimulluunniit pilersaarummik taama ittumik nakkutilliisuusumut imaluunniit sulinermini avatangiisinut tunngassutillit pillugit siunnersuisuusumut.

§ 27 a. Kialuunniit, sullissinissamik neqerooruteqartup, neqeroorutissami suliarinerani misissortassavaa, suliassanik ingerlatsinermini isumannaatsuunissap peqqinnissallu pingartinneqarsimanissaat. Neqerooruteqartup aammattaq isumagissavaa neqeroorutaasussap naleqquttunik paasissutissartaqarnissaa suliassanik ingerlatsinissamut attuumassutilittut sulinermini avatangiisissat immikkut ittut, pingaarutillit pillugit suliassanik ingerlatsisussap tamakkuninnga ilisimasaqarnissaa siunertaralugu.

Imm. 2. Neqerooruteqartup aamma peqataaffigissavaa, suliassatut neqeroorutaasut sulitsisumit suliassinneqartussamit isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu aarlerinangilluinnartumik ingerlanneqarsinnaanissaat.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 28. §§ 24-mi, 25-mi, 27-mi aamma 29, imm. 2-mi malittarisassat aamma atuutissapput atortussianik atortunillu isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinaateqarsinnaasunik tunniussuisunut allanullu.

§ 29. Suliffeqarnermut ministeri pissutsit §§ 24-28-mi eqqartorneqartut pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaavoq.

Imm. 2. §§ 24-28-mi malittarisassat inatsit malillugu atuisussamut pisussaaffeerutitsissanngillat.

§ 30. Immikkut ittunik pissutissaqartillugu, suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq imaluunniit aalajangersaasinnaavoq, §§ 24-28-mi piumasaqaatinik saneqqutsissutissanik. Aalajangersakkat taama ittut aammattaaq ataasiakkaatigut immikkut ittunik pissutissaqartillugu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit aalajangersarneqartarsinnaapput.

Sanatitsisut il. il.

§ 31. Sanatitsisup peqataaffigissavaa, sulisitsisup illuliornernik sanaartornernillu isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu aarlerinanngilluinnartumik ingerlatsisinnaanissaa.

Imm. 2. Illuliorititernermik sanaartornermillu aalajangersumik annertussusilimmik ingerlataqarfimmi, sulisitsisunik arlaliusunik suliaqarfimmi taannaasumi sulisoqartumi sanatitsisoq pilersaarusiortassaaq, iliuusissanik killilersuillunilu ataqatigiissaarisassaaq sulisorisat isumannaallisarnissaannut peqqinnissaannullu siuarsaaniutitut.

Imm. 3. Suliffeqarnermut ministeri sanatitsisup imm. 2 malillugu pisussaaffii pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiussaaq aamma makku pillugit

1. sulisitsisut ataasiakkaat suliassat aallarnerneqalersinnagit ataatsimut suliaqarfiusuni suliassaannik killilersuineq,
2. sanaffiususaaq pilersinneqalersinnagu isumannaallisaanermut peqqinnissamullu pilersaarusiorneq,
3. ataatsimut suliaqarfiusuni suliat aallarnerneqalersigut isumannaallisaanermut peqqinnissamullu siursaatitut sulissutigisassanik ataqatigiissaarineq, aamma
4. suliffiusumi isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulissuteqarnernik ataqatigiissaarinernik isumaginnittussamik toqqaanissaaq, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu apeqqutininik tamatumanilu ilinniartitaanermik pisariaqarneratut ilisimasalimmik immikkut.

Imm. 4. Suliffeqarnermut ministeri erseqqinnerusunik malittarisassiussaaq sanatitsisup illuliassanik sanaartugassanillu annertunerusunik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nalunaarutiginnittusaaq pillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 4 - Sulianik ingerlatsineq

§ 32. Suliassat pilersaarusiorneqartassapput, aaqqissuunneqarlutik aamma isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinartoqanngilluinnartumik ingerlanneqartassapput.

Imm. 2. Maligassiat najoqqutassiallu akuerisat isumannaallisaanermut peqqinnissamullu pingaarutillit malinneqartassapput, suliffeqarnermut ministeri allatut aalajangiisimangippat.

§ 33. Suliffeqarnermut ministeri piumasaqaatit suliassat aarlerinangilluinnartumik pilersaarusiukkatut, aaqqissuussatut ingerlanneqartutullu naatsorsuunneqarnissaannut naammassineqarsimasussat pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaavoq ilanngullugit

1. immikkut ulorianaatilinnik suliaqarnissap, sulianik ingerlassinissat suleriaaseqarnissallu inerteqqutaanissaat pillugu,
2. imminut illersuutissat sullisissallu immikkut ittut pillugit,
3. suliassat, ajunaarfiunissamut imaluunniit napparsimalernissamut annertuumik aarlerinartorsior fiusinnaasut, ilanngullugit qaartiterinerit, taamaallaat inunnit erseqqinnerusumik taasamik ilinniagaqarsimanermut imaluunniit misilitsissimanermut allagartalinnit ingerlanneqarsinnaanerit pillugu, aamma
4. isumannaatsuunissaq imaluunniit peqqinnissaq pingaarnerutittariaqartillugu sulinissaq, sulianik ingerlatsinissaq suleriaasissarlu pillugit pilersaarusiortoqartarnissaa, pilersaarusiallu taama ittut taakkunanilu allannguutit ingerlanneqalersinnagit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut oqaaseqarfigisassatut imaluunniit akuersissutigisassatut saqqummiunneqartarnissaat pillugit.

Imm. 2. Malittarisassiani malitassatut najoqqutassatullu innersuussisoqartarsinnaavoq, tamakku erseqqissumik, aamma ullulersuinertut, taaneqarsimagaangata.

Kapitali 5 – Suliaqarfigisaq

§ 34. Suliaqarfigisaq aaqqissuunneqartassaaq isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinaalluinnartunngorlugu.

Imm. 2. Maligassiat najoqqutassiallu akuerisat, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkulluunniit pingaarutillit, malinneqassapput, suliffeqarnermut ministeri allatut aalajangiisimangippat.

§ 35. Suliffeqarnermut ministeri aalajangersimasumik, utaqqisaannarmik, nikerartumik silamiittutullu suliffinnik aaqqissuussineq pillugu erseqqinnerusunik, ilanngullugit aatsitassarsiorfinni ingerlatsinermut atasumik immikkut ittumik iliuusissat pillugit, malittarisassiorsinnaavoq.

Imm. 2. Malittarisassiani malitassatut najoqqutassatullu innersuussisoqartarsinnaavoq tamakku erseqqissumik, aamma ullulersuinertut, taaneqarsimagaangata.

Imm. 3. Suliffeqarnermut ministeri tamatuma saniatigut makku pillugit malittarisassiorsinnaavoq

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

1. sulliviliornissamut imaluunniit allanngortiterinissamut titartakkatigut pilersaarusiassat assigisaallu suliaassanik ingerlatsisoqalersinnagu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut oqaaseqarfigisassatut saqqummiunneqartarnissaat,
2. ininik, teknikikkut atortoqarfinnik il. il. aaqquissuussinissaq imaluunniit allanngortitsinissaq pillugu pilersaarutisat, suliatut ingerlanneqalersinnagit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut oqaaseqarfigisassatut imaluunniit akuersissutisassatut saqqummiunneqartarnissaat, aamma
3. illuutit, init, nunamernillu il. il. inuussutissarsiutitut ingerlataqarnissamut atukkiunneqannginnissaat, init il. il. atorfissaattut siunertanut atorsinnaanerit pillugu apeqqut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut oqaaseqarfigisassatut imaluunniit akuersissutisassatut saqqummiunneqareersimatinnagu.

Kapitali 6 - Teknikikkut atortut

§ 36. Teknikikkut atortut aaqquissuussaallutillu atorineqartassapput isumannaallisaanrmut peqqinnissamullu aarlerinaalluinnartumik. Atuinissamik malittarisassat aamma atortuutinneqassapput aserfallattaaliinermut, eqqiaanermut, iluarsaassinermut assigisaannullu.

Imm. 2. Maligassiat najoqqutassiallu akuerisat, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkulluunniit pingaarutillit, malinneqassapput, suliffeqarnermut ministeri allatut aalajangiisimanngippat.

§ 37. Suliffeqarnermut ministeri teknikikkut atortut pillugit malittarisassiorsinnaavoq, ilanngullugit makku pillugit,

1. teknikikkut atortunik immikkut ulorianaatilinnik piliornissaq, eqquissuinnissaq, allanut tunniussinissaq, isumagisassanngortitsinissaq, saqqummersitsinissaq imaluunniit atuinissaq inerteqqutaassasoq,
2. teknikikkut atortunik sanatitassatut, suliaassatut saqqummersitassatullu pilersaarusiassat Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut saqqummiunneqartarnissaat oqaaseqaateqarfigisassatut imaluunniit akuersissutisassatut,
3. teknikikkut atortunik allanut tunniunneqalersinnagu imaluunniit atuisussamut isumagisassanngortinneqalersinnagu imaluunniit atorineqalersinnagu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut akuersissutisassanngortitsinissaq,
4. teknikikkut atortup Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nalunaarutaasarnissaa imaluunniit misiligagassanngortitaasarnissaa allatulluunniit nakkutilliinikkut misissugassanngortitaasarnissaa, tamatumani aamma piffissani aalajangersimasukkuutaani, aamma
5. teknikikkut atortut nalunaaqqutsigaanissaat, piliortup taamatullu eqquissuisup kinaanera takulertorneqartussanngorlugu imaluunniit atortut atorineqartut paasissutissartaat, suussusii suminngaanneersuunerallu, aamma akuersissutaasut, misiligaasimanerit pissutsilluunniit allat sulinermit avatangiisinut pingaarutillit paasineqartussanngorlugit.

Imm. 2. Malittarisassiani malitassatut najoqqutassatullu innersuussisoqartarsinnaavoq tamakku erseqqissumik, aamma ullulersuinerit, taaneqarsimagaangata.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 7 - Atortussiat atortullu

§ 38. Atortussiat atortullu isumannaallisaanermut peqqinnissamulluunniit ulorianaateqarsinnaasut tamatumunngaluunniit innarliisinnaasut aatsaat piliarineqarlutillu atorneqartassapput sulisorisat ajunaarnissamut nappaatinullu illersuusersorluarlugit sulinerne suleriaatsinilu.

Imm. 2. Maligassiat najoqqutassiallu akuerisat, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkulluunniit pingaarutillit, malinneqassapput, suliffeqarnermut ministeri allatut aalajangiisimangippat.

§ 39. Suliffeqarnermut ministeri atortussianik atortunillu piliorneq, eqqussuineq, toqqortarinninneq, assartuineq atuinerlu pillugit malittarisassiorsinnaavoq, tamatumani aamma makku pillugit

1. atortussianik atortunillu, sulinerne atorneqartussanik, poortuutaannilluunniit immikkut nalunaaqqutsersuineq,
2. sulinerne peqqissaarussinissaq pillugu silaannaap mingutsitaaneranik uuttortaanissamut pisussaaneq,
3. atortussianik atortunillu, pissutsinik taakkua ulorianarnerannik naliliiffiginninnermut pingaarutilinnik, taasaqarnissamut pisussaaffitalimmik nalunaarutiginninneq, aamma uku pillugit
4. tunniussuisuniit sulisitsisuniillu atuinnissamut ilitersuusiat.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq atortussianik atortunillu, isumannaallisaanermut peqqinnissamulluunniit ulorianaateqarsinnaasunik imaluunniimmi tamatumingga innarliisinnaasunik piliornissap, eqqussuinissap atuinnissallu inerteqqutaanissaat pillugu.

Imm. 3. Malittarisassiani malitassatut najoqqutassatullu innersuussisoqartarsinnaavoq tamakku erseqqissumik, aamma ullulersuinerlut, taaneqarsimagaangata.

Imm. 4. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik atortussiat atortullu pillugit naliusutigut killiliissutissanik aalajangersaasinnaavoq aamma atortussiat atortullu isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit ulorianaatilittut tamatuminggaluunniimmi innarliisinnaasutut naatsorsuussat allattorsimaffiinik suliarinnissinnaapput.

Kapitali 8 - Piffissaq qasuersaarfissaq aamma ulloq unnuarlu sullinngiffeqarneq

§ 40. Piffissaq suliffissaq aqqissuunneqartassaaq sulisorisat piffissap nal. akunnerinik 24-nik sivilissusillip ingerlanerani minnerpaamik nal. akunnerini 11-ni ataannartuni qasuersaarfissaqartussanngorlugit, taamaattoq tak. § 45.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Piffissaq qasuersaarfissaq nal. akunnerinut arfineqpingasunut sivikillisinneqarsinnaavoq imaaliornikkut

1. sullivinni, nikittaattunik sulisoqartuni ullut tamaasa imaluunniit sapaatit akunneri tamaasa suleqatigiittut siulliit naammassinerisa tulluuttullu aallartinnerisa akornanni piffissaq qasuersaarfissaq pitinneqarsinnaatinnagu, nikittaannikkut aamma
2. nunalerinermik aamma aallaaniarnermik piniarnermillu suliaqarnerni qaammatisiutit ukiuata ingerlanerani ullut 30-t tikillugit, taamaattoq tak. § 43.

Imm. 3. Usilersuineq usingiaanerlu, aalajangersumik atorfinitsinnagit sulisoqarnikkut ingerlanneqarnerusussaq, aamma tamatumunga attuumassutilittut suliaqarfiusariaqartut imm. 1-imi 2-milu pineqanngillat.

Suliffeqarnermut ministeri qaangiuttoorluni sulereernikkut sulisut pineqartut sulisorineqaqqilersinnagit piffissaq sivikinnerpaamik qasuersaarfissaq pillugu erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaavoq.

§ 41. Ullut unnuallu arfineqmarluk ingerlaneri tamaasa sulisorisat sapaatit akunneranoortumik ullormik unnuamillu ataatsimik sulinngiffeqarfissaqassapput, ullormut qasuersaarfiusumut ataannartinneqartussamik. Sapaatit akunneranoortumik ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfissaq sapinngisamik sapaatikkut pitinniarneqartassaaq ajornanngippallu sullivimmi sulisuusunut tamanut ataatsikkut.

Imm. 2. Imm. 2-mi oqaaseqatigiinni siullerni maleruagassiaq atuutissanngilaq nunalerinermut, naatitsivilerinermut, aallaaniarnermut piniarnermullu.

Imm. 3. Inunnik, uumasunik naasunillu paarinninnermik suliaqarnerni kiisalu sulinerni, nalilinnik piuinnaartitsinissaq pillugu pisarialinni, sapaatit akunnikkaartumik ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfiusussaq kinguartikkallarneqartarsinnaavoq, illersorniagassat imaluunniit sullissinerit atasuinnaanissaasa imaluunniit taamatulli tunisassiornissap tamanna pisariaqartippassuk. Suliffeqarnermut ministeri tamanna pillugu erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaavoq.

§ 42. §§ 40 aamma 41 pisariaqartitsineq naapertorlugu saneqqunneqarsinnaapput, pinngortitap pissusii, ajunaarnerit, maskiinanik aseroortoortitsinerit assigisaasulluunniit ilisimariinngisamik pisut sullivimmik pisarnertut ingerlatsinerimut akornusiitillugit imaluunniit akornusiisimatillugit. Saneqqutsineq nakkutilliinermut allattaavinnut allanneqartassaaq imaluunniit allatut taamatulli uppersaaserneqartassaaq.

§ 43. Suliat aamma suliatigut susassaqarfigisat imaluunniit suleriaatsit immikkut ittut pillugit pissutsit tamanna pisariaqartippassuk suliffeqarnermut ministeri makku pillugit malittarisassiorsinnaavoq

1. ullormoortumik piffissaq qasuersaarfissaq, ilanngullugit ullormoortumik piffissap qasuersaarfissap nal. akunnerinut arfineqpingasunut sivikillinissaa kiisalu piffissap qasuersaarfissap qaqugukkut pinissaa, aamma
2. sapaatit akunneranoortumik ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfissaq, ilanngullugu ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfiup allamut inissinneqarnissaa.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 44. Inuit qullersatut atorfillit kiisalu sinniisuutitat nioqqusianillu tuniniaasorisat, sulliviup aalajangersimasumik suliaqarfiata avataani suliallit, aatsaat §§ 40-mi aamma 41-mi pineqartunut ilaatitaassapput tamanna suliffeqarnermut ministerimit erseqqinnerusumik aalajangerneqarsimappat.

§ 45. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq isumaqatigiissuteqarnikkut patsisissaatitat suut tunngavigalugit §§ 40-mik aamma 41-mik saneqqutitsisinnaaneq pillugu.

§ 45 a. §§ 40-45 malillugit saneqqutisoqartillugu taamatulli taarsiissutitut piffissanik qasuersaarfissaqartitsisoqartassaaq imaluunniit ulloq unnuarlu sulinngiffeqartitsisoqartassaaq, imaluunniit taarsiissutitut qasuersaarfeqartitsinissaaq imaluunniit ulloq unnuarlu sulinngiffeqartitsinissaaq pissutsinit qaqtigoortumik ajornartitaassappat naleqquttumik illersuiniartoqartassaaq. Suliffeqarnermut ministerip aalajangersarsinnaavaa oqaaseqatigiit suilliit inunnut qullersatut atorfilinnut atortinneqannginnissaat.

§ 45 b. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq sulianut isumannaallisaanermik peqqinnissamillu aarlerinartorsiortitserujussuarsinnaasunut tunngatillugu piffissamik suliffissamik sivikinnerutitsinissaaq pillugu.

§ 45 c. Malittarisassat §§ 43 aamma 45 b malillugit aalajangersarneqartussat atortuutinneqarsinnaapput kikkunnulluunniit qamutini ingelatsisunut imaluunniit tamakkunani sulialinnut, aamma sulinernut sulisitsisumi sulinerunngitsunut.

Kapitali 9 - Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit

§ 45 d. Kapitalimi matumani malittarisassat atortuutinneqassapput inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut sulisitsisumi sulianik ingelataqartunut, aamma sulianut § 2, imm. 2, nr. 1-imi 2-milu taaneqartunut.

§ 46. Inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik sulisoqarnermi suliap pilersaarusiornissaani, aaqqissuunnissaanni ingelannissaanilu inuusuttup ukiui, peqqissusia aamma timikkut tarnikkullu inerissimassusia aamma atuarnermi allatulluunniit ilinniagaqarnermi sunniivigineqarnera pingaartinneqartassapput.

Imm. 2. Inuusuttut 15-it inorlugit ukiullit imaluunniit atuartussaannermi pineqartut suliani sulisorineqassanngillat, taamaattoq tak. imm. 4-6.

Imm. 3. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq inuusuttut sulisorineqartarnerat pillugu, ilanngullugit suleriaatsini aalajangersimasuni 15-inik ukiulinniit ukioqqortunerunissamut killissarititat pillugit, suliat isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu aarlerinannngilluinnartumik ingelanneqarsinnaanissaat qularnaarniarlugu. Inuusuttut ilinniagaqartut pillugit immikkut ittunik malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Imm. 4. Suliffeqarnermut ministerip aalajangersarsinnaavaa ilaannikkuinnaq imaluunniit sivikitsuinnarmik suliaqarnissap, sulisitsisup angerlarsimaffiani imaluunniit sulisitsisumut ilaqutaasuinnarnit illumi inoqutaasunit ingelanneqartussap imm. 2-mi aamma §§ 47-mi 48-milu inerteqqutaasunut patsisissaatitat killilersuutillu erseqqinnerusumik taaneqartut tunngavigalugit ilaatinneqannginnissaa. Naatsorsuutigineqassaaq suliat inuusuttut isumannaatsuunissaannut peqqinnissaannulluunniit aarlerinartorsiortitsissanngitsut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 5. Inuusuttunut, sulisitsisup ilaqutaanut inoqutaanullu ilaasunut tunngatillugu suliffeqarnermut ministeri imm. 3 naapertorlugu patsisissaatitat killilersuutillu erseqqinnerusumik taasat tunngavigalugit ukiutigut killissarititaniit saneqqutsissutissanik aalajangersaasinnaavoq.

Imm. 6. Suliffeqarnermut ministeri aamma makku pillugit aalajangersaasinnaavoq,

1. inuusuttut 13-inik ukioqalereersimasut, suleriaatsit erseqqinnerusumik killilikkat iluanni aamma patsisissaatitat atugassarititalu erseqqinnerusumik aalajangersarneqartut tunngavigalugit oqinnerusunik suliaqarsinnaasut,
2. imm. 2-mi aamma § 47-mi inerteqqut saneqqunneqarsinnaasoq inuusuttunut 14-inik ukioqalereersimasunut ilinniarnermillu ilaatut sulianik ingerlataqartunut imaluunniit inatsisit naapertorlugit atuartussaanermut taarsiullugu sulilersussanut tunngatillugu,
3. imm. 2-mi aamma § 47-mi inerteqqut saneqqunneqarsinnaasoq inuusuttut kulturikkut eqqumiitsuliornikkulluunniit, timersornernik aaqqissuussinerni imaluunniit filmiliortuni assigisaattulluunniit iliuutsini il. il. patsisissaatitat atugassarititalu erseqqinnerusumik aalajangersarneqartut tunngavigalugit peqataassatillugit, taamaattorli inuusuttut 13-it inorlugit ukiullit eqqarsaatigalugit, pisussani ataasiakkaani akuersisitsiniaasoqaaqqaartassasoq, aamma
4. imm. 2-mi aamma §§ 47-mi 48-milu inerteqqut patsisissaatitat atugassarititalu erseqqinnerusumik aalajangersarneqartut tunngavigalugit saneqqunneqarsinnaassasoq inuusuttut aallaaniarnerni piniarnernilu peqataanissaannut tunngatillugu.

Imm. 7. Sulisitsisup inuusuttunik 15-it inorlugit ukiulinnik imaluunniit atuartussaanermi pineqartunik sulisoqassatilluni angajoqqaat imaluunniit taakku sinnerlugit nakkutiginnittuusoq su-lisorinninnissamik ilisimatittassavai, ilanngullugit piffissap suliffissap sivisussusissaa aamma suliamut attuumassuteqarunnartumik ajunaarsinnaanermut napparsimalersinnaanermullu aarlerinaatit kiisalu isumannaatsuunissaq peqqinnissarlu pillugit iliuusissatut aalajangersagaasut.

§ 47. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit piffissaq suliffissaat inersimasunut, suliani taakkuusuni sulisorineqartunut, piffissamit suliffissaatitaasumiit sivisunerussanngilaq, aamma ullormut nal. akunneri arfineqpingasut sapaatillu akunneranut nal. akunneri 40-t sinnissanagit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Inuusuttut 15-it inorlugit ukiullit imaluunniit atuartussaanermi pineqartunut ilaasut ullormut piffissaq suliffissaat ulluni atuarfiusuni nal. akunnerinit marlunnit ullunilu allani atuarfiun-ngitsuni nal. akunnerinit arfineqmarlunnit sivilunerussanngilaq. Taamaattorli inuusuttut 15-ileereersimasut sulili atuartussaanermi pineqartunut ilaasut, ulluni atuarfiunngitsuni ullormut nal. akunnerini arfineqpingasuni sulisinnaapput. Sapaatit akunneranut piffissaq suliffissaq tamarmiisoq sapaatit akunnerini atuarfiusussani nal. akunnerinit 12-init sapaatillu akunnerini allani atuarfiususnaanngitsuni nal. akunnerinit 35-nit sivilunerussanngilaq. Taamaattorli inuusuttut 15-ileereersimasut, sulili atuartussaanermi pineqartunut ilaasut sapaatit akunnerini allani atuarfiususnaanngitsuni nal. akunnerini 40-ni sulisinnaapput. Inuusuttut 15-it inorlugit ukiullit atuartussaanermi peqataajun-naarsimasut ullormut piffissaq suliffissaat nal. akunnerinit arfineqmarlunnit sapaatillu akunneranut nal. akunnerinit 35-nit sivilunerussanngilaq.

Imm. 3. Ullormut piffissaq suliffissaq nal. akunnerinit 4½-init sivilunerussappat inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sivikinnerpaamik minutsini 30-ni unikkallarfeqartitaassapput. Unikkallarfissap qanoqilineratigut pisarnissaa naleqqussagaassaaq ajornanngippallu ataannartuutitaassaaq.

Imm. 4. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit piffissami nal. 20-p aamma nal. 6-ip akornanniittumi suliaqartitaassanngillat. Imm. 5. Suliffeqarnermut ministeri makku pillugit malittarisassiorsinnaavoq

1. inuusuttut ilinniarnep ilaatut imaluunniit arlaliusunik sulisitsisoqarlutik suliaqartillugit piffissap suliffissap aqqissuunnissaa naatsorsornissaalu,
2. imm. 1-ip qanoq annertutigisumik saneqqunneqarsinnaanissaa inuusuttunut 15-inik ukioqaleereersimasunut atuartussaanermilu peqataajunnaareersunut tunngatillugu,
3. inuusuttut atuartussaanermi pineqartunut ilaasut atuanngiffeqarnerup ingerlanerani suliaqartitaanngilluinnarnissaat, aamma
4. imm. 4-mi aalajangersakkap sulianut imaluunniit suliatigut susassa qarfinnut tunngatillugu saneqqunneqarsinnaanissaa, pissutsit inuusuttunut 15-ileereersunut atuartussaanermilu peqataajunnaareersunut taamaaliortariaqartitsisillugit imaluunniit taamaaliornissaa kissaatiginartillugu, inuusuttulli piffissami nal. 24-p aamma nal. 4-p akornanniittumi suliaqanngilluinnartussanngorlugit.

§ 48. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit ullormi unnuamilu ataatsimi sivikinnerpaamik nal. akunnerini 12-ini ataannartumik qasuersarfissaqartitaassapput. Taamaattorli inuusuttut 15-it inorlugit ukiullit imaluunniit atuartussaasut, ullormi unnuamilu sivikinnerpaamik nal. akunnerini 14-ini qasuersarfissaqartitaassapput.

Imm. 2. Ullut unnuallu arfineqmarluk ingerlanerini inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit ullunik unnuanillu ataannartunik marlunnik sulinngiffeqartitaassapput. Ullut unnuallu marluk taakku ataan-nartumik sulinngiffeqarfiutitaasinnaanngippata ulloq unnuarlul sulinngiffeqarfissaq ataaseq ullor-moortumi qasuersarfissamut uiggiutigineqassaaq. Ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat taakkua arlaat ajornartinnagu sapaammi pisussanngortitaasassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Sulianut suliatigullu susassaqaarfinnut imaluunniit suleriaatsinut immikkut ittunut tunngatillugu pissutsit tamanna pisariaqartissappassuk imaluunniit kissaatiginartippassuk sulif-feqarnermut ministeri makku pillugit malittarisassiorsinnaavoq

1. inuusuttut 15-ileereersut atuartusnaanermilu peqataajunnaareersut taarsiutitut qasuersaarfissinneqassatillugit piffissap qasuersaarfissap sivisussusissaa,
2. inuusuttut 15-ileereersut atuartusnaanermilu peqataajunnaareersut taarsiutitut ullormik unnuamillu sulinngiffeqartitaassatillutik ullormik unnuamillu sulinngiffeqarfissamik kinguartitsigallarnek,
3. piffissamik qasuersaarfiusumik kipititsigallarnek aamma
4. ullormik unnuamillu sulinngiffeqarfissamik sivikilliliineq, taamaattoorli inuusuttoq pineqartoq tamatigut ullut unnuallu ingerlanerini tamani immikkut sivikinnerpaamik nal. akunnerinik 36nik ataannartunik sulinngiffeqartussanngorlugu.

§ 48 a. Suliffeqarnermut ministeri aamma malittarisassiorsinnaavoq inuusuttunut 15-inik ukioqaleereersunut atuartusnaanermilu peqataajunnaareersunut tunngatillugu § 42-mi taaneqartutut pisuni § 47, imm. 1-imik, 3-mik aamma 4-mik saneqqutsisinaanissaq pillugu.

Kapitali 10 - Nakorsanit misissorneqartarnerit il. il.

§ 49. Sulliviit, suliat, suliatigut susassaqaarfiit imaluunniit sulisut ataatsimoortut, peqqinnissakkut aarlerinaatilinnik suliallit, pillugit suliffeqarnermut ministeri Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat suleqatigalugit makku pillugit malittarisassiorsinnaavoq,

1. sulisussat atorfinitsinneqalersinnatik, sulisorineqarnerminni aamma sulisorineqarunnaarnikkut, nakorsani misissorneqartarnissaat, immaqalu akuttunngitsunik misissortittarnissaat, aamma
2. akuttunngitsunik imaluunniit pisuni ataasiakkaani suliatigut, sulianik peqqissaarussinissakkut imaluunniit allatigut peqqinnissaq pillugu nakorsanik misissuisoqartassasoq.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq suliap peqqinnissamut aarlerinartorsiortitsisinaanera naliliiffiginarlugu taamatulli misissuisoqartarnissaa pillugu.

Imm. 3. Misissuineri aningaasartuutit sulisitsisumit imaluunniit naalagaaffimmit akilerneqartassapput malittarisassat suliffeqarnermut ministerimit aalajangersarneqartussat malillugit.

Imm.4. Sulisitsisup isumagissavaa misissuinerit sulisorisanut akissarsiassatigut annaasaqaataanngitsumik ajornanngippallu piffissami suliffiusumi pisarnissaat.

Imm. 5. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq sulisuusut sulisorisimasallu misissortinnissamut pisusaanerat pillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 49 a. Suliffeqarnermut ministeri immikkut ittunik malittarisassiorsinnaavoq inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sulisitsisumi sulilernissartik siunertaralugu nakorsanit misissorneqartarnissaat pillugu. § 49, imm. 3-5, taamatulli atortuutinneqassapput.

Imm. 2. Malittarisassani aalajangersarneqarsinnaavoq atuartoq atuarfimmiit anilersinnagu atuarfiup nakorsaa misissuisimanini tunngavigalugu nalunaaruteqartassasoq atuartoq pineqartoq nappaateqarnersoq imaluunniit nappaateqarsimanersoq atuartumut inuussutissarsiorluni sulinerani isumannaatsuunissaanut peqqinnissaanullu sunniuteqarsinnaasumik. Malittarisassat taakkua assingi aalajangersarneqarsinnaapput inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut suliatigut ilinniagaqartunut tunnga-tillugu.

Imm. 3. Malittarisassani aammattaaq aalajangersarneqarsinnaavoq sulisitsisut inuusuttunik 18-iliisimangitsunik atorfinitsinersiminni qularnaartassagaat suliat inuusuttumut suliaritinniakkat peqqissutsimigut atugaanut naleqquttuusinnaassanersut.

Kapitali 11 - Suliffigissaasut il. il.

§ 50. Kalaallit Nunaanni suliffigissaasunik pilersitsisoqassaaq, suliffeqartitsinermi peqataasut sulinermi isumannaatsunik peqqinnartunillu avatangiiseqarnissamut suliniutinut oqaasissaqaqataat-innissaannik siunertaqartunik. Suliffigissaasut makkuninnga suliaqassapput:

1. Suliffigissaasut peqataaffigissavaat sulinermi avatangiisit pillugit ajornartorsiutinut ilisimasaqarnerulersitsinissaq.
2. Suliffigissaasut namminneq suliniuteqarnermikkut oqaluuserisassavaat apeqqutit sulinermi avatangiisinut pingaaruteqarsorisatik tamakkulu pillugit suliffeqarnermut ministerimut, Naalakkersuisunut Sullivinnillu Nakkutilliisoqarfimmut oqaaseqaateqartassapput.
3. Suliffigissaasut inatsimmut allannguutissat malittarisassallu nutaat oqaaseqaateqarfigalugillu allannguutissanik siunnersuuteqartassapput aammalu suliaasat ataasiakkaat pillugit suliffeqarnermut ministerimut, Naalakkersuisunit imaluunniit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit saqqummiunneqartut pillugit.
4. § 64 malillugu naammagittaalliutit aalajangiiffigineqalersinnagit siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqartinneqartassapput.

Imm. 2. Suliffigissaasut suleqatigiissitaliorsinnaapput aamma taakkunani ilaasortassanik toqqaasinnaapput, aamma namminneq ilaasortarisamik avataanniittunik.

Imm. 3. Suliffigissaasut sulinerminni atugassatut immikkut paasisimasalinnut nalunaaruteqartit-siniaasinnaapput aamma misissuisitsilersinnaallutik.

Imm. 4. Suliffeqarnermut ministerip suliffigissaasut suleriaasissaat akuersissutigissavaa.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 51. Suliffigissaasut inuttarissavaat siulittaasoq naalakkersuisuniit suliffeqartitsinermit peqataasut oqaaseqaateqartereerlugit toqqagaq ilaasortallu allat makkuusut:

1. Ilaasortat marluk Sulinermit Inuussutissarsiuqartut Kattuffiannit (SIK) toqqakkat.
2. Ilaasortaq ataaseq Perorsaasut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiannit (PIP), Peqqissaasut Kattuffiannit (PK) aamma Kalaallit Nunaanni ilinniartitsisut kattuffiannit (IMAK) peqatigiinnikkut toqqagaq.
3. Ilaasortaq ataaseq Atorfillit Kattuffiannit (AK) aamma Kalaallit Nunaanni ilinniagaqqortut kattuffiannit (ASG) peqatigiinnikkut toqqagaq.
4. Ilaasortaq ataaseq Kalaallit Nunaanni Sulisunik Siulersuisut Kattuffiannit (SSK) toqqagaq.
5. Ilaasortaq ataaseq Kalaallit Nunaanni sulisitsisut peqatigiiffiannit (GA) toqqagaq.
6. Ilaasortaq ataaseq Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiannit (KANUKOKA) toqqagaq.
7. Ilaasortaq ataaseq Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunit Aningaasanut Ministereqarfik isumasioqatigalugu toqqagaq.

Imm. 2. Kattuffiit sinniisuutitaminnut tamanut immikkut sinniisussamik toqqaassapput.

Imm. 3. Siulittaasoq ilaasortallu allat taakkualu sinniisussaak ukiut sisamakkaarlugit toqqarneqartassapput toqqagaaqqittoqarsinnaassaarlu.

Imm. 4. Suliffigissaasuni aalajangiinerit ilaasortat najuuttut akornanni taasinerit amerlanerussuteqarnerisigut aalajangiinerussapput. Taasinerit amerlaqatigiikkaangata siulittaasup taasinera aalajangiisuusassaaq.

Imm. 5. Teknikikkut nakorsaqaarnikkullu immikkut paasisimasallit siunnersuisoqatigiinni pisariaqartitsineq malillugu taaseqataasinnaanatik ataatsimeeqataasassapput.

Imm. 6. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik suliffigissaasut ataatsimiinnerini sinniisuutitamik ataatsimik taasisinnaatitaanngitsumik peqataatitaqartassaaq aammalumi suliffigissaasunut allatseqarfiussaaq.

§ 52. (Atorunnaarsinneqarpoq).

§ 53. Suliffeqarnermut ministeri Kalaallit Nunaanni sulinermit avatangiisit pillugit qaammarsaanermut ilinniartitaanermullu tapersiissuteqarsinnaavoq.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministeri tapersiissutiniq aqutsinissaq pillugu malittarisassiorsinnaavoq.

Kapitali 12 - Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik

§ 54. Suliffeqarnermut ministeri Kalaallit Nunaanni sulinermit avatangiisinut tunngassutillit pillugit allaffissornikkut qullersaasutut oqartussaataaassaaq.

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata Kalaallit Nunaanni immikkoortortaqaarfissat amerlassusissaat aamma suliasat immikkoortortaqaarfinnut agguataarneqarnissaat aalajangiiffigissavaa.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 55. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik Kalaallit Nunaanni sulinermi avatangiisinut tunngassutilinni makkuninnga suliaasaqassaaq

1. sullivinnut, suliffeqartitsisut kattuffiit innuttaasunullu tamanut sulinermi avatangiisinut tunngassutilinnik ilitersuinissaq,
2. suliffeqarnermut ministerimut inatsit naapertorlugu malittarisassanik piareersaanerani ikiuunnissaq,
3. suliffeqarnermut ministerimiit piginnaatitsissummut naapertuuttumik peqqussuteqartarnissaq,
4. teknikikkut inuttullu atugarisatigut ineriartortitsineq pillugu malinnaaffiginninnissaq sulinermi avatangiisini isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulinerit pitsaanerulersinnissaat siunertarlugu,
5. sulianik ingerlassinissamut, suliaqarfiusussanut, teknikikkut atortussanut il. il. kiisalu atortussiat atortullu pillugit pilersaarusanik isummerfigisassatut suliarinninneq aamma inatsit imaluunniit allaffissornikkut malittarisassiat naapertorlugit akuersissuteqarnerit aamma
6. inatsimmik aamma inatsit tunngavigalugu peqqussutigineqartunik eqquutitsinissamik nakkutiginninneq.

§ 56. Suliffeqarnermut ministerip Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaa piginnaatissinnaavaa inatsisikkut imminut piginnaatitsissutaasunik ingerlatsinissamut.

§ 57. Suliffeqarnermut ministerip aalajangersinnaavaa Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliaasai erseqqinnerusumik taagukkat pisortat oqartussaataannut allamut namminersortutulluunniit suliffeqarfimmut isumagisassanngortitaassatut, aamma Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nakkutilliisuusussaanerminik qanoq annertutigisumik ingerlatsinissaa.

Imm. 2. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq isumannaatsuunissaq peqqinnissarlugu pillugit peqqussutaasut malinneqarnerannik misiligaanissat allatulluunniit uppersarsarneqar-nissaasa akuersarneqartarnissaat pillugu.

Imm. 3. Suliffeqarnermut ministerip aalajangersarsinnaavai misissuinerit il. il. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit ingerlanneqartunut imaluunniit aallarnerneqartunut akiliuteqartarnissaq, soorlu immaqqa annertussusilerikkatut akitsuusiuttakkatulli, pillugu malittarisassat.

§ 57 a. Akiliutinut malittarisassat, matumunnga ilanngullugit sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitsinermit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aningaasartuutaanik matussutissat ilaannik sulisitsisunut akileeqqusisarneq akiliisarnerallu pillugit malittarisassanik suliffeqarnermut ministeri aalajangersaasinnaavoq.

Imm. 2. Ukioq pineqartoq pillugu aningaasanut inatsimmi akit aningaasarsiallu tamanut atuuttut qaffattarnerat naapertorlugu akiliut ukiumoortumik naleqqussarneqartassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 58. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq sulisilluni ajunaarnerit, toqunartulinnik sunnertinnerit, inuussutissarsiornermi nappaataalersut pissutsillu allat sulinermi avatangiisitigut pingaarutillit nalunaarutaanissaannut pisussaaneq pillugu.

Imm. 2. Kinaluunniit pisortanik sullissinermini imaluunniit suliassarititaasunik ingerlassinermini pissutsinik inatsimmut matumunnga malittarisassanulluunniit inatsit naapertorlugu suliaasunut akerliusunik ilisimannilersoq tamanna pillugu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut ilisimatitsissuteqassaaq.

Imm. 3. Nakorsaq inuup suliffimini ajoqusiisinnaasunit sunnertissimaneranik paasisaartoq imaluunniit pasitsaassaartoq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut kallerriisassaaq. Suliffeqarnermut ministeri tamanna pillugu malittarisassiorsinnaavoq.

§ 59. Kikkulluunniit inatsit malillugu pisussaaffiligaasut qinnuigineqarnikkut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut paasisutissanik tamanik, nakkutilliisoqarfiup sulinermini pisariaqartitaanik, paasisutissiisassapput.

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup sulisui eqqartuussiviit aalajangiinngikkaluit kiussutsimut uppersaammik eqqortumik takutitsinikkut pisortat namminersortullu suliffeqarfiinut sukkulluunniit isersinnaatitaassapput, taamaattoq tak. imm. 3, imminnut suliassarititaasut isumagisinnaajumallugit pisariaqartitsineq naapertorlugu. Pisariaqassappat politiit tamatumunnga ikiuuttassapput. Ikiorserneqarnissaq pillugu malittarisassat erseqqinnerusut suliffeqarnermut ministerimit inatsisinik atortitsinermut ministeri isumaqatiginiareerlugu aalajangersarneqarsinnaapput.

Imm. 3. Imm. 2 atortuutinneqassanngilaq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup inuussutissarsiutiginaq sulianik, inummit allap illuani namminerluunniit illumini, sunngiffimmi najortagaani, qamutaani, nuannaariartaatitut angallataani imaluunniit illumi inoqutigiit pigisaannik allanik suliaqarnermi ingerlanneqartunik nakkutiginninneranut. Suliffeqarnermulli ministerip aalajangersinnaavaa, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik elevatorinik allanillu kivittaatitut atortunik aamma silaannaap naqitsinertalittut atortunik inatsisit aalajangiinngikkaluit misissuisarnernik nakkutiginninnernillu ingerlatsiinnassasoq.

Imm. 4. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmi sulisuusut nakkutilliinermi ingerlataqarnerup ilaatut eqqartuussiviit aalajangiinngikkaluit uppersaatinik pineqarsinnaasunik tunniusseqqusisinnaapput, tamatumani aamma assiliivimmik assiliisinnaallutik assigisaattullu iliorsinnaallutik, aamma misiligitissanik erseqqinnerusumik misissoqqissaagassanik tigusisarsinnaallutik. Sulisitsisoq taassumaluunniit sinniisaa tamatuminnga ilisimatinneqartassaaq, tak. § 17 b aamma § 18.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 60. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup peqqussutigisinnaavaa pissutsit inatsimmut malittarisassanulluunniit imaluunniit inatsit naapertorlugu aalajangiinernut akerliusut ingerlaannaq imaluunniit piffissaliussaq naatinnagu iluarsineqassasut.

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisariaqarsoriguniuk sulisunut allanulluunniit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkulluunniit aarlerinartorsiorfitsinerup, annertuumik ajoqusiisinaanerup pinngitsoortinniarnissaa, peqqussutigisinnaavaa tamatuma aaqqiiviginiapallanneqarnissaa ilanngullugu

1. najuuttut aarlerinartorsiorfiusumiit qimagutipallannissaat,
2. maskiinamik, maskiinap pisataanik, immiussivimmik, sanaamik ineriikkamik, apparatimik, sakkumik allatulluunniit teknikikkut atortumik imaluunniit atortussiamik atortumilluunniit atuinerup unitsinneqarnissaa, imaluunniit
3. sulinerup aamma unitsinneqarnissaa.

Imm. 3. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata peqqussutigisinnaavaa, kinaluunniit teknikikkut atortumik, imminnut illersuutissiamik imaluunniit atortussiamik atortumilluunniit, atorfissaanut naapertuuttumik atorneqaraluarluni isumannaallisaanermut peqqinnissamulluunniit aarlerinartorsiorfitsisutut paasineqartumik, tunniussuisuusimasoq imaluunniit nioqquteqartuusimasoq aarlerinaatit pitsaaliorniarlugit pisariaqarneratut iliuuseqassasoq. Tamatumani peqqussutigineqarsinnaavoq

1. tunniussuinerup nioqquteqarnerullu unitsinneqarnissaat, aamma
2. teknikikkut atortut, imminut illersuutissiat imaluunniit atortussiat atortulluunniit nioqquteqarfiusumiit uterteqquneqarnissaat.

§ 61. Suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq suliffiusumi nakkutilliinermut allattaaveqassasoq imaluunniit allatut tamatumunnga naapertuuttumik nakkutilliisoqarfiup pissutsit sulinermit avatangiisinut tunngassutillit pillugit misissuiartorsimanerinit, peqqussutaanut allatigullu nalunaarutaanut uppersaataatissaqarnissaa pillugu aamma nakkutilliinermut allattaavinnik upper-narsaasiussanilluunniit atuinissaq toqqortarinnittarnerlu pillugit.

Imm. 2. Sulisitsisup allaganngorlugit peqqussutaasut il. il. pillugit Sullivinnit Nakkutilliisoqarfiup piffissaliussaa naatinnagu akissuteqartarnissamik piumasaqaatit malitassarai.

§ 62. Pisortat inuillu kapitalit 10-12 malillugit suliassanik ingerlataqartussat, kiisalu kikkulluunniit tamatumunnga ikiuuttussat isertuussisussaapput pinerluttulerinermik Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 29 malillugu.

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmi suleqataasoq naammagittaalliuut naapertorlugu nakkutilliisoqarfiup misissuiartornissaanik sulisitsisumut taassumaluunniit sinniisuanut paasissutissiissanngilaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 63. Naalakkersuisut imaluunniit ministerip susassaqartup isumaqatiginiareernerisigut suliffeqarnermut ministeri malittarisassiorsinnaavoq Sullivinnik Nakkutilliisuutit pisortat oqartussaataannik allanik suleqatiginninnissaat pillugu.

Kapitali 13 - Naammagittaalliorsinnaaneq

§ 64. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aalajangiineri aalajangiinerup pineqartumut nalunaarutaareerneraniit sapaatit akunneri arfinillit qaangiutsinnagit suliffeqarnermut ministerimut naammagittaalliuutaasinnaapput.

Imm. 2. Naammagittaalliuut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nassiunneqartassaaq. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aalajangiinini aalajangiusimaannarpagu, naammagittaalliuut suliffeqarnermut ministerimut ingerlateqqinneqartassaaq.

Imm. 3. Naammagittaalliuut piffissaq eqqorlugu tiguneqartoq kinguartitsigallarnermik sunniuteqartassaaq suliffeqarnermut ministerip aalajangiinissaa tikillugu imaluunniit suliffeqarnermut ministerip allatut aalajangiinissaanut. § 60, imm. 1, malillugu pissutsinik aaqqiiviginiapallagassanik aamma § 60, imm. 2 aamma 3 malillugit aalajangiinernik naammagittaalliuutit kinguartitsigallarnermik sunniuteqartussaangillat.

Imm. 4. Immikkut ittunik pissutissaqartillugu naammagittaalliuut suliffeqarnermut ministerip suliarisinnaavaa aamma kinguartitsigallarnissamik sunniuteqarnissaa aalajangersinnaallugu, naammagittaalliuut piffissaq eqqorlugu tiguneqanngikkaluaq.

Imm. 5. Suliffeqarnermut ministeri naammagittaalliummik aalajangiiffiginnilersinnagu Suliffigissaasut oqaaseqaateqartinneqartassapput.

Kapitali 14 - Pinerluttulerinermi inatsisit malillugit pineqaatissiissutissat

§ 65. Pinerluttulerinermik Kalaallit Nunaannut inatsit malillugu pineqaatissinneqassaaq,

1. § 11-mik, § 11 a, imm. 1-3-mik, § 12-imik, § 13, imm. 1-imik aamma 2-mik, §§ 14-17-imik, §§ 19-28-mik, § 31, imm. 1-imik 2-millu, § 32, imm. 1-imik, § 34, imm. 1-imik, § 36, imm. 1-imik, § 38, imm. 1-imik, § 58, imm. 2-mik aamma 3-mik, § 59, imm. 1-imik, aamma § 61, imm. 2-mik unioqutitsisoq,
2. sulianik kapitali 8-mut aamma 9-mut akerliusumik ingerlataqartitsisoq, sulianik taama ittunik siulersuisoq imaluunniit nakkutiginnittusoq imaluunniit sulianik kapitali 8-mut akerliusumik ingerlataqartoq,
3. § 60 malillugu peqqussutaasunik malinninngitsoq, imaluunniit
4. § 17 a, imm. 2, malillugu paasissutissiumanngitsoq.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu pinerluttulerinermi inatsisitigut pineqaatissiissutip aalajangiivigineqarnerani pissutsitut immikkorluinnaq sukannernerulersitsissutaasutut isigineqassaaq, unioqutitsineq perlasinermik kinguneqarsimappat inuup ajoquserujussuarneranik imaluunniit toquneranik nassataqartumik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Imm. 1 malillugu pinerluttulerinermi inatsisitigut pineqaatissiissutip aalajangiivigineqarnerani, sulisitsisoq inatsisip kapitalia 3 malillugu pisussaaffimminik naammassinnissimatillugu, pissutsitut immikkorluinnaq sukannernerulersitsissutaasutut isigineqassaaq sulisoq piaaraluni imaluunniit mianersuaalliorujussuarluni inatsisit piumasaqaataannik makkuninnga unioqqutitsippat

1. illersuutininik inummut atugassianik atuisussaaneq,
2. milluaasuliissutinik atuisussaaneq,
3. atortunik illersuutaasunik isumanaallisaataasunillu atuisussaaneq imaluunniit
4. suleriaatsinik illersorneqarsinnaasunik atuisussaaneq.

Imm. 4. Imm 3-mi taaneqartut saniatigut pisoqartillugu imm. 1 aamma 2 malillugit pinerluttulerinermi inatsisitigut pineqaatissiissutip aalajangiivigineqarnerani pissutsitut sukannernerulersitsissutaasutut isigineqassaaq,

1. unioqqutitsineq piaaraluni imaluunniit mianersuaalliorujussuarnikkut unioqqutitsineruppat,
2. unioqqutitsinermi inuup inuunera peqqissusaaluunniit ajoquserneqarsimappat imaluunniit taamatut ajoquserneqarnissaa navialisinneqarsimappat, pisoq imm. 2-mut ilaanngikkaluartoq,
3. § 60, imm.1 imaluunniit 2 naapertorlugu pisoq taannarpiaq imaluunniit tamatumunnga assingusoq pillugu siornatigut peqqussuteqartoqareersimappat, imaluunniit
4. unioqqutitsinermi pineqartoq nammineq allalluunniit aningaasatigut iluanaaruteqarsimappata imaluunniit iluanaaruteqarnissaat siunertarineqarsimappat.

Imm. 5. Immikkut ittumik sukannernerulersitsissutaasutut isigineqassaaq inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit inuunerat peqqissusaalluunniit ajoquserneqarpat imaluunniit ajoquserneqarnissaa navialisinneqarsimappat, tak. imm. 4, nr. 2.

Imm. 6. Iluanaarutit unioqqutitsinikkut pissarsiaasut arsaarinnissutaassanngippata akiliisitsissutinik, ilanngullugit tapiliussatut akiliisitsissutit, annertussusiliinermi aningaasatigut iluanaarutit imaluunniit iluanaarutiginiarneqarsimasut annertussusaat immikkut pingartinneqartassaaq.

Imm. 7. Peqataaneq pillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 13 atuutissaaq pinerluttulerinermi inatsisitigut akisussaatitaanermut imm. 1-imi aamma 2-mi pineqartumut.

Imm. 8. §§ 24-28-mik kiisalu malittarisassanik § 29 malillugu sananeqarsimasunik unioqqutitsinermi pinerluttulerinermi inatsisitigut akisussaatitaanerup pisoqalisoornissaanut piffissarititaq ukiunik tallimanik sivilissuseqarpoq.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 66. § 11-mik, § 11 a, imm. 1-3-mik, § 12-imik, § 32, imm. 1-imik, § 34, imm. 1-imik, § 36, imm. 1-imik, aamma § 38, imm. 1-imik kiisalu pissutsinik § 65, imm. 1, nr. 2-mi aamma 3-mi pineqartunik unioqqutitsisoqartillugu sulisitsisuuq akiliisitsissutissanut akisussaataasinnaavoq, unioqqutitsineq taassuma piaarluneerneratut mianersuaalliorneratulluunniit, taamaattorli takuuk imm. 3 naatsorsuunneqarsinnaanngikkaluartoq. Akiliisitsissutissanut akisussaaffiginninnissami patsisissaassaaq unioqqutitsinerup inunnut sullivimmut attuumassutilinnut ataatsimut arlalinnulluunniit imaluunniimmi sullivimmut taamaattutut tutsinneqarsinnaanera. Aalajangersagaq taanna malillugu akiliisitsissutissanut tunngatillugu pinerluttulerinermik Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 91, imm. 4, atortuutinneqassanngilaq.

Imm. 2. Akiliisitsissutissat annertussusilernissaanni § 65, imm. 2, 4 aamma 5. aamma imm. 3, taamatulli atortuutinneqartassapput.

Imm. 3. Sulisitsisoq inatsisip kapitalia 3 naapertorlugu pisussaaffimminik naammassinnissimatillugu sulisitsisoq pinerluttulerinermi inatsit tungavigalugu pineqaatissinneqarsinnaanngilaq, sulisut inatsisitigut piumasaqaatinik makkuninnga unioqqutitsisimappata

1. illersuutunik inummuk atugassianik atuisussaaneq,
2. milluaasuliissutunik atuisussaaneq,
3. atortunik illersuutaasunik imaluunniit isumannaallisaataasunik atuisussaaneq imaluunniit
4. suleriaatsinik illersorneqarsinnaasunik atuisussaaneq.

§ 67. Peqqussusiani, inatsit naapertorlugu suliaasussani, aalajangersaasoqarsinnaavoq peqqussusianik aamma peqqussiat naapertorlugit peqqussutaasunik unioqqutitsinernut pinerluttulerinermik Kalaallit Nunaannut inatsit malillugu pineqaatissiissutissat pillugit. Aammattaaq aalajangersarneqarsinnaavoq sulisitsisuuq akisussaataassasoq peqqussusianik, peqqussutaasunik inerteqqutinilluunniit taaneqartutut unioqqutitsinermut, naak pineqartoq taanna piaarluneerluni mianersuaalliorluniluunniit unioqqutitsisutut naatsorsuunneqarsinnaanngikkaluq. Akiliisitsinissamut patsisissaassaaq unioqqutitsinerup inunnut sullivimmut attuumassutilinnut ataatsimut arlalinnulluunniit sullivimmulluunniit taamaattutut pisuutitsiniutaasinnaanissaa. Aalajangersagaq taanna malillugu akiliisitsissutissanut tunngatillugu pinerluttulerinermik Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 91, imm. 4, atortuutinneqassanngilaq.

§ 67 a. Pinerluttulerinermik Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 66, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit, aamma § 67-imi oqaaseqatigiit aappaat malillugit pineqaatissinneqarsinnaanngillat sullivimmik siulersuisuusut allalu, tak. § 17 b.

§ 68. Ingerlatsiviit il.il. (inuit inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaataasullu) pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 5-imi malittarisassat naapertorlugit pinerluttulerinermi inatsisitigut akisussaatinneqarsinnaapput. § 66, imm. 3 taamatulli atortuutinneqassaaq..

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 69. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit inatsimmi matumani aalajangersakkanut imaluunniit inatsit naapertorlugu peqqussusianut akerliusumik sulisorineqartillugit angajoqqaatut oqartussaassusillit akiliisussanngortitaasinnaapput taakkua nalunngeriigaannik sulisorineqarsimassappata.

§ 69 a. Eqqartuussutini, tamatumuuna arlaannik inatsit manna malillugu pisussaaffimmik naammassiniagassiisoqarsimatillugu, pinngitsaaliissutitut ingerlaartussanik akiliisitsinissaq, naalagaaffiup karsiata pisasaanik, aalajangerneqarsinnaavoq.

§ 70. Eqqartuussitigoortitassat Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianit siullermeersumik suliarinniffiusutut suliarineqartassapput.

Kapitali 15 - Atortuulersitsissutitut ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat

§ 71. Inatsit atuutilissaaq ulloq 1. juli 1986.

§ 72. Kalaallit Nunaanni sulisartut illersorneqarnissaannik inatsit nr. 225, 19. maj 1971-imeersoq atorunnaassaaq.

Imm. 2. Malittarisassiat makku, inatsit imm. 1-imi taaneqartog tunngavigalugu aalajangersarneqartut atuutiinnassapput inatsit manna naapertorlugu allannguutit ilanngullugit, atorunnaarsinneqarnissartik imaluunniit inatsit manna naapertorlugu aalajangersakkanik taarserneqarnissartik tikillugu:

1. Igaasarsuit aalaliortut nunamiittut pillugit Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 148, 18. april 1972-imeersoq.
2. Silaannaat naqigussat, kuseriarnertut ilusillit imaluunniit naqitsinikkut aatsitat puui angallanneqarsinnaasut pillugit Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 149, 18. april 1972-imeersoq.
3. Kranit, taaliat assigisaasalu mekanikimit ingerlasut ivertiternissaat atornissaallu pillugu Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 151, 18. april 1972-imeersoq.
4. Inuusuttut sulinerat navianartog pillugu Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 152, 18. april 1972-imeersoq.
5. Naqitsinermik imallit il. il. nunamiittut pillugit Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 155, 18. april 1972-imeersoq.
6. Kalaallit Nunaanni politiit arbejdstilsynillu suleqatigiinnissaat pillugu Arbejdsministeriap kaajallaasitaa nr. 181, 27. august 1974-imeersoq. Imm. 3. Aalajangersakkanik imm. 2 malillugu atuutiinnartussanik unioqqutitsineq akiliisitsissutaasinnaavoq. §§ 66 aamma 68-70 taamatulli atortuutinneqassapput.

Inatsit nr. 193, 26. marts 1991 § 4-mi imaattunik aalajangersagartaqarpoq:

§ 4

Inatsit atuutilissaaq ulloq 1. april 1991.

Inatsit nr. 321, 18. maj 2005-imeersoq § 2-mi imaattunik aalajangersagartaqarpoq:

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 2.

Imm. 1. Inatsit atuutilissaaq ulloq 1. januar 2006, taamaattoq tak. imm. 2-4.

Imm. 2. § 11 a atuutilissaaq ulloq 1. januar 2008 sulisitsisunut, isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulineramik aqqissuussiviginnittussanut. Sulisitsisunut allanut tunngatillugu suliffeqarnermut ministeri Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanik tusarniaavigin-nereernikkut aalajangersaasinnaavoq aalajangersagaq ullormit sumiit atuutilissasoq.

Imm. 3. § 46, imm. 7-mi aalajangersagaq sulinermi pissutsinut, inatsisip atortuulersinneqareerneratigut atuutilersussanut sunniuteqassaaq.

Imm. 4. Inatsit manna naapertorlugu aalajangiinernik naammagittaalliutitut ulloq 1. januar 2006 suliarineqartunut tunngatillugu makku atuutissapput:

1. Suliassani, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaanut naammagittaalliutaasimasuni, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik aalajangiiffiginnissaaq. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aalajangiinera suliffeqarnermut ministerimut naammagittaalliutaasinnaavoq, tak. § 64.
2. Kalaallit Nunaanni Suliffigissaasut aalajangiiniarnissani, suliffeqarnermut ministerimit inatsisip atortuulersinneqareerneratigut aalajangiiffigineqartussani, tusarniaavigineqartassapput, tak. § 64.

Inatsit nr. 1382, 23. december 2012-imeersoq § 2-mi imaattunik aalajangersagartaqarpoq:

§ 2

Imm. 1. Inatsit atortuulissaaq ulloq 1. januar 2013.

Imm. 2. § 1, nr. 10-14 atortuutinneqassaaq inatsisip atortuulersinneqarnerata kingorna unioqqutitsinernut.

Suliffeqarnermut Ministereqarfik, ulloq 26. oktober 2005

CLAUS HJORT FREDERIKSEN/Lis Gamborg

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nalunaaruti

Imarisaa

Kalaallit Nunaanni teknikikkut atortorissaarutiniq atuineq pillugu nalunaarut	278
Kalaallit Nunaanni teknikikkut atortorissaarutiniq aqqissuussineq pillugu nalunaarut	302
Kalaallit Nunaanni sullivinnik nalilersuinerit pillugit nalunaarut.....	316
Kalaallit Nunaanni sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarut	320
Sulinerup nalaani ajutoornerit nalunaarutigineqartarnerat pillugu	327
Bekendtgørelse om anmeldelse af ulykker	328
Atortussianut, imerpalasut ilanngullugit peqqinnissamut navianaateqartunut	333
Sulliviit aqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik	338
Suliap ingerlanneranut tunngasunik	341
Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut	345
Sanaartorfissanik assigisaattullu suliaqarfiusunik aqqissuussineq pillugu nalunaarut	362
Inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarut	375

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni teknikikkut atortorissaarutininik atuineq pillugu nalunaarut

Sullivinnik Nakkutilliisuutitat nalunaarutaat nr. 656-imeersoq - 12. maj 2015

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-imeersumi § 13, imm. 3, § 29, imm. 1, § 33, imm. 1, § 37, imm. 1, § 61, imm. 1, aamma § 67, naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii nassuiaatillu

§ 1. Nalunaarut tunngavoq sulinerimi imaluunniit sulianik naammassinninniaanerini teknikikkut atortorissaarutininik atuinerit, ingerlatsineq sulisitsisumi sulisitsisoqaraniluunniit pigaluarpat apequtaatinnaq.

§ 2. Nalunaarummi matumani teknikikkut atortorissaarutininik pineqarput:

1. Maskiinat, suut immiussivissat, apparatit, sakkut aamma allat assingusumik aaqqissuussat tamarmik,
 - a) tunisassiamik (piliamik) sularinneqqaarnermi atorineqartussat,
 - b) suliap inerneranik takutitsinissamut, ilanngullugit assartuinissamut toqqortarininnissamullu atorineqartussat, imaluunniit
 - c) teknikikkut iliuusissanik ingerlatsinissamut iluaqutaasussat, aamma
2. aaqqissuussanut taama ittunut, ilusilersoriikkatut sanaassanut allanullu sanaassatut aaqqissuussanut inerlugu suliami suut allat peqatigalugit ilanngussassatut naatsorsuussanut ilaasut.

Imm. 2. Nalunaarummi matumani atuinerimi pineqarput:

Atortorissaarummik tamatumunngalu atasunik suleriaasissanik tamanik atuinerit tamarmik, soorlu atuilerinernik, ingerlatsinerit atajunnaarsitsinissanik, passussinernik alaatsinaarinernillu, aserfallattaaliinernik, atornissaannut iluarsiiviginninnernik, iluarsaassinernik, eqqiaanernik allatullu atortorissaarummik paarinninnerit.

§ 3. Nalunaarut manna malillugu suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinik inatsimmi malittarisassat nalinginnaasut malillugit pisussaaffinnik isumaginnittuussapput sulisitsisut, sullivinni aqutsisut, sulinerini aqutsisut atorfeqartitallu allat, atuisut, atortorissaarutininik pilersuisut, pilersaarusiortut, iluarsaasartut allallu, tak. inatsimmi § 2 aamma kapitali 3.

Kapitali 2 - Nalinginnaasumik aalajangersakkat

§ 4. Teknikikkut atortorissaarutininik atuineq pissaaq isumannaatsuunissakkut- peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 5. Teknikikkut atortorissaarut suliamik ingerlatsinerni atorineqartussaq tamatumunga naleqquttuullunilu naleqqussagaassaaq, taamaalilluni atuineq isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartooqqullugu.

Imm. 2. Teknikikkut atortorissaarummik toqqaaneq pisassaaq pissutsit atorineqarfigisassai aamma atortorissaarummik pineqartumik atuineq ajouqusiinnaasut eqqaamallugit.

Imm. 3. Teknikikkut atortorissaarutitut tunngatillugu piumasaqaatinik atuuttunik malinninniarnermi sullivik pineqartuq aamma atortorissaarummik atuinnermi sulilluni inissisimalluarnissaaq allatigullumi pissutsit ergonomiimut tunngassutillit, ilanngullugit sulitilluni inissisimanerit, sianigilluarneqassapput.

Imm. 4. Taamaakkaluartoq teknikikkut atortorissaarummik atuineq isumannaatsuunissami peqqinnissamilu aarlerinaateqassappat tamanna pinngitsoorniarneqassaaq naleqquttunik iliuuseqarnertigut, s.ass. assiaqutsersuinikkut, silaannarmut aniaffissaqartitsinikkut aamma isumannaallisaatinik immikkut atortulersuinikkut imaluunniit teknikikkut allatigut isumannaallisaatini iliuusissat pillugit malittarisassiornikkut, isumannaatsuunissakkut- peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik suliamik pineqartumik suliaqarnissamut qularnaarisunik.

§ 6. Teknikikkut atortorissaarut aatsaat atorineqartariaqarpoq piumasaqaatinut, sananeqaataanut, atortuinut, sikringiinut il.il. atuuttussiat eqquutsinneqarsimappata. Tamatumani qularnaarneqassaaq ilaatigut atortorissaarutit aalasinnasortaasa aalangiikkallu akornanni qanittuini luunniit, aalasinnasortaasalu akornanni inissaqarlarnissaa, taamaalilluni nukitsigut, stoffitigut atortussiatigullu atorineqartussatigut imaluunniit piliarineqartussatigut suut tamarmik isumannaatsumik isaatinneqarsinnaallutillu aniatinneqarsinnaaqqullugit.

§ 7. Teknikikkut atortorissaarut imaalillugu ikkussuunneqassaaq, inissinneqassaaq atorineqassallunilu isumannaatsuunissamut peqqissuunissamullu ajoqutaasinnaasut annikinnerpaatinniarlugit. Taamaalilluni qulakkeerneqassaaq atorissaarutit ilaasa aalasinnasut aalaakkaasullu imaluunniit taakku eqqaanni aalasinnasut akorngi naammattumik inissaqassallutik aamma imaalillugu nukissiuutit, stoffit atortullu atorineqartut tunisassiarineqartulluunniit suugaluarpataluunniit, isumannaatsumik ikkunneqarsinnaassallutik peerneqarsinnaassallutillu.

Ikkussuineq

§ 8. Teknikikkut atortorissaarummik ikkussuineq isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartuussaaq ikkussuisoqartassarlugu fabrikantip peqqussutai malillugit/naapertorlugit.

Imm. 2. Tamatumani makku isumannaarsarneqassapput,

1. allequttat (toqqaviit), ikorfartuutit, aalangiigassat aamma atortorissaarutit oqimaassusia, ilusaa atornissaalu naapertorlugit aalaakkaanissaata isumannaatsuunissaa,

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2. nipiliornerit, sajuppilaarnerit allalluunniit atortorissaarumiit pisumik ippinnartussat nipaallisaataasunik allequtsersuinikkut, assersuinikkut allatulluunniit iliuuseqarnikkut sapinngisamik pinngitsoortivinniarnissaat,
3. kissamik, pujoralannik, putsumik, aalamik, gassinik il. il. ulorianaataasinnaallutillu inuunilutsisisinnaasut atortorissaarummiit aniatinneqartussat, tamatumanilu aarlerinaataasinnaasut pinngitsoortilluinnarnissaat,
4. inissiinerup ikkussuinermilu periaatsit avatangiisigisami pissutsit eqqarsaatigalugit isumannaatsuunissaat,
5. inissiinerup ikkussuinermilu periaatsit akornutaannginnissaat atortorissaarummik passussinerup allatullu tassani sulinerup isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaanissaa.

§ 9. Teknikikkut atortorissaarummik ikkussuineq, aalangeeqqaneraniit peersineq atortulersuutaanillu piaaneq isumannaatsumik pissapput pingaartumillu fabrikantip peqqussutai malinneqassapput.

Atuinnermut ilitersuut

§ 10. Teknikikkut atortorissaarummik atuinnermut atatillugu isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu qanoq pingaaruteqartiginera naapertorlugu atuinnermut ilitersuut atortorissaarummik atuneq pillugu naammattunik paasissutissartalik pigineqassaaq.

Imm. 2. Ingerlanerani akornusersuutit, automatikip unittoornera allalluunniit atortorissaarummi immikkut ittumik pisut aarlerinartorsiortitsilissappata atuinnermut ilitersuut tamakkuninnga imaqtartussaavoq ilitersuutitaqarlunilu pineqartutut pisoqartillugu isumannaallisaatigut qanoq iliuuseqartoqarnissaanut.

Imm. 3. Atuinnermut ilitersuut nutarterneqartuassaaq, ilaatigut atortorissaarummik atuinnermi misilittakkat tunngavigalugit.

Imm. 4. Atuinnermut ilitersuut kalaallisut qallunaatullu oqaasertalerlugu suliaassaaq, immikkut malittarisassianik allanik imaluunniit isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu oqaatsit allat atorlugit ilaqartitaassanngippat. Atuinnermut ilitersuut tigoriaannaanissaa ajornassanngippallu atortorissaarummut inissisimatitaasariaqarluni.

Atuneq il. il.

§ 11. Teknikikkut atortorissaarut suliatigut ingerlatassanuinnaq atorneqassaaq aamma patsisissaatitat naleqquttunngorsakkat tunngavigalugit, taamaalilluni killissarititaasut qaangerneqarsinnaaqqunagit isumannaatsuunissaq peqqinnissarlunniit ulorianartorsiortilerlugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Navianaallisaatitai allatulluunniit illersuutitut atortulersuutai siunertarisaannut atorineqassapput isumannaatsuunissakkullu iliuusissatut peqqussutaasut misissuataarneqassapput.

Imm. 3. Immikkut ulorianartorsiortitsilersinnaasunik pisoqartillugu atuisoqassanngilaq, ulorianaatit pinaveersaarniarlugit isumannaatsuunissakkut iluamik iliuusissiortoqarsimanngippat. Pisariaqassappat kallertillugu innaallattarnerit kingunerisinnaasaannut illersuiniutinik naleqquttunik iliuusissiortoqareersimassaaq.

§ 12. Teknikikkut atortorissaarummik aallartitsineq, unitsitsineq, allamut saatsitsineq allatulluunniit allannguuteqartitsineq imaluunniit ingerlatsinerimi akuliunneq pissapput peqqussutaasut ilitsersuutaasulluunniit malillugit. Taamatut iliortoqartariaqarpoq aarlerinartoqannginnissaaq qularnaarneqareersimappat.

§ 13. Teknikikkut atortorissaarummik eqqiaanermi, iluarsaanermi, aserfallattaaliinermi assigisaattulluunniit iliuuseqarnermi, sapinngisamik suliaq pineqartoq eqqarsaatigalugu, atortorissaarut unitsinneqarsimassaaq aallarteqqissinnaanerannullu isumannaallisarlarsimassaaq. Tamanna ajornassappat, allanik iliuusissiortoqassaaq, suliap isumannaatsuunissakkut-peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarnissaa qularnaarlumallugu.

Imm. 2. Teknikikkut atortorissaarummi immikkut ittunik suliaqarnerni aarlerinaateqassappat inuit ulorianaatilittaani stoffenilluunniit atortussianillu attuinnissat allatulluunniit iliornikkut ajoqusiinnaasunik sunnerneqarnissat, tamanna pinaveersimatinneqareersimassaaq.

Ilitsersuineq sungiusaanerlu

§ 14. Atorfeqartitat teknikikkut atortorissaarutini atuinerimi ilitsersorneqassapput pisariaqarneratullu annertutigisumik sungiusarneqassapput sulinerimi atugassaannik taamaalilluni atuineq isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartooqqullugu.

Imm. 2. Atorfeqartitanut ilisimatitsissutigineqassapput sulinerimi avatangiisigisani teknikikkut atortorissaarutitut atasumik ulorianaateqarsinnaasut aamma sulinerinni avatangiisitigut atortorissaarutitut toqqaannartumik atunngikkaluarlugilluunniit sunniuteqarsinnaasutut allannguutaasinnaasunik.

Imm. 3. Ilitsersuinerimi sungiusaanermilu minnerpaamik sammineqassapput pissutsit §§ 10-13-mi pineqartut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 15. Teknikikkut atortorissaarummik atuineq kimulluunniit tassani suliaqartumut inunnulluunniit allanut immikkut ittumik ulorianartorsiortitsilerpat, sulisitsisup isumagissavaa taamaallaat inunniit immikkut tamatumunnga toqqakkanit aamma pisariaqarneratut taanna pillugu ilitsersorneqarlutillu sungiusagaasunit atorneqassasoq.

Misissuineq aserfallattaaliinerlu

§ 16. Inummit immikkut paasisimasalimmit akuttunngitsunik misissuisarnikkut aamma aserfallattaaliisarnikkut qularnaarneqartassaaq teknikikkut atortorissaarutip ataavartumik isumannaatsuunissaa aamma piumasaqaatinut § 6-imi eqqartorneqartunut naapertuuttuunissaa. Ilanngullugu siullermeersumik atuisoqalersinnagu aamma ikkussueqqereernerit tamaasa atuisoqalersinnagu naleqquttumik misissuisoqartassaaq. Atortorissaarummik pilersuisuusup peqqussutai malinneqassapput, immikkut ittutut malittarisassiani imaluunniit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik allatut peqqussuteqanngippat, tak. Kalaallit Nunaanni sulivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 60.

Imm. 2. Teknikikkut atortorissaarut ajoquserneqarneranik nassataqarsinnaasumik aarlerinartorsiulersinnaanermut pissutaasinnaasunik sunniivigitinneqarsimasoo kinguliini taagorneqartutut misissorneqassaaq qularnaarniarlugu piumasaqaatit atortorissaarutip aaqqissuunneranut atornissaanullu atuuttut eqquutsinneqarnissaat, aamma ajoqusikkat suussusersinissaat piffissaalluartillugu iluarsiniarnissaat:

1. Teknikikkut atortorissaarut akuttunngitsunik misissorneqartassaaq pisariaqassappallu inummit taama ittumut paasisimasalimmit misiligarneqartassaaq.
2. Teknikikkut atortorissaarut immikkut ittumik misissorneqartassaaq inummit taama ittumut paasisimasalimmit tamatigut pisunit immikkut ittunit sunniivigineqarsimagaangat, atortorissaarutip isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkulluunniit isumannaalluinnartumik atorneqarsinnaajunnaarneranik nassataqarsinnaasumik, s.ass. allannguutit, pisariilliornikkut ajutoortitsineq, pinngortitap piliaatut pisut imaluunniit piffissami sivilisunerusumi qaminngatitsisimaneq.

Imm. 3. Teknikikkut atortorissaarummik imm. 2-mi eqqartorneqartutut misissuinerit inernerit nalunaarsorneqartassapput, toqqortarineqarlutik piffissami sivilisujaami aamma Sullivinnik Nakkutilliisutitanit takoriaannaatillugit. Nalunaarsuineq il. il. pillugu immikkut malittarisassianut ilanngussaq 1-imi aalajangersarneqarsimasinnaapput. Teknikikkut atortorissaarut pineqartoq sullivinni nikeraattuni atorneqassappat, kingullermik misissuinerit uppersaasaat ilaatinneqassaaq.

Imm. 4. Allagartat, allagartaliissutit allatullu teknikikkut atortorissaarummut nalunaaqquatersuutit taassuma qanoq ittuuneranik, passunnissaanik il. il. aarlerinaataasinnaasunillu paasisutissartaqassaaq saqqumisumiititanik erseqqissunillu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Atortorissaarummi ajoqusiinerit kukkunerillu

§ 17. Teknikikkut atortorissaarummi kukkuneqalerpat imaluunniit ajoqusiisoqarpasut ajunaarnermik peqqinnissamulluunniit ulorianartorsiortitsisinnaasunik kinguneqartussanik, imaluunniit pisoqarpasut atortorissaarutit passunnissaanut, alaatsinaannissaanut imaluunniit nakkutilliissutitut atortui atortorissaarummut isumannaatsuutitsisuusut siunertarisat malillugit ingerlajunnaarpata,

atortorissaarut qaminneqassaaq pissutsit malillugit isumannaatsumik ajoqutit iluarsineqarnissaasa tungaannut.

§ 18. Teknikikkut atortorissaarummik atuineq isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit atasumik atortorissaarummi amigaataasut allalluunniit immikkut ittumik pisut pissutaallutik aarlerinartorsiortitsilerpat iluarsineqariartinnagit atuisoqannginnissaa pillugu naleqquttunik iliuusissiortoqassaaq. Immaqaluunniit atortorissaarut sullivimmiit peersimatitaassaaq atassutaajarlugu assigisaattulluunniit.

Kapitali 3 - Immikkut ittumik aalajangersakkat

§ 19. Teknikikkut atortorissaarutit ilanngussaq 1-imi taaneqartunik atuinnermut §§ 4-18-ip saniatigut ilanngussami annikitsualuit pillugit malittarisassiat atuutissapput.

Imm. 2. Sullivinni avatangiisit pillugit inatsit naapertorlugu piumasaqaatit saniatigut inatsit alla, s.ass. kallerup innera pillugu inatsit, naapertorlugu piumasaqaatit aamma atortinneqassapput.

Kapitali 4 - Immikkut akuersissutit naammagittaalliorsinnaanerlu

§ 20. Sullivinnik Nakkutilliisuutit Pisortaat immikkut ittunik pisoqartillugu nalunaarummi matumani aalajangersakkanik sanioqqutsilluni akuersisinnaavoq tamanna naleqquttuusorinarlunilu isumannaatsuusorinassappat.

§ 21. Nalunaarut malillugu aalajangiinerit naammagittaalliuutaasinnaapput Kalaallit Nunaanni sulivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi § 64 malillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 5 - Pinerluttulerinermik inatsit naapertorlugu pineqaatissiissutit

§ 22. Sulivinni avatangiisit pillugit inatsit inatsisilluunniit allat malillugit sakkortunerusunik pillateqarnissamut pissutissaqanngippat akiliisitaanermik imaluunniit parnaarusaanermik pillarneqassaaq kinaluunniit

1. §§ 4-18-imik aamma 19, imm. 1-imik unioqqutitsisoq, tak. ilanngussaq 1,
2. peqqussutaasunik inerteqqutaasunilluunniit nalunaarut naapertorlugu nalunaarutaasunik malinninngitsoq,
3. nalunaarut naapertorlugu immikkut akuersissummi atugassaatitanik sumiginnaasoq.

Imm. 2. §§ 4-18-imik aamma § 19, imm. 1-imik unioqqutitsinerni, tak. ilanngussaq 1, sulisitsisuusq akiliisussanngortitaasinnaavoq, unioqqutitsinnermut piaaraluneersutut imaluunniit mianersuaalliortutut pisuunngikkaluaruniluunniit. Akiliisitsissutinut akisussaaffiginninnermi pillaaataasumik allannguuteqartitsisoqassanngilaq.

Imm. 3. Piginneqatigiiffiit il. il. (inatsisilerinermik pisinnaatitaasut pisussaataasullu) pillaatissanut akisussaatinneqarsinnaapput pinerluttulerinermik inatsimmi kapitali 5-imi malittarisassat malillugit.

Kapitali 6 - Atuutilersitsineq

§ 23. Nalunaarut atuutilersinneqarpoq, ulloq 1. juni 2015.

Arbejdstilsynet, ulloq 12. maj 2015

PETER VESTERHEDEN / Bitten Højmark Døjholt

Ilanngussaq 1 - Annikitsualuit pillugit malittarisassiat, tak. § 19, imm. 1.

1. Errortanik sigguutit

1.1. Errortanik sigguutit inuussutissarsiornermi atugassiat minnerpaamik ukiumut ataasiarluni misissorneqartassapput pineqartumik tunniussisumit allamilluunniit immikkut paasisimasalimmit, taamaattoq tak. pkt. 1.2.

1.2. Illuni aamma akiliilluni errorsisarfinni sulisuinnaat pinnatik allattaaq sigguutinik atuiffigisartagaanni (s.ass. napparsimmavinni aamma paaqqinniffittut illuni) sigguutit misissorneqartassapput minnerpaamik ukiup affakkuutaartumik pineqartunik tunniussisumit allamilluunniit immikkut paasisimasalimmit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

1.3. Illuni aamma akiliilluni errorsisarfinni sigguutit eqqannguini takoriaannarnik marlunnik erseqqissunik ataavartussanillu oqaasertalikkaniq allagartaqartuassaaq imatut oqaasertalinnik:

1. MIANERSOQQUSSUT
Sigguut univitsinnagu matua ammarniassanngilat. Ajoqutit piginnittumut nalunaarutigineqapallassapput.
2. Meeqqat 15 inorlugit ukiullit sigguutinik atuissanngillat.

1.4. Illuni aamma akiliilluni errorsisarfinni allattaaveqassaaq sigguutinut nipitillugit eqqaaniluunniit toqqortarineqartussanik.

1.5. Allattaavinni piginnittuusup makku pillugit paasisutissat eqqaamasassatut allattortassavai:

1. Misissuineq, tak. pkt. 1.2.
2. Annertuunik iluarsaannerit
3. Sullivinnik Nakkutilliisuutit sigguutit pillugit unioqqutitsinerit, aamma peqqussutaasut, pillugit aalajangiineri.

2. Saviminernik, saffiugassanik assigisaannillu suliarinninnermut naatsorsuussatut naqiterutit

2.1. Nakkutilliinerit misissuisarnerillu

Isumannaallisaatit atortulersuutitai, aqutsissutit (elektromekaniskiusut, elektroniskiusut, hydrauliskiusut, pneumatiskiusut, mekaniskiusut), aallartittaatai, koblingsmekanismii, kigaallasaatai allallu isumannaallisaanermut pingaarutilittai atuisup (piginnittuusup, sulisitsisup) sulissuteqarneratigut nakkutigilluarneqartuassapput pineqartumik tunniussisup ilanngullugu tunniussaataut atuinnermut ilitersuummi taassumunnga atasutut misissuinissamut kortimi allassimasut eqquutsillugit.

2.2. Atortulersuutinik pkt. 2.1.-imi taaneqartunik tamakkiisumik misissuineq (misissuineq nakkutilliinerlu) akuttunngitsunik pisassaaq imalu akulikitsigisunik isumannaatsuutitsinissaa naqiterutillu sananeqaataa atuinnerlu eqqarsaatigalugit pisariaqarneratut, nalinginnaasumik ullormut nal.ak. 8-ni atuisarnerni:

1. Excenterpresser-it assigisaallu qaammatit pingajussaat tamaasa
2. naqiterutit hydrauliskiusut pneumatiskiusut qaammatit 12.-ssaata tamaasa.

2.3. Pkt. 2.1. aamma pkt. 2.2 malillugit misissuineq nakkutilliinerlu ingerlanneqassapput pineqartunik sanaartortumit allamilluunniit immikkut paasisimasalimmit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2.4. Naqiterutini tamani immikkut misissorneqarnerinut korteqassaaq, tassunga pkt. 2.2. malillugu misissuisimanerup inernera allatigullu isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu tunngasutigut paasissutissat allattorneqartassallutik. Misissuinermut korti naqiterutip qanittuani toqqortarineqassaaq isumannaallisannikkullu nakkutilliisunut aamma Sullivinnik Nakkutilliisuutitanit takoriaannaatitassaaq.

3. Oqimaatsunik kivitsinissamut teknikikkut atortorissaarutit

3.1. Tamanut tunngatillugu

3.1.1. Teknikikkut atortorissaarut isaterneqarsinnaasoq imaluunniit nuttarneqarsinnaasoq, oqimaatsunik kivitsinissamut atugassiaq, atorneqassaaq isumannaallisakkatut, taamaalilluni atortorissaarut atornerani tamatigut aalaakkaasuussalluni allequtarisat suussusiat pissutaalluni.

3.1.2. Inunnik kivitsineq taamaallaat pisassaaq teknikikkut atortorissaarut atortulersuutaallu, siunertamut naatsorsuussat, atorlugit.

Maskiinami inunnik kivitsinissamut nuussuinissamulluunniit atorneqartussami kivittaat ullut suliffiit tamaasa misissorneqartassaaq, ineerartaata, kooritaata assigisaasaluunniit, s.ass. sullivigisaq imaluunniit qutsissutsikkut nikingassut pissutaalluni nakkarsinnaaneranut aarlerinartoqassappat, taamatullu pisoqarnissaa pinaveersaarniarlugu naleqquttunik aalangeersuisoqarsinnaanngippat.

3.1.3. Oqimaatsut nivinngakkat ataanni inunnik uninngaartoqannginnissaa, tamanna suliamik ingerlatsiniarnermi pisariaqavissanngippat, qularnaarniarlugu iliuusissiortoqassaaq.

Oqimaatsut suliffiusut nalinginnaasumik inunnit uninngaarfiusut qulaavaallugit ingerlaartinneqassanngillat, suliffiusut tamakku assersugaanngippata.

Tamannali sulianik naleqquttumik ingerlatsiniarnermut pisariaqavissappat, naleqquttunik iliuusissiortoqarlunilu atuisoqassaaq.

3.1.4. Kivittaait atortui toqqartugaassapput oqimaatsunut kivinniagassaannut, tigusiffissaannut, tigusissutaannut silallu pissusianut naleqqussarlugit, aamma nivinngaaviini nivinngarneqarnerisa qanoq innerat atorneqarnissaallu pingaartillugit. Aggregatit kivittaait atortuinik assigiinngitsunik ilallit, atoreernerisigut isaterneqassanngippata, erseqqisumik nalunaaqqutsersugaassapput, taamaalilluni atuisoq teknikikkut iliuusissat pillugit paasissutissaqassammat.

3.1.5. Kivittaait atortui toqqortarineqartassapput ajoquserneqartussaajunnaarlugit imaluunniit aserorneqarsinnaajunnaarlugit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Gaffeltruckit, inunnik kivittaatit il. il.

Annikitsualuit pillugit malittarisassiat taakku teknikikkut atortorissaarutitut maskiinamik ingerlatilinnut, oqimaatsunik kivitsisinnaasunut teknikikkut atortorissaarutit ilaanik najummisulinnut atuutissapput. Taamaattorli aalajangersakkaniit pineqanngillat elevatorit il. il. aamma teknikikkut atortorissaarutit inunnut pisunniarnikkut/aalaatsimmikkut akornutilinnut atugassiat.

3.2.1. Teknikikkut atortorissaarutit ikkussuinissaq isaterinissarlutaa taamaallaat ingerlanneqassapput ikkussuisartunit ilinniarsimasunit imaluunniit inummit taamatut pisinnaasalimmit siulersorneqarnikkut. Ikkussuineq isaterinerlutaa pineqartunik tunniussuisup peqqussutaanut naapertuuttumik isiumannaatsumik pissapput.

3.2.2. Teknikikkut atortorissaarutit, inunnik kivitsissutitut aqqissuussat atornerqalersinnagu statiskiusumik artukkerneqarsinnaanera misiligarneqassaaq makkua pereernerisigut

1. annertuumik allanngortiterineq imaluunniit iluarsaaneq,
2. usisinnaassusiini atortunik taarsiineq,
3. misissuilluareernerit tamaasa, aamma
4. ikkussueqqiineq, taamaallat teknikikkut atortulersuutit nuunneqarsinnaasunik piginnittuusumi taannaasumi ikkussueqqiinerit pinnagit.

3.2.3. Artukkerneqarsinnaanerit misileraasuisup misileraaneq pillugu allagartamut uppersaasiusaaq. Allagartaq allattuiffinni toqqortarineqassaaq, tak. pkt. 3.4.1.

3.2.4. Artukkerneqarsinnaanerit misileraaneq imatut ingerlanneqassaaq,

1. usisinnaassusiisa qanoq oqimaatsigisunit artukkerneqarsinnaanerat paasinarneqassaaq, aamma
2. qanoq orrajaatsiginera misiligarneqassaaq.

3.2.5. Teknikikkut atortorissaarutit inunnik kivitsissutissatut aqqissuussat artukkerneqarsinnaanerat sulianik akuerisanik misiligarneqassaaq atortorissaarummik tunniussisup peqqutai naapertorlugit, pissutsit immikkut ittut atortinneqassanngippata.

3.2.8. Teknikikkut atortorissaarutit inunnik kivitsissutissatut aqqissuussat pillugit allattaaveqassaaq, atortumi qanittuaniluunniit toqqortarineqartussamik.

Allattaaviit piginnittuusup allattuiffigisassavai- Teknikikkut atortorissaarut attartortitaappat allatulluunniit ilornikkut allamut atugassiissutaassapput allattaaviit atuisumit allattuiffigineqalissapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

3.2.9. Allattaavit imarissavaat

1. statiskiusumik dynamiskiusumillu orrajaassutsip misissorneranut uppersaasat,
2. artukkerneqarsinnaanerani misiligaanermut uppersaasat,
3. usinnaassusii pillugit akuersissutitut allagartat,
4. kukkunerit, amigaatit misissuinerillu pillugit paasissutissat,
5. isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu pingaarutilinnik iluarsaanerit pillugit paasissutissat,
6. usinnaassusiinut atortut taarserneqarnerinik paasissutissat, aamma
7. Sullivinnik Nakkutilliisuutit teknikikkut atortorissaarummut tunngatillugu unioqqutitsinerit, ilanngullugit peqqussutaasut pillugit aalajangiinernik paasissutissat.

3.2.10. Teknikikkut atortorissaarutit inunnik assartuutitut atorineqassanngillat, tamatumunnga aaqquussaanngippata.

3.2.11. Teknikikkut atortorissaarutit, nakkutilliisoqanngitsut, motorii ingerlatillugit qimanneqassanngillat. Teknikikkut atortorissaarut nakkutilliisoqanngitsut qimanneqassappat atortorissaarut taanna immaqalu ikiuutitut atortui isumannaatsumik inissinneqassapput. Motori sussassaqaanngitsut aallartinneqarsiinnaajunnaarlugu qajannaateqassaaq.

3.2.12. Sulisitsisup akisussaaffigissavaa teknikikkut atortorissaarutit taamaallaat inunnit tamatumunnga toqqakkanit aamma pisariaqarneratut ilitsersorneqarlutillu sungiusagaasimasunit atorineqarnissat.

3.2.13. Inuit teknikikkut atortorissaarummi suliaasaqartut kisimik tassani angalaarsinnaallutillu uningaarsinnaapput, tamannalu aatsaat pisinnaassaaq iserfissiani sulinermilu toqqavissiani, inuk allatut isumannaatsumik isumannaallisagaasimassanngippat. Ingerlatitsisuusok kalerrisaarneqareersinnagu inunnik kivittaammik qummukartoqassanngilaq.

3.2.14. Minnerpaammik qaammatit 12.-ssaata tamaasa kivittaammik tunniussisoq inulluunniit alla tamatumunnga paasisimasalik tamakkiisumik misissuisassaaq.

4. Kranit il. il.

4.1. Kranit marluk arlallilluunniit il. il., oqimaatsunik aqutaanngitsunik kivitsissutitut atugassat, ikkussorneqassapput imaluunniit sullivigisami qajannaarlugit ikkussorneqassappata suliffigissaminni paarlakaassinnaangorlugit naleqquttunik iliuusissiortoqassaaq assigiinngitsunik kivitallit aamma assigiinngitsunik sulinermi atortulersuutillit imminnut aporaateqqunagit.

4.2. Kranit il. il. orraasinnaanissaat imaluunniit uppittoornissaat aamma inissiffimminniit nikittoornissaat sisoorinissaalluunniit pinaveersaartinneqassaaq. Misissorneqartassaaq iliuuseriniakkat siunertarisat malillugit sunniuteqarsinnaanersut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4.3. Kranimik il. il. ingerlatsisup toqqaannartumik ikiutissalluunniit imminut pisariaqarneratut paasissutissiisussat iluaqutigalugit takusinnaanngippagu kivatat ingerlaarfissaat, ingerlatsisuusooq ikiorserneqassaaq inummit kalerrisaarisuusussamik, sulinerlu aaqqissuusimassaaq taamaalilluni apuinissat inunntut ulorianartorsiortitsinnaasut pinaveersaarneqassammata.

4.4. Sulineq aaqqissuusassaaq taamaalilluni inummit assassornikkut isumannaalluinnartumik kivitassanik aalangeerisartussalerlugulu ingerlassanik piiasussalerlugu, tamatumani inuup pineqartup taassuma toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit ingerlassineq alaatsinaattuassammagu.

4.5. Kivitsiniarnerit tamarmik eqqortumik pilersarusiugaassapput, naleqquttumik alaatsinaanneqassallutik ingerlanneqassallutillu sulisuusut isumannaatsuunissaat illersorniarlugu.

Pingaartumik kivitassaq oqimaatsoq kranit il. il. marluk arlallilluunniit ataatsikkut kivissappassuk, sulinermi periaasissiortoqarlunilu atuisoqassaaq, taamaalilluni ingerlatsisuusut akornanni naleqquttumik ataqatigiissaarinissaq qularnaarneqaaqullugu.

4.6. Krani il. il. sarfaaruttuuvinnikkut imaluunniit sarfakilliornikkut kivitassanik taakkuninga aalangeerisinnaanngippat naleqquttunik iliuusissiortoqassaaq akornuserniarlugu tamatuma nassatarisaatut inunnik ulorianartorsiortoqalernissaa.

Nivinngakkatut kivatat alaatsinaattuarneqassapput, sumiiffik ulorianartooq assersugaanngippat, kivitarlu isumannaalluinnartumik nivinngagaallunilu aalangeerneqarsimanngippat.

4.7. Kraninik il. il. silami atuineq ingerlaannaq unitsinneqartassaaq silasiornikkut pissutsit ima ajortigissappata, ingerlatsinerup isumannaatsuunissaanut sunniuteqarsinnaallutik, taamaalillunilu inuit ulorianartorsiortinneqarsinnaallutik. Sulinermi atortut uppinnaveerlugit isumannaallisarnissaannut naleqquttunik iliuusissiortoqassaaq inunnik ajoqusertoqaqqunagu.

4.8. Kraninik il. il. inissitsiterineq piiaanerlu taamaallaat ingerlanneqassapput inissitsiterisartutut ilinniarsimasunit imaluunniit inummik immikkut ilinniarsimasumik siulersorneqarnikkut. Inissitsiterineq piiaanerlu pissapput isumannaatsumik tunniussuisullu peqqussutaanut naapertuuttumik.

4.9. Sipilit, inunnik kivitsissutitut aaqqissuussat, kranillu il. il. tamarmik, nutaajullutik atorneqalersinnagit statiskiusumik artukkerneqarsinnaanerit misiligarneqassaaq, tunniussuisumi tamanna pereersimanngippat/ingerlanneqareersimanngippat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4.10. Artukkerneqarsinnaanerit nutaamik misiligarneqassaaq makku pereersut atuilersinnani

1. annertuumik allanngortiterineq iluarsaassinerluunniit
2. usinnaassusiini atortunik taarsiinerit
3. tamakkiisumik misissuereernerit tamaasa aamma ukiut 10.-ssaat tamaasa
4. nutaamik ikkussuineq, taamaallat piginnittumi taannaasumi nutaamik ikkussuineq pinnagu.

4.10.1. Artukkiisinnaanermik misiligaasoq misiligaaneq pillugu allagartaliussaaq. Allagartaq allattaavinni toqqortarineqassaaq, tak. pkt. 4.7.

4.11. Artukkiisinnaanermik misiligaaneq imatut ingerlanneqassaaq

1. usinnaassusiisa qanoq oqimaatsigisunik artukkerneqarsinnaanerit, aamma
2. orrajaassuseq (uppittoorsinnaannginnera) misiligarneqassaaq inissisimani allanngorartillugit.

4.11.1. Usinnaassuseqarnera misiligarneqassaaq suliartigut artukkiinerpaasartut atorlugit tunniussuisup peqqussutaanut naapertuuttumik pissutsit immikkut ittut atuutissanngippata.

4.12. Kranit il. il. makku pillugit allattaaveqassaaq, sakkumi qanittuaniluunniit toqqortarineqartussamik:

1. kranit il. il. aalangiikkatut inissitat annerpaamik 300 kg sinnerlugit usinnaasut taamaallaat elektrotaaliat annerpaamik 1000 kg-nik inorlugillu usinnaasut pinnagit,
2. kranit il. il. piffinni nikerartuni atorneqartussat, s.ass. sanaartornerni, tamarmik

4.13. Allattaaviit imarissavaat:

1. typiini (suunerini) akuersissutiginninnermut uppersaasat
2. artukkerneqarsinnaanerinik misiligaanernut uppersaasat
3. usinnaassuseqarnerinut allagartat akuersissutit
4. kukkunerit, amigaatit misissuisarnerillugu pillugit paasissutissat
5. isumannaatsuunissakkut- peqqinnissakkullu pingaarutaanik iluarsaassinerit pillugit paasissutissat
6. usinnaassusiinut atortunik taarsiinerit pillugit paasissutissat
7. unioqqutitsinerit, ilanngullugit kranit il. il. pillugit peqqussutaasut pillugit Sullivinnik Nakkutilliisuutit aalajangiinerinik paasissutissat.

4.14. Kraninik il. il. piginnittut atuisullu qularnaassavaat atorneqartut isumannaatsuunissakkut- peqqinnissakkullu isumannaatsuunerit tunniussuisuusup peqqussutaanut naapertuuttumik aamma avatangiisigani pissutsit tungaasigut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- 4.14.1.** Kranit il. il. inunnik assartuutitut atorineqassanngillat, tamatumunnga aaqqissuussanngippata.
- 4.15.** Sulisitsisup akisussaaffigissavaa kranit il.il. taamaallaat atorineqarnissaat inunnit tamatumunnga immikkut toqqartukkanit aamma pisariaqarneratut ilitsersorneqarlutillu sungiusarneqarsimasunit.
- 4.16.** Inuit kranimi il. il. suliaqartussat kisimik tassani angalaarsinnaapput imaluunniit uninngaarsinnaallutik, tamannalu aatsaat pisassaaq taakkununga aaqqissuussatut iserfissatigut aamma sulinermi tummarfissatigut, inuk allatut isumannaallisavigineqarsimanngippat.
- 4.16.1.** Ingerlatitsisoq kalerrinneqareersinnagu inunnik kranimi il. il. qummukartoqassanngilaq.
- 4.17.** Kranit il.il. nakkutilliisoqanngitsut motorii qaminngit qimaannarneqassanngillat.
- 4.17.1.** Kranit il.il. nakkutilliisoqanngitsut qimanneqassappata sulinermi sakkut atortulersuutillu isumannaatsumik inissisimatitassapput. Motori susassaqqanngitsunit allartitassajunnaarlugu isumannaallisagaassaaq.
- 4.18.** Kivitassanik kivitsisoqassanngilaq kivitsinissap isumannaatsuunissaa nalornisoorutaappat, s.ass. kivitassaq oqimaappallaarpat imaluunniit tiguisaataanik qajannaarinissaq pisinnaanngippat.
- 4.18.1.** Kivitassap oqimaassusia tiguisaatit ilanngullugit isumannaatsuunissakkut pingaaruteqassappat paasiniarneqartassapput.
- 4.18.2.** Najummissutit pillugit piffimmi atuiffiusumi tabellet assigisaallunniit pigineqassapput suliatigut artukkiissutissat killissaannik nalunaarisuusut.
- 4.19.** Kranit il. il. paarilluagaassapput taamaalilluni isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaatsooqqullugit tamatumani misissorneqartassapput aserfallattaalineqarlutillu tunniussisup peqqussutai malillugit. Minnerpaamik qaammatit 12.-ssaanni tunniussisumit allamilluunniit immikkut paasisimasalimmit tamakkiisumik misissorneqartassapput.
- 4.19.1.** Kranit il. il. atoreernikut tamakkiisumik misissorneqartassapput piginnittuulersumit atorineqalersinnagit.
- 4.19.2.** Kranit il. il.uninngatitaasimasut atorineqalersinnagit tamakkiisumik misissorneqartassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4.20. Kranit il.il. silami atorineqartut ukiut 10.-ssaat tamaasa tamakkiisumik misissorneqartassapput immikkut tamakkuninnga paasisimasalimmit (ukiut 10-t qaangiunneranni misissuineq). Immikkut paasisimasalimmik nalunaarummi matumani pineqarput: Inuk immikkut paasisimasalik ukiut 10-t qaangiunnerannut atatillugu annertusisamik misissuisarnissamut pikkorissarsimasoq. Taamatut misissuineq ukiumi pineqartumi qaammatit 12-it qaangiunnerani misissuisussaanermut taarsiunneqartassaaq.

4.20.1. Taamaattorli kranit il. il. biilnut lastilinnut aamma nioqqutissanik assartuutitut nalunaarsukkanut aalangiikkatut ikkussuussat ukiut 10-t qaangiunneranni misissuisarnermi pineqanngillat.

4.20.2. Ukiut 10-t qaangiunneranni misissuisarnermi ilaatinneqassapput najummissutit, svejserinikkut ataqatigiissaakkat, katitikkat, isumannaallisaatitut atortut aamma attaveqatigiissutit assigisaallu.

4.20.3. Sullivik misissuinernik ingerlatsisoq misissuineq pillugu nalunarusiussaaq aamma naliliiffiginnittassaaq kranip il.il. atorineqartuarnissaanut immikkut ittunik patsisissaatitanik aalajangersaasinnaaneq pillugu.

5. Pilattuutit motorillit

5.1. Pilattuummik motorilimmik killuinissaaq, orpilinni sulinissaaq assigisaallu sulisitsisumit aatsaat pitinneqartassaaq niaqqumut illersuutit, siutitut illersuutit, nissunut illersuutit isikkanullu assiaqutit atorineqassappata. Illersuutissiatut tunniunneqartut sulineq tamaat atorineqassapput. Isinut illersuutissat tunniunneqartassapput pisariaqartitsinerlu naapertorlugu atorineqartassapput.

5.2. Pilattuutitik motorilinnik allatut sulinerni illersuutissat siuliini taaneqartut atorineqartassapput suliat allatut iliornikkut ingerlanneqarsinnaanngippata isumannaatsuunissakkut- peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik. Siutequtinilli atuinissaaq tamatigut piumasarineqartassaaq nipiliornep 85 dB(A) sinnersimappatigik.

6. Teknikikkut atortorissaarutit nuttarneqarsinnaasut, ilanngullugit nammineq ingerlasinnaasut atortorissaarutit

6.1. Teknikikkut atortorissaarutit nammineq ingerlasinnaasut taamaallaat inunnit taamaattunik isumannaatsumik ingerlassinissami naleqquttumik sungiusarneqarsimasunit ingerlanneqassapput.

6.2. Teknikikkut atortorissaarutit nuttarneqarsinnaasooq piffimmi suliffiusumi ingerlaassappat, ingerlaarfissaai pillugit naleqquttunik malittarisassiortoqassaaq taakkulu malinneqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

6.3. Suliassat aaqqissuunnerinut atatillugu iliuusissiortoqassaaq, taamaalilluni pisuinnaat teknikikkut atortorissaarutip ingerlavissaatigooqqunagit. Suliap naleqquttumik ingerlannissaa pillugu pisariaqassappat pisuinnartunik najuuttoqarnissaa taakku ajoqusernaveersaarniarlugit naleqquttunik iliuusissiortoqassaaq.

6.4. Teknikikkut atortorissaarummik motorilimmik nuttarneqarsinnaasumik inunnit assartuineq aatsaat pisinnaavoq inuit isumannaatsunut assartornissaannullu naatsorsuussanut inissinneqassappata. Ingerlaarnermi suliat ingerlanneqassappata sukkassuseq naleqqussarneqassaaq.

6.5. Ingerlatsisoq kalerrinneqareersinnagu inunnik atortorissaarummut motorilimmut ikisoqassanngilaq.

6.6. Teknikikkut atortorissaarut nuttarneqarsinnaasoq ikummatilimmik motorilik taamaallaat atorneqarsinnaavoq suliaqarfinni naammattumik silaannarinnissaat qularnaakkani inuit isumannaatsuunissaat peqqinnissaallu ajoquserneqaqqunagit.

6.7. Teknikikkut atortorissaarutit motorillit nammineq ingerlasinnaasut nakkutilliisoqartitaanngitsut motorii ingerlatillugit qimanneqassanngillat. Atortorissaarut nakkutilliisoqartinnagu qimanneqassappat ikiuutitut atortulersuutiginnagai ilanngullugit isumannaatsumik inissisimatinneqassaaq. Motori susassaqaanngitsunit aallartinneqarsinnaajunnaarlugu isumannaallisagaassaaq.

6.8. Teknikikkut atortorissaarut nuttarneqarsinnaasoq motorimik ingerlatilik assartuinermut atugassiaq minnerpaammik qaammatit 12.-ssaata tamaasa fabrikantimit allamilluunniit tamatumunnga piginnaassusilimmit tamakkiisumik misissorneqartassaaq.

Tamatumani pineqanngillat

1. qamutit, qamummik namminermik misissuisarneq eqqarsaatigalugu, nalunaarsukkat misissuisarneq pillugu piumasaqaatini pineqartut. Tassa imaappoq teknikikkut atortorissaarutit motorimik qamummut ikkussamik ingerlatillit tamakkiisumik misissuisarneq pillugu piumasaqaammi pineqarput.
2. teknikikkut atortorissaarutit nuttarneqarneqarsinnaasut inunnut aalaatsimikkut ajuutilinnut atugassiat, aamma
3. qimuttuitsut aqqutaasigut ingerlasinnaasutut atortulersuutit, qimuttuitsut pillugit inatsisini pineqartut, qimuttuitsut aqqutaanni sulisut qamutaat pinnagit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

6.9. Teknikikkut atortorissaarutit assartuutitut atugassat nuttarneqarsinnaasut motorillit atornikut tamakkiisumik misissugassanngortinneqartassapput piginnittuulersumit atorneqalersinnatik. Atortorissaarut nuttarneqarsinnaasoq, uningatitaareersimasooq tamakkiisumik misissorneqassaaq atorneqalersinnagu.

6.10. Teknikikkut atortorissaarutip nuttarneqarsinnaasut atortulersuutaasalu imaluunniit ikkuttaataasa akornanni sarfamik pilersuutit aqqutaat siunertarinngisamik attaveeruttoornerit pinngitsoortinneqarsinnaanngippata iliuusissat pillugit qanorluunniit ittunik aalajangiisoqassaaq inunnut ajoqusiinissaat pinaveersaarniarlugu.

6.11. Traktorit assakaasullit minnerpaamik marlunnik akselilinnik aamma kinertisimasut minnerpaamik 500 kg-t aatsaat atorneqarsinnaapput Sullivinnik Nakkutilliisuutitat teknikikkut atortorissaarutiniq aqqissuussineq pillugu nalunaarutaanni piumasaqaatinut naapertuuppata.

6.12. Ingerlatsisuusup illersuutaanik allannguuteqartitsinissami Sullivinnik Nakkutilliisuutitat pisortaat akuersisittariaqarpoq. Ingerlatitsisup illersuutai isumannaatsumik aserfallatsaaliugaassapput. Ingerlatitsisup illersuutai annertuumik ajoquserneqarneqarpata nutaanik taarserneqassapput.

7. Teknikikkut atortorissaarutit qutsissumi sivilunngitsumik sulinissamut atugassiissutaasussat

Nalinginnaasumik aalajangersakkat

7.1. Qutsissumi sivilunngitsumik sulinerni tamatigut teknikikkut atortorissaarut piukkunnarnerpaaq aamma timikkut aalaatsinut naleqqussagaq atorneqartassaaq.

7.2. Teknikikkut atortorissaarut taama ittoq suliat suunerinut naleqqussagaassaaq, taamaalilluni ilisimariinngisatut sunniutaasinnaasunut akiuussinnaassalluni taamaalillunilu sulisuusut isumannaatsumik sulisinnaallutillu angalaarsinnaassallutik.

7.3. Teknikikkut atortorissaarutit sivilunngitsumik qutsissumi sulinermi, uninngaarnermi angalaarnermiluunniit atugassat, siunertamut naleqquttuussapput tamatumunngalu naleqqussagaallutik atuineq isumannaatsuunissakkut- peqqinnissakkullu isumannaalluinnaqqullugu.

7.4. Teknikikkut atortorissaarut tamatigut inissisimasassaaq manissumi aalajaatsumillu allequtserlugu.

7.5. Ataatsimoortunut amerlasuunut illersuiniutitut iliuusissat ataasiakkaanut illersuutissaniit pingaarnerutinneqartassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7.6. Teknikkikut atortorissaarutip toqqarneqartussap qanoq ittuunera tunngavigalugu aalajangerneqassaaq iliuusissatut malittarisassat suut ajoqusiisinnaasunut sulisuusut taama ittumik atuinermi nalaassinnaasaannut annikillisaataasinnaanersut. Pisariaqassappat sulisitsisup suliata ingerlatitiinnarsinnaavai isumannaallisaatinik ikkussuisoqarsimappat. Isumannaallisaatit tamakku aaqqissuussaassapput taamaalilluni qutsissumiit nakkarnissaq akornusersinnaallugu unitsissinnaalluguluunniit aamma sapinngisamik sulisut ajoqusernissaat pinaveersaarniarlugu.

7.7. Isumannaallisaatit taamaallaat ammasoqassapput majuartarfinnut isaariaqarfinnik.

7.8. Suliassanik immikkut ittunik ingerlatsinermut atatillugu pisariaqarpat amerlasuunut isumannaallisaatit peernissaat, tamatumunnga taarsiutissanik allatigut isumannaallisaasiortoqassaaq. Suliata ingerlanneqassanngillat iliuusissiortoqareersinnagu. Suliassat immikkut ittut inerlugit naammassineqareerpata imaluunniit sullivigisaq qimakkallarneqassappat, ataatsimoortunut isumannaallisaatit ikkussoqqinneqassapput.

7.9. Qutsissumi tummarfissatut nivinngarallakkanut isaarissat typiiniq naleqquttunik toqqaaneq pissaaq taakkua qanoq sivisutigisumik qanorlu akulikitsigisunik atorneqarnissaat aamma qanoq qutsitsigisumut anngussinnaanissaat eqqaamallugu. Isaariaqarfissatut typi toqqagaq atorsinnaassaaq ulorianartorsiulerfinni qimarngussuivittut. Sulitilluni tumaarfissanut taakkunanngaanniillu aqqutissani aqqusaartugassat, assiaquttat ikaartarfeeqqalluunniit aamma nakkarnissammut ulorianartorsiorfiussanngillat.

7.10. Qutsissumi sivikitsumik sulineq taamaallaat ingerlanneqassaaq silap pissusii sulisut isumannaatsuunissaannut peqqinnissaannullu aarlerinartortitsissanngippata.

Ikaajusat (stilladsit)

7.11. Stilladsit suussusii najoqqutaralugit ilitersuusaaq malillugu ikkussuisusnaanermut najoqqutassat malinnagit stilladsit ikkussorneqarsimappata, stilladsit atukkat sananeqaataannut naatsorsuinerit ikkussuinissaq pillugu immikkuualuttunik imalik pigineqassaaq. Sananeqaatsit pillugit naatsorsukkat imaqaassapput qajannaassuseq- aamma aalaakkaassuseq pillugit naatsorsuinernik.

7.12. Ikkussuinissamut ilitersuut, atugassatut toqqakkap ikkussornissaanik imalik inummit immikkut paasisimasalimmit suliaassaaq. Ikkussuinissamut ilitersuutip imarissavai ikkussuinermi, allanngortiterinermi, piiannermi atuinermilu ilitersuutit. Ikkussuinissamut ilitersuut tassaasinnaavoq tunniussuisuusup ilitersuusaaq. Pisuni taama ittuni ilaartorneqarsimassaaq stilladsimut aalajangersimasumut tunngatitatut annikitsualuit immikkut pillugit paasisutissanik, ikkussuinissaq, piiannissaq atuinissarlunniit periaatsimit tunniussuisup ilitersuusaaq allasimasunit allaanerussappat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7.13. Stilladsit ikkussugaassapput isumannaatsumik suliat suunerat, ikorfersuutit, aalangeeriffissat, qanoq oqimaatsigisunit tummarfigineqarnissaattut naatsorsuutigisat, ilanngullugit silap pissusii, pissutsillu allat stilladsit aal akkaatsuunissaannut usitussusiinullu pingaaruteqarsinnaasut tunngavigalugit.

7.14. Stilladsit toqqavii aalaakkaasuussapput. Stilladsinut najummissutit tunngatinneqassapput manissumi. Ikorfersuutissat 0,2 meterinit portunerussanngillat. Naligiinngissutit naligiissaarneqassapput ikorfersuutininik inissitsiterneqarsinnaasunik allanilluunniit isumannaatsumik sananeqaatilinnik.

7.15. Stilladsini immikkut ittunik atortulersuisoqassappat iliuusissat pillugit malittarisassior toqassaaq stilladsit qajannaassusiinut aalaakkaassusiinullu isumannaallisaatinik.

7.16. Stilladsinik ikkussuinissami taamaallaat ator neqassapput stilladsinut pineqartunut atasut, imaluunniit taakkununga ilassutigissallugit naleqquttut. Stilladsit atortuisa ataasiakkaat katiternerit aalangeerutaallu isumannaatsumik suliaassapput. Stilladsit qipputaat naleqquttuussapput aatsaallu ator neqartariaqarlutik stilladsit atortui imaluunniit ilassutigissallugit naleqqussorisat atorsinnaanngippata. Qularnaarneqassaaq atortulersuutit atukkat isumannaatsuunerat.

7.17. Stilladsit naqqi, tummarfissat, suliner mi ator neqartussat naleqquttumik annertuunngorlugit suliaassapput, iluseqarlutik inissitaallutillu, taamaalilluni atuineq isumannaalluinnassammat. Tummarfimmit inulimmiit toqqammavimmut 30 mm-it sinnersimassanngilaat. Stilladsdæk-inut ataasiakkaanut isaariaqassaaq isumannaatsumik suliaasunit naleqquttumillu inissitanik ilusilikkanillu.

7.18. Stilladsit ingerlaartinneqarsinnaasut naleqquttunik aalangeequteqassapput qutsissumi sulianik ingerlatsisoqarnerani siunertaanngitsumik aalanaveersaatinik.

7.19. Stilladsit atuinissaq eqqarsaatigalugu naleqquttumik atitussuseqarlutillu ilusiligaassapput. Sakkut atortussallu inissinneqarsinnaassapput taamaalilluni suliner mut attuumassutillit tamarmik isumannaatsumik ingerlanneqarsinnaaqullugit aamma suliner mi timip inissisimaneri aalaatsillu ajoquser nagit.

7.20. Stilladsit naqqi (tummarfii), isaariaqarfiit, ikaartarfiusaat assigisaallu ungalulersugaassapput, tak. pkt. 6.21, imaluunniit nakkarfiusinnaasuni allatut isumannaatsunik tamakkerlugit assiaqtersugaassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7.21. Pkt. 6.20 malillugu ungalulersuutit qajannaatsuussapput isumannaatsumillu ikkussugaassallutik. Ungalulersuutit tassaasinnaapput 1 meteritut qutsitsigisumi tigummiffissat, seeqqut nalaanni 0,5 meterinik portussusillit aamma isikkat nalaanni listi portussutsimigut minnerpaamik 15 cm-iusoq. Ungalulersuutit aamma assiaquutsersuutaasinnaapput allat, taamatulli isumannaatsigissappata. Nakkarfiusinnaasumi pukkinnerusumi seeqqut isikkallu nalaanni listit pinngitsoorneqarsinnaapput, pinngitsuineq immikkut ulorianaateqalersitsissanngippat.

7.22. Pkt. 6.20 malillugu ungalulersuuteqarnissaq pingitsoorneqarsinnaavoq, stilladsit naqisa assigisaasalu qarmat allalluunniit illup ilaa aalaakkaasoq ungalulersuutissatut portussusilik atuarpasuk, imaluunniit nakkarsinnaanermut allatut taamatulli isumannaatsigisunik isumannaallisateqassappat. Stilladsit naqqisa qarmallu, illup ilaata imaluunniit nakkarsinnaanermut isumannaallisataasut akornanni atitussutsip 0,3 meterit sinnersimassanngilai.

7.23. Stilladsinik assigisaannillu annertunerusunik ikkussuineq, ikkussornerinik allannguineq isaterinerlu inummut sulisitsisusup immikkut tamatumunnga toqqagaanit pisariaqarneratullu taamatut suliani ilitserorneqarsimasumit siulersorneqartassapput. Inuk taanna, sulianik siulersuisoq sulisullu suliassat pillugit ilitersuusiamik atugassaqartitaassapput, tak. pkt. 7.11-7.12.

7.24. Makkuninnga ikkussuineq, ikkussuinernik allannguineq isaterinerllu

1. stilladsit 3 meterinit portunerusut, aamma
2. pujoorfiit- pujooriviillu stilladsii aamma stilladsit nivinngakkat, avatangiisini toqqavigisamiit 3 meterit sinnerlugit portunerusumiittut

taamaallaat inunnit sulisitsisup tamatumunnga immikkut toqqagaanit aamma pisariaqarneratut ilitserorneqareersimasunit ingerlanneqartassapput.

7.25. Stilladsit, 3 meterit inorlugit portussusillit, aamma pujoorfiit- pujooriviillu stilladsii stilladsillu nivinngakkat toqqavimminniit 3 meterit inorlugit portussusillit taamaallaat ikkussorneqarsinnaapput, allanngortinneqarsinnaallutik isarterneqarsinnaallutillu inunnit sulisitsisup tamatumunnga immikkut toqqarsimasaanit aamma tamatumunnga pisariaqarneratut ilinniartinneqarlutillu ilitserorneqarsimasunit, pingaartumik makku eqqarsaatigalugit

1. stilladsit pineqartut pillugit ikkussuinissamut-, piiaanissamut- allannguuteqartitsinissamut ilitersuusiamik paasinninnissaq,
2. stilladsinik pineqartunik ikkussuinermi, piiaanermi allannguuteqartitsinernilu isumannaatsuunissaq,
3. inunnik allanilluunnit sakkunik nakkartoqatsaaliorniarlugu iliuusissat,
4. silap pissusiini allanngortoqartillugu, stilladsit pineqartut isumannaatsuunerannut aarlerinartorsiortitsisinnaasunik isumannaalisatitut iliuusissat,

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

5. artukkiissutaasinnaasut killissaattut akuerisat, aamma
6. siuliini taaneqartutut ikkussuinermut, piiaanermut allannguuteqartitsinernullu atasumik ulorianaateqarsinnaasut allat.

7.26. Qularnaarneqartassaaq stilladsinik misissuinerit inunnit ikkussuineranut aamma allannguuteqartitsinernut ilisimaarinnittunit misilittagaqareersunillu taamaallaat ingerlanneqartarnissaat. Misissuisoqareeraangat allagarsiussaq uppersaattut allaffiqneqartassaaq, tak. pkt. 6.28.

7.27. Stilladsi 2 meterit sinnerlugit qutsissusilimmut aalangeerlugu ikkussugaq atorineqalersinnagu ikkussuisumit allagartalerneqassaaq, stilladsip sumut naatsorsuussaananik aamma ullormik ikkussorneqarfianik paasissutissiisunik. Taamatuttaaq iliortoqartassaaq stilladsit ikkussornerat allannguuteqartinneqarpat. Allagartami aamma allassimassaaq kingullermik pkt. 6.27 naapertorlugu misissuinerup ullua, tak. § 14.

7.28. Stilladit ilaat atorineqarnissamut piareersimanngippata, s.ass. ikkussuinermut, allannguuteqartitsinermut imaluunniit piiaanermut atasumik, mianersoqqussutitut kalerrisaarutinik ikkussisoqassaaq isumannaallissaanermi allagartaliisarneq allatullu kalerrisaarisarneq pillugit nalunaarummut naapertuuttumik. Stilladsip ilai taama ittut assersorneqassapput ulorianartortai tikinneqarsinnaaqqunagit.

7.29. Stilladsinik atuinerni qularnaarneqartassaaq, stilladsit suleriaatsinut atorfissarinngisaannut atorineqannginnissaat. Aamma qularnaarneqartassaaq, atortussat inissinneqartassammata ulorianartorsiornanngitsumik aamma stilladisini eqqaanilu torersuutitsinissaq.

7.30. Stilladsini qummut, ammut allatullu angalaarnissaq aatsaat pisassaaq stilladsini tamatumunnga aqqissussatigut, imaluunniit allatigut taamatulli isumannaatsigisumik aqqutissiani angalaarfissianilu.

7.31. Qummukarfissat ammarngi matusartoqassapput imaluunniit assiaqutsersugaassapput siunertarinngisamik ammartoornaveersaataasunik. Stilladsit naqqini, suliffiusussani, qummukartarfiit matoqqatitaassapput assiaqutsigaallutilluunniit.

7.32. Stilladsit, 5 meterinit portunerusut 10 meteriniillu tannerusut, aamma inunnit marluinnaanngitsunit ataatsikkut atorineqartussat, immikkut qummukarfissalersugaassapput, tamanna teknikikkut ajornassanngippat imaluunniit pisariuallaassanngippat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7.33. Stilladsit naqqini majuartarfeeqqaniit, tullaqqavinniit allanilluunniit qajannaagaanngitsuniit sulisoqassanngilaq. Pisariaqassappat sulinermi stilladsit naqqini immikkut tulleggaveqarnissaq, taama ittoq atortussiamik isumannaatsumik aalangiigassamik atugassaqaarnikkut pissaaq. Immikkut portoqutissamut qaqinissaq isumannaatsuussaaq, immikkullu portoqutissamiit nakkarsinnaanissamut isumannaallisaatitut iliuusissiorqarsimassaaq pkt. 6.20-6.22-mut aamma pkt. 6.32-mut naapertuuttunik.

7.34. Stilladsini inissakitsumi ikkussorneqarfigisaata eqqaani biilini aporneqarnissamut aarlerinartulinni iliuusissiorqartassaaq, sulisuusunut isumannaallisaataalluurtussanik, s.ass. naleqquttunik assiaqutsersuinernik imaluunniit nalunaaqutsersuinernik.

7.35. Sunik arlaannik atortussanilluunniit stilladsiniit nakkartoqarsinnaanera aarlerinaateqartillugu naleqquttunik iliuusissiorqartassaaq avatangiisigisanut isumannaallisaatissanik, s.ass. assiaqutsersuinernik assersuinernilluunniit.

Majuartarfeeqqat

7.36. Suliassanik qutsissumi ingerlassassanik sulinermi majuartarfeeqqanik tummarfittut atuineq killilimmik pisassaaq, tamatumani pkt. 6.1-6.5 tunngavigalugit naleqquttuutinnagu allanik, sulinermi atortulersuutini isumannaannerusunik atuineq, pissutigalugu ajuttoorfiusinnaasut annikinnerat, aamma imaluunniit pissutigalugu atuinerup sivikitsuinnaanissaa, imaluunniit pissutigalugu sulliviusumi sulisitsisumit allanngortinneqarsinnaanngitsumi allanik atuineq pisinnaanngimmat.

7.37. Majuartarfeeqqat inissinneqartassapput atornerini aalaakkaasussanngorlugit. Majuartarfeeqqat aalangiigaanngitsut aalaakkaasumi, qajannaatsumi aamma naleqquttumik annertussusilimmik aalangiikamik tuffilerlugit tummarfii narlorissillugit inissiffeqassapput. Majuartarfeeqqat nivinnakkat isumannaatsumik aalangeersorneqassapput aamma allunaasanik majuarfissiat eqqaassanngikkaanni, illikartoortussaajunnaarlugit sanimullu sangusaqattaartussaajunnaarlugit.

7.38. Majuartarfeeqqat aalangeerneqanngitsut atornerini sisusoornaveerneqassapput, soorlu qummut ammulluunniit vangiisa qajannaarsornerisigut imaluunniit sisujaatsunik allatulluunniit assingusunik atortulernerisigut.

7.39. Majuartarfeeqqatigut aalangeerneqanngitsutigut taamaallaat nassatarineqartassapput oqitsut aamma sakkut pisariitsumik atorneqarsinnaasut.

7.40. Tikitassanut majuartarfeeqqat naammattumik portunerussapput tikitassat portussusiiniit, taamaalilluni majuartarfeeqqat qummut isui najummatserfittut atorsinnaassammat qummut anngunnermi ammukarnissamilu, allanik isumannaatsunik najummatserfissaqanngippat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7.41. Majuarterfeqqat immikkoortukkuutaatut suliaasut aamma tallisaatillit atorneqartassapput atornerini immikkuualuttut aalariarsinnaajunnaarnerat qularnaaqqaarlugu.

7.42. Majuarterfeqqat sanaaginnaat atulersinnagit isumannaallisagaassapput.

7.43. Majuarterfeqqat atorneqartassapput sulisuusooq qanoq-ilisukkulluunniit najummaffissalerlugu tamatigullu isumannaatsumik najummatserfilerlugu. Pingaartumik sulisoq majuarterfeeqaniinnermi tigumiaqaralaruniluunniit najummatserfissaqassaaq.

Rapelling (allunaasanik qajannaaqqusersukkanik sulinermi atuineq)

7.44. Rapelling (sulinermi allunaasanik qajannaaqqusersukkanik atortulersuuteqarneq) aatsaat atorneqartariaqarpoq sullivigisap naliliiffigineqarnera naapertorlugu, tak. Kalaallit Nunaanni sullivinnik isumannaallisaaanermi pissutsit pillugit inatsimmi § 11 a, aamma sullivissanik naliliiffiginnittarneq pillugu nalunaarummi nr.1168, 8. oktober 2007-imeersumi, suliassat isumannaatsumik ingerlanneqarsinnaapata, allanillu sulinermi atortunik isumannaannerusunik atuinissaq naleqqutissanngippat. Sullivissamik naliliiffiginninneq tunngavigalugu aamma pingaartumik sulinerup sivilissusissaa timimilu aalaatsitigut killilersuutissat eqqarsaatigalugit issiavissaqassaaq naleqquttumik aqqissuussamik.

7.45. Rapellingimik (sulinermi allunaasanik qajannaarsukkanik atuineq) atuinissami patsisissaatitat makku naammassineqarsimassapput:

1. Allunaasat marluusut minnerpaamik atorneqassapput tamamik immikkut ammut/qummut isumikkut qajannaarfilersugaasut; ataaseq qummut ammullu ingerlaassutissatut sulinermilu najummatserfittut aappaalu isumannaallisaatitut.
2. Sulisut ujatsiutininik atortulersugaassapput atuissallutillu isumannaallisaatitut allunaasamut aalanngiikkanik.
3. Allunaasaq najummatserfissaq qummukkaatissamik ammullu sisutitsisussamik isumannaatsuik mekanikeqassaaq aamma imaaliinnaq unittaateqassaaq, taamaalilluni atuisup aalaatsini aqussinnaajunnaarpagit nakkarsinnaanera pinngitsoortussanngorlugu. Allunaasaq isumannaallisaat atortulersugaassaaq nakkarnaveeqqummik aalasinnaaqsumik, sulisup aalaasaanik malittarinnittussamik.
4. sakkut atortulersuutillu allat, sulisunit atorneqartussat ujatsiutaannut imaluunniit issiavigisaannut aalangeersugaassapput allatulluunniit naleqquttumik isumannaallisagaallutik.
5. Suliassat pilersaarusiorneqassapput alaatsinaalluarneqarlutillu, taamaalilluni sulisuusut atorfissaqartitsilerfiini ingerlaannaq ikiorserneqarsinnaassallutik.
6. Sulisuusut pineqartut suliassamik pineqartumik ingerlatsinissamut immikkut naammattumik ilitserorneqarsimassapput, pingaartumik sulinermit atasumik annaassiniarnerni periaatsinik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7.46. Pissutsini immikkut ittuni allunaasamik ataasiinnarmik atuinissaq akuerineqarsinnaavoq sullivissamik naliliiffiginninneq tunngavigalugu sulit allunaasamik allamik atuinissap sulineq ulorianarnerulersissinnaappagu, aamma isumannaallisaatitigut naleqquttunik iliuusissiortoqarsimappat.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni teknikikkut atortorissaarutiniq aqqissuussineq pillugu nalunaarut

Sullivinnik Nakkutilliisuutitat nalunaarutaat nr. 655-imeersoq - 12. maj 2015

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 29, imm. 1, § 37, imm. 1 aamma § 67, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-imeersoq, naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii nassuiaatillu

§ 1. Nalunaarummi pineqarput teknikikkut atortorissaarutiniq aqqissuineq, nalunaaqqutsumineq, atuinnermut ilitsersuusiut, misiligaaneq piseqqusaarinerlu.

§ 2. Nalunaarummi matumani teknikikkut atortorissaarutiniq pineqarput:

1. Maskiinat, suut immiussivissat, apparatit, sakkut aamma allat assingusumik aqqissuussat tamarmik,
 - a) tunisassiamik (piliamik) sularinneqqaarnermi atorineqartussat,
 - b) suliaq inerneranik takutitsinissamut, ilanngullugit assartuinissamut toqqortarinninnissamullu atorineqartussat, imaluunniit
 - c) teknikikkut iliuusissanik ingerlatsinissamut iluaqutaasussat, aamma
2. aqqissuussanut taama ittunut, ilusilersoriikkatut sanaassanut allanullu sanaassatut aqqissuussanut inerlugu suliami suut allat peqatigalugit ilanngussassatut naatsorsuussanut ilaasut.

Aalajangersakkat nalinginnaasut

§ 3. Teknikikkut atortorissaarutit aqqissuussaassapput naleqquttumik iliornikkut ikkussorneqarunik aserfallattaalineqarunillu isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit ajoqusiisinnajunnaarlugit aamma atorfissaminnut naapertuuttumik atorineqarunik.

§ 4. Nalunaarut manna naapertorlugu pisussaaffiginnittut tassaapput fabrikantit allallu tunioraasut, pilersarusiortut, iluarsaasartut assigisaallu aamma sulisitsisut, piginnittut, sullivinni siulersuisut, atorfeqartitat allat atuisullu sullivinni isumannaallisaanikkut pissutsit pillugit inatsimmi nalinginnaasumik malittarisassat malillugit, tak. inatsimmi § 2 aamma kapitali 3.

§ 5. Teknikikkut atortorissaarutit EU-p inatsisai malillugit akuerisamik CE-mik nalunaaqqutsikkat naatsorsuunneqassapput nalunaarummi matumani piumasaqaatinik malinnittutut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 2 - Teknikikkut atortorissaarutini 1. juni 2015 sioqqullugu eqqussukkanik imaluunniit ikkussukkanik aaqqissuussineq.

Sananeqaatit, sanaartorneq, atortulersuutit ilusilersuinerillu.

§ 6. Teknikikkut atortorissaarutit siullermeersumik 1. januar 2015 sioqqullugu nunanit allaniit eqqussukat ikkussukkalluunniit §§ 7-13-imik naammassinnittuussapput.

§ 7. Teknikikkut atortorissaarut isummaatsumik ilusilersugaassaaq atortunillu naleqquttunik sanaassimassalluni, sunniisigisinnaasai eqqarsaatigalugit, isumannaatsuunissaq peqqissuunissarlu aallaavigalugit qajannaassuseqassalluni atasinnaassuseqassallunilu.

Imm. 2. Teknikikkut atortorissaarut naqitsinermik, kissamik, atortuni spændinginik pilerfiusinnaasoq allatigulluunniit sunniiviginissinnaasoq, ulorianartorsiulernermut pissutaasinnaasunik sanaajussaaq atortulersugaallunilu sunniutigisinnaasaanut annikillisaataasunik, taamaalilluni isumannaatsut tamatumunngalu killissatut aalajangersagaajunnartut sinernerqassanatik. Pisariaqassappat atortorissaarut kalerrisaarummik atortulersugaassaaq, killissarititaasut sinernerqassappata ingerlaannaq aallartittussanik.

§ 8. Teknikikkut atortorissaarutini aarlerinartut pinngitsoortinniarneqassapput. Tamatumani qularnaarneqassaaq

1. inuit maskiinaq ulorianartortaanik stoffenilluunniit attuisinnaannginnissaat,
2. sakkut, sammisat tamakkualuunniit ilaat, imermik serpaanerit assigisaallu isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu aarlerinartorsiortitsisinnaasut atortorissaarummut miloriunneqannginnissaat,
3. kissaq, nilleq, qinngorfiginninneq, nipiliorneq, sajukulaarnerit, pujorallat, isugutak, pujoq, aalarnerit, gassit allalluunniit atortorissaarummik atuinikkut pilersinneqarsinnaasut, isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinartorsiortitsisinnisaasa pinaveersaartinnissaa.

Imm. 2. Pisariaqarneratut isumannaallisaanissaq sananeqaatsitigut anguneqarsimanngippat, isumannaatsumik nammassiniarneqassaaq assersuinikkut, silaannarmut aniaffilersuinikkut, allatigut atortulersuinikkut imaluunniit allatigut isumannaallisaaniutinik iliuusissioinnikkut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 9. Teknikikkut atortorissaarummut sarfalersuinermi, aqutsinermi pilersuiunnaarnermilu iliuusaasut imaluunniit taama ittumi sulinertigut allatut sunniiviginnissinnaanermi sapinngisamik qularnaarniarneqartassaaq isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinartorsiulinnginnissaq. Tamatumani aamma qularnaarneqassaaq atuinerup sapinngisamik pitsaanerpaanik najoqqutassatigut nakkutilliinikkullu atugassaqaarfiusumik pisinnaanissaa. Pisariaqassappat atortorissaarut atortulersugaassaaq atorneqalersinnani, unitsinneqarnissaq sioqqullugu allatigulluunniit sunniutaasut pillugit ingerlaannaq kalerrisaarutissanik.

Imm. 2. Ingerlatanik imaluunniit sulianik unitsitsineq – taakkuninnga kipititsineq aarlerinartorsiulersitsissanngippat – atortorissaarummi eqqaaniluunniit sumiiffigisamiit sukkasuumik pisinnaasariaqarpoq. Isumannaatsuunissakkut pissutissaqassappat unitsitsineq automatiskiusumik pisinnaasariaqarpoq. Pisariaqassappat unitsitsinissaq kigaallatsitsinermik ilaqartineqassaaq.

Imm. 3. Ingerlatsinermi pissutsit pissusissamissuunngitsut, ilanngullugit teknikikkut atortorissaarummut sarfalersuinerneq allanngorannerit imaluunniit kipisaqattaarnerit aarlerinartorsiortitsilersinnaappata, atortorissaarut tamatumunnga atorluarsinnaasunik isumannaallisaaerneqassaaq. Pisariaqassappat atortorissaarut kalerrisaarusersimassaaq immineerluni aallartissinnaasumik.

§ 10. Ingerlatitsinikkut aaqqissuussat aqutsinermilu atortut sanaajussapput aamma ilusilersugaassapput taamaalilluni siunertarinngisamik ulorianaateqalersinnaasut imaluunniit kukkunernik kinguneqarsinnaasut, allannguisinnaanerit sulianilluunniit unitsitsisinnaanerit, tamatumuuna aarlerinartorsiortoqalissalluni, pisussaajunnaarlugit.

Imm. 2. Ingerlatitsinermi atortut tikikkuminartuussapput aamma inissitaallutillu ilusiligaassapput sulinerneq inissisimaneq tungavigalugu qaammaqquteqarluassapput.

§ 11. Teknikikkut atortorissaarutit automatiskiusumik ingerlasut, aqutat imaluunniit alaatsinaakkat isumannaatsuunissamut pingaaruteqarsinnaasut eqqarsaatigalugit atortulersugaassapput suleriaatsinik kigaallatsitsissutinik, automatiskiusumik aqutsinermik qamitsisinnaasunik aamma assassornikkut ingerlatsissutissunik kiisalu ajutoorfinni unitsissutaasinnaasunik.

Imm. 2. Atortorissaarut taama ittoq tamatuma saniatigut pilersugaassaaq ilitersuutinik, diagramminik, pilersaarutinik assigisaatulluunniit atortussianik, automatiskimik aqutsissutai unittuussagaluarpata allanilluunniit ittunik pisoqassagaluarpata tunngavissiilluartussanik isumannaatsuunissakkut pingaarutilinnik tamakkiisumik naliliiffiginninniarnissamut iliuusissallu naammassiniarnissaannut, isumaannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinaatillit pinngitsoortinniarnissaannut pinngitsoorani pisariaqartunut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Atortussat oqaasertaat ilitersuutillu tamatumunnga attuumassuteqartussat kalaallisut qallunaatullu allagaassapput, immikkut ittumik malittarisassiani allatut allassimasoqanngippat imaluunniit sullivinnik nakkutilliisuutit allatut aalajangiisimangippata.

Imm. 4. Atortussat pineqartut atortorissaarummiissapput imaluunniit taassumunnga attuumassutilittut atuinissamik naleqquttuusorinartumi.

§ 12. Teknikikkut atortorissaarutit, isumannaatsuunissaat ingerlatsinikkut pissusiusunit aalajangiiffigineqartussat pisariaqartitsineq naapertorlugu atortulersugaassapput taakkuninnga alaatsinaarutinik, nakkutilliissutinik aqutsissutinillu.

Imm. 2. Alaatsinaarissutit- nakkutilliissutillu isumannaatsumik suliaallutillu sanaajussapput atortussiat pitsaasut atorlugit, taamaalilluni tutsuiginartumik ingerlassammata isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik.

Imm. 3. Alaatsinaarissutit- nakkutilliissutillu sananeqaateqarlutillu inissitaassapput mianersuaalliornikkut inissinneqarfiinit peerneqarsinnaajunnaarlugit. Takutitsisarnerat eqqortuussaaq, erseqqissuulluni aamma qaammarsarluagaalluni. Sumiiffimmiit tikikkuminartumiit atuarneqarsinnaasuullutillu aqqinneqarsinnaasuussapput, aamma kinguaattoornaveersaatissat imaluunniit taarsiinissat pisinnaassapput.

§ 13. Teknikikkut atortorissaarutit eqqaani tassaniluunniit angalaartoqassatillugu imaluunniit uninngaartoqassatillugu ingerlatsinissaq, aserfallatsaaliinissaq, misissuinissaq paarsinissarlunniit pissutigalugu, iserfissiat- aqutissallu aqqissuunneqassapput aamma tummarfiit sullivissat pisariaqarneratut annertutigisumik. Tamakku ilusilersugaassapput suliaallutillu, isumannaallisagaallutik qaammaqqusersugaallutillu taamaalilluni atornissaat isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartuussammat.

Kapitali 3 - knikikkut atortorissaarutit 1. juni 2015-ip kingornagut nunanit allaniit eqqussukkat imaluunniit ikkussukkat

Sananeqaataat, sanaartorneqarneri, atortulersuutit ilusilersuutillu

§ 14. Teknikikkut atortorissaarutit 1. januar 2014-ip kingornagut equssorneqartussat §§ 15-37-imik aamma kapitali 2-mik naammassinnittuussapput malittarisassiani najoqqutassianilu akuerisani isumannaallisaaatitigut piumasaqaataasunut naapertuuttumik.

Imm. 2. Kapitali 3-mi malittarisassiat kapitali 2-mut ilassutitut piumasaqaatitaqarput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 15. Teknikikkut atortorissaarummik sanaartornermut allannguuteqartitsinermulluunniit atasumik atortorissaarummik atuinnissamut atatillugu aarlerinaateqarsinnaasut aamma atornerluisinnaanerit siumut naatsorsuutigineqarsinnaasut naliliiffigineqartassapput (pilersaarutiniq erseqqissaaneq naliliinerlu).

Imm. 2. Teknikikkut atortorissaarut sananeqaateqarlunilu sanaartugaassaaq aarlerinaateqarsinnaasut naliliiffigineqarneranni angusat tunngavigalugit. Teknikikkut atortorissaarummi aarlerinaatit pinaveersaartinneqarsinnaapput imatut tulleriinnilerlugit:

1. aarlerinaataasinaasut sapinngisamik piiarnerisigut imaluunniit annikillilernerisigut (sananeqaatitigut aamma maskiinanik sanaartornermi isumannaallisaatinik allanngutsaaliineq),
2. aarlerinaataasinaasunut peerneqarsinnaanngitsunut pisariaqarneratut illersuutissatut iliuusissiat aqqutigalugit,
3. aarlerinaataasinaasutut sinneruttunik atuisunut paasissutissiisarnikkut, illersuutissatut iliuusissiat naammanginnerisa nassatarisaattut peerneqarsinnaannginnerinik aamma taallugu immikkut ittumik ilitsersuusaaq sungiusaanissallu pinngitsoorneqarsinnaannginneri aamma inunnut namminernut illersuutissatut pisariaqartunik paasissutissillugit.

§ 16. Qularnaarneqassaaq assiaqutsersuutissat allatigullu illersuiniutitut atugassat

1. qajannaatsutut suliaannissaat,
2. annertunerusumik aarlerinartorsiortitsinnginnissaat,
3. nuukkuminartuunatilluunniit ingerlajunnaarsitaannginnissaat,
4. piffinnit ulorianartuniit naammattumik ungasissusilimmiinnissaq,
5. sulinermi takusinnaasanik pisariaqarneraniit annertunerusumik assiinaaveersaarinnissaq, aamma
6. periarfissiinnissaq atortut ilaannik inissiinnissamut taarsiinnissamullu taamatullu aserfallatsaaliinnissamut pisariaqarlunnartumik iliuuseqarnissaq, piffimmut suliamik ingerlatsiviusussamut tikitsisinnasut killiliiffiginerisigut, sapinngisamillu assiaqutsersuutit allatulluunniit illersuutissiat piiarnaveersaarlugit.

§ 17. Nukinnik pilersuinermi atortussamaatit sananeqaateqassapput, suliaallutik ikkussugaallutillu isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinartoqanngitsumik.

§ 18. Teknikikkut atortorissaarut sananeqaateqassaaq, suliaalluni atortulersugaallunilu atornissaa isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit aarlerinartoqanngitsumik, aamma allanut aarlerinartoqanngitsumik.

Imm. 2. Atortorissaarutini allani tamani suliaqarfiusussani imm.1 taamatulli atortuutinneqartassaaq atortorissaarutip suunera naapertorlugu taamatulli annertugisumik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 19. Teknikikkut atortorissaarummut nukimmik/sarfamik atassusiinerup, aqutsinerup kipititsinerullu tungaasigut iliuuserisani allatulluunniit iliornikkut sulinerup suleriaatsinulluunniit sunniutaasussat pissapput sapinngisamik isumannaallisaanikkut peqqinnissakkulluunniit aarlerinaatilinnik pisoqarsinnaajunnaarlugu. Tamatumani qularnaarneqartassaaq, atuinerup pisinnaanera najoqqutassatigut nakkutilliinikkullu pitsaanerpaannik atugassaqaartitsilluni, aamma pisariaqassappat atortorissaarutit atortulersornerisigut aallartitsiniarnerni, unitsitsiniarnerni imaluunniit allatigut sunniivigineqarnissani automatiskiusumik kalerrisaarutaasinnaasunik. Aallartitsiniarneq pisinnaasariaqarpoq ilisimariikkatut iliuuseqarnikkut, aqutsiveqarfimmi tamatumunnga naatsorsuussatut suliaasutigut.

Imm. 2. Sulianik suleriaatsinilluunniit unitsitsineq, taakkuninnga kipititsinissaq ulorianartorsiortitsissanngippat, sukkasuumik sumiiffinnit naleqquttuniit pisinnaassaaq imaluunniit atortorissaarutikkut. Isumannaatsuunissakkut pissutigisassat salliutinneqassatillugit unitsitsinissaq automatiskiusumik pisinnaasariaqarpoq. Pisariaqassappat unitsitsiniaaneq kigaallatsitsinermik ilaqartinneqartassaaq. Unitsitseqqusineq aallartitseqqusinermiit pingaarnerutinneqartassaaq.

Imm. 3. Ingerlatsinermi pissutsit, ilanngullugit teknikikkut atortorissaarummut sarfalersuinerni allanngorarnertit unittoortarnerillu, aarlerinartorsiortitsilersinnaappata atortorissaarut tamatumunnga sunniutilimmik isumannaallisarneqassaaq. Pisariaqassappat atortorissaarut automatiskiusumik pissusissamisoortumillu sunniisinnaasumik kalerrisaarusersimassaaq.

§ 20. Qaammaqqutit teknikikkut atortorissaarummeereersut tassungaluunniit ikkussukat naleqquttumik ilusilersugaassapput, taartoortitsisussaassanatillu.

Aallartittaatit aqutsissutillu sananeqaateqassapput, suliaallutik ilusilersugaallutillu, aarlerinartoqanngitsumik imaluunniit kukkusoqarsinnaajunnaarlugu imaluunniit ingerlatsinernik unitsitsisoqarsinnaajunnaarlugu ulorianartorsiortitsilersinnaasunik.

Imm. 2. Aqutsissutit isumannaallisagaassapput toqqartugaasimassappullu qamittoorsinnaanertit, akornusersuutit artukkiissutissallu atuiffissanut attuumassutilittut takorloorsinnaasat eqqaamallugit.

Imm. 3. Aallartittaatit takoriaannaasumiissapput, erseqqissuullutik, naleqquttumik nalunaaqqutsigaallutillu inissitaallutik aamma ilusiligaallutik timikkut aalaasissamit naleqqussakkatut qaammaqqusersugaalluarlutillu.

Ilusilersuutit

§ 22. Teknikikkut atortorissaarutit ilusaa qalipaataaluunniit taakkualuunniit arlaat isumannaallisisaanikkut peqqinnissakkullu sunniuteqarsinnaappat tamanna sapinngisamik pingaartinniarneqartassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 23. Atortorissaarummi nalunaaqqutstersuutit qalipaataat –ilisarnaataallu erseqqissuussapput sivisuumillu atasinnaasuussallutik, takunnissinnaanerlu eqqarsaatigalugu naleqquttumik ilusilersugaallutillu qalipaasigaassapput.

§ 24. Atortorissaarutip attorneqarsinnaasortai aalajangersakkat malillugit atuineq tamakkerlugu atorsinnaasussat ilusilersugaassapput teqeqqut inngigissut, sinaakkusersuutit, qalliutit manissuunngitsut assigisaallu inunnit ajoquserfiusinnaajunnaarlugit.

Imm. 2. Ilusilersuutaasup sapinngisamik siunertarisassavaa atortorissaarutip eqqiaruminartuunissaa aamma taassuminnga eqqaanillu eqqiaanerp isumanaatsuunissamut peqqinnissamullu ulorianartorsiorfiunnginnissaa.

§ 25. Teknikikkut atortorissaarut nuuttagassatut, assartugassatut, inissitsitigassatut ikkussugassatullu naatsorsuussaq ilusilersugaassaaq tamatumunnga naleqqussakkamik pisariaqassappallu atortulersugaassaaq taamaalilluni nuunnissaa isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnarsinnaaqullugu.

Atuinissamut ilitsersuut nalunaaqqutstersuinerlu

§ 26. Teknikikkut atortorissaarummik tunisaqarnermut atasumik atuinissamut ilitsersuut ilaasassaaq, atortorissaarutip atornissaani, assartornissaani aamma isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu isumannaalluinnartumik ikkussornissaani peqqussutaasunullu naapertuuttumik aserfallattaalinissaani pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq. Tamatumunnga atapput atortorissaarutip aqqqissuussaananeranut ingerlanissaanullu pisariaqarneratut nalunaarsuutit, pilersaarusiat, diagrammit assigisaallu, ulorianaatilinnik atortorissaarummiluunniit allatigut immikkut ittumik pisinnaasut pillugit paasissutissat, ilanngullugit atuinissami killilersuutit, sullivimmi isumannaallisaanikkut pissutsini isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu pingaarutillit, nalinginnaasumik ilisimaneqariinngitsut. Ilitsersuusaaq tamakkua saniatigut imaqassaaq isumannaallisaanikkut iliuusaasinnaasut pillugit paasissutissanik atortorissaarummik atuinissami, assartuisarnissami, inissiisarnissami aserfallatsaaliinissamilu pisariaqartinneqartussanik. Inuit illersuusersornissaat pisariaqassappat, tamakkua suunerinik aamma malittarisassanut tamanna pillugu aalajangersagaajunnartunut naapertuuttumik atornissaannik paasissutissiissaaq.

Imm. 2. Atuinissamut ilitsersuusaaq tamakkiisuussaaq taassuminngalu atuisussanut paasiuminartuussaaq. Kalaallisut qallunaatullu oqaasertalersugaassaaq, immikkut malittarisassiat naapertorlugit allanik malitassaqassanngippat, imaluunniit Sullivinnik Nakkutilliisuutit Pisortaat allat oqaasii pillugit akuersisimassanngippat imaluunniit piumasaqaateqarsimassanngippat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit sunniutaasinnaasut annertussusiat naapertorlugu atuinissamut ilitersuusisat taassumaluunniit ilai innersuussutilluunniit pingaarnerusut atortorissaarummut toqqaannartumik allanneqarsimassapput imaluunniit allagartanut, allagarsiussatut assigisaatulluunniit atortorissaarutit eqqaani ikkussassatut taagorneqarsimassapput.

Imm. 4. Maskiinat, tunniunneqartussat imaluunniit nunami maani saqqummersinneqartussat saqqummiisup maskiinanulluunniit nunamut maanga eqqussukkanut tunngatillugu eqqussuisuusup aqqanik najugaanillu imaluunniit allatut sanaartortuusup eqqussuisullu pisariitsumik kinaassusersineqarnissaannik takuussutissalimmik nalunaaqqutsiussamik pilersugaassapput.

Teknikikkut atortorissaarutit nuttarneqarsinnaasut

§ 27. Teknikikkut atortorissaarut nuttarneqarsinnaasooq sanaajuppat inummit ataatsimit arlalinnilluunniit uninngaarfigineqarsinnaasutut naatsorsuussaq aqqissuussaassaq taamaalilluni inunnut ulorianaataasinnaasut angalannerani minnerpaajusussanngorlugit. Aamma taamaassaq assakaasui (nalinginnaasut larvefodillu) inunnit attuutsinneqassatillugit imaluunniit taakkunanga eqqorneqassatillugit.

§ 28. Teknikikkut atortorissaarutit atortuisalu imaluunniit atassusikkatut kalittakkap akornanni sarfamik pilersuutit siunertaanngitsumik ingerlasinnaajunnaarlutik aarlerinartorsiortitsilissappata atortorissaarut atortulersugaassaq imaluunniit aqqissuussaassaq sarfamik pilersuiffiit akornuserneqartussaajunnaarlugit. Taamatulli pisinnaasut akornuseriarneqarsinnaanngippata inunnik ajoqusiinaveersaarnissaq pillugu suulluunniit iliuusissiarineqarsinnaasut aalajangersarneqassapput.

§ 29. Teknikikkut atortorissaarut nuttarneqarsinnaasooq sarfamik pilersuutinut aalangeerutissalersugaassaq atortulersuutit taakku nunakkut kalitarinissaat tamatumuunalu mingutsinneqarnissaat aserorneqarnissaalluunniit pinaveersaarniarlugu tamanna pisariaqassappat.

§ 30. Teknikikkut atortorissaarut nuttarneqarsinnaasooq inummit ataatsimit arlalinnilluunniit uninngaarfigineqarsinnaasutut naatsorsuussaq aqqissuussaappat atortorissaarut taama ittoq sunut atornissaa apeqqutaatillugu kinguliini taagorneqartut arlaannik isumannaallisaasersugaassaq uppinnikkut imaluunniit tamakkersortinneqarnikkut ulorianaateqarsinnaasut annikillilerniarlugit:

1. atortorissaarut 45 gradinit annertunerusumik uernaveersaaserlugu aqqissuunneratigut,
2. atortorissaarut 45 gradinit annertunerusumik uersinnaassappat kaajallallugu avatangiisaani naammattumik soqanngitsoqarnissaanut inunnulluunniit atortorissaarummiittunut isumannaallisaataasussanik aqqissuussaarnikkut, imaluunniit
3. taamatulli siunertalimmik allatigut sunilluunniit aqqissuussinikkut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Imm. 1-imi taaneqartutut isumannaallisaatitut aaqqissuussinerit teknikikkut atortorissaarummut atasusassanngortitaasinnaapput.

Imm. 3. Imm. 1-imi taaneqartutut isumannaallisaatitut aaqqissuussinissat pisariaqassanngillat teknikikkut atortorissaarut atornerani orrajaallisagaareerpat, imaluunniit atortorissaarutip sananeqaataani namminerimi tamakkersortinneqarnissaa uppinnissaaluunniit isumagineqareersimappata.

Imm. 4. Inuup teknikikkut atortorissaarummiittup atortorissaarutip nunallu toqqavigisaata akornanni kiggiguttoornissaa aarlerigineqassappat atortulersuummik ikkussuisoqarsimassaaq, s.ass. ujatsiutaasanik isumannaallisaatinik, inummut inunnulluunniit atortorissaarummiittunut aalangeerutaasussanik.

§ 31. Gaffeltrucki naatsorsuussaappat inummit ataatsimit arlalinnilluunniit issimasoqarfissatut, taava aaqqissuussaassaaq imaluunniit atortulersugaassaaq kinguliinni taagorneqartut arlaannik uppittuussagaluarpata ajutoorutaasinnaasunut annikillisaataasussanik:

1. ingerlatitsisup ineeraa,
2. gaffeltruckimut uppinnaveeqqutitut aaqqissuussineq,
3. uppittoorsinnaaneranut isumannaallisaatit taamaalilluni uppiffigisinnaasaani inummut arlalinnulluunniit inissaqarluartussanngorlugu, imaluunniit
4. s.ass. isumannaallisaatitut ujatsiutaasalersuineq, inummut inunnulluunniit ingerlatitsisarfianiittunut aalangeerutaasussanik, taamaalilluni uppippat nanertittussaajunnaarlugit.

§ 32. Teknikikkut atortorissaarummik nammineq ingerlasinnaasumik ingerlaarneq inunnik ajoqusiinnaasutut aarlerinartortaqaassapat piumasaqaatinik makkuninnga naammassinnittutut aaqqissuunneqassaaq:

1. atortorissaarut siunertaanngitsumik aallartinneqarsinnaajunnaarlugu atortulersuusigaassaaq.
2. Atortorissaarut arlalinnik immikkualuttoqarpat aqqutissiami ataatsikkut ingerlaalersinnaasunik, atortorissaarut apugaqarnerup nassatarisassanut annikillisaataasunik atortulersuuteqassaaq.
3. Atortorissaarut kigaallatsitsinnaasunik unitsitsinnaasunillu atortulersuuteqassaaq. Isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu ajornartoornermi atugassanik imaaliillaannaq atornerarsinnaasunik atortulersuusersugaassaaq imaluunniit automatiskiusumik kigaallassaateqassalluni unittaateqarlunilu pingaarnertut periarfissat atorsinnaajunnaarpata atoriaannaasunik.
4. Ingerlatitsisup toqqaannartumik isigisinnaasai isumannaatsuunissaq eqqarsaatigalugu naamagunnaarpata saniatigut isikkivigisaanut aaqqiiniutissanik naleqquttunik ikkussuisoqarsimassaaq.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

5. Atortorissaarut unnuakkut sumiiffinniluunniit taartuni atugassiaappat, qaammaqqusersugaassaq suliamut ingerlanneqartussamut naleqqussakkanik naammaginartumillu isumannaallisaataasussanik.
6. Atortorissaarut nammineq ikuallatsitsinissamut aarlerinaateqassappat imaluunniit kalittagaa usisarfianiittulluunniit ikuallattoqarnissaanut aarlerinaateqassappata inunnik eqquisinnaasumik qamisatinik naleqquttunik atortulersugaassaaq, atortulersuutit taama ittut atuiffiusup qanittuaneeriissanngippata.
7. Teknikikkut atortorissaarut ungasianiit aqunneqarsinnaasoq automatiskiusumik unissinnaasuussaaq, ungasianiit aqutaateqarfiusup angusinnaanngisaani angalaassappat.
8. Teknikikkut atortorissaarut ungasianiit aqunneqarsinnaasoq pissusissamisoortumik atornissaanut patsisissaatitat malikkaluarlugit apueriataarsinnaasoq imaluunniit kiggigussisinnaasoq atortulersuuteqassaaq taama ittunut illersuutaasussanik, aarlerinartut tungaasigut nakkutilliissutinik naleqquttunik atortulernerqareersimassanngippat.

Teknikikkut atortorissaarutit oqimaatsunik kivitsissutissiat

§ 33. Atortorissaarut oqimaatsunik kivitsissutissiaq, aalangiikkatut ikkussorneqassappat qularnaarneqassaaq atornerani qajannaatsuullunilu aalaakkaasuunissaa, pingaartumik oqimaatsut kivitassat, aamma atortulersuutit qanoq nivinngagaallutillu aalangaasimanerat eqqarsaatigalugu.

§ 34. Oqimaatsunik kivittaatisatut teknikikkut atortorissaarut erseqqissumik nalunaaqqutsigaassaaq akuerisatut kivissinnaasaasa oqimaassusii nalunaarlugit.

Imm. 2. Atortorissaaruttip eqqaani tabelleqassaaq, atortorissaaruttip inissisimaffinni assigiinngitsuni akuerisaasumik kisivissinnaasaasaanik takutitsisuusunik.

Imm. 3. Atortorissaarummut atortulersuutit nalunaaqqutsersugaassapput taamaalilluni teknikikkut pisinnaasai isumannaatsuunissamut pingaarutillit erseqqissumik takuneqarsinnaanngorlugit.

Imm. 4. Atortorissaarut inunnik kivitsissutissatut suliaanngippat, tamanna kukkusoqarsinnaanera pissutigalugu erseqqissumik allagartaliinikkut nalunaarneqassaaq.

§ 35. Teknikikkut atortorissaarut oqimaatsunik kivittaatisatut aalangeerlugu ikkussugaaq, ikkussugaassaaq kivitassat:

1. inunnik eqquinissaat pinaveersaarlugu,
2. kivatat siunertaanngitsumik ulorianartumik aalalernissaat imaluunniit nakkarnissaat pinaveersaarlugu, imaluunniit
3. aalangeeqqanerisa siunertaanngitsumik qasukkariataarnissaat pinaveersaarlugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 36. Teknikikkut atortorissaarut inunnik kivittaatissiaq imaluunniit nuussuissutissiaq, imatut sananeqaateqassaaq:

1. ineerartaa, kooritaa assigisaalluunniit nakkarsinnaajunnaarlugit naleqquttunik atortulersuusersorlugu,
2. inummik ineerartaaniit, kooritaaniit assigisaanniilluunniit nakkartoqarsinnaajunnaarlugu,
3. inummik ajoqusertoqarsinnaajunnaarlugu, kiggiguttoqarsinnaajunnaarlugu imaluunniit atortulersuutaanik nalaatsornikkut attuinerni qupinguallattoqartussaaajunnaarlugu,
4. ajutoornikkut inuit ineeqqani, koorini assigisaanniluunniit anisinnaajunnaqqasut ulorianaateqanngitsumik aniatinneqarsinnaanngorlugit.

Imm. 2. Sullivigisaq imaluunniit portussutsikkut nikingassut pissutaalluni immikkut ittumik atortulersuutaasoq atorlugu imm. 1, nr. 1-imi eqqartorneqartutut aarlerinaataasinnaasut pinngitsoortinneqarsinnaanngippata, allanik qajannaatsunik soorlu sisammik allunaalianik kalunnernilluunniit isumannaallisarlukkanik najummatserfissaliineq atorineqassaaq.

§ 37. Kranit il. il. motorillit kapitalimi matumani piumasaqaatit sianiatigut ilanngussaq 1-imi ilassutitut piumasaqaatinik naammassinnittuussapput.

Kapitali 4 - Immikkut akuersissuteqartarneq naammagittaalliortarnerlu

§ 38. Sullivinnik Nakkutilliisuutitat Pisortaat pisuni ataasiakkaani nalunaarummik matuminnga sanioqqutsilluni akuersissuteqarsinnaavoq, atortorissaarutip immikkut ittumik aqqissuussaanera atorfissaalu tunngavigalugit imaluunniit pissutsit immikkut naammagintartutut isumannaatsuusutullu isumaqarfiginartillugit.

§ 39. Nalunaarut malillugu aalajangiinerit sullivinni isumannaallisaanikkut pissutsit pillugit inatsimmi § 64 malillugu naammagittaalliuutaasinnaapput.

Kapitali 5 - Pinerluttulerinermik inatsisitigut pineqaatissiissutissat

§ 40. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissiissutissat eqqartuussutaasinnaapput kimulluunniit,

1. § 3-mik, §§ 7-37-mik unioqqutitsisumut
2. nalunaarut naapertorlugu peqqussutaasunik inerteqqutaasunilluunniit malinninngitsumut, imaluunniit
3. nalunaarut naapertorlugu immikkut akuersissutini atugassaataasunik sumiginnaasumut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. § 3-mik, §§ 7-37-mik unioqqutitsinerit pillugit sulisitsisoq akiliisussanngortitaasinnaavoq unioqqutitsinermut piaarluneersutut mianersuaalliortutulluunniit pisuutitaanngikkaluaruniluunniit. Akiliisitsissutissanut akisussaaffiginnittutut aalajangiineq allanngortitassaassanngilaq.

Imm. 3. Piginneqatigiiffiit il. il. (inatsisilerinikkut pisinnaatitaasut pisussaataasullu) pinerluttulerinermik inatsimmi kapitali 5-imi malittarisassat malillugit pillaatissanut akisussaatinneqarsinnaapput.

Kapitali 6 - Atuutilersitsineq

§ 41. Nalunaarut atuutilerpoq ulloq 1. juni 2015.

Imm. 2. Kalaallit Nunaanni teknikikkut atortorissaarutit pillugit nalunaarut nr. 398, 24. juni 1986-imeersoq.

Imm. 3. Kalaallit Nunaanni kraninik, taaljanik assigisaannillu mekaniskiusunik assigisaannillu ingerlatilinnik ikkussuineq atuinerlu pillugit nalunaarut nr. 151, 18. april 1972-imeersoq atorunnaarsinneqarpoq.

Arbejdstilsynet, ulloq 12. maj 2015.

PETER VESTERHEDEN / Bitten Højmark Døjholt

Ilanngussaq 1 - Kranit il.il. mekaniskiusunik ingerlatillit

Kraninut il. il. mekaniskiusumik ingerlatilinnut oqimaatsunik silaannakkut kivitsissutilinnut ilassutitut piumasaqaatit.

Aaqqissuussaaneri

1. Kranit il. il. inunnik kivitsissutissatut naatsorsuussat immikkut ittutut piumasaqaatinik makkuninnga naammassinnissapput:

- a. usigisinnaasat annerpaamik statiskiusumik usissatut naatsorsuutigisaniit 50 %-imik annertunerusutut usigisinnaasanik naatsorsuinikkut annertussutsit naatsorsorneqartassapput, aamma
- b. allunaat, kalunnerit maskiinallu atortui nukkiortinneqartussat annerpaamik usisinnaasat marloriaataattut naatsorsorneqarsimassapput marloriaatinngortitaassallutillu imaluunniit isumannaallisaateqassallutik taliusanik automatiskiusumik imaaliallaannartumillu sunniisinnaasunik – imaluunniit kigaallassutissatut aaqqissuussanik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

1.1. Punkt.1 b aamma atuutissaaq sakkunut, immikkut ittunik isumannaalligaasunut, s.ass. isiginnaartitsisut takutitsisarfiini, pinnersaatissanik qaammaqqutissanillu kivitsiveqarfinni.

1.2. Kranit ingerlatitsisoqanngitsut inunnik assartuutissatut aaqqissuunneqassanngillat.

2. Kranit il. il. aalangeequsersugaanngitsunik ningittaatilittut aaqqissuunneqassanngillat.

2.1. Punkt 2-mit pineqanngillat:

a. kranit nuttarneqarsinnaasut, susassaqanngitsunit atorneqarsinnaajunnaarlugit ajornartuulerfinni imaaliinnaq ningitsissutinik pilersugaasimasut, aamma

b. kivitsissutit, imaaliinnaq ningitsisarnissaat sulianik ingerlatsinermi pisariaqartoq, s.ass. rambukkit, kranit nivaattatut isulinnik tigusisaatillit kranillu kalittakkanik nivattaatillit.

3. Kranit il. il. mekaniskiusunik ingerlatillit sakkumi ingerlatitsisumut aalangiikkamik inissalikkat, aamma ingerlatitsisuusumut peqqinnissakkut kiammiit, issimiit, nipiliornermiit pujoralanniillu il. il. illersuutissatut issimaliffilittut atorneqartartut matusinnaasunik issimaffeqartitaassapput. Taamaassanngilarli sulinermi pissutsit issimaffeqartitsinissaq ajornatissappassuk, imaluunniit sakkoq taama ittoq ullup ingerlanerani sivikitsuinnarmik atorneqartassappat.

3.1. Qutsissumiittunut, napasulianut, atugassiatut kranit aamma issimaffilittut aaqqissuussaassapput, ingerlatitsisup naammaginatsumik isikkiveqarfiginngisaani atorneqartassagunik.

4. Ingerlatitsisup issimaffii aaqqissuussaassapput taamaalilluni issimaffik ingerlatsinermilu atortut passutassat inissitaallutillu ilusilersugaassallutik timikkut aalaatsinut naleqqussakkamik aamma ingerlatitsisuusoq isikkivissaqarsinnaanngorlugu.

4.1. Ingerlatitsisup issimaffiisa iluini uuttuutit tungaasigut piumasaqaatit makku atuutissapput:

a. qutsissumiittunut, napasulianut, kranini ingerlatitsisup issimaffii minnerpaamik qummut 2000 mm-iussapput, sanimut (silissuseq) 1000 mm-iussalluni aamma 1300 mm-inik takissuseqarlutik, aamma

b. kranini uninngatitani aamma perlaatigut ingerlasinnaasutut kranini ingerlatitsisup issimaffii minnerpaamik qummut 2000 mm-iussapput naqqillu tamakkiisumik annertussusaat minnerpaamik 2,5 m2-iussaaq.

4.2. Ingerlatitsisut issimaffii pisariaqartitsineq naapertorlugu iluarsisaatilinnik kiassaateqassapput, nillartaartitsissuteqarlutik aamma silaannarissarfilersugaallutik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

5. Qutsissumiittunut, napasulianut, kranit, qaammatit 2 sinnerlugit sivilissusilimmik atugassatut inissitat ingerlatitsisup issimaffianut isaariaqarfik 25 m-it sinnerlugit qutsitsigisumiippat inunnut naatsorsuussanik elevatoreqassapput, tamanna teknikikkut nalinginnaasumillu ajornassanngippat. Isaariaqarfimmut portussuseq kranimi issimaffimmiit ammorluinnaq uuttorneqartassaaq isaariaqarfiup qummut killinganiit. Elevatorip saniatigut pisarnertut allanik aqqutissiuussisoqassaaq.

Nalunaaqqutsersuineq, atuinissamut ilitersuusiat akuersissutiginnittarneq il. il.

6. Kranit mekaniskiusumik ingerlatitat tamarmik Kalaallit Nunaanni atugassatut tunniunneqarnerminni imaluunniit saqqummiunneqarnerminni sivilissumik piusinnaasuliaassapput erseqqissunillu nalunaaqqutsersugaassallutik minnerpaamik makkuninnga paasissutissiisunik:

- a. ukioq sananeqarfiat
- b. tulleriiaani normua aamma typiata taaguutaa

6.1. Najummissutit, kranimi ilaasussat, punkt 6-imi taaneqartut nalunaaqqutsersugaassapput. Tamanna ajornassappat, tunniussuisup ilanngullugit tunniutissavai allagartat akuersissutit tabelilluunniit paasissutissanik imallit.

7. Sakkoq fibertove-lersukkatut imaluunniit fiberbændlerilersukkatut aqqissuussaassappat, sakkumut peqatigitillugu tunniunneqassaaq najummissutit siunertanut naleqqussagaanerat pillugu uppersaart (s.ass. certifikati).

8. Kranip pisisumut tunniunneqarnerani atuinissamut ilitersuusiat ilaassaaq, qanoq oqimaatsigisunik artukkerneqarsinnaaneraniq misiligaanerit pillugit piumasaqaatitaasunik paasissutissiisussaq.

9. "Poorsimaat issiavii" aamma nalerisimanerit (platformer) kivittaatiniinnerni tummarfissiat aamma sipilit tamakkunungalu tigutsissutitut/aalangeerutitut aqqissuussat Kalaallit Nunaanni siullermeersumik atugassatut imaluunniit saqqummersitaassagunik, isumaallisagaassapput kivittaatit inissisimaffiit (illut silataanni, siloni kivittaatit assigisaallu nivinngakkat), isumannaallisaatit qaffasissusissaattut piumasaqaatinut sukkulluunniit atuuttunut minnerpaamik DS/EN 1808 + 2010-iusunut naapertuuttumik. – Sanaartukkanik/sananeqaatinik naatsueriaatsit, aalaakkaassutini tunngavigisassat, sanaartorneq/piliorneq – Misiligaaneq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni sullivinnik nalilersuinerit pillugit nalunaarut

Sullivinnik Nakkutilliisorqarfik - Nal. nr. 1168 Nutsernera - 8. oktoberi 2007

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi, tak. Inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-imeersoq, § 11 a, § 56 aamma § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii

§ 1. Nalunaarut atuutissaaq sulisitsisumi sulinerlut, tak. Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi §§ 2-3 a.

Imm. 2. Nalunaarut atuutsinneqassanngilaq,

1. sulisitsisup namminerisatut angerlarsimaffiani sulinerlu, aamma
2. sulineq, sulisitsisup ilaqutaani, illumi inoqutigiinnut ilaasunit taamaallaat ingerlanneqartoq.

Kapitali 2 - Sullivinnik nalilersuineq

§ 2. Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermut peqqissutsimullu pissutsinik allakkatigut sullivimmik nalilersuinerlu suliaqartoqarnissaanik sulisitsisoq isumaginnissaaq, ingammik sullivinnik nalilersuinerlu ersarinnerusumik pilersaarusiornermut, aqqissuussinermut suliamillu naammassinninnermut atatillugu allakkatigut suliamik isumaginneriaatsip isumannaarnissaa siunertarineqarluni, aammalu tamatuma inernerisaata takusassiarineqarnissaa isumannaarneqassalluni, § 3, imm. 5 inn. Sullivinnik nalilersuinerit qarasaasiami ilusilikkatut suliarineqarsinnaapput.

Imm. 2. Sullivinni pissutsit tamaasa sullivinnik nalilersuinerlu ilanngunneqarnissaat isumannaarniarlugit sullivimmi isumannaallisaaniaqatigiit sullivimmik nalilersuinerlu pilersaarusiornermut, aqqissuussinermut, suliamik naammassinninnermut malitseqartitsinermullu tunngasutigut ilanngunneqarlutillu aqquasaagassani tamani peqataatinneqarnissaanik sulisitsisusoq isumaginnissaaq. Sullivimmik nalilersuinerlu uppersaammik atsiusoqarneratigut isumannaallisaaniaqatigiit ilanngunneqarsimanerlu isumannaallisaaniaqatigiit tungaannit uppersaateqartoqassaaq.

Imm. 3. Sullivinni isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsivigissassanngitsuni sulisusut assingusumik sullivimmik nalilersuinerlu ilanngunneqassapput, tak. imm. 2.

§ 3. Sullivimmik nalilersuineq suliap suunera, teknikkikkut atortorissaarutit, akuutissat atortullu, suliffimmi suleriaatsit suliamilu aqqusaartakkat, suliffigisap aqqissugaanera, kiisalu suliffiusup angissusaa aqqissuunneqarneralu sianigalugit suliarineqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Ilanngussaq 1-imi pinaveersaartitsinermik tunngaviit nalunaarneqartut najoqqutaralugit sullivimmik nalilersuineq sullivimmi avatangiisii ajornartorsiutinut sullivimmiittunut isummersuummik qanorlu aaqqiivigineqarnissaannik imaqaassaaq. Pisariaqartinneqartutut aaqqiissutissat sullivimmik nalilersuinermut nalunaarneqassapput.

Imm. 3. Periutsimik sorlermik atugaqarluni sullivimmik nalilersuinermit suliaqartoqassanera sulisitsisup nammineq toqqarsinnaavaa. Taamaattorli periutsimi toqqakkami nalilersuinerup makkuninnga imaqartinnissaa isumannaarneqassaaq:

1. Suliffiup sullivimmi avatangiisaani pissutsinik suussusersillunilu erseqqissaaneq, tassunga ilanngullugu sulliviup avatangiisaani ajornartorsiuteqarnerisooq, kiisalu ajornartorsiutit suussisii annertussusaallu.
2. Aaqqiissutissat pisariaqartitat aallarnisarnissaannut suliffiup sullivimmi avatangiisiini ajornartorsiutaasut nassuiarneri nalilernerilu, tassunga ilanngullugit ajornartorsiutit suussusii, pingaaruteqassusii annertussusiilu, kiisalu ajornartorsiutinut patsisaasut.
3. Suliffiup sullivimmi avatangiisiini ajornartorsiutaasut imaalliaannaq aaqqiivigineqarsinnaanngitsut aaqqiiviginissaannut periusissatut pilersaarutit tulleriiaarfiginera inissitsiternalu. Ajornartorsiutit paasineqartut aaqqiivigineqarnissaannut qanoq tulleriiaarlugillu qanoq akulikissuseqarnissaat pilersaarummi allassimassaaq.
4. Periusissatut pilersaarummik qanoq malitseqartitsinissamut malittarisassat, tassunga ilanngullugu pilersaarutit piviusunngortinnissaannut kia akisussaassuseqarnera, kiisalu periusissanik aallarnikkanik nakkutiginninnermik misissuinnermillu qaqugukkut qanorlu pisoqartarnissaa, kiisalu aaqqiissutissatut aallartinneqartut naammanneri, periusissatullu pilersaarut iluarseqqittariaqarnerisooq il.il.

Imm. 4. Suliffiup sullivimmi avatangiisaannut pingaaruteqartunik sulinermit, suleriaatsini sulinermilu aqqusaartakkani il.il. allannguuteqartoqarneratigut sullivimmik nalilersuineq naleqqussarneqassaaq, taamaattorli kingusinnerpaamik ukiut pingasukkaarlugit.

Imm. 5. Sullivimmik nalilersuineq suliffeqarfimmi pigineqassaaq, suliffeqarfimmi pisortanit, sulinermit siulersuisunit, sulisuusunit allanit aammalu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit atugarineqarsinnaassalluni.

Imm. 6. Sullivinni avatangiisinut inatsit naapertorlugu immikkut ittunik aalajangersimasunik malittarisassaartinnagu sullivimmik nalilersuineq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nassiunneqaraniluunniit akuerineqassanngilaq.

§ 4. Sullivimmi nalilersuinermit suliaqarnissaminut sulisitsisoq pisariaqartitamik nammineq ilisimasaqanngippat sulisitsisoq immikkut ilisimasalimmik tamatuminnga isumaginnissinnaasumik pissarsiussaaq.

Imm. 2. Naak immikkut ilisimasalimmit ikiorserneqartoqaraluartoq sullivimmik nalilersuinermit suliaqartoqarnissaannut, aammalu § 2-mi aamma § 3, imm. 1-5-imi piumasaqaataasut naammassineqarnissaannut sulisitsisoq akisussaassuuvoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 3 - Immikkut akuersisarneq naammagittaalliorsinnaanerlu

§ 5. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmi pisortap, immikkut ittunik pisussaqaartillugu, akuerisaarsinnaavaa nalunaarummi matumani aalajangersakkanik saneqqutsinissaq tamanna naammaginarlunilu isumannaalluinnartutut isumaqarfiginartillugu.

§ 6. Nalunaarut manna malillugu aalajangiinerit Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 64 malillugu naammagittaalliuutaasinnaapput.

Kapitali 4 - Pinerluttulerinermik inatsisitigut pineqaatissiissutissat

§ 7. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissiissutissat eqqartuussutaasinnaapput

1. § 2-mik, § 3, imm. 1-5-imik aamma § 4-mik unioqqutitsisunut,
2. nalunaarummi aalajangersakkat naapertoulugit peqqussutaasunik malinninngitsoq, imaluunniit
3. nalunaarut malillugu immikkut akuerineqarnermi atugassarititanik sumiginnaasunut.

Imm. 2. Pineqaatissiissutissat sakkortussusilerniarneranni sakkortusaatitut naatsorsuunneqassaaq,

1. unioqqutitsinerup piaaraluneernikkut imaluunniit mianersuaalliorujussuarnikkut pisimanera,
2. unioqqutitsinikkut inuunermik peqqissutsimilluunniit ajoqusiisoqarsimanera tamatumunngaluunniit aarlerinartorsiortitsisoqarsimanera,
3. pissutsit taama ittunut taakkununngaluunniit assingusunut siussinnerusukkut peqqussuteqartoqareersimanera, imaluunniit
4. unioqqutitsinikkut pineqartup imminut allanulluunniit aningaasatigut iluanaarutississimanera imaluunniit siunertaralugu iluanaarniarsimanera.

Imm. 3. § 2-mit, § 3, imm. 1-5-imit. § 4-mit. aamma § 7, imm. 1, nr. 2-3-imik, unioqqutitsinermut sulisitsisoq akisussaataitaassaaq, unioqqutitsineq pineqartumut piaaraluneernertut imaluunniit mianersuaalliornerut tutsinneqarsinnaanngikkaluarpalluunniit. Akisussaatisinissamut patsisissaassaaq unioqqutitsinerup inummut imaluunniit inunnut arlalinnut sullivimmut attuumassutilinnut imaluunniit sullivimmut taamatut ittillugu tutsinneqarsinnaanissaa. Aalajangersagaq manna malillugu akiliisitsinissani atortuutinneqassanngilaq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsimmi § 91, imm. 4. Akiliisitsissutissat annertussusilerneranni imm. 1, nr. 2-4, taamatulli atortuutinneqassapput.

Imm. 4. Unioqqutitsinerit allat sinnerlugit inatsisitigut ingerlatsisuusunit, tamatumani aamma ingerlatsivinnit aktie-, anparts- aamma andelsselskabinit, soqutigisaqaqatigiit piginneqatigiiffiinit, peqatigiiffinnit, aningaasaateqarfinnit, pigisanik isumaginnittunik, kommunenit, kommunit peqatigiiffiinit, Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 64-imi pineqartunit unioqqutitsineruppata Namminersornerullutik Oqartussanit aamma naalagaaffimmit unioqqutitsissutaasunit taamaattutut akiliisussanngortitaasinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 5 - Atuutilernera

§ 8. Nalunaarut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2008.

Imm. 2. Sulisitsisunut, isumannaallisaanermik peqqissutsimillu sulineramik aqqissuussinissamut pisusussaaffeqanngitsunut nalunaarut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2009.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, ulloq 8. oktoberi 2007

JENS JENSEN/Charlotte Skjoldager

Ilanngussaq 1 - Pinaveersaartitsinermik tunngaviit nalinginnaasut

Sulineramik nalaanni sulisuusut isumannaatsuunerinut peqqissusaannillu pitsanngorsaaneermut periutsit tullinnguuttut maluginiagassaapput:

1. Aarleqqutaasinnaasunik pinaveersaarineq.
2. Aarleqqutaasinnaasunik pinaveersaarneqarsinnaanngitsunik naliliineq.
3. Pinngorfiini aarleqqutaasut akiorneqarneri.
4. Sulinerup inummut naleqqussarnera, ingammik suliffeqarfiup ilusilersorneranut, kiisalu sulinermi atortut toqqartornerinut aammalu sulinermi tunisassiornermilu periutsinut atatillugu, ingammillu sulineramik assigiiaartuusunik aammalu aalajangersimasumik tulleriiaarisunik annikillisaanissaq, aammalu taamatut sulinerup peqqissutsimut sunniutaanik annikillisaanissaq siunertaralugit.
5. Teknikkikkut ineriartornermik sianiginninneq.
6. Ulorianartut uloriananngitsunik imaluunniit ulorianannginnerusunik taarsersorneri.
7. Pinaveersaarinerup ataatsimoortuusutut ataqatigiissutut iluseqartilissallugu pilersaarusernera, pinaveersaartitsinermiissallutik teknikki, sulinerup aqqissuunnera, suliffimmi pissutsit, inuit akornanni ataqatigiinerit aammalu sullivimmi avatangiisini atuuttunit sunniuteqaatit.
8. Inuit ataasiakkaat illersornissaannut periusissat pinnagit inuit tamaasa illersornissaannut periusissanik akuersissutiginnissat.
9. Sulisuusut naleqquttumik ilitsersorneqarneri.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarut

Suliffeqartitsinermut Ministereqarfik - Nal. 1344 Nutsernera - 15. december 2005-meersoq
kingusinnerusukkut allannguiffigineqartoq – akuerisaasumik ataatsimut allaqqitaanngitsoq

Ataatsimut allanneqarneranut ilaapput

- [Nal. 1344 Nutsernera - 15. december 2005](#), nalunaarut atuutilersinneqarpoq 1. januar 2006, aamma
- [Nal. 934 Nutsernera - 26. juni 2013](#), nalunaarut atuutilersinneqarpoq 15. juli 2013

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 7, § 31 aamma 4, § 56, § 67 naapertorlugit, tak.
inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-meersoq, inatsisikkut nr. 1382, 23. december 2012-
imeersukkut allanngortinneqartoq, makku aalajangiunneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii nassuiaatillu

§ 1. Nalunaarummi pineqarput illuliortiternerit sanaartornerillu tamarmik. Nalunaarummi matumani
illuliortiternermi sanaartornermilu pineqarput:

1. suliat, illuliornermut aamma illulianik allanngortiterinermut titartakkanullu atasumik
ingerlanneqartussat, ilanngullugit ikkussugassatigut suliat,
2. aqqusinniornerit, sullorsualiornerit, ikaartarfiliornit umiarsualiviliornit assigisaattullu sanaartornerit
tamakkuninngalu allanngortiterinert,
3. siuliini taagorneqartunut atasumik assaanerit nunagissaanerillu,
4. sullulinnik kabelinillu ikkussuinerit,
5. siuliini taagorneqartunik iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerillu aamma
6. siuliini taagorneqartunik tamakkualuunniit ilaannik piiannerit.

§ 2. Nalunaarut naapertorlugu pisussaaffiit sanatitsisup pisussaaffigissavai. Nalunaarummi matumani
sanatitsisutut pineqarpoq inuinaq imaluunniit allat sinnerlugit inatsisitigut ingerlatsisuuq, illuliortiternerq
aamma/imaluunniit sanaartorneq taassuma akiligassaatur ingerlanneqartussaq.

Kapitali 2 - Killilersuineq

§ 3. Illuliortiternermi sanaartornermilu, sulisitsisut marluk arlallilluunniit sanaartorfiusumi taannaasumi inunnik
qulinit amerlanerusunik sulisoqarfigisaanni, suliasat aallarnerneqalersinnagit sanatitsisoq sulisitsisunut
ataasiakkaanut isumaqatigiissuteqartassaaq sulisitsisoq sorleq ataatsimut sanaartorfiusussani
isumannaallisaatissanik assigiinngitsunik pilersitsissanersq, aserfallatsaaliissanersq piiassanersorlu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 3 - Pilersaarusiorneq

§ 4. Sanatitsisoq sanaffiususaaq pilersinneqalersinnagu aqqissuunnissaanut ingerlannissaanullu atatillugu isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu allaganngukkamik pilersaarusiortassaaq, sanaffiusussami taannaasumi sulisitsit marluk arlalilluunniit inunnik qulinit amerlanerusunik ataatsikkut sulisoqassappata.

Imm. 2. Pilersaarusiaq taanna sanaffiusumi isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinnermi ilaatinneqassaaq, kinguaattoornaveersarneqartassalluni, aamma piffissaq sanaartorfiusoq tamakkerlugu sanaffiusumi sulisunut sulisitsisunullu takuneqarsinnaatitaassaaq.

§ 5. Sanatitsisup illuliortiternissap sanaartornissallu pilersaarusiorterannut atatillugu qularnaartassavaa

1. suliassat aallarnerneqalersinnagit nunami aqqusersuutitut ikkussukkat pioreersut suussuserneqarnissaat misissorneqarnissaallu aamma pisariaqassappat ajoqusitsaaliorniarnissaat erseqqissumillu nalunaaqqutserneqartarnissaat,
2. suliassat aallarnerneqalersinnagit nunaminertami immikkut ulorianaateqarunnartut suussusersineqarnissaat, naliliiffineqarnissaat pisariaqarneratullu annertutigisumik ajoqusiitsaaliornissaat erseqqissumillu nalunaaqqutserneqartarnissaat,
3. teknikikkut atortulersuutit pisariaqartinneqartut atuiffiusussani piffissaalluartillu ikkussorneqarlutillu taakkununga ingerlaartitaalernissaat aamma pisariaqarneratut misissorneqartarlutillu aserfallatsaaliorneqarnissaat,
4. sanaartorfiusumi angalaarnerup qanoqilisukkulluunniit isumannaalluinnartumik pisinnaanissaa, aamma aqqusernit angalaarfiusussat pisariaqarneratut qaammaqqusersugaanissaat,
5. teknikikkut atortut atugassaqqissut pisariaqarneratut annertutigisumik atorneqarsinnaanissaat,
6. atortussat inissiivissamut naleqquttumut inissinneqarsinnaanissaat aammalu patajaatsunik allequtaqartinnissaat,
7. piffiit sulianik immikkut ulorianaatilinnik ingerlassiviusussat ajornanngippat allanut suliagarfiutinnaveersaarnissaat imaluunniit angallaffiunaveersaartinnissaat,
8. aqqusersuutitut ikkussukkat, isumannaallisaatit immaqalu immikkut ulorianaateqarunnartut il. il. ingerlaartumik misissortarnissaannut periaasissanik aalajangersaasoqarnissaa, aamma9) pisariaqassappat piareersimanissaa, qimagussuisitsinissaa sungiusartarnissarlu pillugit pilersaarusanik aqqissuusseqatigiinnissamik aalajangersaasoqarnissaa.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 6. Pilersaarusiame ilaassapput:

1. Aaqqissuussineq pillugu pilersaarusiaq.
2. Piffiup sanaartorfiusussap titartagartaa.
3. Piffissap sulianik ingerlatsiviusussap pilersaarusiornera.
4. Piffiit angallaffissat nalunaarsuutaat.
5. Piffiit sulisitsisunit arlaliusunit sulisuinillu sulianik ingerlatsiviusussat nalunaarsuutaat.
6. Ataatsimut suliaqarfiusussani isumannaallisaasersuutit ataatsimoorussat nalunaarsuutaat.
7. Piffinnik suliatigut immikkut ulorianartorsiorfiusinnaasunik assiaqutsersuinissaq (killilersuinissaq).
8. Ikkussukkatut atortulersuutini, isumannaallisaasersuutini immaqalu immikkut ulorianartorsiorfiusinnaasunik il. il. ingerlaartumik misissuisarnissamut periaasissaq.
9. Ingerlaartumik misissuisarnissap kikkunnit ingerlanneqarnissaanut aamma piareersimanissamut, qimagussuisitsinissamut sungiusartarnissamullu pilersaarusiame aaqqissuusseqatigiinnissamik nalunaarsuut.

Imm. 2. Piffiup sanaartorfiusussap titartagartaasa takutissavaat

1. sanaartorfiusussame ulorianaateqarsinnaasut sumiinnerat suunerallu,
2. sanaartorfiusumut isersinnaanissame, assartuinissame qimaariarnissamilu aqqutissat sumiinnerat,
3. kivittaatit (kran-it hejs-illu) aamma ikajusut sulliviliat (stilladser) sumiinnerat,
4. atortussanut inissiivissatut immikkoortitat, sulliviugallartussat aamma igitassanut issoraavissat container-it sumiinnerat,
5. unikaallannerme atugarissaaruteqarfissatut immikkoortitat sumiinnerat,
6. sarfamut, imermut kuuffissuarmullu atassusiinerup sumiinnera aamma
7. kalerrisaarutit, qatserutit, annanniutit ikiueqqaarnissamullu atortut sumiinnerat.

Imm. 3. Piffissap suliffissap pilersaarusiartaani nalunaarneqassaaq sulisitsisut ataasiakkaat qaqugukkut sanaartorfiusumi suliaasaqarnersut aamma piffissaq qanoq siviutigisoq suliaasanut ataasiakkaanut imaluunniit allanngorannerannut atorneqassamaarnersaq. Aammattaaq piffissap suliffissap pilersaarusiartaani nalunaarneqassaaq piffissanik suni immikkut ulorianartorsiorfiusinnaasunik suliaqartoqartassanersaq, tak. ilanngussaq 1.

Imm. 4. Pilersaarusiame allassimassaaq kikkut qanoqilisukkulluunniit ataatsimut suliffiusuni isumannaallisaasersuutitut ataatsimoorussassatut pilersaarutaasuni pissarsisassasut, aserfallatsaaliisassallutillu piiasassanersut immaqalu aamma unikaallannerni atugarissaaruteqarfinnik ataatsimoorussanik aamma torersaartitsinissamik saligaatsuunissamillu, tamatumani aamma aputaajaasarnissamik, siorarterisarnissamik perlukuaasarnissamillu isumaginnittuussanersut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 4 - Ataqtigiissaarineq

§ 7. Illuliortiternerni sanaartornernilu, sanaffiusumi taannaasumi ataatsikkut marlunnik arlalinnilluunniit inunnik qulinit amerlanerusunik sulisulinnik sulisitsisoqarfiusuni sanatitsisoq ataatsimut suliaqarfiusuni sulisorisat isumannaatsuutinnissaannut peqqinnissaannullu sulisitsisut ataasiakkaat iliuusissaannik ataqtigiissaarissaaq.

Imm. 2. Illuliortiternerup sanaartornerullu ingerlanneqarnerani isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulianik ataqtigiissaarineramik isumaginninnissamut sanatitsisup qularnaartassavaa inummik

1. illuliortiterfiusumi sanaartorfiusumilu isumannaallisaanermut immikkut paasisimasalimmik tamatumani aamma sanaanik ingerlatsisunut ilisimaarinnittumik, toqqaasoqarnissaa,
2. illuliortiternermik sanaartornermillu siulersuinermi suliatigut misilittagaqareersumik,
3. apeqqutinik isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngassutilinnik pisariaqarneratut ilisi masalimmik aamma
4. illuliortiternermi sanaartornermilu sulisorisat isumannaatsuunissaannik peqqissuunissaannillu sulianut ataqtigiissaarisutut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniagaqarsimasumik.

§ 8. Sanatitsisup isumagissavaa, ataqtigiissaarisussap isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititsisarnertigut ataqtigiinnissamik isumaginninnissaa aamma sanaartorfiusumi nammineeeluni attaveqarfiginnitarnermigut ataatsimut suliaqarfiusuni sulisitsisut ataasiakkaat sulisorisat isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu sulissuteqarnerinut siuarsaniutitut ataqtigiissaarinissaaq.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu pisarnertut ataatsimiittoqartassaaq ullut 14-ssaat tamaasa. Immikkut ittumik ataatsimiittoqartassaaq imaannaanngitsunik ajutoortoqarsimatillugu, toqunartunik sunnertissimasoqartillugu allatigulluunniit peqqissutsikkut ajoqusertoqartillugu imaluunniit tamanna aarlerigisariaqalersillugu, kiisalu aamma immikkut ittumik ataatsimiinnissaaq pisariaqalersillugu.

§ 9. Sanatitsisup isumagissavaa ataqtigiissaarisuusup nammineq sinnerluni ataatsimiigiaqqusinissaa aammalu sanaartorfiusumi isumannaatsuunissaaq pillugu ataatsimiinnernik siulersuisarnissaa.

Imm. 2. Ataqtigiissaarisuusooq sanatitsisoq sinnerlugu sulisitsisunik imaluunniit taakkua sinniisaannik aamma sanaartorfiusumik isumannaallisaaqatigiinnik isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiinnissanut aggersaasassaaq, isumagissavaalu ataatsimiinnerup imaqarniliorneqarnissaa. Ataatsimiinnerup imaqarniliornera nassuunneqartassaaq ataatsimiinnermi peqataasunut, sanatitsisumut, sulisunik siulersuisunut tamanut, sullivinnut suliaqartitanut, isumannaallisaaqatigiinnut kiisalu sulisut sinniisoqarpata taakkununga.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 10. Illuliortiternermi sanaartornermilu isumannaatsuunissaq pillugu siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisoqarsinnaavoq, piffissami sapaatit akunnerinik sisamanik sinnerlugilluunniit sivisus-susilimmi katillugit 100-nit amerlanerusut sulisorineqartillugit, isumannaatsuunissakkut suliaqarneq § 8 aamma § 9 malillugit isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiittarnertigut ataqatigiissaagassatut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup isumaqarfigissanngippagu.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit inuttarissavaat sanatitsisoq sinnerlugu ataqatigiissaarisoq aamma suliffigisami isumannaallisaanermut sinniisuutitat, sulisitsisoq sulisunillu siulersuisut. Suliffigisami isumannaallisaaneq pillugu sinniisuutitat ilaasortaatitassaminnik marlunnik akunnerminni qinersissapput, aamma sulisitsisut sulisunillu siulersuisut akunnerminni isumannaatsuunissaq pillugu siunnersuisoqatigiinnut, ataqatigiissaarisuusup siulittaasuuffigisassaanut, ilaasortaatitassaminnik tamarmik immikkut ataatsimik qinersissapput.

Imm. 3. Isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisoqarsimatillugu taakkua isumannaatsuunissaq pillugu ataatsimiittarnissat suliassallu isumagisarissavaat.

Imm. 4. Isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinnerit ingerlanneqartassapput isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiinnernut najoqqutassiat malillugit, tak. § 8 aamma § 9. Isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit aammattaaq minnerpaamik qaammatit pinga-sunngoraangata isumannaallisaqatigiinnik tamanik ataatsimeeqatiginnittassapput.

Kapitali 5 - Nalunaarutiginnittarneq

§ 11. Sanatitsisoq Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut sanaartorfiusussamik nalunaarutiginnittassaq, suliassat aallarnerneqalersinnagit,

1. sulinissaq ullunik suliffiusunik 30-nik sivisunerusussatut aamma ataatsikkut ikinnerpaamik 20-it sulisorineqarnissat ilimagineqassatillugu, imaluunniit
2. suliassat annertussusissaattut ilimagisat 500-nit amerlanerusunik sulisoqarnikkut ingerlanneqassatillugit.

Imm. 2. Nalunaaruteqarneq pissaaq qarasaasiatigoortumik imaluunniit pappialanngortitatut allaffissiaq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit suliaasoq atorlugu imarissavaalu ilanngussaq 2-mi taagorneqartutut paasissutissat. Nalunaarutip nuutinnera sanaartorfiusumi saqqumisumut nivinngarneqassaaq.

Kapitali 6 - Immikkut ittumik akuersissutit maalaaruteqarsinnaanerlu

§ 12. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata, immikkut ittunik pissutissaqartillugu, akuerisarsinnaavaa nalunaarummi matumani aalajangersakkanik saneqqutsinissaq, tamanna naam-maginartutut isumannaatsutullu isumaqarfiginartillugu.

§ 13. Nalunaarut manna malillugu aalajangiinerit Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 64 malillugu maalaarutigineqarsinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 7 - Pinerluttulerinermik inatsisitigut pineqaatissiissutit

§ 14. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissinneqartassaaq kinaluunniit

1. §§ 3-9-mik aamma § 11-mik unioqqutitsisoq.
2. Nalunaarut naapertorlugu peqqussutaasunik malinninngitsoq.
3. Nalunaarut malillugu immikkut akuersissutini aalajangersakkanik sumiginnaasoq.

Imm. 2. Pineqaatissiissutissamik sakkortussusiliinermin sakkortusaataasutut naatsorsuunneqassaaq

1. unioqqutitsinerup piaaraluneernikkut imaluunniit mianersuaalliorujussuarnikkut pisimanera,
2. unioqqutitsinermin inuunermik peqqissutsimilluunniit ajoqusiisimaneq imaluunniit tamatumunnga aarlerinartorsiortitsisimaneq,
3. pissutsit taamatuttaaq ittut pillugit Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi § 60, imm. 1 imaluunniit 2 malillugu siusinnerusukkat peqqussuteqartoqarsimanera, imaluunniit

unioqqutitsinermin pineqartup imminut allanulluunniit aningaasatigut iluanaarutississimanera tamatuminngaluunniit siunertaqarsimanera. Imm. 3. Inuit allat sinnerlugit inatsisitigut ingerlatsisuusut, ilanngullugit ingerlatsiviit aktie-, anparts-aamma andelsselskabit, interessentskabit, peqatigiiffiit aningaasaateqarfiit, pigisanik isumannaarisussat, kommunit, kommunit kattuffii, Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 64-imi pineqartut, Namminersornerullutik Oqartussat, naalagaaffiup unioqqutitsinerini ingerlatsivik il. il. taamaattutut akiliisussanngortitaasinnaavoq.

Kapitali 8 - Atortuulersitsineq

§ 15. Nalunaarut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2006.

Imm. 2. Ataqtigiissaarisut, 15. juli 2013 sioqqullugu isumannaallisaanermin sinniisuutitatus sulisunillu siulersuisutut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniagaqarsimasut aamma isumannaallisaaqtigiinnut ilaasortaasut, illuliortiternermi sanaartornermilu sulisorisat isumannaatsuunissaannik peqqissuunissaannillu sulianut ataqtigiissaarisutut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaanermut ilaassanngillat. Aamma ilinniartitaanermut tassunga ilaassanngillat ataqtigiissaarisut Danmarkimi illuliortiternermi sanaartornermilu sulisorisat isumannaatsuunissaannik peqqissuunissaannillu sulianut ataqtigiissaarisutut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniagaqarsimasut, tak. sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarut imaluunniit Danmarkimi sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartaaneq imaluunniit isumannaallisaanerup peqqissuunissallu suleqatigiissutiginnissat pillugu nalunaarummi nr. 1181, 15. oktober 2010-meersumi § 44 malillugu ilinniartitaaneq.

Suliffeqartitsinermut Ministereqarfik, ulloq 15. december 2005

LIS GAMBORG /Charlotte Skjoldager

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq

Ilanngussaq 1 - Suliart immikkut ulorianaatillit allattorsimaffiat

1. Suliart, iliuusaasut imaluunniit sulinermit periaatsit atornerqartut imaluunniit suliartarfiusup imaluunniit sanaap avatangiisai pissutigalugit matoorussaannissamut, kivinissamut imaluunniit nakkarnissamut immikkut annertuunik aarlerinartortallit.
2. Suliart, sulisuusunut akoorutissanik atuiffiusut imaluunniit atorussianik atorunilluunniit uumassusilinneersunik sunniiviginissinnaasunik atuiffiusut sulisuusunik isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu immikkut ulorianartorsiortitsisinnaasut imaluunniit peqqissutsikkut misissuisarneq pillugu inatsisitigut piumasaqaatatillit.
3. Suliart, sulisuusunut atomip qingornerinik ulorianartunik sunnertiffiusinnaasut, aamma piffinnik nakkutigisanik alaatsinaatanillu sumiiffissinissamik pisariaqalersitsisut.
4. Suliart sarfap sakkortuuo aqqaataa qanittuiniittut.
5. Suliart ipilluni ajunaarfiusinnaasut.
6. Puilasuliani sullorsualianilu aamma nunap iluani sulinerit.
7. Immap iluani sulinerit imaanut aqqartartut atoruninik atuiffiusussat.
8. Ineeqqani silaannaap naqitsinilinni sulinerit.
9. Suliart qaartartunik atuiffiusussat.
10. Sanaassat immikkoortortaannik inerlugit sulianik oqimaatsunik ikkussuineq isaterinerlu.

Ilanngussaq 2 - § 11 malillugu nalunaarutip imarisassai

1. Nassiunnerata ullua.
2. Sanaartorfissap sumiiffia eqqortoq.
3. Sanatitsisoq(sut), ateq(aqqit) amma najugaq(najukkat).
4. Sanaassat suussusiat.
5. Titartaasuusoq(sut).
6. Isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu ataqtatigiissaarisoq.
7. Sanaartorfissami suliart ulloq aallarnerfissaattut ilimagisaq.
8. Sanaartorfissami sulinerit sivisussusissaattut ilimagisaq.
9. Sanaartorfissami sulisussat amerlanerpaaffissaattut ilimagisaq.
10. Sanaartorfissami sulliviit namminersortullu amerlassusissaattut ilimagisaq.
11. Sulliviit toqqarneqareersut taagorneqarnerat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulinerup nalaani ajutoornerit nalunaarutigineqartarnerat pillugu

Kalaallit Nunaannut nalunaarut

Arbejdsministeriap nalunaarutaa nr. 401 24. juni 1986-imeersoq

Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi § 58 aamma § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

§ 1. Sulinermi ajutoornerit oqunartuninnerillu piaarnerpaa mik taama attorli kingusinnerpaamik ullut qulingiluannngortinnagit sulisitsisup suliffiutimini taamatut pisimasut sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut nalunaarutigissavai. Nalunaarutiginninnissaq pisassaaq ajunaameq toqunartuninnerluunniit ullup ajunaarfiusup ullormik ataatsimik imaluunnt sivilisunerusumik sulisinnaannginnermik kinguneqaraanngat.

Imm. 2. Suliffimmi sulisitsisoqarfiunngitsuni teknik-kikkut atortorissaarutinik piginnittup (atuisup) sulinermi ajutoornerit toqunartuninnerillu atortorissaarutit atornerini pisut aamma nalunaarutigissavai.

Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 malillugit nalunaaruteqarnermi immersugassat aalajangersimasut sullivinnik nakkutilliisoqarfimmi pineqarsinnaasut atorineqassapput. Nalunaarutiginninnermi immersugassat sullivinnik nakkutilliisoqarfimmi t nassinneqa rta ssapput. Nalunaaruteqarluni immersugassap nuutinnera sullivimmi isumannaallisaanermik aqqissuussiviusumut imaluunniit taamaattoqanngippat ajoqusersimasumut tunniunneqassaaq.

Imm. 4. Ajutoornerit, toqunartuninnerit inuutissarsiornermilu nappaataalersimasut toqumik imaluunniit ajoqutissarsinermik annertuumik kinguneqarsimasut aammattaaq sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut piaartumik nalunaarutigineqartassapput.

§ 2. Nakorsat, kigutilerisullu pisussaapput sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut nalunaaruteqarnissamik inuutissarsiornermi nappaatinik ajoqusernerusimasunilluunniit assigisaannik tunngaveqartumik malugisaqarnermikkut imaluunniit pasitsaassaqarnermikkut.

Imm. 2. Nalunaaruteqarnermi immersugassaq aalajangersimasooq sullivinnik nakkutilliisoqarfimmi pineqarsinnaasooq atorineqassaaq.

§ 3. § 1 aamma 2-mik unioqqutitsisoq akiliisinneqassaaq.

§ 4. Piginneqatigiiffiit (aktie-, anparts-, aamma andeisseiskaber) imaluunniit allat taamatut ittut unioqqutitsippata taava taakku akiliisussanngortinneqarsinnaapput. Namminersornerullutik oqartussat, kommune ataaseq kommunelluunniit peqatigiillutik unioqqutitsisimatillugit taamatuttaaq taanna atuuppoq.

§ 5. Nalunaarut atulerpoq 1. juli 1986.

Arbejdsministeriet, den 24. juni 1986

HENNING DYREMOSE

/Henrik Grove

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Bekendtgørelse om anmeldelse af ulykker

I medfør af § 35 i arbejdsskadesikringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 848 af 7. september 2009, som ændret ved lov nr. 1272 af 16. december 2009, og efter § 32 a i forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007, fastsættes:

§ 1. Bekendtgørelsen anvendes ved arbejdsgiveres m.fl. anmeldelse af arbejdsulykker til forsikringsselskabet eller til Arbejdsskadestyrelsen og ved forsikringsselskabernes oversendelse af anmeldelserne til Arbejdsskadestyrelsen.

Stk. 2. Bekendtgørelsen anvendes tillige ved digital kommunikation mellem de anmeldelsespligtige, jf.

§ 4, forsikringsselskaberne og Arbejdsskadestyrelsen i forbindelse med anmeldelse efter stk. 1.

§ 2. Ved arbejdsulykker forstås efter denne bekendtgørelse ulykker efter §§ 5 og 6 i arbejdsskadesikringsloven.

Anmeldelse m.v.

§ 3. En arbejdsulykke, der antages at kunne begrunde krav på ydelser efter loven, skal anmeldes snarest muligt og senest 9 dage efter skadens indtræden.

Stk. 2. Er en arbejdsskade ikke anmeldt efter stk. 1, skal skaden anmeldes senest på 5-ugers-dagen for skadens indtræden, hvis tilskadekomne ikke forventes at kunne genoptage sit arbejde i fuldt omfang senest på dette tidspunkt.

Stk. 3. Arbejdsskadestyrelsen skal inden 48 timer underrettes om dødsfald, der må antages at skyldes en arbejdsskade. Det samme gælder ethvert dødsfald, der er indtruffet på en arbejdsplads. Underretning skal finde sted, selv om den skade, der kan have medført dødsfaldet, allerede er anmeldt efter stk. 1-2.

Stk. 4. Anmeldelsen anses for modtaget på det tidspunkt, hvor meddelelsen registreres automatisk i EA- SY, jf.

§ 10. Anmeldelsen er rettidig, når den er modtaget senest kl. 24.00 på fristdagen. Kan modtagelsestidspunktet ikke fastlægges som følge af problemer i EASY eller andre lignende problemer, anses anmeldelsen for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor anmeldelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Stk. 5. Anmeldelse kræver ikke tilskadekomnes samtykke. Tilskadekomne kan dog efterfølgende bede Arbejdsskadestyrelsen om ikke at behandle sagen.

§ 4. Anmeldelsespligten påhviler den sikringspligtige arbejdsgiver.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Stk. 2. For personer, der er kommet til skade under arbejde i privat husholdning eller under udførelse af privat tjeneste, og for hvem der ikke er sikringspligt, jf. lovens § 48, stk. 6, påhviler anmeldelsespligten arbejdsgiveren.

Stk. 3. For tilskadekomne selvstændige og medarbejdende ægtefæller, som har tegnet forsikring for sig selv efter lovens § 48, stk. 2, og for personer, der er kommet til skade under forsøg på redning af menneskeliv her i landet, jf. lovens § 4, stk. 2, skal anmeldelsen foretages af pågældende selv eller dennes efter- ladte.

§ 5. Tilskadekomne eller efterladte kan efter lovens § 36 inden for en frist på 1 år fra arbejdsulykken selv anmelde en arbejdsulykke, der ikke anmeldes af arbejdsgiveren efter reglerne i denne bekendtgørelse.

§ 6. Arbejdsulykker anmeldes til det forsikringsselskab, hvor forsikringen er tegnet. Hvis der ikke er tegnet forsikring, jf. lovens § 4, stk. 2, nr. 4, § 48, stk. 5 og 6, og § 52, skal skaden anmeldes til Arbejds- skadestyrelsen.

Stk. 2. Ved forsikringsselskab forstås i denne bekendtgørelse:

- 1) et forsikringsselskab, der tegner arbejdsulykkesforsikring efter lov om arbejdsskadesikring,
- 2) en selvforsikrende kommune eller statsmyndighed, jf. lovens § 48, stk. 5, eller
- 3) en arbejdsgiver, der har opnået fritagelse for at tegne forsikring, jf. lovens § 88.

§ 7. Er skaden sket i udlandet, og kan anmeldelse af praktiske grunde ikke ske via EASY, jf. § 10, skal anmeldelsen ske til et dansk konsulat, der straks videresender den til Arbejdsskadestyrelsen. Anmeldelsen skal ske inden for de ovennævnte frister.

Stk. 2. Er skaden sket under sejlads, regnes anmeldelsesfristerne fra tidspunktet for skibets forbindelse med land.

§ 8. Forsikringsselskabet skal snarest og inden en uge fra modtagelsen af de i § 9, stk. 1 nævnte oplys- ninger videresende anmeldelsen til Arbejdsskadestyrelsen, hvis:

skaden har medført eller må antages at ville medføre den tilskadekomnes død, skadens følger kan begrunde erstatning ud over udgifter til sygebehandling og hjælpemidler m.v. efter lovens § 15, eller skaden har medført, at den tilskadekomne endnu 5 uger efter skadens indtræden ikke har genoptaget sit sædvanlige arbejde i fuldt omfang.

Stk. 2. Stk. 1 gælder også, når betingelserne for anerkendelse af tilfældet som en arbejdsulykke efter forsikringsselskabets vurdering ikke er opfyldt, herunder at tilskadekomne ikke er sikret efter loven, at de erstatningsberettigende følger eller tilskadekomnes død ikke skyldes en arbejdsulykke, at ulykken er sket undervejs mellem hjem og arbejde, samt når arbejdsgiverens forsikring ikke er i kraft.

Stk. 3. Arbejdsskadestyrelsen viderebehandler sagen på grundlag af stiltiende samtykke, jf. lovens § 37

a. Den tilskadekomne kan dog altid bede Arbejdsskadestyrelsen om ikke at behandle sagen.

Stk. 4. Forsikringsselskabets adgang til at tage stilling til krav efter lov om arbejdsskadesikring § 15 berøres ikke af oversendelsen.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 9. Forsikringsselskaberne skal indhente lægeerklæring I eller andre relevante lægelige oplysninger, inden sagen oversendes til Arbejdsskadestyrelsen. Forsikringsselskabet skal indhente disse oplysninger snarest og skal senest inden en uge fra modtagelsen af anmeldelsen tage initiativ hertil.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke, når:

- 1) det af det foreliggende grundlag klart fremgår, at der ikke bliver tale om behandlingsudgifter eller anden erstatning,
- 2) erstatning afslås, fordi den pågældende ikke er sikret efter loven, eller
- 3) sagen skal sendes til Arbejdsskadestyrelsen med henblik på afgørelse af andre spørgsmål efter loven, der ikke kræver lægelige oplysninger.

§ 10. Anmeldelse efter § 3 skal ske digitalt via Arbejdstilsynets og Arbejdsskadestyrelsens fælles anmeldelsessystem EASY, jf. dog stk. 3-4.

Stk. 2. Anmeldelse efter stk. 1 skal indeholde de oplysninger, der er angivet i bilag 1.

Stk. 3. Anmelder tilskadekomne eller efterladte en arbejdsulykke efter § 5 i denne bekendtgørelse, anvendes en blanket, der kan hentes på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside.

Stk. 4. Anmelder arbejdsgivere uden CVR-nummer arbejdsulykker, anvendes en blanket, der kan hentes på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside.

Stk. 5. Arbejdsskadestyrelsen behandler anmeldelser om arbejdsulykker, uanset kravet om digital anmeldelse i stk. 1 er opfyldt, jf. § 35, stk. 6, i arbejdsskadesikringsloven.

Digital kommunikation

§ 11. Dokumenter, der sendes digitalt til forsikringsselskabet eller til Arbejdsskadestyrelsen, skal være forsynet med digital signatur med et sikkerhedsniveau svarende til den gældende OCES-standard eller højere.

Stk. 2. Forsikringsselskabet og Arbejdsskadestyrelsen kan beslutte at behandle et dokument, der er indsendt digitalt, selv om dokumentet ikke er forsynet med en digital signatur, jf. stk. 1.

Dispensation

§ 12. Arbejdsskadestyrelsen kan i ganske særlige situationer undtage arbejdsgiveren fra digital anmeldelse og digital kommunikation.

Stk. 2. Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse, jf. stk. 1, om anmeldelser, der er sendt både til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen, jf. § 35, stk. 5, i arbejdsskadesikringsloven og § 75, stk. 6, i arbejdsmiljøloven.

Stk. 3. Undtagelse fra pligten til at anmelde digitalt, jf. stk. 1, forudsætter ansøgning fra den anmeldelsespligtige arbejdsgiver, jf. § 4, i forbindelse med den konkrete anmeldelse. Arbejdsgiveren kan ikke undtages fra pligten til at anmelde digitalt efter reglerne i denne bekendtgørelse, hvis pågældende har adgang til computer og internet.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Stk. 4. Ansøgning om dispensation skal fremsendes samtidig med anmeldelsen. Ansøgning om dispensation kan ske på en blanket, der ligger på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside. Blanketten indeholder samtidig mulighed for at anmelde arbejdsulykken.

Stk. 5. Arbejdsskadestyrelsen afgørelse, om dispensation kan påklages til Ankestyrelsen, jf. § 44, stk. 1, nr. 4, i arbejdsskadesikringsloven.

Straf

§ 13. Undladelse af anmeldelse efter reglerne i § 1, § 3, stk. 1-2, og § 10, stk. 1, straffes med bøde, jf. lovens § 82, stk. 3.

Stk. 2. Henvendelse til politiet vedrørende bødeforlæg foretages af Arbejdsskadestyrelsen.
Ikrafttræden

§ 14. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2010 og gælder for ulykker, der indtræder på ikrafttrædelsesdagen eller senere.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 997 af 20. oktober 2005 om anmeldelse af arbejdsulykker.

Arbejdsskadestyrelsen, den 25. juni 2010
ANNE LIND MADSEN/ Tor Even Münter

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Bilag

Anmeldelse efter § 1 af arbejdsulykker skal indeholde følgende oplysninger, jf. § 5, stk. 2:

1. Oplysninger om tilskadekomne og skaden
 - a. Navn
 - b. CPR-nummer eller i mangel heraf køn, alder og nationalitet (statsborgerskab)
 - c. Beskæftigelse (jobtype)
 - d. Erhvervsmæssig status (selvstændig eller lønmodtager)
 - e. Ansættelsesdato i virksomheden
 - f. Skadens art (skadetype)
 - g. Skadet legemsdel
 - h. Forventet arbejdsudygtighed
2. Oplysninger om anmelder og virksomheden
 - a. Virksomhedens CVR-nummer eller i mangel heraf virksomhedens navn, adresse, branchetilhørsforhold, beliggenhedskommune og selskabsform
 - b. Anmelders CPR-/CVR-nummer samt navn og adresse, hvis anmelderen er en anden end arbejdsgiveren
 - c. Det forsikringsselskab, hvor der er tegnet lovpligtig arbejdsskadeforsikring
3. Oplysninger om arbejdsstedet og ulykken
 - a. Ulykkessted, hvis ulykken ikke er sket på virksomhedens område
 - b. Ulykkesdato og ulykkestidspunkt
 - c. Ulykkeshændelsesforløbet

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Atortussianut, imerpalasut ilanngullugit peqqinnissamut navianaateqartunut Kalaallit Nunaannut nalunaarut

Arbejdsministeriet nalunaarutaa nr. 396 24. juni 1986-irneersaq

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 13, imm. 3, § 29, imm. 1, § 33, imm. 1, § 39, imm. 1, aamma § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1

Pineqartut aamma nassuiaatit

§ 1. Nalunaarummi pineqarput atortussiat, imerpalasut ilanngullugit, sulineri atomeqartut, taamattaq:

a) atortussiat sullivinnik nakkutilliisoqarfiup tamakkununga tunngatillugu killissarititaasutut ilanngussaani allattorsimasut,

b) atortussiat navianartut sullivinnik nakkutilliisoqarfiup pisortaata isumannaannermut peqqinnissamulluunniit navianartuusut ajornerulersitsisinnaasutulluunniit aalajangiivigisimasai, imm. 2 malillugu.

Imm. 2. Sullivinnik nakkutilliisoqarfiup pisortaata aalajangiiffigisinnaavaa atortussiat navianartut atorneqarnerini navianartoqarsinnaalluarnerinik paasissutissarsiffiusimasut isumannaannermut peqqinnissamulluunniit navianartuusutut ajornerulersitsisinnaasutulluunniit naatsorsuunneqassasut. Aalajangiineq tamanut nalunaaruutigineqassaaq.

§ 2. Nalunaarummi matumani aalajangersakkanik atuineri nassuiaatit makku tunngavigineqassapput:

1) Imerpalasut: pinngoqqaatit (grundstoffer) taakkulu sananeqaataat.

2) Mattusuut: atortussiat marlunnik arlalinnilluunniit katitigassut, tamatumani ilaallutik atortussiat pinngortitarneersut.

Kapitali 2

Atortussiat taarserneqarsinnaanerit

§ 3. Atortussiaq atorneqassanngilaq allamik naviananngitsumi, navianannginerusumik imaluunniit ippinnaateqarnannginnerusumik taarserneqarsinnaappat.

Imm. 2. Atortussiat taarserneqassatillugit teknik-kikkut allannguutissat imaluunniit aningaasartuutissat annikinngitsut kingunerisassarissappagit taava tamakkiisurnik illuatungaani teknik-kikkut aningaasarsiornikkullu kingunerisassaanik illuatungaani isumannaallisaanikkut peqqinnissamullu tunngassunik naliliinartoqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Taarsiussisinnaaneq imm. 1 naapertorlugu naammassineqarsinnaanngippat imaluunniit pingitsoortinneqarsinnaanani imm. 2 najoqqutaralugu tamakkiisumik naliliinerup takutissimmamagu atortussianik taarsiunneqartussanik atuinerup annertuallaamik aningaasartuuteqalernissaq kingunerissagaa, taava piumasarineqarneratigut tamanna sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut uppersarsarneqassaaq.

Kapitali 2

Atortussiat taarserneqarsinnaanerit

§ 3. Atortussiaq atorineqassanngilaq allamik naviananngitsumi, navianannginerusumik imaluunniit ippinnaateqarnannginnerusumik taarserneqarsinnaappat.

Imm. 2. Atortussiat taarserneqassatillugit teknik-kikkut allannguutissat imaluunniit aningaasartuutissat annikinngitsut kingunerisassarissappagit taava tama kkiisurnik illuatungaani teknik-kikkut aningaasarsiornikkullu kingunerisassaanik illuatungaani isumannaallisaanikkut peqqinnissamullu tunngassunik naliliiniartoqassaaq.

Imm. 3. Taarsiussisinnaaneq imm. 1 naapertorlugu naammassineqarsinnaanngippat imaluunniit pingitsoortinneqarsinnaanani imm. 2 najoqqutaralugu tamakkiisumik naliliinerup takutissimmamagu atortussianik taarsiunneqartussanik atuinerup annertuallaamik aningaasartuuteqalernissaq kingunerissagaa, taava piumasarineqarneratigut tamanna sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut uppersarsarneqassaaq.

Kapitali 3

Poortuusersuineq

§ 4. Atortussiat immikkut allanik peqqussuteqartoqarsimanngippat ima poortorneqarsimassapput, poortuutaat aserujaassutsirnikkut pitarneqarsinnaanngissutsimikkullu plumasaqaatinik makkuninnga eqqortitsiviussallutik:

- 1) tamakku puui imaqajannaatsigisumik suliaassapput imalu ilusilersugaassallutik matulluarsimatigissallutillu imarisaat piaarinaatsoornikkut aniasoortinneqartussaajunnaarlugit,
- 2) tamakku puui matuneqaataasalu imarisaannit aserorneqarsinnaasussaassanngillat imaluunniit taakkununga navianartunngortitsisumik akulerussinnaasusnaanatik,
- 3) puuliunneqartartut ima ilusilersugaassapput tamakkiisumik ilaannakorsiortumilluunniit maqitsinissaq isumannaatsuusussanngorlugu,
- 4) pooritinneqartut kalaallisut qallunaatullu mianersoqqussutinik ikkussivigineqarsimassapput, imaassinnaasok nalunaaqutsiuttakkanik sumik imaqarnerannik takussutissanik nipititsivigineqarsimassallutik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 4

Teknik-kikkut paasissutissat allatorsimaffli

§ 5. Atortussiat teknik-kimut tunngasunik paasissutissanik allatorsimaffii taakku sulianut tunngatillugu isumannaallisaanermi peqqinnissamilu sunniutigisinnaasaannik paasissutissanik pingaaruteqartunik tamaginnik imaqartinneqassapput.

Kapitali 5

Qanoq atuinissamik

Ilitersuutit

§ 6. Atortussianik tunisaqartup tunniussisulluunniit isumagisassaraa atortussiap tunniunneqarnerani paasinarluartumik qanoq atorneqarnissaanik ilitersuutitaqarnissaa.

Imm. 2. Ilitersuummi makku paasissutissiissutigineqassapput:

- 1) nioqqutigisap aqqa aammalu imaassinnaasoq nioqqutissap nalunaarsorneqarsimaneranik normua (PR-nr.) sullivinnik nakkutillisoqarfimmit aalajangerneqarsimasoq,
- 2) sumi atorneqarnissal
- 3) atorneqarnissaasa killiliiffigineqarfissai,
- 4) immikkut ilinniagaqarsimanissamik piumasaqaatit,
- 5) peqqinnissamut navianaataasinnaasut, tamatumani najuussaqaarnermi timimulluunniit ilannguttoqartillugu malunniutaasinnaasut,
- 6) atortussianik suliaqarnerni iliuuserineqartartussat, tamatumani ilaallutik inuit ataasiakkaat atisakkanik illersuutissaat sullisillu immikkut ittut aammalu imaassinnaasoq kisimiinnissamut inerteqqu tit,
- 7) ikiueqqaarnissaq,
- 8) kissatsinnerini ikuallannerinilu qanoq ittarnen,
- 9) ikuallatoqarnerani iliuusaasartussat,
- 10) maqitsisoornerni igitsinissamilu iliuusaasartussat,
- 11) peqqumaasivimmiititsinissami isumannaallisaatissat,
- 12) suussusiinik nalunaaqutseruineq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Qanoq atorneqarnissaanik iitseruut kalaallisut qallunaatullu allassimassaaq. Oqaatsit allat atorneqarnissaannut sullivinnik nakkutilliisoqarfik . akuersissuteqarluniluunniit piumasaqaateqarsinnaavoq.

§ 7. Sulisut atortussianik, imerpalasut ilanngullugit, suliaqartillugit sulisitsisup isurnagissavaa atortussiat ataasiakkaat qanoq atorneqarnissaannik ilitseruutitaqarnissaamakkuniringalu paasissutissartaqarnissat, tamanna teknik-kikkut suliaqarnikkut ajornanngippat:

- 1) nioqqutigisap aqqa aammalu imaassinnaasoq nioqqutissiap nalunaarsorneqarnerani normua (PR-nr.) sullivinnik nakkutilliisoqarfimmit aalajangerneqarsimasoq,
- 2) sullivimmi sumut atorneqarfissaa,
- 3) suilivimmi atorneqa rnissaasa killiliiffigineqarnissai,
- 4) immikkut ilinniagaqarnissamik piumasaqaatit,
- 5) peqqinnissamut navianaataasinnaasut, tamatumani najuussaqaarnermi timimulluunniit ilannguttoqartillugu malunnaataasinnaasut,
- 6) atortussianik suliaqarnermi iliuuserineqartussat, tamatumani ilaallutik inuit ataasiakkaat atisakkat illersuutissat sullisillu immikkut ittut aammalu imaassinnaasoq kisimiinnissamut inerteqqutit,
- 7) ikiueqqaarneq,
- 8) kissatsinnerini ikuallannerinilu qanoq ittamen,
- 9) ikuallattoqarnerani iliuusaasartut,
- 10) maqitsisoornerni igitsinermilu iliuusaasartut,
- 11) peqqumaasivimmiititsineri isumannaallisaatissat
- 12) suussusiinik nalunnaaqutsersuineq.

Imm. 2. Qanoq atorneqarnissaannik ilitseruutit sulisunit pallinneqarsinnaassapput.

Imm. 3. Sulisut atortussianik suliaqartut qanoq atuinissamik siunnersorneqassapput, atuinissamullu ilitseruummik paasinarsarluakkamik tunineqassallutik.

§ 8. § 6 aammalu § 7 malillugit qanoq atuinissamut ilitseruutit kalaallisut qallunaatullu allassimassapput. oqaatsit allat atorneqarnissaannut Sullivinnik nakkutilliisoqarfik akuersissuteqarluniluunniit piumasaqaateqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 6

*Piginnaatitaaneq aamma immikkut
Akuerineqarneq*

§ 9. Sullivinnik nakkutilliisoqarfiup pisortaa piginnaatinneqarpoq atortussiat pillugit immikkuutaartunik malittarisassiorsinnaanermik.

§ 10. Sullivinnik nakkutilliisoqarfik atortussiat pillugit peqqinnissamut killigititaasut pillugit aalajangiillunilu saqqummiussaqaartassaaq taamatuttaaq atortussiat § 1, imm. 1, a)-mi pineqartut pillugit saqqummiussaqaartassalluni.

§ 11. Sullivinnik nakkutilliisoqarfik immikkukajaaq atugassaqaarfiusuni nalunaarummi

matumani aalajangersarneqarsimasunit allaanerussuteqaarfiusuni malittarisassanik makkuninnga ataasiakkaatigut aammalu atortussiat immikkut ittut immikkoortukkuutaat iluini suliniutit naammaginnartuusorigunigit illersorneqarsinnaasorigunigillu atugassaqaartitsisinnaavoq.

Kapitali 7

*Pillagaasinnaanermut
aaqqissu ussineq*

§ 12. § 3, imm. 1, aamma §§ 4-8-nik unioqqutitsisoq akiliisinneqassaaq.

§ 13. Piginneqatigiiffit (aktie-, anparts-aamma andelsselskaber imaluunniit allat taamatut ittut unioqqutitsisimappata taava taakku akiliisinneqarsinnaapput. Namminersornerullutik oqartussat, kommune ataaseq kommunilluunniit peqatigiillutik unioqqutitsisimatillugit taamatuttaaq taanna atuuppoq.

Kapitali 8

Atulersitaaneq

§ 14. Nalunaarut atulerpoq 1. juli 1986.

Arbejdsministeriet, den 24. juni 1986

HENNING DYREMOSE

/ Henrik Grove

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulliviit aaqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik

Nr. 399 - 24. juni 1986

Sulliviit aaqqissuunneqarnerannut il. il. tunngasunik Kalaallit Nunaannut nalunaarut

Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi § 33, § 35 aamma § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1

Aalajangersakkat nalinginnaasut

§ 1. Suliaq inini ingerlanneqartassaaq, tamannali ajornarluinnarpat aatsaat sanioqqunneqarsinnaavoq imaluunniit suliaq immikkukajaaq ittuunera peqqutigalugu naammaginnartumik ingerlanneqarsinnaanngikkaangat. Ini sullivik ima aaqqissuunneqarlunilu aggornilersugaassaaq pisorpallunneq, silaannaap mingutsinneqarnera allallu ippinnaataasinaasut ininut allanut sulliviusunut pisariaqanngitsumik siaruaassinnaajunnaarlugit.

§ 2. Sullivik qimaalluni anigasuarfeqarlunilu ingerlaartarfeqartinneqassaaq sulisut sapinngisamik isumannaatsumik peqqinnissaannullu ajunnginnerpaamik periarfissaq-qullugit. Qimaalluni anigasuarfissat sapinngisamik sulliviup immikkoortuinit tamaginnit qimaariarfissaatillugit inissinneqarsimassapput. Inini maskiinaqarfiusuni aqutissat ima silitsigissallutik, portutigissapput ernumannaatsumik ingerlaartoqarsinnaassalluni.

§ 3. Nunami assatat ulorianartut, itersaliat assigisaallu isumannaatsumik nalunaaqutserorneqassapput, ungalulernerqarsimassallutik qallerneqarsimassallutilluunniit sulluliat, aatsitassanik piiiaffimmi sullut assigisaallu isumannaatsumik suliaallutillu aserfallatsaaliugaassapput.

Kapitali 2

Aalajangersimasumik sulliviit

§ 4. Inini sullivinni aalajangersimasuni, inatsisip atuutilernerata kingorna sananeqartuni aalajangersakkat atorineqassapput:

1. *Inip portussusia*. Ini sullivik minnerpaamik 2,5 meterinik portussuseqassaaq. Inini sullivinni kiaap, isugutaap, pujoralaap, putsup ipianngunartup, putsup, tiperujuup assigisaasalu imaluunniit silaannaap toqunartullip qaartoorutasinnaasulluunniit annertuumik pinngorarfigisaani portussuseq 3 meteriussaaq. sullivinnik nakkutilliisoqarfiup suliffeqarfinni peqqinnissap tungaatigut immikkut naatsorsuutigisariaqarfigisaani aamma tamatuma atuutitinneqarnissaa aalajangersinnaavaa.
2. *Initussuseq*. Ini sullivik inimik sulisunut immikkut tamanut 12 m³-tut annertutigisumik inissaqassaaq. silaannarissarluakamik aaqissuussineqarsimatillugu initussutsumut piumasaqaataasoq millilernerqarsinnaavoq, 8 m³-li ataannagu. Inini sulisuungitsut iserfigisartagaanni, soorlu annertuumik pisiniartunik isaaffiusartuni, sullivinnik nakkutilliisoqarfik peqqusuteqaateqarsinnaavoq inip naleqquttumik portutsinneqarsinnaanissaanik. Inip initussusianik naatsorsuinermin portussutit 4 meterinik sinnillit naatsorsuutigineqanngillat.
3. *Natit*. Inip sulliviusup naqqa ima aserfallatsaalineqassaaq orluffiusinnaanera sapinngisamik pinngitsoortinneqarsinnaassalluni, aamma atortut nioqqutissialluunniit inaarneqarsimasut navialiffiusinnaanngitsumik assartorneqarsinnaassallutik. Nateq suermut nillermullu naammattunik ussissarluagassaaq. Nateq nunap qaavaniit meteri ataaseq sinnerlugu atsinnerussanngilaq sullivinnik nakkutilliisoqarfiup isumaa malillugu naqqup atsinnerunera sullivimmut pitsaannginnerussutaajunnaarlugu aaqqissuussisoqarsimanngipput. Tunngavimmiit isugutak natit iikkallu pitarlugit isaasinnaajunnaar-

avatangiiisit nillugit ilinniartitaaneq

- lugu aaqqissuunneqassaaq, naqqup iikkallu imminnut tunnganerat ussissuusaaq.
4. *Illup qaava, iikkat qilaallu.* Naammattumik ussissarlugaassapput.
 5. *Qaammaqqutit.* Sullivimmi qaammaqqutit suliaq isumannaallisaanikkut peqqinissakkullu isumannaalluurtumik ingerlaneqarsinnaanngorlugu suliarineqarsimassapput. Ullup qaamannga, naammaginartumik qullilersuineq sulisullu ataasiakkaat sulliviini naammalluurtumik qullilersuineq imminnut ilorfartuutsillugit sullivik qaamaqqusersorneqassaaq. Ullup qaamarnganut piumasaqaatit tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit sanioqqunneqarsinnaapput sullivimmi isumannaallisaaneq tunisassiornerlunniit eqqarsaatigalugit immikkut ittumik peqquteqartumik pisariaqartinneqarpat.
 6. *Isikkivik.* Ini sullivik sapinngisamik sanaqaatimigut inissinneqarsimanermigullu silamut takunniffiusinnaasunik igalaalersorneqassaaq.
 7. *Qiteqquttarfit nerisarfillu.* Sulisut naleqquttumik nerisarfeqartinneqassapput aamma nerisassanik najugassanillu kissaanissamut periarfissaqartinneqassallutik. suliaq suussusianik peqquteqartumik sulisut sullivimminni nerisinnaanngippata (pisariaqartumik pissusissamisoortumilluunniit) sulisut taakku nerisarfissaannik pileritsisoqassaaq, taamaliorneq naleqquttuorinarpat. sulisut sullivinni peqqinnissamut navialiffiusinnaasuni nerisassanngilat.
 8. *Atisaajartarfiit atisalersortarfiit.* Atisanik taarsiisoqartartillugu sulisut immikkut tarmarmik parnaarsinnaasunik sikaaveqartinneqassapput, atisat atortakkat sullisilluunniit allatut aarlerinangitsumik inisaaqartinneqanngippata. Angutit arnallu immikkut taarsertarfeqartinneqassapput.
 9. *Uffarfit asattarfillu.* Kissartumik nillertumillu i milinnik naammattumik amerlasuseqartunik asattarfeqassaaq. Asattarfiit asattarfinnut, atisaajartarfinnut, anartarfinnut ininilu sullivinut qanittumi inissinneqassapput suliani peqqinnissamut navianarsinnaasuni imaluunniit anner-tuumik ippannartulinni atisaajartarfinnut atasunik kiassakkanik uffarfeqassaaq asattarfilersukkanik aamma kissartumik nillertumillu imilimmik qorlortumik asersukkannik uffarfilersukkanik.
 10. *Anartarfiit.* Naammaginartumik aaqqissuussanik naapertuuttumillu inississimasunik amerlassusilinnillu anartarfeqassaaq.
 11. *Init siniffiusartut.* Suliffik avinngarusimavallaarpat immikkuullarippallaarpallu sulisut ajornanngitsumik unnuiffissarsinnaanatik sulisitsisup naammaginartumik aaqqissuussanik angutitut arnanullu immikkut siniffiusinnaasunik ineqarnis-saq isumagissavaa.
 12. *Silaannarissarneq il.il.* Suliaqarnermi silaannaat peqqinnissamut navianaateqar-tut qaartoorsinnaasulluunniit, pujoralak, pujoq, aalaq, tappiorarnartut, serpartaatit allalluunniit silaannarmik mingutsitsisut pinaveersimatinneqarinnaanngikkaangata pitsaasumik mingutsitsinermik milluaasoqassaaq taakku pinngorfianni (sumiffimmi aalajangersimasumik milluaasoq). Taamatuttaaq minguitsumik silaannalersuuteqassalluni naleqquttumik kissassusilimmik isugutassusilimmillu. Silaannarmik mingutsiterisup pinngorfiani minguiaasoqarsinnaanngikkaangat ini tarmarmi pitsaasumik mekaniskiusumik silaannarissarneqassaaq. Pisariaqarpallu suliaq inimut, ineeqqamut assigisaanulluunniit allamik sulliviunngitsumut nuunneqassaaq. Silaannarissaatit (silaannalersuutit milluaasullu) nakkutilliissuteqartinneqassapput ajoquteqalernermik malugisinnaasumik.

Kapitali 3

Sulliviugallartut

§ 5. Piffissami sivikinnerusumi sulliviususamik tallimat sinnerlugit sulisoqartillugu, soorlu illuliorfinni, sanaartorfiusuni assigisaanilu, naammaginartumik sanaamik kissakka-millu illuaraqassaaq neriffiusinnaasumik atisanillu taarsiiviusinnaasumik, ininik allanik

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

naleqquttunik innersuussuteqartoqarsinnaan-
ngikkaanngat.

Kapitali 4

Ikiueqqaarneq il.il.

§ 6. Pallikkuminartumi nalunaaqutserluak-
kamilu naammattunik ikiueqqaarnermut
atortoqassaaq.

Imm. 2. Sullivinnik nakkutilliisoqarfiup sul-
livinni anginerusuni pisariaqartinneqarpat
piumasarisinnaavaa immikkut ittumik ajuto-
ornermi passunneqartarfissamik pilersitsinis-
saq.

Kapitali 5

Imikkut akuerineqarneq

§ 7. Sullivinnik nakkutilliisoqarfik ataasiak-
kaatigut immikkut peqqutissaqartillugu nalu-
naarummi matumani aalajangersakkanik sa-
neqqutisinnaanermik akuersissuteqarsin-
naavoq.

Kapitali 6

Pillagaasinnaanermut aaqqissuussineq.

§ 8. §§ 1-5-ini unioqqutitsisoq akiliisinneqar-
tassaaq.

§ 9. §§ 1-5-inik unioqqutitsinermi sulisitsi-
soq akisussaatinneqassaaq uppersarsarne-
qarsinnaanngippat piaaraluni mianersuaal-
liorluniluunniit unioqqutitsinermi pineqartu-
mut pisuutinneqarsinnaanngitsoq.

§ 10. Piginneqatigiiffiit (aktie.- anparts-aam-
ma andelsselskaber) imaluunniit allat taama-
tut ittut unioqqutitsisimappata taava
taakku akiliisussanngortinneqarsinnaapput.
Namminersornerullutik oqartussat, kommu-
ne ataaseq kommunilluunniit peqatigiillutik
unioqqutitsisimatillugit taamatuttaaq taanna
atuuppoq.

Kapitali 7

Atulersitaaneq

§ 11. Nalunaarut atulerpoq 1. juli 1986.

Arbejdsministeriet, den 24. juni 1986

HENNING DYREMOSE

/ Henrik Grove

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliap ingerlanneranut tunngasunik

Kalaallit Nunaannut nalunaarut

Arbejdsministeriap nalunaarutaa nr. 395 24. juni 1986-imeersoq

Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi § 33, § 45 aamma § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1

Aalajangersakkat nalinginnaasut

§ 1. Suliap ingerlanneqarnerani makku isumannaarneqarsimassapput,

- 1) uukkaattoorsinnaanerup, nakkaattoorsinnaanerup, sisoortoorsinnaanerup, innaallagissap sarfaata nukinganik qupinnguallattoqarsinnaanerup, sajuppillatsitsisinnaanerit assigisaallu pinngitsoortinniarni isumannaatsunik suliniuteqarfigisimanissai,
- 2) qaartoorsinnaanerup, ikuallattoorsinnaanerup, toqunartunissinnaanerup, ipinartoqalersinnaanerup il.il. navialiffiusinnaanerini isumannaatsumik suliniuteqarfigisimanissaat,
- 3) aniasoornermik, erngarfeqalernermik, aammalu pujoralammik, putsumik, aalamik, tipittumik, gassimik il.il. pilersoqarsinnaanenni isumannaatsuunissanut peqqinnartuunissanullu navianaateqarfiulersinnaasuni pinngitsoortitsiniarluni isumannaatsumik suliniuteqarsimanissaq,
- 4) suliap ingerlanneqarnerani avatangiisini nappaammik tunillatsiffiusinnaasut isumannaatsumik illersuutissanik sukumiisumik suliniuteqarfigisimanissai,
- 5) suliani ingerlanneqartussani qanoq kiatsiginera qiiartigineralu aammalu qaamaqqutit isumannaallisaanermi peqqinnissamilu naammaginarluartuunissaat, tamatu mani aamma suersup, kiassuup pueqqullu ingalassimaniarnissanut suliniuteqarfiunissai.

§ 2. Nukersorluni assartuinerit isurnannaalluartumik peqqinnissamullu naammaginarluartumik ingerlanneqassapput. Assartugassap oqimaassusia, ilusaa qaavatalu qanoq ittuunera aammalu nuunneqanriginnerani nuunneqareerneranilu inissinneqarnissaa ima aaqqissuunneqassaaq nukersorluni assartuineq isumannaatsumik peqqinnissamullu ulorianartuerullugu. Teknik-kikut atortorissaarutit piukkunnartut atorineqartassapput ajornannigikkaanngat.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 3. Suliani nukersornermi eqqarsartaatsimiluunniit sivikitsumik ungasinnerusorluunniit eqqarsaatigalugu ajoqutaasinnaasuni ilungersuanarsinnaasunilluunniit sullivinnik nakkutilliisoqarfik iumasaqaateqarsinnaavoq sulinermi isumannaallisaanermut tunngatillugu atugarisani immikkut ittunik aqqissuussisoqarnissaanik. Aqqissuussinerit immikkut ittut aammalu atugarisani aqqissuussinerit allat nappaatit, nukersortuarluni aserorsarnerit, ajutoornerit il. il. Pinngitsoortinniarnissaanni pisariaqartut.

Imm. 2. Suliani isumaannaatsuunerni peqqinnissamilu immikkut ittunik navianaateqarfiusuni allatut iliorluni navianaallisaaffigineqarsimanngitsuni sullivinnik nakkutilliisoqarfik piumasaqarsinnaavoq suliami tamatumani qasuerserfeqartarnissanik sulinerullu sivikinnerutinneqarsinnaanerani. Aamma taamaattunik piumasaqaateqartoqarsinnaavoq sulisut atisakkanik illersuuteqarfiini aammalu immikkut ittunik atisaqartariaqarfiini.

§ 4. Sulisoq suliat ilaanni kisimiilluni sulisuuppat tamannalu taassumunnga navianangaatsiartuusinnaappat taava suliaq aqqissuunneqassaaq navianartup ingalassimaarnissaanut. Navianartoq ingalassimartiarneqarsinnaanngippat sulisoq kisimiitillugu sulisinneqassanngilaq.

§ 5. Suliap ingerlanneqarnissaanut sulisup qassinik ukioqarnera, qanoq paasisimasaqartiginera, qanoq sulisinnaatiginera allallu tunngavissaasut eqqarsaatigineqartassapput.

Imm. 2. Suliat ilaanni sulisup timimigut anersaakkulluunniit issusia taassumunnga avatangiisaanulluunniit navianarnerulersitsinnaappat navianarnerulersussaq pinaveersimaniarlugu naammaginatsumik suliniuteqartoqassaaq. Taama pisoqaraluarnertigut navianarsinnaasoq qaangiussimangippat sulisoq taanna suliani taamaattuni sulisorineqassanngilaq.

§ 6. Pisorpalummiq, qinngorfigineqarnermik aammalu atortussanik navianartunik pisariaqanngitsumik sunnertissinnaanerit pinngitsoortiriniarneqassapput. Sulinerup nalaani pisorpalummiq, qinngorfigineqarnermik aammalu atortussanik navianartunik sunnertinneqartarnerit sapinngisamik annikitsuu tinneqassapput teknik-ikkut ineriartorneq killissarititaasunullu aalajangersakkanut naleqqussarlugit.

Imm. 2. Timip pisariaqanngitsumik artorsartinneqarnissaa aammalu sulinermi timip naleqqutinngitsumik iluseqartittarnera aalatittarneraluunniit pinngitsoortinniarneqassaaq. Sulinermi nukersortarneq naleqquttumik annikitsuutinniarneqassaaq teknik-ikkut ineriartorrieq najoqqutaralugu killissarititaasutullu aalajangersakkat maleruarneqassapput.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 2

Suliat immikkut ittut

§ 7. Igaasarsuit, iluligaaluit immersakkat sullullillu aqqusiat aammalu immersakkat ulamertut napasut (silo), puilasuliat, assallugit piiaffiit, nunap iluani piiaffiit (aatsitassarsiorfiit), sulluliat il.il. iluini silataaniluunniit suliaq aallartinneqassanngilaq isumannaatsumik periaaseqarluni ilaatigut qaartoorsinnaanermut uuttortaammik, gas-eqarneranik paasiniaammik assigisaanilu uuttuineqareerneratigut paasineqartinnagu sulliviususaaq qaarsinnaasunik peqqinnissamulluunniit navianarsinnaasunik imasoqangitsigisoq suliamik ingerlatsiviusinnaalluniikuallattoornissamik, qaatoornissamik toqunartunissinnaanermillu aarlerinaateqanngitsoq. Tamakkunani sulinermi aamma iltteqarnissaa isumannaarneqarsimassaaq ipinissamut ulorianaateqanngitsumik.

1mm. 2. Imm. 1-imi piumasaqaatit naammassineqarsinnaanngippata, asserssutigalugu eqqiaanermi imaluunniit pissutsini allani immikkut ittuni, taava immikkut ittumik isumannaallisaateqartoqassaaq, assersuutigalugu imermik immiinikkut, gas-simik qaartoortugineqarsinnaanngitsumik atuinikkut, anersaartornermut illersuummik silaannalersukkamik atisakkamik atuinikkut, sakkunik innaallassinnaanngitsunik atuinikkut, qullernik qaartoortassinnaanngitsunik il.il. atuinikkut.

Imm. 3. Immersakkani ulamertuni napasuni (silo), puilasuliani, assallugit piiaffinni, iluligaalunni immersakkani assigisaanilu tikikkuminaatsuni sulinermi ujatsiutaasat inummik kivitsissutaasinnaasut atorneqassapput.

Kapitali 3

Sulisut illersuutaat atisakkat sullisillu immikkut ittut

§ 8. Suliaq isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu allatut iliorluni naammaginarluartumik suliarineqarsimanngippat sulisut ataasiakkaat atisakkanik illersuuteqartinneqassapput aammalu immikkut ittunik sulliseqartinneqassallutik. Sulisut ataasiakkaat illersuutissaannut aningaasartuutissat sulisitsisumit akilernerqartassapput. Aamma taama pineqassapput sullisit immikkut ittut tamanna ataa tsirnut isumaqatiginniutugineqareersimanngippat.

Imm. 2. Sulisut ataasiakkaat illersuutigissagaat aammalu sullisit immikkut ittut atomeqartut ima pitsaassuseqartinneqassapput sullivinnik nakkutilliisoqarfimmit akuersissutugineqarsinnaassallutik.

Imm. 3. Sulisitsisup misissortassavaa sulisut ataasiakkaat illersuutigisaasa sullisillu immikkut ittut pissusissamisut atorneqarnissaat, minguiarneqartarnissaallu.

Imm. 4. Sulisut ataasiakkaat atisakkanik illersuutigisassaannik atuiiffiusussatut peqqussuteqaateqarfiusuni aammalu sullisinik immikkut ittunik atisaqarfigineqaqqusaaffiusuni suliap aallartinneqarneraniit innerneqarnissaa tikillugu tamakkuninnga atuisussaatitaapput.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 4

Piginnaatinneqarneq aamma immikkut akuerineqarneq

§ 9. Sullivinnik nakkutilliisoqarfiup pisortaa suliap ingerlaneqarnera pillugu erseqqinnerusumik malittarisassanik aalajangersaasinnaavoq.

§ 10. Sullivinnik nakkutilliisoqarfik immikkukajaaq atugassaqaarfiusuni nalunaarummi matumani aalajangersarneqarsimasunit all aanerussuteqaarfiusuni malittarisassanik makkuninga allaanerussuteqaartunik atugassaqaartitsisinnaatitaavoq suliniutit naammaginaruutuuorigunigit isumannaatsuusorigunigillu.

Kapitali 5

Pillagaasin naanermut aaqqissussineq

§ 11. § 1-2 aamma §§ 4-8-ini unioqqutitsisoq akiliisinneqartassaaq.

Imm. 2. § 1-2, aamma § 4, § 6-7 aamma § § 8, imm. 3-nik unioqqutitsiriermi sulisitsisoq aki uppersarrteqarsinnaangikkaluarpalluunnut unioqqutitsineq piaaraluneernersoq mianersuaalliornerunersorluunniit.

Imm. 3. Piginneqatigiiffiit (aktie-, anpartsamma andeisseisskaber) imaluunniit allat taamatut ittut unioqqutitsisimappata taava taakku akiliisussangortinneqassapput. Namminersornerullutik oqartussat. Kommune ataaseq kommunilluunniit peqatigiillutik unioqqutitsimatillugit taamatuttaaq taanna atuuppoq.

§ 12. § 9-mi malittarisassani akiliisitsisoqartarnissanik malittarisassiortoqarsinnaavoq Kalaallit-nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 67 najoqqutaralugu.

Kapitali 6

Atulersitaaneq

§ 13. Nalunaarut atulerpoq 1. juli 1986.

Imm. 2. Tamatumunnga peqatigitillugu sulisartoqarnermi ministereqarfiup Kalaallit Nunaanni nalunaarutai nr 153 suliat qaartoornissamut, ikuallattoornissamut imaluunniit peqqinnissamut navianaatillit il.il. pillugit, kiisalu nr. 154 atisat sullisit aamma inummut isumannaa ilisaatitut pisatsersuutit (illersuutit) pillugit ataatsikkut 18. april 1972-meersut atortuujunnaarsinneqarput.

Arbejdsministeriet, den 24. juni 1986

HENNING DYREMOSE

/ Henrik Grove

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq pillugu nalunaarut

Sullivini Nakkutilliisoqarfik - Nal. nr. 1346 Nutsernera - 15. december 2005-meersoq kingusinnerusukkut
allannguiffigineqartoq – akuerisaasumik ataatsimut allaqqitaanngitsoq

Ataatsimut allanneqarneranut ilaapput

- Nal. 1346 Nutsernera - 15. december 2005, nalunaarut atuutilersinneqarpoq 1. januar 2006, aamma
- Nal. 364 Nutsernera - 6. april 2010, nalunaarut atuutilersinneqarpoq 15. april 2010, aamma
- Nal. 933 Nutsernera - 26. juni 2013 v nalunaarut atuutilersinneqarpoq 15. juli 2013

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 3 a, § 4, § 7, § 15, § 56, § 67 naapertorlugit, tak.
inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-meersoq, inatsisikkut nr. 1382, 23 december 2012-
imeersukkut allanngortinneqartoq, makku aalajangiunneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii

§ 1. Nalunaarut atuutissaq sulisitsisumi sulinernut, tak. Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit
inatsimmi §§ 2-3 a.

Imm. 2. Nalunaarut atortinneqassanngilaq sulianut sulisuusut angerlarsimaffiani ingerlanneqartunut,
taamaattoq tak. taamatut sulianik aqqissuussineq pillugu § 9. Aammattaaq atuisitsinngitsoorutissat makku
uunga atuutissapput:

1. § 18, imm. 3-mi, aamma § 35, imm. 1-mi, malittarisassat atortuutinneqassapput sulianut sulisorisap
angerlarsimaffiani ingerlanneqartunut.

Imm. 3. Nalunaarummili matumani malittarisassat atortuutinneqassapput, imm. 2-mi taaneqartut
apeqqutaatinngit, angerlarsimaffimmi sulineq piffissaq suliffissaq tamakkerlugu imaluunniit akuttunngitsumik
pisassappat.

Kapitali 2 - Isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulianik aqqissuussineq

§ 2. Sullivinni 10-nik sinnerlugillu sulisoqartuni isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu suliat
aqqissuunneqartassapput isumannaallisaatigiit aqqutigalugit.

Imm. 2. Sulisuusut, sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 17 b aamma § 18 naapertorlugit sullivimmi
siuttunngitsut imaluunniit sulisunik siulersuisuunngitsut, tamarmik ilanngullugit naatsorsuunneqassapput, tak.
imm. 1.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Sullivinnik Nakkutilliisuutitat peqqussutigisinnaavaat sullivinni qulit inorlugit sulisulinni isumannaallisaatigiinnik pilersitsisoqassasoq, tamanna immikkut pisariaqarsorinartillugu.

§ 3. Sulliviup aalajangersumik suliaqarfittaata avataani sullivinni utaqqisaagallartumik nikittaattumilluunniit sulinerni, tamatumani aamma illuliortiternermik sanaartornermillu suliani, isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik aaqqissuussisoqartassaaq sulisitsisusoq 5-inik amerlanerusunilluunniit sulliviup avataani suliaqarfiusumi sulliviusumi sulisoqaraangat, suliallu sivikinnerpaamik ulluni 14-ini ingerlanneqassagaangata.

Imm. 2. Sulisorisat, sulliviup aalajangersumik suliaqarfittaata avataani utaqqisaagallartumik imaluunniit nikerartutut suliaqarfiusumi illuliornermi sanaartornermillu suliassanik aalajangersimasuinnarnik ingerlataqartussatut sulisussarsiarisat, sulliviup aalajangersumik suliaqarfittaani isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulianik aaqqissuussinerni ilanngullugit naatsorsuutigineqassanngillat, tak. § 2.

Imm. 3. Suliaqarfiusumi ataasiusumi sulisitsisut arlallit illuliornermik sanaartornermillu suliaqartitsisillugit, isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliat aamma aaqqissuunneqartassapput sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarummi malittarisassat malillugit.

§ 4. Allaffinni allatulluunniit aqutsinikkut sulinerni aammalu pisiniarfinni, tamatumani aamma tigooraaginnartarfittut pisiniarfinni, atisaarniarfissuarni assigisaannilu, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu § 2 malillugu aaqqissuussinerni taamaallaat sulisorisat sapaatit akunneranut nal. akunnerini 10-ni sinnerlugilluunniit sulisorineqartut ilanngullugit naatsorsuutigineqassapput.

§ 5. Umiarsualivinni umiarsuarnik usilersuinernik usingiaanernillu sunillu tamanik tamatumunnga attuumassuteqartunik suliaqarnerni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulianik aaqqissuussisoqartassaaq sulisorisat amerlassusaat apeqqutaatinngu.

Imm. 2. Umiarsualivik pineqartoq tassaassaaq umiarsualiveqarfik, umiarsualivimmi suliat aaqqissuunneqarnerat imaluunniit umiarsualiviup annertussusaata piffinnut arlaqarnerusunut agguataarinissaq pisariaqartissanngippagu.

§ 6. Nalunaarut malillugu isumannaallisaatigiinnik pilersitsiviunngitsuni sulisitsisup isumagisassavaa isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinneqarsinnaassasoq. Suleqatigiinneq ingerlanneqassaaq sullivimmi sulisitsisut, immaqalu sulisunik siulersuisut, sulisullumi allat imminnut attaveqatigiittarnerisigut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaaqatigiit

§ 7. Immikkoortortami imaluunniit suliaqarfiusumi sulisunik aqutsisoq isumannaallisaanissamut immikkoortortaqarfimmi imaluunniit suliaqarfiusumi sulisunit tamanit qinikkatut sinniisuutitaq peqatigalugu immikkoortortaqarfimmi pineqartumi imaluunniit suliaqarfiusumi pineqartumi isumannaallisaaqatigiinnik pilersitsissaaq.

Imm. 2. Immikkoortortaqarfiit imaluunniit suliaqarfiit 1-9-nik sulisullit ataatsimut isumannaallisaaqatigiinni imaluunniimmi pioreersuni aqqissuussivigineqarsinnaapput.

Imm. 3. Immikkoortortaqarfiit imaluunniit suliaqarfiit, taakkunani sulisuusut tamakkiisumik imaluunniit annermik allaffimmi sulianik allatulluunniit aqutsinikkut sulianik sulisorineqarfigisaanni, sulisorisat amerlassusaat apeqqutaatinnagu ataatsimut isumannaallisaaqatigiitsigut aqqissuussisoqassaaq imaluunniimmi isumannaallisaaqatigiinnut pioreersunut attaveqartinneqassapput. Sulisorisat tamarmiusut 50-iutillugit amerlanerutillugilluunniit isumannaallisaaqatigiinnik arlalinnik pilersitsisoqartassaaq.

Imm. 4. Taamaattorli immikkoortortaqarfiit imm. 1-imi, 2-mi 3-milu taaneqartut suussusiisa imaluunniit suliaqarfiusut annertussusiisa sumilu inissisimaffiisa tamanna naleqquttuusorinartippassuk isumannaallisaaqatigiinnik arlalinnik pilersitsisoqartassaaq.

Imm. 5. Suliat suleqatigiikkuutaanit nikittaattunit ingerlanneqarnerusartillugit nikittaattuni tamani isumannaallisaaqatigiinnik pilersitsisoqartassaaq. Immikkoortortaqarfiit imaluunniit suliaqarfiit arlallit ataatsimut isumannaallisaaqatigiinni aqqissuussivigineqarsinnaapput, tak. imm. 2 aamma 3.

§ 8. Sullivinni aalajangersumik atorfinitsitaaffiunngitsuni imaluunniit nikerartuni sulisorisat, taamaallaat sulisorisat illuliornernut sanaartornernullu aalajangersimasunuinnaq sulisussarsiarineqartut pinnagit, sulliviup aalajangersumik suliaqarfigisaani isumannaallisaaqatigiinni pineqartunut ilaatinneqarlutilluunniit silami suliaqartussatut sulisorisanut immikkut isumannaallisaaqatigiinnik pilersitsisoqartassaaq.

§ 9. Sulisorisat sulisorineqartup angerlarsimaffiani suliaqartitat sulliviup aalajangersumik suliaqarfigisaani isumannaallisaaqatigiinni pineqartunut ilaatinneqarlutilluunniit silami suliaqartussatut sulisorisanut immikkut isumannaallisaaqatigiinnik pilersitsisoqartassaaq.

§ 10. Silami suliaqarnerni, tamatumani aamma illuliornernik sanaartornernillu suliani, tamanna pissusissamisoortillugu isumannaallisaaqatigiinnik arlalinnik pilersitsisoqarsinnaavoq. Isumannaallisaaqatigiit agguataarnerat amerlassusiallu naleqqussarneqartassaaq suliat aqqissuunnerannut aamma suliatigut ingerlatsinermut.

§ 11. Umiarsualivinni suliaqarnerni isumannaallisaaqatigiit tassaasassapput usilersuiffiusuni usingiaaviusunilu ataasiakkaani sulisunik siulersuisoq aamma usilersortarfiit ammartartuinik nakkutilliisoq imaluunniit kinaluunniit taamatulli suliaqartitaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiit sullivinni umiarsualivinni suliaqarfiusuni sulianik isumaginnittussat kapitali 4-mi aamma 5-imi taaneqartutut suliassaqaassapput, pisussaaffeqarlutik piginnaatitaaffeqarlutillu, nalinginnaasumilli usilersuiffiusutut usingiaavusutulluunniit suliaqarfiusuni ataasiakkaani ujartuinernik suliaqartussaassanatik.

Isumannaallisaanermi ataatsimiititaliat

§ 12. Sullivinni 20-nik sinnerlugilluunniit sulisoqarfiusuni sullivimmi isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliassat pilersaarusioneqarlutillu ataqatigiissaarneqartassapput isumannaallisaanermi ataatsimiititaliamit, taamaattoq tak. § 4.

Imm. 2. Sulisorisat suliaqarfiugallartussami illuliornermik sanaartornermillu aalajangersumik suliaqartussatut sulisussarsiarineqarsimasut, sulliviup aalajangersumik suliaqarfittaani isumannaallisaanermi ataatsimiititalianik pilersitsinissani, tak. imm. 1, ilanngullugit naatsorsuutigineqassanngillat.

Imm. 3. Ataatsimiititalianut siulittaasoq sulliviup aqutsisorissavaa imaluunniit alla taassuma toqqagaatut akisussaasutut sinniisuutitaq, aqutsisuusut sinnerlugit iliuuseqarsinnaasusaaq.

Imm. 4. Sullivimmi isumannaallisaaqatigiinnik ataatsinik marlunnilluunniit pilersitsisoqarsimappat, ataatsimiititaliaq taakkua ilaasortaannik inuttaqassaaq aamma sulliviup aqutsisuanik taassumaluunniit toqqagaatut akisussaasutut sinniisuutitamik.

Imm. 5. Isumannaallisaaqatigiit marlunnit amerlaneruppata, isumannaallisaanermi sinniisuutitat akunnerminni ilaasortassanik marlunnik, aamma isumannaallisaaqatigiinni sulisunik siulersuisut akunnerminni ataatsimiititaliami, sulliviup aqutsisuanit taassumaluunniit akisussaasutut sinniisaanit ilannguffigineqartussami, ilaasortassanik marlunnik qinersissapput.

Imm. 6. Ataatsimiititaliani ilaasortat ukiunut marlunnut qinerneqartassapput. Ataatsimiititalianut sinniisussat qinerneqartassapput isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianut qinersisarnermi malittarisassat malillugit. Sulisunik siulersuisoq imaluunniit isumannaallisaaneq pillugu sinniisuutitaq isumannaallisaaqatigiinni ilaasortaajunnaaruni pineqartoq taanna ataatsimiititaliami ilaasortaajunnaassaaq. Sullivimmi isumannaallisaanermut sinniisuutitat piffissaq qinigaaffiat ukiut 2-t 4-llu akornanni sivilissuseqartussatut isumaqatigiissutaasimappat ataatsimiititaliat piffissaq qinigaaffiat pillugu isumannaallisaanermi sinniisuutitat piffissaq qinigaaffiat malinneqartassaaq.

§ 13. Aalajangersumik atorfinitsitaaffiunngitsutut suliaqarfiusuni illuliornermik sanaartornermillu sulinerni isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliamik pisitsisoqartassaaq sulisitsisut ataasiakkaat 20-nik sinnerlugilluunniit sulisoqaraangata piffissami sapaatit akunnerini sisamani sivilissunerumiluunniit sulisussanik.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiinni, § 3 malillugu pilersitaasuni, ilaasortat isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianut imm. 1-imi taaneqartunut qinersisinnaatitaallutillu qinigaasinnaatitaassapput, aamma isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiinnut, tak. sanatitsisup pisussaaffii pillugit nalunaarut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 14. Umiarsualiveqarfinni, sullivinnit marlunnit arlaliusunilluunniit suliaqarfiusuni, imaluunniit umiarsualivinni sulisartunit, aalajangersumik atorfinitsinnagit suliaqartitassatut sulisussarsiaasunit, suliaqarfiusuni isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulineq pilersaarusiorneqar-lunilu ataqatigiissaarneqartassaaq isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiinnit.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit inuttalersugaassapput isumannaallisaaqatigiinni tamani, umiarsualivinni sulinernik isumaginnittuni, ilaasortaasunik kiisalu pineqartumi suliaqartitaagallartut sinniisissamissut qinigaannik. Isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit siulittaasuat sullivinnit, umiarsualiveqarfinni sulianik ingerlatalinnit toqqarneqassaaq.

Imm. 3. Umiarsualivik marlunnut arlalinnuunniit agguataagaatillugu, annertussusaata imaluunniit umiarsualivimmi suliat tamanna pisariaqartissappassuk, umiarsualivimmut tamarmut pingaarnertut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisoqassaaq.

§ 15. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat pisarnertut ataatsimiittassapput minnerpaamik qaammatit pingasunngoraangata. Ataatsimiititaliat immikkut ittumik ataatsimiittassapput, imaannaanngitsunik ajunaartoqaraangat, toqunartunik sunnerterujussuortoqaraangat imaluunniit allatut peqqissutsikkut ajoqusertoqaraangat tamatumunngaluunniit aarlerinartorsiortoqaleraangat, aamma tamanna pisariaqartinneqaraangat. Immikkut ittumik ataatsimiittoqartassaaq siulittaasup tamanna pisariaqarsorigaangu, imaluunniit ataatsimiititaliami ilaasortat minnerpaamik marluk tamanna pillugu kissaateqarnerminnik saqqummiussigaangata.

Imm. 2. Pisarnertut ataatsimiinnissamut piffissaalluartillugu aggersaasoqartassaaq. Ilaasortat allallu sulisorisat oqaluuserisassanik ilisimatinneqartassapput kingusinnerpaamik ataatsimiinnissaq ullunik 10-nik sioqqullugu.

Imm. 3. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat ataatsimiinnerini isumannaallisaaneq pillugu ullut tamaasa sulianik aqutsisuusoq ilaasortaviusut saniatigut peqataasassaaq.

Imm. 4. Ataatsimiinnerit imaqarniliorneqartassapput, sulliviup aqutsisuinut, isumannaatsuunissamik suleqatigiit ilaasortaannut, sulisut sinniisaannut suleqatigiissitalianullu nassiunneqartussanik.

Imm. 5. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliaq tamatuma saniatigut minnerpaamik ukiumut marloriarluni isumannaallisaaqatigiinnik tamanik ataatsimeeqatiginnittassaaq.

§ 16. Sullivinni annerusuni isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianik arlalinnik pilersitsisoqarsinnaavoq. Arlalinnik ataatsimiititaliortoqassappat, taamaasiornissamut sulliviup aqqissuussaanera pisariaqartitsisillugu, pingaarnertut ataatsimiititaliortoqartassaaq, ataatsimiititaliat ataasiakkaat isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suliaasaannik pilersaarusiortullu ataqatigiissaarisussanik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Pingaarnertut ataatsimiititaliami ilaasortassat sinniisussaallu toqqarneqarlutillu qinerneqartassapput isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianit taakkualu ilaasortaasa akornannit isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianik qinersinermut najoqqutassiat malillugit.

Isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulinernik ulluinnarni aqutsisoq

§ 17. Isumannaallisaaneq pillugu sulianik ulluinnarni aqutsisussamik toqqaasoqartassaaq, isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliaq sinnerlugu iliuuseqarsinnaasumik, sullivimmi taamatut sulianik immikkut aqutsisussamik atorfinitsitsisoqarsimassanngippat. Taamatut sulianik immikkut aqutsisussamik atorfinitsitsisoqarsimanngippat sulisitsisoq isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliamik oqaloqatiginnereernikkut ataatsimiititaliap ilaasortaasa akornanniit aqutsisussamik toqqaassaaq.

Kapitali 3 - Pisussaaffiit piginnaatitaaffiillu

Sulisitsisoq

§ 18. Sulisitsisoq sulisorisat isumannaatsuunissaannut peqinnissaannullu illersuiniutinik isumaginninnissamut pisariaqarneratut iliuusissioqartassaaq, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinaateqarsinnaasut pitsaaliornissaannut iliuusissanik aqqissuussinernik, aamma qaammarsaaniutinik, ilitseruusianik sungiusaanernillu.

Imm. 2. Sulisitsisup isumagissavaa isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinnerup pilersinnissaa, annertusarneqarnissaa, patajaallisarnissaalu, taamaalilluni isumannaallisaanermik suleqatigiit suliassanik naammaginnartumik naammassinnissinnaaqullugit. Sulisitsisup tamatumani qularnaassavaa sullivimmi qullersatut aqutsisuusut sulliviup isumannaatsuunissamik suleqatigiissuini sinniisuutitaqarnissaat, isumagissavaalu isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliamik oqaloqatiginnereernikkut ulluinnarni isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik aqutsisussamik toqqaasoqarnissaa, tak. § 17.

Imm. 3. Sulisitsisup qularnaassavaa isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat suleqatigiillu susassa qarfigisaminni pilersaarusoqataannissaat, tamatumani aamma isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit pissutsinik naliliiffiginnittarnissaaq pillugu.

Imm. 4. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliaq sullivimmut siunnersuigaangat, siunnersuutaasullu sullivimmit malinneqanngippata, ataatsimiinnermi tullermi, sapaatit akunneri pingasut qaangiutsinnagit pisussami, tamatumunga pissutaasut taagorneqartassapput. Aamma taamaassaaq ataatsimiititaliat suliassami ataasiusumi arlaliusunik inassuteqaateqarsimagaangata.

§ 19. Sulisitsisup isumagissavaa sulisuusut isumannaallisaaqatigiinnut, immikkoortorta qarfigimmik suli qarfigimmilluunniit isumaginnittunut, akuttunngitsunik attaveqarfiginnissinnaanissaat. Nikittaattunik sulisoqarnerni qaangiuttoornerni assigisaannilu, isumannaallisaaqatigiinnit najuuffigineqanngitsuni, qularnaarneqartassaaq sulisuusut sullivimmut akisussaasutut sinniisuutitamik aggersaanissamut periarfissaqartitaanissaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Sullivinni isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliamik pilersitsiviusimangitsuni sulisitsisup isumagissavaa ataatsimiititaliap suliassaasa isumagilluarneqarnissaat isumannaallisaatigiinnik suleqateqarnikkut.

§ 20. Sulisitsisup isumagissavaa isumannaallisaatigiinni, isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliani ilaasortat aammalu isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik ulluinnarni aqutsisuusup pisussaaffimminnik isumaginninnissamut piffissaqartitaanissaat, sullivigisap suussusia aamma tassani isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu iliuutsit pitsaassusiat naapertorlugit naammaginaruussamik.

Imm. 2. Sulisitsisup isumannaallisaatigiinni ataatsimiititalianilu ilaasortat aammalu isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik ulluinnarni aqutsisuusoq periarfississavai isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngassutilinnik paasisassarsiornissamut ilinniagaqarnissamullu.

Imm. 3. Sulisitsisup isumagissavaa isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulinerni atortunik pisariaqartinneqartunik atugassiinissaq, tamatumanilu aningaasartuutaasut akilerneqarnissaat aammalu akissarsiassarigaluanik annaasat, aningaasartuutit aamma pikkorissarnerni peqataasariaqarnernut atasumik akissarsiassatigut annaasat taarserneqarnissaat.

Imm. 4. Tamakku pillugit isumaqatigiinnginnerit suliatigut saqitsaassutiniq eqqartuussisutigut aalajangiiffisassatut suliassanngortitaasassapput. Tamanna ajornassatillugu suliassaq eqqartuussivinni aalajangigassanngortitaasassaaq.

Imm. 5. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat sullivimmi sulisilluni ajunaarnerit pillugit nalunaarusianik pisimasullu ingerlanerintu nassuiaasianik takunnissinnaatitaasinnaassapput. Aamma taamaassaaq isumannaallisaatigiit ataasiakkaat immikkoortortaarfimminni imaluunniit suliaqarfigisaminni pisinnaatitaanerannut tunngatillugu.

§ 21. Sulisitsisoq immikkut paasisimasalinnut sullivimmi avatangiisinut tunngasut aqqiiviginiarneranni ikiorserneqarnissamik saaffiginnissuuteqarnermini taakkununga piginaatitsisassaaq isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu pingaarutilittut pisariaqartinneqartunik tamanik paasisutissarsiorsinnaanissaannut.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat aamma isumannaallisaatigiit isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu tunngassutillit aqqiiviginiarneranni ikiorserneqarnissamik immikkut paasisimasalimmut saaffiginnittoqassagaluarpas tamanna pilersinnagu tusarniaavigineqartassapput.

Imm. 3. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliaq aammattaaq tusarniaavigineqartassaaq isumannaallisaanermik peqqinnissamillu ulluinnarni sulianik aqutsisussamik, tak. § 18, imm. 2, toqqaasoqalersinnagu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 4. Sulisitsisup pisussaaffigissavaa isumannaallisaaqatigiinni ilaasortat ilisimatittassallugit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aammalumi immikkut paasisimasallit peqqussutigisaannik allatigullu illersuiniarnikkut pitsaaliuiniarnikkullu sulissuteqarnerit pillugit allaganngorlugit paasissutissanik.

§ 22. Sullivinni isumannaallisaaqatigiiffimmik pilersitsinissamut pisussaaffiunngitsuni sulisitsisup isumagissavaa sulisorisat isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu pingaarutilinnik pisariaqartinneqartunik tamanik paasissutissittarnissaat piginnaatissallugillu suliffigisami isumannaallisaaqatigiinni peqqinnissarluk pillugit siunnersuutininik saqqummiussisarnissamut.

Imm. 2. Sulisitsisup isumagissavaa teknologimik nutaamik pilersaarusiornerni atuillernissanilu sulisorisat tusarniaavigisarnissaat, ilanngullugit atortunik, imminut illersuutissanik teknikikkullu atortunik il. il. toqqartuiniarnerni sullivinni avatangiisinut kingunerisassat pillugit.

Isumannaallisaaqatigiinni pillugu sinniisussamik qinersineq

§ 23. Sullivinni, isumannaallisaaqatigiit aqqutigalugit isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulianik aqqissuussinissamut pisussaqaataasuni, tak. §§ 2-5, sulisuusut isumannaallisaaqatigiinni sinniisussamik isumannaallisaaqatigiinni ilaalersussamik qinersisassapput, tak. §§ 7-11.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiinni sinniisussamik sulisuusut tamanut sullivinni, immikkoortortaqarfimmi suliaqarfigisamiluunniit imaluunniit utaqqiisaannarmik suliaqarfiugallartumi aqutsi-nerup tungaatigut pisussaaffeqartitaanngitsunit qinerneqartassaaq, taamaattoq tak. § 4. Sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi §§ 17 b aamma 18 naapertorlugit sullivinni aqutsisuusut sulisunillu siulersuisut qinersinermi peqataassanngillat.

Imm. 3. Pineqartuni sulisut sinniisaaqatigiinni imaluunniit sulisunut tunngatillugu isumaqatigiissutitut tunngasutigut qinersinermi malittarisassat qinigaasinnaanermut qinersinerillu atuussinnaassuseqarneritut atortinneqartassapput.

Imm. 4. Qinigaaneq ukiuni marlunni sivilissuseqartassaaq, imaluunniit isumannaallisaaqatigiinni sinniisussamik sullivinni, immikkoortortaqarfimmi, suliaqarfigisami nikittaattumilluunniit sulisuni suliaqarunnaarnissaq tikillugu, taamaattoq tak. imm. 5. Piffissaq qinigaaffik sulliviup sulisuusullu akornanni isumaqatigiissuteqarneq malillugu sivilisunerpaamik ukiunut sisamanut sivilisorneqarsinnaavoq.

Imm. 5. Isumannaallisaaqatigiinni sinniisussamik sulinngikkallarfeqarneq, napparsimaneq allalluunniit pissutigalugit piffissami qaammatinik ataannartunik sisamanik sinnerlugillu sivilissusilimmi sulinngippat qinigaaffiup sinneranut sinniisussamik allamik nutaamik qinersisoqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 6. Isumannaallisaaqatigiinni sinniisuutitaq sulisut sinniisaattulli illersugaasinnaatitaavoq soraarsitaanissamut allatigulluunniit atugarisamigut ajoquserneqarnissamut. Isumannaallisaaqatigiinni sinniisuutitaq imminut suliassarititaasunik sulissuteqarnissaq pissutigalugu atugassarititaasutigut ajornerusunik atugassaqartitaassanngilaq.

§ 24. Umiarsualiveqarfinni sulineq aalajangersumik atorfinitsitaanngitsunit sulisussarsiaasunit ingerlanneqartillugu taakku isumannaallisaaneq pillugu siunnersuisoqatigiinni sinniisissaminnik qinersisassapput.

§ 25. Isumannaallisaaqatigiinni sinniisussap qinigaanera, qinigaasinnaatitaanera illersorniarneqarnissaalu, ilanngullugit malittarisassat suut atortuutinneqartariaqarnerat aammalu malittarisassanik unioqqutitsisoqarsimasinnaanera pillugit isumaqatigiinnginnerit suliatigut saqitsaassutininik eqqartuussisut aqqutigalugit aalajangiiffigineqartassapput. Tamanna ajornassatillugu suliassaq eqqartuussivitsigut aalajangiiffigitinneqartassaaq.

Sulisunik siulersuisoq

§ 26. Sulisunik siulersuisoq isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqataassaaq isumannaallisaaqatigiinnilu ilaassalluni.

Imm. 2. Sulisunik siulersuisut isumannaallisaaqatigiinni taakkuusuni ilanngussinnaanissamut arlaliugunik isumaqatigiinniutigissavaat kina arlartik ilanngutissanersoq. Isumagiissinnaanngippata, sulisitsisoq taakkua sulisunik siulersuisuusut sinniisissaannik toqqaassaaq.

Imm. 3. Sulisunik siulersuisoq isumannaallisaaqatigiinni ilannguttussaq tamatumunnga atasumik suliassaqartitaanini pissutigalugu ajornerusunik atugassaqartitaassanngilaq.

Imm. 4. Sulisunik siulersuisoq isumannaallisaaqatigiinni sinniisuusoq piffissap misiligaaffiujunnartup naanerani soraarsitaappat soraarsitaanerlu illuatungeriinniit isumannaatsuunissakkut pissutsinik pissuteqartinneqarpat atorfeqartitaanera kipitinneqanngikkallassaaq pineqartunut tunngasumik apeqqutit suliatigut kattuffiani malittarisassat malillugit isumaqatigiinniutaareersinnagit, imaluunniit tamanna ajornassatillugu eqqartuussivitsigut aalajangiiffigasassanngoreersinnagu. Isumaqatigiinniarnert isumaqatigiissaanissallu imaluunniit eqqartuussivitsigoortitsisinnaanissaq sapinngisamik piaartumik pitinniarneqassapput.

§ 27. Isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu sulianik ulluinnarni aqutsisuusoq isumannaallisaaqatigiinnik ataatsimiititalianillu sullivimmi avatangiisinut tunngassutilitsigut suleqatiginnissaaq.

Imm. 2. Ulluinnarni taamatut aqutsisuusoq isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliami ataatsimeeqataasassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaaqatigiit ilinniartitaanerat

§ 27 a. Isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut pilersinneqareerpata, sulisitsisut isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut ilaasortat allaaserineqartumut sulisilluni avatangiisit pillugit ilinniartitaanermut nalunaarutigissavai, tak. § 1 Kalaallit Nunaanni sulisilluni avatangiisit pillugit ilinniartitsineq pillugu nalunarut.

Imm. 2. Taamaattoq imm. 1 ukununga atuutinngilaq

1. Isumannaallisaaqatigiinnut ilaasortanut, 1. marts 2010 sioqqullugu peqqussut malillugu tamatuminnga ilinniagaqareersimasunut.
2. Isumannaallisaaqatigiinnut ilaasortanut Danmarkimi sullivinni avatangiisit pillugit ilinniagaqareersimasunut imaluunniit tamatumunnga taartaasumik ilinniagaqareersimasunut, tak. § 44 isumannaatsuuneq peqqissuunerlu pillugit sulisitsisut pillugu danskit nalunaarutaat.
3. Isumannaallisaaqatigiinnut ilaasortanut illuliortiternermi sanaartornermilu sulisorisat isumannaatsuunissaannik peqqissuunissaannillu sulianut ataqtigissaarisutut sullivinni avatangiisit pillugit ilinniagaqareersimasunut, danskit ataqtigissaarisutut ilinniartitaanerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Imm. 3. Isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut pilersinneqareerpata, kingusinnerpaamik sap. akunneri sisamat qaangiuppata imaluunniit isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut qinerseqqammersoqarnerani isumannaallisaaqatigiit ilaasortat sulisilluni avatangiisit pillugit ilinniartitaanermut peqataasussanngortinneqarlutik nalunaarutigineqassapput.

Imm.4. Isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut, utaqqiisaasumik pilersinneqarsimasut imaluunniit nikittaattuni suliffigianiittartut, ilanngullugit illuliortiternermi- aamma sanaartornermut tunngasut, isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut pilersinneqareerpata kingusinnerpaamik nalunaarutigineqassapput sapaatip akunneri marluk killissaritinneqarput.

Imm.5. Ilinniartitsineq naammassineqareersimassaaq, isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut pilersinneqareerpata imaluunniit pilerseqqinneranit kingusinnerpaamik qaammatit 8 qaangiuppata.

Imm. 6. Isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut ilaasortat, ilanngullugu isumannaallisaaqatigiit sulisitsisut ulluinnarni pisortaasoq pisussaapput sulisilluni avatangiisit pillugi ilinniartitaanermi aalajangerneqarsimasumi peqataassallutik, taamaattoq tak. imm. 2.

Suliaqarfiusumi ataasiusumi sulisitsisut arlaliusut allallu sulisitsisut

§ 28. Sulisitsisut suliaqarfiusumi ataasiusumi suliaqartitsisuusut arlaliusut kikkullu tassani sulisorineqartut tamarmik sulisorisat sulinermit isumannaatsuuniku peqqinnartunillu atugassaqtitaanissaat pillugu sulisitsisut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Sulisitsisut imminnut suliassarititaasunut attuumassutilittut aarlerinartorsiorfiusinnaasunik paasissutisseeqatigiittassapput isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu isumaginninnissamut iliuusissaminnik aqqissuusseeqatigiinnissaq siunertaralugu.

Imm. 3. Illuliornernik sanaartornernillu suliani sulisitsisut taakkualuunniit sinniisuutitaat aamma sanaartorfiusumi isumannaallisaaqatigiit sanatitsisuusup isumannaallisaanissaq pillugu ataatsimiititsinerani peqataasassapput.

§ 29. Kikkulluunniit suliaqarfiusuni arlalinnik sulisitsisoqarluni suliffiusuni sulisuusut malittarisassat suliainnut atuuttut saniatigut aamma sulliviit suleqatigiinnissaat pillugu malittarisassanik, tak. § 28, imm. 1, kiisalu illuliornernik sanaartornernillu sulianut tunngatillugu aamma sanatitsisuusup pisussaaffii pillugit nalunaarummi malittarisassanik malinnissapput.

Imm. 2. Kikkulluunniit takornartat sulliveqarfigisaanni sulisuusut, malittarisassat suliainnut atuuttut saniatigut aamma sullivik pineqartoq pillugu isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu malittarisassanik atuuttunik malinnissapput.

Kapitali 4 - Suliassat sulinerlu

Isumannaallisaaqatigiit

§ 30. Isumannaallisaaqatigiit immikkoortoqarfimmi imaluunniit suliaqarfimmi susassaarfigisaminni sulisuusunik isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu iliuutsinik isumaginnillutillu peqataaffiginnissapput. Suleqatigiit tamatumani paasissutissiisassapput aalajangersakkat isumannaatsuutitsinissamut peqqinnissamullu tunngatillugu aalajangersarneqartut pillugit.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiit sulisorisat aammalu isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat akornanni attaveqaataassapput. Isumannaallisaaqatigiit isumagisassavaat sullivimmi avatangiisitigut ajornartorsiutit aqqiivigisinnaangisamik imaluunniit sullivimmi nalinginnaasumik atuuttut ataatsimiititaliamut saqqummiunneqartarnissaat.

§ 31. Isumannaallisaaqatigiit immikkoortortaqaarfiup isumannaatsuunissaq peqqinnissarlu pillugit suliassanik pilersaarusiornerani peqataassapput aammalu pissutsinik isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu tunngassutilinnik naliliiffiginninnerni peqataassallutik.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiit assiliortiternerni peqataassapput aamma sulinermi pissutsit isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnarnissaannik nakkutiginnittuussallutik. Suleqatigiit tamatumani misissortassavaat, atortussiat atortullu taamaallaat atorineqartarnissaat sulinerni periaatsinilu, sulisorisat ajunaatsaaliorlugillu nappatsaaliorneqarnissaannut isumannaalluinnartuni. Taamatuttaaq misissortassavaat sungiusaalluortoqarlunilu ilitsersuilluortoqartarnissaa, aamma ma-skiinat, sakkut allallu teknikkkut atortut il. il. isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik aqqissugaallutillu atorineqartarnissaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Isumannaallisaaqatigiit peqataasassapput ajunaarnernik, toqunartunik sunnertinnernik, peqqissutsikkut ajoquserneqarneranik misissuinerni taamatullu pisoqarsinnaaneranik misissuinerni tamakkulu sulisitsisumut imaluunniit taassuma sinniisuutitaanut nalunaarutigisassavaat.

§ 32. Isumannaallisaaqatigiit sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutaalersunut atasumik aarlerinartorsiorfiusinnaasut pinaveersaartissavaat, aarlerinartorsiorfiusinnaasullu imaaliinnaq akiorniarneqarsinnaanngippata isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuanut imaluunniit sullivimmi aqutsisuusunut nalunaarutigisassavaat.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuanut imaluunniit sulliviup aqutsisuusut kalerriinissaq piffissaqarfigineqartinnagu suleqatigiillu isumaqarpata sulisorisat isumannaatsuunissaat peqqinnissaallu namminneq pinngitsoortissinnaanngisaminnik aarleriartorsiorfinneqartoq sulianik sulinermillu unitsitsisinnaapput aarlerinartut pinngitsoortinnissaannut pisariaqarsorinninnertik malillugu. Suleqatigiit unitsitsinermik isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuanut imaluunniit sullivimmik aqutsisuusunut nalunaaruteqapallassapput sulianillu unitsitsisariaqarneq nassuiaateqarfigalugu.

§ 33. Isumannaallisaaqatigiit ataasiakkaanut isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sunniiviginninniassapput. Suleqatigiit tamatumani aalajangersakkat isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu siuarsaaniutaasut paasissutissiissutigisassavaat.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiit sulisuusut aamma isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat akornanni attaveqaatitut sunniuteqassapput. Isumannaallisaaqatigiit isumagissavaat, sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutit, namminneq aqqivigisinnaanngisamik, imaluunniit sullivimmi nalinginnaasumik atuuttut isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianut saqqummiunneqartarnissaat.

§ 34. Isumannaallisaaqatigiit, silami suliaqarfinni pilersitat, tak. § 8, aamma umiarsualiveqarfinni, tak. § 5 aamma § 11, nalinginnaasumik namminneerlutik sulliveqarfinnut ataasiakkaanut misissuiartortarnernik suliaqartussaangillat.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiit sulianik sulisuusup angerlarsimaffiani ingerlanneqartunik namminneerlutik misissuiartortarnernik suliaqartussaangillat, suliat annikitsuinnarmik ingerlanneqarpata.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat

§ 35. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat sullivimmi isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulinerik, tamatumani aamma isumannaallisaatigiit suliassaannik, pilersaarusiussapput, siulersuissallutik ataqtigiissaarissallutillu. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat iliuutsinik, sulisorisanut illersuiniutaalersussanik aammalu iliuutsinik ajoquserfiusinnaasunut pitsaaliuutaasunik sulissutiginnissapput, kiisalu sullivimmi sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutaasunik nalunaarsuisassallutik. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat tamanna tunngavigalugu sullivimmut siunnersuisassapput sulinermi avatangiisitigut ajornartorsiutaasut aqqiiviginiarnissaat pillugu. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat pissutsinik isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu tunngassutilinnik sulliviup pilersaarusiornerani naliliiffiginninniarnieranilu peqataasassapput.

Imm. 2. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat sulliviup isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulinera misissortassavaat isumagissavaallu isumannaallisaatigiit sulianik paasissutissinneqarlutillu ilitserorneqartarnissaat.

Imm. 3. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat isumagissavaat ajunaartoqarneranut, toqunartunik sunnertittoqarneranut aammalu peqqissutsikkut ajoqusernertut tamatumunngalu aarlerinartorsiornertut pissutaasut misissorneqartarnissaat, sulissutigissallugulu iliuutsit taamatut pisoqaqqinginnissaanut iliuusissiaasut naammassineqarnissaat. Ataatsimiititaliat ukiumut ataasiartumik ataatsimut takussutissiortassapput sullivimmi ajunaarnerit, toqunartunik sunnertinnerit peqqissutsikkullu ajoquserneqarnerit pillugit.

Imm. 4. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit aalajangersakkanik, sulisorisanut illersuiniutitut aalajangersarneqartunik, malinnaaviginnissapput. Ataatsimiititaliat tunngavissiuissapput naammattunik pisariaqarneratullu sungiusaasarnissamut ilitseruisarnissamullu, sullivimmi sulinikkut atugarisanut naleqquttunngorsakkanik, isumagissavaallu isumannaatsuunissakkut peqqussutaasunik malinninnissap nakkutigineqartuarnissaa.

Imm. 5. Isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititaliat imaluunniit isumannaallisaaneq pillugu pingaarnertut ataatsimiititaliat isumagissavaat isumannaatsuunissakkut aqqissuussinerup annertusartuarnissaa pillugu pilersaarusiornissaq ilanngullugu paasissutissiissutigissallugu kikkut ataatsimiititaliani isumannaallisaatigiinnilu ilaasortaanersut, isumagissavaallu sullivimmi sulisuusut tamatuminnga ilisimatinneqartarnissaat.

Imm. 6. Ataatsimiititaliat sulissutigissavaat isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik sulliviit allat aqqissuusseqaataasarnissaat, sulianik suliaqarfiusumi ataasiusumi ingerlatsisoqassatillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulianik ulluinnarni aqutsisoq

§ 36. Ulluinnarni aqutsisuusoq isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiititalianut isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulinerik ilisimatitsissuteqartassaaq aamma ataatsimiittarnerit akornini ajornartorsiutaalersut aaqqiiviginiarneranni ataatsimiititaliat peqataatittassavai.

Kalaallit Nunaanni Suliffigissaasut

§ 36 a. Suliffiit isumannaallisaanermut- aamma peqqissuunissamut sulinerisa ineriartortinneqarnerat Kalaallit Nunaanni Suliffigissaasut malinnaavigissavaat. Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni Suliffigissaasut siunnersuuteqarsinnaapput aamma suliniuteqarsinnaapput isumannaallisaanermik ingerlatsinerup nukittorsarneqarnissaanik aamma pitsanngorsarnissaanut, ilanngullugu sulisilluni avatangiisinut tunngasunik ilinniartitsinikkut.

Kapitali 5 - Isumaqatigiissutit

§ 37. Sulliviit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliniarnerat nakussassarniarlugu sunniuteqarnerulersinniarlugulu §§ 7-17-imi suliatigut aqqissuusseriaaseq pillugu malittarisassat saneqqunneqarsinnaapput

1. ilaatigut akissarsisartut kattuffiinut ataatsimut arlalinnulluunniit aamma illuatungiliuttut sulisitsisut katuffiannut imaluunniit kattuffiinut sulisitsisunulluunniit imaluunniit allanut taamaasiornissamut piginnaatitaasunut isumaqatigiissusiortoqarsimappat, aamma
2. ilaatigut sullivinni nr. 1 malillugu isumatigiissusiornermi pineqartuni sulisitsisup sulisullu akornanni, immaqalu sullivimmi imaluunniir sulliviup ilaani aqutsisuusut akornanni, isumaqatigiissusiortoqarsimappat.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu suliniarnerit aqqissuussivigisaanissaannik isumaqatigiissutip attussangilaa sulliviup avataani sullivimmilu namminerme suliasanik, sulinerik, pisussaaffinnik piginnaatitaaffinnillu il. il., nalunaarummi aalajangersarneqartunik, isumaginninnissaaq.

Imm. 3. Sullivinni 20-nik sinnerlugilluunniit sulisoqartuni qularnaarneqartassaaq sullivimmi isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu suliasanik pilersaarusiernerup ataqatigiissaarinerullu sulisitsisut, sulisunik siulersuisut sulisuusullu suleqatigiinneratigut pisarnissaa.

Imm. 4. Sulliviup isumaqatigiissutaata, imm. 1, nr. 2, malillugu isumaqatigiissutaasimasup qularnaassavaa sullivimmi isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu sulianik aqqissuussisoqarnissaa sulliviup pissusaanut (aaqqissugaaneranut) naapertuuttumik, aammalu aqqissuussaanerup allannguuteqartitap sullivimmi tamatumuuna sulinerik nakussassaallunilu sunniuteqalersitsinissaa.

Imm. 5. Sulliviup isumaqatigiissutaa allaganngugaassaaq sullivimmiititaassaarlu sulisunit takuneqarsinnaanngorlugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 6. Sulliviup isumaqatigiissutaa minnerpaamik makkuninnga imaqaassaaq:

1. Sulissuteqarnerit/periaatsit, isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu sulianik aaqquissuussinerup allannguuteqartitap sulianik isumaginninnissamut nakussassaallunilu sunniuteqarnerulersinnissaanut atorneqarsinnaasut nassuiaataat.
2. Sulliviup isumaqatigiissutaanik sullivimmi naammassinninniarnissamut malinnaaffiginninnissamullu periaassat taagorneqarnerat.
3. Suliassat sulinerillu qanoq iliornikkut isumaginiarneqarnissaannut, ilanngullugit sulisunik siulersuisut sulisuusullu sullivimmi avatangiisitigut suliniuteqarnerni peqataanissaasa, naassuiaataat.
4. Sulliviup isumaqatigiissutaata qanoq iliornikkut allanngortinneqarsinnaallunilu atorunnaarsinneqarsinnaaneranut nassuiaat.
5. Isumannaatsuunissamik peqqinnissamillu suliniarnerup aaqquissuussinissamik pilersaarusiutut aaqquissuussivigineqarnissaanik isumaqatigiissutaasimasut allattorsimaffiat.

Imm. 7. Isumaqatigiissutaasunik paasinerluinerit unioqqutitsinerillu suliatigut akkerliissutinik isumaqatigiissaasartutigit aalajangiiffigineqartassapput.

§ 38. Suleqatigiissitaliat, najugarisami isumaqatigiissuteqarfigisat isumannaallisaaqatigiillu akornanni isumannaallisaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinneq nakussassarniarlugu pineqartunut atasumik suliassanik isumaginninneq suleqatigiissitaliamut isumagisassanngortinneqarsinnaavoq

1. § 37-mi patsisissaatitat naammassineqarsimappata. aamma
2. inuit, isumannaallisaaqatigiillu peqqinnissakkullu isumaginnittussatut qinerneqarsimasut suleqatigiissitani sinniisuutitaqarsimappata.

§ 39. Isumannaallisaaqatigiillu sulisullu sinniisaattut suliat inummut ataatsimit taannaasumillu isumagineqarsinnaapput

1. suliassanut isumannaallisaaqatigiillu sinniisut taamatullu sulisunut sinniisut pineqartunut qinersinerit immikkoortillugit pisimassappata, aamma
2. sulisut, sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi §§ 17 b aamma 18 naapertorlugit sullivimmi aqutsisuunngitsut imaluunniit sulisunik siulersuisuunngitsut tamarmik isumannaallisaaqatigiillu sinniisuutitanik qinersinnaatitaanerit qinigaasinnaatitaanerallu qularnaarneqarsimappat, tak. § 23, imm. 2 aamma 3.

Imm. 2. Isumannaallisaaqatigiillu sinniisuutititut sulisullu sinniisaattut suliaqarnissaq isumaqatigiissutaasimappat pineqartoq imm. 1-mi aalajangersakkanut naapertuuttumik qinerneqartassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 6 - Immikkut akuerineqartarneq naammagittaalliorsinnaanerlu

§ 40. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup Pisortaa sulianut sulianullu tunngassutilinnut imaluunniit sullivinnut ataasiakkaanut immikkut ittunik atugaqarfiusunut nalunaarummi aalajangersakkanik ataasiakkaanik saneqqutsinissanut akuersisinnaavoq, tamanna naleqquttuosorinarlunilu isumannaalluinnartutut isumaqarfiginartillugu.

Imm. 2. Nakkutilliisoqatigiit sullivinnut ataasiakkaanut tunngatillugu naleqquttuosorinarlunilu isumannaatsuosorinartillugu nalunaarummi aalajangersakkanik ataasiakkaanik saneqqutsinissamut akuersisarsinnaapput.

§ 41. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nalunaarut malillugu aalajangiineri naammagittaalliuutaasinnaapput Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 64 malillugu.

Kapitali 7 - Pinerluttulerinermik inatsisitigut pineqaatissiissutissat

§ 42. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissitaanissamik eqqartuunneqassaaq kinaluunniit

1. § 3, imm. 1-imik aamma 3-mik, § 18, imm. 1-4-mik, § 19-imik, § 20, imm. 1-3-mik aamma 5-imik, § 21, imm. 1-imik, 2-mik 4-millu, § 22-mik, § 23, imm. 1-imik 2-millu, § 24-mik, § 26, imm. 1-imik, § 27 a, imm. 1, aamma §§ 28-mik 29-millu unioqqutitsisoq,
2. nalunaarummi aalajangersakkat naapertorlugit peqqussutaasunik malinninngitsoq, imaluunniit
3. nalunaarut malillugu immikkut akuersissutini atugassarititaasunik sumiginnaasoq.

Imm. 2. Pineqaatissiissutissat sakkortussusilerniarneranni sakkortusaatitut naatsorsuunneqassaaq

1. unioqqutitsinerup piaaraluneernikkut imaluunniit mianersuaalliorujussuarnikkut pisimanera,
2. unioqqutitsinermi inuunermik peqqissutsimilluunniit ajoqusiisoqarsimanera tamatumunngaluunniit aarlerinartorsiortitsisoqarsimanera,
3. pissutsit taakkuttaaq imaluunniit taamatupajaaq ittut pillugit siusinnerusukkut peqqussuteqartoqarsimanera, imaluunniit
4. pineqartup unioqqutitsinikkut imminut allanulluunniit aningaasatigut iluanaarutississimanera tamatuminngaluunniit siunertaqarsimanera.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. § 3, imm. 1-imik aamma 3-mik, § 18, imm. 1-4-mik, § 19-imik, § 20, imm. 1-3-mik aamma 5-imik, § 21, imm. 1-imik, 2-mik aamma 4-mik, § 22-mik, §§ 28-mik aamma 29-mik kiisalu pissutsinik imm. 1, nr. 2-mi pineqartunik unioqqutitsinerni sulisitsisuusq akiliisussanngortitaasinnaavoq, unioqqutitsineq sulisitsisup piaarluneerneratut mianersualliorneratulluunniit isigineqarsinnaanngikkaluarpalluunniit.

Akiliisussanngortitsinissami patsissaassaaq unioqqutitsinerup sullivimmi inummut inunnnulluunniit arlalinnut imaluunniit sullivimmut taamaattutut tutsinniarneqarsinnaanissaa. Aalajangersagaq manna malillugu akiliisussanngortitsinerni Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsimmi § 91, imm. 4, atortuutinneqassanngilaq. Akiliisitsissutissat annertussusilerniarneranni imm. 2, nr. 2-4, taamatulli atortuutinneqassapput.

Imm. 4. Unioqqutitsinerit, inunnit allat sinnerlugit inatsisitigut pisussaataasunit, ilanngullugit ingerlatsiviit aktie-, anparts-aamma andelselskabit, interessentskabit, peqatigiiffiit, aningaasaateqarfiit, pigisanik isumannaarisartut, kommunit, kommunit kattuffii, Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsit il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 64-imi pineqartut, Namminersornerullutik Oqartussat naalagaaffillu, unioqqutitsinerusut pillugit ingerlatsivik il. il. taamaattutut akiliisussanngortitaasinnaavoq.

Kapitali 8 - Atortuulersitsineq

§ 43. Nalunaarut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2006.

Imm. 2. Isumannaallisaanermi sinniisuutitat, nalunaarutip atortuulersinneqarnera sioqqullugu qinigaasimasut, piffissaq qinigaaffik naallugu ingerlaannassapput. Isumannaallisaanermi sinniisuutitat taakkua inatsisitigut inissisimanerat pillugu nalornisoorutit aalajangiiffigineqassapput suliatigut saqitsaassutinik isumaqatigiissaasartutigit. Tamanna ajornassatillugu apeqqut eqqartuussivitsigut aalajangiiffigitinneqassaaq.

Imm. 3. Peqatigisaanik atorunnaassaaq Kalaallit Nunaanni sullivinni isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu sulinerit pillugit nalunaarut nr. 512, 20. juli 1989-imeersoq.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, ulloq 15. december 2005

LIS GAMBORG /Charlotte Skjoldager

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sanaartorfissanik assigisaattullu suliaqarfiusunik aaqqissuussineq pillugu nalunaarut

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik - Nal. 1348 Nutsernera - 15. december 2005

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi nr. 1048, 26.oktober 2005-imeer-sumi § 11a, § 15, imm. 2, § 33, imm. 1, § 35, § 56 aamma § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii

§ 1. Nalunaarut atuutissaaq illuliornermi sanaartornermilu suliaqarfiusunik (sanaartorfissanik) aaqqissuussinernut, suliat sulisuusunit, sulisitsisunit namminernit imaluunniit namminersortunit sulisoqarani ingerlanneqaraluarpataluunniit.

Imm. 2. Taamaattorli kapitali 9-mi atugarissaarutissatigut iliuitsit pillugit aalajangersakkat atuutissanngillat suliani sulisoqarani ingerlanneqartuni imaluunniit Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 2. imm. 2-mi pineqartuni.

Imm. 3. Atugarissaarutissatigut iliuitsit pillugit kapitali 9-mi aalajangersakkat aamma atuussissanngillat

1. sulisitsisup sanaartorfissami suliassanik sulinera sivilunerpaamik ulloq naallugu suliffiusunik pingasunik, sulisuusullu tamarmiusumik suliaqarnerat ulloq naallugu suliffiusunik sivilunerpaamik arfinilinnik sivilussuseqartillugit, imaluunniit
2. sulisuusut sanaartorfissami sulisorineqartut piffissaq suliffissaq allami sanaartorfissaanngitsumi aallartittarlugulu naggasertarpassuk. Taamatut suliaqarnerni sulisuusoq atugarissaarutitigut iliuseqarfigisaassaaq suliaqarfiusunik nikerartunik aaqqissuussineq pillugu malittarisassat malillugit.

Imm. 4. Nalunaarummi matumani illuliornermik sanaartornermillu suliaqarnermi pineqarput

1. suliat illuliornermut illulianillu allanngortiterinermit titartaanernullu, tamatumani aamma ikkussugassatigut sulianut, atasumik ingerlanneqartut.
2. aqqusinniornerit, sullorsualiornerit, ikaartarfiliiornerit umiarsualiviliiornerit assigisaannillu sanaartornerit tamakkuninngalu allanngortiterinerit,
3. nunami assaanerit siuliinilu taagorneqartunut atasumik nunami suliat,
4. sullulinnik kabelinillu ikkussuinerit,
5. siuliini taagorneqartunik iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerillu aamma
6. siuliini taagorneqartunik tamakkualuunniit ilaannik piiasaanerit.

§ 2. Nalunaarut sanaartorfiusussanik aaqqissuussinermut immikkut ittumik piumasaqaatinik, sullivinni avatangiisit pillugit inatsisit malittarisassartaannut naapertuuttunik, allannguuteqartitsissanngilaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 3. Sullivinni avatangiisit pillugit inatsisinik aalajangersakkat saniatigut atuutissapput inatsisit allat, soorlu qatserisartoqarneq pillugu inatsisit aamma kallerup innera sakkortooq pillugu nalunaarut, naapertorlugit aalajangersakkat, sanaartorfissanik aaqqissuussineq pillugu aalajangersarneqarsimasinnaasut.

§ 4. Nalunaarut naapertorlugu pisussaaffiit sullivinni avatangiisit pillugit inatsisini malittarisassat nalinginnaasut malillugit sulisitsisut, sulisunik siulersuisut allallu sulisuusut pisussaaffigissa-vaat, tak. inatsimmi kapitali 3.

Kapitali 2 - Pilersaarusiorneq suleqatigiinnerlu

§ 5. Sanaartorfissani inunnik qulinit amerlanerusunik ataatsikkut sulisoqarfiunngikkaluarlutik sulisitsisunik marlunnik arlalinnilluunniit ataatsikkut sulisoqarfiusuni, sulisitsisut ataasiakkaat isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suleqatigiinnerup ilaatut sulisitsisunut allanut isumaqatigiissutigisassavaat sanaartorfissap qanoq aaqqissuunneqarnissaa, taamaalilluni sanaartorfissami sulineq sukkulluunniit isumannaatsumik ingerlanneqarsinnaaqqullugu, isumaqatigiissutaasullu pisariaqassappat ingerlaartumik sammineqartassapput.

§ 6. Sanaartorfissami sulisitsisut ataasiakkaat isumagissavaat ataatsimut suliaqarfiusuni iliuusissat, sanatitsisumut imaluunniit sulisitsisunut allanut isumaqatigiissutaasimasut, tak. sanatitsisup sullivinni avatangiisit pillugit inatsit malillugu pisussaaffiik nalunaarut, aallarnerneqarlutillu allanngutsaaliorneqarnissaat tamatumalu nakkutigilluarnissaa.

§ 7. Sanaartorfissani, ullut suliffiusut 30-t sinnerlugit suliaqarfiusussatut ilimagisani aammalu ikinnerpaamik 20-nik ataatsikkut sulisoqarfiusuni, imaluunniit suliassat annertussusiisigut ullut suliffiusussat 500-nit amerlanerunissaannik ilimasuffiusuni, sanaartorfissaq pilersinneqalersinnagu sulisitsisup sulianik ingerlatsinermut atatillugu isumannaallisaaneq peqqinnissarlu sulisitsisumit naliliiffigineqartassaaq, sanatitsisup sullivinni avatangiisit pillugit inatsisit malillugit pisussaaffiik nalunaarummi § 4, imm. 1, malillugu sanatitsisup pilersaarusiornissaaq pisussaaffigissanngippagu.

Imm. 2. Sanaartorfissami sulisitsisut arlaqassappata, imm. 1 malillugu isumannaallisaanermik peqqinnissamillu naliliiffiginninnissaaq sulisitsisut peqatigiillutik aaqqissuutissavaat.

§ 8. Illuliornermik sanaartornermillu sulineq ilanngussaq 1-imi taaneqartutut immikkut ulorianartorsiorfissaqassappat, sulisitsisoq sulianik ingerlatsinissaaq pillugu allaganngukkamik naliliis-saaq, sanatitsisup sullivinni avatangiisit pillugit inatsisit malillugit pisussaaffiik nalunaarummi § 4, imm. 1, malillugu sanatitsisup pilersaarusiornissaaq pisussaaffigissanngippagu.

Imm. 2. Suliat sulisitsisunit arlaliusunit ingerlanneqassappata, imm. 1 malillugu isumannaallisaanermik peqqinnissamillu naliliiffiginninnissaaq sulisitsisut peqatigiillutik aaqqissuutissavaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 3 - Aalajangersakkat tamanut atuuttut

§ 9. Illuliornermi atortussat, teknikikkut atortuulersuuteqarfiit ikkussukkallu, sulluliat, nunap iluani piiiaaffiit, assaanerit, usilersuineri ilioraaviit assigisaallu, sanaatorfissami pilersitaasimasut atorfissaattut naatsorsuutigisat tunngavigalugit isumannaatsumik suliaallutillu aqqissuussaassapput.

§ 10. Sumiiffinni ataasiakkaani sulianik ingerlatsiviusussani, sapinngisamik naammattunik inissiivissaqartitsisoqartassaaq pisattersuutitut pinngitsoorsinnaanngisanut, atortutigit ikiuutitut atortunullu imminnut ajoquserussaajunnaarlugit inissiiviusinnaasunik, aammalu sulianut atasumik il-iuutsit tamarmik ingerlanneqarsinnaanngorlugit sulineri pissusissat aalaatsillu isumannaatsut tunngavigalugit.

Imm. 2. Sumiiffinni ataasiakkaani, suliaqarfiusussani, isumannaatsunik isaariaqarlunilu naammattunik qimaariarfissaqassaaq aamma naammattunik silaannarissarfissaqassalluni.

§ 11. Nunap qaavani imaluunniit natertut qaffasissulimmi sulinissamut, allatut iliornikkut isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaanngitsumut teknikikkut ikiutissaqassaaq naleqquttunik, taakkunanngaanniit suliat ingerlanneqarsinnaanngorlugit.

Imm. 2. Illuni inerlugit suliaanngitsuni, ikaajusaliani assigisaanniluunniit ammaannartutut suliaasuni, piffissani sivilisunerusuni suliaqarfiusussani, aammalu sulisut silap pissusianiit peqqiilliulersinneqarfigisinnaasaanni assiaqtersuisoqartassaaq assigisaattulluunniit iliuuseqartoqartassaaq. sapinngisaq tamaat naleqquttunillu.

§ 12. Sumiiffinni taama ittuni sivilisuumik sulianik ingerlatsisoqassappat silap pissusiinut illersuiniutissanik iliuuseqartoqassaaq, soorlu tupersuarnik imaluunniit qulisanik naleqquttunik illersuusiornikkut imaluunniit sulianik illut illuaqqalluunniit iluikut ullup qaamarngata qaammarsarsinnaasaanut inissiinikkut, tamanna naleqqutinngitsutut isumaqarfiginassanngippat.

Imm. 2. Sanaartorfiusumi piffissani sivilisunerusuni titartaasartutut sulianik, allaffimmi sulianik allanilluunniit illuliornermut sanaartormullu attuumassuteqavinngitsunik ingerlatsisoqassappat, suliat ininut suliaqarfiit aalajangersimasut pillugit malittarisassanut naapertuuttumik aqqissukkanut inissinneqassapput. Aamma taamaassaaq ininut illuaqqani, qulisalialini assigisaanniluunniit aqqissuussanut tunngatillugu, tamatumanili qilaamut portussuseq 2,10 meterinit minnerussanani.

§ 13. Illuaqqat, qulisalialit assigisaallu, tamatumanii aamma illuaqqat assakaasullit assigisaallu atortorissarusukkut, inissisimatitaassapput sapinngisamik atortunik, pujoralammik allatulluunniit silaannarmik mingutsitsisinnaasunik nakkaaffigisassaajunnaarlugit, nipiliornermit, sajuppilunnernit tipimit il. il. pallitassaajunnaarlugit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piunasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Illuaqqat il. il. inissisimatitaassapput ullup qaamarnganit naammattumik qaammarsarneqarsinnaanngorlugit aammalu illuaqqanit ataasiakkaaniit nunaannakkut minnerpaamik nunaannarmut sanaartorfiunngitsumut sammivitsigut marluusutigut qimaariarfissalimmi. Illuaqqaniit qimaariarfissat minnerpaamik 2 meterinik silissuseqartitaallunilu akornuteqanngitsumik aqqutigineqarsinnaatitaassapput.

Imm. 3. Illuaqqat il. il. inissitaasassapput aalajaatsumik narlusuunik nateqartussanngorlugit. Matuniit nunaannarmut isumannaatsunik majuartarfiligaassapput, matullu tamarmik silammut ammarsinnaasuussapput.

§ 14. Teknikikkut atortulersuutit ikkussukkat atortulersuuteqarfiillu inissaminniititaassapput sapinngisamillu sulinerni ajoquserfissaajunnaarlugit ikkussugaassallutik aammalu ajornartinnagu susasaqanngitsunit atorneqarsinnaajunnaarlugit.

Imm. 2. Atortussat, tamatumani aamma igitassat, inissitaasassapput, qaleriisaagaallutik immaqalu qajannaagaallutik, taamaalilluni isumannaatsuunissamut peqqinnissamullu aarlerinartorsiortitseqqunagut. Atortussiat atortullu, sakkortuunik toqunartortallit, toqunartut, neriuisinnaasut, qaartuujasut, ikuallajalluinnartut ikuallajasullu, taama ittunut inissiivissaqqissumi parnaarsinnaasumilu inissisimatitaassapput.

§ 15. Suliaqarfiusumik aqqissuussinermi sulisuusut innarluutillit pisariaqarneratut pingartinneqartassapput.

Kapitali 4 - Nakkaasinnaasutigut sisoorsinnaasutigullu aarlerinartut

§ 16. Nunaannarmi manissuunngitsutut aarlerinaatilinni, assagaliami, putuni assigisaannilu isumannaatsumik assiaquttersuisoqartassaaq, ulissuisoqarluni imaluunniit ungaluusanik assiaquttersuisoqarluni. Assaaviusut ungalullugit allatulluunniit naleqquttunik isumannaallisarneqartassapput, inunnit imaluunniit atortunit nakkarfigineqarsinnaajunnaarlugit.

§ 17. Nunami suliat, ilanngullugit illup toqqaviliorfissaanik assaanerit, ruujorit, kabelit il. il., ingerlanneqartassapput naleqquttumik sivingaarnilerlugit imaluunniit kuitsivilerlugit allatulluunniit naleqquttunik sisoornaveersussanngorlugit aalangeequserlugit.

Imm. 2. Iliuusissat nunap qanoqittuussusia tunngavigalugu aalajangerneqartassapput, s.ass. qangaanerusoq assagaasimagunnartut seqummalasunik immikkat silallu pissusaata sunniisinnaanerii sianigalugit. Tamatuma saniatigut aamma assaaviusup qanittuanut oqimaatsunik ilioraasoqarnaveersaartassaaq imaluunniit suliaqarfiusumi iliutsini sajutsitsisinnaasut pinaveersaarniarneqartassallutik.

Imm. 3. Pisariaqassappat suliasat aallarnerneqalersinnagit nunap naqqata qanoqittuussusia misissorneqartassaaq aammalu tamaaniit aqqusersuutaajunnartut siusinnerusukku tamaani suliaasarsimasut pillugit paasissutissarsiortoqartassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 18. Assakkat, puilasuliat, sulluliat allallu nunap iluani suliaqarfiit. ilanngullugit naqqit ataasattoqisaannartut, suliaqarfiullutilluunniit angalaarfiusut, uukkaattoornaveerlugit atorussanullu sisoorfiusussaajunnaarlugit aamma imermut isaaffissaajunnaarlugit, sioqqanut teqqarfissaajunnaarlugit il. il. isumannaallisarneqartassapput.

Imm. 2. Sulianik ingerlatsisilluni qimaariapallaffissat pisariaqarneratut isumannaarsorneqartassapput, aamma majuarfissat aterfissalluunniit naleqquttumik amerlassuseqarlutillu inissitaasassapput.

Imm. 3. Assaaviusut sinaat naleqquttumik atitussusilimmik atorussanik iloraaviginaveersarneqassapput biilinillu aqquasaarnaveersarneqassallutik. Atitussuseq pineqartoq minnerpaamik 1 meteriutinneqartassaaq.

§ 19. Illuliani, aqqissuussani il. il. naterni, qilaani, iikkani, init quleriit avissaarutaanni assigisaannilu ammanerit, nakkarfiusinnaasut ungaluusalersugaasassapput, ulissugaassallutik allatulluunniit naleqquttunik isumannaallisaasersugaassallutik

Imm. 2. Alliaqutsersuutini suliaqarnerni, tamatumani aamma qaliat qaavinik qallersuinerni pisariaqarneratut qajannaallisagaanngitsuni, nakkariataarnissamut naleqquttunik isumannaallisaasersuisoqartassaaq.

§ 20. Angallatit qaavi suliffiusut, puttasuliat suliffiusut, ikaajusaliat, isaariaqarfiit assigisaallu najummatserfissanik ungaluusalersugaasassapput allatulluunniit sumi tamarmi 2 meterinit portussusilimmiit nakkarfiusinnaasuni assersuilluartoqartassaaq, tak. § 22, imm. 2.

Imm. 2. Taamaassanngilarli ungaluusaliat imaluunniit assersuutit sulianik ingerlatsinermut akornutaassatillugit, imaluunniit sivikitsumik sulianut atatillugu soorlu ungaluusanik assiaquttanillu ikkussuineq piiarnerlu assersorniarneqartuunniit ulorianarnerussatillugu. Taamaassappat isumannaallisaaniarnerit allat naleqquttut atorniarneqassapput, tak. § 23.

§ 21. Qaliat qaavini, anglaarfiusussani imaluunniit suliffiusussani, qaliap qanoq sivingatiginera malillugu isumannaallisaatissat makku atorineqartassapput:

1. Qaliaq 150-nik sivinganilik: Qaliap sinaakkutaa toqqavimmiit 3,5 meterinik qutsitsigitillugu sinaakkut atuarlugu ungaluusanik allanilluunniit taamatulli isumannaatsigisunik ikkussuisoqartassaaq, tak. § 23. Qaliap qaavani sulineq quaattoornaveersaateqarluni ingerlanneqassappat aammalu anoreqaranilu silagissillugu suliat ingerlanneqarpata qutsissuseq 5 meteriusinnaavoq. Suliat ingerlanneqarsinnaassappata qaliap sinaakkutaanut 2 meterit inorlugit qutsissusilimmi ungaluusanik ikkussuinissamut taarsiullugu erseqqissumik qajannaatsumillu suliaqarfiunera nalunaaqqutserneqarsinnaavoq.
2. Qaliaq 150-nik sinnerlugilluunniit sivinganilik: Qaliap illumut toqqanera avatangiisigisaniit 2 meterit sinnerlugit qutsissuseqassappat, aammalu sulianik ingerlatsinermi 5 meterinik sinnerlugilluunniit qutsissusilimmi angalaartoqarluniluunniit sulisoqassappat, suliassat aallarnerneqalersinnagit, ikaajusanik tulleggavissanik, assiaquttanik, qassutaasanik assigisaannilluunniit ikkussuisoqassaaq, tak. § 23, inuit nakkariataarsinnaanerannut illersuutaasussanik. Qaliaq quasar-pat qutsissuseq suliffiusussaaq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

apeqqutaatinnagu qaliap qaavatigut majuartarfilersuisoqassaaq, qisuaralersuineq taamatulli illersuutaatigisinnaassanngippat.

3. Qaliaq 34o-nik sinnerluguluunniit sivinganilik: Pkt. 2-misulli iliuseqartoqassaaq tamatumalu saniatigut assiaqutassanik, qassutaasanik assigisaannillu ikkussuisoqassaaq, taamaasilluni suliaqarfiusuniit assersuutaasunut il. il. amoorluinnaartumik akuttussuseq 5 meterinit atitunerunngisaannartunngorlugu. Tamatuma saniatigut qutsissuseq apeqqutaatinnagu qaliat qaavisigut majuarfissat tamatigut atorneqartassapput, qisuaralersuinissaq taakkunatulli illersuutaatigisinnaassanngippat.
4. Qaliaq 60o-it sinnerlugit sivinganilik: Pkt. 3-mi taagorneqartut iliuseqartoqassaaq, imaalilluguli suliaqarfiusuniit ammorluinnaartumik assiaqutersuutitut il. il. akuttussuseq 2 meterinit atitunerunngisaannartunngorlugu.

Imm. 2. Illersuutissatut ungaluusaliat, assiaqutersuutit, qassutaasat assigisaallu pinngitsoorneqarsinnaapput, suliat sivikitsuinnarmik aammalu allunaamik qitermut qilikkamik nakkarnaveeqquserluni ingerlanneqassappata.

Imm. 3. Qummut ammallu atortussanik il. il. ingerlaartitsiveqarfiit aamma igitassanut nakkaatitsiveqarfittut sullullit eqqaat ungaluusani, assiaquttanik, qassutaasanik assigisaannilluunniit pilersugaassapput, qaliap sinaakkutaaniit avatangiisit toqqavigisamut ammorluinnaartumik 2 meterit sinnersimassappatigik.

Imm. 4. Qaliami iluliumanerit imm. 3-mi taaneqartutut isumannaallisaavigineqartassapput, iluliumaneq taama ittoq nalunaqqutserluarneqarsimassanngippat, tak. imm. 2-mi pkt. 1.

Imm. 5. Aamma imm. 1, 2, 3 kiisalu 4 malillugit isumannaallisaasersuisoqartassaaq aalajangersakkani taaneqartuni taagorneqartuniit qutsissutsit annikinnerutillugit, suliat suussusii, silap pissusia, qaliap qaavata pissusia pissutsilluunniit allat nakkarnissamut aarlerinartoqartitsissappata, imaluunniit avatangiisigisatut toqqavigisamut nakkarnissaq immikkut ulorianaateqassappat, tak. §§ 22 aamma 23.

§ 22. Aamma qutsissumi sulinermi angalaarnermilu nakkarsinnaaneq aarlerinaateqartillugu, nakkarfissaq 2 meterit sinnerlugit portussuseqarpat, isumannaallisaasersuisoqartassaaq § 20 malillugu.

Imm. 2. Aamma nakkarfiusinnaasoq pukkinerutillugu isumannaallisaasersuisoqartassaaq suliat suussusiat tunngavigalugu nakkaattoorsinnaaneq immikkut aarlerinaateqassappat imaluunniit avatangiisigisami nakkarfiusussaq immikkut ulorianaateqassappat.

Imm. 3. Isumannaallisaasersuinerilli pinngitsoorneqarsinnaapput sivikitsuinnarmik suliasat suliarineqassatillugit, isumannaallisaasersuinermi, tamakkuninnga atuinermi piiaanissamilu navianaatit annertunerussatillugit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 23. Inummik nakkartoqarsinnaaneranut sumannaallsaasersuutit s.ass. tassaasinnaasut ikaajusaliat, ungalut, assiaqutsersuutit, qulisaliat, qaliap qaavini majuartarfeeqqat, inunnik kivittaatit angallattakkat sulitilluni tummarfissallit, qassutaasat nakkarnaveeqqutit imaluunniit allunaat qitermut qilertakkat, qinerniarneqartassapput taamaasilluni ikkussornerini piarnerinilu ulorianaatip illersorniarneqartumit annikinnerusinnaanera tunngavigalugu.

Imm. 2. Taamaattorli allunaat qitermut qilerneqarsinnaasoq aatsaat toqqarneqartarsinnaavoq suliassanut, isumannaallisaatit allat naleqquttumik atorneqarsinnaatinngit.

§ 24. Ungalut nakkarsinnaanermut illersuutaasussat, minnerpaamik tassaassapput liste tigummivissaq, liste seeqqut nalaanniittussaq listelu isikkat nalaanniittussaq. Pisariaqarneratut qajannaatsuullutillu isumannaatsumik suliaassapput.

Imm. 2. Qulisat naammattumik ninngussuseqassapput illikartoornaveersaagaassallutillu.

§ 25. Suulluunniit imaluunniit atortussat nakkaasinnaatillugit avatangiisigisanut naleqquttunik illersuutissiorneqartassaaq, s.ass. assiaqutsersuinikkut imaluunniit qulisaliornikkut. Atortut il. il. qaliap qaavanut assigisaannullu inissitsiterneqartussat sisoorsinnaajunnaarlugit imaluunniit anorimit tingitaasussaajunnaarlugit inissinneqartassapput.

Kapitali 5 - Aarlerinaateqarsinnaasut allat

§ 26. Aamma sumiluunniit inunnik ajoqusiisinnaasoqartillugu naleqquttunik isumannaalisaasoqartassaaq, s.ass. piffimmik pineqartumik assersuinertut, nakkaattoorsinnaasut eqqaat qerattaqqusersornerisigut, sunilluunniit, saviminernik qerattaqqusersuutissanik il. il. anillangasunik assersuinikkut imaluunniit pertiterinikkut.

§ 27. Aqqusinerni allaniluunniit biilinit aportiffiusinnaasuni suliaqarnerni sulisuusut isumannaallisaasorsorluarneqartassapput, s.ass. naleqquttunik assiaqutsersuinikkut nalunaatqutsersuinikkulluunniit.

§ 28. Sumiiffiit sulianik immikkut ulorianaatilinnik, s. ass. isaterinerit illunillu allanilluunniit sanaanik qaartiterinerit imaluunniit qaarsortanik qaartiterinerit, ingerlataqarfiusussat aqqissuunneqartassapput taamaasilluni sulineq sapinngisamik ulorianartuerussinnaanngorlugu aamma isumannaallisaatinik pisariaqarneratut atuinikkut.

Imm. 2. Sulineq pujoralatserissappat allatulluunniit silaannarmik mingutsitsiviusinnaassappat, qinngornernik siaruarterisinnaappat, nillerpallaarluniluunniit kiappallaassappat, nipiliorpallaassappat, tipittuussappat il. il. tamakku tamarmik pilerfigisaanni sapinngisamik annikillilerniarneqassapput nungutinniarneqassallutilluunniit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Silaannarissarfeqarfiit aqqissuussaallutillu inissitaassapput, taamaasilluni nipiliorneq nutsoruuttumillu suerneq peqqinnissamut ajoqusiisinaasut pinngitsoorsinnaaqqullugit, aamma aserfallatsaaliinissaq isumannaatsumik pisinnaaqqullugu. Silaannarissarfeqarfiit misissortarnissaannut atortuligaassapput iluaqutaanissaasa naammannginneranut ersersitsisinnaasumik.

§ 29. Silaannaq atortussianik atortunilluunniit peqqiillortitsilersinnaasunik imaluunniit ikuaallaasunik akoqartillugu nakkutigineqarluni misissorneqartassaaq, aamma sulisorisanut illersuiniutissanik ajunaartoqarsinnaanerannullu pitsaaliuutissanik sunniutilimmik iliuuseqartoqartassaaq.

Imm. 2. Aamma taamaassaaq, sumiiffinni silaannaruttoorfiusinnaasuni sulisoqassappat. Nakkutilliinikkut misissuisarneq ingerlattuarneqartassaaq. Tamatuma saniatigut silataaniit alaatsinaariffiusinnaasunik pilersitsisoqassaaq iliuusissiortoqassaarlu taamaasilluni pineqartoq sukkasuumik annisipallanneqarsinnaanngorlugu ikiorluarneqarsinnaanngorlugulu.

§ 30. §§ 24-mi aamma 25-mi taaneqartutut pisoqartillugu allat sulissanngillat imaluunniit piffimmut qanippallaamiissanatik peqqissutsikkut ajoqusiisinnaasunik sunnertiffigisinnaasaminni.

§ 31. Sulinermi atortussanik tunillannartortalinnik, imaluunniit atortussianik atortunilluunniit isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit ulorianartulinnik piaarnerpaamillu ammimiit piiartariaqartunik imaluunniit siaruaannaaveersaartariaqartunik mingutsitsisoqartillugu tamatumunnga naleqquttunik naammattunillu ikiuutissaqartassaaq, s. ass. isinut errortuutininik, qorlortitsisarfiit ajornartoornerni atortakkat, asaffiit, pisariaqarpallu imeq kissartoq saligutissallu immikkut ittut.

§ 32. Pisariaqartitsineq naapertorlugu qajannaatsunik allagartalersuisoqassaaq sumiiffinni naleqquttunik inissitanik tamatumani nalunaarlugu sanaartorfissami immikkut ittunik ulorianartoqartoq imaluunniit pissutsit allat isumannaatsuunissamut peqqinnissamulluunniit pingaarutillit pillugit.

Imm. 2. Sulisorisat suliaqarfiusumi oqarasuaammik atuisinnaatitaassapput.

§ 33. Suliap suussusaata pissutsillumi tamanna pisariaqartippassuk suliaqarfiusoq naleqquttunik qatserutissalersugaassaaq annanniutitigullu atortulersugaalluni aamma ajunaartoqartillugu ikiueqqaarnissamut pisariaqarneratut atortulersugaassalluni. Isumannaatsumik ikiueqqaarsinnaanissamut pisariaqartinneqassappat immikkut ittunik ineqassaaq tamatumunnga atortulersugaasunik. Atortut il. il. taaneqartut naammattumik amerlassuseqassapput sumiiffinnullu naleqquttunut inissitaassallutik.

§ 34. Immikkut ulorianaatilinnik pisoqarsinnaatillugu suliaqarfiusoq kalerrisaarusersugaassaaq, ulorianartoqalerneranik naleqquttumik kalerrisaarisartussamik.

Imm. 2. Qatserutit kalerrisaaruteqarfiillu akuttunngitsunik misissorneqartarlutillu aserfallatsaalineqartassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 6 - Sanaartorfissamut aqqusernit iserfissat assartuivissallu

§ 35. Sanaartorfiususaaq aaqqissuussaassaaq naammattunik amerlassusilinnik iseriartorfissanik aqqusineqarlunilu assartuivissanik aqsineqassaaq biilnik pisuinnarmillu angallattunut isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu ulorianaateqanngitsumik annertussuseqarlutillu suliaasunik. Nunamernit isaariaqarfiit, assartuiveqarfiit angallaffiusullu pisariaqarneratut aaqqissuussaassapput taamaalilluni teknikikkut ikiutissat ator neqarsinnaanngorlugit.

Imm. 2. Matunik, isaarissanik, ammartartunik, il. il. inissiineq, amerlassusaat angissusaallu suliat suussusaat pissutsillumi allat eqqarsaatigalugit isumannaatsuussapput. Matut il. il. ator tussanik naleqquttunik suliaassapput ilusiligaallutillu aaqqissugaassallutik taamaasilluni ajornanngitsumik ammar neqarsinnaanngorlugit, matuneqarsinnaanngorlugit ulorianaateqanngitsumillu aqqusaarneqarsinnaanngorlugit.

§ 36. Aqqusernit aamma ator tunut motorilinnut angallaffiusussat naleqquttunik illersuutissanik ungaluusalersugaassapput, nunaminernit ornitaminniit 3 meterit sinnerlugit sivingasukkut qutsinnerusumiissagunik imaluunniit nakkarissamiit 1 meterit sinnerlugit portussusilimmiit qutsinnerusumiissagunik. Aamma taamaassaaq qutsissutsini annikinnerusuni, nakkaaffiusinnaasut immikkut ulorianaateqassappata.

Imm. 2. Aqqusernit nunaminertallu angallaffiusussat nalimasuutinniar neqassapput aammalu ator tussanut allannuunniit angallattunut ulorianartorsiortitsisinnaasunut ilioraaviussanatik. Sullullit eqqaaviit, putut assigisaallu qulisaassapput imaluunniit assiaqutsersugaassallutik.

§ 37. Qutsinnerusumiit allamut inunnik akuttunngitsunik angalaartoqartassatillugu naleqquttunik aqqustissior toqartassaaq, s. ass. majuartarfinnik, elevatorinik imaluunniit rampenik.

Imm. 2. Majuartarfiit ator tuagassat sapinngisamik siuningaaniit ikkussorniar neqartassapput. Elevatorilersuisoqassaaq nunap qaavaniit 25 meterinik qutsissusilimmi qaammatit marluk sinnerlugit sulisoqassatillugu, tamanna teknikikkut nalinginnaasumillu ajornassanngippat.

Imm. 3. Majuartarfiit angallanneqarsinnaasut aalangiigaassapput naleqquttumillu uinganilerlugit ivertitaassapput aammalu qutsissutsimi qullerpaami 1 meterit miss. qutsissusilimmi tigummivissaqartitsisoqartassaaq.

§ 38. Suliat suussusaat pissutsillumi allat aalajangiisuutillugit naammattunik qimaariarfissaqartassaaq ulorianartorsiulernerni kikkut tamarmik suliaqarfiusumiit isumannaatsumut pisinnaanngorlugit suliaallutillu inissitaasunik. Elvatori qimaanermi aqqustissatut akuersaar neqarsinnaanngilaq.

Imm. 2. Qimaariarfissat piffimmut isumannaatsumut akornuteqanngitsumik tikinneqarsinnaasumut sammisitaassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 3. Isumannaatsumik sumiissusersinnaanissaq angallannissarlu pillugit pisariaqartitsineq naapertorlugu aqqusernit angallaffiusussat nunaminertallu aamma qimaanermi aqqutissat erseqqissumik sammivii, aniffissat nakkariarnerillu ilisimariinngisat nalunaarsorlugit nalunaarsorluagaassapput.

§ 39. Aqqusernit iseriartorfissat assartuivissallu atortunik nakkartoqariataarsinnaatillugu assiaqutsigaallutilluunniit qulisaasassapput.

Kapitali 7 - Qaammaqqutit

§ 40. Suliaqarfiusuni naleqquttunik qaammaqquteqassaaq, suliat suussusaannut naleqqussakkanik, taamaasilluni suliat ataasiakkaat isumannaatsumik, aamma ajornartinnagu sulinermit timip qanoq atornissaanut naleqquttumik, ingerlanneqarsinnaanngorlugit.

Imm. 2. Qaammaqqutit taartoortitsisinnaanatililu allanngorartunik qinngorneqassanngillat imaluunniit kiagupilutsisinnaasumik kissassuseqassanatik.

§ 41. Aqqusernit suliaqarfiusumut isaariaqarfiit, assartuiveqarfiit nunaminertallu angallaffiusut qaammarsagaassapput taamaalilluni angallanneq isumannaatsooqqullugu. Qaammaqqutit sakkortussusissaat minnerpaamik 25 lux-iussaaq.

Imm. 2. Init, qaammaqqusigaanngitsut aammalu pangallaffiusinnaasut allatulluunniit ulorianartorsiorfiusinnaasut assiaqutsigaassapput.

§ 42. Sumiissusersinissamut pisariaqarneratut init, suliaqarfiit, aqqusernit isaariaqarfiit qimaariarfissallu ajornartoornermi namminneq ikittartunik pilersugaassapput. Tamanna ajornassappat imaluunniit naleqqutinngippat, sulisut angallattakkanik qaammartartoqartitaassapput, pujoralammut kalluuffissanullu illersuusersukkanik.

Kapitali 8 - Torersaarnissaq saligaatsuutitsinissarlu

§ 43. Sanaartorfissaq torersuutinneqarlunilu saligaatsuutinneqassaaq, taamaasilluni atugarisat isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu sukkulluunniit isumannartuerullugit. Pingaartumik maluginiarneqartassapput

1. aqqusernit, nunaminertat angallaffiusut, teknikikkut atortulersuutit ikkussukkat isumannaallisaatillu ajoquteqannginnissaat,
2. atortut, sakkut ledningit il. il. sulinermit angallannermullu ulorianartumik maangaannaq ilineqannginnissaat,
3. aqqusernit, nunaminertat angallaffiusut suliaqarfiusullu atortukunut assigisaannullu ilioraaviginnginnissaat, aamma aputeqartillugu issitsillugulu salinneqarlutillu siorarterneqartarnissaat, aamma
4. igitassat assigisaasalu sumiiffinnut naleqquttunut inissinneqartarnissaat isumannaatsumillu igitinneqartarnissaat. Imm. 2. Eqqiaaneq ingerlanneqartassaaq ajoqusiisinnaasunik mingutsitsisoqartussaajunnaarlugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kapitali 9 - Atugarissaarusuutit

§ 44. Sulisitsisup isumagissavaa sulisuusup sulinermini

1. parnaarsinnaasumut perusuersariartorsinnaanissaa.
2. Ineeqqamik neriffissaqarnissaa qanittuani imermik imeruersaatissalimmik.
3. Nillertumik kissartumillu kuuginnartumik asaffissaqarnissaa.
4. Ineeqqamik kiassakkamik s. ass. atisanut masattunut taarsiiffissaqarnissaa.
5. Siniffissaqarnissaa, suliaqarfiusumi sinittarnissaq akuerisaalluni suliat ingerlanneqassappata.

Imm. 2. Arnat naartusut anaanallu milutsitsisut naleqquttunik atugassaqaartitaallutik innarfigisinnaasaannik qasuersaarfissaqaartitaassapput.

Imm. 3. Sulisorisat sulinerminni atortussanik tunillannartortaqaarsinnaasunik mingutsitaariataarsinnaasut imaluunniit atortussanik atortunillu attuuanissimasut, isumannaallisaaneq peqqin-nissarluunniit pissutigalugit ammimiit piiassallugit pingaarutilimmik, atortulersuutini sunnerneqarnissamut imaluunniit siaruaanissamut pitsaaliuutini atuisinnaassapput. Inini taaneqaartut ittutut suliaqarfiusuni, nerisoqaraniluunniit imertoqassanngilaq.

§ 45. Init pisariaqaartitsineq naapertorlugu kiassagaassapput, taamaalilluni atorineqarnerini minnerpaamik 180 C-mik kiassuseqassallutik. Imm. 2. Init torersuutitaassapput eqqiluutsuullutik isumannaatsumillu aserfallattaalisallutik. Init susassaqaanngitsunut atugassiissutaassanngillat.

Kapitali 10 - Immikkut akuersisarneq naammagittaalliorsinnaanerlu

§ 46. Sullivinnut Nakkutilliisoqarfimmi pisortap, immikkut ittunik pissutissaqaartillugu, akuerisarsinnaavaa nalunaarummi matumani aalajangersakkanik saneqqutsinissaq tamanna naammaginarlunilu isumannaalluinnartutut isumaqarfiginartillugu.

§ 47. Nalunaarut manna malillugu aalajangiinerit Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 64 malillugu naammagittaalliuutaasinnaapput.

Kapitali 11 - Pinerluttulerinermik inatsisitigut pineqaatissiissutissat

§ 48. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissiissutissat eqqartuussutaasinnaapput

1. §§ 5-45-mik unioqqutitsisunut,
2. nalunaarut naapertorlugu peqqussutaasunik imaluunniit inerteqqutaasunik malinninngitsunut,
3. nalunaarut malillugu immikkut akuerineqarnermi atugassarititanik sumiginnaasunut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Pineqaatissiissutissat sakkortussusilerniarneranni sakkortusaatitut naatsorsuunneqassaaq

1. unioqqutitsinerup piaaraluneernikkut imaluunniit mianersuaalliorujussuarnikkut pisimanera,
2. unioqqutitsinikkut inuunermik peqqissutsimilluunniit ajoqusiisoqarsimanera tamatumunngaluunniit aarlerinartorsiortitsisoqarsimanera,
3. pissutsit taama ittut taakkununngaluunniit assingusut pillugit Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 60, imm. 1 imaluunniit 2 malillugu peqqussuteqartoqareersimanera, imaluunniit
4. unioqqutitsinikkut pineqartup imminut allanulluunniit aningaasatigut iluanaarutississimanera.

Imm. 3. §§ 5-45-mik unioqqutitsinermut sulisitsisoq akisussaataaassaaq, unioqqutitsineq pineqartumut piaaraluneernertut imaluunniit mianersuaalliornertut tutsinneqarsinnaangikkaluarpalluunniit.

Akisussaataitsinissamut patsisissaassaaq unioqqutitsinerup inummut imaluunniit inunmut arlalinnut sullivimmut attuumassutilinnut imaluunniit sullivimmut taamatut itillugu tutsinneqarsinnaa-nissaa. Aalajangersagaq manna malillugu akiliisitsinissani atortuunneqassanngilaq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsimmi § 91, imm.

4. Akiliisitsissutissat annertussusilerneranni imm. 2, nr. 2-4, taamatulli atortuutinneqassapput.

Imm. 4. Unioqqutitsinerit, ingerlatsivinnit aktie- imaluunniit anpartsselskabinit, andelsselskabinit assigisaannilluunniit unioqqutitsinerusut pillugit selskabi taamaattutut akiliisussanngortitaasinnaavoq.

Unioqqutitsineq Namminersornerullutik Oqartussanit, kommunimit imaluunniit kommuninit peqatigiissunit Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 64-imi pineqartunit unioqqutitsineruppat Namminersornerullutik Oqartus-sat, kommuni kommunilluunniit peqatigiit taamaattutut akiliisussanngortitaasinnaapput.

Kapitali 12 - Atortuulersitsineq

§ 49. Nalunaarut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2006.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, ulloq 15. december 2005

LIS GAMBORG /Charlotte Skjoldager

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq

1 – Suliart immikkut ulorianaatillit allattorsimaffiat

1. Suliart, suliart suleriaatsilluunniit atorineqartut suussusii pissutigalugit, imaluunniit suliartarfiusumi imaluunniit illuliani avatangiisit pissutaallutik, matoorussaariataarnissamut, kivinissamut imaluunniit nakkarnissamut immikkut ulorianaatillit.
2. Suliart, sulisuusunut akoorutissanik atuiffiusut imaluunniit atortussianik atortunilluunniit uumassusilinneersunik sunniiviginissinnaasut, sulisuusunut isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu immikkut aarlerinartorsiortitsisumik, imaluunniit peqqissutsikkut misissuisarneq pillugu inatsisitigut piumasaqaatitallit.
3. Suliart, sulisuusunut qinngornernik ulorianartunik sunniiviginissinnaasut, aamma piffinnik nakkutigisanik alaatsinaatanillu sumiiffissinissamik pisariaqalersitsisut.
4. Suliart sarfap sakkortuup aqquataasa qanittuiniittut.
5. Suliart ipilluni ajunaarfiusinnaasut.
6. Puilasuliani sullorsuarnilu aamma nunap iluani sulinerit.
7. Immap iluani sulinerit imaanut aqqartartut atortuinik atuiffiusussat.
8. Ineeqqani silaannaap naqitsinilinni sulinerit.
9. Suliart qaartartunik atuiffiusussat.
10. Sanaassat immikkoortortaanik inerlugit sulianik oqimaatsunik ikkussuineq isaterinerlu.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarut

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik - Nal. nr. 1347 - 15. december 2005

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-imeersoq, § 13, imm. 3, § 33, § 37, § 46, imm. 3-6, § 47, imm. 5, § 48, imm. 3, § 48 a kiisalu § 67 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1 - Atuuffii

§ 1. Nalunaarummi pineqarpoq inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik sulisitsisumi, tak. sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 45 d, sulisoqartarneq, ilanngullugit sulisitsisup namminerisatut angerlarsimaffiani sulineq kiisalu ilaqutariit sulliviutaanni sulineq, t. i. suliat sulisitsisup ilaqutaannaanit illumi inoqutiginni ilaasunit ingerlanneqartut.

§ 2. Nalunaarut atortuutinneqassanngilaq ilaannikkuinnaq imaluunniit sivikitsuinnarmik sulianut, sulisitsisup nammineq angerlarsimaffiani, aamma sulianut ilaqutariit sulliviini, ingerlanneqartussanut, taamatut suliat inuusuttunut ajoqusiisinaanatillu ulorianartuunngippata. Sukumiisumik sungiusaanikkut nakkutilliilluarnikkullu qularnaarneqartassaaq suliat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarnissaat.

§ 3. Inuusuttut sulisorineqartarnerat, ilanngullugit suliat ilaannut tunngatillugu ukioqqortunerunissaq, pillugit malittarisassani sakkortusisanik aalajangersagaqassappat, aalajangersakkat taakku nalunaarummit maanngaanniit salliutillugit atortuuneqassapput.

Kapitali 2 - Inuusuttunik 18-iliisimanngitsunik tamanik sulisoqartarneq pillugu nalinginnaasumik aalajangersakkat

§ 4. Inuusuttunik 18-iliisimanngitsunik sulisoqarnissani tamani suliassanik toqqartuinerni suliassanillu aaqqissuinerni isumagineqartassaaq suliassat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaanissaat.

§ 5. Sulisitsisoq nalunaarut malillugu sulianik ingerlassinissaq pillugu iliuusissiulertassaaq inuusuttunut ajutoorfiusinnaasunik nalilersuineq tunngavigalugu, tamatumani immikkut pingartinneqartassapput immikkut ulorianartorsiorfiusinnaasut inuusuttut misilittagaqariinnginnerannik, ulorianartorsiorfiusinnaasunik ilisimasaqannginnerannik aamma suli inerilluarsimannginnerannik pissuteqartut. Aammattaaq pingartinneqartassapput timikkut, uumassusilitsigut, akoorutissiatigut aamma tarnikkut sunnertiffiusinnaasut, sivikitsumik taamatullu sivisuumik inuusuttunut sunnertiffiusinnaasut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 6. Sulisitsisup isumagisassavaa inuusuttut sungiusarluarneqarlutillu ilitsersorluarneqartarnissaat, taamaallilluni suliat isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaaqullugit. Sulisitsisup ilanngullugu inuusuttunut ilisimatitsissutigisassavai iliuusissat isumannaatsuunissaat peqqinnissaallu pillugit aalajangersarneqartut.

Imm. 2. Atortussiat atortullu, teknikikkut iluaqusersuutit il. il. pillugit atuinissamut ilitsersuusianik sulisuusut sulineranni atugassianik peqartillugu sulisitsisup isumagisassavaa inuusuttut paasissutissanik atuinissamut ilitsersuusiamiittunik paasinnilluarnissaat.

Imm. 3. Suliat ingerlanneqartassapput inunnit 18-ileereersimasunit sulianillu taama itturnik pisariaqarneratut ilisimasaqareersunit nakkutigineqarluartumik. Nakkutilliineq suliat suussusaannut naleqqussarneqartassaaq.

§ 7. Sulisitsisup pisariaqarsorinninni naapertorlugu suleqataasut isumannaallisaanermillu suleqatigiissut peqataatittassavai inuusuttut suliassaannut tunngatillugu isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu atugassarititaasussanik pilersaarusiormi, naammassinninniarmu nakkutiginninnermilu.

Kapitali 3 - Suliat aalajangersimasut inuusuttunut 18-iliisimanngitsunut suliartitassaannigitsut

§ 8. Inuusuttut 18-ileereersimanngitsut sulianik §§ 11-16-imi taagorneqartunik sulisorineqassanngillat, allatut erseqqivissummik aalajangersaasoqarsimanngippat.

§ 9. Suliat, inuusuttunit 15-ileereersunit ingerlanneqartussat, aammalu inuussutissarsiorsinnaalernissaq siunertaralugu ilinniartitaanermut inatsisitigut imaluunniit inatsisit naapertorlugit aqqissuussivigisaasumut ilaasut §§ 10, imm. 1-imi, 11, imm. 1-imi 14-imi aamma 16-imi inerteqqutaasuni pineqanngillat, suliat pineqartut aalajangersimasumik ilinniagaqarnerup ilagisariaqassappagu.

Imm. 2. Suliat, ilinniagaqarnerup naammassereerneratigut ingerlanneqartussat pillugit aamma taamaassaaq, inuusuttut ilinniagassami sulisorineqarnerannut tunngatillugu tamanna pisariaqarsorinartillugu.

Imm. 3. Taamaattoorli imm. 1 aamma 2 atortuutinneqassanngillat sulianik ingerlatsinerni qaartoortoqarnissaanut aarlerinartorsiorfiusussani, imaluunniit suliani tunisassiornermut atortunik passussiviusuni, gassinik puukkanik, imerpalasunik arrortitanilluunniit toqqortaqaqarni atuinissaniluunniit, silaannaap naqitsineranik sakkortuunik suliaqarni, imaluunniit silaannaqanngingajattumi silaannaaruttoorfiusinnaasumi suliaqarni.

§ 10. Inuusuttut teknikikkut atortunik, piliorfinnik imaluunniit suleriaatsinik ilanngussaq 1-imi taagorneqartunik sulisinneqassanngillat, taamaattoq tak. imm. 3 aamma 4.

Imm. 2. Inuusuttut ilanngussaq 1-imi taaneqartutut ulorianartigisuni sulisorineqassanngillat.

Imm. 3. Inuusuttulli 16-ileereersimasut, atuartussaannermilu pineqanngitsut, teknikikkut atortunik piliorfinnillu ilanngussaq 2-mi taaneqartunik suliaqartinneqarsinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 4. Inuusuttut 15-ileereersimasut ilaqutariit sulliviutaanni, tamatumani aamma nunalerinermik sullivinni, suliaqartinneqarsinnaapput sulianik ilanngussaq 3-mi taagorneqartunik, sungiusarluarneqarlutillu ilitsersorluarneqarsimappata aammalu nakkutigineqartuassappata.

§ 11. Inuusuttut atortussianik atortunillu, ilanngussaq 4-mi taaneqartunik suliaqartitaanatilluunniit allatut iliornikkut sunnertissinnaanermut aarlerinartorsiorinneqassanngillat, taamaattoq tak. imm. 2 aamma 3.

Imm. 2. Inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaannermilu pineqanngitsut atortussianik atortunillu ilanngussaq 4-mi taaneqartunik ilalinnik suliaqarnerni sulisorineqarsinnaapput, suliat pineqartut matoqqasuniitinneqarpata, imaluunniit inuusuttut sunnertissinnaanermut taamatulli illersugaappata.

Imm. 3. Taamaattorli inuusuttut 15-ileereersimasut atuartussaannermilu pineqanngitsut nunalerinermi, aallaaniarnermi piniarnermilu kiisalu eqqiaanermut tunngasuni ilanngussaq 5-imi taaneqartutut suleriaatsini sulisorineqarsinnaapput.

§ 12. Inuusuttut peqqissusaannut ineriartornerannulluunniit sivikitsumik imaluunniit sivilisumik ajoqutigilersinnaasaannik nukkiortinneqassanngillat, aammalu pisariaqanngitsumik timikkut artorsartinneqaratillu sulinermi naleqqutinngitsunik timikkut inissisimanatilluunniit aalaaseqartinnaveersaaneqassapput, tak. ilanngussaq 6, nr. 6), 9), 10) aamma 11).

§ 13. Inuusuttut aningaasanik assartuinerni peqataatinneqassanngillat.

Imm. 2. Iffiorfinni, kioskini, grillbarini, videonik niuerfinni, netcafé-ni, biilinu orsersortarfinni assigisaannilu inuusuttut sulisorineqartassanngillat nal. 18.00-ip aamma nal. 06.00-ip akornanni ulluinnarni aamma arfininngornerni, sapaatini nalliuttunilu nal. 14.00-ip 6.00-illu akornanni, inunnik 18-ileereersimasunik peqateqassanngippata.

Imm. 3. Imm. 2-mi pineqartutut sulinerni, aammalu sulineq centerini angisuuni pisassatillugu, taamaattoq inuusuttut inuusuttoqatiminnik allanik peqateqarlutik sulisorineqartarsinnaapput nalinginnaasumik ammaffiumi nal. 18.00-ip aamma 20.00-ip akornanni ulluinnarni kiisalu arfininngornerni, sapaatini nalliuttunilu nal. 14.00-ip aamma 20.00-ip akornanni, centerini taama ittuni isumannaatsuunissamik nakkutilliisuusut akuttunngitsunik angalaarlutik takkuttassappata, imaluunniit pisiniarfimmi sulineq allatut iliornikkut alaatsinaanneqartuassappat.

Imm. 4. Pisiniarfinni alimasissumi nalinginnaasumik angallaffiunngitsumiittuni pisarnertut ammaffiup nalaani inuusuttut sulisorineqarnerini imm. 2 taamatulli atortuutinneqassaaq.

Imm. 5. Sulinernilumi persuttarneqarnissamut immikkut aarlerinartorsiorfiusinnaasuni inuusuttut sulisorineqartassanngillat, inummik 18-ileereersimasumik suleqateqassanngippata.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 14. Inuusuttut aatsitassarsiorfimmi eqqaaniluunniit sulisorineqassanngillat.

Imm. 2. Inuusuttut nakkaasinnaasuni uukkaassinnaasuniluunniit sulisorineqassanngillat teknikikkut isumannaallisaasersuilluartoqareertinnagu imminut illersuutinik atuissamik nassataqanngitsumik.

§ 15. Inuusuttut isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu ilanngussaq 6-imi taaneqartuniit allaanerusumik ulorianartorsiorffigisinnaasaanni sulisorineqassanngillat.

Imm. 2. Inuusuttut ilanngussaq 6-imi taaneqartutut ulorianmaateqartigisunik suliaqartitaassanngillat.

Kapitali 4 - Inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaanermilu ilaanngitsut piffissaq suliffissaat il. il.

Piffissaq suliffissaq

§ 16. Inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaanermilu ilaanngitsut piffissaq suliffissaat inersimasunut suliani taakkuusuni sulisorineqartunut piffissamit pisarnertut suliffissaatitaasumiit sivisunerussanngilaq.

Imm. 2. Piffissaq suliffissaq aammattaaq ullormut nal. akunnerinit 8-nit sapaatillu akunnerinit nal. akunnerinit 40-nit sivisunerussanngilaq. Ullormut piffissaq suliffissaq nal. akunneri 8-ssappata ataannartuutitaasassaaq, taamaattoq tak. § 20.

§ 17. Pisuni immikkut ittuni, suliat suussusaasa tamanna pisariaqartippassuk, inuusuttut, nunalerinermi imaluunniit aallaaniarnermi piniarnermilu piffissaq suliffissaat ullormut nal. akunnerinit 8-nit aammalu sapaatit akunneranut nal. akunnerinit 40-nit sivisunerusarsinnaavoq, taamaattoq tak. § 21, § 23 aamma § 24.

Imm. 2. Taamaattorli sapaatit akunnerannut piffissaq suliffissaq qaammatit sisamat ingerlanerini agguaqatigiissitamik nal. akunnerinit 48-nit sivisunerussanngilaq.

§ 18. Inuusuttut ilinniagaqarnerup ilaatut sulissappata, piffissaq inuusuttup atuartitaanermi atugaa ullormut sapaatillu akunnerannut piffissap suliffissap naatsorsornerani ilanngullugu naatsorsuutigineqassaaq, tak. § 16.

§ 19. Inuusuttut sulisitsisuni arlaliusuni suliaqassappata, piffissaq suliffissaq ataatsimut katigunneqassaaq, tak. § 16.

§ 20. Ullormut piffissaq suliffissaq nal. akunnerinit 4½-nit sivisunerussappat inuusuttut minnerpaamik minutsini 30-ni unikkallarfeqartitaassapput. Unikkallarfissaq taanna naleqquttumik inissitaasassaaq ajornanngippallu ataannartitaasassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Piffissamik suliffissamik inissiineq

§ 21. Inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaanermilu ilaanngitsut nal. 20.00-ip aamma 06.00-ip akornanni sulisorineqassanngillat, taamaattoq tak. § 22.

§ 22. Iffiorfinni iffianik kaaginillu piliorfiusuni kiisalu nunalerinerup iluani uumasuusivinni suliaqarnerni aamma aallaaniarnerni piniarnernilu inuusuttut nal. 4.00-miit sulilersinnaapput.

Imm. 2. Allaffinni pisiniarfinnilu, sullissiveqarfinni assigisaannilu inuusuttut nal. 22.00 tikillugu sulisinnaapput.

Imm. 3. Isiginnaartitsisarfinni, filmertarfinni, cirkus-ini, tusarnaartitsisarfinni assigisaattullu aliikkusersuisarfiusuni inuusuttut ikiuuttarsinnaapput nal. 24.00 tikillugu.

Imm. 4. Sutorniartarfinni, hotelleni, grillbarini assigisaannillu inuusuttut sulisinnaapput nal. 24.00 tikillugu.

Piffissaq qasuersaarfissaq

§ 23. Inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaanermilu ilaanngitsut, ullormi unnuamilu minnerpaamik nal. akunnerini 12-ini ataannartumik qasuersaarfissaqartitaassapput.

Ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfik

§ 24. Piffissap ullunik unnuanillu arfineqmarlunnik sivilissusillip ingerlanerani inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaanermilu ilaanngitsut ulluni unnuanilu marlunni ataannartuni sulinngiffeqartitaassapput, taamaattoq tak. §§ 25-26.

Imm. 2. Ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat marluk ataatsimut ataannartunngorlugit katigunneqarsinnaanngippata, ulloq unnuarlu ataaseq ullormut piffissamut qasuersaarfissamut atatillugu pisassanngortitaasassaaq.

Imm. 3. Ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat taakkua arlaata sapaat ilagisassavaat.

§ 25. Piumasarineqassappat aamma inuusuttup ukiui, inerissimassusia peqqissusialu, atuarnera ilinniarneralu eqqarsaatigalugit, illersorneqarsinnaassappat sapaatit akunneranoortumik ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat kinguartinneqarsinnaapput kingusinnerusukkullu sulinerani, nunalerinermi aallaaniarnermi piniarnermilu aamma napparsimmavinni assigisaattulluunniit suliffeqarfinni ingerlanneqartussani, taamatulli sulinngiffeqarnermik taarserneqarsinnaallutik.

§ 26. Inuusuttup ukiui, inerissimassusia peqqissusialu, aamma atuarnera ilinniarneralu eqqarsaatigalugit tamanna illersorneqarsinnaassappat sapaatit akunneranoortumik ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat arlaat nunalerinermik suliaqarnikkut aamma aallaaniarnikkut piniarnikkullu allanngortinneqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 2. Ullormik unnuamillu sulinngiffeqarfissamik allanngortitsinermit tamanna inissinneqartassaaq ullormut piffissanut qasuersaarfissanut atasussanngorlugu.

Siuningaaniit ilisimariinngisatut pisartut

§ 27. Pinngortitap pissusiata, ajunaarnerit, maskiinaajarnerit assigisaasulluunniit naatsorsuutigeriinngisamik pisut sullivimmik unikaallagani ingerlatsineq akornuserpassuk imaluunniit akornusersimappassuk, § 16-imi, § 20-mi aamma § 21-mi aalajangersakkat pisariaqarneratut, aamma sulisorisat inersimasuunngippata, saneqqunneqarsinnaapput pissusissamisoortumik ingerlatseqqilernissaq tikillugu. Saneqqutsineq allallugu nalunaarneqartassaaq uppersarsarneqarsinnaassaarlugu.

Kapitali 5 - Inuusuttunik 13-15-inik ukiulinnik imaluunniit atuartsuussaanermut ilaasunik sulisoqartarneq

§ 28. Inuusuttut 15-it inorlugit ukiullit imaluunniit atuartsuussaanermut ilaasut sulisorineqassanngillat, taamaattoq tak. § 29 aamma § 30 kiisalu §§ 42-45.

§ 29. Inuusuttut 13-ileereersimasut suliani oqitsuinnarni ilanngussani 7-imi 8-milu taaneqartuni sulisorineqarsinnaapput. Patsisissaassaaq sulinerup inuusuttut isumannaatsuunissaannut peqqinnissaannullu ulorianartorsioritsinnginnissaa.

Imm. 2. Inuusuttut sulisorineqassanngillat maskiinanik imaluunniit tamakkua qanittuini aarlerinartorsiorfiusussani, suliat tassaassanngippata igaffinni allaffinniluunniit maskiinat uloriananngitsut.

Imm. 3. Inuusuttut atortussianik atortunillu ulorianartunik suliaqartitaassanngillat tamakkualuunniit qanittuini suliaqartitaassanatik. Taamaassaaq atortussianut atortunullu ulorianartunut tamanut tunngatillugu, ilanngullugit ilanngussaq 4-mi taagorneqartut.

§ 30. Inuusuttut 13-ileereersimasut inuussutissarsiummik ilinniagaqarnermut atasumik suliffimmiinneranni sivikitsumi sulianut ilisimasaqalernissaq anguniarlugu ilanngussaq 7-mi taaneqartunut assingusunik allanik suliaqartinneqarsinnaapput taamatut sulinermit inuusuttut isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu ulorianartorsiuassanngippata.

Imm. 2. Inuusuttut 14-inik ukioqalereersimasut inuussutissarsiummik ilinniagaqarnermut atasumik suliffimmiinneranni sivikitsumi sulianut ilisimasaqalernissaq anguniarlugu imm. 1-imi taaneqartuniit allaanerusunik suliaqartitaasinnaapput taamatut sulinermit inuusuttut isuman-naatsuunissakkut peqqinnissakkullu ulorianartorsiuassanngippata.

Imm. 3. Aamma taamaassaaq inuusuttunut 14-ileereersunut atuagarsornikkut sulinikkullu ilinniarnermik ingerlataqartunut tunngatillugu.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 31. Sulisitsisuusup inuusuttunik 15-it inorlugit ukiulinnik imaluunniit atuartuusussaannermi peqataasunik sulisoqarnerni inuusuttut angajoqqaavi taakkuluunniit sinnerlugit nakkutilliisuusut sulianik tamatumani aamma piffissap suliffiup sivilissusianik ilisimatittassavai, aamma sulianut attuumassutilittut ajutoorfiusinnaasunik napparsimalerfiusinnaasunillu aamma isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit iliuusissatut aalajangersagaasunik.

Kapitali 6 - Inuusuttut 13-15-inik ukiullit imaluunniit atuartuusussaasut piffissaq suliffissaat il. il.

Piffissaq suliffissaq

§ 32. Inuusuttut 13-15-inik ukiullit imaluunniit atuartuusussaasut piffissaq ullormut suliffissaat ulluni atuarfiusuni nal. akunnerinit 2-nit aammalu ulluni atuarfiusussaangitsuni nal. akunnerinit 7-init sivilunerussanngilaq. Piffissaq ullormut suliffiususaaq nal. akunneri 7-iussatillugu ataannartuusassaaq.

Imm. 2. Piffissaq sapaatit akunnerannoortumik suliffissaq tamarmiusoq sapaatit akunnerini atuarfiusussani nal. akunnerinit 12-init atuarfiusussaangitsunilu nal. akunnerinit 35-nit sivilunerussanngilaq.

Imm. 3. Taamaattorli inuusuttut 15-ileereersimasut sulili atuartuusussaasut ulluni atuarfiunngitsuni allani nal. akunnerini 8-ni sapaatillu akunnerini atuarfiunngitsuni nal. akunnerini 40-ni sulisinnaapput. Piffissaq ullormut suliffissaq nal. akunneri 8-ppata ataannartuutitaassaaq.

§ 33. Inuusuttut, atuartuusussaasut, kisiannili inuussutissarsiutigut ilinniartitaanermi imaluunniit sulinermi peqataanikkut atuartuusussaannermik naammassinninniarnissamut akuerineqarsimasut ullormut nal. akunnerini 8-ni sapaatillu akunneranut nal. akunnerini 40-ni sulisinnaapput. Aamma taamaassaaq inuusuttunut atuarnermut atatillugu suliffimmiikkallartunut tunngatillugu, tak. § 30.

§ 34. Inuusuttut 15-iliisimanngitsut atuartuusussaasulli piffissaq suliffissaat tamarmiusoq ullormut nal. akunnerinit 7-init sapaatillu akunneranut nal. akunnerinit 35-nit sivilunerussanngilaq.

§ 35. §§ 18-20 taamatulli atortuutinneqassapput inuusuttunut 13-15-inik ukiulinnut imaluunniit atuartuusussaasunut.

Unnukkut unnuakkullu sulisarneq

§ 36. Inuusuttut 13-15-inik ukiullit imaluunniit atuartuusussaasut nal. 20.00-p aamma nal. 6.00-ip akornanni sulisinneqassanngillat.

Piffissaq qasuersaarfissaq

§ 37. Inuusuttut 13-15-inik ukiullit imaluunniit atuartuusussaasut ullormi unnuamilu minnerpaamik nal. akunnerini 14-ini ataannartumik qasuersaarfissaqartitaassapput.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfissaq

§ 38. Inuusuttut 13-15-inik ukiullit imaluunniit atuartuusussaasut sapaatit akunneri tamaasa ullunik unnuanillu marlunnik ataannartunik sulinngiffissaqartitaassapput.

Imm. 2. Ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat taakku atasuinnaasinnaassanngippata arlaat ullormut qasuersaarfissamut atasumik pisussanngortitaassaaq.

Imm. 3. Ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat taakkua arlaata sapaat ilagisassavaat.

Aasaanerani sulinngiffeqarneq

§ 39. Inuusuttut atuartuusussaasut aasaanerani atuannngiffeqarnerup ingerlanerani sapinngisamik piffissamik sulinngiffissaqartinniarneqartassapput.

Kapitali 7 - Kulturikkut assigisaasigullu suliaqarnerit

§ 40. Sulisinnaanissamut ukiutigut killissarititaasut, piffissaq suliffissaq, piffissaq qasuersaarfissaq aamma ulluaq unnuarlu sulinngiffeqarfissaq pillugit §§ 16-39 saneqqunneqartarsinnaapput inuusuttut kulturikkut assigisaattullu suliaqarnerni peqataanissaanni, tamanna sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi § 46, imm. 1, naapertorlugu illersorneqarsinnaassappat.

§ 41. Inuusuttunut kulturikkut assigisaattulluunniit suliaqarnerni peqataasunut tunngatillugu inersimasunut piffissaq qasuersaarfissaatitaasoq malinneqassaaq.

Inuusuttut 13-ileereersimasut

§ 42. Inuusuttut 13-ileereersut kulturikkut assigisaattulluunniit suliaqarnerni peqataasinnaapput tamanna isumannaatsuunissaannut peqqinnissannulluunniit ulorianartorsiortitsissanngippat. Inuusuttut ukiui, peqqissutsikkut atugarisaat, inerissimassusiat atuarneralu immikkut pingaartinneqartassapput.

Meeqqat 13-it inorlugit ukiullit

§ 43. Qinnuteqartoqarneratigut pisuni ataasiakkaani politiit akuerisarsinnaavaat, meeqqat 13-it inorlugit ukiullit kulturikkut assigisaattullu suliaqarnerni, tamatumani aamma timersornerni, isiginnaartitsinerni, aliikkusersuinerni, tusarnaartitsinerni, cirkusini sulinerni, radiukkut tv-kkullu, inuussutissarsiutigalugu peqataasinnaanissaat, imaluunniit filmiliornerni ussasaarutitulluunniit filmiliani peqataasinnaanissaat.

Imm. 2. Taamatut akuersissut aatsaat tunniunneqarsinnaavoq, meeqqap kulturikkut iliuitsini pineqartuni peqataanissaa isumannaatsuusorinartillugu. Immikkut pingaartinneqartassapput meeqqap ukiui, peqqissusia avatangiisigisaalu, atuarnera, peqataanissaata suussusia qanorlu akulikitsiginera, piareersaanissaq, misilitsinnissat pissusilersornissaalu, ullormut piffissaq suliffigisariaqagaa, suliaqarfissaq aamma peqataanissap sivilissusissaa.

Imm. 3. Kalaallit Nunaanni akuersissut politimesterimit tunniunneqartassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 44. Akuersissummi nalunaarneqartassaaq ullup unnuallu ingerlanerani piffissaq meeqqap suliaqarfigisassaa, taamaalilluni naammattumik unnuakkut qasuersaarsinnaaqqullugu aamma atuarnermi paarinissaanut periarfissaqaaqqullugu. Akuersissummi aamma ataasiakkaat pisariaqartissinnaasaat naapertorlugit **patsisissaatitanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.**

§ 45. Politiit aalajangersakkanik siuliiniittunik patsisissaatitassanillu aalajangersakkat naapertorlugit patsisissaliissutaasinnaasunik naammassinninnissaq nalinginnaasumik nakkutigissavaat.

Kapitali 8 - Allaffissornikkut aalajangersakkat

Piginnaatitsissutit immikkullu akuersisarnerit il. il.

§ 46. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata akuerisinnaavaa suliassanut sulianullu attuumassutilinnut tunngatillugu pisuni ataasiakkaani kapitali 3-mi pineqartunik saneqqutsisinnanissat, pissutsit tamanna naleqquttuosorinartillugulu isumannaalluinnartikkaangassuk.

§ 47. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata inuusuttut atortussianik atortunillu § 11-mi pineqartutut suliaqartitaanissaannut ukiutigut killissarititaasut 18-iniit appasinnerulersissinnaavai, inuusuttut pineqartut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata akuerisaanik ilinniagaqarsimassappata.

Imm. 2. Atortussiani atortunilu immikkut aarlerinartorsiorfiusinnaasut § 12-imi taaneqartuniit allaanerusut pillugit paasissutissanik saqqummersoqassappat, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfip pisortaata aalajangersinnaavaa atortussiat atortullu taakku aalajangersakkami pineqartumi pineqartunut ilaatinneqassasut.

§ 48. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaa najukkami politiinut tusarniaaviginnereernikkut inuusuttut kisimiillutik sulinissaat pillugu § 13, imm. 2-mi aalajangersakkamiit aatsaat immikkut akuersisinnaavoq, sulisitsisuusup uppersarsassappagu sulinermi pissutsit, suliaqarfiusup inissisimanera, suliaqarfiusup aaqqissuussaanaa aamma isumannaatsuunissakkut suliniutissatut aalajangigaasut tunngavigalugit, isumannaatsuusut. Akuersissummi nalunaarneqartassaaq piffissat, nal. akunnerisa, suut ingerlanerini inuusuttut kisimiitinneqarsinnaanerat.

§ 49. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaa akuersisarsinnaavoq inuusuttut 15-ileereersimasut atuartuusussaangitsullu nal. 20.00-ip aamma nal. 06.00-ip akornanni sulisorinissaanni § 21-mi inerteqqummik saneqqutsinissanut, tamanna pissutsit immikkut ittut naleqquttuosorinartillu-gulu isumannaalluinnartuusorippassuk. Taamaattorli piffissamut nal. 24.00-ip aamma nal. 4.00-ip akornanniittumut tunngatillugu immikkut akuersisoqarsinnaanngilaq.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

§ 50. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaa akuersisarsinnaavoq inuusuttunut 15-ileereersunut atuartuusussaannermilu ilaangitsunut piffissap qasuersarfissap sivilissusissaanik qanorlu ilineratigut pisarnissaanik saneqqutsinissanut, tamanna pissutsit immikkut ittut naleqquttuusorinartillugulu isumannaalluinnartuusorippassuk. Saneqqutsisoqarsinnaavoq makkunani suliaqarnerni

1. napparsimmaviit assigisaattulluunniit suliffeqarfiit,
2. nunalerineq, aallaaniarneq piniarnerlu,
3. takornarialerineq, hotellit sutorniartarfiillu aamma
4. ullup ingerlanerani arlaleriartumik sivikitsuinnarmik suliaqartarnerit.

Imm. 2. Inuusuttoq pineqartoq kingusinnerusukkut taamatulli sulinngiffeqartinneqartassaaq.

§ 51. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata akuerisarsinnaavaa sapaatit akunneranoortumik ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat, tak. § 24 aamma § 38, sulianut imaluunniit suliaticigut susassaarfinnut tunngatillugu ikilineqarnissaat imaluunniit suleriaatsit immikkut ittut tamanna pisariaqartippassuk. Tamatigulli ullut unnuallu 7-it ingerlanerini minnerpaamik nal. akunnerini 36-ni ataannartunik sulinngiffissaqartitsisoqartassaaq.

Imm. 2. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata akuerisarsinnaavaa inuusuttunut 15-ileereersunut atuartuusussaannermilu ilaangitsunut tunngatillugu ullut unnuallu sapaatit akunneranoortumik sulinngiffeqarfissat allamut inissinneqarnissaat, tamanna pissutsit immikkut ittut naleqquttuusorinartillugulu isumannaalluinnartuusorippassuk. Allamut inissiisoqarsinnaavoq makkunani suliaqarnerni

1. napparsimmaviit assigisaattulluunniit suliffeqarfiit,
2. nunalerineq, aallaaniarneq piniarnerlu,
3. takornarialerineq, hotellit sutorniartarfiillu aamma
4. ullup ingerlanerani arlaleriartumik sivikitsuinnarmik suliaqartarnerit.

Imm. 2. Inuusuttut pineqartut kingusinnerusukkut taamatulli sulinngiffeqartinneqartassapput.

§ 52. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaata akuerisinnaavaa inuusuttut 13-ileereersimasut ilanngussaq 7-mi taaneqartuniit allaanerusunik tamakkununngaluunniit assingusunik suliaqartitaanissaat, tamanna naleqquttuusorinarlunilu isumannaatsuusorinassapput.

Naammagittaalliorsinnaaneq

§ 53. Nalunaarut manna malillugu aalajangiinerit Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 64 malillugu naammagittaalliuutaasinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Pinerluttulerinermki inatsisitigut pineqaatissiissutissat

§ 54. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissinneqarnermik eqqartuunneqassaaq kinaluunniit

1. §§ 4-mik, 5-imik, 6-imik, 8-mik, 10, imm. 1-2-mik, 11, imm. 1-2-mik, 12-imik, 14-imik, 15-imik, 28-mik, 29-mik 31-mik unioqqutitsisoq,
2. §§ 2-mut, 9-mut, 10, imm. 3-4-mut, 11, imm. 3-mut, 13-imut, kapitali 4-mut, § 30-mut, §§ 32-34-mut, §§ 36-39-mut, §§ 41-42-mut akerliusumik sulianik ingerlataqartitsisoq, imaluunniit sulianik taama ittunik siulersuisoq nakkutilliisuusorluunniit, imaluunniit
3. nalunaarummi aalajangersakkanik unioqqutitsineq pillugu peqqussutaasunik imaluunniit inerteqqutaasunik malinninngitsaq.
4. nalunaarut naapertorlugu akuersissutitut patsisissaatitanik sumiginnaasoq.

Imm. 2. Pineqaatissiissutissap sakkortuussusilerniarnerani sakkortusaatitut isigineqassaaq

1. unioqqutitsinerup piaarluneernikkut imaluunniit mianersuaalliorujussuarnikkut pisimanera,
2. unioqqutitsinikkut inuunermik peqqissutsimilluunniit ajoqusiisimaneq tamatumunngaluunniit aarlerinartorsiortitsisimaneq,
3. pissutsit aamma taama ittut tamatumunngaluunniit assingusut pillugit siusinnerusukkut peqqussuteqartoqareersimanera Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi § 60, imm. 1 imaluunniit 2 malillugu, imaluunniit
4. unioqqutitsinikkut pineqartup imminut allanulluunniit aningaasatigut iluaqusersimanera tamatuminngalluunniit siunertaqarsimanera.

Imm. 3. Immikkut ittumik sakkortusaatissatut naatsorsuunneqassaaq inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik inuunerannik peqqissusaannilluunniit ajoqusiisimaneq tamatumunngaluunniit aarlerinartorsiortitsisimaneq, tak. imm. 2, nr. 2.

Imm. 4. §§ 4-mik, 5-imik, 6, imm. 3-mik, 10, imm. 1-imik, 11, imm. 1-imik, 12-imik, 13-imik, 14-imik, 15, imm. 1-imik 28-mik unioqqutitsinerit pillugit sulisitsisusooq akiliisitassanngorsinnaa-voq, unioqqutitsineq sulisitsisumut piaarluneernertut imaluunniit mianersuaalliornerit tutsinneqarsinnaanngikkaluarpalluunniit.

Akiliisitsissutitut akisussaaffiginninnissami patsisissaassaaq unioqqutitsinerup inummut inunnulluunniit arlalinnut sullivimmut attuumassutilinnut imaluunniit sullivimmut namminermut tutsinneqarsinnaanissaa. Aalajangersagaq manna malillugu akiliisitsissutissanut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsimmi § 91, imm. 4, atortuutinneqassanngilaq.

Imm. 5. Akiliisitsissutissat annertussusilerneranni imm. 2, nr. 2-4, aamma imm. 3, taamatulli atortuutinneqartassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imm. 6. Inuit allat sinnerlugit inatsitigut ingerlatsisuusut, ilanngullugit ingerlatsiviit aktie-, anparts- aamma andelsselskabit, interessentskabit, peqatigiiffiit, aningaasaateqarfiit, pigisanik isumannaariniartut, kommunit, kommunit peqatigiissut, Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 64-imi pineqartut, Namminersornerullutik Oqartussat, naalagaaffiullu unioqqutitsinerinut ingerlatsivik il. il. taamaattutut akiliisussanngortitaasinnaavoq.

Imm. 7. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit nalunaarummi matumani aalajangersakkanut akerliusumik sulisorineqartillugit angajoqqaatut oqartussaassusillit akiliisussanngortitaasinnaapput, sulisorineqarneq taakkua ilisimariigaannik pisimappat.

Atortuulersitsineq

§ 55. Nalunaarut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2006.

Imm. 2. Inuusuttut ulorianartunik suliaqartarnerat pillugu Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 152, 18. april 1972-imeersoq aamma meeqqat inuussutissarsiutigalugu oqinnerusunik suliaqartarnerat pillugu Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 400, 24. juni 1986-imeersoq atorunnaassapput.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, ulloq 15. december 2005

LIS GAMBORG /Charlotte Skjoldager

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilanngussaq

1 - Teknikikkut atortut, piliorfiit sulianillu ingerlatsisarnerit inuusuttunit 18-it inorlugit ukiulinnit ingerlanneqartussaannngitsut pillugit allattukkat tamakkiisuunngitsut

1. Teknikikkut atortut maskiinamik ingerlatitat

a)¹ Maskiinat sukkasuumik agguutaasinnaasunik sakkutallit, s.ass. pilattuutit (rundsav), maskiinat killuutit agguutillu, sakkuutit assakaasunik savissallit (fræsere), makittarissaatit (afrettere), qapiutit "tykkelseshøvle", saviminernut, qisunnut assigisaannullu tukkaaviit "drejebænk"it, qallersuutissanut agguutit maskiinat aamma qillerutit 13 mm-inik itinerusumut qillerisinnaasunik qillerutitallit.

b)¹ Maskiinat naqitsissutinut assingusunik aalaasillit ulorianartut, s.ass. naqitsissutit mekaniskiusut, hydrauliskiusut aamma pneumatiskiusut, stansemaskiinat, maskiinat betoniliuutit, maskiinat plastikinut tissaluttaatit, maskiinat kuitsiviit, atisanut naqitsissutit, ivigarsuarnut naqitsissutit aamma perlukkunut naqitsissutit ilanngullugut ballenut pappialaasunut naqitsissutit.

c)¹ Maskiinat ammasunik valsellit imaluunniit sneglellit s.ass. naqiterivinni naqiterissutit, manissaatit assakaasullit aammalu tunisassiorfinni ingerlaartitsiviit.

d)¹ Maskiinat akoorissutit, neqinut aserorterutit, assigisaallu, s.ass. puulukinut amiaaassutit, maskiinat kilisaassutit, sigguissutit, aalaterissutit, iffialiassanut aalaterissutit aamma neqinut sequtserutit,

e)¹ Pilattuutit kalunniusartallit motorillit, pilattuutit piiaassutit motorillit, orpikkanut killuutit aamma ungalunut orpiusunut killuutit motorillit.

f) Kikiattuutit "sømpistoler" aamma qinnilinnut, taamaallat pappialanut kakkersaatit annerpaamik 0,3 g-inik imaqarsinnaasut pinnagit.

g) Eqqiaanermut, qalipaanermt, manngertornernaveersaanermut apparatit assigisaallu atornerini 70 bar (7Mpa) sinnerlugu naqitsinillit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2) Traktorit, sakkullu motorillit il. il.

a) Traktorit, karrinut killuissutit namminneq ingerlasut traktorillu assakaasunik assallatserutitallit, tamatumani nammineq ingerlatitsinissaq pineqarluni, ilanngullugit qamutini, maskiinanik sakkunillu qupinnguallatsitsisinnaasunik atassusersuinerit atassusiiaanerillu.

b) Traktorit sipillit, usingiaassutitallit imaluunniit assaassutitallit imaluunniit immikkut ittumik kivittaasikkat. tamatumani ingerlatsisutut sulianut tunngatillugu.

c) Maskiinat nunami assaassutit aamma usilersuutit, nammineq ingerlatsisuunermik suliaqarnermut tunngatillugu.

d) Sakkut motorillit issimaffiusinnaasut, s.ass. suliffissuarni truckit, pallenut kivittaatit, gaffelstablerit, gaffeltruckit, maskiinat saliissutit, maskiinat eqqiaassutit, nunagissaatit, ivikkanut killuutit aputaajaatillu, tamatumani ingerlatsisutut sulianut tunngatillugu.

e) Maskiinat orpippassualerissutit, ilanngullugit saanngusiassanut sequtserutit orpinnullu sequtserutit kiisalu karrinik katersuissutit, s. ass. karrinut katersuutit kalitallit, sequtserissutit, naatitanut agguutit, naatitanut katersuutit slåmaskiinallu.

f) Sakkut motorillit passuttarialinnik pisatallit, pisuinnarnit s.ass. ingerlanneqartunik, s.ass. maskiinat saliissutit eqqiaassutillu, nunamik assallatserutit. ivikkanut killuutit motorillit aputaajaatillu.

3) Kivittaateqarfiit imaluunniit ingerlaartitsiviit maskiinanik ingerlatillit

a) Elevatorit, attataasamik tooortaanikkut aquataanngitsut, tamatumani ingerlatitsisutut suliaqarnermut tunngatillugu.

b) Kranit allallu kivittaatit sipilillu, ilanngullugit innarluutilinnut naatsorsuussatut kivittaatit, tamatumani ingerlatsisutut suliaqarnermut tunngatillugu.

c) Inunnik kivittaatit sulisunullu tulleggaviit, ikaajusaliat nivingasut, kivittaatit bagsmækløfterit, sipilit nivaataasat kalittakkat, tamatumani ingerlatsitutut suliaqarnermut tunngatillugu.

4) Nakkutilliinermut, aserfallattaaliinermut iluarsaanermullu atasumik suliaqarnerit

Motorinik, maskiinanik, ingerlaartitsiveqarfinnik allanillu naskiinat atortuinik ingerlatillugit uuliarterineq, saliineq, iluarsaaneq assigisaannillu suliaqarneq, pineqartut pisataat aalasut attorneqarsinnaatillugit aammalu inummut ajoqusiisnaatillugit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

5) Sakkut assassortarissat sajkulaartitsisartut

Sakkut sajkulaartitsisartut assassortarissat, s.ass. mejselhammer-it, møtrikinu sukaterutit, betoninu aserorterutit aamma kikiattuutit, qillerutit aamma rystepudser-it aamma sakkut assassortarissat sajkulaartitsisartut 130 dB-mik (HA) sakkortussusilimmik. Taamaattorli ajornartitaanngilaq inuusuttut sivikitsuinnarmik tamakkuninnga suliaqartarnissaat, tassa imaap-poq qillerutinik aamma rystepudserinik ullormi suliffiusumi nal. akunnerinik arfineqpingasunik sivissusilimmi 30 minutsit inorlugit. § 9, imm. 1, malillugu inuusuttut sakkunik assassortarissanik sajkulaarnartunik atuisinnaatitaatillugit ullormut sulinissaq aqqissuunneqartassaaq unikaallaffissaqarnerulersillugu.

6) Sarfaq sakkortooq qupinnguallatsitsisinnaasoq

Sarfamit sakkortuumit qupinnguallatsinneqarsinnaanermik ulorianartulinni suliaqarnissaq.

7) Svejserinermi innerlu atorlu suliaqarnerni atortut

Biilnik iluarsaanermi svejserineq, inneq atorlugu agguineq, lysbue atorlugu svejserineq aamma naasupiluiaassutit ikumasartut.

¹ Taamaattorli ajornartitaanngilaq inuusuttut teknikikkut atortunik pkt. 1, a)-miit d)-mut taagorneqartunik atuinissaat, pineqartut tamakkua pisataat aalasinnaasut attorneqartussaa junnaarlugit ilusiligaallutillu assiaqut sersugaappata aammalu maskiinani allatigut ulorianartoqanngippat.

2 - Teknikikkut atortut, piliorfiillu inuusuttunut 16-ileereersunut atuartsuussaanermi luilaanngitsunut suliaqarfiutinneqarsinnaasut allattorsimaffiat. Allattukkat taakku ilanngussaq 1-imut naleqqiullugu piumasaqaatinutsakkukillisaataapput

1. Traktorit, karrinu katersuissutit traktorillu assallatserutitalit inuusuttunit traktorinik ingerlatitsinissamut allagartalinnit atorineqarsinnaapput.
2. Nunalerinermi naatitsiviutilinnilu inuusuttut kinguliini taagorneqartunik imaluunniit taamatulli ulorianaatikitsigisunik allanik suliaqartinneqarsinnaapput:
 - a) Traktorit siornatungimikkut usisarfillit imaluunniit kingornatungaannut ikkutanik ballenut ilioraavillit, inuusuttoq traktorinik ingerlatitsinissamut allagartaqarpat.
 - b) Gaffelstabler-it, namminneq ingerlasuunngitsut.
 - c) Qamutit nerukkaatissanut atortut maskiinallit, ivikkanut killuissutit motorillit saligutillu motorillit.
 - d) Eqqiaanermut, qalipaanermut, manngertornernaveersaanermut apparatit assigisaallu atornerini 70 bar (7Mpa) sinnerlugu naqitsinillit.
 - e) Ruuanut saligutit panertut masattullu ruuanullu agguissutit ruuanullu qalluissutit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

3 - Teknikkikut atortut piliorfiillu inuusuttut 15-ileereersimasut ilaqutariit sulliviutaanni suliaqarfigisinnaasaasa allattorsimaffiat. Allattukkat taakku ilanngussaq 1-imut naleqqiullugu piumasaqaatinut sakkukillisaataapput

1. Traktorit, ilanngullugit qamutitik, maskiitanik sakkunillu qupinnguallafiusinnaanngitsunik, atassusiineq atassusiiaanerillu aatsaalli suliaqarfiusumik qanoqissusersiuereernikkut, aammalu aatsaat sulineq pisariaqarneratut nakkutigisaasumik ingerlanneqassatillugu.
2. Traktorit atortussanik immikkuualuttunik nuussugassanut siornatungimikkut usingiaaveqarlutillu usisarfillit imaluunniit kingornatungaannut ikkutanik ballenut kivittaatitallit, ilioraavillit, inuusuttoq traktorinik ingerlatitsinissamut allagartaqarpat.
3. Qamutit motorillit nerukkaatissanut atortut nunami manissumi ingerlaarnermi.
4. Ivikkanut killuutit motorillit assakaasullit pisuinnartumillu ingerlatsisullit nunakkut manissukkut. Ivikkanut killuut tigummiviligaassaaq amussassamik (unittaat).
5. Ivikkanut killuutit motorillit. ingerlatsisup issimaffigisinnaasai aammalu nunami manissumi. Ivikkanut killuut taama ittoq killuutitaa kivinneqaruni ingerlasinnaajunnaarlugu aaqqitaassaaq. Aammattaaq ivikkanut killuutip motoria ingerlatsisup issimajunnaarnerani unissinnaassaaq inummillu issimasoqalerpat aatsaat aallartinneqarsinnaasuussalluni.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4 - Atortussiat atortullu, inuusuttunut 18-iliisimanngitsunut suliarititassaanngitsut allatulluunniit iliornikkut qanillisitassaanngitsut, tak. § 11.

1. Atortussiat atortullu:
 - a) Toqunartortallit.
 - b) Neriuisinnaasut.
 - c) Qaartuujasut.
 - d) Ikuallajasut.

Ilanngullugit atortussiat atortullu makkunatigut ulorianaatillit:

- a) Peqqissutsimut ataavartussamik ajoquseerujussuarsinnaasut.
 - b) Kræfteqalersitsisinnaasut.
 - c) Kingornussisaatitigut ajoqusiinnaasut kinguaanit kingornunneqarsinnaasunik.
 - d) Najuussorneqarnermikkut kræfteqalersitsisinnaasut.
 - e) Kinguaassiorsommaassitsimut ajoqusiinnaasut.
 - f) Naartunermi naartumut ajoqusiinnaasut.
2. Atortussiat atortullu, peqqissutsimut ajoqusiinnaallutillu minnerpaamik makkunatigut ulorianaatillit:
 - a) Kræfteqalersitsisinnaasutut sunniuteqarsinnaasut.
 - b) Najuussorneqarnermikkut sapigaqalersitsisinnaasut.
 - c) Sivisunerusumik sunnertisisimanerni imaannaanngitsunik nappaateqalersitsisinnaasut.
 - d) Kinguaassiorsinnaassutsimut ajoquseeratarsinnaasut.
 - e) Naartunermi naartumut ajoquseeratarsinnaasut.
 - f) Ataavartussamik peqqiilliortitsileratarsinnaasut.
 3. Atortussiat atortullu timip ilaani sunniuttumik atugarliortitsilersinnaasut ammimullu attuunner mikkut sapigaqalersitsisinnaasut.
 4. Nappaatit tunillannartut uumassusilinneersut, inunnut tunillannermikkut napparujussuartitsisin naasut aamma sulisuusunut imaannaanngitsumik ulorianaatillit, inuiaqatigiinnullu siuaruaassin naasut, imaluunniit suliat allat, suussusertik pissutsilluunniit sulinermi atugarisat pissutaallutik taamaattutigut sunnertiffiusinnaasut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

5 - Atortussianii atortunillu suliaqarfiusartut, inuusuttunit 15-ileereersimasunit atuartsuussaanermullu ilaangitsunit ingerlanneqarsinnaasut allattorsimaffiat.

1. Nunalerinermik, aallaaniarnermik piniarnermillu ingerlataqarnermi inuusuttut makkuninnga suliaqartinneqarsinnaapput:
 - a) Qalipaammik, qalipaalli epoxymaling pinnagu, imermik imerpallassaasikkamik ilaanneeriarluni qalipaaneq.
 - b) Maskiinanut, inuusuttut passussinnaasaannut atugaannullumi, orsersuineq.
2. Eqqiaanermut tunngassutilinni inuusuttut makkuninnga suliaqarsinnaapput tamatumani patsisissaatillugu sulinerminni paasisimannittunik nakkutilliisoqarlutillu ilitsersorneqartassasut:
 - a) Eqqiaatissianut uumassusilinnit pilerfeqartunik arrorsaatalinnik sulisup nammineq atugassaani imermik akoorineq, atoriaannangorlugu akuugaq eqqiaatissianik pineqartutut ittunik 1%-imit annertunerusunik akoqassanngippat.
 - b) Qillersaatissianik 15% angullugu ethanol-italinnik imaluunniit 5% angullugu propanol-italinnik ilaanneeriarluni atuineq.

6 - Suliat, isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu ulorianaatiniit allaanerusunik kinguneqarsinnaasut inuusuttunit 18-it inorlugit ukiulinnit ingerlanneqartussaangitsut

1. Inuusuttut sakkortuumik nipiliornernut imaluunniit sajukulaarnernut, peqqissusaannut ulorianartorsiortitsilersinnaasunut qajassuunneqassapput.
2. Inuusuttut sulisorineqassanngillat isumannaatsuunissaannut peqqinnissaannullu ulorianartorsiortitsisinnaasutut kissassusilinnik imaluunniit nillissusilinnik avatangiisilinni taamaattunilluunniit suliaqarnermi.
3. Inuusuttut sulisorineqassanngillat sulinerni qinngornernit inuummarliorfigilersinnaasaanni.
4. Inuusuttut sulisorineqassanngillat silaannaap naqitsineranik sakkortuumik suliaqarfiusuni aamma imaanut aqqartartutut suliaqarnermi.
5. Inuusuttut sulisorineqassanngillat suliffissuarni uumasunik toqoraanerni.
6. Inuusuttut sulisorineqassanngillat sukkassusissap maskiinanut isumannaatsuunissakkut peqqinnissakkullu ajoquserfiusinnaasumit aquunneqartutut sulinerni.
7. Inuusuttut sulisorineqassanngillat silaannaruttoorfiusinnaasunik suliaqarnermi, taamalu ilt-imik/oxygen-imik amigaaqarfiulersinnaasutut silaannartalinni.
8. Inuusuttut sulisorineqassanngillat uumasunik nujuartanik imaluunniit toqunartulinnik attaveqarfiginniffiusutut sulinerni.
9. Oqimaatsunik kivitassinanik immikkut sianigineqartassapput inuusuttup ukiui, suaassusia timikkullu inerissimassusia, kivitassat timimut tutsillugit kivinneqarnissaat, aammalu oqimaassutsip sapinngisamik 12 kg.-nit annertunerunnginnissaa. Taamatuttaaq pisuni ataasiakkaani sianiginiarneqartassaaq kivitassat 25 kg.-nit oqimaannerunnginnissaat. Oqimaatsut ungasiamut kivissimaneqassappata oqimaassusissatut taaneqartut ungasissutsimut naleqqussagaassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

10. Inuusuttut nukitik atorlugit kaamisaassappata imaluunniit amuaassappata, immikkut sianiginiarneqartassapput qassinik ukioqarnerat, suaassusiat timikkullu inerissimassusiat, qularnaarneqartassaarlu nukkiorfiusussap pineqartup isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu aarlerinaateqannginnissaa, aammalu nukersorfiusussanik sulinerup sukkavallaamik ingerlanneqannginnissaa.
11. Sulinerit, assassornikkut ataannartumik passutaqarfiusariaqartut, timikkut assigiaamik nukkiorfiusariaqartut, sivikitsuinnaatinniarneqartassapput, immikkullu pingaartinneqartassapput inuusuttut ukiui, suaassusiat timikkullu inerissimassusiat.
12. Suleriaatsit qaartoofiusinnaasortallit, imminut ajoqusernissaq pinaveersaarniarlugu teknikikkut illersuusiortoqarsimassanngippat, immikkullu pingaartinneqartassapput inuusuttut ukiui, suaassusiat timikkullu inerissimassusiat.
13. Suliat, tunisassiornermut atortunik gassinik silaannaasunik imerpalasunilluunniit passussinertallit, toqqortarinninnertallit imaluunniit atuinertallit. Taamaassanngilarli biilit ingerlatissaasiivnut, kiassarnermut imaluunniit qaammaqquteqarfinnut assigisaannulluunniit F-gassimik puukkanik atuinnermut tunngatillugu. Puukkat tamakku nammineq atugassatut atortulersuutiniippata akuerisani.
14. Qummoroortaasiorneq tamakkulerinerlu aamma suut assigiinngitsut, maskiinat il. il. qaartartortallit.

7 - Inuusuttut 13-ileereersimasut suliarisinnaasaasa allattorsimaffiat, tak. § 29

1. Nunalerinnermi, naatitsiveqarnermi, hiisternermit sungiusarfinni nerukkaanertalinni, saliiinnermi, uumasuutiniq minnerusunik kiisalu hiistinik, paarsinnermi, saliiinnermi, paarnanik inerititanillu nuniannermi, ikkussuinnermi, naatitanik qalluinnermi assigisaattullu suliaassani suliat oqinnerusut.
2. Niuertarfinni, nammineq tigooraalluni pisiniarfinni tamalaanillu pisiniarfinni tigooraanernik, immikkoortiterinnermik, kisitsinnermik, akinik nipititerinnermik kiisalu nioqqutiniq poortuutissanillu poortuinnermik suliat oqinnerusut.
3. Pisiniarfinni minnerusunik, soorlu kioskini, iffiorfinni naatitaarniarfinnilu sullissinnerit oqinnerusut.
4. Eqqiaanerit, torersaanerit nerriviliornerrillu oqinnerusut.
5. Assaannarnik ikkussuinnerit pisariinnerusut, taamaattoorli aqerlorternerit svejserinnerillu ilanngunnagit.
6. Qalipaanerit pisariinnerusut, tissaluttaatinilli atuneq ilanngunnagu.
7. Assaannarnik suliat pisariinnerusut, soorlu puussianut, allakkat puussaannut illerfiusanullu issoraanerit, tunisassianik inerlugit sulianik misissuineq qillersaanerlu aamma errortalerineq.
8. Aatsisartutut suliat pisariinnerusut, ilanngullugit suliffiup iluani oqitsutigut kiffalukaaneq, aamma aviisunik ussassaarusianillu assartuineq (agguaaneq) aamma aviisunik assigisaannillu tuniniaaneq.
9. Atuakkanik atorniartarfinni atuakkanik inissitsiterinnermik pisariinnerusunik suliaqarneq.
10. Koyvere-nik assigisaattullu tunillannartuiaatinik allanillu pisariinnerusumik suliaqartarneq. Atortussiat pineqartut ulorianaatilittut nalunaaqqutsigaassanngillat aamma arrorsaatinik pinngortitamit pilerfeqartunik akoqassanatik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

8 - Teknikikkut atortut piliorfiillu inuusuttunit 18-ileereersunit suleqataaffiusinnaasut, tak. § 29. Ilanngussaq taanna ilanngussaq 1-imut naleqqiullugu piumasaqaatinutsakkukillisaataavoq

1. Inatsisini allani inerteqqutaassanngippat inuusuttut aputikoorutininik snescooterinik aamma “sisamanik assakaasulinnik” ingerlatitsisinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ilitsersuutit

Imarisaa

Sullivinnik nalilersuinerit	396
Suliffeqarfiit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliaat pillugit isumaqatigiissut.....	408
Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffinni, taakkununga ilanngullugit illuliornermik sanaartornermillu suliffinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarneq	413
Isumannaallisaanermut ataatsimiitit	418
Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aamma isumannaallisaanermik sinniisut	428
Suliffiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaat	441
Psykisk førstehjælp	448

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinnik nalilersuinerit

At-ilitersuut GL.4.1 decemberi 2007

Sullivinnik nalilersuinerit suliarineqarneri nalilernerqarnerilu pillugit ilitsersuut

Sullivinnik nalilersuinerit (APV-t) pillugit malittarisassanik AT-ilitersuut paasissutissiivoq.

Sulinermi aqqusaarneqartartut tamarmik isumannaallisaanikkut peqqissutsikkullu tamakkiisumik isumannaatsumik pilersaarusiortugillu, aqqissuullugillu naammassineqartarnissaat sullivinni avatangiisit pillugit inatsit piumasaqaateqarpoq. Ilaatigut tamanna isumaqarpoq suliffimmi isumannaallisaanikkut peqqissutsikkullu pissutsit nalilernerqarnissaannik.

Sullivinnik nalilersuinerimik suliaqarnissamut piumasaqaat atuutilissaaq sulisitsisunut, isumannaallisaanermik peqqissutsimillu sulinerimik aqqissuussinissamut pisussaaffilinnut tamanut 1. januar 2008-miit.

Sulisitsisut sulisullit tamarmik sullivinnik nalilersuinerimik suliaqarnissaq pillugu piumasaqaataasumut 1. januar 2009-miit ilaatinneqalissapput.

Qallunaat Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, sulianik sammisaqarfinni avatangiisinut isumasioqatigiissitat, kiisalu suliffeqarfeqarfimmi kattuffiit APV-mik suliaqarnissamut atorneqartussanik atugassialiorsimapput. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nittartagaani qallunaatuumi APV-mi ilanngussassatut tulleriaakkat nassaarineqarsinnaapput.

1. Siunertaq annertussusaalu

Sullivinnik nalilersuinerimik suliaqarnissamut siunertarineqarpoq makku isumannaassallugit:

- Suliffeqarfimmi isumannaallisaanikkut peqqissutsikkullu suliarisat sullivinni avatangiisinik ajornartorsiutinik pingaarutilinnik tamanik ilaqartinneqarnissaat
- Suliffeqarfik ajornartorsiutinik aqqiiniarnerminik tulleriaarluakkamik ingerlattuakkamillu suliaqartassasoq.

Sullivimmi avatangiisini pissutsit, suliap suussusaata, kiisalu suliffeqarfiup angissusaata aqqissuunneqarsimanera apeqqutaatillugu qanoq sullivinnik nalilersuinerup annertussusaa ilaatigut aalajangerneqartarpoq.

Suliffeqarfiup atortagai teknikkikkut atortorissaarutit, akuutissat atortullu, kiisalu suliffimmi suleriaatsit suliamilu aqqusaartakkat APV-p annertussusaanut aamma aalajangiisuupput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisitsisut sulisunik atorfinitsitsisimasut tamarmik APV-mik allakkamik suliaqarnissaminut, kiisalu malittarisassat naapertorlugit naleqqussartarnissaanut pisussaataaapput. Piffissap aalajangersimasup iluani atorfinitsitsinerni imaluunniit laajaannarnik sulisitaqarnermi APV-liornissamut pisussaataaaffik aamma atuuttuuvoq.

Namminersortut sulisunik atorfinitsitsisimanngitsut, soorlu mesterit imaluunniit siunnersortit namminersortut APV-liornissaq pillugu piumasaqaammut ilaangillat.

Suliffeqarfiit, sulineq sulisitsisup ilaqaatani, illumi inoqutigiinnut ilaasunit taamaallaat ingerlanneqartoq APV-mik suliaqassanngillat.

2. Allakkatigut sullivimmik nalilersuineq, tassunga ilanngullugu qarasaasiami ilusiligaq

Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermut peqqissutsimullu pissutsinik allakkatigut sullivimmik nalilersuineramik suliaqartoqarnissaanik sulisitsisoq pisussaaffeqarpoq, suliffeqarfiup sullivimmi avatangiisinik suliaqarneranut sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutinik pingaarutilinnik tamanik ilanngunneqarnerinik isumannaarisumik. Sullivinnik nalilersuinerit qarasaasiami suliatut ilusilikkatut suliarineqarsinnaapput.

APV tassaavoq suliffeqarfiup nammineq atortorissaarutaa, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nassiunneqaranilu tassanga akuerineqartariaqanngitsaq, APV-li suliffeqarfimmiissaaq, aammalu suliffeqarfimmi pisortaasunit, sulisuusunit aamma Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit atugarineqarsinnaassalluni

3. Sullivinnik nalilersuineramik nakkutiginninneq

Suliffeqarfiup allakkatigut sullivimmik nalilersuineramik suliaqarsimaneranik, tigoriaannaaneranik aammalu suliffeqarfimmi sulisut APV-p pilersaarusiorderani suliaralugulu naammassineqarnerani peqataaqataasimanerannik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik nakkutilliisuvoq.

4. Suleqatigiinneq

APV-mik suliarinninnermi tamarmi isumannaallisaaniaqatigiit ilanngunneqarlutillu peqataaqataatinnissaannut sulisitsisoq isumaginninnissaminut pisussaataaavoq. Tassani pineqarput APV-mik pilersaarusiorderneq, aaqqissuussineq, naammassisaqarneq, malitseqartitsineq nalilersuinerlu.

APV-mik atsiuinikkut isumannaallisaaniaqatigiit peqataaqataasimanerat uppersaasernerqassaaq. Sullivinni isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsivigisassanngitsuni assingusumik sulisuusut nalilersuinerimi ilanngunneqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaaniaqatigiit peqatigalugit APV-mik suliaqarnissamut ataatsimoorussatut anguniakkat” najoqqutassallu” isumaqatigiissutigiginissaat qaqutiguunngitsoq siunertamut tulluartsuut. Tamakku apeqqutiniq tullinnguuttunut tunngasinnaasarput:

- APV-mut suna siunertarineqarpa?
- Aqqusaagassami – isumannaallisaaniaqatigiinni ilaasortat saniatigut – allanik inunnik pinngitsuugassaanngitsunik peqataatitaqarnissamut pisariaqartitsisoqarpa?
- Periutsit atortorissaarutillu suut atorineqassappat?
- Ajornartorsiutaasinnaasut qanoq kimillu nalunaarsorneqassappat, tulleriiarneqassappat aaqqinneqassappallu?
- Immikkoortortani ataasiakkaani suliaqarnerup attatiinnarnissaanik kina akisussaaffeqarpa?
- Ataatsimiinnerit, pikkorissarnerit, aallarniutitut seminareqartitsineq, ilinniartitaaneq assigisaallu pisariaqarpat?
- Avataanit ikiorserneqarnissamik, soorlu sullivinni avatangiisinut siunnersuisartumit pisariaqartitsisoqarpa?
- Misilittakkat qanoq katersorneqassappat, APV-llu naleqqussarneranut atatillugu qanoq atorineqassappat?

5. Ilisimasalimmit ikiorneqarneq

Sullivimmi nalilersuineramik suliaqarnissaminut sulisitsisoq pisariaqartitamik nammeneq ilisimasaqanngikkuni sulisitsisoq immikkut ilisimasalimmit tamatuminnga isumaginnissinnaasumik pissarsiussaaq. Tassaasinnaapput assersuutigalugit nalunaarsuinissamut periusissamik toqqaanissamut aamma aaqqiissutissatut siunnersuutiniq, imaluunniit aqqusaagassap aallarnernissaanut ikiorneqarnissat.

Suliffeqarfik avataanit ikiorneqaraluarluni sulisitsisup sumi makku akisussaaffigai:

- APV-mik suliaqartoqarnissaa
- Naammaginartuussanera
- Allaganngorlugu suliarineqarsimanissaa, tassunga ilanngullugu qarasaasiami suliatut iluseqartissinnaallugu
- Sulisutut atorfinitsitat suleqatigalugit naammassineqarnissaa
- Ingerlattuakkamik naleqqussarneqartarnissaa.
- Isumannaallisaaniaqatigiit nalilersuinerup ingerlarat tamaat malinnaatinneqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

6. Sullivimmi avatangiisinut inatsimmi malittarisassat

Suliffigisanut tamanut pingaarnerutillugu maleruagassatut sullivimmi avatangiisinut inatsisip malittarisassai atuuttuupput. Tamanna isumaqarpoq suliffigisaq sulisitsisup nammineq suliffiutigigaluarpagu (suliffissuurtut) imaluunniit avataani, suliffeqarfimmi allami, inuit najugarisaanni imaluunniit pisortaqarfiusuni malittarisassiat atuuttuussasut. Aammalu utaqqiisaagallartumik imaluunniit nikittartumik sulisoqarpat, aammalu sulineq illup iluani imaluunniit silami pigaluarpat malittarisassiat atuutissapput.

Suliffeqarfinni ataasiakkaani sullivimmi avatangiisini pissutsinik APV nalunaarsuissaaq – tassalu suliaqarfigisami. Sullivimmi avatangiisini suut tamaasa naliligassanngorneqarsinnaapput, suliffeqarfiilli tamavimmik tamatigut sunnguit tamaasa tikillugit misissorneqartarnissaannik isumaqanngilaq. Suliffeqarfimmi imaluunniit immikkoortortani arlalinni sulineq, tassunga ilanngullugit suliffimmi aqqusaartakkat imaluunniit suleriaatsit assigiissutut iluseqartuuppata suliffeqarfimmut nalinginnarmik imaluunniit immikkoortortanut arlalikkaarisumik pissutsit APV-mi nalunaarsorneqarsinnaapput.

Pineqartuni allani suliaqarfiusunut ataasiakkaanut imaluunniit teknikkikkut atortorissaarutitut ataasiakkaanut suliffimmi atorneqartunut tunngasunut sullivimmi avatangiisinut pissutsit nalunaarsortariaqarsinnaasarput.

7. Periuseq

Suliffeqarfik APV-mik naammassinninniarnermut periutsumik nammineq toqqagaqarsinnaavoq. Toqqagaqarsinnaanerup suliffeqarfiup aqqissuunneranut, kulturerisaanut aammalu suleqatigiinnermi ileqquliussimasanut naleqquttumik periutsumik nassarinninniarneq periarfissippaa. Assersuutigalugu suliffeqarfik sullivinni avatangiisinik siunnersuisartumit, Qallunaat Nunaanni sulianik sammisaqarfinni sullivinni avatangiisinik isumasioqatigiinnit (brancharbejdsmiljørådimit) (BAR-imit) imaluunniit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit periusissatut isumassarsiorsinnaavoq.

Suliffeqarfiup periutsumik sorlermik toqqaanera apeqqutaatillugu APV-p annertussusaa assigiinngiaassaaq. Apeqqutitut akissutinik immersuiffik imaluunniit sulisorisanik apeqqarissaarineq suliffeqarfimmut ataatsimut tulluartsuunnaavoq, suliffeqarfimmi allami immikkoortortani ataasiakkaani isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sullivimmi avatangiisini pissutsinik nalunaarsuisilluarsinnaallugit. Suliffeqarfiulli periuseq toqqagaa suliffeqarfimmi sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit pingaarnerpaat suunerinik ilisarinnissutitut atorsinnaasariaqarpoq.

Suliffeqarfiup APV-mi sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit pingaarnerpaat isummerfigissavai.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup sulianik sammisaqarfinnik tamanik kattullutik matussusiisunik sulianik sammisaqarfinnut tunngatitatut sullivimmi avatangiisinut ilitersuutit qallunaatut oqaasertallit 36-t kalaallisullu oqaasertallit marluk suliarisimavai. Sullivimmi avatangiisinut ilitersuutitut siunertarineqarpoq sulianik sammisaqarfinni assigiinngitsuni sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutitut pingaarnarpaatut Sullivimmi Nakkutilliisoqarfiup sumiittarnerannik suliffeqarfinnut paasissutissiinissaq. Aammattaaq sullivimmi avatangiisinut ilitersuutit sulinermi aqqusaartakkat pingaarnarpaat aammalu malittarisassat pillugit paasissutissiivoq, sullivimmilu avatangiisini ajornartorsiutit nalinginnaanerpaat qanoq aaqqiivigineqarsinnaaneritut siunnersuuteqarlutik.

Tamatuma saniatigut sullivimmi avatangiisinut ilitersuutit ingerlatitseqqiilluni Sullivimmi Nakkutilliisoqarfiup ingammik suliffeqarfinnut mikinerusunut saaffiginnittunik APV-liorluni aqqusaakkami nalunaarsuinermit atugassatut misissuinermit tulleriaraluni ilanngussassanut nalunaarsuiffiit qallunaatut oqaasertallit 60-it suliarisimavai.

Suliffeqarfinni ataasiakkaani ajornartorsiutit pingaarutillit APV-mut ilanngunneqartassapput, tamannalu pissaaq sullivimmi avatangiisinut ilitersuummi suliffeqarfinnut tunngasumi allassimagaluarpat imaluunniit allassimanngikkaluarpat.

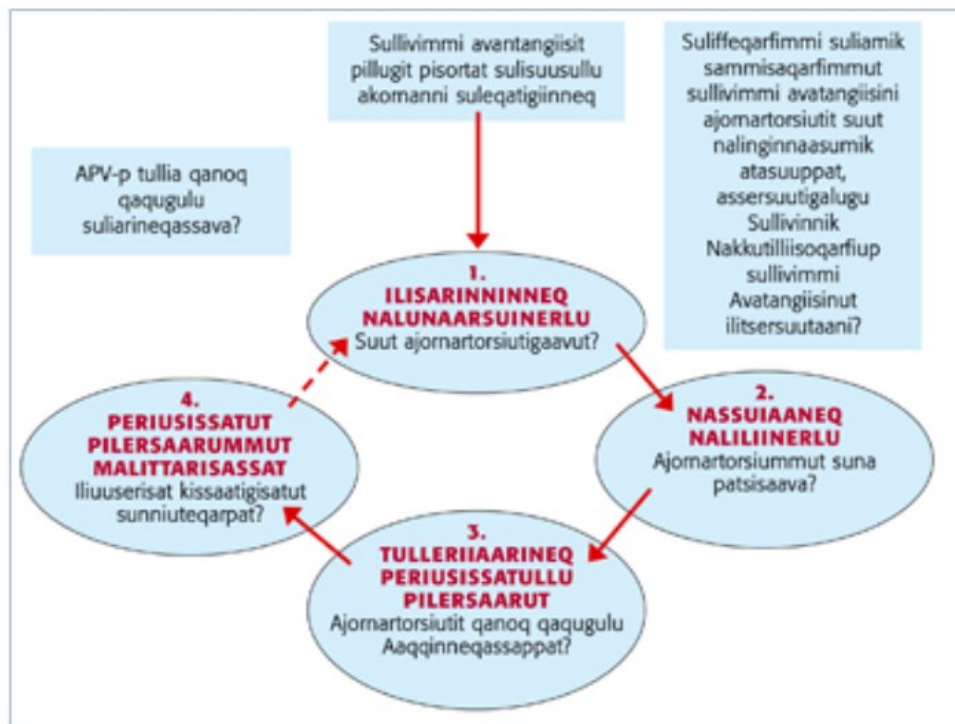
Suliffeqarfiit ilaasa sullivimmi avatangiisinut ilitersuut namminneq suliamik sammisaqarfinminnut atasoq suliamik sammisaqarfinnut allanut sullivimmi avatangiisinut ilitersuutit ilalersorsinnaavaat. Tamanna assersuutigalugu allaffeqarfinni aamma eqqiluisaarinermit suliaqarnerit nalunaarsorneqassatillugit pingaaruteqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

8. Imarisai

Sullivimmi nalilersuinerup makkuninnga sisamanik imaqartinnissaa suliffeqarfiup – periuseq sorlerluunniit toqqaralaruniuk – isumannaassavaa:

1. Suliffeqarfiup sullivimmi avatangiisini pissutsinik ilisarinninneq nalunaarsuinerlu
2. Suliffeqarfimmi sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutaasut nassuiarlugillu nalilerneru
3. Suliffeqarfimmi sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit aaqqiiviginissaannut tulleriaaralunilu periusissatut pilersaarummik inissitsiterineq
4. Periusissatut pilersaarutip malitseqartinnissaanut malittarisassat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

8.1. Ilisarinninneq nalunaarsuinerlu

APV-liorluni aqqusaagassami ilanngutassaq siulleq tassaavoq suliffeqarfiup sullivimmi avatangiisini pissutsiminik ilisarinnillunilu nalunaarsuinissaa. Tamanna arlalitsigut assigiinngitsunillu atortorissaaruteqarluni pisinnaavoq.

Suliffeqarfiup ilisarinninnissamut makkuninnga paasissutissanik atugaqartoqarsinnaavoq:

- Sulisorisanit apeqqarissaarnerit
- Apeqqutinut akisassanut immersuiffiit
- Tullerijaaarluni ilanngussassanik nalunaarsuiffiit
- Isumannaallisaanermut ataatsimiititat ataatsimiinnerisa imaqarnerisiorneri
- Teknikkikkut uuttortaanerit
- Ajutoortoqarneranik naatsorsueqqissaarutit/nalunaaruti.

Nalunaarsuineq sullivimmi avatangiisini pissutsinik tamakkiisumik nalunaarsuinertut isigineqarsinnaavoq. Anguniagaasoq tassaavoq pissutsit suussusiinik, qanoq annertutiginerinik aarleqqutaasinnaasunillu tamanik takunnissinnaassuseq.

Sullivimmi avatangiisini sunniivigineqarnerit aarleqqutaasinnaasullu nalinginnaasut makkuupput:

- **Timitarisani pissutsit:** Soorlu suliffigalugu ini, avatangiisit, nipiliornerit, illup iluani sinaannarisaaq (klima), sajukulaarnerit qaammaqqusersuinerillu.
- **Ergonomiimut tunngasutigut pissutsit:** Soorlu oqimaatsunik suliaqarnerit, suliat assigiaaginnarlutik uteqattaarneqartut aamma sulinermit timip inissisimatinneri.
- **Tarnip tungaatigut pissutsit:** Soorlu piffissaaq suliffigisaaq, piffissaalatsineq, assigiinngiaassuseq, sunneeqaataasinnaaneq, nakuuserneq aamma kisimiilluni sulineq.
- **Akuutissanut tunngasutigut pissutsit:** Soorlu akuutissanik atortussianillu suliaqarneq.
- **Pissutsit biologiimut tunngasut:** Soorlu bakterissat, virusi aamma pupittornerit.
- **Ajutoorsinnaassuseq:** Soorlu maskiinanit sulinermit atugarisanit, sakkunik assassuutit, angallannermit, passussinnermit, ikuallattoornermit qaartoornernillu.

Suliffeqarfimmi sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutinik nalunaarsuisoqanngippat tamanna APV-mi takuneqarsinnaassaaq. Allakkatigut makku saqqummiussimaneqassapput:

- Suliffeqarfiup sullivimmi avatangiisini pissutsit nalunaarsorsimagai
- Isumannaallisaaniaqatigiit peqataasunngorlugit ilanngunneqarsimanerat
- Sullivimmi avatangiisini ajornartorsiuteqannginnerata paasineqarsimanera.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

8.2. Nassuiaaneq naliliinerlu

APV-liorluni aqqusaagassani ilanngutassat aappaat siullermi sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutaasutut paasineqartut nassuiarnerinut nalilernerinullu tunngasuuvuq. Ajornartorsiutit suussusaat, ilungersornassusaat annertussusaallu erseqqinnerusumik nassuiarneqassapput. Ajornartorsiutitut patsisaasut siunertamullu tulluarnerpaatut aaqqiissutaasussat aamma nassuiarneqassapput.

Aaqqiissutissat nassuiarnerini makku sianigineqartariaqarput:

- Ajornartorsiutaasut tunngavigisaanut aaqqiissutissat iliuuserisassallu saassimatinnissaat
- Ajornartorsiutit tamavimmi peerneqarsinnaanera isumaliutigineqassasoq
- Ulorianartuusut ulorianangitsumit imaluunniit uloriananginnerusumit taarserneqarnissaa Sulisuusut ilitserneqarnissaat.

Assersuutigalugu suliffeqarfimmi tunisassiornermi akuutissamik peqqissutsimut aarlerinartumik atuisoqarpat suliffeqarfiup tunisassiorneq allanngortinneqarsinnaanersoq isumaliutigissavaa. Tunisassiorneq allanngortinneqarsinnaanngippat akuutissaq peqqissutsimut aarleqqutaasoq akuutissamit uloriananginnerusumik taarserneqarsinnaanersoq (taartaassut) misissorneqassaaq. Tunisassiornermut annertuunik kinguneqartitsinngitsumik akuutissaq taarserneqarsinnaanngippat akuutissamit aalannguuttut pinngorfigisaanut sapinngisamik qanittukkut silaannarissaanikkut piiarneqassapput. Tamanna pisinnaanngippat sulisuusut akuutissap isumannaatsumik atugarineranik ilitserneqassapput, tassunga ilanngullugit innunut illersuutit sorliit atorneqassanerinut, kiisalu innunut illersuutit atugarineranik ilitseruutit.

Sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit erniinnaartumik aaqqiivigineqarpata tamanna APV-mi allanneqassaaq.

8.3. Tulleriiaarineq periusissatullu pilersaarut

APV-liorluni aqqusaagassani ilanngutassat pingajuat tassaavoq suliffeqarfiup erniinnaartumik ajornartorsiutitut aaqqiivigineqarsinnaanngitsunut periusissatut pilersaarusiornissaa. Pilersaarummi makkuninnga naliliinerit ilannguttariaqarput:

- Ajornartorsiutaasut sulisuusunut qanoq annertutigisumik sunniuteqarsinnaaneri
- Sunniutaasut pilersinnissaanut qanoq annertutigisumik aarleqquteqartoqarnera
- Aaqqiissutaasussaq qanoq pissarsiariuminartiginera.

Periusissatut pilersaarut sammisaasussamut aammalu piffissamut atugariniakkamut pilersaarutaavoq. Sullivimmi avatangiisimi ajornartorsiutaasunik tamanik ataatsikkut aaqqiisoqarsinnaanera qaqutigooortuummat pisariaqartuuvuq. Ajornartorsiutit paasineqartut qanoq tulleriiaarneqarlutillu aaqqiivigineqarnissaat pilersaarummi takuneqarsinnaassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Periusissatut pilersaarutip sukumiisumik suliarilluarneqarnissaa qaqutiguunngitsoq pisariaqartartuusarpoq, sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit tamaasa ataatsikkut nukissarpassuarnik pisariaqartitsisuusarmata – aningaasartuutitigut suliaqarnikkullu. Taamaattumik pisortaasut aamma isumannaallisaaniaqatigiit ataatsimoorullugu periusissatut pilersaarut tulleriiaarinerlu oqaluuserisariaqarpaat. Oqaluuserinninneq anguniakkanik pivusorpalaartunik piffissalersuinermillu pilersaarutit inerneqartinneqassaaq.

Periusissatut pilersaarut makkuninnga imaqartariaqarpoq:

- Ajornartorsiutaasut naatsumik nassuiarneri
- Aaqqissutissat toqqakkat naatsumik nassuiarneri
- Aaqqissutissaa qaqugukkut naammassineqassaneri pillugit paasissutissat
- Aaqqissutissamik naammassinninnissamut akisussaaitap aqqa.

Sulisuusut isumannaassusaannut imaluunniit peqqissusaannut sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit tassanngaannartumik aarleqquteqaammik imaqarnerinik APV-liornermi aqquasaagassat takutitsippata suliffeqarfik ajornartorsiutaasumik piigaqartunik imaluunniit naammaginartumik inissisimalersitsilluni annikillisaasumik suliffeqarfik erninnaartumik iliuuseqaatinik suliaqassaaq. Ajornartorsiutit aamma periusissatut pilersaarummi ilaasariaqarput, taamaalilluni aaqqiissutit atavarnerusunik suliaqartoqarsinnaaniassammat.

8.4. Periusissatut pilersaarummut malittarisassat

Periusissatut pilersaarummut qanoq malitseqartitsiniarnermut malittarisassiorneq ilanngutassat sisamaraat. Pilersaarutip piviusunngortillugu ingerlassaqarnissaanut kina akisussaasuunersoq nalunaarneqassaaq. Aamma allannguutit kissaatigisatut sunniuteqarsimaneri pillugit qaqugukkut qanorlu naliliisoqarnissaa aalajangersaavigineqassaaq. Kiisalu APV-p naleqqussarneqarnissaanik pisariaqartitsineq nalilernerneqassaaq.

Inuit APV-mik suliaqarnissamut akisussaasuusut suliap ingerlanera pillugu suliffeqarfik paasissutissiivigiuartariaqarpaat. Assersuutigalugu ajornartorsiutit suut aaqqinneqarsimanerinek suullu tullinnguullugit aaqqiiviginiarnerinik paasissutissiisinaapput. Sullivimmi avatangiisini suliniutit takuneqarsinnaasunngortinnissat pingaartuupput, taamaalilluni ajornartorsiutit nalunaarsukkat aaqqiiviginiarneqarnerinik nakkutigisaqarneq attatiinnarneqarsinnaammat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

9. Sulivimmik nalilersuinerup iluarsaateqqinnera

APV iluarsaateqqinneqassaaq sullivimmi avatangiisinut pingaarutilinnik sulinermi imaluunniit suleriaatsini sulinermilu aqqusaartakkani allannguuteqartoqarpat. Tamanna aamma pissaaq tunisassiorneq imaluunniit sulineq allanngortinneqarpata.

Iluarsaasseqqinneq pisariaqarsinnaalersarpoq nutaanik ilisimalikkat imaluunniit misilittakkat nutaat takkukkaangata. Assersuutigalugu sulinermi ajutoortoqarnerup misissoqqissaarnerata APV-p iluarsaateqqinnissaanik, aammalu ajornartorsiutinik aaqqiissuteqarniarnermi tulleriarineq aqqinneqartariaqarneranik unnersuussisinnaavoq.

Ataavartumik iluarsaasseqqinnerit suliffeqarfimmut ajornartorsiutit annertussusaannik patsisaannillu, kiisalu aaqqiissutissatut siunnersuutit naleqquttuusimanerini annertunerusumik ilisimannitsitsilersuuvoq. Taamatut iliuuseqarnikkut suliffeqarfiup sullivimmi avatangiisinik suliniutaanik APV ataqatigiimmik aaqqiissuussisuuvoq, taamaalillunilu sulinermi ajoqusernissanik pinaveersaartitsinissamut pitsaannerusunik tunngavissiisuulluni.

Ukiut pingasukkaarlugit suliffeqarfiup APV tamakkiisoq iluarsaateqqittassavaa. Tamanna aamma pissaaq piffissami akunniliuttumi aaqqiissuteqarsimagaluarpat. Taamaattorli piffissami akunniliuttumi immikkoortortat aaqqiivigineqarsimasut iluarsaateqqinneri ukiunut pingasunut kinguartinneqarsinnaapput sullivimmi avatangiisinut pingaarutilinnik allannguutinik takkuttoqaqqinngippat.

Suliffeqarfimmut iluarsaasseqqinnermi aqqusaagassat imatut isikkoqarsinnaapput:

Suliffeqarfik A

Suliffeqarfik januaarip qaammataani suliffimmut tamarmut – tassa suliffiusunut atuuffinnullu tamanut – APV-mik suliaqarpoq. Assersuutigalugu suleriaatsini imaluunniit suliami aqqusaartakkani sullivimmi avatangiisinut pingaarutilinni ukiut pingasut ingerlanerisa iluini allannguuteqartoqarsimanngilaq. Taamaattumik kingusinnerpaamik ukiut pingasut kingornatigut APV-mi ilanngutassat tallimat tamaasa suliffeqarfiup iluarsaateqqissavai.

Suliffeqarfik B

Suliffeqarfik januaarip qaammataani suliffimmut tamarmut – tassa suliffiusunut atuuffinnullu tamanut – APV-mik suliaqarpoq. Qarasaasiakkat paasissutissanut teknologiip nutaap eqqunneqarnera pissutigalugu ukiumi kingusinnerusukkut suliffeqarfiup allaffeqarfittaata APV iluarsaateqqippaa. Sullivimmi avatangiisinut pingaarutilinnik piffissap ingerlanerani allannguutinik pisoqanngippat APV-p ilaa taanna aatsaat ukiut pingasut qaangiuppata iluarsaateqqissaaq. Taamaattorli suliffeqarfiup suliffiusunut atuuffinnullu assigiinngitsunut arlalinnik APV-nik peqalinnginnissaa tulluartuusaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfik C

Suliffeqarfik januaarip qaammataani suliffimmut tamarmut – tassa suliffiusunut atuuffinnullu tamanut – APV-mik suliaqarpoq. Ukiut pingasut ingerlanerisa iluini sullivimmi avatangiisini pissutsini allannguuteqartoqarsimanngilaq. Taamaattorli suliffeqarfik APV-liamini siullermi tarnikkut atukkani sullivimmi avatangiisini pissutsinik ilanngussaqaarsimannginnera isumannaallisaaniaqatigiit paasisimavaat. Taamaattumik ukiut marluk kingorna maajip qaammataani tarnikkut atukkani sullivimmi avatangiisinik pissutsit isumannaallisaaniaqatigiit nalunaarsorpaat. Misissuinerup inernerisai suliffeqarfiup APV-ata ilagivai. Tarnikkut atukkani sullivimmi avatangiisinik nalunaarsuinerup kingornatigut januaarip qaammataani sulliviup suleriaatsit aammalu suliami aqqusaartakkat sinnerinut APV-liaq suliffeqarfiup iluarsaateqqittariaqarpaa, pissutigalugu APV-mut tamakkiisumut immikkoortortaq ataasiinnaq naleqqussarneqarlunilu ilanngunneqarsimammat.

APV-p iluarsaassimasap piffissami annertunerpaamik ukiunik pingasunik sivilissusillup ingerlanerani iluarsaanneqarsimanngitsunut sullivimmi avatangiisinut pissutsinut aqqusaagassani ilanngussassanik tallimanik tamanik nutaamik misissugaqarnermik ilaqassaaq.

10. Nikittarluni suliffiit suliffiugallartullu

Nikittarfiusartumik suliffeqarfinnut ataasiakkaanut tamanut tamakkiisumik APV-liortarnissaq pisariaqartinneqarajunngilaq. Nikittarluni suliffinni suliffiugallartunilu suliat qaqutiguunngitsoq sulinermi atuuffinnik nalinginnaasunik APV-p aallaavigisinnaasaanik imaqartarput. Tamatuma kingornatigut APV sulinermi atuuffimmut pineqartumut naleqqiullugu ingerlattuakkatut aqqusaagarisatut iluarsaanneqartassaaq.

Suliffeqarfimmut avatimini suliamik ingerlatsisuusumut – soorlu angerlarsimaffimmi ikiortitut imaluunniit ruujorilerisutut sulinernut – APV-mi ilanngutassaq siulleq tassaavoq sulinermi atuuffinnut aqqusaartakkanullu ilisimariikkanut naleqqiullugit sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit suussusersinissaat. Tamatuma kingornatigut APV-mi aqqusaagassat sinneri ingerlanneqassapput – naliliineq, napparsimanermik pissuteqartumit suliarunnginnerit ilanngunneri, tulleriiaarineq aamma periusissatut pilersaarutip inissitsiternera. Tullerisaa tassaavoq suliffigisani pineqartuni, suliamik suliaqarfigisani pissutsinik naliliinermut APV-p sanilliullugu assersuunnissaa.

Suliffigisani pineqartuni assigiinngitsunik sullivimmi avatangiisini ajornartorsiuteqartoqarpat suliffeqarfiup aalajangiussai malittarisassat najoqqutaralugit APV-mut ilanngunneqassapput.

Sulisunut tamanut APV-p tigorianaannatinnissaa suliffeqarfiup isumannaassavaa, assersuutigalugu inini, sulisut iserfigikulasannut ilinneratigut.

11. Illuliornermik sanaartornermillu suliaqarfit

Illuliornermik sanaartornermillu suliaqarfinni suliffeqarfinnut amerlanerpaanut suliffeqarfiup sanaartorfinni suliarisaasa aammalu sullissinermik suliaassat assigiinngitsut iluini suliaasa APV-mut ilanngunneqarnissaat pisariaqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfimmi suliarisamut APV-p ilaa tunngasoq suliffeqarfimmi sulisitsisup suliarisaanik isumannaallisaanermut peqqissutsimullu pilersaarutaasumut paarlaanneqassanngilaq.

Suliffeqarfiup suliassatut isumagisassai nalinginnaanerpaat APV-p aallaavigisinnaavai, soorlu betonngimik sanaartukkat ivertiterneri, qarmaaneq, avataanit kissassarnermit ruujorinik ikkussuineq, qalialiorneq aamma qilaap ussissarneri. Suliffeqarfinni ataasiakkaani pissutsit immikkut ittut atuussinnaapput, soorlu sanaartukkat ilusaat atugaareersut, akuutissat atortussiallu imaluunniit suliap immikkut ittumik suliarineqarnissaa. Pissutsit immikkut ittut assersuutigalugu sulisussarsiuussinermi najoqqutassiani imaluunniit sulisitsisusup pilersaarutaani takuneqarsinnaapput.

Immikkut ittunik pissutsit atuuppata suliffeqarfiup APV-liaa iluarsaanneqassaaq. APV-p pissutsinut immikkut ittunut qanoq iluarsaanniarneqarneranut suliffeqarfimmi malittarisassat isumaqatigiissutigineqassapput.

Suliffeqarfiup APV-liaa sulisunit tigoriaannaassaaq. Suliffeqarfiup angerlarsimaffigisaanut sulisuusut akuttunngitsumik takkuttarpata APV-p tassani tigoriaannaanissaa naammappoq. Suliffeqarfiup angerlarsimaffigisaanut sulisuut akuttunngitsumik takkuttanngippata APV suliffigisami arlaanni, soorlu sulisuusut illuaraanni tigoriaannaassaaq. Suliffigisami sulinermit suliffeqarfik immikkut ittumik APV-liornissamik aalajangiussaqaarsimappat APV-liap taakkutsitartaa suliffeqarfimmi tigoriaannaanissaa naammappoq.

Tamanna ilutigalugu APV sanaartornermi siulersuisuusunut nassiunneqartariaqarpoq, tassalu sulisitsisusutup isumannaallisaanermut peqqissutsimut pilersaarutaanik ingerlattuakkamik iluarsaassinermut pingaaruteqarsinnaanera ilutigalugu.

Jens Jensen

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfiit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliaat pillugit isumaqatigiissutit

At-ilitsersuut GL.6.5 november 2006

At-ilitsersuutip suliffeqarfiit isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliaat pillugit malittarisassanik saneqqutsinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarsinnaanermik periarfissat pillugit paasissutissiivoq.

1. Isumaqatigiissuteqarnermik iluseq

Suliffeqarfiup isumannaallisaaniaqatigiivisa ilagaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitaq aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititaq. Suliffeqarfinni mikisuni isumannaallisaaniaqatigiit taamaallaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitaasinnaavoq ataasiinnaq, suliffeqarfinili angisuuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitat arlaliusinnaapput arlalinnik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqartunik aammalu qullersaatitatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaqartumik (1).

Isumaqatigiissusiornikkut saneqqunneqarsinnaasut tassaapput isumannaallisaanermut suleqatigiissitap (2) aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititat (3) ilusilersornerinut malittarisassiat, kiisalu suliffiugallartuni nikittaattunilu suliffiusuni isumannaallisaanermik suliat aaqquissuussaananerit, tassunga ilanngullugit illuliornermik sanaartornermillu suliat (4) pillugit malittarisassat. Suliffeqarfinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqartunik nukittorsarneqarlunilu sunniuteqarlunermi siunertarineqartussaavoq.

Malittarisassat saneqqunneqassappata inissisimaffinni marlunni isumaqatigiissuteqartoqassaaq:

- ulisut kattuffiisa inissisimaffigisaanni isumaqatigiissut.
- Suliffeqarfiup inissisimaffigisaanni isumaqatigiissut.

Atuuttunngortussatut isumaqatigiissutit qanoq isumaqatigiissutiginnissat illuatungeriit namminneq aalajangiissavaat. Najugaqarfinni isumaqatigiissuteqarnermik malittarisassat pioreersut suliffeqarfinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnera pillugit najugarisani isumaqatigiissutinut aallaaviusinnaapput.

Sulisut kattuffiisa aammalu suliffeqarfiup isumaqatigiissutigisaannik nassuiaanerit aammalu unioqqutitsinerit pillugit apeqqutit immikkoortumut sammisamut inatsisiliani malittarisassat nalinginnaasut najoqqutaralugit aalajangiiffineqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2. Sulisut kattuffiisigut isumaqatigiissutit

Sulisut kattuffiisigut inissisimatitanik isumaqatigiissutit akissarsiallit kattuffiisa aamma sulisitsisut kattuffiisa akornanni isumaqatigiissutigineqartarput. Sulisut kattuffiisigut isumaqatigiissutit suliffigisap inissisimaffiani suut isumaqatigiissutigineqarsinnaaneritut killissarititanik aalajangersaasuupput. Taamaattumik isumaqatigiittoqarunnaarnerani aamma sulisut kattuffiisa suliumajunnaartoqarsimanerit aaqqiiviginiartussaavaat.

Sulisut kattuffiisigut isumaqatigiissutit sulisitsisunit kattuffimmi ilaasortaangitsunit isumaqatigiissutaasinnaapput. Paarlattuanik akissarsiallit tungaannit akissarsiallit kattuffigisaata isumaqatigiissusiortuunissaa tunngavigisaavoq. Taamaalillutik suliffeqarfimmi sulisuusut kisimik imaluunniit kattullutik taamatut ittunik isumaqatigiissusiorsinnaangillat.

Sulisumik kattuffimmut ilaasortaanginneri pissutigalugit suliffeqarfiit isumaqatigiissuteqarnermik malittarisassanik atuinissaminnut periarfissaqanngitsut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut immikkut akuersissuteqarniarsinnaapput. Immikkut akuersissuteqarnermik qinnuteqaatinik suliarinninnermini Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup ilaatigut pingaartuutissavai suliffeqarfiup sulisitsisup sulisullu akornanni isumaqatigiittoqarneranik uppersaateqarsinnaanera, aammalu suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaanik nukittorsaanissamut sunniuteqarluarnerulersinnissaanullu periusissanik sammisaqartitsinermillu atorniakkanik suliffeqarfiup sukumiisumik nassuiaasinnaanera.

3. Suliffeqarfimmit isumaqatigiissutit

Suliffeqarfinni sulisut kattuffiinit isumaqatigiissuteqarfiusuni suliffeqarfimmit isumaqatigiissutit sulisitsisup sulisullu – taakkununga ilanngullugit sulinermik siulersuisuusinnaasut – akornanni isumaqatigiissutigineqartarput. Suliffeqarfimmit isumaqatigiissut sulisut kattuffiinit isumaqatigiissutaasup killissarisaata iluani inissisimassaaq.

Suliffeqarfiit suliffeqarfimmit isumaqatigiissuteqarnissamik kissaatigisaqartut sullivimmi isumannaallisaaniaqatigiit pioreersut ilisimaligaat iluaqutiginiarlugit tusarniaaviginissaat pissusissamisoorlunilu naleqquttuuvuq.

Suliffeqarfiup isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliai pillugit isumaqatigiissutit suliffeqarfiup iluserisaanut naapertuutissapput, taassumalu isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaanik nukittorsaallunilu sunniuteqarluartitsinerulernermut peqataaqataassalluni.

Suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaat pillugit nalunaarut najoqqutaralugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitap ataatsimiititalu suliassatut isumagisassaasut aqqissuussaasumi nutaami aamma isumagineqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4. Suliffeqarfimmit isumaqatigiissutit pillugit nalinginnaasumik malittarisassat

Suliffeqarfinni 20-nit amerlanerusuniilluunniit sulisulinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnerup pilersaarusiornera ataqatigiissinneralu isumannaallisaanermut ataatsimiititamut assingusumi suleqatigiittoqarfimmi, sulisitsisup sinniisaa, sulinermik siulersuisut sulisuusullu peqataaffigisaanni pissaaq.

Suliffeqarfimmit isumaqatigiissutip suliffeqarfik tamaat ilaannaaluunniit attuumassuteqarfigisinnaavai – sulisut kattuffiisigut isumaqatigiissummi pineqartumi qanoq isumaqatigiittoqarsimanersoq apeqqutaalluni. Assersuutigalugu suliffeqarfiup ilaa tassaasinnaavoq tunisassiorfik imaluunniit suliaqarfiusut ilaat. Suliffeqarfik tamarmi pineqanngikkaangat isumaqatigiissut sulisitsisup sulisullu akornanni isumaqatigiissutaasumut attuumassuteqartuusunut tunngatinneqaannartussaavoq. Suliffeqarfiup sinneranut isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliaqarfiusoq nalunaarusiami malittarisassanut naapertuuttumik aaqqissuunneqassaaq.

Isumaqatigiissutaasumi allanngortinneqarsinnaasoq tassaavoq suliffeqarfinni ataasiakkaani isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu suliaqarnerup aaqqissuussaasimanerata ilusilersugaanera. Taamaalllutik illuatungeriit isumannaallisaanermik suleqatigiissitap aamma/imalt. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap nalinginnaasumik ilusilersugaanera allanngortissinnaavaat, isumannaallisaanikkulli peqqinnissakkullu suliaqarnerup imarisaanik imaluunniit assersuutigalugu taasinnittarnermik malittarisassanik allanngortitsisoqarsinnaanngilaq. Assersuutigalugu isumannaallisaanermik aammalu sulisut sinniisaattut suliaqarnerit inummit ataasiinnaasumik isumagineqarnissaat isumaqatigiissutigineqarsinnaapput. Taamaattorli marlunnik immikkoortinneqartunik taasisitsisoqarnissaq, sulisullu tamarmik sulisitsisuunngitsut/suliffimmi pisortaanngitsut imaluunniit sulinermik siulersuisuunngitsut tamarmik taasisinnaatitaanermik isumannaarsivigineqarnissaat qinigaasinnaassuseqarnissaallu piumasaqaataapput.

Suliffeqarfimmit isumaqatigiissummi nalunaarummi aalajangersaavigineqartunik suliassanik, atuuffinnik, pisussaataaffinnik pisinnaatitaaffinnillu sanioqqutsisoqarsinnaanngilaq.

Suliffeqarfimmit isumaqatigiissut allaganngorsimatitaassaaq. Suliffeqarfimmiissaaq sulisullu pissarsiarisinnaassavaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfimmit isumaqatigiissut minnerpaamik makkuninnga imaqaassaaq:

- Siunissami suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu tigussaasumik suliaqarnerup nukittorsarlugulu pitsanngorsaaviginissaanut iliuusissanik sammisaqartitsissutillu atorineqartussat nassuiarneri.
- Suliffeqarfimmi suliffeqarfimmit isumaqatigiissutaasup piviusunngortinneqarnissaanut malittaritinnissaanullu ingerlatseriaasissap nalunaarnera.
- Suliassat atuuffiusullu qanoq isumagineqarnissaasa nalunaarneri, tassunga ilanngullugit sulineramik siulersuisut sulisuusullu sinnerisa suliassarisaat. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitap isumannaallisaanermullu ataatsimiititap suliassaasa qanoq isumagineqarnissaat nassuiarneqassapput, taamaalilluni sulinermi avatangiisini suliaqarneq inissisimaffinni marlunni tamatigut isumagineqartuassammat.
- Aaqqissuussinnermut isumaqatigiissutaasumut takussutissiiffimmik imalimmik Suliffeqarfiup aaqqissuussaananut pilersaarut.
- Suliffeqarfimmit isumaqatigiissup qanoq allanngortillugulu atorunnaarsinneqarsinnaanerata nalunaarnera.

Suliffeqarfimmit isumaqatigiissut atorunnaarsinneqarpat suliffeqarfiup isumannaallisaanermut peqqinnissamullu suliap aaqqissuunneqarnera pillugu suliffeqarfimmi avatangiisinut inatsisit malittarisassaanik malinnileqqinnissaanik isumaqarpoq.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik isumaqatigiissut pillugu nalunaaruteqarfigineqassanngilaq.

5. Suleqatigiinnermik ingerlatsivik

Suleqatigiinnermik ataatsimiititap, sulisitsisut, sulisuusut aamma isumannaallisaaniaqatigiit akornanni suleqatigiinneq nukittorsarniarlugu isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq suleqatigiinnermik ingerlatsivimmit isumagineqarsinnaavoq. Tamanna pillugu isumaqatigiissuteqartoqassaaq, isumaqatigiissutillu qulaani pineqartutut piumasaqaatit piviusunngortissavai.

Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnerup nukittorsarneqarlunilu sunniuteqarluarnerulernissaa piumasaqaataavoq. Aammattaaq suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnermik inuit isumaginnittussatut toqqarneqartut suleqatigiinnermik ingerlatsivimmi sinniseqarnissaat piumasaqaataavoq.

Suliffeqarfimmit isumaqatigiissummut suliffiup ilaannaa ilaasuuppat immikkoortortat assigiinngitsut akornanni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliap qanoq ataqatigiissinneqarnissaanik isumaqatigiissummi isummertoqarnissaa isumassarsiatsialaavoq. Maani isumannaallisaaniaqatigiit ilaani nalunaarusiap piumasaqaataanik malinnittumi, immikkoortullu isumaqatigiissutaasup inerineqarfigisaata akornanni suleqatigiinnissaq tassani eqqarsaatigineqarpoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

6. Ataatsimoorussamik isumannaallisaanermut sulisunullu sinniisi

Isumannaallisaanermut sinniisutut sulisunullu sinniisutut suliat inummit ataatsimit isumagineqarsinnaapput. Tamanna aamma atuuppoq tamanna pillugu isumaqatigiissuteqartoqarsimanngikkaluarpat, qinersinerilli taakku marluk immikkoortinneqartussaapput. Taamaalilluni ataasiinnarmik qinersinerinnakkut atuuffiit tamaasa inuttalernerqarsinnaanngillat. Qanorluunniit kattuffimmut attaveqartuugaluarunik sulisut tamarmik, taamaallaat sulisitsisoq, suliffimmi pisortat sulisunullu siulersuisut pinnagit, isumannaallisaanermut sinniisumut qinersinnaatitaallutillu qineqqusaarsinnaapput. Aamma sulisut kattuffimmut ilaasortaanngitsut qinersinermi peqataassapput qinerneqarsinnaallutillu. Sulisut sinniisaannut qinersinissamut malittarisassat aamma isumannaallisaanermut sinniisumut qinersinermi nalinginnaasumik atuukkajuttuupput.

Jens Jensen

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffinni, taakkununga ilanngullugit illuliornermik sanaartornermillu suliffinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarneq

At-ilitersuut GL.6.4 november 2006

At-vejledning Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnerup aqqissuussaananut, tamatumunga ilanngullugu illuliornermik sanaartornermillu suliffimmi suliaq aqqissuussaananut atuuttut malittarisassat immikkut ittut pillugit At-ilitersuut paasissutissiivoq.

Ilitersuummi matumani nassuiaataasumut naleqqiullugu allatut iliuuseqartumik isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnerup aqqissuussaanissaa pillugu suliffeqarfimmi sulisitsisoq sulisuusullu isumaqatigiissuteqarsinnaapput. Tamatumunga periarfissaqarnera Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarneq pillugu isumaqatigiissutit pillugit ilitersuutaani erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq. (1).

1. Suliffiugallartut aamma paarlakaattuni suliffiit

Suliffigisap aalajangersimasumik suliffeqarfiata avataaniipput suliffiugallartut aamma paarlakaattuni suliffiit. Suliffiugallartut aamma paarlakaattuni suliffiit pillugit malittarisassat atuutissapput suliarisaq suliffeqarfiup allap inigisaaniikkaluarpas, sanaartorfimmiikkaluarpas, inunni sullitaniikkaluarpas, aqqusinerniikkaluarpas aammalu silami nunaminertani allaniikkaluarpas, imaluunniit assartuinermiikkaluarpas aammalu suliaq suliffiugallaraluarpas imaluunniit ataavartut iluseqartuugaluarpas.

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffiusuni sulisoqarnermi isumannaallisaanermik suliarisaq suliffigisami pineqartumi aqqissuunneqassaaq sulisitsisoq suliffiusumi tallimanik imaluunniit amerlanernik sulisoqarpat, aammalu sulineq minnerpaamik ulluni 14-ini ingerlanneqarpat.

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffinni sulinerit assersuutigalugit tassaapput iluarsaassinermik aserfallatsaaliuinermillu sulineq, politiini, qatserisartuni annaassiniartartunilu sulineq, assartuinermik sulineq, eqqaavilerineq, igalaanik qillarisaneq, nakkutilliinermik suliaqarneq, eqqiluisaarineq, angerlarsimaffinni ikiortitut sulineq, pigaartuuneq, kiassaanermik, erngup aqqutaanik innaallagissamillu pilersuinermik suliaqarneq, kiisalu illuliornermik sanaartornermillu suliaqarneq. Malittarisassat aamma assersuutigalugit suliffimmi sinniisutut peqqissaasutullu atorfilinnut, taassumali suliaqarfittut avataani suliaqartuusunut atuupput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2. Suliffigisap angerlarsimaffiani isumannaallisaaniaqatigiit

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffiusuni sulisuusut suliffigisap angerlarsimaffiani isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisoqarnissaa pillugu nalunaarsuinermit ilanngunneqassapput. Taamaalliluni sulisut quliuppata imaluunniit amerlaneruppata – avataani sulisuusut ilanngullugit – suliffeqarfimmi isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisoqassaaq.

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffiusuni sulisuusut ilanngunneqassanngillat suliffigisap aalajangersimasumik suliffigisartagaata avataani suliffiugallartumi imaluunniit paarlakaattuni suliffiusuni aalajangersimasumik illuliornissamik sanaartornissamillu suliaqartussatut atorfinitsitaasimappata.

Suliamut pineqartumut atorfinitsitaasimaneq isumaqarpoq suliffigisaagallartumut atorfinitsitsisoqarnera, suliaq naammassippat taamaattussaasumik.

3. Suliffinni ataasiakkaani isumannaallisaanermik suleqatigiissitaq

Suliffinni ataasiakkaani isumannaallisaaniaqatigiit minnerpaamik ataatsimik isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik ilaasortaqassapput, suliffimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliamik isumaginnittuusussanik. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataatsit sinnerlugit pilersitsisoqarnissaa suliaq qanoq aqqissuussaananik aalajangerneqassaaq.

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattunik suliffigisani isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliffigisap angerlarsimaffiani isumannaallisaanermut ataatsimiititanut ilaanngillat. Suliffeqarfimmi qanorluunniit amerlatigisunik sulisoqaraluarpat malittarisassaq taanna atuuppoq, soorlulusooq tamanna ilutigalugu avataani sulisuusut suliffigisap angerlarsimaffiani isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit attuumaffeqarneri apeqqutaatinneqaratik.

Isumannaallisaanermik sinniisooq isumannaallisaanermik suleqatigiissitani avataani sulisuusunit qinerneqarlunilu taakku akornanniissaaq, suliffigisami sulinermit siulersuisooq peqatigissallugu.

Illuliornermik sanaartornermillu suliaqarnermi isumannaallisaanermik suleqatigiissitani arlalinni sulinermit siulersuisup peqataaqataanissaa pisariaqarsinnaavoq. Tamatumunnga tunuliaqutaasooq tassaaavoq naalagaasat akortertullu illuliornermik sanaartornermillu suliffiusuni ataasiakkaani nalinginnaasumik sulinermit siulersuisunngornissamut piumasaqaataasunik naammassinnissimasannginnerat.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

4. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliffiugallartumi suliassaat

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sammisarisaattut immikkoortortaani isumannaallisaanikkut peqqinnissallu tungaatigut ajornartorsiutinik aaqqiiniarnissamik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliagarniartussaapput. Ataavartumik ajornartorsiutit pinngortinnaveerniarlugit isumannaatsuutitsineq peqqissuserlu ataavartumik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat nakkutigissavaat, sulisitsisuusullu isumannaallisaanermik ataatsimiigiaqqusinerani peqataaqataasassaallutik. Tassani ilaatigut sulisitsisuusq peqatigalugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suleqateqassapput, isumannaallisaanermut peqqinnissamullu pilersaarutaasup nutarsarneranut peqataaqataassallutik. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliannut ilaavoq isumannaallisaanermik ataatsimiinnermut piareersarlunilu malitseqartitsisarnissaq.

Suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffiusuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aammalu suliffigisap angerlarsimaffiani isumannaallisaaniaqatigiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu ajornartorsiutaasut aaqqiiviginiarnerinik suleqatigiissapput. Ilaatigut makkuninnga suleqatigiittoqassaaq: atortussianik atugassanillu pisiortorneq, maskiinanik atortunillu pissarsineq, suliamut aalajangersimasumut suliffiup nalilernerata naleqqussarnera, kiisalu sanaartornermik suliassanut takkuttussanut atugassanik ilisimalikkanik katersuinerit.

5. Suliffigisap angerlarsimaffiani isumannaallisaanermik suleqatigiissitat

Sulisut suliffiugallartuni aamma paarlakaattuni suliffiusuni atorfeqartut suliffeqarfiup aalajangersimasumik suliffigisaani isumannaallisaanermik suleqatigiissitamut ilaassapput. Malittarisassaq illuliornermik sanaartornermillu suliamut aalajangersimasuinnarmut atorfinitsitaasunut atuutinnilaq.

Sulisut avataani sulisuusut suliffigisap angerlarsimaffiani immikkoortortamut aalajangersimasumik qaqutiguunngitsoq attuumaffeqartassapput. Assersuutigalugit tamanna iluarsaassisarfittut immikkoortortamit iluarsaassisartuusunut, aammalu inissitsiterinermik katersuinermillu immikkoortoqarfimmit katersuisartunut (montørinut) atuuppoq, soorlu politiit, qatserisartut annaassiniartartullu aalajangersimasumik stationimiittartuunerisut.

Taamatut pissutsit atuunnerisigut avataani sulisut suliffeqarfiup angerlarsimaffiani immikkoortortamut pineqartumut isumannaallisaanermik suleqatigiissitamut atasuupput. Avataani sulisuusut suliffeqarfiup angerlarsimaffiani isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut qinersisinnaatitaapput qinerneqarsinnaallutillu, qinersinermullu attaveqartitaanissaat qinigassanngortissinnaanissaallu isumannaarneqassaaq.

Suliffeqarfiup angerlarsimaffiani isumannaallisaanermik suleqatigiissitami pioreersumi avataani sulisut attuumaffeqanngippata avataani sulisunut immikkut ittumik suleqatigiissitaliortoqassaaq.

Taamaattoqalerneratigut avataani sulisuinnaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut qinersillutillu qinigassanngortissinnaapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfimmi sulianut ingerlanneqartunut suliaat malunnaatilimmik allaanerulluinnartuuppat paarlakaattuni suliffinni sulisunuinnaq isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortoqarnissaa inassutigineqarpoq.

Assersuutigalugu tuniniaasut suliaat suliffiup angerlarsimaffiani suliarisanut, assersuutigalugu tunisassiornermik allaffimmilu sulinermik iluseqarnerusinnaasunut naleqqiullugit allaanerulluinnartartuupput.

Avataani sulinerup aaqqissuussaananerata pissusissamisoortippagu isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik arlalinnik pilersitsisoqarsinnaavoq. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat agguataarneri amerlassusaalu suliap aaqqissuussaananeranut sulinerullu ineriartortitaaneranut naleqqussarneqassapput. Sulinermik siulersuisunut ataasiakkaanut tamanut nalinginnaasumik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortoqassaaq, aammattaaq angerlarsimaffinni ikiortitut sulialinnut atasuugaluarpas. Aamma eqqiluisaarinermik suliaqarnermut tamanna atuukkajuttuussaaq.

6. Suliffiugallartuni isumannaallisaanermut ataatsimiititat

Suliffiugallartuni illuliornermik sanaartornermillu sulinermi suliffiugallartumi sulisitsisut ataasiakkaat piffissami minnerpaamik sap. akunnerini sisamani 20-nik imaluunniit amerlanernik sulisoqarnerani isumannaallisaanermut ataatsimiititanik pilersitsisoqassaaq. Isumannaallisaanermut ataatsimiititanik pilersitsisoqarnissaanik naliliisoqarnerani suliffiugallartumi sulisitsisup sulisui tamaasa ilanngunneqassapput. Tamanna atuuppoq sulisut aalajangersimasumik sulisorissallugit atorfinitsitaagaluarpata imaluunniit suliffiusumut aalajangersimanerusumik atorfeqartitaagaluarpata.

Suliffiup angerlarsimaffigisaanisut isumannaallisaanermut ataatsimiititat ilusilersorneqassapput. Taamaallit isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumannaallisaanermik suleqatigiit sinniisuinit siulittaasumillu inuttaqartuupput. Siulittaasoq tassaavoq sulisitsisoq/suliffeqarfimmi pisortaq imaluunniit sulisitsisup sinniisaa suliffiugallartumi siulersuisut sinnerlugit aalajangiisnaasoq.

Suliffigisani isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik ataatsimik marlunnilluunniit pilersitsiviusuni isumannaallisaanermut ataatsimiititat inuttarisai tassaapput suleqatigiissitap/suleqatigiissitat ilaasortai kiisalu siulittaasoq. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitaniilluni sulinermik siulersuisuusoq sulisitsisumut siulittaasussatut toqqarneqarsinnaavoq. Taamaalineratigut ataatsimiititat ilaasortaasut marluusinnaapput imaluunniit sisamaasinnaapput.

Suliffiusuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik marluk sinnilinni isumannaallisaanermik sinniisuusut isumannaallisaanermut ataatsimiititanut sinniisussat marluk akunnerminni qinissavaat. Taamatuttaaq sulinermik siulersuisut isumannaallisaanermut ataatsimiititamut sinniisut marluk akunnerminni qinissavaat. Sulisitsisoq imaluunniit taassuma akisussaattatut sinniisua siulittaasuuvoq.

Suliffiugallartumi sulisitsisut ataasiakkaat sulisuinut isumannaallisaanermik suleqatigiissitami ilaasortaasut taamaallaat isumannaallisaanermut ataatsimiititamut qinersisinnaatitaallutillu qinigassanngortitaasuupput.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7. Isumannaallisaanermik ataatsimiinnerit aamma isumannaallisaanermik isumalioqatigiissitat

Suliffiusumi ataatsimi sulisitsisut marluk imaluunniit amerlanerit ataatsimoortillugit inuit qulit sinnerlugit sulisorineqarpata, illuliorfinni sanaartorfinnilu sanatitsisup isumannaallisaanermik ataatsimiittoqarnissaa isumagissavaa. Isumannaallisaanermik ataatsimiinnerit – suliffiusumi pisussaasuni – siunertarisaat tassaavoq sulisitsisut ataasiakkaat isumannaallisaanermik suliaasa ataqatigiissinnissaat.

8. Suliffigisami ataatsimi sulisitsisut arlallit akornanni suleqatigiinneq

Suliffigisami ataatsimi sulisitsisut arlallit aammalu allat akornanni suleqatigiinnissaq pillugu malittarisassat tassaapput suliffeqarfimmi ataasiakkaani isumannaallisaanermik suliaqarnissamut tapiliussat.

Sulisitsisuugaluaraanni, sulinermik siulersuisuugaluaraanni imaluunniit sulisuugaluaraanni, aammalu suliffeqarfimmi sumiluunniit sulisuugaluaraanni suliffigisami kikkut tamarmik isumannaallisaanermut peqqinnissamullu suliarisamut tamakkiisumik iliuuseqarnissaannut malittarisassat isumannaareqataasussaapput. Malittarisassat isumannaallisaaniaqatigiinnarnut pinnatik suliffigisamili kikkunntu tamanut sulisorineqartunut atuupput.

Suliffigisami ataatsimi suliamik ingerlataqartitsisut sulisitsisut arlallit akornanni suleqatigiinnissaq pillugu malittarisassat aamma namminersortunut sulisunik atorfinitsitaqanngitsunut atuupput.

Suliffigisami ataatsimi suliamik ingerlataqartitsisut sulisitsisut arlallit, suliffigisamilu sulisuusut tamarmik suliffigisami pissutsinik isumannaallutillu peqqinnartuusunik pilersitsinissamik suleqatigiissapput. Paatsoortoqannginnissaanik isumannaarisunik malittarisassiortoqarnissaa pisariaqarsinnaavoq. Inissisimaffinni tamani suleqatigiinnissaq sunniuteqarluartumik atuutissappat sulisunut tamanut malittarisassiarisat takuneqarsinnaanngortinnissaat pingaaruteqarpoq.

Suleqatigiinnermuttaaq isumannaallisaaniaqatigiit ilanngunneqarnissaat aamma pisariaqassaaq.

Suliffigisami sulisitsisut ataasiakkaat suliassarisaanut atasunik ulorianaataasinnaasut pillugit sulisitsisut imminnut paasisitsissuteqassapput. Tamatumunnga siunertaasoq tassaavoq sulisitsisoq pineqartumik suliaqanngitsuusoq ajornartorsiutaasut pillugit paasisinneqareernermigut nammineq sulisuminut naleqqiullugu iliuusissaqarsinnaanissaa. Sulisitsisut ataasiakkaat sulisuminut paasisutissiissutininik ingerlateqqiinissaminut pisussaataavoq.

Suliffigisami sulisitsisut arlallit sulianik ingerlataqartitsivigisaani sulisut sulisitsisullu tamarmik namminneq suliarisaminut atasunik malittarisassat aammalu sulisitsisut assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnikkut malittarisassiarisat najoqqutaralugit sulinermik ingerlatsissapput. Tamatumunnga siunertaasoq tassaavoq suliffeqarfimmi suliat atuuffigisaat tamarmik isumannaalluinnartumik isumannaallisaanikkut peqqissutsikkullu ingerlanneqarsinnaanissaat.

Suliffeqarfiup allaasup atuuffigisaani sulisut sulisitsisullu suliaqartuusut tamarmik suliamut suliassaminut malittarisassat atuuttut najoqqutarissavaat. Tamatuma saniatigut suliffeqarfimmi suliffigisassaminni isumannaallisaanermut peqqinnissamullu malittarisassat atuuttut najoqqutarissavaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaanermut ataatsimiititat

At-ilitersuut GL.6.3 november 2006

At-ilitersuut isumannaallisaanermut ataatsimiititat suliaat, atuuffii pilersinnerilu pillugit paasissutissiivoq. Tamakku saniatigut ilitersuut isumannaallisaanermik sulinermi ulluinnarni aqutsisoq, kiisalu qullersaasussamik isumannaallisaanermut ataatsimiititaliorsinnaaneq pillugit paasissutissiivoq.

Suliffeqarfimmi isumannaallisaaniaqatigiinnut isumannaallisaanermut ataatsimiititat ilaapput. Suliffinni angisuuni arlalinnik isumannaallisaanermut ataatsimiititartaqartunik qullersaasumik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqarsinnaasunik amerlasuunik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaqarsinnaavoq, suliffeqarfinnili mikisuni isumannaallisaaniaqatigiit taamaallaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit ataasiinnarnik attuumaffeqarlutik iluseqarsinnaallutik.

sumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulinerup pilersaarusiornissaa ataqatigiissinnissaalu isumannaallisaanermut ataatsimiititap suliassaraa.

Ilitersuummi nassuiarneqartutut allaanerusumik isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisat aaqqiissuunneqarnissaat pillugit suliffeqarfimmi sulisitsisoq sulisorisallu isumaqatigiissuteqarsinnaapput. Suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisat pillugit isumaqatigiissutaasut pillugit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup ilitersuutaani tamatumunnga periarfissaasooq erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq.

1. Qaagukkut isumannaallisaanermut ataatsimiititat pilersinneqassappat?

Suliffeqarfik 20-nik imaluunniit amerlanernik sulisoqaruni isumannaallisaanermut ataatsimiititaliussaaq. Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik suleqatigiissitaq/-tat isumannaallisaanermut ataatsimiititani sinniisoqassaaq/-sapput. Suliffeqarfinni anginerusuni arlalinnik isumannaallisaanermut ataatsimiititaliortoqarsinnaavoq.

Suliffeqarfiup isumannaallisaanermik ataatsimiititaliortussaana pillugu aalajangiunneqassatillugu sulisorisat tamaasa ilanngunneqarnissaat malittarisassani pingaernerutitaavoq. Aammattaaq sap. akunneranut nal. akunneri qulit inorlugit sulisartuusut ilanngunneqassapput, tamannali atuutinngilaq suliffeqarfik pisiniarfiuppat, imaluunniit allaffimmi imaluunniit allaffissornermik sulianik suliaqarfiusuuppat.

Suliffiugallartunut aamma paarlakaattunik suliffiusunut, tassunga ilanngullugit illuliorlunilu sanaartornermik sulinermut, kiisalu umiarsuarnik usingiaallunilu usilersuinermit immikkut ittunik malittarisassat atuuttuupput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap inuttalersornera

Isumannaallisaanermut ataatsimiititaq isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sinniisaannit aammalu siulittaasumit inuttaqarpoq. Siulittaasoq tassaavoq sulisitsisoq/suliffeqarfimmi pisortaq, imaluunniit pisortaqarfik sinnerlugu sinniisi pisinnaatitaaffiligaasoq. Tamatuma pineqartup sullivimmi avatangiisinut tunngasunut apeqqutini suliffeqarfiup pisortaatulli aalajangiinnaassuseqartariaqarneranik nassataqarpoq.

Suliffeqarfinni ataatsimik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaqarfiusuni isumannaallisaanermut ataatsimiititap suleqatigiissitat ilaasortaanit siulittaasumillu – tassalu inunnik pingasunik – inuttaqarput. Suliffeqarfimmi marlunnik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaqarpat isumannaallisaanermut ataatsimiititap isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilaasortaanit siulittaasumillu – tassalu inunnit tallimanit – inuttaqarput.

Suliffeqarfinni marluk sinnerlugit isumannaallisaanermik suleqatigiissitaqarfiusuni isumannaallisaanermik sinniisit akunnerminni isumannaallisaanermut ataatsimiititani ilaasortassanik marlunnik qinigaqassapput. Taamatuttaaq isumannaallisaanermik suleqatigiissitani sulineramik siulersuisut akunnerminni marlunnik sinniisinik qinigaqassapput. Isumannaallisaanermut ataatsimiititani sulisitsisoq imaluunniit taassuma akisussaataatut sinniisaa siulittaasuvoq. Taamaalliluni isumannaallisaanermut ataatsimiititap aallaavigalugu tallimanik ilaasortaqarput, suliffeqarfimmi qanorluunnit amerlatigisunik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaqaraluarpat.

Isumannaallisaanermut sinniisit marluk aammalu sulineramik siulersuisut sinniisaat marluk saniatigut marlunnik isumannaallisaanermut sinniisinik marlunnillu sulineramik siulersuisut sinniisaannik sinniisussanik qinersisoqassaaq.

Suliffeqarfinni pingasunik isumannaallisaanermik suleqatigiissitalinni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup akuerisartuuua isumannaallisaanermik ataatsimiititap taakkunannga aammalu siulittaasumit – tassalu katillugit inunnit arfineq-marlunnik – inuttaqartarnerat. Tamatuminnig akuersaartoqarnissaa tunngavigisaavoq.

Sulineramik siulersuisoq isumannaallisaanermik suleqatigiissitaneereersoq sulisitsisumit siulittaasutut toqqarneqarsimasinnaavoq. Taamaattoqarneratigut isumannaallisaanermut ataatsimiititap marlunnik aamma sisamanik inuttaqartarput.

3. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap ilaasortaannik qinersineq

Isumannaallisaanermut ataatsimiititani ilaasortat sinniisillu ukiut marlukkaarlugit qinerneqartarput. Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik sinniisit ukiut marluk aamma sisamat akornanni qinerneqartarnissaat pillugu isumaqatigiittoqarsimappat isumannaallisaanermut ataatsimiititap qinigaasarfiata isumannaallisaanermik sinniisip qinigaasarfigisaa malissavaa. Qinigaasoq qqissinnaavoq.

Sulineramik siulersuisut aamma isumannaallisaanermik sinniisit isumannaallisaanermik suleqatigiissitani ilaasortaajunnaarnerminni isumannaallisaanermut ataatsimiititami ilaasortaajunnaassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaanermut ataatsimiititamut qinersinermi malittarisassaasut najoqqutaralugit isumannaallisaanermut ataatsimiititani ilaasortat sinniisissaat qirnerneqassapput. Tamanna sinniisit isumannaallisaanermik suleqatigiissitani ilaasortaasariaqarnerannik nassataqarpoq. Suliffeqarfinni ataatsimik imaluunniit marlunnik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaqartuni sinniisinik qinersisoqassanngilaq. Tamatumunnga patsisaavoq isumannaallisaanermik suleqatigiissitap/-tat ilaasortai aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititani ilaasortaaneri.

Isumannaallisaanermut ataatsimiititani sinniisit atorfimminni sumi inissisimanertik najoqqutaralugu qinigaapput, inuullu nammineq aalajangigaattut sinniisaanatik.

Sinniisit ilaasortaasup ilaasortaajunnaarnerani atuuffeqalissapput. Isumannaallisaanermut ataatsimiititami ilaasortaqaq ataatsimiititamut ilaasortaajunnaarpat sinniisooq qinigaaffiup sinnerisaani ilaasortanngussaaq.

4. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap ataatsimiittarneri

Isumannaallisaanermut ataatsimiititaq ukiup sisamararterutaani minnerpaamik ataasiarluni ataatsimiittassaaq. Piffissaqarluartumik ataatsimiigiaqqusisoqartassaaq. Kingusinnerpaamik ullut qulit ataatsimiinneq sioqqullugu isumannaallisaanermut ataatsimiititap ilaasortaannut sulisuusunullu sinnerinut ullormut oqaluuserisassat ilanngussaasinnaasullu nassiunneqarsimassapput.

Piffissap suliffiusup nalinginnaasup iluani isumannaallisaanermut ataatsimiititap ataatsimiittarneri ingerlanneqartartuusariaqarput. Ataatsimiinnerit nalinginnaasut oqarasuaatikkut ataatsimiinnertut, interneti aqquqigalugu il.il. ingerlanneqarsinnaanngillat.

Suliffeqarfimmi ajutoornernit annertuunik, peqqissutsikkut ajutoornernik imaluunniit taamatut pisoqariartuaarnerani, imaluunniit pisariaqalerneratigut immikkut ittunik ataatsimiittoqartassaaq. Siulittaasup pisariaqartuusutut nalilerpagu, imaluunniit minnerpaamik ilaasortat marluk piumasaqaatigippassuk immikkut ittumik ataatsimiittoqassaaq.

Ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisuusooq isumannaallisaanermut ataatsimiititap ataatsimiittarnerani peqataassaaq. Isumannaallisaanermik aqutsisuusooq taasisinnaatitaanngilaq – ataatsimiititamut ilaasortaariinngikkuni.

Pisariaqarnera najoqqutaralugu peqataasussanik allanik isumannaallisaanermut ataatsimiititaq qaaqqusaqarsinnaavoq. Ataatsimiinnernit nalinginnaasunit aamma immikkut ittunit allakkatigut imaqarnilialiortoqassaaq. Tassannga makku erseqqissumik nalunaarneqassapput:

- ataatsimiinnerup qaqugukut pisimanera
- suut oqaluuserineqarnerisut
- sunik aalajangiisoqarnerisooq, aammalu arlalinnik inassuteqartoqarsimanersooq
- aalajangiussat piviusunngortinnissaannik kina isumaginnissanersooq, aamma qaqugu aalajangiussat naammassineqarsimassanersut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Imaqarniliaq isumannaallisaaniaqatigiit ilaasortaannut, ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisuusumut, sulisitsisumut, sulineramik siulersuisunut, sulisut sinniisaannut aamma suleqatigiinnermut ataatsimiititamat nassiunneqassaaq.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup qinnuigisimanngippagu imaqarniliaq Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut nassiunneqassanngilaq.

5. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap aamma isumannaallisaanermik suleqatigiissitat akornanni ataatsimiinnerit

Isumannaallisaanermut ataatsimiititaq ataatsimiinnerit nalinginnaasut sisamat saniatigut isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit tamanik ukiumut minnerpaamik marloriarluni ataatsimeeqateqartassaaq. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat amerlasoorsuuppata ataatsimiinnerit arlalinnut agguataarneqarsinnaapput.

6. Ataatsimiinnissamik malittarisassanit immikkut ittumik akuersissutit

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup isumannaallisaanermut ataatsimiititap taamaallaat ukiumut marloriarluni ataatsimiittarnissaanut, aammalu isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit tamanik ukiumut ataasiarluni ataatsimeeqateqartarnissaanut immikkut ittumik akuersissuteqarsinnaavoq. Suliffeqarfik taamaallaat immikkut ittumik akuersissuteqarnermik pissarsisinnaavoq ikinnerusunik ataatsimiittoqartarnissaa tullualluni isumannaatsuuppat. Ataatsimiittarnerit ikinnerunissaat pillugit suliffeqarfimmi isumaqatigiittoqarnera qinnuteqaammi uppersarsarneqassaaq.

Immikkut ittumik akuersissuteqarsinnaaneq nalunaarutigineqassaaq isumannaallisaanermut ataatsimiititami ilaasortaq ataaseq ataatsimiinnissamik qinnuteqassappat tamatuma ingerlanneqassaneranik piumasaqaateqartoqarluni. Taamaattorli isumannaallisaanermut ataatsimiititami ukiumut ataatsimiinnerit nalinginnaasut sisamat sinnerlugit aammalu isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit tamanik ukiumut marloriarluni ataatsimiinnerit pillugit piumasaqaateqartoqarsinnaanngilaq.

7. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap aamma isumannaallisaanermik suleqatigiissitap akornanni suliat agguataarneri

Suliffeqarfimmi isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit qullersatut aqutsinermik aamma suleqatigiinnermik ataqatigiissarinermik isumannaallisaanermut ataatsimiititaq isumaginnissaaq, aammalu ungasinnerusumut pilersaarusiornerusutullu ilusilinnik suliaassanik isumaginnilluni. Suliassaminnik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat isumaginnissinnaanissaannut isumannaallisaanermut ataatsimiititap tunngaviliissapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sullivinni isumannaallisaanermi pissutsit tigussaannerusut isumagissavaat. Ulluinnarni immikkoortortani/suliaqarfigisani ataasiakkaani sullivinni isumannaallisaaneq isumannaallisaanermik suleqatigiissitat nakkutigissavaat, tassungalu ilanngullugit immikkoortortami aaqqiissutissat pillugit nakkutiginnillutillu siunnersuissallutik. Sullivinnik isumannaallisaanermik sulineq sulisuusut qanimut tikillugit isumagineqassaaq, taamaallilluni pimoorussisoqartitsisoqarlunilu kajumissuseqalersitsisoqassammat.

Pitsaasumik isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu iliuuseqalernissaq pillugu sulisunik sunniuteqarlunilu ilisimatitaqarnissaq isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliassaraat, kiisalu sulisut isumannaallisaanermullu ataatsimiititap akornanni attaveqaataassallutik. Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineq sunniuteqarluartumik atuutissappat isumannaallisaanermik suleqatigiissitani piginnaassuseqartoqarnissaa pisariaqarpoq. Taamaattoqanngippat ajornartorsiutit tamarmik – allaat minnerpaat – isumannaallisaanermut ataatsimiititani isumagineqartariaqassapput. Tamatuma nassatarisinnaavaa isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ulluinnarni sullivinni isumannaallisaanermik suliarni attaveerutsinneqavinnerat. Taamaattumik sullivinni isumannaallisaanermi ajornartorsiutit tigussaasut tamarmik immikkoortortami/suliaqarfigisami ajornartorsiuteqarfimmi isumannaallisaanermik suleqatigiissitaniit siullermeerutaasumik aaqqiiviginiarneqaaqqaassapput.

Isumannaallisaanermik suliarni ulluinnarni aqutsisussamik toqqaasoqassaaq/atorfinititsisoqassaaq. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap aamma isumannaallisaanermik suleqatigiissitat akornanni ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisoq attaveqaataavoq, ilisimasaqassutsiminik ilapittuisuuvuq, aammalu ulluinnarni aallarniisartuullunilu ataqatigiissitsisartuuvuq. Sullivinni isumannaallisaanermi ajornartorsiutit pinngorfiini tamani ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisup ajornartorsiutinik aaqqiiniartarnek suliassarinnigilaa, tamanna isumannaallisaanermik suleqatigiissitaniippoq.

Suliffeqarfinni arlalinnik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqartuusuni qullersaasussatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliornek iluaqutaasinnaavoq. Taassuma isumannaallisaanermut ataatsimiititap ataasiakkaat suliassaat pilersarusiorlugillu ataqatigiissinnissaat suliassarai.

8. Isumannaallisaanermut ataatsimiititap suliassai

Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulineramik, tassunga ilanngullugit isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliarsaannik isumannaallisaanermut ataatsimiititap pilersarusiorlugillu, siulersorlugillu ataqatigiissaarissavaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi isumannaallisaanermut pingaaruteqarpat nutaanik tunisassiornerup pilersaarusioneranut aammalu tunisassiornerup pioreersup allanngortiterneranut isumannaallisaanermut ataatsimiitat peqataasassaaq. Ilaatigut tamanna makkununga atuuppoq:

- Suliffeqarfiup allinera imaluunniit allanngortiternera
- Maskiinanik teknikkikkullu atortunik pissarsineq aammalu allannguineq
- Teknologiimik nutaamik atugaqartitsilerneq
- Akuutissanik atortussianillu pisiortorneq atugaqarnerlu
- Qaqugukkut sulisarnerit, sulinermik ingerlatsinerit suleriaatsillu nutaat imaluunniit allanngortinneqartut.

Pilersaarusionermi sulinermik ingerlatsinerit, suliffigisaq, teknikkikkut atortut, kiisalu akuutissat atortussiallu sulisunut ataasiakkaanut naleqqussarnerat isumannaallisaanermut ataatsimiititap isumannaassavaa.

Isumannaallisaanermut ataatsimiititap aamma assersuutigalugit sulisunut inuusuttunut, utoqqarnut innarluuteqartunullu immikkut ittumik sianiginnittoqarnissaa isumannaassavaa.

Sulisut ataasiakkaat sulinerani atuuffigisaanik pilersaarusionermi isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilanngunneqarnissaat pingaartuuvoq.

8.1 Suliffimmik naliliiffiginnissutit

Suliffimmik naliliiffiginnissut pillugu malittarisassat atuutilerpata tamatumunnga atatillugu isumannaallisaaniaqatigiit qitiusumik inissisimalerumaarput.

Suliffimmik naliliiffiginnissummik suliarinninnermut atatillugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliffimmik naliliiffiginnissutimik suliarinninnerannut killissarisat erseqqinnerusut pilersaarusionerlugillu, ataqatigiissillugillu aalajangiunnissaat isumannaallisaanermut ataatsimiititaliap suliaasa pingaarnersarissavaat.

Suliffimmik naliliiffiginnissummi napparsimalluni suliarunngitsoornerup ilanngunneqarnissaa isumannaallisaanermut ataatsimiititaliap isumannaassavaa.

Suliffimmi naliliiffiginnissut immikkoortukkuutaat ataasiakkaat naammassinniffiginissaanut atatillugu isumannaallisaanermut ataatsimiititap, isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aammalu sulisorisat akornanni suliaat agguataarnissaat isumannaallisaanermut ataatsimiititap aalajangersussavaat.

Suliffeqarfinni arlalinnik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqarfiusuni, qullersatulli isumannaallisaanermut ataatsimiititaqanngitsuni suliffimmik naliliiffiginnissummik sulineq isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit tamanik suleqateqarnikkut naammassineqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

8.2 Nakkutilliineq aamma paasissutissiineq

Suliffeqarfiup isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarneranik isumannaallisaanermut ataatsimiititat nakkutilliissapput, isumannaallisaanermullu maleruagassat najoqqutarinerinik nakkutilliisoqartuarnissaanik isumaginnissallutik.

uliffeqarfiup isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnera pillugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat paasitinneqarnissaannik isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumaginnissapput. Tamanna ilutigalugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut ataatsimiititat siunnersuisutut ilitsersuisutullu suliaqartuupput. Sullivimmi isumannaallisaanermi pissutsit pillugit isumannaallisaanermut ataatsimiititat paasissutissat ilisimasallu pissarsiarisaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut tamakkuninnga ilisimannittariaqartunut ingerlateqittarnissaannik tamanna nassataqarpoq. Tamanna ilutigalugu isumannaallisaanermut ataatsimiititat aalajangiussaannik isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliamut tunngaviusunik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilisimatinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat anguniakkanik atugassanillu ilisimasaqarnissaat pingaaruteqarpoq isumannaallisaanermut ataatsimiititaliap ataqatigiissaariniarnermik suliarisassaasat sunniuteqarluaassapput.

Isumannaallisaanermut aamma peqqinnissamut malittarisassat pillugit isumannaallisaanermut ataatsimiititat ilisimanninniartuussapput, isumannaallisaanermillu suleqatigiissitanut paasissutissat pisariaqartut ingerlateqqinneqarnerannik isumannaarissallutik.

8.3 Misissuinerit

Ajutoornernut, peqqissutsimi ajoqusernerit taamaalisoqarsinnaaneranullu patsisaasut misissorneqarnissaat isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumannaassavaat, aammalu pisoqaqqinnginnissaanik iliutsinik naammassisaqarnissaq isumannaarlugu.

Suliffeqarfimmi ajutoornernik, toqunartuninnernik aamma peqqissutsimi ajoqusernernik ukiut tamaasa ataatsimoorussamik naatsorsuusiortoqartarnissaa isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumagissavaat.

Sulinerimi ajutoornerit il.il. pillugit atortussianut tamanut isumannaallisaanermut ataatsimiititaq suliffeqarfiup pissarsiorsinnaatissavaa.

8.4 Ilinniartitsineq ilitsersuinerlu

Sulisut naammaginantumik pisarialimmillu ilinniartinnissaannut ilitsersornissaannullu tunngavigisassanik isumannaallisaanermut ataatsimiititaq inissitsiterissaaq. Suliffeqarfimmi sulinerimi pissutsinut ilinniartitsineq ilitsersuinerlu naleqqussarneqarsimassapput. Aammattaaq isumannaallisaanermut malittarisassat naapertorlugit nakkutilliisoqarnissaa ataatsimiititat isumannaassavaat.

8.5 Aaqqissuussineq suleqatigiinnerlu

Isumannaallisaaniaqatigiit qanoq aaqqissuussaananut takussutissaliortoqarnissaanik isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumaginnissapput. Tassani isumannaallisaanermik suleqatigiissitani, isumannaallisaanermut ataatsimiititami (ataatsimiititani) ilaasortat kikkuunerinik, isumannaallisaanermillu sulinerimi ulluinnarni kina aqutsisuunersoq paasissutissiissutigineqassaaq. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sulisuusullu

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

takussutissiaq tamanna ilisimassavaat. Suliffeqarfimmi qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaqarpataassuma tamanna suliaasarigajuttuuaa.

Sullivimmi isumannaallisaanermi ajornartorsiutit aaqqiiviginissaannut ikiorneqarnissaq pillugu immikkut ilisimasalimmut sulisitsisup saaffiginissinnaanera sioqqullugu isumannaallisaanermut ataatsimiititat tusarniaaffigineqaqqaassapput. Tamatumunnga tunuliaqutaasoq tassaavoq isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aqutugalugit immikkoortortanik, avataanit sullivimmi isumannaallisaanermut siunnersortit siunnersuusiorfigisinnaasaannik aaqqiivigininniaqassaannullu ilisimasaqarnerpaanerat.

Suliffigisami ataatsimi suliffeqarfiit arlallit suliaqarneranni sulinerup ataqatigiissinnissaanut isumannaallisaanermut ataatsimiititat peqataaqataallutillu isumannaarissapput.

Ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisumik qinersisoqannginnerani isumannaallisaanermut ataatsimiititat ilanngunneqaqqaarlutillu tusarniaavigineqaqqaassapput. Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarnermi ulluinnarni kia aqutsisuunissaa pillugu sulisitsisoq ataatsimiititanik oqaloqatiginninnissaminut pisussaatisaavoq.

8.6 Isumannaallisaanermut ataatsimiititat siunnersuutaannik sulisitsisoq malinnaanngikkaangat

Sullivimmi isumannaallisaanermi apequtit aaqqiivigineqarnissaat pillugit isumannaallisaanermut ataatsimiititap suliffeqarfik siunnersortarpaa. Ataatsimiititamit isumaqatigiissutugalugu inassuteqarnermi suliffeqarfiup siunnersuutaasumik malinninnissaa tunngaviusussaavoq. Tassalu suliffeqarfimmi pisortaqarfik ataatsimiititami siulittaasuuffeqarneranit tamanna pissusissamisut pisartussaavoq.

Sulisitsisup isumannaallisaanermut ataatsimiititap inassutigisaanik malinninngikkuni tamanna inassutigisap ulloq tunniuffigisaanit sap. akunneri pingasut qaangiutsinnagit tullinnguutsitami immikkut ittumik ataatsimiittoqarnerani tunngavilersorneqassaaq. Tamannalu nalinginnaasumik atuutissaaq ataatsimiititap sammisamut ataatsimut arlalinnik inassuteqarneratigut. Ataatsimiititap siunnersuutigisaanik sulisitsisup malinninnginnerani ataatsimiinnermi imaqarniliaq tunngavilersuutigisamik imaqassaaq.

9. Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulinermik ulluinnarni aqutsisoq

Isumannaallisaanermut ataatsimiititanit tusarniaqqaareerluni ulluinnarni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulinermik aqutsisussamik sulisitsisoq toqqaassaaq.

Ulluinnarni isumannaallisaanermut aqutsisoq isumannaallisaanermut ataatsimiititap ilaasortaata ilagisinnaavaa, imaluunniit isumannaallisaaniaqatigiit suleqatigalugit suliffeqarfimmi sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnissamik isumaginnittussatut atorfinitsitaasinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaanermut ataatsimiititap suliassarisi ulluinnarni sunniuteqarluartumik naammassineqarsinnaanissaannut ataatsimiititaq sinnerlugu iliuuseqarsinnaasumik inoqarnissaa pisariaqarpoq. Tassaavoq ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisup taanna atuuffigisassaa.

Suliffeqarfinni angisuuni ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisut arlaqarsinnaapput. Sulisorisat ima amerlatigippata inummut ataatsimut isumannaallisaanermik aqutsisup suliassaanik naammassinnissinnaasoqartinnagu taamaattoqarsinnaavoq. Suliffeqarfinni isumannaallisaanermi peqqinnissamilu ajornartorsiutaasunit aalajangerneqartarpoq, kiisalu suliffeqarfiup suuneranik pitsaassusaanillu – tassunga ilanngullugu sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnerup qanoq aaqqissuussaasimaneranik qanorlu atuuffeqarneranik – aammattaarlu amerlanernik isumannaallisaanermik siulersuisussanik pisariaqartitsisoqarneranik.

Ulluinnarni isumannaallisaanermik aqutsisoq isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititanik suleqateqassaaq, tassaavorlu sulisitsisup isumannaallisaanermullu ataatsimiititat akornanni attaveqaataasoq. Tamanna isumaqarpoq sammisanut, sulisitsisumut saqqummiunneqartussanut isumannaallisaanermut aqutsisoq ataavartumik ilanngunneqartassasoq, taamaalillutik ajornartorsiutit suut nalinginnaanerusutut imaluunniit pingaarnerusutut iluseqarnerisa paasiniarnissaat periarfissaqalissammata.

10. Qaagukkut qullersaasutut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliortoqassava?

Suliffeqarfiup ilusaata tapersersimappagu suliffeqarfinni anginerusuni arlalinnik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqartuni qullersaasutut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliortoqassaaq. Isumannaallisaanermut ataatsimiititat ataasiakkaat suliaqarnermik qullersaasutut isumannaallisaanermut ataatsimiititaq pilersaarusiortulunu ataqatigiissaarissaaq.

Suliffeqarfinni qitiusumik sullivimmi isumannaallisaanikkut allannguutit, alliliinerit, tunisassiornerup allanngortinnera il.il. pillugit aalajangiisoqarpat, imaluunniit sullivimmi isumannaallisaanikkut ajornartorsiutit nalinginnaasut qitiusumit pilersaarusiornissaannut ataqatigiissaarnissaannullu pisariaqalersarneratigut qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliortoqartariaqarpoq.

Qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliortoqarnissaanik pisussaasoqarnera pillugu nalornisoqartillugu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik aalajangiisuussaaq.

10.1 Qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliami ilaasortanut qinersineq

Isumannaallisaanermut ataatsimiititat inuttalersornissaannut malittarisassat assingi najoqqutarlugit qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliami ilaasortaq qinerneqarlutillu toqqarneqartarput. Taamaalillutik qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititat ilaasortaat marluk isumannaallisaanermut ataatsimiititaliami isumannaallisaanermik sinniisunit qinerneqarlutillu taakku akornanniipput, ilaasortat marluk sulinermik siulersuisunit qinerneqarlutillu taakku akornanniipput, kiisalu ataaseq tassaalluni sulisitsisoq/sullivimmi pisortaq imaluunniit taassuma akisussaaitatut sinniisigisaa – katillugit inuit tallimat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaliamuttaaq sinniisussanik qinersisoqassaaq. Taamaatittoqarneratigut sinniisuusut ilaasortanngussapput. Qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititami ilaasortaq atuuffimminit soraarpat qinersiviup sinnerani sinniisuusoq ilaasortanngussaaq.

11. Qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititap suliassai

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataasiakkaat suliaannik qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititaq pilersaarusiortunilu ataqatigiissaarissaaq. Isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugu suleqatigiinnermi qullersaqarfimmit ataqatigiissaarinnermik siulersuinissamillu suliffeqarfiup isumannaallisaaniaqatigiillu pisariaqartitsinerisa piviusutut naliliiffigineqarnerannik aallaaveqartumik qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititap suliassaasa atuuffiisalu aalajangersarneri pisariaqarput.

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataasiakkaat suliaannik pilersaarusiortinnermik ataqatigiissaarinnermillu atuuffimminik isumaginnissinnaanissaminut qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititap pisariaqartitaminnik ataatsimiittariaqartassapput.

Qullersatut isumannaallisaanermut ataatsimiititap ataatsimiinnerinit imaqarniliat isumannaallisaanermut ataatsimiititanut, isumannaallisaanermik siulersuisumut, sulisitsisumut, ataatsimoorussatut sulisut sinniisuanut, kiisalu qullersatut suleqatigiinnermik ataatsimiititamut nassiunneqassapput.

Jens Jensen

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aamma isumannaallisaanermik sinniisut

At-ilitersuut GL.6.2 november 2006

At-ilitersuut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliassaat, atuuffiit pilersinnerilu pillugit paasissutissiivoq. Tamakku saniatigut ilitersuut qinersinermik, qinigassanngortissinnaanermik aammalu isumannaallisaanermik sinniisut sulinermillu siulersuisut illersorneqarfiinik paasissutissiivoq.

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliffeqarfimmi isumannaallisaaniaqatigiit ilagaat. Suliffeqarfinni mikisuni isumannaallisaaniaqatigiit taamaallaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit ataatsinik ilaasortaqaarsinnaapput, suliffeqarfinnili angisuuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititanik arlalinnik immaqalu qullersaasuutitatus isumannaallisaanermut ataatsimiititaqaarsinnaavoq.

Suliffeqarfimmi sulisitsisuuvoq sulisorisallu nassuiaammi matumani nassuiarneqartutut isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulinerup allaanerusumik aaqqissuunneqarsinnaanera pillugu isumaqatigiissuteqaarsinnaapput. Tamatumunnga periarfissaq suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaqarneq pillugu isumaqatigiissutaasut pillugit Sullivinnik Nakutilliisoqarfiup ilitersuutaani erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq.

1. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitaq

Suliffeqarfimmi sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnermi isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aallaaviisuupput. Tassanngaanniit suliffeqarfimmi – imaluunniit suliffeqarfiup ilaani – sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnerit tamarmik aallaaveqartariaqarput.

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat marlunnik inuttaqarput: Immikkoortortami/suliaqarfiusumi sulinermik siulersuisoq aammalu immikkoortortami/suliaqarfiusumi tassani sulisorisat akornanni taakkunanngalu isumannaallisaanermut sinniisoq.

Immikkoortortat/suliaqarfiusut killilerluakkat iluini isumannaallisaanermik suleqatigiissitat pilersinneqassapput, immikkoortortani/suliaqarfiusuni aalajangersimasunik sammisallit sorliuneri qanorluunniit amerlatigineri apeqqutaatinngit.

Immikkoortortanut/suliaqarfiusunut tamanut isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit ataatsinit pilersitsisoqartarnissaa pingaarnertut malittarisassiaavoq – qaqugukkut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat pilersinnissaat pillugu immikkoortortaq innerssuussutigineqarpoq.

[Imarisaanut uteqqinneg](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffiugallartunut aamma paarlakaattuni suliffiusuni malittarisassaqqarpoq immikkut ittunik – taakkunungalu ilaapput illuliornermut sanaartornermullu sulinermut, kiisalu umiarsuarnik usilersuillunilu usingiaanermut malittarisassat.

2. Sulinermik siulersuisoq

Suliffeqarfiup sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnerani sulinermik siulersuisoq pingaaruteqartuuvoq, isumannaallisaanermillu suleqatigiissitani ilaasortat aapparaat. Tamanna ilutigalugu sulinermik siulersuisoq ulluinnarni sulisorisanut attaveqarlunilu suliffeqarfimmi sulianik ingerlanneqartunik tamanik ataatsimut isiginnittuuvoq.

Suliffeqarfimmi sullivinnik isumannaallisaanermik suliaqarnerata sunniuteqarluartumik ingerlanneqarnissaanut sulinermik siulersuisup akuersaarluni peqataaqataanissaa tunngaviuvoq. Taamaattumik – arlalinnik periarfissaqqarpas – sulinermik siulersuisoq ulluinnarni sulisorisanut attaveqartuusup isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut ilaatinneqarnissaa pingaartuuvoq.

Isumannaallisaanermut suleqatigiissitanut sulinermik siulersuisunik arlalinnik toqqagaasinnaasoqqarpas akunnerminni isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut kia ilaasortanngornissaa isumaqatigiissutigissavaat. Isumaqatigiissinnaanngippata isumannaallisaanermik suleqatigiissitani sulinermik siulersuisut sinniisissaannik sulisitsisoq toqqaassaaq.

Sulinermik siulersuisoq tassaavoq sulisitsisoq sinnerlugu piffissap suliffigisami minnerpaamik affaanik atugaqarluni suliffeqarfimmi suliamik imaluunniit taassuma ilaanik siulersuillunilu nakkutiginnittoq. Taamaalilluni suliffeqarfimmi suliaqarluartuusinnaavoq piffissap pingaarnera siulersuineramik imaluunniit nakkutiginninnermik ingerlagaluartoq.

Inuk sulinermik siulersuisutut imaluunniit sulisorisatut aalajangiunneqarnissaanut siulersuisutut suliaassarisat annertussusaat – atorfiup taaguutaa pinnani – aalajangiisuupput. Assersuutigalugu atuarfimmi ataatsimi pedeli sulinermik siulersuisuusinnaavoq, atuarfimmi allami pedeli nalinginnartut sulisuusinnaalluni piffissap suliffigisami affaa inorlugu siulersuisutut suliaassanik ingerlataqarnini pissutigalugu.

Nalornisoqarneratigut sullivimmi isumannaallisaanermut inatsisaasunut naleqqiullugu sulinermik siulersuisoqartuunera imaluunniit sulisuusqarnera pillugit piviusumik naliliisoqassaaq.

Sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnini tassungalu atatillugu sammisat suliarineqartut pissutigalugit sulinermik siulersuisoq annikinnernik atugassinneqaqqusaanngilaq. Sulinermik siulersuisoq isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut ilaasortaasoq – piffissap misilitsiffiusinnaasup kingornatigut – soraarsitaariataarsinnaanngilaq sullivinni isumannaallisaanermik suliaqarnermut soraarsitsineq tunngavilersorneqarpas. Soraarsitsiniarneq kattuffinnit isumaqatigiissutiginiarneqaqqassaaq.

Isumaqatigiissuteqarfiusuni pineqartuni malittarisassat najoqqutaralugit isumaqatiginninniartoqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

3. Isumannaallisaanermut sinniisi

Sulisorisat isumannaallisaanermut sinniisimik isumannaallisaanermik suleqatigiissitani sinniisussaminnik qinigaqassapput.

Immikkoortuni pingaarutilinni marlunni sulisut sinniisaannit isumannaallisaanermut sinniisi allaassuteqarpoq:

Siullertut isumannaallisaanermut sinniisi immikkoortortami/suliffigisami ataatsimi sulisunit tamanit qinerneqarpoq, sulisut sinniisaat suliatut sammisatut aalajangersimasumik immikkoortortaqartumi sulisunit "taamaallaat" qinigaalluni. Taamaalluni suliffeqarfinni mikisuni taamaallaat ataasiinnarmik isumannaallisaanermut sinniiseqarfiusuni taanna sulisunit tamanit qinigaavoq – tassalu sulisut allaffimmiuugalarunik, tunisassiorfimmiikkalarunik imaluunniit eqqiluisaarinermik suliaqalarunik – aammalu sulisut sammisatigut sumulluunniit attuumassuteqalarunik. Isumannaallisaanermut sinniisip tamatuminnga imminut erseqqissarnissaa assorsuaq pingaartuuvog – sulilu pingaarneruvoq isumannaallisaanermut aammalu sulisut sinniisaat inuk ataasiinnaappat.

Aappaattut sulisut sinniisaattulli isumannaallisaanermut sinniisi suleqatiminit "uppitinneqarsinnaangilaq". Qinigaaffik tamakkerlugu isumannaallisaanermut sinniisi tassaniittuarpoq, nutaamillu qinigassanngortitsinermik kinguneqartumik nammineq atuuffimminik taamaatitsisinaanani. Taamaallaat suliffeqarfik isumannaallisaanermut sinniisip qimakkuniuk, imaluunniit piffissami sivilisunerusumi suliaartorsimanngikkuni nutaamik isumannaallisaanermik sinniisimik qinersisoqarsinnaavoq.

Suliffeqarfimmili illuatungeriit isumaqatigiissutigisimappassuk nutaamik isumannaallisaanermik sinniisimik tamatigut qinersisoqarsinnaavoq.

4. Kina isumannaallisaanermik sinniisimik qinigaasinnaava?

Isumaqatigiissuteqarfiusutut pineqartumi imaluunniit assingusumi sulisut sinniisaannik qinersineq pillugu malittarisassat najoqqutaralugit isumannaallisaanermut sinniisutut kia qinerneqarsinnaanera nalinginnaasumik aalajangerneqartarpoq. Sulisut sinniisaannut malittarisassat qanoq sivilisutigisumik atorfeqarsimaneq, piginnaassutsit assigisaallu pillugit immikkut ittunik malittarisassanik imaqarajupput. Inuup qinigaasinnaanngorneranut isumaqatigiissutini assigiinngitsunik piumasaqaateqartoqarsinnaavoq naammassisimasariaqartunik. Naak qinersinermi peqataanissamat pisinnaatitaasoqaraluartoq aamma qinerneqarsinnaanermik isumaqartariaqanngilaq.

Sulisut sinniisaannut malittarisassat atorneqarneri kattuffimmut ilaasortaangitsut isumannaallisaanermut sinniisutut qinerneqarsinnaanerinik matussusiinngillat. Tassalu tamanna suliffeqarfinni kattuffimmut ilaasortaangitsuinnarnik sulisoqartunut – imaluunniit sulisorisat kattuffimmi isumaqatigiissuteqartumi ilaasortaangitsunut – aammalu ilaasortaasutut ilaasortaangitsutullu sulisoqarfiusunut atuuppoq.

Ilaasortaasup sulisartut peqatigiiffianni/kattuffianni ilaasortaasariaqarnera pillugu piumasaqaateqartoqarsinnaanerinik sulisut sinniisaannut malittarisassat atorneqarneri nassataqanngillat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Inuup ataatsip isumannaallisaanermut sinniisutut aammalu sulisut sinniisaattut atuuffiit isumagisarisinnaavai, qinersinerilli immikkoortillugit pissapput. Taamaallilluni qinersinerimi ataatsimi atuuffiit tamaasa atorfigilerneqarsinnaanngillat.

5. Isumannaallisaanermut sinniisinik qinersineq

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitap atuuffiani immikkoortortami/suliffiusumi sulisunit tamanit isumannaallisaanermut sinniisi qinerneqassaaq.

”Sulisunit tamanit” oqarnermi kikkut tamarmik pineqarput, tassami qinersinerimi aamma ilinniartut (lærlingit), ullup ilaannaa sulisut, aalajangersimanngitsumik sulisorisat, taartaasut, vikarit, suliffimmi sungiusartut allallu peqataaqataassapput. Taamaattorli sap. akunnerani nal. akunneri qulit inorlugit sulisuullutik allaffimmi allaffissorfimmilu, kiisalu pisiniarfinni sulisuusut qinersinnaatitaanngillat.

Qinersinerimi sulisitsisoq, suliffeqarfimmi pisortat aamma sulinerimik siulersuisut peqataasinnaanngillat, aammalu isumannaallisaanermut sinniisumut qinersinissamut qinigassanngortitaasinnaanatik.

Qinersinerup inernera sulisitsisumut nalunaarutigineqassaaq.

6. Isumannaallisaanermut sinniisip illersorneqarnera

Sulianik sammisaqarfittut immikkoortortami pineqartumi imaluunniit assigisaani sulisut sinniisaattulli isumannaallisaanermut sinniisi soraarsitaanissaminut imaluunniit atugarisaminik allatut ajortisarneqarnissaminut illersorneqarpoq. Atuuffimminut atasunik sammisanik pissuteqartumik isumannaallisaanermut sinniisi ajornerusumik inissisimaffeqalerneqaaqusaanngilaq.

Immikkoortortami pineqartumi isumaqatigiissutaasumi sulisut sinniisaattut malittarisassatut isumaqatigiissutaasut najoqqutaralugit isumannaallisaanermik sinniisip qinerneqarneranut, qinigassanngortitaasinnaaneranut, qinersinerit atuuttuussusaannut aammalu isumannaallisaanermut sinniisip illersorneqarneranut malittarisassat atuupput. Taamaattumik isumannaallisaanermut sinniisip illersorneqarnissaa pillugu isumaqatigiinnginnerit sulisut akornanni eqqartuussissuserinikkut aalajangerneqassapput. Assigaalu malittarisassat sorliit atugaaneri pillugit apeqqutit, kiisalu malittarisassat unioqqutinneri imaluunniit nassuiarneri pillugit apeqqutit.

Qinersineq sulisitsisumut nalunaarutigineqassaaq. Illersorneqalerneq atuuffiusoq kingusinnerusukkut atuutileraluarpalluunniit qinersinerup inernerata sulisitsisumut nalunaarutigineranit atuutilissaaq.

Aammattaaq sinniisi kattuffimmut ilaasortaappat qinersinerup inernera isumannaallisaanermut kattuffigisaanut nalunaarutigineqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

7. Piffissaq qinigaaffik aamma suliaartunngitsoornerit

Isumannaallisaanermut sinniisi ukiut marlukkaarlugit qinerneqartarpoq. Piffissaq qinigaaffik – sulisitsisup aamma sulisorisat akornannni isumaqatigiissuteqarnikkut – ukiunut sisamanut sivitsorneqarsinnaavoq. Taamaalisooqarnerini tamani isumannaallisaanermut sinniisi qinerneqaqqissinnaavoq.

Piffissami qinigaaffimmini isumannaallisaanermut sinniisi atuuffimminit tunuarsinnaanngilaq. Taamaalippalli sulisorisat isumannaallisaanermut sinniisimik nutaamik qinersisinnaatitaanngillat. Taamaattorli sulisitsisoq sulisuusullu isumaqatigiissutigunikku tamatigut nutaamik isumannaallisaanermut sinniisimik qinersisoqarsinnaavoq.

Paarlattuanik isumannaallisaanermut sinniisip suliffeqarfimmi, immikkoortortami, suliaqarfimmini imaluunniit nikittaalluni suliaqarfimmi sulinermini atuuffigisaata taamaatinneratigut isumannaallisaanermut sinniisitut atuuffigisaa taamaatissaaq.

Assinganittaaq suliffeqarfimmi isumannaallisaanermut sinniisi – nammineq piumassutsiminit imaluunniit piumassuserinngisaminit – qimakkuniuk isumannaallisaanermut sinniisitut atuuffik taamaatissaaq.

Isumannaallisaanermut sinniisimik nutaamik aamma qinersisoqarsinnaavoq minnerpaamik qaammatini sisamani ataqatigiissumik sulinngiffeqarneq, napparsimaneq assigusumilluunniit pissuteqartumik isumannaallisaanermut sinniisaasoq suliffeqarfik qimassippagu. Taamaalilluni isumannaallisaanermut sinniisimik nutaamik qinersinissamut pisussaataasooqanngilaq, taamatullu pisussaataaannermik sulisitsisoq imaluunniit sulisuusut pisussanngortitaasinnaanngillat. Isumannaallisaanermut sinniisimik nutaamik qinersinissamut periarfissaq pillugu sulisitsisup sulisorisallu akornanni suleqatigiinnikkut aalajangiunneqassaaq.

Taamaalisooqarpat isumannaallisaanermut sinniisi nutaaq qinigaaffiusup piffissaata sinneranut imaluunniit qinigaaffimut nutaamut ukiunik marluk-sisamanik sivilissusilimut qinerneqarsinnaavoq.

8. Isumannaallisaanermut sinniisi amigaataasooq

Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulinerup pitsaannerpaamik atuuttuutinniarnanumut sulisut isumannaallisaanermut sinniisimik qinersinissaat pingaartuuvoq. Assinganillu sulisut piumassuseqarlutillu peqataanissamut pisussaataaaffimminnik malinninnissaat pingaartuuvoq. Tamanna minnerunngitsumik suliffimmik naliliiffiginnissummik (APV-mik) suliaqarnermut atuuppoq. APV-mik piumasaqaat 1. januar 2008-mi atutilissaaq. Taamaattumik sulisorisat isumannaallisaanermut sinniisimik qinersisinnaarlugit suliffeqarfiup pisortarisai annertuumik iliuuseqassapput, taamaalillutillu sullivimmi isumannaallisaanermik suliamut aqqissuussaasumut peqataaqataassallutik.

Isumannaallisaanermut sinniisimik qinersisitsiniarneq iluatsinngippat sulinermik siulersuisoq kisimi atuutissaaq. Tamanna aamma napparsimaneq imaluunniit sulinngiffeqarneq pissutigalugu isumannaallisaanermut sinniisip peqannginnerani atuutissaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

9. Qaagukkut isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortaqaassava?

Immikkoortortaqaarfinnut killillerneqarluarsimasunut imaluunniit immikkoortortanut sulinermik siulersuisoqarfiusunut, immikkoortortami suliatut sammisanik sorlernik qanorlu amerlatigisunik tassaniittoqaraluarpat isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortqassaaq. Taamaattorli sulinermik siulersuisunut taamaallaat sulinermik siulersuisuinnarnik siulersuisuusunut isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortqassanngilaq. Sulinermik siulersuisumut nassuiaat pillugu immikkoortoq "Sulinermik siulersuisoq" takuuk.

Oqaatigineqartutut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat immikkoortortamut/suliaqarfiusumut sulinermik siulersortimit aammalu immikkoortortami/suliaqarfiusumi tassani sulisuusut akornanneersumit taakkunanngalu qinerneqartumit isumannaallisaanermut sinniisimik inuttaqartuupput.

Isumannaallisaanermilli suleqatigiissitat immikkoortortanit/suliaqarfiusunit arlalinnit isumaginnittuusinnaapput.

Ataatsimit qulingiluat tikillugit immikkoortortat/suliaqarfiusut arlallit sulisoqartuusut isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut ataatsimoorussanut kattussinnaapput, imaluunniit suleqatigiissitanut pioreersunut attaveqalersinnaallutik.

Qanorluunniit amerlatigisunik sulisoqaraluartoq sulisut taamaallaat imaluunniit pingaarnerusutut allaffimmi imaluunniit allaffissornermik suliaqartut isumannaallisaanermik suleqatigiissitani ataatsimoorussamut attaveqalersinnaapput. Assersuutigalugu tunisassiorfittut suliffeqarfimmi allaffik imaluunniit oqarasuaatikkut tuniniaasarfittut immikkoortortaqaq taaneqarsinnaapput.

50-it sinnerlugit sulisoqarpat nalinginnaasumik isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik arlalinnik pilersitsisoqassaaq. Taamaattorli Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup sulisut 100-t tikillugit allaffissornermik suliallit, immikkoortortat illumi ataatsimiippata imaluunniit illuni arlalinni ataqatigiissuniippata isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataatsit sinniisigineri akuerisinnaavai.

Suliffeqarfiit nunami immikkoortitersimasunik immikkoortortaqaqarfillit immikkoortortanut tamanut isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik ataasiakkaanik nalinginnaasumik pilersitsisartussaapput.

Taamaattorli suliffeqarfinni nunami immikkoortitersimasunik immikkoortortaqaqarfilinni qulit inorlugit sulisulinni, kiisalu suliffeqarfinni allaffimmi allaffissornermillu suliaqarfiusuni immikkoortortanik nunami immikkoortitersimasunik arlalinnik isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik ataatsimoorussanik pilersitsisoqarsinnaavoq. Taamaalineratigut pisariaqartutut annertussusilimmik ornigullutik suliaqarnissaminnut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat periarfissaqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nalinginnaasumik minnerpaamik immikkoortortani tamani ukiumut marloriarlutik misissuiartornernik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat naammassisaqartassapput. Immikkoortortami misissuiartorsimanermik atuakkamik allattarfissamik peqarnissaq isumassarsiatsialaavoq, misissuiartornerup suuneranik annertussusaanillu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat nalunaarsuisarfissaannik. Tamatuma saniatigut sulisorisat tamatigut isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit attaveqarsinnaassapput.

10. Angerlarsimaffimmi sulinermi isumannaallisaanermik suleqatigiissitat

Angerlarsimaffimminni suliaqarlutik sulisuusut suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut atasuussapput imaluunniit angerlarsimaffimmi sulisuusunut immikkut ittumik pilersinneqarsimasumut isumannaallisaanermut suleqatigiissitanut atassallutik.

11. Holdikkaanik ingerlatsinermi il.il. isumannaallisaanermik suleqatigiissitat

Sulineq akuttoqatigiinnerusumik holdikkaartunik ingerlanneqarpat nikittarlutik suleqatigiinnut tamanut nalinginnaasumik isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortoqassaaq. Taamaattorli siunertamut tulluarnerruppat nikittarlutik suleqatigiit sullivimmi isumannaallisaanermi suliarisaannik allaanerusumik aaqqissuussinissamut sulisitsisut sulisorisallu periarfissaqarput. Taamaallutik nikittarlutik suleqatigiit "inuttamik taarseraannerusunut", tassalu suleqatigiinni sulisut assigiinngisitaartut suliaartortarnerannik pissuteqartumik nikittarlutik suleqatigiisusunut isumannaallisaaniaqatigiit naleqqussarneqarsinnaapput. Suliarisarli immikkut ittumik ulorianaateqartillugu suleqatigiikkuutaanut tamanut isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortoqassaaq.

Nikittarlutik suleqatigiinni sulisut sulinermik nalaanni imminnut isumannaallisaanermik suleqatigiissitaasut attaveqarfigisinnaassavaat. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitani ilaasortaasut peqanngippata isumannaallisaanermik peqqissutsimillu apeqqutaasunut sulisitsisoq sinnerlugu iliuuseqarsinnaasumik inummik sulisorisat qaqugukkulluunniit attaveqarsinnaassapput. Attaveqarnissamut periarfissaasup qanoq isumannaarneqarsinnaaneranut iliuuserisassat allanneqarsimassapput.

Ileqquliussatut holdikkaanik ingerlatsinermi, aalajangersimasunik marlunnik imaluunniit pingasunik suleqatigiikkuutaalinni, taamatut suleqatigiikkuutaanik sulineq minnerpaamik sap. akunnerinik arfinilinnik sivilissuseqarluni suleqatigiinni minnerpaamik sulisut quliunerisigut nalinginnaasumik suleqatigiikkuutaat tamarmik isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik pilersitsivigineqassapput.

Sulisorisat piffissani assigiinngiaartuni sulisinneqarpata – nikittarlutik suleqatigiit pineqanngikkaluarlutik – pisariaqartitsineq piviusoq aalajangiisuutillugu piffissami tassani minnerpaamik qulinik sulisulinni suliaqarfiusunut tamanut – assersuutigalugu eqqiluisaarinermut – isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortoqartariaqarpoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

12. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aqqissuussaanagerat

Suliffeqarfinni ataasiakkaani isumannaallisaanermik sulinerup qanoq aqqissuunneqarnissaanik suliffeqarfinni isumannaallisaaniaqatigiit pingaarnerusuullutik isummertussaapput. Taamaattumik isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik ataatsimoorussanik pilersitsisoqarsinnaanersoq imaluunniit suleqatigiissitanut pioreersunut attaviliisoqassanersoq isumannaallisaaniaqatigiit aallarniutaasumik isummertussaapput. Naliliinermi sullivimmi isumannaallisaanermik sulinerup sapinngisamik sunniuteqarluartumik ingerlasuunissaa sianiginarneqassaaq.

Taamaalillutik sulinerup ingerlanneqarneranut atatillugu immikkoortortaqarfiit/suliaqarfigisat suussusii annertussusaallu, kiisalu timikkut tarnikkullu sullivimmi avatangiisini sunnertiternerit pingaartuutinneqarput. Aammattaaq immikkoortortaqarfinni ataasiakkaani, suliffeqarfiup iluani suliarisat sinnerinut naleqqiullugu allaanerulluinnarpat suliap suunera, kiisalu timikkut tarnikkullu sullivimmi avatangiisini sunnertiternerit suussusii pingaartuutinneqassapput. Suliarisat annertuumik aarleqquteqarfiunera pissutigalugu immikkoortortani/suliaqarfigisani ikittuararsuarnik sulisoqartuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik immikkoortuusunik pilersitsisoqarsimaneranik assersuutissaqarpoq.

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataatsimoorussat aqqissuussaanageri pillugit sulisitsisup sulisorisallu akornanni isumaqatigiittoqarsimanissaa tunngaviuvoq. Nalinginnarmik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik akulerunneq ajorpoq suliffeqarfiup isumannaallisaaniaqatigiivini isumaqatigiissimasoqarpat.

13. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suut suliasaraat?

Immikkoortortami atuuffigisaminni isumannaallisaanikkut peqqinnissakkullu ajornartorsiutaasunik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sulissuteqarniartussaapput. Isumannaallisaaneq peqqissuserlu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataavartumik misissugarissavaat, taamaalillutik ajornartorsiutit pinaveerniarlugit.

Suliffeqarfik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqanngippat taassuma atuuffiinik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat isumaginnissapput, tassunga ilanngullugit suliffeqarfinni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliat pilersaarusiorlugillu, siulersorlugillu ataqatigiissillugit.

Sulineramik siulersuisoq aamma isumannaallisaanermut sinniisi ataatsimuunngikkunik najuuttoq isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliasaannik isumaginnissaaq. Arlaat peqannginnerani iliuuseqartoqarsimappat piaarnerpaamik sulineramik siulersuisumut imaluunniit isumannaallisaanermut sinniisimut nalunaaruteqartoqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

14. Pilersaarusiorneq

Suleqatigiissitat atuuffimminni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliat pilersaarusiornerni isumannaallisaanermik suleqatigiissitat peqataassapput. Tamatuma nassataraa makkuninnga pilersaarusiortoqartillugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat peqataatinneqarnissaat:

- Suliap aaqqissuunneqarnerani allannguutit
- Immikkoortortap allineqarnera imaluunniit allanngortiternera
- Maskiinanik teknikkikkullu atortunik pissarsineq aamma allannguneq – tassunga ilanngullugu teknogiimik nutaamik atugaqalerneq
- Akuutissanik atugassanillu pisiortorneq – tassunga ilanngullugit akuutissanik ulorianannginnerusunik periarfissat pillugit isumaliutaasut.

Assersuutigalugu suliffeqarfik ininik nutaanik sanaartussappat suliassap piareersarneraniilli isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilanngunneqassapput. Taamaaliornikkut sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutit, kingusinnerusukkut aaqqiiviginiarneqartussaasinnaasut, sanaartornerup ingerlannerani takorloorlugillu aaqqiivigineqarnissaat pinngitsoortinneqarsinnaapput.

Sulisunut ataasiakkaanut naleqqussarlugit sulineramik ingerlatsinerit, suliffigisaq, teknikkikkut atortut, kiisalu akuutissanik atortussianillu sulinerup isumannaarneqarnissaannut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilanngunneqassapput. Sulisut ataasiakkaat suliani atuuffigisaasa pilersaarusiornerni isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilanngunneqarnissaat pingaartuuvoq.

15. Nakkutillineq

Sulinermi atugarisat isumannaallisaanikkut peqqinnissallu tungaatigut isumannaalluinnartuunerinik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat nakkutilliissapput. Tassunga ilanngullugit suleqatigiissitat makku nakkutigissavaat:

- Sulineq, sulineramik ingerlatsinerit suleriaatsillu aaqqissuunneqarlutillu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarneri
- Akuutissat atortussiallu taamaallaat sulineramik ingerlatsinerni suleriaatsinilu sulisunik pisariaqanngitsumik nipimit, pujoralammit, qinngornernit nillermillu il.il. sunnerfigitinnissaannut sunniuteqarluartumik isumannaarlugit atorneqarnissaat
- Sulisorisat sunniuteqarluartumik ilinniartinneqarlutillu ilitersorneqarnissaat
- Maskiinat, sakkut teknikkikkullu atortut allat isumannaallisaanikkut peqqinnissamilu isumannaalluinnartumik inissitsiterlugillu atorneqarnissaat.

Sulisup angerlarsimaffigisaani suliaq taamaallaat annikinnerusumik suliarineqarpat isumannaallisaanermik suleqatigiissitat nalinginnaasumik suliamut tassunga atatillugu takusaasussatut atuuffeqanngillat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

16. Suliffimmik naliliiffiginnissut

Suliffimmik naliliiffiginnissut(APV) pillugu malittarisassat atuutilerpata APV-mik suliaqarneq isumannaallisaanermik suleqatigiissitanut suliaassanngussaaq annertoq.

APV-mik suliaqarnermut siunertaasup makku isumannaassavai:

- Sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutaasunik pingaarnernik tamanik suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik peqqinnissamillu sulinerup ilanngussisimaneq
- Ajornartorsiutit aqqiiviginiarneranut suliffeqarfiup tulleriiaarisumik ataavartumillu suliaqartuunera.

Suliffimmik naliliiffiginnissutip annertussusaa ilaatigut sullivimmi avatangiisini pissutsit qanoq ittuunerinit, suliap suussusaanik, kiisalu suliffeqarfiup annertussusaanik aqqiissuussaaneranillu aalajangerneqassaaq.

APV-p annertussusissaa aamma teknikkikkut atortut, akuutissanit atortussianillu, kiisalu suleriaatsinit sulinermillu ingerlatsinernit suliffeqarfiup atugarisaanit aalajangerneqassaaq.

Suliffimmik naliliiffiginnissutip sulinermit naleqqiullugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitami ilaasortat pingaarluinnartuupput. APV-mik sulinermit suleqatigiissitat atuuffigisaattut immikkoortortami isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilanngunenqassapput, kiisalu makkunani peqataassallutik:

- Sullivimmi avatangiisini pissutsit suunerisa nassuiarneri nalunaarsornerilu
- Sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutaasut nassuiarneri nalilernerilu
- Periusissatut pilersaarusiameq tulleriiaarineq inissitsiterinerlu
- Periusissatut pilersaarutit piviusunngortinnera malitseqartinneralu.

17. Misissuinerit

Ajutoornernik, toqunartortortitaanernik, peqqissutsimi ajoqusernernik taamatullu pisoqalerneranik misissuinerit isumannaallisaanermik suleqatigiissitat peqataassapput, kiisalu sulisitsisumut imaluunniit taassuma sinniisuanut nalunaarutigissallugit. Sulinermit ajutuulertoqarnerani isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilanngunneqarnissaat pingaartuuvooq, taamaalilluni ajutoorneq sioqqullugu iliuuseqartoqarsinnaassamat. Ajutoorneq pippat isumannaallisaanermik suleqatigiissitat taamatut pisoqaqinnginnissaanik isumannaariniassapput. Tamatumunnga atatillugu sulinermit ajutoornerit il.il. pillugit atortussianut tamanut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat attaveqartinneqarsinnaassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

18. Sulisorisat illersorneri

Sullivimmi avatangiisini ajornartorsiutitut takkussimasunut atatillugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aarleqqutaasinnaasunik pakkersimaarinninniassapput. Aarleqqutaasoq sumiiffigisami pakkersimaarneqarsinnaanngippat isumannallaallisaanermik suleqatigiissitat ajornartorsiut sulisitsisumut/isumannaallisaanermut ataatsimiititat siulittaasuanut nalunaarutigissavaat.

Sulisorisat isumannaatsuunerannut imaluunniit peqqissuunerannut nalliulluinnalersunik, annertuunik aarleqqutit nassataqartunik pissutsinik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat paasisaqarpata aarleqqutip ajutoortaaliniarnissaanik aammalu pisariaqassappat sulineramik unitsitsinermik isumannaallisaanermik suleqatigiissitat iliuuseqarniassapput.

Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sulineramik unitsitsigunik tamanna ingerlaannaq suup patsisaaneranik nassuiaatitaqartumik sulisitsisumut nalunaarutigineqassaaq, sulisitsisummi sullivimmi avatangiisini pissutsit inatsisinik najoqqutaqartinneritut akisussaassuseq tigummivaa. Taamatut pisoqarnerinnaani sulisitsisumit suleqatigiissitat aalajangiinissamik piginnaassuseqartitaanertik qaangerlugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat iliuuseqarsinnaapput.

Sulisorisat illersorneqarnissaat pillugit sammisaqartitsineri tamani isumannaallisaanermik suleqatigiissitat peqataassapput. Tamatuma nassatarivaa isumannaallisaanermik suleqatigiissitat sunut tamanut, immikkoortortat/suliaqarfigisat sullivimmi isumannaallisaanermi suliarisaannut tunngasunut peqataanissaat. Peqataaqataatitsinerup tamatuma ilarujussua suliffeqarfimmi sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqarnermi peqataasunik, aammattaarlu sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqartunik avataaneersunik suleqateqarneruvoq. Suliffeqarfik isumannaallisaanermut ataatsimiititaqarpas sullivimmi isumannaallisaanermik suliaqartunut avataaneersunut attaveqarneq isumannaallisaanermut ataatsimiititat aqqutigalugu ataqatigiissinneqassaaq.

Namminneq allallu isumannaatsuunerannik peqqissuunerannillu sassarsaasumik iliuuseqalernissaannut sulisorisanik ataasiakkaanik isumannaallisaanermut suleqatigiissitat sunniiniarsarissapput. Tamatumunnga atatillugu suliaminnut atuuttuusunik sullivinni avatangiisit pillugit malittarisassat pillugit sulisorisat ilisimatinneqarnissaat isumannaallisaanermut suleqatigiissitat isumagissavaat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

19. Suleqatigiinneq

Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermut ataatsimiititaqarpat sulisut aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititap akornanni isumannaallisaanermik suleqatigiissitat attaveqarfiupput. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititat suliassaminnik naammassinnissinnaanerannut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat isumannaallisaanermut ataatsimiititamut attaveqarnerat pisariaqartuullunilu aalajangiisuuvoq. Nalinginnaasumik suleqatigiissitat immikkoortortaanni sullivinni avatangiisitigut atugarisaat pillugit isumannaallisaanermik suleqatigiissitat isumannaallisaanermut ataatsimiititanut ilisimatitsiuartuussaaq, aammattaarlu namminneq suliassaminnik ataatsimiititat ilisimatittassallugit.

Suliffeqarfimmi isumannaallisaanermut ataatsimiititaqanngippat tassunga atasussaagaluartunik suliassamik isumannaallisaanermut suleqatigiissitaq/-tat isumaginnissapput. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliffeqarfimmi sulinermi ajutoornernut allattugarisanut nalunaarutinullu, kiisalu tamanna pillugu piumasaqaateqartoqarnerani suliffiup suussusiata nassuiarneqarneranut paasissutissamik pingaarutilinnut tamanut attaveqarsinnaassapput.

Sullivimmi isumannaallisaanermi siunnersortinik avataaneersunik suleqateqarnermi isumannaallisaanermik suleqatigiissitat peqataatinneqassapput.

Sullivimmi isumannaallisaanermi siunnersortinut suliassat nutaat pillugit isumannaallisaanermut ataatsimiititamut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat siunnersuuteqarsinnaapput. Suliffeqarfimmi isumaqatigiissutaasimanngippat isumannaallisaanermik suleqatigiissitat namminneerlutik sullivimmi isumannaallisaanermi siunnersortumik pissarsiorsinnaanngillat.

Tamakku saniatigut suleqatigiissitat makku isumagissavaat:

- Suleqatigiissitat immikkoortortaasa iluini sullivinni avatangiisit nalunaarsornerinik ataatsimiititat ikiornissaat
- Pitsanngorsaatissamik siunnersuuteqarneq
- Aaqqiissutissamik siunnersuuteqarneq aammalu aaqqiissutissatut siunnersuutinik tulleriarineq
- Immikkoortortaqarfimmik ataatsimiititap misissuinerani peqataaneq
- Suleqatigiissitanik isumannaallisaanermut ataatsimiititat isumannaallisaaneq pillugu ataatsimiitsinerini peqataaneq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

20. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aamma sulisut akornanni attaveqarneq

Sulisut isumannaallisaanermik suleqatigiissitaminnik attaveqartuarsinnaanissaminnut periarfissaqassapput. Isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ataatsit arlalinnik sulisunut atasuuppat, kisimiillutik imaluunniit suleqatigiikkuutaarlutik sumiiffinni assigiinngitsuni sulisuusunut – soorlu angerlarsimaffinni ikiortinut, eqqiluisaarisunut, eqqaavilerisunut, assartuisartunut assigisaannullu – pitsaasumik attaveqarnissamik isumannaarisunik immikkut ittunik iliuuseqartoqarnissaa sulissutigineqassaaq.

Nikittaalluni suleqatigiittoqarnerani, qaangiuttoortoqarnerani assigisaanilluunniit pisoqarnerani isumannaallisaanermik suleqatigiissitat attavigineqarsinnaanngippata suliffeqarfimmut akisussaalluni sinniisuutitamik sulisut kallerriisinnaanissaminnut isumannaagaassapput. Tassaassaarlu inuk isumannaallisaanermik peqqinnissamillu apeqqutini sulisitsisoq sinnerlugu iliuuseqarsinnaasooq. Sulisorisat periarfissaq tamanna ilisimassavaat.

21. Sullivimmi isumannaallisaanermik ilinniartitaaneq

Sulineramik siulersuisooq aamma isumannaallisaanermik sinniisi nal. akunnerinik 32-nik sivilissusilimmik sullivimmi isumannaallisaanermik ilinniartitaasimassapput. Qinersinerup imaluunniit suleqatigiissitat ilaasortaannik toqqaanerup kingorna sap. akunneri sisamat sinnernagit ilinniartitaanissaminnut nalunaassapput. Immikkoortortami pikkorissarnerit akuerisaasut aallartinneqaqqaartut akornanniittussamut nalunaartoqassaaq. Sulisitsisoq imaluunniit suliffeqarfimmi pisortaq ilinniartitaasimasariaqanngillat, allaat isumannaallisaanermik suleqatigiissitani sulineramik siulersuisuusup atuuffianik isumagisaqarsinnaagaluarunik.

Jens Jensen

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaat

At-ilitersuut GL.6.1 november 2006

Suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaminnik qanoq aaqqissuussinissaat pillugu At-ilitersuut paasissutissiivoq. Isumannaallisaaniaqatigiit suunerannik, qaqugukkut suliffeqarfik isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisissaneramik suliffeqarfiillu sorliit isumannaallisaaniaqatigiinnik peqartussaanerannik ilitersuut paasissutissiivoq. Kiisalu sulisitsisup pisussaataaaffiinik pisinnaataaaffiinillu ilitersuut paasissutissiivoq.

1. Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaq qaqugukkut?

Suliffeqarfiit tamarmik sulisoqartut isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaqassapput.

Qulinik imaluunniit amerlanernik suliffeqarfik sulisoqaruni isumannaallisaaniaqatigiiliornissaa pingaarnerutillugu malittarisassaavoq.

Suliffiugallartunut aamma paarlakaattuni suliffinni, taakkununga ilanngullugit illuliornermik sanaartornermillu suliffinni, kiisalu umiarsuarnik usingiaallunilu usilersuinermi immikkut ittunik malittarisassaqarpoq.

Suliffeqarfiit isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisussaangitsut aamma isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaqassapput. Tamanna sulisitsisup, sulinermik siulersuisuusinnaasut sulisorisallu akornanni suleqatigiinnikkut pissaaq. 1. januar 2008-mit atuutilersumik suliffimmik naliliiffiginnissusiorqarnissaannik (APV-mik) piumasaqaateqartoqalerpoq. Suleqatigiinneq sulisut sinniisuata sulisitsisumik imaluunniit sulinermik siulersuisumik peqateqarluni isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisamik isumaginnittunngortillugit ileqqussanngortinneqarsinnaavoq.

2. Isumannaallisaaniaqatigiit suuppat?

Isumannaallisaaniaqatigiit immikkoortortani tamani imaluunniit sulinermik siulersuisoqarfinni isumannaallisaanermik suleqatigiissitaliortoqarneratigut pilersinneqartarput. 20-t sinnerlugit sulisoqarpat tamatuma saniatigut isumannaallisaanermut ataatsimiititanik pilersitsisoqarsimassaaq. Suliffeqarfik angisoorsuuppat isumannaallisaanermut ataatsimiititat arlaliusinnaapput, suliallu ataqatigiissinniarnernut qullersaasussamik isumannaallisaanermut ataatsimiititanik pilersitsisoqartariaqarsinnaavoq.

Suliffeqarfinni anginngitsuni isumannaallisaaniaqatigiit isumannaallisaanermik suleqatigiissitanit ataasiinnarnit pilersinneqarsimasinnaavoq, suliffeqarfinnili angisuuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitanik aamma isumannaallisaanermut ataatsimiititanik arlalippassuarnik aammalu immaqa qullersaasumik isumannaallisaanermut ataatsimiititanik peqartoqarsinnaavoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisitsisup isumannaallisaaniaqatigiit sulisuusut sulinermillu siulersuisut suleqatigalugit pilersittussaavaa. Sulisorisat isumannaallisaanermik suleqatigiissitani sulinermik siulersuisoq peqatigalugu ilaasortaasussamik isumannaallisaanermut sinniisussamik qinersissapput. Sulisitsisup suleqatigiittoqarsinnaanera isumannaassavaa, tassunga ilanngullugu sulisut isumannaallisaanermik sinniisussamut qinersinissaannut naammattunik piffissalerlugillu periarfississallugit.

Isumannaallisaaniaqatigiit ilusilersornerini allannguutit tamarmik sulisitsisup, sulinermik siulersuisuusinnaasut sulisorisallu akornanni suleqatigiinnikkut pissapput.

Isumannaallisaaniaqatigiit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aamma isumannaallisaanermut sinniisut pillugit ilitersuusaaiani, kiisalu isumannaallisaanermut ataatsimiititat pillugit ilitersuummi erseqqinnerusumik nassuiarneqarput.

Ilitersuutini taakkunani marlunni nassuiarneqartumit allaanerusemik isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisap aaqqissuunneqarnissaa pillugu suliffeqarfimmi sulisitsisoq sulisorisallu isumaqatigiissusiorsinnaapput. Tamanna pillugu periarfissaq suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaat pillugit isumaqatigiissutaasunik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup ilitersuusaaiani erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq.

3. Qaagukkut malittarisassat atuuppat?

Suliffeqarfiit isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliarisaat pillugit malittarisassat pingaarnerutillugit nunap qaani, umiarsuarnik usingiaallunilu usilersuineramik sulianut, kiisalu umiarsuit iluini amutsivinni sulianut tamanut sulisitsisumut sulissutigisanut atasuupput.

Sullivinni isumannaallisaanermik inatsimmut atasuusutut sulisitsisumut sulissussineq pillugu naliliissagaanni makku ilaatigut pingaartinneqartartuupput:

- suliamik tiguisoq nammineq sulisinnaassutsiminik atugassiinissaminut pisussaattitaanersoq
- suliamik tiguisoq suliap suliarineranut atatillugu ilitersorneqarnissamik nakkutigineqarnissamillu malittarisassaqaartitaanersoq
- sulisitsisoq ininik suliffigisassanik atortussanillu pisariaqartitanik atugassaqaartitsinersoq
- sulinerup inernerata naammaginangitsusinnaaneranik sulisitsisoq tigusinittusaaanersoq.

Nalornisoqartoqarpat suliamik tiguisoq suliamik naammassisaminut aningaasarsisinneqarnera pingaartuutinniarneqartarpoq.

Isumannaallisaaniaqatigiit pillugit malittarisassat aamma atuupput suliaq sulisup nammineq angerlarsimaffiani ingerlanneqarneratigut, sulineq piffissami suliffiusumi tamarmmi ingerlanneqarpat imaluunniit akuttoqatigiiaartumik ingerlanneqarpat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliap ingerlanneqarnerani isumannaallisaaniaqatigeeqassanngilaq

- suliitsisup angerlarsimaffiani pippat
- sulisitsisup ilaqutarisaanit angerlarsimaffiani najugaqartunit sularineqarpat
- sakkutooqarfimmeersuneerpata, sakkutuujunertullu sulianut naatsorsuunneqarsinnaappata.

Piumassuseq najoqqutaralugu kattuffiliani, soorlu spejderini timersoqatigiillu peqatigiiffiini nalinginnaasumik sulisitsisumut sulianik ingerlataqartoqarneq ajorpoq. Taamaattumik isumannaallisaaniaqatigiit pillugit piumasaqaateqartoqanngilaq. Peqatigiiffinni sulisitsisumut suliamik ingerlatsisoqarpat isumannaallisaaniaqatigiit pillugit malittarisassat najoqqutarineqassapput.

4. Suliffiit sorliit pineqarpat?

Isumannaallisaaniaqatigiit pilersinneqarneri pillugit malittarisassanut atasuusussatut suliffeqarfiit qulinik imaluunniit amerlanernik sulisullit pineqarput.

5. Sunaava suliffeqarfik?

Suliffeqarfik inummit ataatsimit imaluunniit piginneqatigiinnit pigineqarsinnaavoq.

Aktianik piginneqatigiiffik, piginneqatigiiffik assigisaalluunniit nalinginnaasutut suliffeqarfittut ataatsitut isigineqartarpoq. Suliffeqarfissuuppat, pingaarnersatut piginneqatigiiffilik, soorlu ingerlatseqatigiinni piginnittumik, arlalinnik allamit aqutanit piginneqatigiiffittalik suliffeqarfiit ataasiakkaatut, tamarmik immikkut isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisussatut isigineqartarput.

Suliffeqarfinni tunisassiorfittat suliffeqarfiup immikkoortuisut isigineqartarput, taamaattumillu taakku ataatsimoorussatut isumannaallisaaniaqatigiinnut, immikkoortortaqaqarfinnik tamanik ilaasortaqaqfiusumut atasuusapput.

Suliffeqarfiit imminut pigisut, peqatigiiffiit, aningaasaateqarfiit, qaammarsaatissiiniaqatigiit assigisaallu immikkoortuupput namminersortut, taamaattumillu namminersortunik isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsissapput.

6. Sulisut amerlassusaasa nalunaarsornerini kikkut ilanngunneqarpat?

Isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisoqarniarluni nalunaarsuineri sulisut tamarmik, ullup ilaannaani suliffeqartut ilanngullugit, suliffimmi imaluunniit sulineri siulersuisuunngitsut ilanngunneqassapput. Tamannali atuutinngilaq allaffinni pisiniarfinnilu, taakkunani sap. akunneranut minnerpaamik nal. akunnerinik qulinik sulisuusartut ilanngunneqartussaallutik. Nal. akunneranut kisitsit qaammatit pingasut ingerlaneranni agguaqatigiissitsinertut naatsorsorneqassaaq.

Sinniisuusut, suliffeqarfimmi paarlattaasutut sulisuusut sulisorisanut aamma ilanngunneqassapput.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Sulisorisat nunani allani aammalu suliffiup angerlarsimaffiani tamani suliaqartuusut suliffiup angerlarsimaffiani sulisorineqartutut ilanngunneqarput. Taamaattorli sulisorisat taamaallaat nunani allani suliaqartuusut suliffiup angerlarsimaffiani isumannaallisaaniaqatigiit pilersinniarnernanni ilanngunneqassanngillat.

Suliffeqarfinni ukiup ilaani suliaqarfiusartuni, soorlu neriniartarfiit aalajangersimasut pisiniarfiillu ukiup ingerlanerani piffissami sivikinnerusumi ammasartuni isumannaallisaaniaqatigiit piffissamik naammaginartumik atuuffigisaqassanngilaq. Taamaattumik ukiup ataatsip iluani minnerpaamik qulinik sulisoqarlutik, sulisuusut tassani sulinertik ilutigalugu suliffeqarfinni minnerpaamik qaammatini pingasuni suliffeqartuuppata ileqquuvog suliffeqarfiit tamakku isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsissanerat.

7. Kina sulisitsisuaa aamma kina sulinermik siulersuisuaa?

Sulisitsisoq/suliffeqarfinnik siulersuisoq tassaavoq suliffeqarfinnik ingerlatsisuuvoq, imaluunniit pisortaaq sulisitsisoq – assersuutigalugu pisortat qullersaat imaluunniit suliffeqarfiup imminut pigisup pisortaa.

Sulisorisat suliffeqarfinni aktiaateqartut imaluunniit piginneqataasut nalinginnaasutut sulisitsisusutut isigineqarneq ajorput – sulinermik siulersuisutut atuuffeqarneri eqqaassanngikkaanni.

Sulinermik siulersuisoq tassaavoq sulisorisat sulinermini minnerpaamik piffissap affaanik sulisitsisoq sinnerlugu suliffeqarfinni siulersuinermik imaluunniit sulinermik nakkutilliinermik imaluunniit tamatuma ilaanik sulialik.

8. Sulisitsisup pisussaataaffii aamma pisinnaataaffii

Sulisitsisup isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliat aqqissuutissavaa suliffimmi isumannaallisaanermik sulinerup ingerlanneqartilernissaanut peqataaqataassalluni.

Sulisorisat isumannaatsuullutillu peqqissuunerinik isumannaatsuutitsisunik aammalu isumannaatsuunik peqqissutsikkullu aarlerinaataasinnaasunik pinaveersaarisunik iliuutsinik sulisitsisoq aqqissuussaqaanermik isumaginnissaaq. Tamakku saniatigut sulisorisat aarleqqutaasinnaasut pillugit ilisimatinneqarnissaannik, kiisalu ilitsersorneqarlutillu ilinniartitaanerinik sulisitsisoq isumannaarissaaq.

Isumannaatsuuneq peqqissuunerlu pillugit suleqatigiittoqalerneranik, taamatuma ineriartortinneranik ataavartittuarneranillu sulisitsisoq isumaginnissaaq, taamaalilluni isumannaallisaaniaqatigiit suliassaminik naammaginartumik isumaginnissinnaanissaanut periarfissiissalluni.

Suliffeqarfinni qullersatut pisortat isumannaallisaaniaqatigiinni sinniisooqarnissaat sulisitsisup isumagissavaa, tassunga ilanngullugu qullersatut pisortani sinniisi isumannaallisaanermut ataatsimiititani siulitaasuunissaa isumagissallugu.

Isumannaallisaanermut ataatsimiititat aammalu suleqatigiissitat immikkoortoqarfiinut atasunik suliffeqarfiup pilersaarusiorneranni peqataasinnaanissaat sulisitsisup isumagissavai, tassunga ilanngullugu inatsisit najoqqutaralugit pisussatut isumannaallisaanermik peqqinnissamillu pissutsit naliliiffigineqarnerat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

9. Sullivimmi isumannaallisaanermik suliamut piffissarititaq ilinniartitaanerlu, kiisalu akiliissutaasut

Sullivimmi isumannaallisaanermik suliamut atatillugu isumannaallisaanermik suleqatigiissitani, isumannaallisaanermut ataatsimiititani ilaasortat aammalu isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliamik ulluinnarni aqutsisup suliasaminnik isumaginninnissaminnut piffissamik pisariaqartitaminnik atugassaqtinnissaannik sulisitsisoq isumaginnissaaq. Tamanna ilaatigut suliffeqarfimmi isumannaallisaanermik suleqatigiissitat suliffigisaanni immikkoortortani Sullivinnik Nakkutilliisuutitat misissuiartorneranni peqataanissamut piffissaqartitaanissamut tunngasuvoq. Suliffeqarfiup suuneranut aammalu sullivimmi isumannaallisaanermut inissisimaffianut atatillugit piffissaq naammattuutinneqassaaq.

Taamaalilluni isumannaallisaaniaqatigiinni ilaasortat atugassamittut piffissarititaat immikkoortortaqaarfiit, suliaqarfigisat aammalu suliffeqarfiup suuneranit angissusaanillu, kiisalu sulisorisat aarleqquteqarfiuffiisa suunerinit aalajangerneqarpoq.

Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliaat ingerlalluarlutillu sunniuteqarluarterlugit ulluinnarnik pisussaataaffimminnik isumannaallisaaniaqatigiit ilaasortaasa isumaginnilersinnaanissaanut periarfissaqartilivillugit sulisitsisoq taama annertutigisumik piffissaqartitsitigissaaq.

Isumannaallisaaniaqatigiit ilaasortaannut piffissap qanoq annertutigisup atugassiaritinnissaa – isumannaallisaaniaqatigiit tusarniaavigereernerisigut – sulisitsisup nalilissavaa. Isumaqtigiingittoqalerneratigut apeqqut Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut saqqummiunneqarsinnaavoq.

Apeqqutini isumannaallisaanermut peqqinnissamullu tunngasuni isumannaallisaanermik suleqatigiissitat ilaasortaasa pisariaqartinneqartutut ilisimasassanik pissarsinissamut imaluunniit ilinniartitaanissamut sulisitsisup periarfississavai.

Ilinniartitaanermut isumannaallisaanermik suleqatigiissitat aningaasartuutaannik sulisitsisoq akiliissaaq. Aammattaaq ilinniartitaanermi peqataanermut atatillugu isertitarisanik annaasaqarnermik aningaasartuutinillu allanik sulisitsisoq akiliissaaq, assersuutigalugit pikkorissarnermut akiliutinik aamma angalanermi najugaqarnermilu aningaasartuutinik.

Isumannaallisaanermik peqqinnissamillu suliamut atugassanngorlugit pisariaqartitatut aningaasassaqaarnissaanik sulisitsisoq isumaginnissaaq. Ilaatigut tamatuma nassataraa isumannaallisaanermik sinniisitut suliasanik isumaginninnermut atatillugu isumannaallisaanermik sinniisip isertitamigut annaasaanik sulisitsisup matussusiinissaa, tassunga ilanngullugit taassuma ataatsimiinnerni allatullu sammisaqarnerni peqataaqataaneri.

Isumannaallisaanermik sinniisuusup sammisarisaanut atatillugu qaqugukkut qanorlu annertutigisumik sulisitsisup aningaasartuutinik matussusiinissaanik isumaqtigiinginnerit sulisitsisut sulisullu akornanni aalajangiiffineqassaaq. Tamanna pisinnaanngippat eqqartuussivitsigoortinneqartariaqassaaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

10. Immikkut paasisimasalimmut saaffiginninneq

Sullivinni avatangiisini ajornartorsiutip aqqiiviginiarneranut ikiorneqarnissaminut sulisitsisoq immikkut paasisimasalimmut saaffiginnissinnaavoq.

Sulisitsisup nammineq pisariaqartitatut sammisamut ilisimasassaqaqnginnermini immikkut paasisimasalimmut sulisitsisoq saaffiginnissaaq.

Immikkut paasisimasalimmut saaffiginninnissani sioqqullugu sulisitsisup isumannaallisaanermut ataatsimiititat aammalu isumannaallisaanermik suleqatigiissitat saaffiginnissummut attuumassuteqartuusut tusarniaavigeqqassavai.

Sullivinni avatangiisinut pingaarutilinnik paasissutissanik pisariaqartitanik tamanik immikkut paasisimasalik sulisitsisup pissarsiorsinnaatissavaa.

11. Isumannaallisaaniaqatigiinnik sulisitsisup sunniivigeqateqarnera

Isumannaallisaaniaqatigiit aamma isumannaallisaanermik suleqatigiissitat immikkoortortaasa iluini sullivinni avatangiisinut pingaaruteqartunik paasissutissanik tamanik isumannaallisaanermut ataatsimiititap ilaasortaannik ilisimatinnissaannik sulisitsisoq pisussaataavoq.

Tamakku Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmit peqqussutitut allanillu aalajangiussinernut, kiisalu ilitersuutitut atugassianik allanillu allakkatigut paasissutissanut atasuupput.

Isumannaallisaaniaqatigiinnut tamakkiisunut isumannaallisaanermillu suleqatigiissitanut ataasiakkaanut suut pingaaruteqartuunerannik erseqqinnerusumik killilersuinissaq isumannaallisaaniaqatigiit isumagissavaat. Paasissutissiissutininik pineqartunik qanoq kikkunnnullu ingerlatitseqqinnissamut isumannaallisaaniaqatigiit malittarisassiornissat Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup innersuussutigaa.

12. Suliffeqarfiit isumannaallisaaniaqatigeeqanngitsut

Suliffeqarfinni isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsisoqarnissaa pillugu piumasaqaateqarfiunngitsuni isumannaallisaanermut peqqinnissamullu pingaaruteqartunik paasissutissanik pisariaqartitanik tamanik sulisorisanut tunniussaqaarnissaq sulisitsisup isumagissavaa. Suliffeqarfimmi isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulisorisat siunnersuutininik saqqummiussinissaminut periarfissaqaarnissaat sulisitsisup aamma isumagissavaa.

Tamakku saniatigut teknologiip nutaap pilersaaruserlugulu atuutsilernerani sulisorisat tusarniaaviginissaat sulisitsup aamma isumagissavaa, tassunga ilanngullugit atortussiat, inunnut illersuutit teknikkikkullu atortut toqqarnerisigut sullivinni avatangiisinut sunniutaasut pillugit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Suliffeqarfinni isumannaallisaaniaqatigiinnik pilersitsiviusussaangitsuni sullivinni avatangiisinut suliaqarnermut aalajangersimasunik malittarisassiornissaq isumassarsialatsiaasinnaavoq. Taamatut iliorneq sullivinni avatangiisit pillugit pissusissamisoortumik oqaloqatiginninnissap eqqarsaateqarnerullu pilersinnissaanut ilapittuutaasinnaavoq.

13. Suliffeqarfinni ataatsimi sulisitsisut arlallit allallu akornanni suleqatigiinneq

Suliffeqarfinni ataasiakkaani isumannaallisaanermik sulinermit pisussaasumut suliffeqarfinni ataatsimi sulisitsisut arlallit allallu akornanni suleqatigiinneq pillugu malittarisassiat tapiliussaapput.

Sulisitsisuugaluaraanni, sulinermik siulersuisuugaluaraanni imaluunniit sulisuugaluaraanni, aammalu sorlermi suliffeqarfinni atorfeqaraluaraanni sullivimmi kikkut tamarmik sullivinni avatangiisinut tamakkiisumik iliuuseqarnissaannik malittarisassat isumannaarneqartassapput. Malittarisassat isumannaallisaaniaqatigiit kisiisa pinnagit suliffeqarfinmili kikkunnut tamanut sulisuusunut atuupput.

Suliffeqarfinni ataatsimi suliamik ingerlatsisitsillutik sulisitsisut arlallit akornanni suleqatigiinnissaq pillugu malittarisassat aamma namminersortunut sulisoqanngitsuusunut atuupput.

Suliffimmi ataatsimi suliaqartitsillutik sulisitsisut arlallit, suliffeqarfinmilu kikkut tamarmik sulisuusunut sulisunut tamanut sullivinni pissutsinik isumannaatsunik peqqinnartunillu pilersitsinissamik suleqatigiissapput.

Paasinerluisoqannginnissamik pakkersimannittussanik, aammalu isumannaallisaanermik sulinermik erseqqissaasussanik malittarisassiornissaq pisariaqarsinnaavoq. Inissisimaffinni tamani suleqatigiinneq sunniuteqarluartumik ingerlanneqassappat tamanna siunertamut naleqquttuuvog.

Suleqatigiinnermut isumannaallisaaniaqatigiit ilanngunnissaat aamma pisariaqassaaq.

Suliffigisami sulianut ataasiakkaanut aarleqqutaasinnaasutut attuumassuteqartut pillugit sulisitsisut imminnut paasisitsissuteqassapput. Sulisitsisup suliamik ingerlataqanngitsup nammeneq sulisuminut naleqqiullugu sunik ajornartorsiuteqarneranik paasinninnermigut iliuuseqarsinnaanissaanik malittarisassaq isumannaarissaaq. Sulisitsisut ataasiakkaat sulisuminnut paasissutissiissutininik taakkuninnga ingerlatitseqqinnissaminut pisussaataapput.

Suliffeqarfinni ataatsimi, sulisitsisut arlallit suliamik ingerlataqarfigisaanni kikkut tamarmik, tassalu sulisorisat sulisitsisullu namminneq suliaminnut atuuttunik malittarisassat, aammattaarlu sulisitsisut assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnikkut malittarisassat najoqqutaralugit suliaqassapput, taamaalilluni suliffeqarfinni suliaqarnermik atuuffiusut tamarmik isumannaallisaanikkut peqqinnissamullu atatillugu isumannaalluinnartumik ingerlanneqarsinnaanissaat isumannaarneqassammat.

Suliffeqarfiup allap immikkoortortaqarfiani sulisut sulisitsisullu suliaqartuusut suliamut isumagisassaminut atuuttunik malittarisassat najoqqutaralugillu suliffeqarfinni suliffigisaminni isumannaallisaanermut peqqinnissamullu malittarisassat atuuttut aamma najoqqutarissavaat.

Jens Jensen

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Psykisk førstehjælp

1. Sammisag tunuliaqutaalu

Ilitsersuut una Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliffimmi kingunerlutsisinnasunik pisoqarnerani tarnikkut ikioqqaarnissamut peqqussuteqarnermut nassuiaataavoq.

Kingunerlutsisinnasunik pisoqarnerani inuk imaluunniit pisoqarneranut takunnittoq, soorlu assersuutigalugu ima nalaataqarsinnaavoq:

- Ilimaginngisamik toqusoqarneq
- Ajoqusernerit annertuut
- Toqusoqarnissaanik annertuumik aarlerinartoqarneq
- Imminut imaluunniit inuit allat timikkut tarnikkulluunniit navianartorsiortinneqarnissamik sakkortuumik siorasaarinerit

Inuk taamatut misigitinneqartoq ilitsersuummi ajoquseritut taaneqassaaq, qanorluunniit pineqartoq nammineerluni ajoqusernermik nalaqaqaraluarpat imaluunniit pisumut takunnittuusimappat.

Ilitsersuut tassaavoq suliffimmi kingunerluuteqartitsisinnasunik tamanik pisoqarnerani tarnikkut ikiueqqaarneq. Sulisilluni ajoqusernerit, soorlu persuttaanerit, illuliornerup sanaartornerullu iluani ajoqusernerit, inunnik apuinerit kiisalu aqqusineri ajutoornerit, aqqusinertigut angalasut aqqunartiterneri angerlarsimaffimmilu ikiortit sulinerminni toqusimasunik naammattuineri tamatumani pineqarput.

Tarnikkut ikiueqqaarneq tassaavoq sulisut nuanniitsumik nalaataqarnermi kingorna misigisamik siullermik qaangerniarnissaannut ikiuineq, sulisut immineerneqannginnerinut takutitsisoq. Ikiueqqaarnerit takkunnikkut psisarput, soorlu assersuutigalugu:

- Ajoquserutup eqqaani eqqissisaaneq, aqutsineq aamma tamakkiisumik isiginnittoq.
- Eqqummaarilluni, eqqissisimalluni aamma ilalaartuulluni ajoquserutup misigisaminik oqaluttuarnerani tusarnaatoq.
- Ajoquserutup imminut pisuutinneranut ajornasaanngitsoq.
- Ajoquserutup annilaarujussuarsimalluni imaluunniit paatsiveerusimaarluni kisimiilluni bilerluni angerlannginnissaa isumagalugu.
- Ajoquserutup ilaqutai ajutoornermik nalunaarfigalugit.
- Ullut sapaatillu akunneri tulluuttut ingerlannissaat ajoqusersoq peqatigalugu isumaqatigiissusiorneq.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ataatsimut naliliineq taamaattoq ilisaqqunnartumik paasissutissat pissarsiat tunuliaqutaralugit, pissutsillu illit nammineq isiginnittutut nakkutilliisunik takkuttoqarneranik paasisaqarnerit tunngavigalugu pissaaq.

Ilitersuummi sammisaq tassaavoq sulinermi kingunerlutsitsinartunik pisoqarneranut tunngatillugu tarnikkut ikiueqqaarnermut peqqussut. Ilitersuut suliffeqarfimmi sulinermut tunngatillugu kingunerlutsitsinnaasunut ulorianartorsiortitsinissanik pinaveersaartitsiniarnermut *inassutaanngilaq*. Inassutit nalorninartunut pineqartunut, soorlu assersuutigalugu nakuusertoqarneranut imaluunniit sulisilluni ajoqusernertut allatut ittunut ulorianartorsiortitsisinnaasunut peqqussutit nalinginnaasumik suleriaatsinik malinnaasuupput.

Ilitersuuttaaq timikkut ikiueqqaarnernut tunngatillugu aallarniutaasussatut inassuteqaataanngilaq. Inassummi pisut uku marluk allaaserineqarput:

Pisoq A: Sulinermi kingunerlutsitsisinnaasumik pisunut immikkut navianartorsiorneq

Pisumi tamatumani suliffimmi kinguneqarnerlutsitsisinnaasumik *immikkoorutulimmik* ulorianartorsiortitsisoqarpoq, suliffeqarfillu tarnikkut ikiueqqaarnissamik suliniuteqarnissanik pisarialinnik sulii aallartitsinngilaq.

Pisoq B: Sulinermi kingunerlutsitsisumik piviusumik pisoqarnera

Matumani pisoq sulinermi kingunerlutsitsisumik piviusumik pisoqarnera ima sakkortutigaaq, sakkortuumik qisuariarnissaq ilimagineqarsinnaalluni, pisullu kingornatigut ulloq ataatsip iluani, *imaluunniit* alakkarneqarnerata nalaani sulinermi kingunerlutsitsisinnaasumik pisoqarneranik sakkortuumik sunnigaasimaneq. Taama pisoqarnerani nakkutilliisoqarnissaq pisariaqanngilaq. Suliffeqarfik tarnikkut ikiueqqaarnermik pisariaqartumik aallartitsisimanngilaq.

2. Ilitersuut

2.1. Pisoq A: Sulinermi kingunerlutsitsisumik pisoqarnisaanik immikkut navianartoqarnera

2.1.1. Qanoq pisoqartillugu qisuariateqassavit?

Piumasaqaatit uku eqquutsinneqarpata tarnikkut ikiueqqaarnissamik peqqussuteqassaait:

1. Sulinermi kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaanut immikkut navianartoqarpat
2. Tarnikkut ikiueqqaarnissamut tunngatillugu suliffeqarfik iliuusissaminik pingaaruteqartunik aallartitsisimanngippat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

1-imut. Immikkorluinnaq navianartumik kingunerluutilimmik sulinermi pisoqarsinnaanera

Immikkorluinnaq navianartumik kingunerluutilimmik sulinermi pisoqarsinnaanera pillugu naliliinerni piviusunik naliliisoqartuassaaq.

Sulinermi kingunerlutsitsisinnaasunik pisoqarnissaanut immikkorluinnaq navianartoqarnerani naliliinerni piviusumik naliliisoqartuassaaq. Immikkorluinnaq navianartoqarneranik naliliissaguit, ataatsimut uku naliliivigissavatit:

- Immikkorluinnaq navianartumik kingunerluutilimmik sulisoq qanoq pisoqarnerani nalaataqarsinnaava
- Kingunerluutilimmik pisoqarnissaa qanoq annertutigisumik ilimanaateqarpa
- Kingunerluutilimmik pisoqarnissaanut navianartoqarneranik piviusumik pinaveersaartitsiniarneq.

[Imarisaanut utegginneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

a. Pisut kingunerlutsitsisumik pisoqarnersinnaaneranut navianaatillit

Sulisut qanoq ilisoqarneragut kingunerlutsitsinnaasumik nalaataqarnerisigut naliliissaguit, uku pingaarnertut allassinnaavatit:

- Suliaq sulisup sakkortuumik persuttartissinnaaneraniq immikkut navianartorsiortitsippat, soorlu assersuutigalugu nalilinnik piumaneqartunik allaffissornermi, nakkutiginninneq aamma pissaanermik atuinerit aamma inunnik avatangiisiminnut qisuariaateqarsinnaasut imaluunniit inuit sakkortuuliortut. Aamma sullitat, pisiniat il.il. sakkunik assigisaanillu tigungmiartarneri saniatigut takuneqarsinnaasarput.
- Suliaq ilanngussami 1-imi allaaserisat ilulaniinnersoq: "Suliat immikkoorutilimmik navianartoqarsinnaasut pillugit allattugaq" Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nalunaarutaani nr. 1516-imi 16. december 2010-meersumi illuliornermi sanaartornermilu sulineq. Suliffeqarfiup sulisui bilag 1-imi ilaatinneartunik suliaqartitsippat, soorlu assersuutigalugu portussutsini 5 meterit sinnerlugu portutigsumi, puilasulianik assaanermik imaluunniit puilasuliani sulinermi taava tamanna sulinermi annertuumik ajoqusertoqarnissaanut immikkoorutilimmik navianartorsiorneruvoq.
- Sulisut annertuumik ajoquserfiusuni peqataaffigisinnaasaannik sulineq ilaqarpat, toqusoqarnermik ajoqusernerrillu timimik takussaasumik annertuumillu ajoqusernermik imaqartumik.
 - Aqqusinermi tamanit aqqutigineqartumi aportinnissamut ulorianartorsiorneq, soorlu assersuutigalugu aqqusinermi sulineq imaluunniit annaasiniarnermik sulinermi, aqqusinermit nakkussinermik arajutsisaqarnermik
 - Maskiinat angisuut eqqaanni angalerini ulorianartorsiorneq, tamatumani nunalerinermi aamma entreprenørit maskiinaanat
 - Innaallagiala sakkortuumik attugaqarnissamut ulorianartorsioneq
 - Qaartoornissamik imaluunniit ikuallattoqarnissaanik ulorianartorsiorneq
 - Ipilluni ajunaarnissamut imaluunniit ipitinneqarnissamut ulorianartorsiorneq
- Suliaq kingunerlutsissinertalimmik pisoqarnernut allanut navianartorsiortitsisoq Pisoq Ami ilaatinneqarinnavaq, kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaanut *immikkut ittumik* naviartorsiortitsinnaasutut nalilissagukku.

b. Kingunerlutsitsunik pisoqarnissaa ilimanaateqarpat

Sulisut kingunerlutsitsisumik nalaataqarnissaannut ilimanartoqarnera annikitsuararsuuppat, sulinermi kingunerlutsitsisunik pisoqarnissaa *immikkut* navianartuunngilaq.

c. Kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaanut immikkut navianartunik pinaveersaartitsineq.

Sulinermi kingunerlutsitsisunik pisoqarnissaanut immikkut navianartoqassagaluarpalluunniit, tamatumani suliaq immikkut ulorianartuuppat, kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaat navianartorsioneq pingaarnaq pinaveersaarnaqarsinnaavoq, taamaalillutit kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaanut *immikkut* navianartorsiortoqannginnissaa naliliiviginiassavat. Pisuni tamaattuni tarnikkut ikueqqaarnissamik inassuteqarnissaq tunngavissaqanngilaq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ululorianartorsiornerup annikillisinnaanissaanut pinaveersaartitsinerup pisunik assersuutit, *immikkut* ulorianartorsiornerup assersuutit:

- Niuertarfimmi imaluunniit angallatini ilaasartaatini sulinerimi aningaasanik tigussaangitsunik akiliisarfiit atuutilernerisigut sulisut aningaasanik tigussaasunik atuunnaassapput.
- Ulloq unnuarluk angerlarsimaffinni perorsaasut suliaasa kingunerippassuk, ukiut marluk ingerlanerini annertuumik nakuusertoqarunnaarsitsinerit.
- Illuliornermi sanaartornermilu suliffeqarfiit ukiuni marlunni pinaveersaartitsinerup qaffasissumik killiffillit sakkortuumik ajoqusernernerik pinngitsoortitsipput, soorlu assersuutigalugu suliffigisat isumannaarneqarneri, tamatumunnga ilaapput nakkaasoqarnissaanut sunniuteqarluartumik isumannaarsuinerit, pitsaasumik pilersaarusiornermit aammalu pisortaniit oqaatigineqartut piffissap eqquutsinneqarnissaa pivallaarnagu isumannaarsuinerit pingaarnerusut oqaatigineqaluni. Soorlu assersuutigalugu pisut sakkortuumik ajoqusernissamut navianartoqarnera qularnaateqarpat, imaluunniit ataatsimoortunik aallartitsisoqarnerup navianartorsiuutip kinguneqarluartumik peerneqarnissaat, taamalu sakkortuumik ajoqusertoqarnissaanut navianartuerunniassammat. Aamma ima pisoqarsinnaavoq, sulisut illersuutini pisariaqartunik atuinnissaminnut naammattumik ilitserorneqarneri, suleriaatsit aammalu aallartitsisoqarnerillu sulisuniit peqataaffiginissaat pisariaqaarpoq ajoqusertoqannginnissaanut navianartorsiornerit pinaveersaartinniarlugit. Soorlu assersuutitut nakkartoqarnissaanut isumannaarsuutit atornerisigut nakkarnermi eqqugaqarsinnaanermut navianartoqarsinnaammat, atortut kukkusumik atornerarnerini, imaluunniit sulisup nakkartoqarnerani suleqatit annaassiniarnermi ingerlatseriaatsinik ilinniartinneqaratillu ilitseruunneqarimanngippata, sulisorlu nakkarnermini allunaasami ajutoornaveersaammi nivingappat. Aamma tamanna makkunani atuutsinneqarsinnaavoq assaanermi suliaqarnermi siminneqarsimasumi, piginnaaneqarluartunik assaanermi, nunamik sisoortoqarnissaanik ulorianartoqannginnissaq, aammalu sulisoq imaluunniit sulisut arlallit nanamut matoorussaannissaanik ulorianartoqarpat tamatuma qularnarunnaarnissaa.

Illuliornermi sanaartornermilu sulisut kingunerlutsitsisumik nalaataqarnissaat eqqumaffigisiuk, suliffeqarfiulluunniit sakkortumik ajutoornissaanut nammineq pinaveersaartitsiniarnera sunniuteqarluarpat, soorlu assersuutigalugu sanaartorfinni allanik suliffeqarfiit sulisuisa sullivianni sulinerminni sulisillutik ajoqusernernerit isiginnittuusut, suliffeqarfiit allat ajoqusernissat pinaveersaartinniarnerinik amigaateqarnerup kingunerisaanik pisoqarpat. Pisuni taamaattuni suliffeqarfimmut inassuteqarnissaq qisuariaateqarfigineqarsinnaanngilaq, kisiannili ingerlaannaq inassuteqarsinnaavoq, erseqqissumik pisoqarsimappat – Pisoq B takuuk.

Eqqumaffigiuk suliaqarmat kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaa navianaateqarpat, suliffeqarfik pinaveersaartitsiniarsinnaanngimmat. Aamma suliat ilaanni kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaata navianaateqartoqarnera suliffeqarfiup pinaveersaartinniarinnaanngilaq. Sulisut ukuusinnaapput, sulisut tassanngaannaq toqusoqarnerani imaluunniit aqqunartoqarneraniluunniit, soorlu assersuutigalugu annaassiniartartut, nakorsiartarfinni sulisut, politiini sulisut ilaa aamma qimuttuitsunik aquttut, angallavimminni akuttunngitsumik inunnik aportittunik nalaataqartartut. Pisuni tamakkunani inassutinni tunngavilersuutigissavat, sulinermi kingunerlutsitsisumik nalaataqarnissamut immikkut ulorianartorsiorneq pinaveersaartinneqarsinnaanngimmat, taamaattumillu suliffeqarfik tarnikkut ikiueqqaarnissamut suliunitinik pisarialinnik aalajangiissammat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2-mut tunngatillugu. Tarnikkut ikiueqqaarnernut tunngatillugu suliffeqarfik pisarialinnik aallartitsiva?

Tarnikkut ikiueqqaarnernut tunngatillugu suliffeqarfimmi pisarialinnik aallartitsinissaminnut aalajangisimanersut naliliivigilerukkit makku pingaartissavatit:

a. Tarnikkut ikiueqqaarnerup imarisai aalajangerneqasimanersut

Tamanna makku tunngavigalugit naliliivigissavat; qullersanut sinniisut, sulisut suliffeqarfimmi kingunerlutsitsisumik pisoqarnerata kingorna suliasumik suuneri ilimagisinnaaneraat suliffeqarfiup nalunaarutigissagaa.

b. Inunnik tarnikkut ikiueqqaartussanik toqqaasoqarsimanersoq.

Tarnikkut ikiueqqaarnissap kikkunnik isumagineqarnissaanut sulisut qullersanullu sinniisut toqqaarneqarsinnaaput. Suliffeqarfiup avataaneersut kikkut tarnikkut ikiueqqaartussatut toqqaaniarnera naammanngilaq.

Tarnikkut ikiueqqaarnerup ilaata avataaneersuniit suliarineqarnissaa

Tarnikkut ikiueqqaarnissamut suliffeqarfiup iluaneersut amerlassusaat naammanngippat, soorlu assersuutigalugu nikittarluni sulisunik imaluunniit utaqqiisaasumik suliffinni sulisunik amigaateqarunik, tarnikkut ikiueqqaarnissamut avataaniit sulisussarsiornissartik suliffeqarfimmi isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq. Piumasaqaataavorli tarnikkut ikiueqqaartussat ajoqusertumut piaartumik apuunnissaat. Suliffeqarfik tarnikkut ikiueqqaarnissamik avataaniit ikiortissarsiornissaminnut isumaqatigiissuteqaraluarpuunniit, suliffeqarfiup iluaniittut inuit tarnikkut ikiueqqaarnissaminnut piukkunnarluartut toqqassavaat. Inuit suliffeqarfimmiit toqqaarneqartut soorlu assersuutigalugu ajoqusertoq siullertut ikiuuttutut oqaluuteqaassavaat, tamatumani ilisimatillugu inuk avataaneersaq piaarnerpaamik attavigissallugu, taannalu ajoqusertumut tarnikkut ikiueqqaassasoq.

Taamaappat uku naliliivigissavatit.

- Suliffeqarfiup inuit avataaneersut tarnikkut ikiueqqaarnissap ilaata isumagineqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqarfigereerpaat?
- Ikiuisussaq avataaneersaq piffissap sivikitsuaqqap iluani ajoqusertumut apuussinnaava tarnikkullu ikiueqqaarluni?
- Sulisut kingunerlutsitsisumik nalaataqarnerinut suliffeqarfiup iluaniittut inuit tarnikkut ikiueqqaarsinnaasut oqarasuaatikkullu attavigineqarsinnaasut toqqareerpai? Inuit taakku siullermik tarnikkut ikiueqqaarneq isumagissavaat, ikiortissat avataaneersut takkulluni ikiueqqaarnissaata tungaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Nakuusertoqarnissaanut ulorianartorsiornermut At'p ilitersuutaani immikk. 6.1.1. innersuussutigalugu

At'p ilitersuutaani D.3.2-mi immikk. 6.1.1.-imi allassimavoq Suliap suliarineqarnerata nalaani ikiorti tassaasinnaavoq inuk suliffeqarfimmeersoq imaluunniit inuk avataaneersoq.

Suliffeqarfimmut peqqussutip missingersorlugu allanneqarnerani At'p ilitersuummi immikk. 6.1.1. innersuussutigisimagukku erseqqissassavat sullivimiup iluani inummik toqqaasoqassasoq, sullivilluunniit inunnik avataaneersunik isumaqatigiissusiorsimagaluarpat taakku ikiueqqaassasut. Sulliviup iluan inuk toqqagaq ajoqusertut attavigisinnaasussaavaa, taamaalilluni oqarasuaatikkut allatulluunniit tarnikkut ikiueqqaarneq isumagisinnaassallugu ikiortip avataaneersup takkukkuni ikiueqqaarnissaata. tungaanut.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

c. Inuit taakku tarnikkut ikiueqqaarnissaminut pisariaqartumik ilinniartinneqarsimanersut

inuit toqqarneqarsimasut pisariaqartumik ilinniartinneqarsimanersut uku tunngavigalugit naliliivigisinnaavatit:

- Inuit pineqartut tarnikkut ikiueqqaarnermi suliaassat aallartinnissaannut naammassinissaannullu akisussaaffeqarnerminnik nalunaajaasinnaanersut, takuuk immikkoortoq 1-imi iliuutsit taaneqartut.
- Inuit pineqartut namminneq nalilissanersut tarnikkut ikiueqqaarnissap naammassinissaannut pisarialimmik piginnaaneqarnerlutik. Inuit taakku sullivimmi siusinnerusukkut tarnikkut ikiueqqaarnermik aallartitsisimappata naammassinissimappatalu, naliliineq ilaatigut ikiueqqaarnerup aallartinneqarnerani naammassineqarneranilu piviusumik misigisat ilaatigut aallaavigneqarsinnaapput.
- Aqutsisut, sulisut imaluunniit suliffinni avatangiisinik aqqissusaaq naliliippata inuit toqqakkat tarnikkut ikiueqqaarnissaminut pisarialimmik piginnaaneqarnersut. Avataaneersunik isumaqatigiittoqarnermi: Aqutsisut, sulisut imaluunniit suliffinni avatangiisinik aqqissuusaaq naliliissaaq avataaneersut tarnikkut ikiueqqaarnissaminut pisarialimmik piginnaaneqarnersut nalilissavaat. Sullivimmi kinguneqarlutitsisunik pisoqarsimappat naliliinermi tunngavigneqarsinnaasut ilagaat tarnikkut ikiueqqaarnerup aallartinnissaannut naammassinissaannullu atorneqarsinnaanersut.

d. Inuit pineqartut amerlassusaat naammannersoq

Tamanna suliap sunnera sulliviullu annertussusaa naapertorlugu naliliivigisinnaavat, soorlu assersuutigalugu aalajangersimasumik imaluunniit nikittarluni suliffeqarnerit, tamatumanilu sumiiffinni annertunerusuni kingunerlutsitsisumik pisoqarnissamut ulorianartorsiorneq annertunerunersoq. Nikerartumik suliffiit sumiiffiit ungasissusaat, sulisitsisup inunnik qassinik tarnikkut ikiueqqaartussanik toqqaasimanersoq, tassa kingunerlutsitsisumik pisoqarnerata kingorna ikiueqqaarnissap aallartinneqarnissaa pingaaruteqarmat. Taamaalilluni pisup kingorninnguatiqut ajoqusertup inuit tarnikkut ikiueqqaartussat attaviginissaannut periarfissaqarniassammat, inuillu toqqarneqartut piffissap sivikitsup iluani ajoqusertumut anngunniassammata ikiueqqaarlutillu.

Immikkoortoq b-mi taaneqartutut sullivik avataaneersunik isumaqatigiissusiinnaavoq, avataaneersut tarnikkut ikiueqqaarnerup ilaannik suliaqarsinnaasut. Taamaattoqarnerani sullivik sulii sullivimmiinunnik toqqaqqaassaaq, taakku oqarasuaatikkut assigisaatigulluunniit tarnikkut ikiueqqaartussaatillugit, avataaniit takkullutik ikiueqqaarnissaata tungaanut, sullivimmili inuit toqqarneqartut piffissap sivikitsup iluani ajoqusertumut takkuttariaqanngillat.

e. Inuit pineqartut atortussanik tulluurtunik peqarnersut

Nikerartumik suliffeqarfinni soorlu assersuutigalugu makku tunngavigalugit naliliisinnaavutit, assartuutunik tulluurtunik peqarnersoq, taamaalilluni inuit piffissap sivikitsup iluani ajoqusertumut apuussinnaassammata, avataaneersunik isumaqatigiissuteqartoqarsimanngippat. Aamma immikkut ittunik atassuteqaatinik, soorlu assersuutigalugu mobiilit, taamaalilluni ajoqusertup inuit toqqakkat attavigisinnaassammagit.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

f. Sullivimmi sulisut aaqqiinerit taaneqartut imarisaannik ilisimatinneqarsimanersut

Tamanna nalilissavat uku aallaavigalugit, sulisut minnerpaatut uku nassuiarsinnaaneraat:

- Kingulerlutsitsisumik pisoqarnerup kingorna suut sularinissaanut ilimasuuteqarnersut
- Inuit kikkut ikiueqqaarnissamut toqqarneqarsimanersut
- Sulisut qanoq ilillutik inuit taakku attavigisinnaavaat.

Sulisut tarnikkut ikiueqqaarsinnaassanngillat. Taamaallaat inuit tamatumunnga toqqarneqarsimasut kisimik.

Nikerartumik suliffinni utaqqiisaagallartumillu suliffinni pingaarteqarpoq, kinguneqartitsisumik pisoqarnerani inuit toqqagaasut sulisunit ilisimaneqarnissaat.

Inassuteqarsinnaavutit naliliiguit suliffimmi kingunerlutsitsisinnaasunik pisoqarnissaanik navianartoqarpat naammaginnartumik pinaveersaartinneqarsimannigitsunik, aamma imaluunniit immikkoortut a-f arlallit eqquutsinneqarsimannigippata.

Sullivik (qullersat, sulisut imaluunniit sullivimmi aaqqissuusseqatigiit) nalunaarutigippassuk tarnikkut ikiueqqaarnissamut sullivik pingaarutilimmik ilisimasaqanngippat, sullivillu paasisimasalinnik avataaneersunik ikiortissarsiorsimannigippat, paasissutissat taakku inassutip tunngavilersornissaanut ilanngussinaavatit.

2.1.2. Qanoq qisuariaateqassavit?

Naliliissaguit sullivimmi kingunerlutsitsisumik pisoqarnissaanut *immikkut* navianartoqartoq, sullivillu tarnikkut ikiueqqaarnissamut pisariaqartunik aaqqiissuteqarsimannigippat, tarnikkut ikiueqqaarnissap aaqqissuuneqarnissaannik inassuteqassaait.

ATIS' mik alakkaaninni Inassutilioruit inassummi uku ilaassapput: "Kingunerlutsitsisinnaasunik pisoqartillugu tarnikkut ikiueqqaarnissanut pisarialinnik aaqqissuusiortoqarnissaanut inassut". Inassutit taamaattut ATIS-imi skabeloneqarpoq pitsaasuunissaminik isumannaarneqarsimasumik.

Eqqumaffigiuk:

- Kingunerlutsitsisumik pisoqarnerata kingorna ajoqusertumut tunngatillugu malittareqqinneqarnissaanut amerlanerusunik piumasaqaateqartoqarsinnaanngilaq, aamma pisoqareernerata kingorna atatsimiinnerit ajornartoornerlu anigorniarlugu ikiuineq piumasaqaataanngillat.
- Sulliviup nammineerluni kiingunerlutsitsisumik pisoqarnissaanut pinaveersaartitsiniarnissaanut piumasaqaat sullivimmut namminermut inassutigineqassaar, soorlu assersuutigalugu ingerlaannaq inassut imaluunniit inerteqqussut.
- Suliffeqarfiup tarnikkut ikiueqqaarnissamut inassutaa akuerissavaa, kingunerlutsitsisumik pisoqarnernut naviarnartorsiornerit namminneq pinaveersaartitsinniaretussaavaat, taamaalilluni immikkut navianartorsiorortoqaqqinnginniassammat.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

2.1.3. Periarfissaliissutit sorliit atussavigit?

- § 77, immikk. 1, Inatsimmut nalunaarut nr. 1027, 7. september 2010—meersumi sullivinni pissutsit pillugit inatsit kingusinnerusukkut allannguutilik.
- § 23, immikk. 1, nr. 2 aamma immikk. 2 nalunaarummi nr. 559-imi 17. juni 2004-meersumi suliap suliarineqarnera kingusinnerusukkut allannguutilik:

§ 23-imi aalajangersakkat oqaasertaat imaapput:

- § 23, immikk. 1, nr. 2. "Sulisitsisup isumagissavaa sullivimmi ikiueqqaarnissamut, qatserinermut sulisunillu qimarnegutsitsinermut piareersaanerit pisariaqartut suliap suunera sulliviillu annertussusai eqqarsaatigalugit. Pisariaqassappat sullivik paasisimasalinnik avataaneersunik piniarsinnaavoq.

Tamatumani pinieqarpoq timikkut tarnikkullu ikiueqqaarnerit.

- § 23, immikk. 2. "Sulisitsisup inuit piareersaarnernik pilersaarutinillu aallartitsisussat immikk. 1, nr. 2 aamma 3 malillugit pisarialimmik ilinniartinneqarsimassapput, naammattumik amerlassuseqassapput aamma suliaq qanoq ittuunera sulliviillu annertussusaa eqqarsaatigalugit atortussanik tulluurtunik atortoqarnissaat eqqarsaatigalugu. Sullivimmi sulisut aallartitsisut piareersaatillu taaneqartut pillugit ilisimatinneqassapput".

2.2. Pisoq B: Suliffimmi kingunerlutsitsisumik pisoqarnera piviusoq

2.2.1. Qanoq pisoqarneragut qisuariaateqassavit?

Ingerlaannaq atuutilertussamik inassutiliussaait piumasaqaatit uku eqquutsinneqarpata:

1. Suliffimmi kingunerlutsitsisumik piviusumik pisoqarpat taannalu ima sakkortutigippat sakkortuumik qisuariartoqarnissaa ilimagineqassasoq, pisullu kingorna ulloq ataatsip iluani nakkutillineq pisimappat, imaluunniit sulisut nakkutilliinerup nalaani suliffimmi kingunerlutsitsisumik pisoqarnerata kingunerisaanik sakkortuumik sunnerneqarsimappata. Tassani nakkutillineq pisup kingorna ullup ataatsip iluani pisariaqanngilaq. Eqqumaffigissavat pisoq aamma imatut kinguneqarsinnaammat, sulisut sullivimmi allami sulisut, soorlu assersuutigalugu illuliorfimmi imaluunnit sanaartorfimmi sakkortuumik ajoqusernerisa nalaani isiginnittuusimasut.
2. Sullivik sulisunut kingunerlutsitsisumik pisoqarneranik nalaataqarsimasunut, toqqaannartumik imaluunnit isiginnittunut tamanut tarnikkut ikiueqqaarnernik pisariaqartunik aallartitsisimanngillat.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

1-imut

Paasissutissat pissarsiarissavatit:

- Pisoq ima sakkortutigaaq qisuariarujussuarnik kinguneqarnissaa ilimagineqarluni. Soorlu assersuutigalugu tassanngaannaq toqusoqarnera, timikkut annertuumik ajoqusiinerit, sakkoortuumik saassutsinnerit imalunnniit sakkortuumik siorasaarinerit (tamanna taamaallaat atuuppoq, nakkutilliineq pisup kingornatigut ullup ataatsip iluani), *imaluunniit*
- Sulisut nakkutilliinerup nalaani kingunerlutsitsiumik pisoqarneranik annertuumik sunnerneqarsimapput, qanorluunniit kingunerlutsitsisumik pisoqarnera sakkortutigigaluarpat, aammalu qangaluunniit nakkutilliineq pisimagaluarpat.

2-mut

Sulliviup tarnikkut ikiueqqaarnermik pisariaqartumik aallartitsisimanera naliliivigissagukku makku pingaartissavatit:

- Ajoqusertoq ornigullusi tarnikkut ikiueqqaarnissamik neqerooruteqarfigaasiuk?
- Iliuuseqarnermik aallartitsisisoqarsimanersoq sulisut imminiiginnarneqannginnissaannik takutitsisunik. Iliuuseqarnerit soorlu makkuusinnaapput.
 - Ajoqusertup eqqissisimasumiinnissaa isumagalugu, pisoqarfik nakkutigalugu tamakkiisumillu isiginninneq.
 - Qanilaartumik tusarnaarneq, eqqissisimalluni ilalaarlunilu ajoqusertup ajoqusernerminik oqaluttuarneranik tusarnaarnermini.
 - Ajoqusertoq imminut pisuutinnginnissaanik oqaloqatigalugu.
 - Ajoqusertup kisimilluni, annilaarujussuarsimalluni imaluunniit paatsiveerusimaarluni biilerluni angerlannginnissaa isumagalugu.
 - Ajoqusertup ajoquserneranik ilaqaataa ilisimatinneqarnissaat.
 - Ajoqusertoq peqatigalugu ullut tulliisa ingerlanissaat pillugit isumaqatigalugu.

Sullivinnik Nakkutilliisut piareersaanerit naammattuusorissavaat sulliviup ajoqusertoq orniguffigisimappat piukkunnartumik tarnikkut ikiueqqaarneqarnissaanik neqeroorfiginiarlugu, ajoqusertulli neqeroorutigineqartoq itigartippagu. Sulliviup ilitersuunneqarnissaa isumassarsiatsialaavoq, pisup qanoq suliarineqarnissaanut tunngatillugu, tassa inuit ajornartorsiortut imminiiginnarneqarnissaat inassutigineqarsinnaanngimmat, tassami namminneq malugisinnaanngimmassuk suut pisariaqartinnerlugit.

2.2.2. Illit qanoq qisuariassavit?

Illit ingerlaannaq atuutilersussamik inassutiliussaait pisoq B-mi piumasaqaatit marluk eqquutsinneqareerpata. ATIS-imut alakkaaninni Ingerlaannaq atuutilertussamik inassusioruit, *pinngitsoorani* AMP-mik taaguut imaassaaq: "Ingerlaannaq atuutilertussamik inassut kingunerluuteqartitsitsiumik pisoqarnerata kingorna tarnikkut ikiueqqaarneq pingasrutilik aallartinneqassaaq". Skabeloni pitsaassutsimut isumannaagaq ATIS-imiippoq aalajangiinernut taamaattunut atugassaaq. Eqqaamassavat "ajoqusernerup suunera assigisaalu allasagakkitt. At-suliffiup iluani ilitersuummut iserfissaq ingerlaannaq atuutilertussamik inassut innersuussutigineqarpoq.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Eqqumaffissat:

- Ajoqusertup kingunerlutitsisumik nalaataasa kingorna malitseqartitsinissamik piumasaqaatinik annertunerusuni ajoqusertoq tunineqassanngimmat., aamma ataatsimeeqatigiinnerit ajornartoornermi ikiuinerup nangeqqinnginnissaat.
- Pisoqarfiusuni sulliviup sulinermi kinguneqarnerlutitsisunik pisoqarnerisa pinaveersaartinniarneqarnisaannut aamma tulluartsuussaaq piumasaqaateqassalluni. Tamanna nammineq aalajangiininni piumasaqaatigisinnaavat, soorlu assersuutigalugu inassutitut, ingerlaannartumik atuutilertussamik peqqussummut imaluunniit inerteqqummut.
- Pisoqarfiusuni aamma tulluartsuussaaq sulliviup tarnikkut ikiueqqaarnermut isariaqartumik aallartitsinissaanut inassuteqarnissaq, pisoq A takuuk.

Tarnikkut ikiueqqaarneq pæillugu ingerlaannaq atuutilersussamik inassuteqarnissaq tunngvissaqanngippat, tarnikkut ikiueqqaarnissamut inassuteqarnissamut tunngavissaqarnerseq naliliivigissavat, pisoq A takuuk.

2.2.3. Periarfissaliissutit sorliit atussavigit?

- § 77, Imm.1, Nalunaarut nr. 1072 7.september 2010-meersoq. Sullivimmi avatangiisit pillugit.
- § 23, Imm.1, nr. 2, Nalunaaruteq nr. 559 17. juni 2004-meersoq. Suliap ingerlanneranut tunngasunik.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Branchevejledning

Imarisaa

Arbejdspåvirkninger	461
Arbejdsstillinger	468
Tekniske hjælpemidler	472
Kemiske påvirkninger	474
Biologiske påvirkninger	481

Fra [HÅNDBOGEN– ARBEJDSMILJØ I BYGGE OG ANLÆG](#)

[Imarisaanut pingaarnermut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Arbejdspåvirkninger

Ergonomiske arbejdspåvirkninger

Ved at planlægge arbejdet rigtigt kan man minimere risikoen for rygskeer og andre skader på muskler og knogler bl.a. ved undgå tunge løft og uhensigtsmæssige arbejdsstillinger.

Planlægning handler især om tre forhold:

- Arbejdsstedet skal indrettes, så det passer til den enkelte medarbejder.
- Maskiner og arbejdsredskaber skal passe til både arbejdet og den person, der skal udføre arbejdet.
- Anvend ergonomisk udformede redskaber, værktøj og tekniske hjælpemidler. Det øger sikkerheden og mindsker skaderne. Se mere på www.bygergo.dk.

Rygskeer og andre skader på muskler, led og knogler kaldes under ét for skader på bevægeapparatet.

Risiko for rygskeer og andre skader på bevægeapparatet

Tunge løft, dårlige arbejdsstillinger og ensidigt belastende arbejde er de hyppigste årsager til rygskeer og andre skader på bevægeapparatet. Det viser statistikken over anmeldelser til Arbejdstilsynet.

Tunge løft

Tunge løft kan medføre nedslidning og besvær i muskler, sener og led - særligt i ryggen. Skub eller træk kan give de samme gener. Især pludselige eller store belastninger kan også give akutte skader.

Dårlige arbejdsstillinger

Dårlige arbejdsstillinger og forkerte bevægelser kan føre til myoser, slidigt og andre problemer i muskler, sener og led.

Myoser og infiltrationer i nakke og skuldre opstår ofte ved arbejde, hvor armene er over skulderhøjde, ved statisk arbejde eller hvor nakken er bøjet fremad i lang tid.

Gulvlæggere, brolæggere og andre, som arbejder meget på knæ, har større risiko for at få slidigt end andre. At stå eller sidde stille i den samme arbejdsstilling belaster kredsløbet, og man risikerer, at der ophobes væske i benene.

Ensidigt gentaget arbejde

Ensartede bevægelser, som bliver gentaget ofte i løbet af dagen, øger risikoen for skader.

Seneskedebetændelse og lidelser i skulder, albue og håndled er typiske følger af arbejde med gentagne og hurtige bevægelser, eller hvor der er anvendt stor kraft.

Konsekvensen kan også blive en kronisk lidelse - fx i form af forhøjet blodtryk.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tungt arbejde

Tungt arbejde kan give akutte skader og slidgigt i kroppens led.

Hofter og knæ er særligt udsatte, hvis man i flere år har haft tungt arbejde.

Overbelastning af muskler, led og knogler viser sig først ved, at man bliver træt og øm i kroppen og får smerter, som aftager, når man holder pause.

Hvis pausen ikke er lang nok, bliver generne mere konstante, og det bliver vanskeligere at klare arbejdet. Det kræver behandling hos læge eller fysioterapeut.

På sigt er der risiko for kroniske skader og nedslidning. Ofte er det først ret sent, at man kan se egentlige forandringer på røntgenbilleder eller scanninger.

Ydre faktorer som kulde, træk og vibrationer virker ofte forstærkende på de nævnte påvirkninger.

Skub og træk

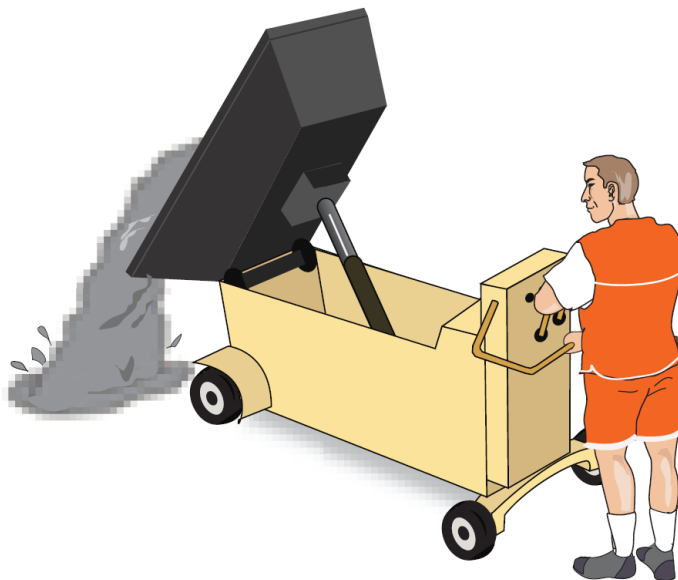
Brug af transportvogn, trillebør og murstenskærre gør det lettere at flytte rundt med værktøj og materialer. Men skub og træk, hvor hele kroppen bliver brugt, kan kræve stor fysisk anstrengelse. Især ved stigninger, ujævnt terræn, snævre pladsforhold eller ved gentagne stop/ igangsætninger og lignende.

Dårlig vedligeholdelse af nav og hjul er med til at øge modstanden.

Din krop kan blive udsat for pludselig belastning, når du kører over en kantsten, ved påkørsel eller uventet kraftig opbremsning.

Dårligt udsyn, glat underlag eller udskridning øger risikoen for pludselige store belastninger.

Brug en kran eller et selvkørende hjælpemiddel, hvis stigningen er for stor, eller hvis underlaget er for ujævnt eller for fedtet.

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Skub så vidt muligt i stedet for at trække, og forsøg også på anden måde at reducere belastningen mest muligt. Sørg fx for at vælge den mest egnede transportvogn og sikre dig, at den er ordentligt vedligeholdt, velsmurt, letløbende og renholdt.

Underlaget skal være jævnt og plant at bevæge sig på, der må ikke stå ting i vejen, der skal være god belysning, og der må ikke være huller. Undgå også niveauspring eller andre forhindringer.

Der skal være plads nok til at kunne dreje og manøvrere.

Løft og bæring

Løft betyder at håndtere en genstand, så den helt eller delvist slipper underlaget. At bære betyder at gå mere end to meter med en genstand, som man løfter. Manuelt løft betyder, at en eller flere personer løfter/bærer en genstand.

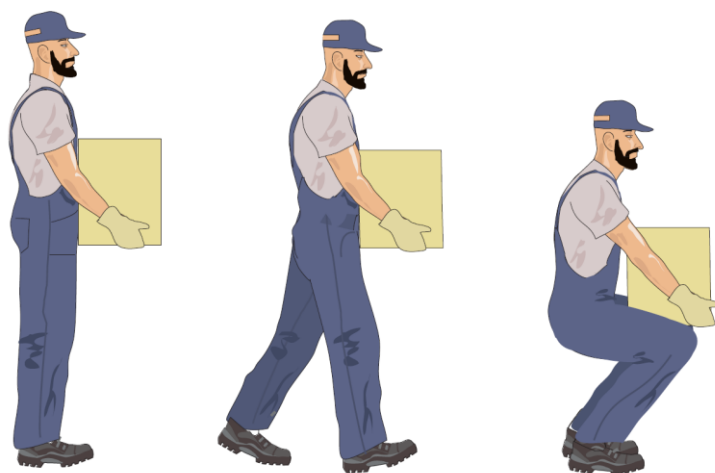
Løft kan være belastende, selv om genstanden ikke vejer ret meget.

Selv lette byrder indebærer en risiko for skader. Vær særlig opmærksom ved løft:

- Under knæhøjde.
- Over skulderhøjde.
- Fra siden.
- Med én hånd.
- Under snævre pladsforhold.
- På ujævnt og glat underlag.
- På stiger og trapper.

Forsøg derfor altid at bruge egnede tekniske hjælpemidler ved håndtering af byrder i stedet for at løfte og bære dem.

Kan dette ikke lade sig gøre, så skal byrden løftes og bæres så tæt på kroppen som muligt. Sørg for at få et godt greb om byrden med begge hænder. Vælg også en god arbejdsstilling at løfte i og sørg for at have et godt udsyn og et sikkert underlag.

Imarisaanut uteqqinneq

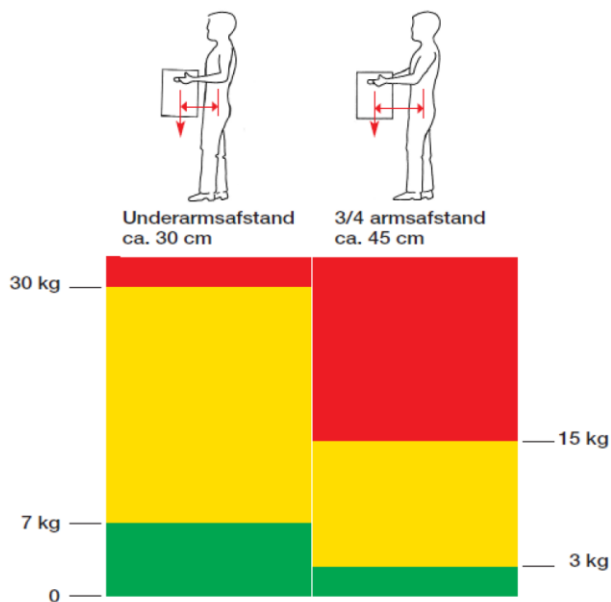
Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Vurdering af løft

Der er flere forhold, der påvirker, hvor meget ryggen bliver belastet ved løft og bæring.

Hvorvidt et løft betragtes som tungt og dermed sundhedsskadeligt, afhænger i første omgang af en vurdering af byrdens vægt og rækkeafstand.

Den røde, gule og grønne vurderingsmodel på tegningen (løfteskemaet) viser vægtgrænser for 2 forskellige rækkeafstande. Løft tæt på kroppen er i praksis sjældent muligt, medmindre der fx anvendes bæreseler, og derfor indgår dette ikke i vurderingsskemaet.

Grønt område:

Foretages løftet i vurderingsskemaets grønne område, vil løftet som udgangspunkt ikke blive betragtet som sundhedsskadeligt.

Rødt område:

Omvendt vil et løft der ligger i vurderingsskemaets røde område, altid blive betragtet som værende sundhedsskadeligt, og kan indebære akut fare for rygskaade. Der skal derfor straks træffes foranstaltninger for at imødegå risikoen.

Gult område:

Løft som ligger i det gule område, kan også være sundhedsskadelig, hvis andre faktorer ud over vægt og rækkeafstand er forværrende for løftet.

Løft i det gule område skal derfor altid undersøges yderligere.

I første omgang, skal det undersøges om følgende forværrende faktorer er tilstede:

- Foroverbøjning af ryggen.
- Vrid eller asymmetrisk belastning af ryggen.
- Løftede arme.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Hvis der ikke er mindst en af ovenstående forværrende faktorer til stede ved løftet, vil løftet normalt ikke betragtes som sundhedsskadeligt.

Hvis mindst en af ovenstående forværrende faktorer er til stede, skal løftefrekvens og varighed af løftet også medtages i vurderingen.

Denne vurdering foretages efter nedenstående tabel:

Varighed Løftefrekvens	Kort varighed 2,5 – 4 timer pr. uge	Moderat varighed 4 – 7,5 time pr. uge	Lang varighed over 7,5 time pr. uge
Lav løftefrekvens (2 – 12 løft pr. time)			
Moderat løftefrekvens (12 – 120 løft pr. time)			
Høj løftefrekvens (Over 120 løft pr. time)			

Hvis frekvens og varighed ligger i dette område, vil løft i løfteskemaets gule område normalt ikke betragtes som sundhedsskadeligt.

Hvis frekvens og varighed ligger i dette område, vil løft der ligger i løfteskemaets øverste 1/3 del af det gule område være problematiske, og Arbejdstilsynet kan give påbud efter en konkret vurdering.

Hvis frekvens og varighed ligger i dette område, vil løft der ligger i løfteskemaets øverste ½ del af det gule område være problematiske, og Arbejdstilsynet kan give påbud efter en konkret vurdering.

Hvis frekvens og varighed ligger i dette område, vil løft der ligger i løfteskemaets øverste 2/3 del af det gule område være problematiske, og Arbejdstilsynet kan give påbud efter en konkret vurdering.

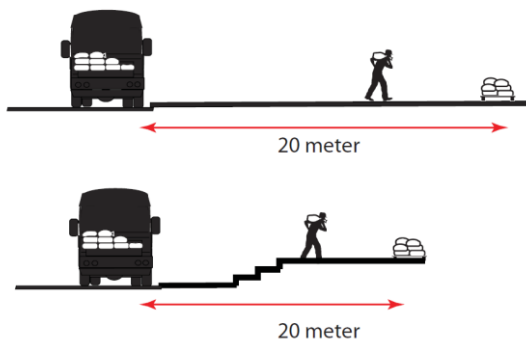
Hvis frekvens og varighed ligger i dette område, vil løft der ligger i løfteskemaets gule område være problematiske, og Arbejdstilsynet kan give påbud efter en konkret vurdering.

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Bæring

Musklerne er spændte hele tiden, når du løfter eller bærer en genstand i lang tid. Musklerne bliver derfor relativt hurtigt trætte. Går du samtidig, bliver ryggen både skævt belastet og vredet.

Byrdens størrelse og form må ikke genere dit udsyn og din kropsholdning, når du bærer, så du risikerer at støde ind i noget. Hvis du snubler, glider eller støder imod noget, mens du bærer, udsættes din krop for en stor belastning.

Gentagne småskader øger risikoen for nedslidning på længere sigt. Undgå at bære andet end mindre stykker værktøj op ad stiger og trapper, da der er øget risiko for akutte skader og faldulykker.

Hvis ikke det er muligt at anvende egnede tekniske hjælpemidler til at transportere byrder vandret eller lodret, skal der ved bæring tages hensyn til følgende:

- Byrdevægten må ikke overstige ca. 20 kg, og transportvejen må ikke være mere end ca. 20 m. Samtidigt skal byrden holdes symmetrisk og tæt til kroppen.
- Et trappetrin sidestilles med en meter. Er byrdens tyngdepunkt i underarmsafstand eller i 3/4 arms afstand, nedsættes den maksimale byrdevægt til henholdsvis 12 og 6 kg.

Forebyggelse af skader som følge af løft og bæring

Planlægning, indretning af arbejdsstedet og brug af tekniske hjælpemidler og rigtig arbejdsteknik kan være med til at forebygge overbelastning.

- Tekniske hjælpemidler skal bruges til transport og montering af tunge og uhåndterlige byrder. Fx døre, vinduer, radiatorer, håndvaske, åse, spær, tagplader, gipsplader, forskallingsforme, kantsten, betonelementer og elementstøtter m.v.
- En del håndtering kan mindskes ved levering af korrekt pakkede materialer på rette tid og sted.
- Lastbilmonteret kran bør bruges ved af- og pålæsning af tunge redskaber og materialer.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

- Levering og oplagring skal ske så tæt på brugsstedet som muligt og således, at emnerne uhindret kan transporteres/monteres med det valgte tekniske hjælpemiddel.

- Gipsplader, betonelementer og andre byggekomponenter skal altid leveres sammen med en dansksproget brugsvejledning med beskrivelse af komponentens vægt samt, hvordan den håndteres og opsættes/monteres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

- Kran, truck, teleskoplæsser, gipsvogne og sækkevogne m.v. anvendes så ofte som muligt i stedet for bæring. Gipsplader m.v. kan leveres på arbejdsstedet, pakket i brugsorden og tilskåret i mål, hvilket kan spare en del håndtering.

- Der findes udstyr til indløft på etager, vogne og arbejdsborde med påmonteret vacuum-løft til montage m.v.

- Løft under knæhøjde og over skulderhøjde kan undgås ved, at man fra starten får anbragt emnerne på bukke, arbejdsbord/vogn i passende højde.

Løfte- og bæreteknik

Lad være med at løfte, hvis du er i tvivl om, om du kan magte en byrde. Brug af rigtig løfte- og bæreteknik mindsker risikoen for skader.

- Gå tæt til byrden. Stå med front mod byrden i gang-bredstående stilling.
- Vurder byrdens vægt og tyngdepunktets placering.
- Sørg for et godt greb i byrden.
- Bøj i knæ- og hoftered og hold ryggen afbalanceret ved at spænde ryg- og bugmuskler.
- Løft byrden roligt ved at strække knæ- og hoftered.
- Hold byrden ind til kroppen med let bøjede albuer.
- Løft og bær byrden symmetrisk, d.v.s. midt foran kroppen eller fordelt ligeligt i begge hænder.
- Undgå at dreje ryggen i belastet stilling. Hold ryggen lige og drej på fødderne.
- Ved frasætning af byrden bruges de samme bevægelser i omvendt rækkefølge.

I øvrigt gælder, at:

- Underlaget skal være jævnt og stabilt, og fodtøjet smidigt og fastsiddende.
- Transportvejen skal være ryddet, velbelyst og så plan som muligt. Den må ikke være glat.
- Byrden eller dele af den må ikke kunne falde ned og ramme bæreren eller andre.

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Arbejdsstillinger

Når ryggen eller nakken bliver vredet eller bøjet, er der tale om belastende arbejdsstillinger.

Arbejde i liggende, hug- eller knæliggende stillinger og arbejde over skulderhøjde bliver betragtet som belastende arbejde.

Årsagen til belastende arbejdsstillinger er ofte:

- Dårlig projektering eller mangelfuld planlægning.
- Dårligt indrettede arbejdspladser.
- For lavt eller højt beliggende arbejdsområde (fx ved bearbejdning af gulve, vægge og paneler, montage af el- og vvs-installationer, ventilationskanaler m.v.).
- Dårligt udformede redskaber.
- Forkert arbejdsudstyr (i forhold til opgave og person).

Dårlige pladsforhold er ofte årsag til skæve og belastende arbejdsstillinger, der kan give rygskeer og trætte muskler og led. Undgå eller reducer fastlåst arbejde, d.v.s. arbejde i en bestemt arbejdsstilling over lang tid. Årsagen kan fx være arbejdspladsens indretning eller værktøjets udformning. Ved fastlåst arbejde bliver de samme muskler belastet statisk i lang tid, hvilket medfører udtrætning af musklerne og dermed større risiko for skader.

Jo længere tid og jo oftere du er udsat for belastende arbejdsstillinger, jo større risiko er der for skader og besvær. Hurtige kraftfulde bevægelser øger belastningerne.

Arbejde der foregår liggende eller på knæ

Arbejdsstedets placering og pladsforholdene har stor betydning for belastning af ryg, nakke, arme og knæ. Fx når der er for lidt plads i højden, så arbejdet må udføres i liggende og knæliggende stillinger.

Typiske eksempler er arbejde med isolering i skunkrum, ved fuge- og isoleringsarbejde ved lille taghældning, opmuring under udhæng eller ved renovering af rør- og ledningsnet i eksisterende krybekældre.

Liggende og knæliggende arbejdsstillinger bør undgås ved, at man forudser dem i planlægningen. Fx kan man vælge en type tagsten, der ikke skal understryges eller fuges, og man kan etablere ingeniørgange med en minimum frihøjde på 190 cm og en fribredde på 60 cm.

I eksisterende krybekældre kan liggende og knæliggende arbejdsstillinger undgås eller minimeres ved metode-substitution - d.v.s. at rør og ledninger føres udenom.

Forsøg altid at samle og færdiggøre mest muligt under gode arbejdsbetingelser over jordniveau, så det kun er de sidste samlinger, der skal udføres i krybekælderen. Kortere arbejdsdage suppleret med pauser og andet arbejde er med til at nedsætte risikoen for skader og mén. På den måde bliver kroppen ikke belastet så hårdt. Brug et blødt underlag eller som alternativ isolerende tøj.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Knæliggende arbejde bør begrænses – fx ved i stedet at bruge skammel. Arbejdsgiveren skal udlevere knæværn eller knæpude, hvis længerevarende knæliggende arbejde ikke kan undgås. Pas på, at knæværnet ikke hæmmer kredsløbet i benene.

Forebyg dårlige arbejdsstillinger ved at indrette arbejdsstedet efter opgaven og brug ergonomisk udformede redskaber. Sørg desuden for jævnligt at skifte mellem forskellige arbejdsstillinger og arbejdsbevægelser. På den måde bliver arbejdet fordelt på forskellige muskler, og belastningen af kredsløbet mindskes. Undgå arbejde under midtlårhøjde og over skulderhøjde ved at indrette arbejdsstedet efter opgaven eller ved at bruge udstyr, der kan indstilles i højden. Er det ikke muligt, skal I sørge for at skifte mellem forskellige arbejdsopgaver og at holde pauser jævnligt.

Gulvlægning, montage af ventilationskanaler, diverse elektrikerarbejder og malerarbejder er typiske opgaver, hvor det kan være nødvendigt.

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Arbejdsstedets indretning

Sørg for, at I kan stå og gå oprejst, at der er plads til hensigtsmæssige arbejdsstillinger og bevægelser, og at I har mulighed for at anvende god arbejdsteknik, når I indretter arbejdspladsen.

Arbejdshøjden afhænger af arbejdets art og den enkelte persons højde. Arbejdsborde, bænke og bukke m.v. bør kunne indstilles. Hvis arbejdspladsen skal indrettes til flere personer eller til skiftende arbejdsopgaver, bør arbejdshøjden let kunne justeres uden brug af værktøj.

Ved valg af arbejdshøjde tages der udgangspunkt i albuehøjden – både ved stående og siddende arbejde.

Anvend indstillelige arbejdsplatforme, arbejdslifte, søjlestilladser eller lignende ved arbejde i uhensigtsmæssig arbejdshøjde. Det er med til at nedbringe belastningen af arme og ryg.

Afstand

Arbejdsemner og værktøj skal placeres, så arbejdsbevægelserne kan foregå tæt ved kroppen. Stillads, arbejdsplatform m.v. bør opsættes så tæt som muligt ved murværk, facader m.v.

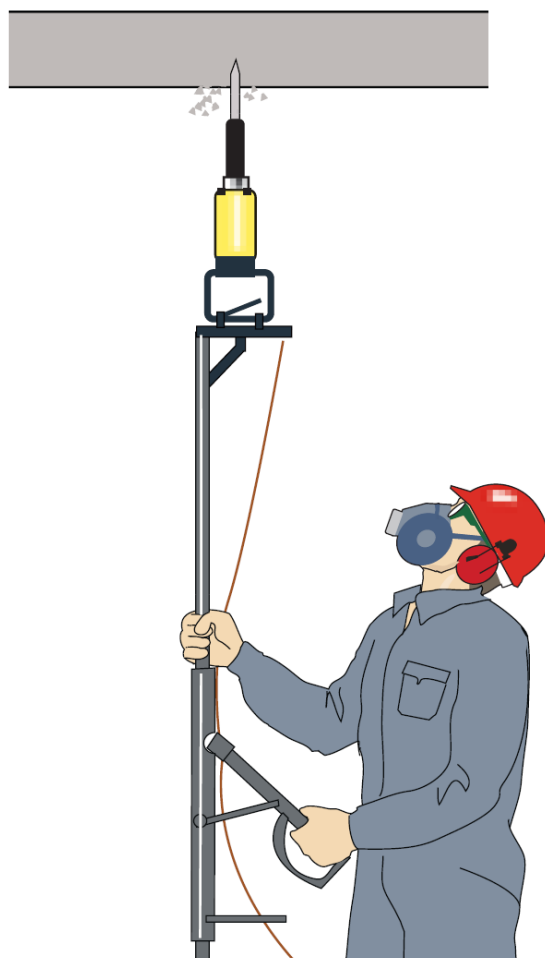
Ved tegnestuearbejde bør bordpladen kunne skråtstilles for at mindske belastningen af musklerne i nakken, og det skal være muligt at gå lidt omkring for at aktivere kredsløbet i benene.

Hvis der er behov for tegnestue- eller kontorarbejde i længere tid på byggepladsen, skal dette foregå i lokaler, hvor indretningen opfylder reglerne om faste arbejdssteder.

Gående arbejde

Underlaget skal være jævnt, fast, ryddet og velbelyst, hvis arbejdet foregår gående. Undgå også niveauforskelle, specielt ved transport af redskaber og materialer. Redskaber og transportmidler skal være lange eller høje nok til, at arbejdet kan udføres i oprejst stilling. Fodtøjet bør være fastsiddende, give god støtte og have de nødvendige værneegenskaber. Det er også en god ide med stødabsorbering i hælen, da det aflaster benene ved gang på hårdt underlag.

Sørg for at løfte og bære mindst muligt ved transport af materialer og værktøj. Det kan ske ved brug af egnede tekniske hjælpemidler.

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Ensidigt gentaget arbejde

Når de samme enkle arbejdsoperationer eller bevægelser bliver gentaget igen og igen, og de samme muskler hele tiden belastes, er der tale om ensidigt gentaget arbejde (EGA). Arbejdet foregår ofte i højt tempo og kræver koncentration og opmærksomhed samtidig med, at det udføres i belastede arbejdsstillinger med ensidig brug af bestemte muskelgrupper. Musklerne, specielt i nakke, skuldre og arme, er derfor nærmest konstant spændte. Dette er meget trættende og belastende for kroppen.

Arbejde i en dårlig og måske fastlåst stilling med høj kraftanvendelse øger risikoen for arbejdsskade. Risikoen bliver forstærket, når arbejdsplads og værktøj er dårligt tilpasset arbejdet.

En øget specialisering giver risiko for, at arbejdsopgaverne bliver mere og mere ensartede og ensidigt belastende. Fx ved malerarbejde, jernbinding, rillefræsning, i-skruning af facade-, tag- eller gipsplader, hvor der bliver brugt det samme værktøj hver dag. Også ved grave- og skovlearbejde eller ved murerarbejde kan der forekomme ensidigt gentaget arbejde.

Sørg for at planlægge og variere arbejdet for at forebygge muskelgener. Det bør være muligt selv at bestemme sit arbejdstempo og at kunne veksle mellem forskellige typer arbejdsopgaver.

Ergonomisk indretning og tilpasning af arbejdsplads og redskaber til den enkelte kan reducere belastningen fra ensidigt gentaget arbejde, når arbejdstempoet ikke samtidig øges. Korte og hyppige pauser med mulighed for anden aktivitet kan også være med til at forebygge skader.

Undgå ensidigt gentaget arbejde ved at ændre grundlæggende på planlægning og organisering af arbejdet.

Ensidigt belastende arbejde

Det er ensidigt belastende arbejde, når arbejdet foregår i fastlåste arbejdsstillinger, eller hvor én arm eller ét ben bliver særligt belastet. Statisk holde- og bærearbejde, opmærksomhedskrævende arbejde og ensformig sansepåvirkning er også ensidigt belastende arbejde.

Årsagen er ofte uhensigtsmæssig indretning af arbejdsstedet og dårlig udformning af værktøj samt manglende variation i arbejdet. Det belaster især bevægeapparatet og kredsløbet, men også psykiske påvirkninger kan forekomme.

Sørg for at variere med arbejdsopgaver, hvor man bevæger sig, når I har langvarigt stillestående eller stillesiddende arbejde. Undgå for mange arbejdsopgaver, hvor man i lang tid skal holde værktøj og arbejdssemner i den samme position. Pauser kan også være med til at reducere belastningen.

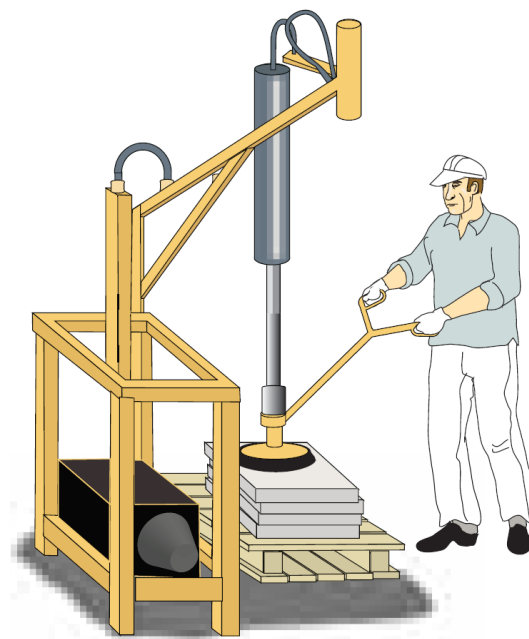
Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tekniske hjælpemidler

Brug altid tekniske hjælpemidler, hvis der er risiko for sundhedsskadelige belastninger af kroppen. Tekniske hjælpemidler er maskiner, arbejdsredskaber, anlæg og stationært eller kørende transportudstyr og løftegrej.

Se mere om valg af tekniske hjælpemidler på
<http://www.bygergo.dk/>

Her er eksempler på egnede tekniske hjælpemidler til forskellige formål og inden for de forskellige fag.

Håndmaskiner

Ved brug af håndmaskiner må belastningen af brugeren ikke blive for stor. Det kan afhjælpes ved, at maskinen bliver hængt op. Generelt skal vægt og tyngdepunkt afpasses efter anvendelsesmåden og den tid, maskinen er i brug.

Rigtig placering og udformning af håndtag er også med til at mindske belastningen for brugeren.

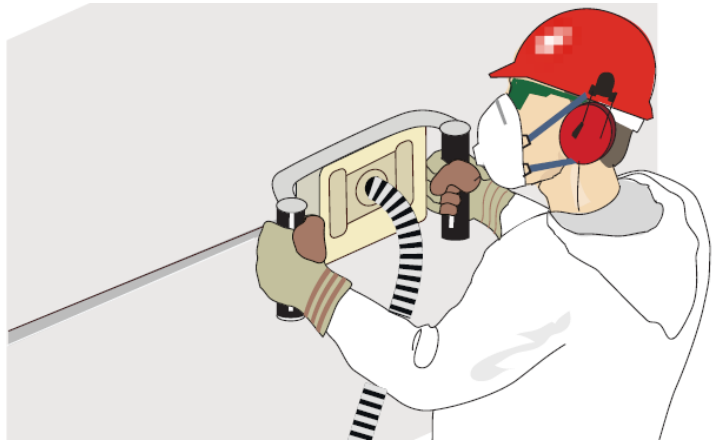

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Gribefladen skal være så stor, at man får et jævnt fordelt tryk. Hånden arbejder bedst i en let bagud bøjet stilling.

Det er en fordel, hvis håndtag på håndmaskiner er vibrationsdæmpede og varmeisolerede.

Førersæde

Et godt sæde giver fuld støtte i lænd og ryg uden at fastlåse siddestillingen.

For førersædet i kraner, gaffeltrucks og andre entreprenørmaskiner anbefales desuden:

- Sædet skal støtte i ca. 2/3 af lårets længde og have afrundet forkant. Det skal være polstret og betrukket med et behageligt materiale, der tillader ventilation. Sædehøjde og -hældning skal være let at indstille uden brug af værktøj. Desuden bør sædet kunne reguleres frem og tilbage.
- Sædets affjedring, stød- og vibrationsdæmpning skal kunne justeres efter førerens vægt.
- Ryglæn skal give lænden og ryggen nødvendig støtte, må ikke hindre armbevægelser og skal give nødvendig sidestøtte. Indstil ryglænet, så hoftevinklen er 95-120° i en let bagud hældning.
- Sædets og ryglænets hældning bør kunne indstilles uafhængigt af hinanden.
- Hældningen bør kunne tilpasses arbejdsopgaven (fx kan der i kraner af hensyn til synsretningen være behov for både fremad- og bagud hældning af sædet og ryglænet afhængigt af, om arbejdet foregår på jorden eller højt oppe).

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Kemiske påvirkninger

Der er kemiske stoffer og materialer overalt. Man kan møde dem som stoffer med en planlagt kemisk virkning – som fx maling, fugeskum og gulvbelægning. Kemiske påvirkninger kan også stamme fra byggematerialer, hvor der er en utilsigtet kemisk virkning – som fx støv fra isoleringsmaterialer, træ, beton, svejse- og lodderøg. Og i mange tilfælde kan der findes rester af fortidens synder ved nedrivnings- og renoveringsopgaver, som fx asbest, PCB, bly og forurennet jord.

Det er altså ikke nok at være opmærksom på de stoffer og materialer, du selv bruger - farlige stoffer og materialer findes også i eksisterende byggeri.

Det vigtigste er at undgå kontakt med farlige stoffer. Dette kan ikke altid lade sig gøre. Derfor er det vigtigt at tage en række forholdsregler, både i planlægning og personlig beskyttelse.

Forebyggelse

Det er muligt at se, lugte eller smage mange af de kemiske påvirkninger. Man kan bl.a. se støv i luften og ofte se, lugte eller smage røg, damp og gas. Andre kemiske påvirkninger er vanskelige eller umulige at registrere. Her er man nødt til at kontrollere stofferne og materialerne ved at læse etiketten og brugsanvisningen.

Vær særlig opmærksom ved forureninger, hvor man ikke kan lugte eller se kemiske stoffer. Måske er der alligevel kemiske stoffer i området.

Fx er kulilte dræbende uden varsel, det fine luftbårne støv fra fx asbest eller kvarts kan ikke altid ses eller mærkes.

Forebyg mulige sundhedsfarer fra kemiske stoffer ved at følge denne tjekliste:

- Fjern stoffet og materialet fra arbejdspladsen.
- Erstat stoffet og materialet med et mindre farligt stof eller materiale.
- Isolér stoffet og materialet ved fx at indkapsle arbejdsprocessen.
- Etabler procesventilation, fx i form af punktudsugning.
- Brug personlige værnemidler.
- Sørg for grundig instruktion. Læs arbejdspladsbrugsanvisningen.

Vurdering af farlige stoffer

Man skal altid udskifte farlige stoffer og materialer med ufarlige, mindre farlige eller mindre skadelige og generende stoffer og materialer. Det har den projekterende også ansvar for.

Arbejdstilsynet kan forlange dokumentation for, at det af tekniske eller økonomiske årsager ikke er muligt at erstatte et farligt stof eller materiale.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Det er ikke nok, at arbejdsgiveren kan dokumentere, at påvirkningerne fra de farlige stoffer og materialer er ubetydelige. Hvis brugen af et erstatningsstof eller materiale samtidig medfører væsentlige forskelle i tekniske egenskaber eller udgifter, skal arbejdsgiveren lave en samlet afvejning af de tekniske eller økonomiske konsekvenser over for de sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn.

Brugsanvisninger

Leverandørbrugsanvisning

Leverandøren har pligt til at forsyne de farlige stoffer og materialer med en let forståelig brugsanvisning på dansk og grønlandsk (sikkerhedsdatablad). Denne pligt gælder også for byggemarkeder.

Arbejdspladsbrugsanvisning

Der skal laves en arbejdspladsbrugsanvisning, der er målrettet den konkrete brug af materialet på arbejdspladsen. Det skal ske på baggrund af leverandørens brugsanvisninger.

Arbejdspladsbrugsanvisningerne skal laves i samarbejde med arbejdsmiljøorganisationen, og det er arbejdsgiverens ansvar, at de bliver lavet.

Læs mere om indhold i brugsanvisninger på www.styrpaastofferne.dk

Alle ansatte, som arbejder med stofferne, skal have udleveret de nyeste brugsanvisninger.

Arbejdspladsbrugsanvisningen skal være der, hvor arbejdet bliver udført.

Kemisk APV - en særlig vurdering

Brugen af farlige kemiske stoffer og materialer skal vurderes i et særligt tillæg til arbejdspladsvurderingen, ofte omtalt som kemisk APV.

Hvis der er fare for at blive udsat for påvirkninger fra flere forskellige stoffer eller materialer, skal der foretages en samlet vurdering af risikoen.

Følgende forhold skal indgå i vurderingen:

1. Hvilke materialer er farlige og på hvilken måde?
2. Hvordan og hvor meget udsættes I for dem?
3. Hvordan bruger I materialerne, fx blanding og påføringsmetoder?
4. Hvordan kan vi forebygge, at vi/andre bliver udsat for stofferne/materialerne, fx ved afspærring, udluftning, ventilation og brug af værnemidler– og virker forebyggelsen efter hensigten.

I kan med fordel tage udgangspunkt i virksomhedens arbejdspladsbrugsanvisninger, da disse indeholder oplysninger om sundhedsfarer, værnemidler og forholdsregler ved brug.

Viser vurderingen ingen problemer, kan man i den almindelige APV henvise til arbejdspladsbrugsanvisningen for det farlige stof eller materiale.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Hvis I ved vurderingen finder forhold, som ikke er i orden, skal I beskrive det i handlingsplanen til den almindelige APV, fx at der mangler personlige værnemidler, eller at ventilationen ikke er god nok.

Husk at samle arbejdspladsbrugsanvisningerne og lave en liste over alle de produkter, som I bruger i virksomheden eller på byggepladsen.

På BAR's hjemmeside www.styrpaastofferne.dk er der yderligere oplysninger og eksempler på, hvordan man kan lave en kemisk APV.

Grænseværdier og målinger

Arbejds miljøloven indeholder grænseværdier (GV) for en række stoffer, materialer og arbejdsprocesser. Grænseværdien kan ikke bruges isoleret, men indgår i en samlet vurdering af sundhedsforholdene.

Ofte bliver man udsat for flere stoffer på én gang, fx flere slags dampe fra opløsningsmidler eller svejserøg med forskellige stoffer, som hver for sig er skadelige. Her er det ikke nok at overholde grænseværdien for hvert enkelt stof, fordi den samlede virkning (kombinationsvirkningen) kan blive kraftigere. Fx opstår en kraftig virkning, når hårdt fysisk arbejde bliver kombineret med luftforurening, som støv, røg, damp eller olietåger. Man trækker vejret kraftigere ved hårdt arbejde og indånder derfor mere af den forurenede luft. Koncentrationen af alle luftforureninger skal derfor generelt holdes så langt under GV som muligt. Er du i tvivl, så brug en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Det er ikke nok, at grænseværdien er overholdt, hvis man med tekniske foranstaltninger kan begrænse forureningen yderligere. Man skal normalt etablere tekniske foranstaltninger, som svarer til, hvad der er god praksis i branchen, eller som svarer til processer i andre brancher. Derfor er der sjældent behov for at lave målinger for luftkoncentrationer af stofferne, da de forebyggende foranstaltninger bliver lavet under alle omstændigheder.

Brug af målinger

Målinger er overflødige, hvis man ved, at der sker en luftforurening, og ved, hvor den kommer fra. Det kan man finde ud af ved en grundig vurdering af følgende:

- Art og mængde af anvendte stoffer og materialer.
- Processer og arbejdsoperationer, herunder hyppighed og varighed.
- Tekniske foranstaltninger.
- Rengøring.
- Oprydning og orden på arbejdspladsen.

Erfaringer fra andre tilsvarende virksomheder og processer kan være en hjælp i vurderingen. Også selvom målinger fra én virksomhed ikke kan overføres direkte til en anden virksomhed.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Er det ikke muligt at vurdere forholdene efter ovenstående principper, kan man foretage en orienterende undersøgelse. Formålet er med simple midler at vurdere, om luftkvaliteten er acceptabel. Brug direkte visende udstyr ved denne type undersøgelse. Er du i tvivl om, hvorvidt en luftforurening er skadelig, så kontakt en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Klassificering og mærkning

Farlige stoffer skal klassificeres efter Miljø- og Energiministeriets regler.

Sundhedsfarlige, eksplosionsfarlige, brandfarlige eller miljøfarlige stoffer og produkter er inddelt i fareklasser og er mærket som vist på figuren nedenfor.

Overgangsperiode

I en overgangsperiode fra januar 2009 til juni 2015 kan man vælge mellem at mærke efter de nye regler eller efter de gamle. Det betyder, at du frem til 2015 kan støde på både de nye og de gamle symboler.

Nye		Gamle
	Irriterer ved kontakt med hud og øjne. Kan give allergi ved hudkontakt	 Xi-Lokalirriterende Xn-Sundhedsskadelig
	Livsfarlige eller giftige at indtage, få på huden eller indånde	 Tx-Meget giftig T-Giftig
	Kræftfremkaldende. Mutagene. Skader forplantningsevne Kan give allergi ved indånding Specifik organskade	 T-Giftig Xn-Sundhedsskadelig
	Ætser huden Giver alvorlige øjenskader Ætser metaller	 C-Ætsende Xi-Lokalirriterende
	Brandfarlige	 Fx-Yderst brandfarlig F-Meget brandfarlig
	Under tryk, fx gasflasker	
	Produkter som er skadeligelige for miljøet	 N-Miljøfarlig

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

R- og S-sætninger

Til alle farlige stoffer findes der oplysninger om risiko (R-sætninger) og sikkerhedsforskrifter (S-sætninger). R- og S-sætninger og navnet på det farlige kemiske stof skal stå på emballagen.

Giftige stoffer og produkter

Virksomheder, der anvender giftige stoffer og produkter, skal meddele dette til Arbejdstilsynet.

Det skal ske på en særlig blanket, som kan fås på politistationer eller i de regionale arbejdstilsynscentre. Meddelelsen gælder for tre år.

Giftige stoffer og produkter skal opbevares forsvarligt i et aflåst skab eller rum, der er forsynet med en advarselstavle.

Kodenummerering

En række produkter skal have et kodenummer. Det gælder malervarer, men også andre produkter som træbeskyttelsesmidler, lime og fugemasser. Kodenummeret står enten på emballagen eller i leverandørbrugsanvisningen.

I skal bruge kodenummeret til at vælge det rigtige produkt (vælg som udgangspunkt produkter med lavest mulige kodenummer) og til at afgøre, hvilke sikkerhedsforanstaltninger, fx personlige værnemidler, I skal bruge.

Kodenummeret består af to tal forbundet med en bindestreg.

Koderne går fra 00-1 til 5-6.

Tallet før bindestregen bliver brugt til at fastsætte sikkerhedsforanstaltninger, der kan forhindre indånding af dampe, herunder fra organiske opløsningsmidler.

Jo højere tal før bindestregen - desto større er behovet for at bruge åndedrætsværn og procesventilation til at beskytte sig mod risikoen for indånding. Vandige maling har typisk et kodenummer på 00-1 (1993). Alkydmalinger med mineralsk terpentin har typisk et kodenummer på 2-1 (1993). Produkter baseret på xylen som opløsningsmiddel har typisk et kodenummer på 4-3 (1993).

Tallet efter bindestregen bliver brugt til at fastsætte sikkerhedsforanstaltninger, der kan forhindre kontakt med hud og øjne, indånding af dråber, støv fra en sprøjtetåge og eventuel indtagelse, fx ved rygning og spisning.

- 1 betyder, at der er risiko ved at indånde sprøjtetåge eller ved længerevarende tilsmudsning.
- 2 betyder, at der er risiko ved at indtage og indånde sprøjtetåge.
- 3 betyder, at der er risiko for irritation eller for mulig allergi.
- 4 betyder, at der er risiko for ætsning.
- 5 betyder, at der er stor risiko for allergi.
- 6 betyder, at produktet er giftigt, eller at der er risiko for kræft.

Princippet er, at jo højere tallet er, jo større fare er der. Et stof kodet 5-6 er det mest sundhedsskadelige, der findes.

Et maleprodukt, der er kodet 00-1, er det mindst farlige produkt, man rent teknisk kan fremstille i øjeblikket.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Anvendelse af kodenummer

Kodemærkningen kan hjælpe med til at afgøre, hvilke personlige værnemidler, man skal anvende. Arbejdstilsynet har skemaer, hvor du kan se, hvilke værnemidler der skal anvendes. Det afhænger af kodemærkning, store eller små flader og påføringsmetode.

Et eksempel:

Personlige værnemidler og særligt arbejdstøj		Kodenummer 1 2-1
Arbejdssted	Påføringsmetode	
	Spartel Pensel Rulle og lignende 2	Sprøjte
Udendørs	Gasfiltermaske a) p) r) Handsker h) i) k)	Lufforsynet helmaske g) Overtræksdragt Handsker Hætte
Indendørs lille flade*	Handsker h) i) k)	Lufforsynet helmaske g) Overtræksdragt Handsker Hætte
Indendørs stor flade 3 →	Luftforsynet halvmaske Handsker h) i) k)	Lufforsynet helmaske g) Overtræksdragt Handsker Hætte

1. Der skal males indvendigt i en jernkonstruktion, der er udsat for store påvirkninger og store funktionskrav.
2. Der kan bruges en maling kodet 2-1.
3. Malingen påføres med pensel eller rulle, og det er store flader, der males.

Ud fra skemaet kan du se, at du skal anvende minimum luftforsynet halvmaske og i tilfælde af stænk også handsker.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Tvivlstilfælde

Hvis du er i tvivl eller står over for et grænsetilfælde, skal du altid vælge den mest effektive beskyttelse.

Betegnelsen ”små flader” dækker over dørkarme, fodpaneler, rør og lignende, der højst må være 10% af den samlede overflade i rummet, og de må til sammen ikke være større end 4 m².

Hvis temperaturen i rum eller på flader (fx radiatorer) er over normal stuetemperatur, skal tallet før bindestregen i kodenummeret forhøjes med én.

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Biologiske påvirkninger

Ved en række arbejdsprocesser kan man blive udsat for biologiske påvirkninger. Det drejer sig bl.a. om:

- Arbejde på eller med tilslutning af kloak.
- Sanering i forbindelse med skimmelsvampeangreb.

Kloak og spildevand

Man kan komme til at kaste op og få diarré ved indånding af aerosoler og efter hudkontakt med spildevand. I kan undgå unødigt kontakt med spildevand ved at bruge engangsdragter, handsker eller særligt arbejdstøj. Dette tøj må man ikke tage med hjem og vaske.

Hvis dit arbejde for størstedelens vedkommende består i arbejde med spildevand eller kloakslam, skal du vaccineres mod stivkrampe, Hepatitis A og polio.

Ved andet arbejde fx nedrivning af faldstammer og lignende bør du vaccineres mod stivkrampe.

Håndtering af skimmelsvampe

Ved renoveringsopgaver kan man støde på skimmelsvamp i bygningskonstruktionerne.

Skimmelsvamp findes både i private bygninger, offentlige institutioner, skoler m.v. Nogle arter skimmelsvamp udskiller giftige svampesporer og kan give sundhedsmæssige gener. Oftest kan man ikke med det blotte øje afgøre, om man har med en sundhedsskadelig art at gøre eller ej, så derfor skal man altid håndtere skimmelsvamp med omtanke.

Når man fjerner skimmelsvampen, skal man beskytte sig selv og sine omgivelser mod sundhedsskadelige påvirkninger. Samtidig skal man sikre, at inficeret støv og svampesporer ikke bliver spredt. Vær opmærksom på, at der kan være en risiko ved at opholde sig i inficerede rum. Det bør eventuelle brugere derfor også informeres om.

Undgå at røre ved skimmelangrebne materialer med de bare hænder. Anvend støvsuger med mikrofilter, fx klasse H støvsuger med HEPA-filter for at undgå at indånde sporer og støv samt at få svampesporer eller støv i øjnene.

Maskinen skal desinficeres efter brug og filter skiftes - eller maskinen skal forsegles og kun anvendes til skimmel. Henstår maskinen i længere tid skal denne renses og filtre skiftes.

Anvend personlige værnemidler i form af:

- Tætsluttende handsker og fodtøj.
- Briller.
- Støvtæt heldragt, evt. som engangsdragt.
- Turbomaske med P3/A2-filter eller evt. luftforsynet åndedrætsværn.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Psyriske p avirkninger

Reglerne om psyriske arbejdsmlj  kr ever som minimum, at virksomheden forholder sig til:

- Tidspres og stor arbejdsml ngde.
- Traumatisk  hændelser, fx ved alvorlige arbejdsulykker.
- Mobning og seksuel chikane.

Bygge- og anlægsvirksomheder udfører ofte opgaver, der er forbundet med stor ulykkesrisiko. Det kan øge de psyriske belastninger, fx hvis medarbejderen arbejder alene ved vejarbejde, eller hvis arbejds karakter g r det vanskeligt at følge normale sikkerhedsprocedurer, fx ved arbejde i højden.

Gode sikkerhedsforanstaltninger er derfor også med til at fremme et godt psyriske arbejdsmlj .

Psyriske belastninger i arbejdet kan føre til øget fravær, dårlig trivsel, flere konflikter eller til, at medarbejdere forlader virksomheden.

Er man udsat for psyriske belastninger over længere tid, kan det føre til koncentrationsproblemer, nervøsitet, tristhed og træthed. Psyriske belastninger kan også vise sig som ubehagelig hjertebanken, muskelspændinger og hovedpine. I værste fald kan et dårligt psyriske arbejdsmlj  føre til depression og hjerte-karsygdomme.

Tidspres, stor arbejdsml ngde og indflydelse på eget arbejde

Tidspres og store arbejdsml ngder samt opgaver, der ikke bliver lavet til tiden, fører til overarbejde, højt tempo og for lidt hvile. Det kan give stress, træthed og søvnbesvær. For meget overarbejde i længere perioder, kombineret med for lidt søvn, kan også øge risikoen for arbejdsulykker og trafikulykker.

I kontrakten med kunder og bygherrer bør det fremgå, hvornår opgaverne forventes udført og under hvilke betingelser, man kan ændre tidsplan og opgaver.

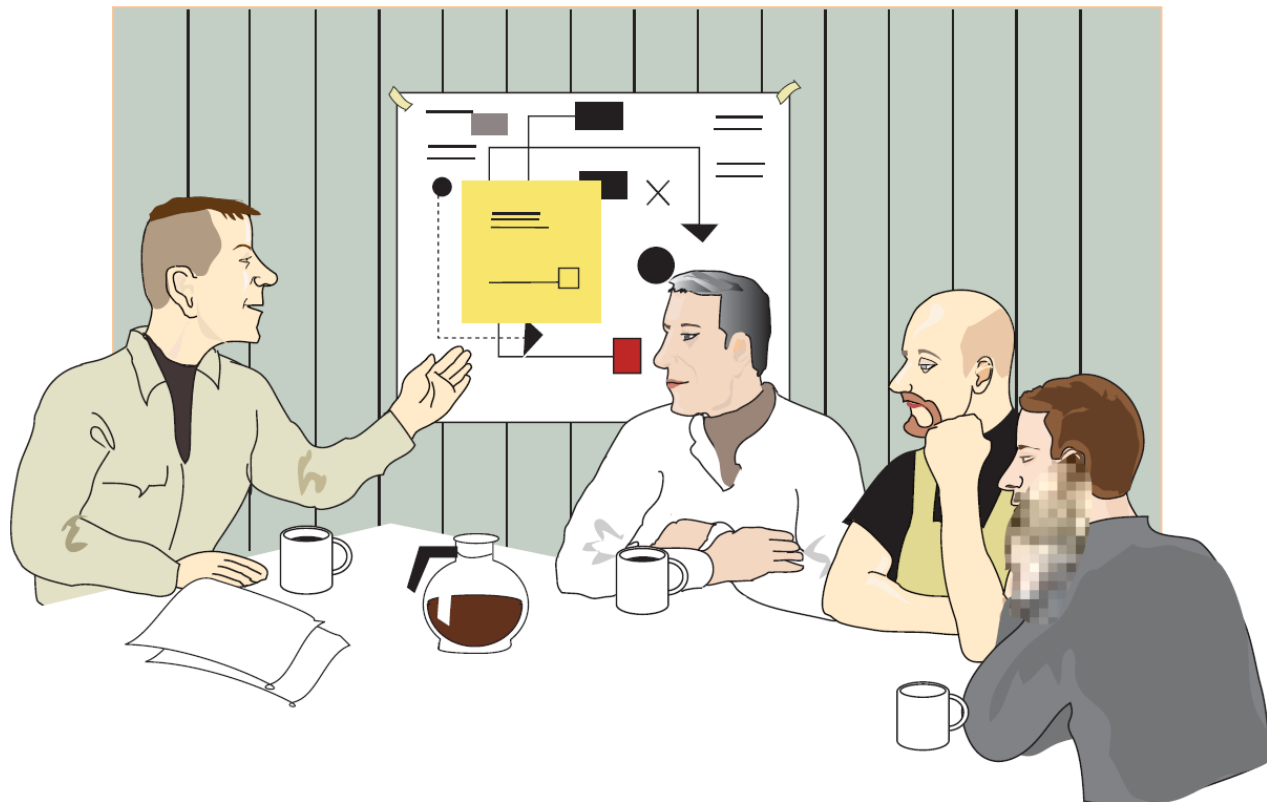
Med god planlægning kan man undgå for korte tidsfrister eller uforudsete opgaver. Planerne skal hele tiden følges op. Få bedre klarhed over opgaver og tidsplaner ved at holde opstartsmøder på byggepladsen og sørg for god instruktion, f r nye opgaver bliver sat i gang eller ændret.

Bemanding skal passe til opgavernes art og omfang. Hvis der er tale om komplekse opgaver, skal medarbejdernes viden og erfaringer også passe til opgavens sværhedsgrad. Akkordarbejde eller anden form for pr stationsl n kan også føre til et for højt arbejdstempo.

Imarisaanut uteqqinneq

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

For medarbejdere, der arbejder alene, kan det blive en større psykisk belastning, hvis der opstår tidspres, eller hvis der er store opgavemængder. Ledere og kolleger skal derfor informere hinanden og holde god kontakt i løbet af en arbejdsdag. Det er en god idé, at medarbejderne altid via mobiltelefon kan komme i kontakt med en leder eller kollega. Det øger trygheden og kan forebygge stress.

Traumatiske hændelser

Traumatiske hændelser fx efter oplevelse af en arbejdsulykke kan medføre angst for at udføre bestemte arbejdsopgaver eller føre til ligegyldighed overfor virksomhedens arbejdsmiljøpolitik.

Hvis der sker en arbejdsulykke eller anden alvorlig hændelse (fx trusler om vold), er det vigtigt, at ledere og medarbejdere kender virksomhedens beredskab for sådanne hændelser.

En beredskabsplan kan indeholde en oversigt over hvem, der skal følge med på skadestuen, sikre at den ansatte ikke tager alene hjem, ringe til pårørende og informere øvrige i virksomheden. Det bør også stå i planen, hvem der kan yde psykisk krisehjælp til vidner og øvrige ansatte i virksomheden.

Virksomhedens ledelse bør tage stilling til, hvordan man kan støtte den skadeslidte under sygdomsforløbet og få vedkommende hurtig tilbage til arbejdspladsen.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Mobning eller seksuel chikane

Mobning eller seksuel chikane bliver oplevet forskelligt fra person til person.

Mobning er, når medarbejdere udsætter andre i virksomheden for ubehagelige drillerier, sårende bemærkninger, krænkende telefonsamtaler, fysiske overgreb, trusler eller lignende.

Seksuel chikane er, når medarbejdere udsættes for uønskede handlinger af seksuel karakter.

Mobning eller seksuel chikane giver som regel negativ stemning og dårlig omgangstone i virksomheden. Det kan ende med langvarigt sygefravær for en eller flere medarbejdere.

En personalepolitik med vægt på åbenhed og dialog kan være med til at forebygge mobning og seksuel chikane. Det kan fx være en fordel at beskrive, hvilke handlinger man ikke vil acceptere, og hvilke sanktioner mobning og seksuel chikane vil medføre. Det er også vigtigt sammen med medarbejderne at aftale, hvor de kan få hjælp til at klage og få psykologisk rådgivning i tilfælde af mobning og seksuel chikane.

[Imarisaanut uteqqinneq](#)

Kalaallit Nunaanni inatsisitigut piumasaqaataasumik sullivinni avatangiisit pillugit ilinniartitaaneq

Trivsel og samarbejde

Hvis medarbejderne trives dårligt i virksomheden eller på en byggeplads, opstår der flere konflikter. Har man ikke tillid til ledelsen eller til hinanden, kan det føre til utryghed over for sikkerheden i arbejdet.

Mangel på gensidig respekt kan føre til lav motivation eller negative holdninger til virksomheden. Mangel på anerkendelse fører til usikkerhed om, hvorvidt ens arbejde er godt eller skidt.

Et velfungerende samarbejde med åbenhed og dialog betyder meget for det positive fællesskab i virksomheden og for forebyggelse af <http://www.trivsel.bar-ba.dk/http://www.trivsel.bar-ba.dk/konflikter>.

Tillid mellem medarbejdere og kolleger har betydning for, hvordan man udfører sit arbejde og trives i virksomheden.

Respekt og retfærdighed er vigtige elementer både i virksomheden og på byggepladsen. Almindelig god omgangstone og inddragelse af medarbejdernes synspunkter er vigtige forudsætninger for et godt samarbejde.

Anerkendelse for godt udført arbejde styrker den faglige stolthed og kan være med til at gøre den enkelte medarbejder mere motiveret og engageret i nye opgaver.

Se mere om trivsel, samarbejde og psykisk arbejdsmiljø på www.trivsel.bar-ba.dk